

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΣΗΜΕΡΑ

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

«Δεν αποκλείεται ανατροπή πολιτικών συσχετισμών»

Οι πολιτικές ισορροπίες οι οποίες διαμορφώθηκαν τις τελευταίες δεκαετίες στην Κύπρο ενδεχομένως να μην ισχύουν από την υπογραφή του Μνημονίου και μετά. Όπως εκτιμά ο επικοινωνιολόγος Κώστας Παναγόπουλος, από τη βιαιότητα των μέτρων της Τρόικας θα εξαρτηθεί και το μέγεθος των μετακινήσεων του εκλογικού σώματος. Τα δεδομένα αλλάζουν κυρίως για τα κόμματα του ενδιάμεσου χώρου, ενδεχομένως και για το κυβερνών κόμμα. **Σελ. 7**

ΝΕΑ ΣΤΗΛΗ

Ο Τ. Χατζηγεωργίου στην «Υψικάμινος»

Πρόσωπα και γεγονότα θα σχολιάζει από σήμερα η στήλη «Υψικάμινος», την οποία υπογράφει ο Μιχάλης Τοικαλάς και χρωματίζει η Μυρτώ Αρσιτείδου. Αρχή με τον ευρωβουλευτή Τάκη Χατζηγεωργίου, εκπρόσωπο Τύπου του υποψήφιου για την Προεδρία, Σταύρου Μαλά. **Σελ. 2**

ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σεφέρης και Όραμα σ' έργο ενδοσκόπησης

«Παραβλέψαμε το μέσα μας» λέει ο σκηνοθέτης Πάρις Ερωτοκρίτου, ο οποίος μιλά για την παράσταση «A Slight Risk». Ένα έργο ενδοσκόπησης χωρίς εύκολες απαντήσεις. **Τέχνες, σελ. 1**

ΜΟΔΑ

Επίδειξη υψηλής ραπτικής από Βαλεντίνο

Έμπνευση από ιστορικούς πίνακες, για το φθινόπωρο και τον χειμώνα. **Τέχνες, σελ. 8**

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Ο Τόνι μετά την Ομόνοια

Αναλύουμε την πορεία του Σαββή-σκι στην ΑΕΚ Αθηνών, μετά την προοκταετής φυγή του από την Κύπρο.

Το ρωσικό «μνημόνιο» της Μαρσείν

Όλα τα μυστικά της επόμενης αντιπάλου της ΑΕΛ στο Γιουρόπα Λιγκ.

Μας δεσμεύει όλους η απόφαση και η ανυπακοή θα έχει συνέπειες

«Η ασυνέπεια στο όνομα μιας ακόρεστης προσωπικής φιλοδοξίας ελέγχεται»

Συνέντευξη Μάριου Καρογιάν στην «Κ»

Σεβασμό απ' όλα τα μέλη και στελέχη του ΔΗΚΟ στην απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής του ΔΗΚΟ απαιτεί ο Μάριος Καρογιάν. Ο Πρόεδρος του ΔΗΚΟ σε συνέντευξή του στην «Κ» ξεκαθαρίζει ότι «η στήριξη από μέλος του ΔΗΚΟ της υποψηφιότητας του κ. Γιώργου Λιλλήκα είναι πράξη επιβράβευσης της αθέτησης κάθε έννοιας ιδεολογικής και στρατηγικής συνέπειας στο όνομα μιας ακόρεστης προσωπικής φιλοδοξίας. Ως τέτοια θα αντιμετωπισθεί από το κόμμα μας». Παράλληλα, ο Μάριος Καρογιάν, δηλώνει απορημένος παρά εκπλήκτος από την τοποθέτηση του Νικόλα Παπαδόπουλου, χωρίς ωστόσο να σχολιάζει περαιτέρω τα όσα λέχθηκαν στην Κεντρική Επιτροπή του κόμματος, λέγοντας ότι η απάντηση δόθηκε μέσα από την ψηφοφορία του Σώματος. Αναφορικά με τη συμμαχία με τον ΔΗΣΥ τονίζει ότι η εμπειρία του παρελθόντος μπορεί μεν να δικαιολογεί ανησυχίες για τις όποιες προεκλογικές δεσμεύσεις, ωστόσο, όπως σημειώνει, ελπίζει ότι το μέλλον θα τη διαψεύσει. Τέλος, ο Μάριος Καρογιάν, δηλώνει ότι η Κύπρος έχει ενώπιόν της την πιο κρίσιμη εκλογική μάχη στην ιστορία της και «πρέπει να κερδηθεί από την πρώτη κιόλας Κυριακή». **Σελ. 6**

«Αιδώς Αργείου», απαντά ο Μάριος Καρογιάν στην ΕΔΕΚ για να σημειώσει ότι «τους κατατρέπει μια ζωή το σύνδρομο της πρωτοκαθεδρίας» εξοπλώνοντας δριμύεια κριτική.

Η επόμενη μέρα της 1ης συμμαχίας

Παρά το σοκ από τη φρασολογία του Νικόλα Παπαδόπουλου σε Πινδάρου και ΔΗΚΟ επικρατεί πλήρη αισιοδοξία και ικανοποίηση για τη σύναψη της πρώτης συμμαχίας για τις επερχόμενες προεδρικές εκλογές. Τα δύο κόμματα καπάζουν πλέον την επόμενη μέρα, όπου τους περιμένει αρκετή δουλειά, συντονισμός και οργάνωση. Τα σενάρια δίνουν και παίρνουν ως προς τις επόμενες κινήσεις του αντιπροέδρου του ΔΗΚΟ. **Σελ. 3**

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΑΛΑΣ

Το Επιτελείο δίνει έμφαση στα αδύναμα σημεία Ν. Αναστασιάδη, που θεωρούν ότι είναι η αξιοπιστία του, καθώς και η αξιοποίηση του τμήματος εκείνου της κοινής γνώμης που σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις δεν τον εμπιστεύεται. **Σελ. 5**

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ

«**Ελεγκόμεν** από την ηγεσία η Κεντρική Επιτροπή του ΔΗΚΟ», υποστηρίζει το επιτελείο του Γιώργου Λιλλήκα και ελπίζει ότι θα εξασφαλίσει στήριξη από τη μισή εκλογική δύναμη του κόμματος. **Σελ. 5**

Σκανδαλολογία σείει την Ελλάδα

Λίστες με ονόματα

Σοβαρές πολιτικές παρενέργειες προκαλεί στην Ελλάδα η δημοσίευση καταλόγων του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος με ονόματα πολιτικών που φέρονται να βρίσκονται υπό έλεγχο για διάφορες εκκρεμότητες. Η κυβέρνηση Σαμαρά καταφεύγει στη δικαιοσύνη προκειμένου να ανακόψει το κύμα σκανδαλολογίας που απειλεί να συμπαρασύρει το πολιτικό σύστημα. **Σελ. 18**

Συνομιλίες θρίλερ για πακέτο μέτρων

Περπλοκές από δανειστές

Το ενδεκόμενο ενός πολιτικού και διαπραγματευτικού θρίλερ λόγω επερχομένων πύσεων και καθυστερήσεων εκ μέρους της Τρόικας, φοβίζει την Αθήνα. Παρά τη συμφωνία, Αντώνη Σαμαρά, Ευάγγελου Βενιζέλου και Φώτη Κουβέλη επί των βασικών αξόνων του πακέτου των μέτρων, η ελληνική πλευρά διαπιστώνει πως όλο το φάσμα των ελληνικών ζητημάτων παραμένει σε εκκρεμότητα ενώπιε της Συνόδου Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 18 Οκτωβρίου. **Σελ. 16**

Αναζητείται Σχέδιο Β' ενώ λήγει ο χρόνος

Απέτυχε η βασική στρατηγική της κυβέρνησης για το Μνημόνιο

Οι τελευταίες δηλώσεις των Ρώσων αξιωματούχων επιβεβαιώνουν αυτό που διαφαινόταν τις τελευταίες δύο εβδομάδες, αφού ξεκαθαρίζεται πως το ρωσικό δάνειο δεν πρόκειται να εξασφαλιστεί πριν από την υπογραφή Μνημονίου. Με τη στρατηγική της κυβέρνησης, που ήθελε να χρησιμοποιήσει το δάνειο για να αναβάλει την υπογραφή Μνημονίου, μέχρι το τέλος της θητείας της, να καταρρέει, ο χρόνος λιγοστεύει επικίνδυνα, αφού χρειάζεται εκταμίευση από την Τρόικα εντός του έτους. Εν τω μεταξύ, η απόρριψη των αντιπροτάσεων του Υπουργείου Οικονομικών από το

Προεδρικό ρίχνει την μπάλα στην τριμερή διυπουργική επιτροπή για να ετοιμάσει πάραυτα τις αντιπροτάσεις. Μεγάλος πονοκέφαλος για την κυβέρνηση, ο διάλογος με κόμματα και εταίρους την ώρα που χρόνος δεν υπάρχει και η ΠΑΣΣΥΔΥ ξεκαθαρίζει πως θα είναι αδιάλλακτη. **Οικονομική, σελ. 4**

Ισλαμική άνοδος με άγνωστο το αύριο

Χωρίς πρωτοβουλία και σχέδιο οι ΗΠΑ

Οι ραγδαίες αλλαγές που σημειώνονται στον αραβικό κόσμο δημιουργούν ένα σύνθετο σκηνικό με αβέβαιο αύριο και σ' αυτό συνέβαλε και η νέα πολιτική της Ουάσινγκτον. Σε αντίθεση με τους προκατόχους του, ο Μπαράκ Ομπάμα εγκατέλειψε τη στήριξη των απολυταρχικών καθεστώτων και επένδυσε στις εξεγέρσεις, οι οποίες όμως ηγεμονεύθηκαν από τους ισλαμιστές. Για την ώρα ο Αμερικανός πρόεδρος δείχνει να μην έχει την πρωτοβουλία των κινήσεων, αλλά ούτε και στρατηγικό σχέδιο για την επόμενη μέρα. **Σελ. 19**

Οι 10 πληγές της νέας λίρας

Εφιάλτης έξοδος από ευρώ

Ενώ το σενάριο της εξόδου από το ευρώ αποτελεί πλέον μέρος του δημόσιου διαλόγου στην Κύπρο, τα σενάρια για το τι θα ακολουθήσει φαντάζονται σαν ταινία τρόμου. Την ίδια στιγμή, το παράδειγμα της Ισλανδίας, που επικαλούνται αρκετοί παρατηρητές, δεν ταιριάζει καθόλου με εκείνο της Κύπρου, αφού υπάρχουν πέντε σημεία-κλειδιά στα οποία οι δύο χώρες διαφέρουν. **Οικονομική, σελ. 3**

Μόνο η αριστεία μας ταιριάζει

Ο Φ. Πατσάλης στην «Κ»

Ορόσημο για το Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου και για την Κύπρο αποτελεί η ημέρα κατά την οποία άνοιξε τις πύλες της στους 40 πρώτους φοιτητές η Σχολή Μοριακής Ιατρικής. Ο διευθυντής της καθ. Φίλιππος Πατσάλης, είναι πεπεισμένος πως η Σχολή θα ενδυναμώσει περισσότερο την έρευνα στην Κύπρο και θα αποτελέσει λαμπρό παράδειγμα ανάπτυξης σε αυτές τις δύσκολες για τον τύπο εποχές. **Σελ. 11**

Χάρις Αλεξίου & Δήμητρα Γαλάνη

live Παράδεισος 2012

Σελ. 20

live Παράδεισος 2012

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΓΝΩΜΕΣ

ΕΛΛΑΔΑ

ΚΟΣΜΟΣ

ΥΓΕΙΑ

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Μπροστά στο χειρουργείο

Στην έρευνα της εκπομπής «Νέοι Φάκελοι» του ΣΚΑΙ, με τίτλο «Πώς φτάσαμε στο Μνημόνιο» (24/09/2012), ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας, Γιώργος Προβόπουλος, απαντώντας σε σχετική ερώτηση, είπε ότι το κρίσιμο εκείνο διάστημα του 2009, ενημέρωσε τους πολιτικούς αρχηγούς για την κατάσταση της οικονομίας, ωστόσο, εκείνο που εμφανώς προέκυπτε ήταν ότι αντιμετώπιζον την κατάσταση με ένα τρόπο σχεδόν αφελή. Σε σημείο προφανώς που ο Γιώργος Παπανδρέου να είχε φτάσει να διακηρύξει ότι «λεφτά υπάρχουν». Μέχρι που η Ελλάδα έφτασε στο χείλος της καταστροφής και μη έχοντας άλλη επιλογή μπήκε κάτω από το ζυγό ενός εξαιρετικά δυσμενούς -για τους πολίτες- Μνημονίου που οι συνέπειές του έχουν οδηγήσει την κοινωνία σε απογνώση. Τον Απρίλη με αφορμή την αυτοκτονία του 77χρονου συνταξιούχου φαρμακοποιού, Δημήτρη Χριστούλα, στην πλατεία Συντάγματος, το πρακτορείο Reuters σημείωνε ότι στην Ελλάδα, η οποία πριν από την κρίση είχε ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά αυτοκτονιών παγκοσμίως, από το 2009 και εντεύθεν αυτοκτονούν 600 άνθρωποι τον χρόνο. Το τραγικότερο όμως είναι ότι μεταξύ των 600 ανθρώπων που αυτοκτονούν κάθε χρόνο δεν συγκαταλέγεται ούτε ένας πολιτικός...

Η Κύπρος σήμερα, βρίσκεται προ του φάσματος ενός Μνημονίου. Οι 29 σελίδες του «Προγράμματος οικονομικής προσαρμογής της Κύπρου» που επέδωξε η Τρόικα στην κυβέρνηση, για εξυγίανση της κυπριακής οικονομίας, με τις τράπεζες να αποτελούν το μέγα κάρκινομα, είναι μια θεραπεία για έναν ασθενή του οποίου η κατάσταση τείνει να γίνει εξαιρετικά σοβαρή. Αρχικά, οι τρεις «γιστροί» αποφραίνονται ότι πρέπει να του αφαιρεθεί το ένα πόδι λόγω γάγγραινας. Μετά ένα μεγάλο μέρος του στομάχου λόγω καρκινώματος - που προκάλεσε η αδιωγαλία του. Κατόπιν, να ακολουθήσουν επεμβάσεις σε καρδιά, πνεύμονες, νεφρά, σκυτάκι και γεννητικά όργανα. Στη συνέχεια, θα μπει στην εντατική, κι αν επιβιώσει, σε κανονικό θάλαμο, χωρίς όμως να του χορηγηθεί φαρμάκο, μόνο ορόι. Εξερχόμενος από το νοσοκομείο, δεν θα μπορεί να εργάζεται λόγω του ακρωτηριασμού αλλά και του πολύ αδύναμου οργανισμού του. Θα πρέπει να ακολουθήσει μια πολύ λιτή διατροφή λόγω στράγγισης και θα χρειάζεται να δυναμώσει ο οργανισμός του, ώστε να διαφυγεί οριστικά τον κίνδυνο. Ταυτόχρονα, σε διάστημα όχι μεγαλύτερο των τριών μηνών θα πρέπει να αποπληρώσει ενγεληρίσεις, φάρμακα και

νοσήλια παρόλο που δεν θα είναι σε θέση να εργαστεί, ενώ θα έχει απόλυτη ανάγκη μιας πολυδύναμης καθημερινής φαρμακευτικής αγωγής μέχρι το τέλος της ζωής του. Αν και δεν θα μπορεί να εργάζεται, δεν θα δικαιούται επίδομα ανεργίας ούτε και δωρεάν ιατροφαρμακευτική φροντίδα. Το μόνο δικαίωμα που θα έχει είναι να αναπνέει δωρεάν με το μισό πνεύμονα που θα του έχει απομείνει. Οι πολιτικοί μας στην Κύπρο, αντίθετα με τους συναδέλφους τους στην Ελλάδα του 2009, γνωρίζουν και το πρόβλημα και τις διαστάσεις του. Εκ των πραγμάτων, μέγα μέρος της ευθύνης φέρει ο πρόεδρος Χριστόφιας και η κυβέρνηση του, που αντί την περίοδο της εμφάνισης της οικονομικής κρίσης να δράσουν στη βάση ενός προγράμματος αναπροσαρμογής στις νέες συνθήκες, διακήρυξαν ότι η κυπριακή οικονομία δεν κινδυνεύει και θα βγει αλώβητη από την κρίση. Είναι αλήθεια ότι η τραπεζική φουρτούνα μάς πήρε στο βάραθρο, αλλά δεν σταμάτησε να ισχύει το αξίωμα ότι ο καλός ο καπετάνιος στη φουρτούνα φαίνεται. Όμως ο κ. Χριστόφιας τον Φεβρουάριο θα πάει στο εξοχικό του και στην άνεση που θα του εξασφαλίσει η προεδρική του σύνταξη. Εμείς, ο ασθενής που βρίσκεται έξω από την πόρτα ενός τρομακτικού χειρουργείου, περιμένουμε να ακούσουμε από εκείνους που διεκδικούν το προεδρικό αξίωμα προτάσεις σωτηρίας και όχι ευκολογία. Ούτε διαφημισμούς για το Κυπριακό, όπως ο «καυγάς» για την καταγραφή από τον Ντάουνερ των συγκλίσεων στις νομομολίες. Οι υποψήφιοι καλά κάνουν να συνειδητοποιήσουν ότι εμείς «οι ασθενείς» ξέρουμε ότι οι «καυγάδες» στο Κυπριακό είναι η βολική έξοδος διαφυγής. Το Κυπριακό κύριο μάς τελείωσε. Ιδιαίτερα τώρα που θεωρούμε ότι έχουμε στο χέρι και το φυσικό αέριο, άμα γίνει δημοψήφισμα για μια οποιαδήποτε λύση, ακόμα και με τις καλύτερες των προϋποθέσεων, το 90% των Ε/κ θα ψηφίσει «όχι». Γι' αυτό κοιτάξτε τι θα κάνετε με το χειρουργείο... Μέχρι τώρα, στα όσα ακούσαμε από τους υποψηφίους δεν εντοπίσαμε μια ουσιαστική πρόταση. Ακόμα και στην πολυδιαφημισθείσα συμφωνία ΔΗΣΥ-ΔΗΚΟ, αντί ουσιαστικών προτάσεων περιουσιών οι εξορκισμοί, όπως το «ποσοπλιτούμε τόσο το νεοφιλελεύθερο οικονομικό μοντέλο όσο και το μοντέλο του κρατισμού», που ακούεται κάπως σαν το «αποτάσσομαι τον σατανά» αλλά μετά τη βάρφση ή το «μακάρια η οδός» πριν από το χειρουργείο...

paraschosa@kathimerini.com.cy
Εστιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ**49 χρόνια πριν στην «Κ»
30.IX.1963

ΑΛΓΕΡΙΑ: Αλγέριον, 30.- Ο πρόεδρος Μπεν Μπέλλα (φωτογραφία) απτήθησαν απόψε δραματικήν έκκληση προς τον λαόν της Αλγερίας, προειδοποιών αυτόν ότι μαζονικά στρατεύματα συγκεντρώνονται πλησίον των συνόρων της χώρας διά να υποστηρίξουν προφανώς εξέγερσην των Βεζβέρων της Καβυλίας εναντίον της Κυβερνήσεως. Είς τον ραδιοφωνικόν λόγον του ο πρόεδρος της Αλγερίας ετόνισεν ότι οι Αλγερεινοί δεν πρέπει να φοβούνται διότι το έθνος δύναται να αμυνθή. Συνεχίζων κατηγόρησε τον Βεζβέρον ηγέτην Μπελκασέμ Κουμι ότι επισκέφθη πρό τινων ημερών την Ταγγέρην διά να επιτύχη την βοήθειαν του Μαρόκου εναντίον της Κυβερνήσεως του Αλγερίου. [...] Κατά τηλεγραφήματα εκ Μόσχας, ο πρώτος αντιπρόεδρος και υπουργός Αμύνης της Αλγερίας συνταγματάρχης Χουαίρι Μπουμνεντιν αφίκετο απόψε εκεί επί κεφαλής 30μελούς αντιπροσωπείας. Πρόκειται περί της πρώτης εις υψηλόν επίπεδον αλγερικής αντιπροσωπείας...

ΕΛΛΑΣ - ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ: Αι ελληνοβουλγαρικά διαπραγματεύσεις προς ριθμίαν των εκχωρημένων ζητημάτων, μεταξύ των δύο χωρών, αι οποίαι επρόκειτο να αρχίσουν σήμερον, ανεβλήθησαν δι' ευθετότερον χρόνον. Είς την δήλωσιν αυτήν προσέθη ο νέος [υπηρεσιαζός] πρωθυπουργός κ. Στυλιανός Μανουραλάης [...] Η αναβολή δι' ευθετότερον χρόνον εμηνεύεται, κατ' αρχήν, ως μεταθέσις των διαπραγματεύσεων διά μετά τας [ελληνοβουλγαρικής] εκλογάς [της 3ης Νοεμβρίου 1963].

ΑΝΘ ΠΑΤΗΣΙΑ: Οι κάτοικοι Ανω Πατησίων εις συγκεντρώσει των προχθές ενέκριναν ψήφισμα διά του οποίου ζητούν την κάλυψιν του νοσογόνου φαινομένου Λαμπρινής, κατάργησιν του φόρου υπεραξίας των οικοπέδων του νέου σχεδίου πόλεως και των ασκεπών χώρων, επέκτασιν του δικτύου υδρεύσεως και δημιουργίαν οδικού δικτύου, υπονόμων και φωτισμού. [...].

ΟΙ ΘΕΡΙΝΟΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ, βοηθούσης και της καλοκαιρίας, συνεχίζουν τας παραστάσεις των. Διά την προσέλκυσιν περισσότερων θεατών λόγω λήξεως της σεζόν, πολλοί από αυτούς έχουν εις το πρόγραμμά των δύο έργα.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ: «Ποίησης και Δίκαιων». (Επ' ευκαιρία μιας 100ετίας από του θανάτου του Ισαβόου Γκαμμ). Υπό της Άδως Ελένης Τσιτσώνη, διδάκτορος του Πανεπιστημίου του Μονάχου.

ΥΨΙΚΑΜΙΝΟΣ

Γράφει ο **ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ**

Welcome back Takis

ΣΚΙΤΣΟ: Μυρτώ Αριστείδου

Τη δεκαετία του '90 υπήρχε μία μπάντα στην Ελλάδα με την επωνυμία Στέρεο Νόβα. Ίσως να μην τους θυμάστε και με την άδειά σας, να σας τους συστήσω: Τύποι περίεργοι με παραγωγή περίεργης electro μουσικής, πρωτοπόροι για την εποχή τους, οι made in Greece Μάρκο Πόλο. Σε κάποια στιγμή στην καριέρα τους, βγάλανε σε συνεργασία με τον... πολύ-πολύ Κραουνάκη, ένα τραγούδι με τον τίτλο, Νόχι, ναι και όχι δηλαδή. Οι στίχοι του, παροιμιώδεις:

Τάκη, πού σε πετυχαίνω; Καλά, γεια.
Και παρακάτω. Τάκη, δεν θέλω να σ' ενοχλώ.
Ενοχλώ ε; Ε, τότε καλά, γεια...

Στίχοι με ουσία, εφόσον ο Τάκης έλειπε διαρκώς και ανελλιπώς ήταν απασχολημένος, όταν τα γυναικεία φωνητικά τον ζητούσαν κάθε πέντε λεπτά από το τηλέφωνο. Το καλό δε ήταν ότι ο Τάκης, δεν ακουγόταν να απαντάει, μόνο η κοπελιά τον έψαχνε με απογνώση: Τάκη, καλέ Τάκη, να σου πω; Όχι; Καλέ...

Στίχοι που ταιριάζουν γάντι στον Τάκη Χατζηγεωργίου, τον νέο με δόξα και τιμή εκπρόσωπο Τύπου του «ανεξάρτητου» υποψηφίου, του κυρίου Μαλά. Πού ήταν ο Τάκης; Πού τον πετύχαινες, όταν τον έπαιρνες τηλεφώνω; Τάκη, δεν θέλω να σε ενοχλώ, αλλά μιας και γύρισες, μιας και απάντησες στα τηλεφωνήματά μας, κοίτα τι έχω να σου πω. Έκανα μια ευχή και μου έβγαINE αληθινή μόνο αν ήμουν συντονισμένος στον Άσπρα και μετά, τσούπ, σε έχασα όπως έχασα και την έντεχνή μου ταυτότητα. Πού πήγες;

Στα βραχάκια των Βρυξελλών να παίζεις με τα βατραχάκια της Ε.Ε., φεύγα και πλακωτό. Καλά, δεν λέω, παρήγαγες και έργο. Και μετά που βαρέθηκες τα λαχανάκια και πεθύμισες και μια μουτζέντρα, πήρες το ψαρι το καρεδάκι σου και το σοφιστικό γυαλάκι σου και κατέβηκες στο κράτος της Λευκωσίας να μιλάς για ποιον; Για εκείνον που πρέπει, κανονικά, να τα λέει μόνος τους, για τον κύριο Μαλά. Άσχετο σχετικά:

Γιατί ένας πολιτικός που χειρίζεται τον λόγο, χρειάζεται εκπρόσωπο Τύπου; Γιατί έχει πολλά να πει, αλλά δεν μπορούν να τον καταλάβουν όλοι ταυτόχρονα. Σαν τον Κύριο που έστειλε τους φοιτητές του (τους μαθητές) και μιλούσε μέσα από το στόμα τους με απλά λόγια για να τον καταλαβαίνουν και οι πιο απλοί των ανθρώπων. Αν μη τι άλλο, κάτι μήνες πριν από τις εκλογές, απολαμβάνουμε και νέο αέρα στην πολιτική μας, λόγω Τάκη κυρίου. Ο Τάκης είναι καταλυμένος, intellectual, παραμένει έντεχνος και τεχνίτης χειριστής της μπετονιάς του λόγου, μα τα χίλια τσουβάλια τσιμέντου! Και θα μας τα πει, όπως πρέπει, για τη διακυβέρνηση Χριστόφια, πως απαλλάσσεται από αυτή και τις επιλογές της ο νέος «ανεξάρτητος» υποψήφιος του ΑΚΕΛ και πως θα προχωρήσει μπροστά ο τόπος με βάση το πλάνο του κυρίου Μαλά.

Μόνο που, Τάκη μας, ο τόπος μας δεν θα προχωράει για μόνος του. Έγερσε πα και θέλει οι αυτός το δε-

“Όσο χρόνο θέλει ένα μωρό να ξεπεράσει τους κολικούς που το ενοχλούν, τόσο χρόνο χρειάστηκε το ΔΗΚΟ και η ΕΔΕΚ για να καταλάβουν ότι με τον Δημήτρη χωριό δεν γίνεται

κανί του, θέλει το Μνημόνιο του σαν άλλο Π, να τον κρατάει μην και πέσει και οπότε σε χίλια κομμάτια, μην καεί στην Ψηφιακή και καταλήξει σε στάχτες. Αχ Τάκη, τι κρίμα να μην συνοδευτεί η επιστροφή σου και με μια άλλη εποχή, πιο η θεία μου η χίπισσα ένα πράγμα. Να, μαζί θα καθόμασταν στα βραχάκια στην παραλία έξω από το Προεδρικό, θα ακούγαμε τίποτα Jimi Hendrix και θα ασκούσαμε μια

παράλληλη εξουσία με φαντασία και όχι σαν αυτή του προκατόχου του κυρίου Μαλά, που ήταν εξουσία με συνεχόμενη αμνηστία. Από ποιον ρωτάς; Αμνηστία από τους πάντες θα σου πω, γενική που λένε.

Να ξέρεις, Τάκη. Η εξουσία που φεύγει, δεν αγαπήθηκε ποτέ. Ήταν μια διαρκής μοναξιά, από τα πρώτα κιόλας δειά της baby steps. Από τις καίριες και τα χαμόγελα μέχρι τα αφτιά, με το ΔΗΚΟ και την ΕΔΕΚ και τα σφιγμένα χέρια στην εξέδρα της νίκης φτάσαμε στο άκρον άωτον της μοναξιάς και μάλιστα σε χρόνο ρεκόρ. Όσο χρόνο θέλει ένα μωρό να ξεπεράσει τους κολικούς που το ενοχλούν, τόσο χρόνο χρειάστηκε το ΔΗΚΟ και η ΕΔΕΚ για να καταλάβουν ότι με τον Δημήτρη χωριό δεν γίνεται. Τι στα λέω και σένα τώρα Τάκη, τι στα θυμίζω και σε πληγώνω; Ακόμη δεν ήρθες και σε πήρα από τα μούτρα. Επιτέλους, ο δικός μας Νικοπολίδης γύρισε σπίτι του κι αυτό, μόνο καλά νέα μπορεί να είναι!

Welcome back Takis.

tsikalasm@sppmedia.com.cy

Δίκαιη Κοινωνία

Με άριστα το 10

Γράφει ο **ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**

1 Στον Σουλκιώτη. Ο «κυρ Γιώργης» της κυβέρνησης, με αποφασιστικό ύψος έμπειρου λύκου και ευελιξία χελιού, προχωρεί να «κλείσει» όσες δουλειές μπορεί πριν μαζέψουν τα πράγματα από το Προεδρικό.

2 Στον Μαλά. Είσα επιστήμονας γενετικής, άντε να δεχτείς την πρόκληση να πας υπουργός Υγείας για να φτιάξεις τα «κακώς έχοντα». Όμως, να δέξασαι να σε σέρνουν σε προεδρικές χωρίς να έχεις στον ήλιο μοίρα είναι λίγο too little, too low. Και να πρέπει να ξεκινάς τη μέρα σου με Κίκη, Δομάζο, Τάκη...

3 Στα Μέγαρα. Λεφτά δεν έχουμε για πληρώσουμε για 13ους, τα μέγαρα πολιτισμού μάς έλειπαν. Τα μεταξωτά βρακιά θέλουν και μεταξωτός κώλυος, ή ακόμη καλύτερα, το αγαπημένο άσμα των πολιτικών, «εγώ δεν πάω Μέγαρα, θα μείνω με τον παίδαρο».

4 Στο Μουσείο. Τα αρχαία δεν έχουμε πού να τα βάλουμε, πινακοθήκη δεν έχουμε, μουσείο μοντέρνας τέχνης ούτε για συζήτηση, βιβλιοθήκη με αξιοπρέπεια ούτε ακουστά δεν την έχουμε, τα μέγαρα μάς έλειπαν. Μας φτύνουν στη Λευκωσία και νομίζουμε πως βρέχει, κ. δήμαρχε.

5 Impossible is nothing. Ο jet-set προεδρέων της Ε.Ε., Δημήτρης Χριστόφιας, οφείλει να βραβευθεί από την παγκόσμια

Χριστόφιας: Τι Πούτιν, τι Πίου. Θα τον ψιφίξει και ο Αρχιεπίσκοπος.

κοινότητα ως ο άνθρωπος που έκανε τα αδύνατα δυνατά. Παρέλαβε την Κύπρο με πλεόνασμα και την παραδίει υπό πτώχευση, ανατίναξε ο ίδιος τη Ναυτική Βάση της χώρας του, βύθισε τους πολίτες του στο σκοτάδι εν έτει 2011, προεδρεύει της μεγαλύτερης καπιταλιστικής συμμαχίας ενώ είναι κομμουνιστής και έχει ήδη βγάλει τον Νίκο Αναστασιάδη Πρόεδρο εξή μήνες πριν από τις εκλογές.

6 Impossible is nothing (2). Δεν φτάνουν όλα τα πιο πάνω αδύνατα που έγιναν δυνατά από τον μεγάλο ηγέτη, η χάρη του έχει ανατρέψει και τις γεωστρατηγικές συμμαχίες της Γιάλλας και της Τεχεράνης. Για να μη συμμαχίσει μαζί με τον jet-set ο

Πούτιν, δίνοντας μας δάνειο, πρότενε να τα βρει με τους Αμερικάνους του ΔΝΤ! Τι οικόπεδο τούς υποσχεθήκαμε τους Ρώσους τι κουπέπια, τι κολοκάσια...

7 Στον Πίου. Τώρα που δεν έγινε η πολυπόθητη μεταγραφή του Πούτιν στο άρμα της Ομόνοιας, θα αρκεστούμε όλοι στη μεγάλη μεταγραφή του Πίου. Ο Πίου, ως γνωστόν, είναι το μεγάλο κανόνι, το μαύρο πιστόλι, η μεγάλη μεταγραφή. Τι Πούτιν, τι Πίου...

8 Στον Healthy. Ο Λεβεντάντρας president-elect (χλουπς-χλουπς), το καμάρι της Λεμεσού, ο γίγαντας της πολιτικής (χλουπς-χλουπς), από την 1η Νοεμβρίου

Νικόλας Παπαδόπουλος

ΕΙΠΕ

Όταν εμείς πολέμοσαμε για τον Μακάριο (WTF?), ο Αναστασιάδης ήταν απέναντι.

ΘΩΕΛΕ ΝΑ ΠΕΙ

Όταν εμείς πολέμοσαμε για πλυτή μονάδα, αυτός ήθελε χερσαία.

αρχίζει την προεδρία του. Πρώτη πράξη; Μα η (συν)υπογραφή του Μνημονίου.

9 Στον Ρόντι. Όταν σας τα έλεγε, αγαπητέ μου Κέκκο Συναγερμικοί, ο Σπονδοφόρος πως ο Ρόντι δεν τρώγεται εύκολα, ακούγεται τον Λαχματζόη και σας ξινίζει τα αρμενίκα. Τώρα περνάς από την Πινδάρου και μυρίζεις καλλομιωτή και σουμάτζι.

10 Στον Πρίγκιπα. Ο Πρίγκιπας έκανε πάλι το θαύμα του και συναγωνίζεται τον Χριστόφια στο «Impossible is nothing». Αφού έβγαλε πριν από πέντε χρόνια τον Πρόεδρο (και μας τον φόρτωσε), με τις μαεστρικές του κινήσεις κατάφερε να στείλει και όλους τους (πρώην;) κολλητούς της Στρακκάς στον Νίκαρο. Η μεγαλύτερη επιτυχία βέβαια είναι άλλη. Με την «ηγετική» τοποθέτησή του τώρα, θα πρέπει να πίσσει τον Χρυσό και την Αναστασία να πάνε να ξαναοίξουν τα σκονισμένα γραφεία της Ένωσης Κέντρου, κηρύσσοντας το ανεξάρτητο πρίγκιπάτο. Με το καλό να δούμε και τον Κήρυκα.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: **ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΑΝΙΔΗΣ** ■ Γενικός Διευθυντής: **ΧΡΗΣΤΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ** ■ Διευθυντής: **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ** ■ Αρχισυντάκτης: **ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**
Υπεύθυνος Οικονομικού: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΠΕΡΣΙΑΝΗΣ** ■ Υπεύθυνος Καλλιτεχνικού: **ΚΩΣΤΑΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ** ■ Υπεύθυνος Ατελιέ: **ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ**

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ** - **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ**

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΓΝΩΜΕΣ

ΕΛΛΑΔΑ

ΚΟΣΜΟΣ

ΥΓΕΙΑ

Η επόμενη μέρα σε ΔΗΚΟ και ΔΗΣΥ

Πρόσω ολοταχώς για κεντροδεξιά συμμαχία υπό τον Νίκο Αναστασιάδη, παρά το σοκ από τη φρασεολογία Νικόλα Παπαδόπουλου

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ

Πλήρης ικανοποίηση επικρατεί σε ΔΗΣΥ και ΔΗΚΟ μετά και την υιοθέτηση της πρότασης για συμμαχία μεταξύ των δύο και μάλιστα πρωτοφανές για τα δεδομένα συντριπτικό αποτέλεσμα της Κεντρικής Επιτροπής του Δημοκρατικού Κόμματος. Η επόμενη μέρα βρίσκει τις δύο πολιτικές δυνάμεις ενώπιον ενός «κουραστικού» προεκλογικού προγράμματος, το οποίο απαιτεί άριστο συντονισμό και οργάνωση. Την ίδια ώρα, οι κινήσεις του Νικόλα Παπαδόπουλου προκάλεσαν προβληματισμό και στα δύο κόμματα, με τα σενάρια να δίνουν και να παίρνουν ως προς τα μελλοντικά του βήματα. Ωστόσο, από πλευράς ΔΗΚΟ τα πράγματα φαίνεται να είναι ξεκάθαρα για το τι θα πρέ-

Πινδάρου: «Δεν θα ασχοληθούμε με τον Νικόλα. Την απάντηση του την έδωσε το ίδιο του το κόμμα με συντριπτικά ποσοστά»

πει να πράξει από εδώ και μπρος ο αντιπρόεδρος του κόμματος, ενώ σε διαφορετική περίπτωση η ηγεσία του ΔΗΚΟ είναι αποφασισμένη να κινηθεί στα πλαίσια που καθορίζονται από το Καταστατικό.

«ΑΚΕΛική προπαγάνδα»

Η Πινδάρου από την άλλη, αν και εμφανίζεται αδιάφορη, στην πραγματικότητα η όλη ομιλία και αναφορές του Νικόλα Παπαδόπουλου εναντίον του Νίκου Αναστασιάδη αλλά και του ΔΗΣΥ, προκάλεσαν έκπληξη και σοκ. «Τα όσα είπε δεν δικαιολογούνται. Ωσάν να μιλούσε ένας φανατικός πολέμιος του ΔΗΣΥ, ένας αντισυναγερμικός της δεκαετίας του '70. Και είναι παράξενο που αυτό το μένος το κρατούσε τα τελευταία τουλάχιστον τέσσερα χρόνια για τον εαυτό του», ήταν το σχόλιο συναγερμικού αξιωματούχου. Άλλο ηγετικό στέλεχος του ΔΗΣΥ σημείωσε στην «Κ» ότι η ξύλινη γλώσσα που χρησιμοποίησε ο Νικόλας Παπαδόπουλος, «όχι μόνο είναι περιεργή αλλά μας θυμισε ΑΚΕΛική προπαγάνδα. Η φρασεολογία του κ. Παπαδόπουλου δεν ήταν μόνο προσβλητική για το πρόσωπο του προέδρου του ΔΗΣΥ αλλά και για ολόκληρο τον συναγερμικό κόσμο», για να επαναλάβει πως

«πρόκειται για αντισυναγερμική ρητορική ΑΚΕΛικής προπαγάνδας».

Συνεργάτης του Ν. Αναστασιάδη σημείωσε, ωστόσο, πως «η όποια έκπληξη και στεναχώρια για τους όποιους βαρύτερους χαρακτηρισμούς ακούστηκαν από τον Νικόλα Παπαδόπουλο, απαντήθηκαν από το ίδιο το ΔΗΚΟ με ένα συντριπτικό αποτέλεσμα».

Έκπληξη και στο ΔΗΚΟ

Η τοποθέτηση Νικόλα Παπαδόπουλου προκάλεσε την έκπληξη και εντός του Σώματος της Κ.Ε. Ωστόσο, ανώτατα στελέχη του ΔΗΚΟ σε συνομιλία τους με την «Κ» πριν από την έναρξη της συνεδρίας και σχολιάζοντας την πληροφορία που έκανε λόγο για ξεκάθαρη τοποθέτηση υπέρ Λιλλήκα από πλευράς του αντιπροέδρου, εμφανίστηκαν ιδιαίτερα καθησυχαστικά. «Ελπίζουμε να γίνει αυτή η εισήγηση. Με αυτό τον τρόπο θα ξεκαθαρίσει και το σκηνικό για τα καλά». Σύμφωνα με τις δικές τους εκτιμήσεις, το σενάριο Λιλλήκα δεν είχε σοβαρές προοπτικές εντός του ΔΗΚΟ και συνεπώς, όπως σημείωσαν, θα έπρεπε αυτό να διαφανεί μέσα από την Κ.Ε. Αντίθετα, εάν δεν υπήρχε πρόταση για στήριξη Λιλλήκα θα συζητούνταν ο ψήφισμα περί «συντριπτικής τάσης υπέρ του Λιλλήκα στο ΔΗΚΟ, αλλά η ηγεσία δεν άφησε να κατατεθεί πρόταση για στήριξη της υποψηφιότητάς του». Αυτό όμως που εξέπληξε και τους ΔΗΚΟϊκούς ήταν η φρασεολογία του κ. Παπαδόπουλου, την οποία πολλοί χαρακτήρισαν ως «αψυχολόγητη». Πάντως, στο κόμμα του Μάριου Καρογιάν νιώθουν πλήρη ικανοποίηση, τόσο για το αποτέλεσμα όσο και για την προσέλευση. Επί τούτου αξίζει να σημειωθεί ότι από τα 173 μέλη (συμπεριλαμβανομένων και των μελών των επιτροπών εξωτερικού) παρευρέθηκαν πέραν των 150 ατόμων. Στην τελική ψηφοφορία βρισκόταν στην αίθουσα 145 μέλη, εκ των οποίων 117 ψήφισαν υπέρ, 26 εναντίον και 2 μέλη τήρησαν αποχή (σε ποσοστά δηλαδή η απόφαση για στήριξη Ν. Αναστασιάδη υιοθετήθηκε από το 81,8%, ενώ συμπεριλαμβανομένων των δύο αποχών το ποσοστό στήριξης ήταν στο 80,68%). Στο μεταξύ η ηγεσία του ΔΗΚΟ εμφανίζεται αποφασισμένη να προχωρήσει σε διαγραφές στην περίπτωση που κομματικά στελέχη δεν σεβαστούν την απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής. Κάτι που σημειώνει και ο Μάριος Καρογιάν σε συνέντευξη του στη σημερινή έκδοση της «Κ».

Μετά και την τοποθέτηση του αντιπροέδρου του ΔΗΚΟ ενώπιον της Κ.Ε. φροντίζει κατά πολλούς το σενάριο που θέλει τους Νικόλα Παπαδόπουλο και Γιώργο Λιλλήκα να δημιουργούν νέο κόμμα μετά τις εκλογές, κάτι που απορρίπτει το περιβάλλον του ίδιου.

Οι κινήσεις Νικόλα και οι φημολογίες για νέο κόμμα

Από πλευράς Νικόλα Παπαδόπουλου απορρίπτονται τα όσα του καταλογίζονται για «σκληρή γλώσσα κατά Ν. Αναστασιάδη» και ο ίδιος χαρακτηρίζει την ομιλία του ως «πολιτική γλώσσα» με αναφορές σε πραγματικότητες. Ο αντιπρόεδρος του ΔΗΚΟ δήλωσε παράλληλα ότι σέβεται την απόφαση του Σώματος, ενώ ως προς την εμπλοκή του στην προεκλογική εκστρατεία διευκρινισε ότι «ο καθένας θα λειτουργήσει όπως του επιτρέπει η συνείδηση και η αξιοπρέπεια του». Μία φράση, η οποία ερμηνεύεται από πολλούς ότι ο ίδιος θα αποφυγεί την ενεργό εμπλοκή του στην εκλογή Ν. Αναστασιάδη.

Παράλληλα, η Πινδάρου εκτιμά ότι μετά και τα όσα ανέφερε ο κ. Παπαδόπουλος στην ομιλία του «θα ήταν πολύ δύσκολο να φανταστούμε τον Νικόλα σε πάνελ και να επιχειρηματολογήσει υπέρ του Νίκου Αναστασιάδη». Το ενδιαφέρον, πάντως, είναι πως μετά και την επιχειρηματολογία Νικόλα ενώπιον της Κεντρικής Επιτροπής, αναδύθηκαν τα διάφορα σενάρια, τα οποία ενώ μεν κυκλοφορούσαν από μέρες πριν, κανένα κομματικό στέλεχος δεν ήταν σε θέση να τα πιστώσει. Κάτι που συμβαίνει όμως τώρα. ΔΗΚΟϊκά στελέχη σημείωσαν στην «Κ» ότι δεν θα απέκλειαν το ενδεχόμενο ο Νικόλας Παπαδόπουλος εί-

τε να αποχωρήσει από το ΔΗΚΟ είτε να προκαλέσει ο ίδιος τη διαγραφή του και να προχωρήσει σε ίδρυση νέου κόμματος με τον Γιώργο Λιλλήκα. Δεδομένης και της στήριξης του κ. Λιλλήκα από τον Ζαχαρία Κουλιά, βουλευτή Αμμοχώστου, αυτομάτως το νέο κόμμα θα έχει εκπροσώπηση στη Βουλή με δύο βουλευτές και συμμετοχή στο Εθνικό Συμβούλιο. Κάποια άλλα στελέχη, προσεγγίζουν το θέμα πιο «ψυχραίμα» και υποστηρίζουν ότι ο Νικόλας Παπαδόπουλος «απλώς κοιτάζει την επόμενη μέρα». Ότι ο ίδιος έκανε τη συγκεκριμένη διαχείριση, να αποστασιοποιηθεί, δηλαδή, από τον ΔΗΣΥ και τον Νίκο Αναστα-

σιάδη, νιώθοντας βεβαιότητα ότι σε κάποια φάση στο μέλλον θα δικαιωθεί.

Συνεργάτης, ωστόσο, του κ. Παπαδόπουλου χαρακτήρισε τα όσα ακούγονται «σενάρια επιστημονικής φαντασίας». «Τα πράγματα», είπε στην «Κ», «είναι πολύ πιο απλά απ' όσα λέγονται. Ο Νικόλας Παπαδόπουλος είχε δεσμευτεί έναντι των ψηφοφόρων και των πολιτών για «καθαρές κουβέντες». Αυτό πράττει και τώρα. Υποστηρίζει αυτό που υποστήριξε εξ' αρχής στο Εκτελεστικό Γραφείο. Ότι το ΔΗΚΟ θα έπρεπε να είχε συμμαχήσει με τα άλλα κόμματα του ενδιάμεσου κόρου για στήριξη του κ. Λιλλήκα».

Διεθνείς Τραπεζικές Υπηρεσίες

Γεφυρώνουμε τις αποστάσεις

Εδώ και δεκαετίες, η Υπηρεσία International Banking Services της Τράπεζας Κύπρου ικανοποιεί τις ανάγκες των πελατών της σε όλο τον κόσμο. Προσφέρουμε ένα ολοκληρωμένο φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, που αντλούνται από τη συνεχή επαφή μας με τον πελάτη και την αφοσίωση μας να υπερεχούμε στον τομέα μας.

Πάνω από όλα, επικεντρωνόμαστε στην άριστη εξυπηρέτηση των πελατών μας και την υποστήριξη των επιχειρήσεων τους ώστε να μπορούν να διενεργούν τραπεζικές συναλλαγές γρήγορα και με ασφάλεια, όπου και αν βρίσκονται στον κόσμο. Είμαστε πάντα εδώ για σας.

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε μαζί μας στο ibs@cy.bankofcyprus.com ή επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας www.bankofcyprus.com

Τράπεζα Κύπρου

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------

Οι αφετηρίες και τα εμπόδια των υποψηφίων

Μνημόνιο και αποχή κρατούν ακόμη ανοικτή την εκλογική κούρσα, που δεν αποκλείεται, ωστόσο, να κριθεί και από τον πρώτο γύρο

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΠΟΥΛΑΔΡΟΥ**

Πέντε μήνες πριν από τις προεδρικές εκλογές, οι συμ-
μαχίες, τα πολιτικά δεδομένα και οι πρώτες δημοσκο-
πήσεις δίνουν ξεκάθαρο φάβορι. Την στιγμή που
ΑΚΕΛ και Σταύρος Μαλάς αντιμετωπίζουν τεράστια προ-
βλήματα συσπείρωσης και εικόνας και ο Γιώργος Λιλ-
λάκας κινείται ψηλά αλλά φαίνεται να μένει τρίτος, ο
Νίκος Αναστασιάδης, έχοντας κλειδώσει κατ' αρχήν τη
στήριξη του ΔΗΚΟ και με σημαντική πρόοδος σε ό-
λα τα υπόλοιπα κόμματα, κτίζει προφίλ προέδρου. Με

αυτά τα δεδομένα και τη ρητορική των Μαλά-Λιλλάκ
να περιορίζεται για την ώρα στη «σιγουριά» για δύο γύ-
ρους, η συζήτηση έχει επικεντρωθεί στο εφικτό της ε-
κλογής Αναστασιάδη από την πρώτη Κυριακή. Πριν α-
πό δύο χρόνια αυτή η μάχη θα θεωρείτο κριμένη. Αριθ-
μός παραγόντων, όμως, όπως η νέα τάξη πραγμάτων που
θέλει τους πολίτες πιο δύσκολα να ακολουθούν τα κόμ-
ματα, η αποχή που και πάλι αναμένεται μεγάλη, η ε-
σωκομματική κόντρα στο ΔΗΚΟ, αλλά κυρίως η έντα-
ξη της Κύπρου στον Μηχανισμό Στήριξης και η αδυναμία
να εκτιμηθεί η στάση των δύο ανθυποψηφίων του και

η αντίδραση του κόσμου, δημιουργούν προοπτικές για
σημαντικές μεταβολές και καθιστούν την εξέλιξη των
εκλογών αυτών αβέβαιη. Ιδιαίτερα σημαντικές θα είναι
οι αμέσως επόμενες δημοσκοπήσεις, οι οποίες πέραν
του ότι θα καταδείξουν τάσεις (αποχή, εύρος στήριξης
και κομματικές συσπειρώσεις), σε μεγάλο βαθμό θα τις
διαμορφώσουν κίλους. Αν για παράδειγμα δείξουν τον
πρόεδρο του ΔΗΣΥ να εδραϊνεται ως πρώτος με με-
γάλη διαφορά από τους άλλους δύο, αυτό θα δώσει στην
υποψηφιότητά του περαιτέρω δυναμική, ακόμα και για
εκλογή από τον πρώτο γύρο (η λογική της ψήφου υπέρ

του νικητή). Το ίδιο ισχύει, αντιστρόφως, για τον Γ. Λιλ-
λάκα. Μπορεί σήμερα να αντλεί ποσοστά αρκετά με-
γαλύτερα από τη δύναμη της ΕΔΕΚ και να βρίσκεται πολ-
ύ κοντά στον Στ. Μαλά, αν όμως στις δημοσκοπήσεις
συνεχίσει να παρουσιάζεται τρίτος ή ακόμα χειρότερα
η ψαλίδα της διαφοράς από τον υποψήφιο Υγιείας με-
γαλώνει, αυτό μακροπρόθεσμα αναμένεται ότι θα λει-
τουργήσει αντισυμμετρικά και καταδικαστικά για την
υποψηφιότητά του (η λογική της χαμένων ψήφου) και
σημαντικός αριθμός των ψηφοφόρων του θα κινηθεί προς
τις άλλες δύο υποψηφιότητες.

☉ **ΝΙΚΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ**

Εδραϊώνει εικόνα του επόμενου Προέδρου

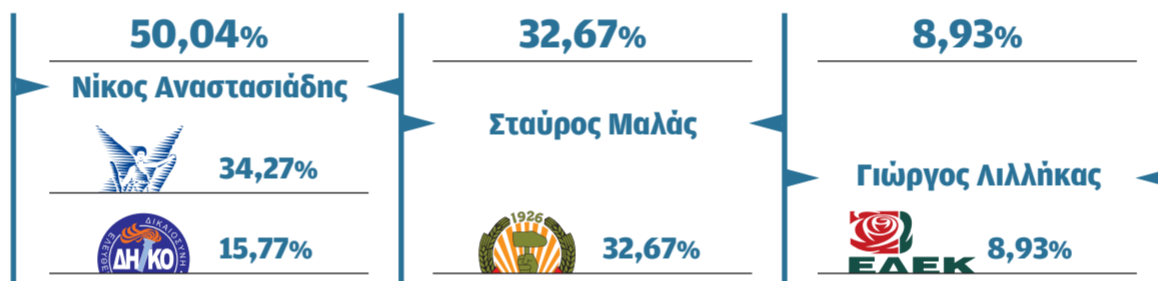
Αν και οι προεδρικές εκλογές σπά-
ντα λειτουργούν στην ψυχρή λο-
γική των αριθμών, ο Νίκος Ανα-
στασιάδης έχοντας να αντλήσει ή-
δη από μια δεξαμενή «κομματι-
κών» ψήφων που με τη στήριξη
του ΔΗΚΟ φτάνει το 50% και με
σημαντική πρόοδος στο σύνολο
των ψηφοφόρων φαίνεται να θέ-
τει τις βάσεις για εύκολη επι-
κράτηση. Και οι τρεις δημοσκο-
πήσεις που πρόσφατα δημοσιο-
ποιήθηκαν εμφανίζουν τον κ.
Αναστασιάδη να συγκεντρώνει υ-
ποστήριξη ίση ή μεγαλύτερη απ' ό-
τι συγκεντρώνουν μαζί και οι δύο
κύριοι ανθυποψήφιοί του, τη
στιγμή που κερδίζει, (με ποσοστά
που φτάνουν το 80%) και στην πα-
ράσταση νίκου. Έχοντας ήδη μια
συσπείρωση εντός ΔΗΣΥ που κιν-
είται σε απόλυτους σχεδόν α-

δρου του ΔΗΣΥ με το ΔΗΚΟ α-
λλά και τα διαχρονικά προβλήμα-
τα συσπείρωσης που αντιμετωπι-
σεί το συγκεκριμένο κόμμα. Επιπλέον, η ρητορική που ανα-
πτύχθηκε από τον Μ. Καρογιάν σε
μια προσπάθεια να απορροφήσει
εσωτερικούς κραδασμούς και να
συσπείρωσει τη βάση του κόμ-
ματος, έχουν δημιουργήσει στην
κοινωνία την αίσθηση ότι ο Ν.
Αναστασιάδης έχει υιοθετήσει
πλήρως τις θέσεις του ΔΗΚΟ σε
Κυπριακό και οικονομία. Αυτό, σε
συνδυασμό με την πρόταση για
διαπραγματευτή το προηγούμενο
διάστημα, πέραν του ότι έρχεται
σε διάσταση με το προφίλ που ε-
πιχείρησε να κτίσει, έχει κόστος
και στην αξιοπιστία του, αφού δη-
μιουργεί την εικόνα ενός πολιτι-
κού που είναι έτοιμος να κάνει τα
πάντα για να εκλεγεί, κάτι που ή-
δη επιδεικνύουν να αξιοποιήσουν οι
ανθυποψήφιοί του.

Οι **αδυναμίες** του

Σύμφωνα με τον Χριστόφορο
Χριστοφόρου, καθηγητή Επικου-
ρωνίας στο πανεπιστήμιο Λευ-
κωσίας, «ο Ν. Αναστασιάδης προ-
σπαθεί να αποδεσμευτεί από τον
ίδιο του τον εαυτό και το παρελ-
θόν του. Έχει "παραίτηθεί" από
εξουσίες που ανήκουν στον Πρό-
εδρο, όπως π.χ. αυτή του δια-
πραγματευτή, διότι ενοχλούν οι θέ-
σεις του και δείχνει διατεθειμένος
να κάνει πίσω και να κάνει τον
συντονιστή. Πέραν τούτου, έχει το
πρόβλημα ότι προσπαθεί να πα-
ρουσιάσει θέσεις που δεν ήταν πά-
ντοτε δικές του. Γιατί κάποιος
ΔΗΚΟϊκός που ήταν έντονα του
ΟΧΙ να πιστέψει αυτά που λέει σή-
μερα και όχι αυτά που έλεγε πά-
ντα ή να μην υποστηρίξει αυτόν,
στη συγκεκριμένη τον Γ. Λιλλάκα,
που γνήσια είχε τοποθετηθεί υπέρ
του ΟΧΙ».

Την ίδια στιγμή, άγνωστο πα-
ραμένει και το πώς θα επηρεάσει
την προσπάθειά του η επικείμε-
νη ένταξη στον μηχανισμό. Οι έ-
ρευρες σήμερα δείχνουν μεγάλη
μερίδα του κόσμου να μην είναι
αρνητικά σ' ένα τέτοιο ενδεχόμενο
(σύμφωνα με τη δημοσκοπήση
στον «Πολίτη» 44% θετικό για έ-
νταξη, 39% αρνητικό), απόρροια
και της άσχημης εικόνας που
βγάζει η κυβέρνηση στα της ο-
κονομίας. Δύσκολα, όμως, μπορεί
κάποιος να εκτιμήσει πώς θα α-
ντιδράσει όταν αρχίσει να βιώνει
σκληρά μέτρα και σε ποιο βαθμό
ο Ν. Αναστασιάδης θα χρειαστεί εν-
δεχόμενη υιοθέτησή τους. Σε μια
τέτοια περίπτωση, εφόσον δε-
σμευτούν όλοι οι υποψήφιοι, όπως
ζητά η Τρόικα, σε μια γραμμή, δεν
αναμένεται να αντιμετωπίσει με-
γάλα προβλήματα. Αν όμως οι άλ-
λοι δύο υποψήφιοι ακολουθήσουν
αντιμνημονιακή πολιτική
κάτι που φαντάζει πιθανό με βά-
ση τις τελευταίες τοποθετήσεις Α.
Κυπριανού και Γ. Λιλλάκα, ίσως
με σε διλήμματα που πήκε και η
Νέα Δημοκρατία.

☉ **ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΑΛΑΣ**

Ανάμεσα σε ΑΚΕΛ και αυτονομία

Ο **Σταύρος Μαλάς** άρχισε την προ-
σπάθειά του για τις προεδρικές έ-
κλογες να αντλήσει από μια δεξα-
μενή 32,67% (ποσοστό ΑΚΕΛ στις
βουλευτικές). Με δεδομένη όμως την
πολύ άσχημη εικόνα που είχε η κυ-
βέρνηση τους τελευταίους κυρίως 15
μήνες, κάποιος θα ανέμενε ότι ως α-
φελτρία θα είχε ένα ποσοστό «κο-
ντά στον θεωρούμενο πυρήνα του
κόμματος – γύρω στο 25-26%, που
σύμφωνα με τους εκλογολόγους,
μπορεί να αποτελέσει και το «μαγι-
κό νούμερο» που θα τον βάλει σε εν-
δεχόμενο δεύτερο γύρο. Πάνω μιας,
οι υπόλοιποι δημοσκοπήσεις του
δείχνουν πολύ πιο κάτω, με ποσο-
στό σε δημοσκοπήσεις κρύνουν αρ-
νητικά τη διαχείριση της οικονομίας,
ενώ ακόμα πιο εντυπωσιακό και εν-
δεικτικό των προβλημάτων που α-
ντιμετωπίζει το κόμμα της Αριστε-
ράς είναι το γεγονός ότι απέναντί
της διαχρονική φιλοσοφία και ρη-
τορική του, οι οπαδοί του εμφανί-
ζονται διακοσμήν για την κάθοδο
της Τρόικας στην Κύπρο, με 35% να
τη βλέπει θετικά και 44% αρνητικά.
Η κατάσταση αναμένεται ότι θα πι-
νέει ακόμα πιο δύσκολα σε γι-
νήσιω που επιβεβαιωθούν τα σε-

Επιχείρησε να κρατήσει
αποστάσεις από την
απερχόμενη κυβέρνηση
και το ΑΚΕΛ, ώστε να πα-
ρουσιαστεί ως ένας
ανεξάρτητος υποψήφιος.
Ο τρόπος επιλογής του
αλλά και η όλη ρητορική
του δεν βοήθησαν

νάρια που θέλουν την Τρόικα να
φέρνει σκληρά μέτρα αφού, ανε-
ξαρτήτως της οποιας ρητορικής, αυ-
τά αναμένεται ότι θα κρεωθούν στην
νυν κυβέρνηση.
Είναι γι' αυτό που από την αρχή
ο Στ. Μαλάς επιχείρησε να κρατή-
σει αποστάσεις και να παρουσιαστεί
ως ένας νέος, ανεξάρτητος υποψή-
φιος, κάτι που εκ των πραγμάτων ή-
ταν δύσκολο αφού, πέραν των άλ-
λων, ακόμα και σήμερα παραμένει
μέρος της κυβέρνησης. Ο τρόπος ε-
πιλογής του αλλά και η όλη ρητορική
του έκτοτε, δεν βοήθησαν, αφού α-
πέτυχε να αναπτύξει δυναμική πα-
ρουσία και να διατυπώσει δικές του
θέσεις στα μεγάλα ζητήματα. Αντί-
θετα, όπως έδειξε και το περιστατικό
με τη «Χουρίετ» βρίσκεται μέχρι
στιγμής στη σκιά του ΑΚΕΛ και παί-
ζει σε αυτήν την εκστρατεία δεύτερο
ρόλο.
Η πολιτική ιστορία και λογικά πά-

ντος λένε ότι σιγά-σιγά ο Μαλάς, θα
αρχίσει να προσεγγίζει το 25-26%,
αφαιρώντας παράλληλα ποσοστά και
δυναμική από τον Γ. Λιλλάκα. Το γε-
γονός ότι στο ΑΚΕΛ αισθάνονται ότι
διακυβεύεται η επιβίωση του
κόμματος, είναι στα συν του, αφού
αναμένεται ότι θα ενεργοποιηθεί στο
μεγαλύτερο βαθμό τους μηχανι-
σμούς του κόμματος αλλά και τον κό-
μο που το πιθανότερο είναι ότι θα
λειτουργήσει με το αίσθημα της αυ-
τοσυντήρησης. Αν όμως στόχος εί-
ναι η διεκδίκηση των οποίων πθα-
νοτήτων διατηρεί για τη νίκη, θα
χρειαστεί ένα μεγάλο αριθμό μη κομ-
ματικών ψηφοφόρων. Και εδώ είναι
η μεγάλη πρόκληση που αντιμετω-
πίζει αλλά και αντίφαση που δύ-
σκολα μπορεί να αντιμετωπίσει.
Στην ουσία ο Στ. Μαλάς βρίσκει τον
εαυτό του σε μια θέση όπου χρειά-
ζεται το ΑΚΕΛ αλλά και απόσταση
απ' αυτό. Η έντονη εμπλοκή του
ΑΚΕΛ, η οποία είναι απαραίτητη λό-
γω της απογοήτευσης της βάσης, αλ-
λοιώνει τον χαρακτήρα της (μη
κομματικής) υποψηφιότητάς του
και αναίρει τη λογική της. Για να α-
ποκτήσει η υποψηφιότητά του πρό-
σβαση πέραν του ΑΚΕΛ θα πρέπει
να συγκρουστεί με κυβέρνηση και
κυβερνών κόμμα τα οποία αξιολο-
γούνται αρνητικά από τη συντρι-
πική πλειοψηφία της κοινωνίας.
Από τη στιγμή, όμως, που τόσο πολ-
ύ χρειάζεται το ΑΚΕΛ και τον πυ-
ρήνα των οπαδών του, είναι σε θέ-
ση και να τα βάλει με αυτό;

☉ **ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΑΚΑΣ**

Αντιμνημονιακός και αντιπολιτευτικός

Με ρητορική σκληρά αντιμνημονιακή και αντιπολιτευτική
και εκμεταλλευόμενος την κακή εικόνα της κυβέρνη-
σης και τις εσωκομματικές κόντρες σε ΔΗΚΟ και
ΕΥΡΩΚΟ, ο Γιώργος Λιλλάκας φαίνεται (στην πλειο-
ψηφία τουλάχιστον των δημοσκοπήσεων) να κινείται
αρκετά πιο ψηλά από το 9% των Σοσιαλδημοκρατών
και να διεκδικεί στήθος με στήθος τη δεύτερη θέση
με τον Στ. Μαλά. Αυτό σε μεγάλο βαθμό έχει να κάνει
με τη στήριξη που φαίνεται να αντλεί απ' όλες τις κομ-
ματικές ομάδες (πλην του ΔΗΣΥ) και κυρίως το ΔΗΚΟ.
Το θέμα είναι κατά πόσο είναι σε θέση να διατηρήσει
τα ποσοστά του ή και να τα αυξήσει, σε τέτοια επίπεδα
που να συνεχίσει να πιέζει τον υποψήφιο του ΑΚΕΛ.
Μπορεί οι ισορροπίες αλλά και ο τρόπος που λειτουργεί
οι ψηφοφόροι να έχουν αλλάξει, όσο περνά ο καιρός
όμως αν κάποιος μπορεί να αναμένει ότι τα ποσοστά
του, με δεδομένη την πολύ χαμηλή συσπείρωση στο
ΑΚΕΛ, θα ενισχυθούν, αυτό είναι ο Στ. Μαλάς. Για να
διατηρήσει τις οποιοσδήποτε ελπίδες να βρεθεί σε εν-
δεχόμενο δεύτερο γύρο ο Γ. Λιλλάκας θα πρέπει να δια-
τηρήσει το ποσοστό που λαμβάνει από το ΔΗΚΟ και
να το αυξήσει. Έτσι εξηγούνται οι συχνές επιθέσεις
προς Μ. Καρογιάν με πιο χαρακτηρι-
στική αυτή προ ε-
βδομάδας στον ρα-
διοφωνικό σταθμό
Άστρα ότι υπέσκα-
ψε την υποψηφι-
τητα Χ. Παπαδό-
πουλου χάριν της
προεδρίας της Βου-
λής, με προφανή
στόχο να τον εμ-
φανίσει ως πολιτικό
που κινείται με μό-
νον κριτήριο το
προσωπικό συμφέ-
ρον, αποτέλεσμα του οποίου είναι και η συνεργασία
με τον ΔΗΣΥ. Μια υιοθέτηση της υποψηφιότητάς του
από τουλάχιστον ακόμα ένα κόμμα του Κέντρου ή τον
Αρχιεπίσκοπο θα μπορούσε να δώσει μια επιπλέον ώ-
θηση στην υποψηφιότητά του, φαίνεται όμως να πλη-
ρώνει τουλάχιστον σε θέμα ηγεσιών (ΔΗΚΟ και
ΕΥΡΩΚΟ) τη δυναμική που έχει αναπτύξει ο Αναστα-
σιάδης, ενώ και η μέχρι στιγμής απόφαση του Αρχιε-
πίσκοπου να κρατά αποστάσεις και από τους τρεις υ-
ποψηφίους αφαιρέσει από την υποψηφιότητά του μια
χρειαστεί την οποία χρειάζεται αυτή τη στιγμή.

Επιπλέον, παραμένει αμφίβολο πόσο αποτελε-
σματική μπορεί να είναι σε βάθος χρόνου η έμφαση
που συνεχίζει να δίνει στο Κυπριακό (που δεν φαίνεται
να αποτελεί προτεραιότητα του ψηφοφόρου) αλλά και
η ρητορική «Τσίπρα» που φαίνεται να υιοθετεί έναντι
του Μνημονίου. Κι αυτό γιατί ο κόσμος (συμπε-
ριλαμβανομένων αυτών που στηρίζουν τον πρώην
ΥΠΕΣ), όπως δείχνουν οι δημοσκοπήσεις, δεν εμφα-
νίζεται και τόσο αρνητικός έναντι της Τρόικας αλλά
και επειδή δεν είναι βέβαιο ότι η οικονομική κατάσταση
τους αμέσως επόμενες μήνες αλλά και τα μέτρα που
θα προταθούν θα είναι τέτοια που να «αναποδογυρί-
σουν» το πολιτικό σύστημα όπως έγινε στην Ελλάδα.
Σύμφωνα με τον Χ. Χριστοφόρου το παιχνίδι στην
Κύπρο δεν είναι το ίδιο. «Ναι μεν θα έχει δραματικές
επιπτώσεις το Μνημόνιο, θα είναι στην καρδιά όλων
των θεμάτων, σε ποιο βαθμό όμως η αποδοχή, υπο-
θετικά, από τα δύο κόμματα και τους δύο υποψήφιο-
ους ενός σκληρού Μνημονίου, θα στείλει μια μεγά-
λη ή τη μεγαλύτερη μάχη του ψηφοφόρου προς τον
Λιλλάκα είναι συζητήσιμο». Επιπλέον θα είναι πολ-
ύ δύσκολο για τον Γ. Λιλλάκα να συνεχίσει να απο-
κρούει τους μηχανισμούς των δύο μεγάλων, που μπο-
ρεί να έχουν χάσει ένα σημαντικό βαθμό της απο-
τελεσματικότητας παραμένουν όμως πολύ ισχυροί.
Αν έδειξε κάτι το επεισόδιο με τη «Χουρίετ» είναι ότι
ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ ξέρουν να παίζουν με επιτυχία το
παιχνίδι της πόλωσης. Σε πιο βαθμό είναι ο Λιλλάκας
ικανός να το διαχειριστεί είναι κάτι που μόνο ο χρό-
νος θα δείξει. Με τις πιθανότητες, πάντως, να μην εί-
ναι υπέρ του.

Διεκδικεί στήθος με
στήθος με τον Μαλά
τη δεύτερη θέση. Όσο
όμως περνά ο καιρός,
αν κάποιος μπορεί
να αναμένει ότι
τα ποσοστά του θα ενι-
σχύονται, αυτός δεν
είναι ο πρώην ΥΠΕΣ

Επικράτηση Νίκου Αναστασιάδη προβλέπουν στα Κατεχόμενα

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Παρά την πολιτική και κοινωνικοοικονομική κρί-
ση, η οποία μονοπωλεί την τελευταία περίο-
δο του τουρκοκυπριακού πολιτικού προσκήνιο και
τα τουρκοκυπριακά πρωτοσέλιδα, οι Τουρ-
κοκύπριοι πολιτικοί και αναλυτές έχουν επι-
κεντρωμένη την προσοχή τους στις ελεύθε-
ρες περιοχές για τις διεργασίες γύρω από τις
προεδρικές εκλογές του 2013. Στο σύνολό τους,
οι Τουρκοκύπριοι αναλυτές και δημοσιογρά-
φοι πιστεύουν ότι οι προεδρικές εκλογές του
2013 θα αφήσουν το στίγμα τους στη νέα φά-
ση του Κυπριακού. Παράλληλα, τοποθετούνται
θετικά για τις θέσεις που διαχρονικά εκφρά-
ζει στο Κυπριακό, ο υποψήφιος για την προ-
εδρία, ηγέτης του Δημοκρατικού Συναγερμού,
Νίκος Αναστασιάδης.
Κατά την άποψη των Τουρκοκυπρίων α-
ναλυτών και δημοσιογράφων, υπό τις σημε-
ρινές συνθήκες, ο κ. Αναστασιάδης βρίσκεται

σε απόσταση αναπνοής από το ανώτατο πο-
λιτικό αξίωμα της Κυπριακής Δημοκρατίας.
Κατά τον έμπειρο Τουρκοκύπριο αναλυτή,
Μετέ Τουμπερκαν, λίγους μήνες πριν από τις
προεδρικές εκλογές, η υποψηφιότητα του Νί-
κου Αναστασιάδη έχει εξασφαλίσει ήδη ένα
αξιοσημείωτο προβάδισμα. Υποστηρίζει ότι αυ-
τή τη στιγμή, η πλειοψηφία της ελληνοκυ-
πριακής κοινότητας υποστηρίζει την υποψη-
φιότητά του και η αντίπαλη του δεν είναι σε θέση να αμφισβητήσει την
πρωτοκαθεδρία του κ. Αναστασιάδη στο ε/κ
πολιτικό προσκήνιο, χωρίς ωστόσο όλα να έ-
χουν κριθεί.
«Όλα δείχνουν ότι οι Τουρκοκύπριοι ανα-
λυτές πιστεύουν ότι προεκλογικά, ο κ. Ανα-
στασιάδης, εκτός από το «προβάδισμα» στους
κόλπους της ε/κ κοινότητας, έχει αποσπάσει
θετικά σχόλια και στους κόλπους της τουρ-
κοκυπριακής κοινότητας. Τουρκοκύπριοι α-
ναλυτές, οι οποίοι διακρίνονται για την εθνι-

**Η πρόταση για χαλαρή ομοσπον-
δία και ο ρόλος του**
αγγλοαμερικανικού άξονα

κιστική γραμμή που ακολουθούν, υπογραμι-
ζουν ότι η πολιτική γραμμή του κ. Αναστα-
σιάδη και κυρίως η αναφορά του στο μοντέ-
λο της «χαλαρής ομοσπονδίας», είναι μια θε-
τική εξέλιξη στο Κυπριακό, η οποία ενδέχεται
να ανοίξει τον δρόμο για την επίλυση του προ-
βλήματος. Αυτή την άποψη συμμερίζεται και
ο στενός συνεργάτης του Τουρκοκυπρίου ηγέτη,
καθηγητής Ατά Ατουν, ο οποίος τονίζει τα ε-
ξής: «Πριν από λίγα χρόνια, ο κ. Αναστασιάδης
μοιράστηκε μαζί μου τις απόψεις του γύρω α-
πό το μοντέλο της χαλαρής ομοσπονδίας. Ο ί-
διος και η πρώην βουλευτής Λευκωσίας του
ΔΗΣΥ, Καίτη Κληρίδη, αναφέρθηκαν αναλυτικά

στο εν λόγω μοντέλο. Οι ίδιοι υποστήριξαν ότι
ο αριθμός των Τουρκοκυπρίων γραφειο-
κρατών είναι πολύ μεγάλος και ότι η κυπρια-
κή κυβέρνηση δεν διαθέτει αρκετούς οικονο-
μικούς πόρους, για να καλύψει τα έξοδα του
τουρκοκυπριακού γραφειοκρατικού μηχανι-
σμού. Σύμφωνα με το μοντέλο της «χαλαρής
ομοσπονδίας», στη σχεδιαζόμενη «Ενωμένη
Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Κύπρου», το
απόσπαστο κράτος θα είναι υπεύθυνο για την
ασφάλεια της νήσου και οι αρμοδιότητές του
θα περιορίζονται σε αυτές του Προέδρου της
Δημοκρατίας και του Υπουργικού Συμβουλίου.
Το τουρκοκυπριακό και το ελληνοκυπριακό κρά-
τος θα είναι υπεύθυνα για όλα τα άλλα πεδία
της διακυβέρνησης. Η Τουρκία θα είναι η εγ-
χυρή δύναμη του τ/κ ομόσπονδου κρατιδίου,
η Ελλάδα θα ε/κ ομόσπονδου κρατιδίου και η
Βρετανία των βάσεων της».

Αν και δεν συμφωνεί με την πρόταση του
στρατηγού του κ. Αναστασιάδη περί ανα-

θεώρησής του καθεστώτος των εγγυήσεων, ο
κ. Ατουν αφήνει να εννοηθεί ότι το εν λόγω
μοντέλο μπορεί να αποτελέσει βάση για την
επανεκκίνηση των διαπραγματεύσεων. Αυτή
την άποψη συμμερίζεται και ένας άλλος Τ/κ
αναλυτής, ο καθηγητής Μεχμέτ Χάσκιουλερ,
ο οποίος μιλώντας στην «Κ», τοποθετείται θε-
τικά για το ενδεχόμενο της εκλογής του κ. Ανα-
στασιάδη στο αξίωμα του Προέδρου. Κατά την
άποψη του Τ/κ καθηγητή, ως ένας έμπειρος νο-
μικός και φιλελεύθερος πολιτικός ηγέτης, ο κ.
Αναστασιάδης μπορεί να αναπτύξει νέες οδούς
επικοινωνίας με τις ΗΠΑ και τη Βρετανία και
να ξεπεράσει την «διαίλαξη» διάφορων ευ-
ρωπαϊκών δυνάμεων στο Κυπριακό.

Ο κ. Χάσκιουλερ πιστεύει ότι στις επικεί-
μενες προεδρικές εκλογές, ο «αγγλοαμερικανι-
κός» άξονας θα επιφέρει σε επανакτήσι-
το χαμένο έδαφος στο Κυπριακό, το οποίο α-
πόλεσε κατά την περίοδο του δημοψηφίσματος
του 2004.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------

Εκστρατεία αποδόμησης Αναστασιάδη

Εμφαση στα αδύνατα σημεία του προέδρου του ΔΗΣΥ από το επιτελείο Μαλά και το ΑΚΕΛ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Προετοιμασμένο βρήκε το επιτελείο του Σταύρου Μαλά και την ηγεσία του ΑΚΕΛ η αναμενόμενη απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής του ΔΗΚΟ για στήριξη της υποψηφιότητας Νίκου Αναστασιάδη, καθώς από καιρό η κρατούσα εκτίμηση στο κυβερνών κόμμα ήταν ότι ο πολιτικός αρραβώνας ΔΗΚΟ-ΔΗΣΥ θα οδηγούσε μετά βεβαιότητα και σε γάμο. Στο επιτελείο του ανεξάρτητου υποψήφιου προχωρούσαν εδώ και καιρό τον σχεδιασμό στη βάση της πρόβλεψης ότι τελικώς η ηγεσία του ΔΗΚΟ θα κατέληγε σε συνεργασία με τον ΔΗΣΥ, μετά που και ο κ. Νίκος Αναστασιάδης πρόβη σε παραχωρήσεις κατά κύριο λόγο στο Κυπριακό, ικανοποιώντας θέσεις του ΔΗΚΟ. Στο σημείο αυτό θα επικεντρώσει τα βέλη του το επιτελείο Μαλά αλλά και το ΑΚΕΛ, σε μια προσπάθεια να αναδείξει τη διαφοροποίηση της πολιτικής του κ. Αναστασιάδη, εντεινόντας την κριτική εναντίον του για μεταλλάξεις.

«Πώς είναι δυνατόν να έχει αλλοιώσει τόσο πολύ τις θέσεις του ο κ. Αναστασιάδης έτσι ώστε όλοι να μπορούν να χωρέσουν σε αυτές; Ο κ. Αναστασιάδης κατάργησε όλες τις διαχρονικές θέσεις του σε κορυφαίες πιεχές του Κυπριακού για να διασκεδάσει ή και να σύρει, ακόμη, προς το μέρος του όλους αυτούς με τους οποίους συγκρουόταν μέχρι χθες με τον πιο ανηλεή τρόπο», ήταν η πρώτη αντίδραση του επιτελείου Μαλά, το οποίο φρόντισε ακριβώς να αναδείξει σημεία πολιτικής αστάθειας εκ μέρους του κ. Αναστασιάδη, κατηγορώντας τον ότι έχει μεταβάλει τόσο πολύ τις θέσεις του που γίνονται δεκτές από το ΔΗΚΟ και το

ΕΥΡΩΚΟ. «Και είναι λογικό εδώ να διερωτάται ο καθένας: τι τελικά θα απαρνηθεί ο κ. Αναστασιάδης εάν τελικά εκλεγεί, τις θέσεις του ή αυτές τις οποίες συμφώνησε με τα άλλα κόμματα λίγους μήνες πριν από τις εκλογές;» ήταν η δήλωση του εκπροσώπου Τύπου του επιτελείου του κ. Μαλά, Τάκη Χατζηγεωργίου, ο οποίος, επικαλέστηκε, καθόλου τυχαία, τον αντιπρόεδρο του ΔΗΚΟ, Νικόλα Παπαδόπουλο: «Είναι νομίζουμε φυσιολογικό να διερωτηθούμε με τον ίδιο τρόπο που διερωτήθηκε και ο κ. Νικόλας Παπαδόπουλος (...). Ότι η πολιτική προώθηση και το βιογραφικό του κ. Αναστασιάδη δεν πείθουν».

Το επιτελείο Μαλά θα προσπαθήσει να αξιοποιήσει τις φωνές που ακούγονται μέσα στο ΔΗΚΟ κατά της υποψηφιότητας Αναστασιάδη, ωστόσο εκτιμούν ότι αυτή η κίνηση χρειάζεται προσοχή ώστε να μη λειτουργήσει υπέρ της υποψηφιότητας Λιλλήκα. Στο ΑΚΕΛ και στο επιτελείο Μαλά μελετούν τις δημοσκοπήσεις που διενεργούνται για λογαριασμό τους αλλά και εκείνες που είδαν το φως της δημοσιότητας, με την προσοχή τους να εστιάζεται στα ποιοτικά χαρακτηριστικά. Παραδέχονται ότι η γενική εικόνα είναι σαφώς υπέρ του κ. Αναστασιάδη αλλά βλέπουν και αρκετά τρωτά σημεία για το διαφανές φαινόμα, όπως είναι η σκιά στο θέμα της αξιοπιστίας του και τα σημαντικά ποσοστά της κοινής γνώμης που δηλώνουν ότι δεν τον εμπιστεύονται. Με την ανάδειξη αυτών ακριβώς των σημείων το επιτελείο Σταύρου Μαλά προσβλέπει ότι θα γίνει ο φορέας των δυνάμεων που δεν ευνοούν την εκλογή Αναστασιάδη, ρόλο τον οποίο σε καμία περίπτωση δεν θέλουν να εκχωρήσουν στον Γιώργο Λι-

Πρώτος στόχος του επιτελείου του Σταύρου Μαλά να υπάρξουν εκλογές δύο γύρων.

λάκα. Η κίνηση αυτή εντάσσεται στον ευρύτερο σχεδιασμό για εκλογές δύο γύρων, με το επιτελείο Μαλά να στέλνει το μήνυμα ότι «εμείς στον δεύτερο γύρο δεν πρόκειται να στηρίξουμε Αναστασιάδη», μήνυμα που έχει σαν κύριο αποδέκτη τους ψηφοφόρους της ΕΔΕΚ και ευρύτερα των υποστηρικτών Λιλλήκα.

Η στελέχωση του κεντρικού επιτελείου του Σταύρου Μαλά βρίσκεται στο τέλος της και εντός των ημερών ολοκληρώνεται και το στάσιμο των επιτελείων σε όλες τις πόλεις. Ο έχων το γενικό πρόσταγμα, Νίκος Κατσουρίδης, έχει μετακομίσει στο επιτελείο, στο οποίο άρχισε να μεταβαίνει και ο πρώην υπουργός Οικονομικών, Κίκις Καζαμίας, αλλά στελέχη του ΑΚΕΛ, καθώς και τεχνوکράτες από τον ευρύτερο χώρο της κεντροαριστεράς. Ομάδες εργασίας επεξεργάζονται το πρόγραμμα του υποψηφιού, το οποίο θα ολοκληρωθεί προσεχώς, με την προσοχή να εστιάζεται στο μείζον θέμα της οικονομίας, το οποίο αποτελεί και το μεγαλύτερο εμπόδιο στην εκλογική κούρσα για τον υποψήφιο που στηρίζει το ΑΚΕΛ.

Οι ΕΔΗ σκέφτονται αυτόνομη κάθοδο

Την απογοήτευσή της από το προεκλογικό σκηνικό και τις υποψηφιότητες που έχουν υποβληθεί εξέφρασε η Εκτελεστική Γραμματεία των Ενωμένων Δημοκρατών κατά τη συνεδρία της την Τετάρτη. Ήταν η πρώτη συνάντηση του σώματος με θέμα το τι θα πράξει το κόμμα στις εκλογές του Φεβρουαρίου. Πάντως, σύμφωνα με την πρόεδρο Πραξούλα Αντωνιάδου είναι πολύ νωρίς για αποφάσεις. Η μόνη σαφής τοποθέτηση στη Γραμματεία ήταν πως καμία υποψηφιότητα δεν είναι προανατολισμένη στη λύση του Κυπριακού, τη μόνη εξέλιξη η οποία μπορεί να οδηγήσει την Κύπρο έξω από την οικονομική κρίση. Οι ΕΔΗ δεν βιάζονται να πάρουν αποφάσεις, ανέφερε η κ. Αντωνιάδου. Πάντως, εξ όσων έχουμε πληροφορηθεί, κάτι που ούτε διέψευσε ούτε επιβεβαίωσε η πρόεδρος των ΕΔΗ, μία από τις επιλογές θα είναι η αυτόνομη κάθοδος.

MIPANTA ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ

Στη βάση του ΔΗΚΟ ελπίζει ο Γ. Λιλλήκας

Η απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής του ΔΗΚΟ, η οποία με συντριπτική πλειοψηφία επέλεξε το βράδυ της Πέμπτης τη στήριξη της υποψηφιότητας Αναστασιάδη, επ' ουδενί δεν πτοεί το επιτελείο Γιώργου Λιλλήκα. Όπως εκτιμούν οι στενοί συνεργάτες του ανεξάρτητου υποψηφιού, η απόφαση ήταν αναμενόμενη «από ένα σώμα ελεγχόμενο από την ηγεσία του ΔΗΚΟ». Παρ' όλα αυτά, θεωρούν πως, εάν η ψηφοφορία ήταν μυστική, η πρόταση της Γραμματείας του κόμματος για στήριξη Αναστασιάδη θα τύχανε μικρότερη αποδοχή.

Στήριξη από τη μισή εκλογική δύναμη του ΔΗΚΟ ελπίζει ότι θα εξασφαλίσει ο Γ. Λιλλήκας.

Σύμφωνα με τις δικές τους μετρήσεις, αλλά και τα μηνύματα που λαμβάνουν από τους ΔΗΚΟϊκούς —κι εδώ ακριβώς εδράζεται η αισιοδοξία τους—, οι αποφάσεις της ηγεσίας του ΔΗΚΟ δεν αντιπροσωπεύουν τη βάση του κόμματος. Στο επιτελείο υπάρχει η βεβαιότητα ότι το 50% των ΔΗΚΟϊκών υποστηρίζει την υποψηφιότητα

«Ελεγχόμενη από την ηγεσία η Κ.Ε.», υποστηρίζει το επιτελείο του

Λιλλήκα. Αυτό είχε δηλώσει εμμέσως πλην σαφώς και ο ίδιος ο κ. Λιλλήκας, λίγο πριν από την κρίσιμη συνεδρία στο ΔΗΚΟ. Την εκτίμηση αυτή ενισχύει, κατά τον συντονιστή του επιτελείου, Τάσο Κύζα, το γεγονός ότι οι μισοί βουλευτές του ΔΗΚΟ, οι οποίοι είναι εκλεγμένοι από τον λαό και συνεπώς οι μόνοι που εκφράζουν τους οπαδούς του κόμματος, τάχθηκαν κατά της στήριξης Αναστασιάδη ενώπιον της Κεντρικής Επιτροπής. «Είχαν το πθικό ανástημα να ανταχθούν στην απόφαση της ηγεσίας του ΔΗΚΟ», σημείωσε. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι οι εν λόγω βουλευτές, πλην του Νικόλα Παπαδόπουλου, δεν τοποθετήθηκαν είτε άμεσα είτε έμμεσα υπέρ της υποψηφιότητας Λιλλήκα, αλλά υπέρ της αυτόνομης καθόδου.

Όσον αφορά τη στήριξη του κ. Λιλλήκα από τον Νικόλα Παπαδόπουλο, είναι σαφές ότι το εκλογικό επιτελείο θα επιχειρήσει να εκμεταλλευτεί το γεγονός, παρότι ο αντιπρόεδρος του ΔΗΚΟ στην πράξη δεν θα μπορεί να στηρίξει την υποψηφιότητα, αφού θα σεβαστεί, όπως δεσμεύτηκε, την απόφαση της πλειοψηφίας του ΔΗΚΟ. Από την άλλη, υπάρχουν εκτιμήσεις εντός του επιτελείου ότι ο κ. Παπαδόπουλος, παρά τη σκληρή γλώσσα στην ομιλία του στην Κεντρική Επιτροπή και την πρόταση για στήριξη Λιλλήκα, δεν έχει κλείσει την πόρτα στον Δημοκρατικό Συναγερμό.

MIPANTA ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ

ΤΟ ΝΕΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑ

Φιλικό προς το περιβάλλον με διεθνή αναγνώριση

Το νέο Κέντρο Διανομής καταναλωτικών προϊόντων του Ομίλου Παπαέλληνα στη βιομηχανική περιοχή Νήσου έχει πιστοποιηθεί από το διεθνή οργανισμό **myclimate** ως κλιματικά ουδέτερο.

Η αναγνώριση αυτή προϋποθέτει τη λήψη όλων των δυνατών μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και την υιοθέτηση μεθόδων με τις οποίες καταγράφεται το ανθρακικό αποτύπωμα της λειτουργίας του κτηρίου. Αυτό σημαίνει ότι υπολογίζεται ο αριθμός των ρύπων που συνεχίζουν να εκπέμπονται στην ατμόσφαιρα παρά τα μέτρα που λαμβάνονται. Στη συνέχεια οι ρύποι αυτοί αντισταθμίζονται με την καταβολή ανάλογου ποσού για έργα προστασίας του παγκόσμιου κλίματος.

Ως κοινωνικά υπεύθυνος οργανισμός ο Όμιλος Παπαέλληνα έχει την βαθειά πεποίθηση πως μια επιχείρηση καθίσταται μακροχρόνια βιώσιμη αν αναπτύσσεται με σεβασμό προς τους ανθρώπους της, την αγορά, την κοινωνία και το περιβάλλον. Αυτοί είναι οι τέσσερις πυλώνες της στρατηγικής της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του Ομίλου Παπαέλληνα με κεντρικό σύνθημα **“Ευθύνη για το Μέλλον”**.

ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ
ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

INVESTORS IN PEOPLE

ευθύνη για το μέλλον

Βραβείο «Green Leader»

Στον Όμιλο Παπαέλληνα απονεμήθηκε πρόσφατα, σε τελετή που διοργανώθηκε στην Αθήνα από τον οργανισμό **myclimate** και το Κέντρο Αειφορίας (CSE), το βραβείο “Green Leader”. Η πολύ τιμητική αυτή διάκριση, αφορά τις φιλικές προς το περιβάλλον ενέργειες του Ομίλου, καθώς και την καινοτομία της περιοδικής έκδοσης του Κοινωνικού του Απολογισμού, όπου καταγράφονται όλες οι δράσεις του στον τομέα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης μαζί με τις δεσμεύσεις του για το μέλλον.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------

Ο ΜΑΡΙΟΣ ΚΑΡΟΓΙΑΝ ΣΤΗΝ «Κ»

Συνέπειες για όσους δεν υπακούσουν

«Η απόφαση είναι δεσμευτική για όλους - Η ασυνέπεια στο όνομα μιας ακόρεστης προσωπικής φιλοδοξίας ελέγχεται»

Συνέντευξη στον ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ

«Έχουμε δεδομένη μια πολύ συγκεκριμένη απόφαση της Κ.Ε. Είναι δεσμευτική για όλους όσοι θέλουν να διατηρήσουν την τιμητική ιδιότητα του μέλους του ΔΗΚΟ», τονίζει ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ, σχολιάζοντας το τι θα πράξει, εάν στελέχη του κόμματος του στρίψουν την υποψηφιότητα του κ. Λιλλήκα. Ο Μάριος Καρογιάν προχωρώντας και ένα βήμα παρά πέρα δηλώνει πως κάτι τέτοιο θα ήταν «πράξη επιβράβευσης της αθέτησης κάθε έννοιας ιδεολογικής και στρατηγικής συνέπειας στο όνομα μιας ακόρεστης προσωπικής φιλοδοξίας. Ως τέτοια θα αντιμετωπισθεί από το κόμμα μας». Αποφεύγει να σχολιάσει την τοποθέτηση του αντιπροέδρου του ΔΗΚΟ και σημειώνει ότι η εκλογή του Νίκου Αναστασιάδη πρέπει να επιτευχθεί, «εάν είναι δυνατόν από την πρώτη κιόλας Κυριακή», ενώ επιστημαίνει ότι μπορεί μεν η ιστορία να δικαιολογεί τις όποιες ανησυχίες για τις προεκλογικές δεσμεύσεις, ωστόσο εμφανίζεται αισιόδοξος ότι δεν θα προκύψει αθέτηση των συμφωνηθέντων. Τέλος, ο Μάριος Καρογιάν ξεσαλώνει κατά της ΕΔΕΚ επικρίνοντας τον τρόπο με τον οποίο κινήθηκε στις προεδρικές εκλογές.

—Κύριε Καρογιάν, και επίσημα πλέον είστε σύμμαχοι με τον ΔΗΣΥ για την εκλογή του Νίκου Αναστασιάδη. Τι ήταν αυτό που έγειρε την πλάστιγγα;— Δύο κυρίως πράγματα κύριε Τσαγγάρη. Το πρώτο είναι η συναίσθηση των θανάσιμων κινδύνων προ των οποίων βρίσκεται πλέον η πατρίδα μας. Το δεύτερο είναι η προ πολλού επαναλαμβανόμενη πεποίθησή μας ότι χωρίς τον σχηματισμό μεγάλων, συνεκτικών και αξιόπιστων συνασπισμών εξουσίας είναι αδύνατο η έξοδος από την κρίση και η δρομολόγηση ανθρωπίνων προγραμμάτων έκτακτης ανάγκης και εθνικής σωτηρίας. Γι' αυτό και επιδιώξαμε την εθνική συνεννόηση από την επομένη κιόλας των βουλευτικών εκλογών του Μαΐου 2010. Γι' αυτό και καλέσαμε όλες τις πολιτικές δυνάμεις να συνδιαμορφώσουν μία εθνική στρατηγική ανασυγκρότησης της οικονομίας και του κράτους και της κοινωνίας. Δεν είχαμε ποτέ την αυταπάτη ότι αυτά που δεν πήγαιναν καλά με την οικονομία μας ήταν απλά ατυχήματα. Είμαστε βέβαιοι ότι επρόκειτο για αδιάφευστα συμπτώματα μιας βαριάς ασθένειας του δικαίου και οικονομικού μας συστήματος, που δεν θα μπορούσε να θεραπευτεί χωρίς να μπει βαθεία το νυστέρι των θεσμικών χειρουργικών αφαιρέσεων όλων των παθογόνων εστιών μολυσσης του εθνικού μας οργανισμού. Το νυστέρι, λοιπόν, αυτό θα έπρεπε να κρατηθεί γέρα και σταθερά από όλους μαζί και όχι να χρησιμοποιηθεί ως μαχαίρι των μεν εναντίον των δε. Αν κάποιος δίσταζαν, για λόγους που μόνον αυτοί γνωρίζουν και ο κυπριακός λαός μπορεί να υποθέσει, αυτοί που είχαν το κουράγιο να αναλάβουν τις ευθύνες τους έπρεπε να προχωρήσουν μπροστά ενώνοτα τις δυνάμεις τους.

—Θα επανέλθω σε αυτό διότι κάποιος άλλο λένε ότι εσείς διατάσσετε τότε με τον ενδιάμεσο χώρο. Αλλά πρώτα πείτε μας, πώς σχολιάζετε τα αποτελέσματα της Κ.Ε. του κόμματός σας;— Οριακτικά επιβράβειση της υπευθυνότητας, της ωριμότητας και της ενότητας ενός κόμματος ικανού να υπερβαίνει τον εαυτό του και να επιτελεί το κοινωνικό και εθνικό του καθήκον. —Είδαμε μια πρωτοφανή συσπείρωση των στελεχών του ΔΗΚΟ γύρω από την

εισήγηση της ηγεσίας για συμμαχία με τον ΔΗΣΥ. Πού οφείλεται αυτό;

—Οφείλεται ακριβώς στο γεγονός ότι τα στελέχη του ΔΗΚΟ, όπως και τα μέλη του, αντιλαμβάνονται αυτό που δεν αντιλαμβάνονται οι ηγεσίες κάποιων άλλων κομμάτων. Ότι, δηλαδή, οι εποχές έχουν αλλάξει και οι κινήσεις έχουν πολλαπλασιαστεί. Δεν αντιμετωπίζονται παρά μόνο με υπερβάσεις των αντιθέσεων του παρελθόντος στο όνομα της διάσωσης ενός μέλλοντος που δεν θα υπάρξει, αν τα κόμματα συνεχίσουν να επιδιώκονται σε κα-

“
Η πιο κρίσιμη εκλογική μάχη στην ιστορία της Κύπρου πρέπει να κερδηθεί από την πρώτη κιόλας Κυριακή

τακερματισμό των πολιτικών δυνάμεων τη στιγμή που επιβάλλεται, εκ των πραγμάτων, η συγκρότηση ενός κατά το δυνατόν ευρύτερου και πιο αρραγούς εσωτερικού μετώπου.

Οι εποχές της ατιμώρητης διαίρεσης των πολιτικών δυνάμεων και του ανέξοδου πολλαπλασιασμού των προσωπικών φιλοδοξιών έχουν παρέλθει ανεπιστρεπτή μαζί με τις εποχές μιας εύκολης ευημερίας που επέτρεπε την πολυτέλεια αναπαραγωγής ενός πολιτικού συστήματος εκτός ουσιαστικού κοινωνικού ελέγχου και πραγματικών εναλλακτικών προτάσεων. Τώρα τα ψέματα έχουν τηλέωσει και τα πράγματα πρέπει να επλωθούν με το όνομά τους. Ο κυπριακός λαός πρέπει να μάθει επί ποινή απώλειας της κυριαρχίας του ποιες είναι οι αλήθειες που αφορούν στο παρόν και το μέλλον του. Έχει να επιλέξει ανάμεσα στην άρνηση της πραγματικότητας και την αποδοχή της με στόχο την αλλαγή της με ρεαλιστικό και αποτελεσματικό τρόπο. Δική του η ευθύνη και η κρίση να ακολουθήσει αυτού που προτιμούν να τον παραμυθιάζουν ή αυτού που κοιτώντας τον στα μάτια του προτείνουν πραγματοποιήσιμες λύσεις ανάκαμψης και επιστροφής

«Η στήριξη από μέλος του ΔΗΚΟ της υποψηφιότητας του κ. Λιλλήκα είναι πράξη επιβράβευσης της αθέτησης κάθε έννοιας ιδεολογικής και στρατηγικής συνέπειας στο όνομα μιας ακόρεστης προσωπικής φιλοδοξίας. Ως τέτοια θα αντιμετωπισθεί από το κόμμα μας», δηλώνει στην «Κ» ο Μάριος Καρογιάν.

στην ανάπτυξη σαν κι αυτές που περιέχει η προγραμματική μας συμφωνία με τον ΔΗΣΥ. Ή με το λαϊκισμό, τον τυχοδιωκτισμό και τον δογματισμό ή με τον πραγματισμό, το γνήσιο πατριωτισμό και τον ολοκληρωμένο σχεδιασμό. Ή με τους μαχαίτες της καθημερινής ζωής που κερδίζεται με την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή ή με τους αρνητές των αλλαγών και των με-

ταρρυθμίσεων που απαιτούνται για να μην οδηγηθούμε στην καταστροφή. —Υπήρξαν όμως διαφορετικές φωνές. —Φυσικά και υπήρξαν διαφορετικές φωνές. —Και... —Θα σας απαντήσω. Περιμένετε. Πρώτον, γιατί είμαστε ένα δημοκρατικό και πολυφωνικό κόμμα. Δεύτερον, γιατί κληθήκαμε να πάρουμε μία πραγ-

ματική δύσκολη και ιστορική απόφαση. Με συντριπτική, όμως, πλειοψηφία πρυτάνευσε η λογική της σωτηρίας του τόπου. Μπροστά στο φάσμα της κατάρρευσης, που θα ισοπέδωσε τις δυνάμεις και τις ελπίδες της πατρίδας για ανάκτηση της ασφάλειας, της αξιοδοξίας και της αυτοπεποίθησης, ξεπεράστηκαν συναισθηματικές αντιδράσεις και δικαιολογημένες ευαισθησίες για τις πικρίες και τις προσωπικές αντιθέσεις του παρελθόντος. Άλλωστε, η μνήμη του παραμένει ως πολύτιμη γνώση και εμπειρία που μας κάνει σοφότερους. Όχι ως εμπόδιο που μας τυφλώνει και μας

“
Η τοποθέτηση του Νικόλα Παπαδόπουλου, λιγότερο με εξέπληξε και περισσότερο με απόρριψε

εμπόδιζε να δούμε μπροστά και καθαρά. —Η τοποθέτηση του κ. Παπαδόπουλου σας εξέπληξε;

—Λιγότερο με εξέπληξε και περισσότερο με απόρριψε. Σε κάθε περίπτωση, δεν θέλω να πω ούτε να πω σχολιάσω. Σχολιάστηκε, άλλωστε, εμπρόσθως από τα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής. Το αποτέλεσμα μιλάει από μόνο του. —Γιατί δεν θέλετε να τη σχολιάσετε;

—Γιατί αυτό επιβάλλει η ανάγκη προστασίας της ενότητας του κόμματος σε μία περίοδο που πρέπει να συσπερωθεί πλήρως για να κερδηθεί η πιο κρίσιμη εκλογική μάχη στην ιστορία της Κυπριακής Δημοκρατίας και να σχηματισθεί, από την πρώτη κιόλας Κυριακή, η κυβέρνηση εθνικής ενότητας και σωτηρίας, ώστε να μη χαθεί ούτε μία μέρα του χρόνου που μας απομένει για την αποτροπή των πρωτοφανών κινδύνων που σωρεύτηκαν τα τελευταία χρόνια. Γι' αυτό, άλλωστε, και δεν υπάρχουν πια περιθώρια διαφοροποιήσεων από τις συλλογικές αποφάσεις των οργάνων μας. Αυτή τη φορά δεν διακυβερνούνται εσωκομματικές εξουσίες και φιλοδοξίες. Διακυβεύεται η τύχη της Κύ-

πρου και του λαού της. —Συγγνώμη, αλλά στην προηγούμενη συνεδρία της Κ.Ε. το σενάριο της στήριξης της υποψηφιότητας του κ. Λιλλήκα δεν αποκλείστηκε. Υπό την έννοια ότι ουδείς έθεσε τέτοιο θέμα.

—Γι' αυτό είπα ότι η τοποθέτηση του Νικόλα μου προκάλεσε περισσότερη απορία παρά έκπληξη.

—Και ποια θα είναι η στάση του ΔΗΚΟ έναντι των στελεχών του κόμματός που εργάζονται ή θα εργαστούν για την υποψηφιότητα του κ. Λιλλήκα;

—Έχουμε δεδομένη μια πολύ συγκεκριμένη απόφαση της Κ.Ε. Είναι δεσμευτική για όλους όσοι θέλουν να διατηρήσουν την τιμητική ιδιότητα του μέλους του ΔΗΚΟ. Ο σεβασμός, άλλωστε, και η πειθαρχία στις δημοκρατικές αποφάσεις της πλειοψηφίας είναι στοιχειώδης συλλογική υποχρέωση. Πολύ δεν περισσότερο όταν η στήριξη μιας υποψηφιότητας σαν αυτής του κ. Λιλλήκα δεν αποτελεί μόνο ανυπακοή προς τις συλλογικές αποφάσεις του κόμματος, αλλά και μία πράξη, που θα μου επιτρέψετε να τη χαρακτηρίσω ως πράξη ελεγχόμενης πολιτικής ρητικής και συνέπειας. Είναι πράξη επιβράβευσης της αθέτησης κάθε έννοιας ιδεολογικής και στρατηγικής συνέπειας στο όνομα μιας ακόρεστης προσωπικής φιλοδοξίας. Ως τέτοια θα αντιμετωπισθεί από το κόμμα μας.

—Κάποιοι ανησυχούν ότι ο Νίκος Αναστασιάδης δεν θα τηρήσει τις δεσμεύσεις του έναντι του ΔΗΚΟ. Εσείς προφανώς πιστεύετε ότι αντίθετα για να προτείνετε την στήριξη του. Τι απαιτάτε όμως στους ΔΗΚΟϊκούς που ανησυχούν;

—Η εμπειρία του παρελθόντος δικαιολογεί, πράγματι, την ανησυχία τους. Αλλά θέλω να ελπίζω ότι το μέλλον θα τη διαψεύσει. Ο Νίκος Αναστασιάδης έχει αναλάβει ρητές δεσμεύσεις και έχει συμβάλει σε αυτή την ελπιδοφόρα για την πολιτική μας ζωή καινοτομία, που ήταν η επίτευξη για πρώτη φορά μιας προγραμματικής συμφωνίας διακυβέρνησης νέου τύπου. Δεν θα διακινδυνεύσει την υστεροφημία του προδίδοντας τις προσδοκίες που έχει γεννήσει αυτό το επίτευγμα επανατοποθέτησης του κομματικού ανταγωνισμού σε μία πραγματικά σύγχρονη βάση.

«Αιδώς Αργείοι» απαντά στην ΕΔΕΚ ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ

—Επανερχομαι στο θέμα του ενδιάμεσου. Γιατί δεν ενώσατε τις δυνάμεις σας με τον χώρο αυτό που είναι και ο ιδεολογικός εγγύτερος στις θέσεις του κόμματός σας;

—Το προσπαθήσαμε με υπομονή και επιμονή επί σειρά εβδομάδων και με συνεχείς συναντήσεις που κράτησαν σχεδόν δύο μήνες πριν από το καλοκαίρι και που παρ' όλignon να μας εκθέσουν όλους. Διότι άλλες ήταν οι τοποθετήσεις των κομμάτων κεκλεισμένων των θυρών και άλλες αυτές που έκαναν οι εκπρόσωποι τους δημοσίως. Ήταν προφανές ότι ορισμένοι προσέρχονταν σε αυτές τις συναντήσεις αποφασισμένοι να παίξουν το παιχνίδι της κολοκυθιάς και των εν αμαρτίαις προσημασμένων και όχι να πασχίζουν ειλικρινά να εξασφαλίσουν τις προϋποθέσεις ομοιοποίησης των δυνάμεων του Κέντρου...

—Δηλαδή;— Δεν θέλω να γίνω αυτή τη στιγμή κακός αποκλιπτόντας τι λεγόταν εντός των κοινών συσκέψεων για υποψη-

φιότητες που στη συνέχεια τα ίδια τα πρόσωπα και τα κόμματα που τις καλογούσαν αποφάσισαν αφηνιδώς να στρίψουν. Εκείνο που με εννοχλεί δεν είναι η ασυνέπεια τους. Είναι η υποκρισία. Είναι η αδυναμία τους να πουν ευθαρσώς ποιες ήταν οι πραγματικές τους επιδιώξεις. Αντί να δώσουν προτεραιότητα στο πρόγραμμα που έπρεπε να προταθεί για τη σωτηρία του τόπου, ασχολούνταν με το «κάψιμο» των ονομάτων υποψηφίων που θα μπορούσαν να είναι κοινά αποδεκτά. Ήταν προφανές ότι ήθελαν να οδηγηθούν τα πράγματα σε μια αναγκαστική επιλογή υποψηφίου από την ΕΔΕΚ. Γι' αυτό και οργάνωσαν συστηματικά ένα battle game που συγκάλυπτε τις μεθευθύνες τους. Δεν είναι τυχαίο ότι την ίδια μέρα που συμφωνήθηκε να προταθεί η υποψηφιότητα του Μάκη Κεραυνού, την ίδια μέρα στελέχη της ΕΔΕΚ έκαναν στον Τύπο διαρροές που υποχρέωσαν τον Μάκη Κεραυνό να αποσύρει το ενδιαφέρον του. Όπως δεν εί-

“
Δεν ξέρουν ότι είναι τόσο μικρός ο τόπος, ώστε όλοι να γνωρίζομαστε και κανένας να μην μπορεί να κοροϊδέψει κανέναν;

—Βέβαια, τυχαίο ότι την ίδια μέρα που η δική μας Κεντρική Επιτροπή συνεδρίαζε για να αποφασίσει τη συνέχεια που θα δίναμε στις προτάσεις συνεννόησης, η ΕΔΕΚ αποφάσισε να στηρίξει την υποψηφιότητα Λιλλήκα που εξαρχώς είχαμε όλοι απορρίψει. —Από πλευράς ΕΔΕΚ λέχθηκε όμως ότι ο ΔΗΚΟ ήταν αυτό... —Γι' αυτό εξοργίζομαι ειλικρινά που βγαίνουν σήμερα εκπρόσωποι της

ΕΔΕΚ έχοντας το θράσος να λένε ότι το ΔΗΚΟ «έθεσε εαυτών εκτός ενδιάμεσου χώρου». Αιδώς Αργείοι. Μία ζωή ένα τελικώς πράγμα κατατρέπει την ηγεσία της ΕΔΕΚ: το σύνδρομο της πρωτοκαθεδρίας που έχει το ΔΗΚΟ στον ενδιάμεσο χώρο. Οι λυσσώδεις προσπάθειές τους να αμφισβητήσουν την πρωτοκαθεδρία μας όχι μόνο δεν τελεσφόρησαν ποτέ, αλλά στράφηκαν και εναντίον τους. Τους εξέθεσαν στην ίδια τους την κομμητική βάση. Τι να πρωτοθυμηθούμε; Την προσχώρησή τους της τελευταίας στιγμής στο στρατόπεδο υποστήριξης της υποψηφιότητας του Τάσσου Παπαδόπουλου, όταν ο ΔΗΣΥ δεν υποστήριξε τελικά την υποψηφιότητα Ομήρου ή τις λυκοσυμμαχίες της ΕΔΕΚ με τον ΔΗΣΥ στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές στην προεστιαία βουλή και όταν οι υποστηρικτές της ΕΔΕΚ που απορρίχθηκαν από το ΔΗΚΟ την προεδρία της Βουλής; —Τώρα όμως υποστηρίζουν τον κ. Λιλλήκα... —Όρα. Και, επιτέλους, ποια είναι η σχέση του κ. Λιλλήκα, που σήμερα υ-

ποστηρίζουν, με το Κέντρο; Η θητεία του ως υπουργός Εξωτερικών του Τάσσου Παπαδόπουλου που προσέχονταν από το ΑΚΕΛ; Αυτοί, άλλωστε, δεν παρανοήνουν στον Τάσσο Παπαδόπουλο για τον Λιλλήκα όταν εκτέλούσε κρέπη εκπροσώπου της κυβέρνησής του; Επειδή αποφάσισαν να κρυφτούν πίσω από την υποψηφιότητά του σήμερα, πρέπει να παρακαράζον την πολιτική ιστορία του τόπου; Δεν ξέρουν ότι είναι τόσο μικρός ο τόπος, ώστε όλοι να γνωρίζομαστε και κανένας να μην μπορεί να κοροϊδέψει κανέναν; Έως πότε θα αναγορεύουν σε εθνικά τα δικά τους εσωκομματικά και μικροπολιτικά προβλήματα; Και πότε θα αποφασίσουν αν είναι καλός ή κακός εταίρος ο ΔΗΣΥ; Όταν αποφασίζουν όταν να συνεργαστούν μαζί του ή όταν άλλοι το κάνουν μπροστά στην ανάγκη να δημιουργηθεί ένα μεγάλο και αποτελεσματικό συνασπισμός εξουσίας με συγκεκριμένες προγραμματικές προτεραιότητες και δεσμεύσεις;

ΑΡΘΡΟ / Του ΧΑΡΗ ΠΑΣΤΕΛΛΗ

Quo Vadis Κύριε Πρόεδρε;

Είναι πλέον πασιφανές ότι έχουμε φτάσει στα πρόθυρα της οικονομικής καταστροφής. Δεν θα προχωρήσω σε λεπτομερή ανάλυση του ποιος και σε τι φταίει, καθώς το θέμα έχει εξαντληθεί και ο καθένας έχει πλέον τοποθετηθεί εκεί όπου κρίνει. Κατά την ταπεινή μου άποψη, οι διοικήσεις των δύο μεγάλων τραπεζών και οι εποπτικές αρχές, έχουν ξεκάθαρως και σοβαρές ευθύνες. Τραγικές όμως ευθύνες, βαρύνουν και την κυβέρνηση Χριστόφια, για την ανευθυνότητα της και τη δογματική της εμμονή στην αναβλητικότητα και την ατομία. Τα δημοσιονομικά πλεονάσματα του 2007 (550 εκατ. ευρώ) και του 2008 (160 εκατ. ευρώ), μετατράπηκαν σε υπέρσπαστο έλλειμμα αναμένεται να φτάσει στα 700 εκατ. ευρώ. Συνολικά, δηλαδή, η κυβέρνηση Χριστόφια τα τελευταία τέσσερα χρόνια ξόδεψε γύρω στα τέσσερα δισεκατομμύρια ευρώ πε-

ρισσότερα από αυτά που έπρεπε. Και γι' αυτό σίγουρα δεν ευθύνονται ούτε οι τράπεζες ούτε οι εποπτικές αρχές. Στον κάλαθο κατέληξαν οι επανειλημμένες και έγκαιρες προειδοποιήσεις των Διεθνών Οίκων Αξιολόγησης, αλλά και οι εκκλήσεις σύσσωμης της αντιπολίτευσης. Η κυβέρνηση συνέχισε να ξοδεύει απλόχερα, με εφθραβική ανευθυνότητα και αφέλεια. Και όταν πλέον δεν υπήρχε μία και αφού είχαμε ήδη αποκλειστεί από τις διεθνείς αγορές, δεν βρήκε το θάρρος να πάρει ουσιαστικά μέτρα για να αντιστρέψει την κατάσταση. Ας σταματήσουμε, τουλάχιστον, τις αλόγιστες και ανεξέλεγκτες δαπάνες. Η προσφιλής, για την κυβέρνηση, τακτική να κρύβει τα προβλήματα κάτω από το χαλί και να τα αγνοεί, λες και έτσι θα εξαφανιστούν διά μαγείας, έχει χρεοκοπήσει και μαζί της κινδυνεύει να χρεοκοπήσει και η Κυπριακή Δημοκρατία. Κάπως έτσι χρεοκόπησαν εξάλλου, τόσο οικονομικά αλλά και πολιτικά, η Σοβιετική Ένωση και τα κράτη του ανατολικού μπλοκ πριν από είκοσι τέσσερα χρόνια.

Στη συνείδηση της κοινής γνώμης, η κυβέρνηση Χριστόφια έχει ήδη καταρραφεί ως η χειρότερη μεταπολεμική διακυβέρνηση. Σε τέτοιο κλίμα, λοιπόν, η κάθοδος της Τρόικας και η διαπραγμάτευση του Μνημονίου αποτελούν μοναδική ευκαιρία για τον Πρόεδρο Χριστόφια να διασώσει την υστεροφημία του. Να καταγραφεί στα βιβλία της ιστορίας σαν ένας ηγέτης, ο οποίος παρά τα λάθη και τις παραλήψεις του, βρήκε την υστίατη τη θάρρος και το κουράγιο να πολιτευτεί με σοβαρότητα, ρεαλισμό και υπευθυνότητα, για το καλό του λαού του. Για να γίνει, όμως, αυτό κατορθωτό πρέπει πάραυτα να διαφοροποιηθεί ο τρόπος που σήμερα προσεγγίζει, τόσο ο ίδιος όσο και το ΑΚΕΛ, το θέμα της διαπραγμάτευσης του Μνημονίου. Πρέπει επιτέλους να σταματήσουν την πρακτική των επιλεκτικών διαρροών με την οποία προσπαθούν να κατευνάζουν την κοινή γνώμη εκεί που πιστεύουν ότι τους βολεύει. Η δαιμονοποίηση της Τρόικας και του οποιουδήποτε Μνημονίου, δεν εξυπηρετεί

τα καλώς νοούμενα συμφέροντα της Κύπρου. Η Τρόικα δεν είναι ανάθεμα που ήρθε για να μας πάρει το ψωμί απ' το στόμα. Την καλέσαμε ΕΜΕΙΣ για να μας σώσει, να μας δανείσει τα αναγκαία κεφάλαια για να μη χρεοκοπήσουμε, αφού εδώ που φέραμε τα πράγματα, κανένας άλλος δεν μας δανείζει. Την καλέσαμε για να μας βοηθήσει να κάνουμε τις διαρθρωτικές αλλαγές που χρειάζονται, έτσι ώστε να επιβιώσει το κυπριακό κράτος. Ακόμα και αν πάρουμε δάνειο από τρίτη χώρα, εφόσον δεν ληφθούν τα αναγκαία μέτρα δεν θα μπορούμε να εφοβήσουμε τα δάνεια και θα ξανακαλέσουμε την Τρόικα σε 3 ή 4 χρόνια. Και τότε τα πράγματα θα είναι ακόμη χειρότερα και τα οποιαδήποτε μέτρα ακόμη πιο σκληρά. Πρέπει επιτέλους να σταματήσουν να κωλυσιεργούν. Εάν μάθαμε κάτι τα τελευταία τέσσερα χρόνια, αυτό είναι ότι ο χρόνος δεν είναι φίλος μας. Όσο περνά ανεκμεταλλεύτως, τα προβλήματα οξύνονται, η αγωνία του λαού επιτείνεται και η αβεβαιότητα σκοτώνει την αγορά και αποθαρρύνει τις ε-

πενδύσεις. Μας το είπε ξεκάθαρα και ο Ζαν Κλοντ Γιούνγκερ, ο Πρόεδρος του Γιούρογκρουπ. Πρέπει, επιτέλους, να σταματήσουν να χειρίζονται το όλο θέμα της Τρόικας σαν να είναι ένα επικοινωνιακό πρόβλημα. Το πρόβλημα είναι ουσιαστικό και μας έχει γονατίσει. Μεγάλες δηλώσεις, καλέσματα για αντίσταση, αόριστες ορολογίες και δημόσιες τοποθετήσεις του τι δεν πρόκειται ποτέ να δεχτούμε, δεν αποτελούν υπεύθυνη και σοβαρή συμπεριφορά. Η σοβαρή και υπεύθυνη διαπραγμάτευση, αυτή δηλαδή που θα φέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα, χρειάζεται συλλογικότητα, προετοιμασία, αποφασιστικότητα, θάρρος και στοχοθέτηση, όχι κραυγαλέα επικοινωνιακή συνθηματολογία που στόχο έχει να καίσει τα αφτιά και να ωραιοποιεί καταστάσεις. Εξάλλου, η πρακτική της ωραιοποίησης δοκιμάστηκε στην Ελλάδα, με τραγικά αποτελέσματα για τον ελληνικό λαό. Δεν υποστηρίζω, σε καμία περίπτωση, ότι πρέπει να αποδεχτούμε α-

διαμαρτυρία και αδιαπραγμάτευτα τα οποιαδήποτε μέτρα που προωθεί η Τρόικα. Με μαθηματικά ακρίβεια όμως, εάν δεν διαπραγματευτούμε ΤΩΡΑ, σοβαρά και αξιόπιστα, σε σύντομο χρονικό διάστημα δεν θα έχουμε καμία επιλογή παρά να αποδεχτούμε ΟΛΕΣ τις υποδείξεις των οι τεχνοκρατών της Τρόικας. Ίδου η Ρόδος ιδού και το πήδημα. Και πραγματικά ελπίζω, ακόμα και την υστίατη, ο Πρόεδρος Χριστόφιας και το ΑΚΕΛ να σταθούν στο ύψος των περιστάσεων. Φοβάμαι, όμως, πως έχουν ήδη κάνει την επιλογή τους. Να σωθεί το κόμμα, πάση θυσία, με οτιδήποτε αυτό συνεπάγεται. Εξάλλου, η πρόσφατη δήλωση του Προέδρου «το κόμμα μας και τα μάτια μας», δεν αφήνει πολλά περιθώρια αισιοδοξίας. Ένα πράγμα όμως πρέπει να γνωρίζουν. Δεν θα τους κρίνει μόνο η ηγεσία της ΕΔΟΝ και οι κομματικές ομάδες βάσης του ΑΚΕΛ, θα τους κρίνει το υπόλοιπο 99% του κυπριακού λαού. Και η ιστορία.

cpastellis@gmail.com

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΓΝΩΜΕΣ

ΕΛΛΑΔΑ

ΚΟΣΜΟΣ

ΥΓΕΙΑ

Πιθανή ανατροπή πολιτικών συσχετισμών

Το μέγεθος των μετακινήσεων του εκλογικού σώματος θα εξαρτηθεί από τη βιαιότητα των μέτρων της Τρόικας, εκτιμά ο Κώστας Παναγόπουλος

Της ΜΙΡΑΝΤΑΣ ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ

Σημαντικές αλλαγές στο πολιτικό σκηνικό όπως αυτό διαμορφώθηκε τις τελευταίες δεκαετίες εκτιμά ότι θα δούμε τα επόμενα λίγα χρόνια ο επικριτικός και πολιτικός αναλυτής, Κώστας Παναγόπουλος, αρχής γενομένης από τις επερχόμενες εκλογές. Η βιαιότητα των μέτρων του Μνημονίου και οι θέσεις των υποψηφίων έναντι του πακέτου της Τρόικας θα κρίνουν τις εξελίξεις, οι οποίες κατά την άποψή του ενδέχεται να διαφοροποιήσουν και τις πραγματικότητες που αποτυπώνονται αυτή τη στιγμή στις δημοσκοπήσεις. Υποστηρίζει πως δεν είναι σε θέση τώρα να προσδιορίσει εάν υπάρχουν φαβορί ή αουτσάιντερ ούτε για το πώς θα διαμορφωθούν οι νέες πολιτικές ισορροπίες. Είναι, όμως, βέβαιος ότι αλλάζουν τα δεδομένα, ειδικά για τα κόμ-

Αυτό που θα βρει μπροστά της η υποψηφιότητα Αναστασιάδη είναι η τοποθέτησή της έναντι του Μνημονίου

ματα του ενδιάμεσου χώρου, ενδεχομένως και για το κυβερνών κόμμα. Ο κ. Παναγόπουλος είναι γνώστης της κυπριακής πραγματικότητας. Πηγαίνει έρχεται στο νησί από το 1991 οπότε και άρχισε η συνεργασία του με τον Τάσο Παπαδόπουλο, ενώ τα τελευταία χρόνια συνεργάζεται με την ΕΔΕΚ.

—Στην οικονομία θα δοθεί το βάρος της προεκλογικής με το κυπριακό για πρώτη φορά να μην κυριαρχεί στην ατζέντα. Πώς αυτό αλλάζει τα δεδομένα στο πολιτικό σκηνικό;

—Αυτή η εξέλιξη θα μπορούσε να διαφοροποιήσει πάρα πολύ το προεκλογικό περιβάλλον. Έχετε στο μυαλό σας αυτό που ζήσαμε όλοι στην Ελλάδα μετά το Μνημόνιο. Τη γρήγορη και βίαιη ανατροπή οποιουδήποτε πολιτικού συσχετισμού και οποιασδήποτε πολιτικής ισορροπίας είχαμε συνθηθεί για δεκαετίες. Δεν σημαίνει απαραίτητα ότι θα γίνει το ίδιο και εδώ, αλλά κανείς δεν μπορεί να το αποκλείσει.

—Είναι δυνατόν οι αλλαγές στους πυρήνες των κομμάτων να είναι τόσο ριζικές ώστε να δούμε ένα κόμμα να καταποντίζεται;

—Δύσκολο να το προσεγγίσει κανείς και δύσκολο να το εκτιμήσει. Εδώ και κάποια χρόνια έχει μεταποιηθεί το κομματικό περιβάλλον. Ο σκληρός πυρήνας των μεγάλων κομμάτων, δεν είναι πια ούτε τόσο μεγάλος ούτε τόσο σκληρός. Έχει συρρικνωθεί. Στις τελευταίες βουλευτικές είδαμε να μετακινούνται ένας στους τέσσερις Κύπριους πολίτες, κάποιοι από αυτούς από τη συμμετοχή στην αποχή, αλλά ήταν κι αυτό μια μετακίνηση που δεν μπορεί να παραγνωριστεί. Είμαι σχεδόν σίγουρος ότι αυτή η κινητικότητα θα ενταθεί ακόμη περισσότερο. Ο χρόνος δεν είναι πολύ μεγάλος από τώρα έως τις εκλογές και βεβαίως οι ενδεχόμενες αλλαγές και το μέγεθός τους είναι συνάρτηση της βιαιότητας των μέτρων που θα χρειαστεί να ληφθούν. Τον Ιανουάριο, έχοντας ενδεχομένως ήδη το Μνημόνιο, πιθανόν να συζητάμε κάτω από άλλες συνθήκες σε σχέση με αυτές που συζητάμε σήμερα. Η υπογραφή ενός Μνημονίου έχει αποδειχθεί, όπου κι εάν προέκυψε, κι όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά σε Ισπανία και Πορτογαλία, οδηγόσαν σε πολύ αυξημένες μετακινήσεις.

—Και σε συγκεκριμένες κατευθύνσεις...

—Είδαμε σε όλη την Ευρώπη όπου υπήρξαν παρόμοια γεγονότα την απότομη πτώση των ποσοτών των κυβερνητικών κομμάτων που στήριξαν τις επιλογές του όποιου Μνημονίου, είδαμε άνοδο των κομμάτων που αντιτάχθηκαν σε αυτές τις επιλογές, είχαμε ακόμη και δημιουργία κομμάτων. Όποιος, λοιπόν, κάνει υπολογισμούς σήμερα με βάση τα μοντέλα του παρελθόντος, πρέπει να συνειδητοποιήσει ότι αυτά έχουν προκύψει από μια κοινωνία που πιθανόν δεν θα υπάρχει σε ένα ή δυο μήνες.

—Οι συμμαχίες των κομμάτων ήταν αναμενόμενες;

—Είχα την ελπίδα ότι τα κόμματα του λεγόμενου ενδιάμεσου χώρου θα μπορούσαν να καταλήξουν σε μια κοινή υποψηφιότητα. Βρισκότανι πολύ κοντά σε κοινές πολιτικές κατευθύνσεις τα τε-

Με βάση τις μέχρι στιγμής μετρήσεις λίγο θα μεταβληθεί η αποχή σε σχέση με εκείνη των βουλευτικών, υποστηρίζει ο Κώστας Παναγόπουλος.

λευταία 10-15 χρόνια. Θα ήταν προς το συμφέρον του ίδιου του χώρου τα κόμματα να κατέληγαν σε μια κοινή υποψηφιότητα πολύ περισσότερο αφότου κατέληξαν σε ένα κοινό προγραμματικό πλαίσιο. Από τη στιγμή που αυτό δεν κατέστη δυνατόν δημιουργούνται νέα δεδομένα.

—Τα οποία πού οδηγούν;

—Ο ενδιάμεσος χώρος είναι δυνατόν να αναδιαταχθεί σε αρκετά σημαντικό βαθμό, λόγω των τοποθετήσεων των κομμάτων σε αυτές τις προεδρικές. Μία σημαντική αναδιάταξη, αποτελεί το ότι υπάρχει μια ισχυρή ανεξάρτητη υποψηφιότητα, αυτή του Γιώργου Λιλλήκα. Αυτό αλλάζει από μόνο του κάποια δεδομένα. Μπορεί να ενισχύσει την κινητικότητα. Να απελευθερώσει δυνάμεις. Το ίδιο θα συμβεί και στον ενδιάμεσο χώρο. Σε κάποιο βαθμό που

δεν μπορώ να τον προσδιορίσω αυτή την ώρα. Αλλά είναι προφανές ότι όταν ένα κόμμα επιλέγει να μετακινήσει ανοίγει χώρους και η φυσική μάς δείχνει ότι οι χώροι αυτοί καλύπτονται πάντα.

—Ίσως προκύψει νέος κομματικός σχηματισμός λόγω των διαφορετικών τοποθετήσεων στο ΔΗΚΟ;

—Δεν είναι εύκολο να φτιάξει κόμμα. Και στην Κύπρο έχει αποδειχθεί αυτό. Εγώ περιμένο αλλαγές στις θέσεις των κομμάτων, οι οποίες οφείλουν σιγά-σιγά να αρχίσουν να προσαρμόζονται μέσα σε αυτή την καινούργια κοινωνία που έχει δημιουργηθεί, γιατί, εάν δεν το πράξουν, θα μείνουν ένα βήμα πίσω και θα απαξιωθούν. Με την έννοια αυτή αναμένω και αλλαγές σε αυτό που συνθησίσαμε να λέμε ευρύτερο πολιτικό σκηνικό σε έναν ορίζοντα 4-5 χρόνων.

Σύγκριση των 3 υποψηφίων

—Ο κ. Λιλλήκας φαίνεται να θεωρεί τον εαυτό του συνεχιστή της πολιτικής Τάσου Παπαδόπουλου. Πόσο αυτό ευνοεί την υποψηφιότητά του;

—Το εγχείρημα του κ. Λιλλήκα είναι ένα διαφορετικό εγχείρημα για τα κυπριακά δεδομένα. Είναι μία ανεξάρτητη υποψηφιότητα. Υποστηρίζεται βεβαίως από την ΕΔΕΚ, η οποία έκανε μια υπέρβαση με την απόφασή της, αλλά αυτό δεν της στερεί τον ανεξάρτητο χαρακτήρα της. Απευθύνεται σε μια κοινωνία αρκετά κουρασμένη από την παραδοσιακή συμπεριφορά των κομμάτων και η οποία σε μεγάλο βαθμό απείχε στις πρόσφατες βουλευτικές εκλογές. Η ιστορία του κ. Λιλλήκα είναι γνωστή. Το τι έχει κάνει στην πολιτική, το πώς συνεργάστηκε και με τον αειμνηστο Τάσο Παπαδόπουλο και το πώς στήριξε τις επιλογές του. Εγώ, λοιπόν, θεωρώ ότι το βάρος θα έπρεπε να είναι στο βασικό συγκριτικό πλεονέκτημα. Και αυτός είναι ο διαφορετικός χαρακτήρας της υποψηφιότητάς.

—Πώς βλέπετε τις υποψηφιότητες των κ. Μαλά και Αναστασιάδη;

—Ο κ. Μαλάς έχει το δύσκολο έργο να υποστηρίξει την υποψηφιότητά του προσπαθώντας ταυτόχρονα να κάνει να ξεχαστεί το έργο της κυβέρνησης και το οποίο αξιολογείται από τους πολίτες πολύ χαμηλά. Περισσότερο αρνητικά από οποιαδήποτε άλλη κυβέρνηση στο παρελθόν, από τότε που έχουμε δημοσκοπήσεις στην Κύπρο. Αυτό του στοιχίζει πρώτα απ' όλα στη συσπείρωση των ψηφοφόρων του ΑΚΕΛ. Η υποψηφιότητα Μαλά είναι η πιο δύσκολη απ' όλες. Όχι μόνο σε επίπεδο επικοινωνίας, αλλά και σε επίπεδο ουσίας. Απ' την άλλη μεριά, η υποψηφιότητα του κ. Αναστασιάδη δεν υπάρχει αμφιβολία ότι είναι πιο εύκολη. Έχει δομηθεί προσεκτικά εδώ και καιρό και έχει συγκροτηθεί σε όλα τα επίπεδα γι' αυτό είχε και την άνεση να ξεκινήσει πολύ νωρίτερα. Ο κ. Αναστασιάδης έχει την ευκολία ενός πλαισίου προγραμματικού και μιας σειράς τοποθετήσεων που είναι γνωστές στην κοινωνία εδώ και αρκετά χρόνια στη γενικότητά τους και θα τις εξειδικεύσει φυσικά στην πορεία. Αυτό το γενικό πλαίσιο επιβραβεύθηκε για τον ΔΗΣΥ στις πρόσφατες βουλευτικές

εκλογές. Αυτό που θα βρει μπροστά της η υποψηφιότητα Αναστασιάδη, και πρέπει να διαχειριστεί, είναι ασφαλώς η θέση της σε σχέση με τις εξελίξεις στην οικονομία. Εκεί υπάρχει ένα ζήτημα το οποίο απαιτεί χειρισμούς λεπτούς.

—Δεν θα αναμένετε μια αντιμνημονιακή πολιτική εκ μέρους του για να πλησιάσει το εκλογικό σώμα.

—Όχι. Θα ήταν τεράστια έκπληξη αυτό. Όμως δεν υπάρχει πάντα το άσπρο και το μαύρο. Η τοποθέτηση απέναντι σε ένα πακέτο μέτρων περιλαμβάνει εκτός από την εξολοκλήρου αποδοχή ή απόρριψη και την εναλλακτική τοποθέτηση. Μία σειρά από προτάσεις που μπορούν να το βελτιώσουν για να μπορεί για παράδειγμα να αποφευχθεί η τρομακτική ύφεση που ζούμε στην Ελλάδα. Θα περιμένα για μια σειρά από ξεκάθαρες τοποθετήσεις απ' όλους τους υποψηφίους.

Η ευκολία Αναστασιάδη, η δυσκολία Μαλά και το ατού του Λιλλήκα

στην κατεύθυνση που ότι με δεδομένο τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό μας και την επιθυμία για παραμονή στην Ευρώπη —στον βαθμό που υπάρχει, γιατί ακούω και διάφορα εσχάτως— η απόφασή μας είναι π.χ. να μην επιτρέψουμε μέτρα ισοπεδωτικά. Ταυτόχρονα, αναμένα την εισήγηση μέτρων τα οποία να ενισχύουν την αναπτυξιακή διαδικασία.

—Ηταν λοιπόν έκπληξη η τοποθέτηση Α. Κυπριανού για έξοδο από το ευρώ.

—Με αφηνίδισα πρέπει να πω. Και αντιλαμβάνονται γιατί η κυβέρνηση και ο κ. Μαλάς έσπευσαν να πάρουν αποστάσεις. Στην πολιτική υπάρχουν δλώσεις άστοχες και δλώσεις επικίνδυνες. Η συγκεκριμένη δλώση ήταν και άστοχη και επικίνδυνη. Τη στιγμή που συζητάς για το μέλλον σου στην Ευρώπη και που είναι μπροστά σου δύσκολες αποφάσεις για τη δημοσιονομική προσαρμογή κι αναζητάς ενισχύσεις με εισροή κεφαλαίων και επενδύτων, μια τέτοια δλώση δημιουργεί εντονότερους προβληματισμούς και πιθανόν σοβαρά προβλήματα.

Aegean Visa

Η κάρτα που κάνει τις αγορές σας ταξίδια!

Η Alpha Bank μαζί με την Aegean δημιούργησαν για εσάς τη νέα Πιστωτική Κάρτα Aegean Visa. Χρησιμοποιήστε την Aegean Visa στις καθημερινές σας συναλλαγές και συλλέξτε μίλια για κάθε ευρώ που ξοδεύετε:

- 1€ = 2 μίλια για αγορά εισιτηρίων στην Aegean
- 1€ = 2 μίλια για αγορές στα καταστήματα Cyprus Airports Duty Free
- 1€ = 1 μίλι για κάθε άλλη αγορά οπουδήποτε στην Κύπρο και στο εξωτερικό

Κερδίστε ακόμη:

- 5.000 μίλια δώρο με την έκδοση της κάρτας
- Εγγραφή στο Πρόγραμμα Πιστότητας Miles&Bonus της Aegean
- Δυνατότητα εξαργύρωσης σε αεροπορικά εισιτήρια σε όλο τον κόσμο με την Aegean και τις εταιρείες-μέλη της Star Alliance
- Δυνατότητα εξαργύρωσης στους συνεργάτες του Προγράμματος Miles&Bonus

Περισσότερες πληροφορίες στο www.alphabank.com.cy και στα Καταστήματα της Alpha Bank.

Δωρεάν Γραμμή Επικοινωνίας
800 ALPHA
(2 5 7 4 2)

ALPHA BANK

A STAR ALLIANCE MEMBER

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------

Κατά βαρβάρων, ρωσικό δάνειο και Νικόλας

Μείναμε με την προσδοκία

Πολλές οι προσδοκίες του Προέδρου Χριστόφια και των συνεργατών του από τη συνάντηση με τον Ρώσο ΥΠΕΞ, Σεργκέι Λαβρόφ, αλλά, δυστυχώς, δεν επιβεβαιώθηκαν. Την παραμονή ο Πρόεδρος Χριστόφιας κι οι συνεργάτες του είχαν ενημερωθεί για τα άσχημα νέα που προμήνυαν για το μέλλον του ρωσικού δανείου από το δημοσίευμα της «Καθημερινής» και την ανταπόκριση της Wall Street Journal, ωστόσο ήλπιζαν ότι κάτι καλό μπορούσε να φέρει η συνάντηση της Τετάρτης με τον Λαβρόφ. Κάποιοι μάλιστα έλεγαν χαριτολογώντας, πως το καλύτερο τηλεοπτικό πλάνο θα ήταν να βγαίνει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με το Λαβρόφ και να επιδεικνύει το «τσέκκι» των 5 δισ. Τέτοια σκηνή πάντως δεν προέκυψε. Είχαμε τις γνωστές δηλώσεις για τις άριστες σχέσεις των δύο χωρών και λαών και τις θέσεις αρχών της Ρωσίας στο Κυπριακό και την ελπίδα κάτι να προκύψει αν διευθετηθεί σύντομα επίσκεψη του Σεργκέι Λαβρόφ στην Κύπρο. Ο Ρώσος υπουργός Εξωτερικών πάντως έθεσε τις προϋποθέσεις για την επίσκεψη. Να συμφωνηθεί η ημερομηνία και η ατζέντα.

Τι είπε στον Πούτιν

Το αν ρώτησε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας τον κ. Λαβρόφ τι γίνεται με το δάνειο, δεν το γνωρίζουμε. Ο ίδιος στη συνέντευξη Τύπου είπε πως στη Νέα Υόρκη πήλθαν για τη Γενική Συνέλευση. Συνεργάτες του Προέδρου έλεγαν ότι δεν είναι τα οικονομικά ζητήματα αρμοδιότητα του κ. Λαβρόφ. Αλλά και αναγνώριζαν τις δυσκολίες που υπάρχουν, επιβεβαιώνοντας το ρεπορτάζ της «Κ» για τα περιορισμένα ποσά που προνοεί ο ρωσικός προϋπολογισμός για εξωτερικά δάνεια και το δύσκολο να διατεθεί το ένα τρίτο του ποσού σε μία μόνο μικρή χώρα. Πάντως, ο Πρόεδρος Χριστόφιας φέρεται να έχει πει τηλεφωνικά στον Βλαντιμίρ Πούτιν ότι είναι προς το συμφέρον της Ρωσίας να δώσει το δάνειο στην Κύπρο και να μην την αφήσουν να το πάρει από άλλου.

Ποιος κάλεσε ποιον

Ας δούμε λίγο από το παρασκήνιο της πρόσκλησης προς τον Σεργκέι Λαβρόφ. Ο πρόεδρος Χριστόφιας ήλπιζε να επιστήσει μία επίσκεψη Πούτιν στην Κύπρο, πριν από το τέλος Οκτωβρίου, συνοδεία Λαβρόφ, που είναι ο υπ' αριθμόν ένα φίλος της Κύπρου στην κυβέρνηση. Η επίσκεψη αυτή, ωστόσο, παραμένει ακόμη σε εκκρεμότητα. Καθώς την Τετάρτη ο Ρώσος υπουργός Εξωτερικών υποδέχονταν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, άκουσε τον κ. Χριστόφια να του λέει, «σε συναντώ τελευταία φορά με επίσημη ιδιότητα». Γελώντας ο Σεργκέι Λαβρόφ τον ρώτησε, «γιατί, δεν με θέλεις να έλθω στην Κύπρο;». Έτσι, έγινε αμέσως η

πρόσκληση προς τον κ. Λαβρόφ, που έγινε όπως είπαμε δεκτική υπό όρους.

Χαλαρός και άνετος

Στις τέσσερις μέρες που παρέμεινε στη Νέα Υόρκη ο Πρόεδρος Χριστόφιας, παρά το βεβαρημένο πρόγραμμα επαφών, ήταν χαλαρότερος από κάθε άλλη φορά. Ήταν μάλλον αποχαιρετιστήρια η επίσκεψη και ο Χριστόφιας που είδαμε ήταν εκείνος ο άνθρωπος που απολάμβανε την υψηλότερη δημοφιλία για πολλά χρόνια, πριν γίνει Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Ανοιχτός, φιλικός προς όλους -συμπεριλαμβανομένων και των δημοσιογράφων- κι οι οποίες «μηνιές» προς την Κύπρο σε λογικά πλαίσια. Όπου κι αν πήγαινε, απύθνη ευχαριστίες. Ξεκίνησε με τους δημοσιογράφους, συνέχισε με τον Αρχιεπίσκοπο, τα 5 μόνιμα μέλη του Σ.Α., τον γ.γ. του ΟΗΕ, την παρκορία τους διπλωμάτες κ.ά. Και αναρωτιέμαι, αν στα πέντε αυτά χρόνια της προεδρίας του ήταν ο Χριστόφιας της προ-προεδρικής περιόδου, έβλεπε κάθε 3-4 μήνες τους διευθυντές ΜΜΕ στο φιλικό, απέφραγε τις εκ του προχείρου ρητορείες περί κοινότητας κομμουνιστικού μονιφέστου και διάβαζε τις ομιλίες του σε ξένα φόρα, αντί να λέει άλλα αντ' άλλων πώς θα ήταν σήμερα η κατάσταση. Ο Ιανός θεωρεί ότι αυτά τα ολίγα θα βοηθούσαν τα μάλα.

Αν πάλι πρόσεχε και ποιους συνεργάτες επέλεγε να στεκόνται δίπλα του, τότε δεν θα υποχρεώνονταν να μην κατέλθει εκ νέου υποψήφιος.

Βαρβάρη και Φωτεινή

Η νεαρή συνάδελφος εμφανίστηκε την περασμένη Δευτέρα στο γραφείο μου ιδιαίτερα ενθουσιασμένη διότι «έβγαλε ειδήσεις». Ο Νικόλας Παπαδόπουλος, μου λέει, σίγουρα θα στηρίξει Λιλιθήκα

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Μάριος Καρογιάν

Υπήρξε ο απόλυτος νικητής της εβδομάδας, κερδίζοντας την πρώτη παρτίδα, σύμφωνα με ένα σοφό του ΔΗΚΟ. Η δεύτερη αν και φαίνεται εύκολη δεν είναι, διότι να στήσει εκλογικό στρατηγείο στο ΔΗΚΟ και η τρίτη να βγάλει Πρόεδρο. Μετά πεδών δόξης λαμπρότατο, λέει ο σοφός.

Από την άφιξη του Δημήτρη Χριστόφια στη Νέα Υόρκη είναι το στιγμιότυπο και σύμφωνα με ακριβείς πληροφορίες της στήλης, ο συνάδελφος Μιχάλης Ιγνατίου, συμβούλευσε τον Πρόεδρο να αποψύγει το Μνημόνιο και να προσφύγει στον Μχανισμό Στήριξης μόνο για τις τράπεζες. Μα δεν γίνεται χωρίς μνημόνιο βρε Μιχάλη, του είπε ο Πρόεδρος. Πληροφορίες ότι ο Ιγνατίου του εξήγησε πως να το κάνει και ότι ο Χριστόφιας του είπε ότι θα δοκιμάσει τη συνταγή του κι αν πετύχει θα τον κάμει επίτιμο μέλος του ΑΚΕΛ, δεν ελέγχονται ως ακριβείς.

Φοροδιαφυγή και δικαιώματα

Υπερβολικά ήταν η ενσυνασμία στα ανθρώπινα δικαιώματα των πλουσίων που δεν πληρώνουν τους φόρους τους, που επέδειξε την εβδομάδα που πέρασε ο πρόεδρος της επιτροπής Οικονομικών, Νικόλας Παπαδόπουλος, όταν τέθηκε το ζήτημα στην Επιτροπή του. Μάλιστα, έθεσε ως επικείμενη το ζήτημα της εφαρμογής ισότιμου του νόμου, καθώς κατά την επικριματολογία του υπήρξε το ενδεχόμενο πολιτικές παρεμβάσεις να καλύπτουν τους εκάστοτε «μύτερους» ώστε να συνεχίσουν και μετά τη θέσπιση σχετικής νομοθεσία να φοροδιαφεύγουν. Καλά, γιατί δεν ενσυνασθησιόμαστε και για την ανιστομία που υπάρχει εις βάρος ημών των μισθωτών που και να θέλουμε δεν μπορούμε να διαφυγούμε κύριε Παπαδόπουλε; Η μήπως παίζετε καθυστερητά -και πάλι- προστατεύοντας τα συμφέροντα πελατών του δικηγορικού σας Οίκου; Άντε γιατί το δούλεμα έχει κι όρια!

Ο φόρος και ο Αβέρωφ

Κι ενώ μέχρι πρότινος Νικόλας και Αβέρωφ εμφανίζονταν ως δίδυμο, ο Πάφιος βγήκε από ριζότερα και εισαγγήθηκε την υποχρεωτική φορολογική δήλωση για όλους. Άσχετα αν κάποιος λένε ότι το έκανε για να ενισχύσει την καθυστέρηση του Νικόλα, εμείς συμφωνούμε με την εισήγηση Αβέρωφ. Χάρην όμως της ιστορίας, σημειώνουμε ότι το καθεστώς που ισχύει σήμερα είναι πως ουδείς υποχρεούται να έχει φορολογικό φάκελο, εάν τα εισοδήματά του δεν εμπίπτουν στα φορολογητέα όρια. Δηλαδή, καταλάβετε... μπειτε σκόλοι αλέστε! Το πολιτικό δίδαγμα; Ίδου που ο Αβέρωφ τελικά κάνει και προτάσεις που δεν είναι εναντίον των κυβερνητικών αλλά αντιθέτως διορθώνει μια άνοιση μεταχειρίσας που υπήρχε μέχρι σήμερα μεταξύ ιδιωτών και δημοσίου. Διότι αυτοί που έκρουαν εισοδήματα ήταν οι ιδιώτες... σε αντίθεση με τους δημόσιους.

ΔΗΣΥ και επόμενη μέρα

Περίεργα σύννεφα σχηματίζονται πάνω από την Πινδάρου, αφού αρκετοί είναι που έχουν κατά νου την επόμενη μέρα των προεδρικών εκλογών. Ο Νίκος, είτε χάσει είτε κερδίσει, αποχωρεί από το κόμμα και συνεπώς αρκετοί είναι που βλέπουν τον εαυτό τους ως τον άξιο διάδοχο του θρόνου. Ο Ιανός συστήνει στους συναγερμικούς ψυχραιμία, διότι παίδες Ελλήνων έως τον Μάιο του 2013, που θα είναι το εκλογικό σκηνείο του ΔΗΣΥ, υπάρχει αρκετός χρόνος. Άστε που τα πράγματα είναι «αντιλαρισμένα». Συναγερμ, μην απορρίψετε καμιά προσφορά για υπουργείο, επειδή ίσως σκοπεύετε να διεκδικήσετε τον θρόνο... Διότι όποιος θέλει τα πολλά, κάνει και τα λίγα.

Γράφει ο ΙΑΝΟΣ

TELETH EΓKAINIΩN
ΣΧΟΛΗΣ ΜΟΡΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΤΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ & ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΦΙΛΟΞΕΝΕΙ
τον James D. Watson, Ph.D. κάτοχο βραβείου Νόμπελ
για παρουσίαση με θέμα:
«From the Double Helix to the Curing of Cancer»

Τετάρτη 17 Οκτωβρίου 2012, στις 19:00
στο Ινστιτούτο Νευρολογίας & Γενετικής Κύπρου

Θα ακολουθήσει κοκτέιλ

Η εκδήλωση είναι ανοικτή για το κοινό.
Για πληροφορίες 22 392608 ή 99 798138

ΣΧΟΛΗ ΜΟΡΙΑΚΗΣ
ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ & ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Χορηγός εκδήλωσης

Χορηγός επικοινωνίας

BOΛES ΑΠΟ ΤΗ ΒΟΥΛΗ

Η ήττα της Λευκωσίας χαστούκι για τον Γιωρκάτζη

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΠΑΡΗ

«**Ανήρ Πάφιος**» ουκ έστιν αγαθός και αν εστί αγαθός ουκ έστιν Πάφιος» λέγαται ότι είπε ο Απόστολος Παύλος, όταν έφαγε σαράντα παρά μία ραβδιομύς στην Πάφο. Και όμως οι σημερινοί Πάφιοι αποδείχθηκαν «αγαθοί» (ενάρετοι σύμφωνα με την αρχαία έννοια της λέξης) και νίκησαν κατά κράτος τους χωραφίτες (Λευκωσιώτες) στη μάχη για την πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης το 2017. Αξιοματώχος της κυβέρνησης ο οποίος γνωρίζει τα πράγματα εκ των έσω, έλεγε ότι κύρια αιτία της ήττας της Λευκωσίας, ήταν η αδυναμία των τοπικών αρχόντων να εμπλέξουν τους πολίτες στη διεκδίκηση της πολιτιστικής πρωτεύουσας. Αντιθέτως, η Πάφος σύσσωμη πίστεψε στον στόχο και αγωνίστηκε με ενθουσιασμό για την κατάκτηση της διοργάνωσης, η οποία να μην ξεχνούμε, συνοδεύεται από έργα δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ. Οι δύο πόλεις συνόδευσαν τις αιτήσεις με ογκωδέστατους φακέλους. Ωστόσο, οι Ευρωπαίοι κριτές, οι οποίοι είχαν και την πλειοψηφία στην κριτική επιτροπή, έλαβαν σοβαρά υπόψη τη συμμετοχή του κόσμου, όπως έλεγε πάντα ο αξιωματούχος της κυβέρνησης.

Η επιλογή της Πάφου για την ανάληψη της πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης το 2017 αποτελεί και την πρώτη μεγάλη ήττα του νέου και πολλά υποσχόμενου δημάρχου της πρωτεύουσας, Κωνσταντίνου Γιωρκάτζη, αποτελεί και το πρώτο «χαστούκι» για τον νέο άρχοντα της πρωτεύουσας, ο οποίος δεν φαίνεται να πείθει ότι μπορεί να εφαρμόσει τις προεκλογικές του δεσμεύσεις. Υποσχέθηκε να εμπλέξει τον ιδιωτικό τομέα σε επενδύσεις, αφού τα ταμεία του Δήμου, ήταν και πάντα θα είναι ελλειμματικά. Υπάρχει η οικονομική κρίση, αλλά αυτό δεν πρέπει να αποτελέσει δικαιολογία, αλλά αντιθέτως ευκαιρία για αλλαγές. Το μόνο που ακούει οι πολίτες της πρωτεύουσας από τον Κωνσταντίνο Γιωρκάτζη είναι γκρίνια για τα οικονομικά του Δήμου και το μόνο που βλέπουν είναι τα πρόβλημα από τους αστυνομικούς του Δήμου, οι οποίοι επιδεικνύουν ιδιαίτερο ζήλο για τους «άτακτους» πολίτες. Σε εξέλιξη βρίσκονται τα μεγάλα έργα, όπως η πλατεία Ελευθερίας και το νέο Δημαρχείο, έργα τα οποία, ωστόσο, χρειάζονται στους προκάτους τους.

Οι Λευκωσιώτες βλέπουν τα έργα «βιτρίνας» για την κυπριακή προεδρία, τα οποία σε πολλές περιπτώσεις προκαλούν γέλωτα, όπως τα εναέρια παρτέρια στις κολώνες του ηλεκτρισμού, τα οποία αποτελούν αντιγραφή από τις ψυχρές χώρες της Ευρώπης. Απορία προκαλούν και οι τεράστιοι ανθώνες που τοποθετήθηκαν σε διάφορες διασταυρώσεις, μπροστά από συστάδες δέντρων. Και οι δύο «καινοτομίες», χάνονται κυριολεκτικά από το άπλετο μεσογειοκό φως και από δέντρα που ευτυχώς είναι γεμάτη η πρωτεύουσα. Υπάρχει βεβαιώς και η άλλη γήινη εικόνα, με τα πανέμορφα παρτέρια στο έδαφος, όπως αυτά στην είσοδο της Λευκωσίας και αυτά διότι από την

Τεχνική Σχολή. Την ίδια ώρα πολλοί άλλοι πανέμορφοι χώροι στην πρωτεύουσα παραμένουν στο έλεος της μοίρας τους, όπως το πάρκο δίπλα από το γήπεδο του Ορφέα.

Ο Κωνσταντίνος Γιωρκάτζης απώλεσε εδώ και καιρό την περίοδο χάριτος. Είναι καιρός να βάλει τα πράγματα κάτω, να ζητήσει ιδέες από το Δημοτικό Συμβούλιο, να μιλήσει με τους πολίτες, να σκεφτεί εφάπαξ λύσεις στα προβλήματα και να αρχίσει έργα τα οποία και δεν στοιχίζουν. Πρέπει πρώτα και κύρια να αντιληφθεί ότι είναι άρχοντας σε μια μεσογειακή πόλη, με καυτό ήλιο και υψηλές θερμοκρασίες. Είναι καλύτερα να αντιγράψει πόλεις, με ανέλογες περιβαλλοντικές συνθήκες, όπως τα Ιεροσόλυμα, το Κάιρο, η Δαμασκός και η Βηρυτός και όχι να κλέβει ιδέες από το Στρασβούργο, τις Βρυξέλλες και άλλες ψυχρές πόλεις.

Πρώτο μέλημα πρέπει να είναι η επιστροφή του κόμμου στο κέντρο της πρωτεύουσας, όχι μόνο για να ζήσει, αλλά για να περπατήσει, για να απολαύσει τα γραφικά δρομάκια και κυρίως για να ψωνίσει. Ο κόμμος δεν διαλέγει τυχαία τα μεγάλα πολυκαταστήματα εκτός πόλης, τα οποία προσφέρουν δωρεάν σκεπασμένους χώρους στάθμευσης και κλιματιζόμενους χώρους. Θα μπορούσε η Λευκωσία να δημιουργήσει υπόγειους χώρους στάθμευσης στην αναξιόπολη τάφρο, ενώ θα μπορούσαν να τοποθετηθούν σκέπατρα με ανεμιστήρες στους εμπορικούς δρόμους, όπως οι οδοί Λήδρας, Ουασασόρου καθώς και σε δρόμους όπως η Μακαρίου, η οποία τάχα θα πρέπει να γίνει μονόδρομος και στο μεγαλύτερο της μέρος να πεζοδρομηθεί. Ιδέες υπάρχουν πολλές, βούληση δεν φαίνεται να υπάρχει.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------

Έγγραφο - «προϊκα» και οι φόβοι Χριστόφια

Η Μόσχα έχει δώσει διαβεβαιώσεις στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας πως δεν θα επιτρέψει υιοθέτησή του από το Συμβούλιο Ασφαλείας

ΗΝΩΜΕΝΑ ΕΘΝΗ
Του ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΝΙΑΩΤΗ

Έκπληξη προκάλεσε η αποκάλυψη από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατά την άφιξη του στη Νέα Υόρκη για τις εργασίες της 67ης Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, για τις προθέσεις των Ηνωμένων Εθνών να ετοιμάσουν έγγραφο, το οποίο κατά τον Δημήτρη Χριστόφια, θα περιέχει «τις συγκλίσεις που είναι κοντά να κλείσουν και τις αποκλίσεις μεταξύ των δύο πλευρών, για να τις χειριστεί και ο νέος Πρόεδρος της Δημοκρατίας, όποιος και αν θα είναι».

Ο γενικός γραμματέας προβληματίζεται για το κατά πόσον το έγγραφο θα είναι για χρήση των ηγετών στις συνομιλίες ή αν θα συμπεριληφθεί στην έκθεση των καλών του υπηρεσιών

Οι γνώστες του τρόπου με τον οποίο εργάζονται για δεκαετίες τα Ηνωμένα Έθνη ξέρουν ότι ανά πάσα στιγμή στο σύστημα του διεθνούς οργανισμού βρίσκονται καταχωρημένα όλα τα στοιχεία των διαπραγματεύσεων και ο γενικός γραμματέας με τους συνεργάτες του είναι σε θέση με ένα κτύπημα στο πληκτρολόγιο του υπολογιστή να εμφανίσουν μία έκθεση (ή ένα έγγραφο) με όλα όσα έχουν διαμειφθεί στο Κυπριακό σε μία δεδομένη χρονική περίοδο. Αυτό το έγγραφο μπορεί να περιλαμβάνει λεπτομερώς τις θέσεις των πλευρών, τις συγκλίσεις, τις αποκλίσεις, τις ζυμώσεις που έχουν γίνει επί συγκεκριμένων προτάσεων, αλλά και τις πιθανότητες και προϋποθέσεις μία πρόταση είτε από την άλλη πλευρά, είτε από κρούση εκ μέρους του ΟΗΕ και άλλων παικτών.

Άρα, εκείνο που φοβίζει δεν είναι αν υπάρχει τέτοιο έγγραφο, αλλά ο τρόπος με τον οποίο θα συνταχθεί –κι εδώ εισέρχονται πολιτικοί σχεδιασμοί και υπολογισμοί– και το πώς θα χρησιμοποιηθεί.

Ο προεδρικός υποψήφιος Γιώργος Λιλλίκας ορθώς εντόπισε το πού θα υπήρχε το πρόβλημα, δηλώνοντας ότι πρόθεση του Γενικού Γραμματέα είναι να το φέρει

προς υιοθέτηση στο Συμβούλιο Ασφαλείας, ωστόσο, οι πληροφορίες του είχαν ήδη ξεπεραστεί από τις εξελίξεις. Η «Κ» είναι σε θέση να γνωρίζει ότι λειτουργώντας προληπτικά ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και η κυβέρνηση κινητοποιήθηκαν προς τη Μόσχα, η οποία υποσχέθηκε αν ο γ.γ. επιχειρήσει υιοθέτηση ενός τέτοιου εγγράφου από το Σ.Α., η Ρωσία να το αποτρέψει. Η υπόσχεση αυτή επαναλήφθηκε στη συνάντηση που είχαν την Τετάρτη στην έδρα του ΟΗΕ, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με τον Ρώσο υπουργό Εξωτερικών, Σεργκέι Λαβρόφ.

Πεπραγμένα πενταετίας

Η πρόθεση του γενικού γραμματέα να δεσμεύσει τα μέρη παρουσιάζοντας τις θέσεις τους, έχει τις ρίζες της στο παρελθόν, όταν αφενός τα μέρη εργάζονταν πάνω σε συγκεκριμένο σχέδιο (δείκτες Γκουεγιάρ, ιδέες Γκάλι, Σχέδια Ανάν) κι αφετέρου μέσω των εκθέσεων που υπέβαλλε περιοδικά προς το Σ.Α. ο γενικός γραμματέας, με τις οποίες παρέθετε θέσεις των πλευρών που είναι υπό διαπραγμάτευση. Εξαιτίας της αποτυχίας του σχεδίου Ανάν και των κακών εμπειριών από τις επιπτώσεις της αποδοχής εκ μέρους του Τάσου Παπαδόπουλου και της ε/κ ηγεσίας της επιδιαιτησίας, συμφωνήθηκε η «κυπριακή ιδιοκτησία», που απέκλειε την παρουσίαση και υποβολή ιδεών εκ μέρους του ΟΗΕ. Έτσι μαζί με την «επιδιαιτησία» αποκλείστηκε και η «διαμεσολάβηση» κι όλοι μιλούν απλώς για καλές υπηρεσίες. Στην πράξη όμως αποδέχονται την υποβολή εκ μέρους του ΟΗΕ «γεφυρωτικών προτάσεων».

Η πρώτη απόπειρα των Ηνωμένων Εθνών να παρουσιάσουν έγγραφο σαν αυτό που περιέγραψε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ήταν στις 31 Ιανουαρίου 2010, όταν ο Μπαν Κι Μουν επισκέφθηκε την Κύπρο. Μετά την ήττα του Μεχμέτ Αλί Ταλάτ και την αντικατάστασή του στην ηγεσία της Τ/κ κοινότητας από τον Ντερβίς Έρογλου, αρκετοί συνεργάτες του Προέδρου της Δημοκρατίας αναρωτιόντουσαν μήπως ήταν λάθος που δεν έγινε δεκτά η καταγραφή των συμφωνηθέντων. Στα δύο τελευταία χρόνια, η ιδέα δημοσιοποίησης του συνόλου των επιτευγμάτων ριχθηκε αρκετές φορές στο τραπέζι, ωστόσο, προσέκρουσε σε αντιρρήσεις είτε των μόνων είτε των Τούρκων. Η πλευρά μας φοβόταν μήπως ένα τέτοιο έγγραφο λάβει ι-

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είπε ότι το όποιο έγγραφο τυχόν καταθέσει ο γ.γ. του ΟΗΕ, με καταγραφή των συγκλίσεων που επιτεύχθηκαν στις συνομιλίες με τους Ταλάτ-Έρογλου, δεν θα δεσμεύει τον διάδοχό του.

σχύ ενδιάμεσες συμφωνίας είτε σχεδίου, οι δε Τούρκοι έλεγαν ότι θα μπορούσαν να το αποδεχθούν μόνο αν συνοδεύονταν από συμφωνία για επιδιαιτησία, ώστε να κλείσουν γρήγορα τα κενά.

Αυτή τη φορά τα Ηνωμένα Έθνη –μετά από επιμονή του Αλεξάντερ Ντάουνερ– είναι αποφασισμένα να το πράξουν, κυρίως γιατί δεν επιθυμούν να χαθεί το έργο μιας πενταετίας και να ξεκινήσει η προσπάθεια από την αρχή. Οι φόβοι που είχαν μετά το πρώτο Greentree το Νοέμβριο και που ενισχύθηκαν μετά τον φετινό Γενάρη είναι οι προεκλογικές θέσεις που λάμβανε ο διαφαινόμενος ως φαβορί της προεδρικής

κούρσας, Νίκος Αναστασιάδης, για να προσεταιριστεί το δίκιο. Δυτικός διπλωμάτης υποστήριξε ότι αποτελεί αναφαίρετο δικαίωμα του γενικού γραμματέα να δημοσιοποιήσει τα αποτελέσματα των συνομιλιών.

«Αν επιθυμεί να το υποβάλει με τη μορφή της έκθεσης για την αποστολή των καλών του υπηρεσιών, κανείς δεν μπορεί να τον σταματήσει», υποστήριξε. Ασφαλώς, αυτό δεν δεσμεύει το Σ.Α. να υιοθετήσει τις εκτιμήσεις του και με βάση το παρελθόν, το συμβούλιο πολλές φορές απέφυγε να υιοθετήσει τις θέσεις και εισηγήσεις του γ.γ. στο Κυπριακό.

Οι γεφυρωτικές προτάσεις και οι ανησυχίες

Για την ώρα η τουρκική πλευρά δεν έχει ανοίξει τα χαρτιά της για το έγγραφο. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, μιλώντας στους δημοσιογράφους, είπε πως η παρουσίαση του γ.γ. πρέπει να είναι αντικειμενική και ότι ως νυν Πρόεδρος της Δημοκρατίας που έχει χειριστεί τα ζητήματα τα τελευταία πέντε χρόνια, έχει το δικαίωμα και το προνόμιο, να λάβει το έγγραφο για να μπορεί να πει την άποψή του και να το κρίνει.

Είπε πως δεν δεσμεύει τον διάδοχό του κι αν κάποιος εκτιμάται αυτή είναι η τουρκική πλευρά που έχει αθετήσει τις υποσχέσεις της. Την ίδια στιγμή –έχοντας λάβει τις ρωσικές διαβεβαιώσεις– αμφέβαλε ότι ο γενικός γραμματέας θα θέσει στο Συμβούλιο Ασφαλείας αυτό το έγγραφο. Και το χαρακτήρισε «έγγραφο εργασίας για τις περαιτέρω προσπάθειες του γενικού γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών που θα αποθέσει ενώπιον των δύο πλευρών». Αυτή είναι, ωστόσο, η μία δυνατότητα που έχει ο γ.γ., με τη δεύτερη να είναι μία έκθεση.

Τι είναι, όμως, αυτό που ανησυχεί τον Δημήτρη Χριστόφια; Διπλωματική πηγή υποστήριξε ότι αφορά τα συμφωνηθέντα με τον Μεχμέτ Αλί Ταλάτ. Τότε αρκετοί είχαν μιλήσει για 29 έγγραφα που είχαν συμφωνηθεί μεταξύ των δύο ηγετών και τα οποία ουδέποτε δημοσιοποιήθηκαν. Ωστόσο, συνεργάτες του Προέδρου είπαν ότι όλα έχουν δοθεί στο Εθνικό Συμβούλιο.

Άλλη πηγή υποστήριξε ότι αυτό που ανησυχεί τον Πρόεδρο είναι μήπως δημοσιοποιηθούν κάποιες «γεφυρωτικές προτάσεις» των κ. Ντάουνερ

Τα 29 έγγραφα με Ταλάτ και το «πρίγαινε-έλα» στο Greentree

και Πάσκο, που είχε αποδεχθεί ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στο πλαίσιο του «πρίγαινε-έλα» στα δύο Greentree. Τότε, μάλιστα, ο ίδιος μιλώντας στους δημοσιογράφους είχε φέρει ως παράδειγμα την αποδοχή από μέρους του κάποιες προτάσεις που είχε φέρει ο κ. Ντάουνερ, αλλά τελικά απέρριψε ο Έρογλου, προκαλώντας τη δυσφορία των αξιωματούχων του ΟΗΕ. «Η τακτική αποδοχή τέτοιων προτάσεων, στο πλαίσιο μιας άσκησης τύπου «διπλωματίας του πρίγαινε-έλα» δεν μπορεί να θεωρηθεί μετατόπιση μιας πλευράς από θέσεις. Έγινε με προϋπόθεση την αποδοχή της από την άλλη πλευρά εκείνη τη στιγμή. Άρα, δεν μπορεί να καταγραφεί», μας είπε διπλωματική πηγή. Σύμφωνα με συγκλίνουσες πληροφορίες, το έγγραφο θα είναι έτοιμο στα τέλη Οκτωβρίου και εντός του Νοεμβρίου και πριν από την έκθεση για την ΟΥΝΦΙΚΥΠ, θεωρείται πιθανή η υποβολή εκ μέρους του Γενικού Γραμματέα έκθεσης καλών υπηρεσιών.

Νέο Audi A3.

Η εξέλιξη ενός σπουδαίου αυτοκινήτου.

Το νέο Audi A3 είναι η εξέλιξη που δείχνει το δρόμο προς το μέλλον. Με σπορ σχεδιασμό, υψηλή ποιότητα κατασκευής και νέες τεχνολογίες αιχμής σε επικοινωνία, ψυχαγωγία και ασφάλεια δημιουργεί την απόλυτη αίσθηση κυριαρχίας που ξεπερνά κάθε προσδοκία.

www.audi.com.cy

4 χρόνια
Εγγύηση

12 Χρόνια Αντισκωριακή Εγγύηση • 1 Χρόνο Δωρεάν Οδική Βοήθεια
Audi A3 1.4 TFSI Εκπομπές CO₂ (gr/Km) Μικτός κύκλος 120. Κατανάλωση καυσίμων (lt/100km) Μικτός κύκλος 5.2
Ο εξοπλισμός του μοντέλου της φωτογραφίας μπορεί να διαφέρει από το βασικό εξοπλισμό.

UNICARS

Ευέλικτα χρηματοδοτικά
προγράμματα από την

Audi Financial Services

Vorsprung durch Technik

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------

Ανοίγοντας το κεφάλαιο «αγνοούμενοι» στα σχολεία

Πώς να διδάξουμε στα παιδιά μας τα τραυματικά γεγονότα της ιστορίας μας; Πώς πραγματεύεται το θέμα ο Όμιλος Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας

Της ΜΙΡΑΝΤΑΣ ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ

Τέσσερις δεκαετίες μετά τον πόλεμο του '74 και μισό αιώνα μετά τις διακοινοτικές ταραχές, είναι η πρώτη φορά που το εξαιρετικά πολύπλοκο και ευαίσθητο ζήτημα των αγνοουμένων προσεγγίζεται από τον Όμιλο Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας (ΟΙΔΕ) με διάθεση να δοθεί μια νέα προοπτική στον τρόπο με τον οποίο διδάσκονται στα σχολεία. Στην προσπάθεια αυτή, ο ΟΙΔΕ έχει παράγει εκπαιδευτικό υλικό αντλώντας παραδείγματα και χρήσιμες ιδέες από τη διεθνή εμπειρία, μιας και η Κύπρος δεν είναι η μόνη χώρα στον κόσμο που αντιμετωπίζει ανάλογους προβληματισμούς. Το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό υλικό, όπως και το σύνολο του εκπαιδευτικού υλικού του ΟΙΔΕ, είναι προϊόν συνεργασίας Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων εκπαιδευτικών και ιστορικών. Το υλικό, το οποίο είναι σε τρίγλωσση έκδοση (ελληνικά, τουρκικά, αγγλικά), είναι ιδιαίτερα παιδοκεντρικό και παράλληλα δομημένο ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην τάξη συμπληρωματικά με το σχολικό εγχειρίδιο. Ήδη παρουσιάστηκε στη Λευκωσία και τις επόμενες ημέρες θα παρουσιαστεί και σε σειρά εργαστηρίων επαγγελματικής ανάπτυξης για εκπαιδευτικούς σε άλλες πόλεις. Το ίδιο υλικό διανέμεται και στα σχολεία των Κατεχομένων, σε όσους δασκάλους και καθηγητές είναι έτοιμοι να το αξιοποιήσουν.

Ο ΟΙΔΕ ξεκίνησε να παράγει εναλλακτικό υλικό ήδη από το 2008, πάντα στο πλαίσιο της συνεργασίας εκπαιδευτικών, κοινωνικών επιστημόνων, ιστορικών και άλλων ειδικών και από τις δύο κοινότητες,

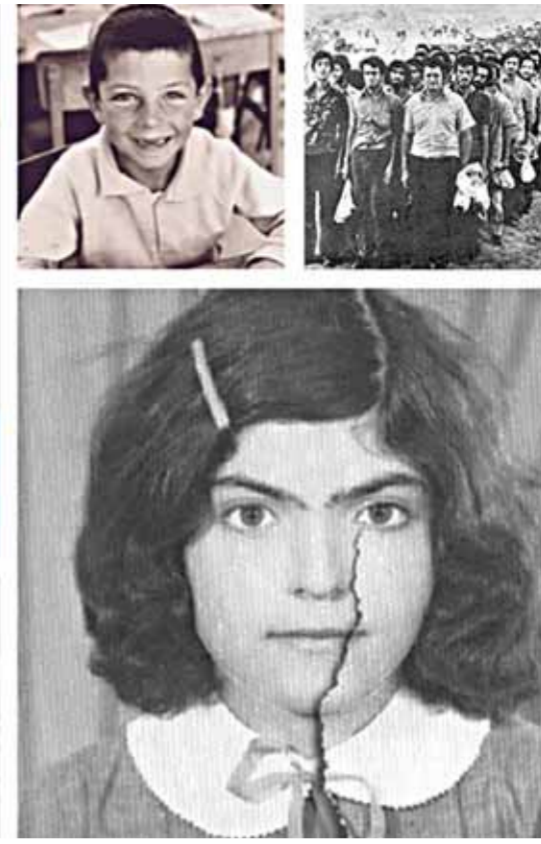
Νέα προοπτική στον τρόπο διδασκαλίας της Ιστορίας μέσα από την παραγωγή ενός πρωτότυπου εκπαιδευτικού υλικού από τον ΟΙΔΕ

με την ενεργό συμβολή του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Προγράμματος για την Ανάπτυξη των Ηνωμένων Εθνών. Στόχος ήταν η ανάπτυξη ενός διαλόγου γύρω από τη διδασκαλία της Ιστορίας στα σχολεία. Πώς δηλαδή μπορεί να αντιμετωπιστεί επιστημονικά το αντικείμενο της διδασκαλίας της Ιστορίας, με στόχο ο μαθητής σταδιακά να οικοδομήσει ιστορική σκέψη και ιστορική κατανόηση.

Ιστορία ή παραμύθια;

Είναι σαφές πως το έργο του Ομίλου δεν είναι εύκολο. Εμπειδωμένες προκαταλήψεις, φόβοι και άγνοια, που δημιουργούνται και λόγω της έλλειψης επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών πάνω στα βασικά ζητήματα της διδασκαλίας της Ιστορίας, αποτελούν ίσως τα μεγαλύτερα εμπόδια στην προσπάθειά του. Όσοι παρακολουθούν τα εργαστήρια ή δοκιμάζουν το εκπαιδευτικό υλικό του ΟΙΔΕ, τελικά ανακαλύπτουν έναν θησαυρό που μπορούν να αξιοποιήσουν στην τάξη τους, κάνοντας το μάθημά τους πολύ πιο ενδιαφέρον, ζωντανό και σύγχρονο.

«Στην Κύπρο ακόμη πιστεύουμε πως η ιστορία είναι ένα "παραμύθι" που πρέπει να πούμε στα

Ο πόνος που η εξαφάνιση των ανθρώπων επιφέρει σε οικογένειες και κοινωνίες, καθιστά το ζήτημα των αγνοουμένων ένα θέμα που βοηθά τους μαθητές και τις μαθήτριες να καταπιαστούν με ερωτήματα γύρω από τους τρόπους με τους οποίους το παρελθόν συνεχίζει να αντανακλάται στη ζωή των σύγχρονων κοινωνιών, αλλά και γύρω από τον τρόπο με τον οποίο ορίζουν τη σχέση τους με το παρελθόν.

παιδιά μας για να αποκτήσουν μια κακώς νοούμενη "εθνική υπερφάνεια". Αυτό κάποτε πρέπει να σταματήσει. Παιδαγωγικά μιλώντας, δεν ωφελεί να συνεχίσουμε να διδάσκουμε Ιστορία με συνθήματα και τελετουργικά. Τα ίδια πράγματα που μαθαίναμε εμείς στην Ιστορία, να αναπαράγονται άκριτα 30 χρόνια μετά, λες και η επιστήμη της Ιστορίας και της διδασκαλίας της να μην υπάρχει και να μην εξελίσσεται. Δεν υποστηρίζουμε ότι θα πρέπει να ξεχάσουμε τα όσα ζήσαμε. Αντίθετα, θέλουμε να μνημονεύσουμε το παρελθόν, κατά τρόπο όμως που να μάθουμε στα παιδιά μας να διαλογίζονται πάνω σε αυτό και να χρησιμοποιούν ιστορικά εργαλεία», εξήγησε στην «Κ» το δραστήριο μέλος και συνεργάτη του ΟΙΔΕ, Ρένα Χόπλάρου. «Ένα παράδειγμα, για να κατανοήσουμε καλύτερα τι λέμε: Την ώρα που διδάσκουμε για την 28η Οκτωβρίου, αντί να περιοριστούμε στα ελληνοαλβανικά σύνορα, μπορούμε να επεκταθούμε και στα θεματικά και εννοιολογικά πεδία της ανόδου του φασισμού, του αντισημιτισμού και του Ολοκαυτώματος, να κάνουμε δηλαδή μια προσπάθεια οι μαθητές μας να δουν μια μεγαλύτερη εικόνα σχετικά με τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο». Στη βάση αυτής της λογικής κινείται το εκπαιδευτικό υλικό του ΟΙΔΕ.

Ιστορία και μνήμη

Το συγκεκριμένο πακέτο για τους αγνοούμενους περιλαμβάνει τον ορισμό του αγνοούμενου,

εξετάζει συγκρούσεις ανά τον κόσμο που άφησαν πίσω τους χιλιάδες αγνοούμενους και με ποιο τρόπο κάθε χώρα αντιμετώπισε το πρόβλημα των αγνοουμένων, εξετάζει ξεχωριστά την περίπτωση των αγνοουμένων της Κύπρου και τις ιδιαιτερότητές τους, τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους προσεγγίστηκε το ζήτημα των αγνοουμένων στην Κύπρο με την πάροδο του χρόνου και διερευνά τους λόγους εμφάνισής τους. Το εκπαιδευτικό υλικό εξετάζει τις σχέσεις μεταξύ Ιστορίας και Μνήμης και καλεί τους μαθητές και τις μαθήτριες να εμπλακούν σε μια δραστηριότητα που να τους προβληματίζει ως προς τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να θυμόμαστε τους αγνοούμενους στην Κύπρο.

Πρόκειται για μια ομαδική δουλειά των δρος Arthur Charman, Λούκα Περικλέους, δρος Χρυστάλλας Γιακίνθου και Rana Zincir Celal. Το πακέτο εκπαιδευτικού υλικού αποτελεί προϊόν της συνεργασίας μεταξύ του Ιδρύματος των Προσβυτέρων, του Ομίλου Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας (AHDR) και του Διεθνούς Κέντρου Μεταβατικής Δικαιοσύνης (ICTJ). Αυτή η συνεργασία υπήρξε αποτέλεσμα της προσπάθειας των Προσβυτέρων να προσελκύσουν το ενδιαφέρον γύρω από το σημαντικό έργο που επιτελεί η Διερευνητική Επιτροπή για τους Αγνοούμενους στην Κύπρο, μέσα από το ντοκιμαντέρ «Κύπρος: Ανασκαλίζοντας το παρελθόν, αναζητώντας το μέλλον».

Κριτικά και νηφάλια

Ο πρόεδρος του Ομίλου Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας, Κυριάκος Παχουλίδης, σημείωσε πάντως ότι «ως τώρα η αναστροφodότη που παίρνουμε από τους εκπαιδευτικούς που χρησιμοποιούν το υλικό και τη μεθοδολογία του ΟΙΔΕ στην τάξη είναι πολύ θετική». Τόσο από παιδαγωγικής σκοπιάς, όσο κι από πλευράς ευκολίας στη χρήση. «Υπάρχει ενδιαφέρον για τα εργαστήρια και η συμμετοχή είναι ικανοποιητική. Εμείς αυτό που ζητούμε είναι οι εκπαιδευτικοί να ενημερωθούν και να μελετήσουν το υλικό μας πριν αποφασίσουν εάν θα το χρησιμοποιήσουν ή όχι. Νιώθω μεγάλη αυτοπεποίθηση για το υλικό που παράγει ο Όμιλος. Είμαι σίγουρος ότι θα ενθουσιάσει ακόμα περισσότερους εκπαιδευτικούς». Ο κ. Παχουλίδης είναι πολύ θετικός ως προς την προοπτική που ανοίγουν τα νέα Αναλυτικά Προγράμματα, γιατί δίνουν τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να εμπλουτίσουν σε σημαντικό βαθμό με δικές τους πηγές και θέματα το μάθημα της Ιστορίας. «Έτσι, ένας εκπαιδευτικός είναι δυνατόν να χρησιμοποιήσει ακόμα και ένα κομμάτι ή και μία μόνο δραστηριότητα από το πολύ ευέλικτο υλικό του ΟΙΔΕ, κατεβάζοντάς το από την ιστοσελίδα του Ομίλου (ahdr.info.com)».

Το σπουδαίο στο μάθημα της Ιστορίας, επισημαίνει ο Κυριάκος Παχουλίδης, «είναι να κάνουμε τους μαθητές μας να σκέφτονται κριτικά και νηφάλια, να αναλύουν, να τεκμηριώνουν αναζητώντας πηγές, να αναπτύσσουν τα δικά τους ερωτήματα, να βλέπουν την οπτική των διαφορετικών πλευρών, να συγκρίνουν και να κατανοούν ιστορικά την εξέλιξη ή τις αλλαγές θέσης μιας κοινωνίας για ένα γεγονός, ακόμη κι αν αυτό το γεγονός είναι ιδιαίτερα τραυματικό για την κοινωνία μας».

Motor Show 2012

Show

16 - 21 Οκτωβρίου

ΕΚΘΕΣΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ

Όλα τα νέα μοντέλα της αγοράς

Ώρες Λειτουργίας:

Τρίτη - Παρασκευή	17:00 - 22:00
Σάββατο	15:00 - 22:00
Κυριακή	10:00 - 22:00

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ

Χορηγός:

Χορηγοί Επικοινωνίας:

Συνδιοργανωτές: ΑΡΧΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------

Στόχος του Ινστιτούτου Γενετικής είναι η αριστεία

Η Σχολή Μοριακής Ιατρικής του ΙΝΓΚ θα ενδυναμώσει την έρευνα στην Κύπρο, δηλώνει ο διευθυντής της, καθ. Φίλιππος Πατσαλής

Συνέντευξη στη ΜΙΡΑΝΤΑ ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ

Μέρα-σταθμός για το Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου (ΙΝΓΚ) και για ολόκληρη την Κύπρο ήταν η περασμένη Δευτέρα. Η Σχολή Μοριακής Ιατρικής του Ινστιτούτου άνοιξε τις πύλες της στους πρώτους 40 φοιτητές της. Ήταν λίγο μετά την επίσημη πρώτη της Σχολής που συναντηθήκαμε με τον διευθυντή της και γενικό εκτελεστικό διευθυντή του ΙΝΓΚ, καθ. Φίλιππο Πατσαλή, στο γραφείο του...

— **Σήμερα λοιπόν έχει ανοίξει τις πύλες της η Σχολή. Πώς αισθάνεστε ως επικεφαλής αυτής της προσπάθειας;**

— Είναι ένα ορόσημο για το Ινστιτούτο και σίγουρα είναι και μία από τις σημαντικότερες μέρες της δικής μου προσωπικής ζωής. Πιστεύω ότι προδιαγράφεται μια ιστορία για-

Πιστεύω ότι η Σχολή είναι ένα δείγμα ανάπτυξης στη χώρα μας, σε αυτές τις δύσκολες εποχές, το οποίο έρχεται για να μας φωτίσει

τι είναι μια Σχολή η οποία οργανώθηκε και δομήθηκε σωστά για να τρέξει στον χρόνο και να διαγράψει μια λαμπρή πορεία.

— **Πόσους φοιτητές θα έχετε;**

— Φέτος δεχτήκαμε τους 40 πρώτους φοιτητές μας. Οι 30 βάζουν πλώρη για το μεταπτυχιακό τους και οι 10 για το διδακτορικό. Έχουμε φοιτητές από Κύπρο —μεταξύ των οποίων και Τουρκοκύπριους—, Ελλάδα, Ευρώπη και Αυστραλία. Στο μέλλον, όταν η Σχολή εδραιωθεί, αναμένουμε να έχουμε ακόμη περισσότερους φοιτητές από το εξωτερικό.

— **Προσφέρετε δύο προγράμματα σπουδών.**

— Ναι, το μεταπτυχιακό και διδακτορικό Μοριακής Ιατρικής και το μεταπτυχιακό και διδακτορικό Μοριακής Γενετικής. Εδώ θα φοιτήσουν βιολόγοι, γενετιστές ή ιατροί που θέλουν να πάρουν μάστερ ή διδακτορικό για να δραστηριοποιηθούν στον τομέα της μοριακής βιολογίας, της γενετικής ή της μοριακής ιατρικής. Οι 30 μεταπτυχιακοί φοιτητές θα ολοκληρώσουν τις σπουδές τους σε 12 μήνες, οπότε του χρόνου θα έχουμε άλλους 30 νέους φοιτητές. Το διδακτορικό έχει διάρκεια τέσσερα χρόνια. Με τα υφιστάμενα προγράμματα σπουδών, υπολογίζουμε σε τρία χρόνια να δεχτούμε το μέγιστο 70 φοιτητές.

— **Υπάρχουν σκέψεις και για άλλα προγράμματα;**

Το κόστος για τη δημιουργία της Σχολής ήταν πάρα πολύ χαμηλό, σύμφωνα με τον καθ. Φίλιππο Πατσαλή, καθώς αξιοποιήθηκαν πλήρως όλες οι υποδομές του Ινστιτούτου, δηλαδή το υφιστάμενο επιστημονικό και διοικητικό προσωπικό, τα εργαστήρια, ο εξοπλισμός, οι αίθουσες κ.λπ.

— Στο μέλλον να. Αλλά πρώτα πρέπει να κάνουμε αυτό που ξέρουμε πάρα πολύ καλά εδώ στο Ινστιτούτο, να δουλέψουμε σκληρά, να οργανωθούμε, να δούμε τις αδυναμίες μας, να αξιολογηθούμε, να εδραιωθούμε, και μετά, εάν υπάρχει ανάγκη, να επεκταθούμε. Άλλωστε, φτιάξαμε μια Σχολή, όχι με στόχο να έχουμε πολλούς φοιτητές ή πολλά οικονομικά οφέλη, αλλά για να έχουμε αριστεία. Για να διασφαλιστεί αυτή η αριστεία και υψηλή ποιότητα, ορίσαμε αυστηρά κριτήρια και κανονισμούς που εφαρμόζονται σε υψηλό επίπεδο πανεπιστήμια.

— **Ένα ερευνητικό κέντρο, μετά από 20 χρόνια επιτυχημένης παρουσίας, επεκτείνεται περισσότερο στον τομέα της ανώτερης εκπαίδευσης. Ποιους στόχους εξυπηρετεί αυτό το γεγονός;**

— Θα πρέπει να σημειώσω ότι το Ινστιτούτο, πριν δημιουργήσει τη δική του Σχολή, δέχονταν μεταπτυχιακούς και διδακτορικούς φοιτητές σε συνεργασία με πανεπιστήμια της Αγγλίας, της Ελλάδας και της Κύπρου. Στο Ινστιτούτο ολοκληρώθηκαν ήδη πάνω από 40 διδακτορικές διατριβές. Συνεπώς, είναι μεγάλη η εμπειρία που έχουμε. Απ' εκεί και πέρα, πιστεύουμε πως η Σχολή θα έχει μεγάλα ερευνητικά, εκπαιδευτικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά οφέλη για τη χώρα μας.

Κατ' αρχάς, δίνουμε την ευκαιρία στους Κύπριους φοιτητές να συνεχίσουν τις σπουδές τους στον τόπο τους, σε ένα ακαδημαϊκό ίδρυμα αντίστοιχο άλλων του εξωτερικού. Είναι πολύ σημαντικό για ένα φοιτητή να μπορεί να χρησιμοποιήσει τις υποδομές και τα εργαστήρια υψηλών προδιαγραφών του Ινστιτούτου για τις σπουδές του. Κι αυτό γιατί τα προγράμματα σπουδών μας έχουν ένα μεγάλο ερευνητικό κομμάτι. Αυτό εξυπηρετεί και τον άλλο μεγάλο στόχο μας, που είναι η ανάπτυξη υψηλής ανταγωνιστικής έρευνας στο Ινστιτούτο και στην Κύπρο και ειδικά σε προγράμματα που αφορούν ασθένειες του πληθυσμού μας. Ήδη, όπως γνωρίζετε, η έρευνα που κάνουμε αφορά γενετικές, νευρολογικές και άλλες παθήσεις Κυπρίων. Με την ανάπτυξη της έρευνας υπάρχουν πολλαπλά οφέλη και στους ασθενείς, γιατί τα αποτελέσματα της έρευνας, η καλύτερη διάγνωση και η καλύτερη γνώση που συσσωρεύεται, καταλήγουν πίσω σε αυτούς και στον κάθε Κύπριο γενικότερα, μέσα από μία ολοκληρωτική θεραπεία, εφαρμόζοντας ό,τι νεότερο υπάρχει στην επιστήμη. Πιστεύω πως η ανάπτυξη της έρευνας στο Ινστιτούτο θα είναι ακόμη μεγαλύτερη, διότι οι φοιτητές θα αναλώνουν πολύ από τον χρόνο τους στα εργαστήρια, προς όφελος πάντα των ασθενών.

Σύντομα η μη επεμβατική διάγνωση για το σύνδρομο Down

— **Ίσως η σημαντικότερη επιτυχία του ΙΝΓΚ να είναι η νέα μη επεμβατική προγεννητική διάγνωση για το σύνδρομο Down. Πότε θα μπορεί να εφαρμοστεί μαζικά;**

— Πιστεύουμε ότι σε λιγότερο από ένα χρόνο η μέθοδος αυτή θα προσφέρεται στις εγκύους γυναίκες στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Το έργο ανέλαβε μια εταιρεία τεχνολογίας, η NIPD Genetics, η οποία έχει προχωρήσει πάρα πολύ στον τομέα αυτό. Έχει αναπτύξει και έχει βελτιώσει κι άλλο τη μέθοδο, ενώ έχει κάνει μια δεύτερη κλινική μελέτη με δείγματα από 175 εγκύους γυναίκες, επιβεβαιώνοντας την αξιοπιστία της μεθόδου.

Άλλα οφέλη από την ανάπτυξη της έρευνας είναι σίγουρα η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τα οικονομικά οφέλη από την απορρόφηση περισσότερων ξένων ερευνητικών προγραμμάτων.

— **Η Κύπρος διαθέτει πολύ χαμηλά ποσοστά του ΑΕΠ της για την έρευνα. Παρ' όλα αυτά, παρουσιάζει θετικά αποτελέσματα. Πιστεύετε ότι η κρίση θα είναι αιτία αποσποδρόμησης στον τομέα;**

— Η οικονομική κρίση ακουμπά όλους μας και ειδικά τη χρηματοδότηση μη κερδοσκοπικών οργανισμών, όπως είναι και το Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής. Τα διαθέσιμα κονδύλια για την έρευνα, τα οποία αντλούμε μέσα από ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα, επίσης μειώνονται. Συνεπώς, έχουμε λιγότερα κονδύλια να απορροφήσουμε, τόσο εντός της χώρας, όσο και από την Ε.Ε.

— **Παρά τις αντιξοότητες, εσείς αποφασίζετε να ανοίξετε φέτος τη Σχολή.**

— Την οραματίζομασταν τα τελευταία πέντε χρόνια. Πιστεύω ότι η Σχολή είναι ένα δείγμα ανάπτυξης στη χώρα μας, σε αυτές τις δύσκολες εποχές, το οποίο έρχεται για να μας φωτίσει. Να μας δείξει πως δεν είναι όλα μαύρα και πως πρέπει να επιδιώκουμε την ανάπτυξη. Είμαι πεπεισμένος ότι η λειτουργία της Σχολής θα ενδυναμώσει την έρευνα, την παραγωγή νέας ιατρικής γνώσης, την εκπαίδευση, με πολλά επιστημονικά, ιατρικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά οφέλη.

Η παρουσία Watson στα εγκαινία

— **Για τα εγκαινία της Σχολής, στις 17 Οκτωβρίου, επιλέξατε να φιλοξενήσετε τον νομπελίστα καθηγητή James Watson. Αυτό είναι μεγάλο γεγονός...**

— Σαφώς. Ο δρ James Watson ανακάλυψε τη δομή του DNA. Μετά από την ανακάλυψη αυτή, άνοιξε διάπλατα ο δρόμος για τη γενετική. Φέτος είναι, ξέρετε, η επέτειος των 60 χρόνων από την ανακάλυψη του DNA και των 50 χρόνων από το Νόμπελ. Ο δρ Watson είναι άνθρωπος υψηλού κύρους διεθνώς, είναι ένας ζωντανός θρύλος και πατέρας της μοντέρνας γενετικής. Ο άνθρωπος αυτός, που αντιπροσωπεύει την απόλυτη επιστημονική αριστεία, αποδέχθηκε να έρθει εδώ και να συνδεθεί ιστορικά και συμβολικά με τα εγκαινία της Σχολής μας και το Ινστιτούτο μας. Και έρχεται, παρά τα 85 του χρόνια, γιατί μας γνωρίζει και γιατί πιστεύει στο έργο, τις δυνατότητές μας, τη σοβαρότητα και την αφοσίωσή μας για αριστεία. Μας δόλωσε προσωπικά ό,τι ο κύριος λόγος που τον κάνει να έρθει αυτό το μακρινό ταξίδι από τις ΗΠΑ είναι γιατί φτιάξαμε μια μεταπτυχιακή σχολή στα πρότυπα της σχολής που λειτουργεί στο πλαίσιο του δικού του Ινστιτούτου, του Cold Spring Harbor Institute.

— **Με ποιο τρόπο θα αναπτυχθεί η αριστεία στη Σχολή;**

— Έχουμε σπריζει τον στόχο αυτό σε τέσσερις πυλώνες. Έχουμε φτιάξει μια διδακτική ύλη η οποία έχει διαλέξει και έρευνα πολύ υψηλού επιπέδου. Έχουμε πολύ καλούς επιστήμονες-ακαδημαϊκούς, άτομα με μεγάλη εμπειρία, γνώστες του θέματός τους. Το Ινστιτούτο διαθέτει μοναδικές και πολύ υψηλού επιπέδου ερευνητικές υποδομές και εργαστήρια, τα οποία και αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της παραγωγής ανταγωνιστικής έρευνας. Τέλος, ο τέταρτος πυλώνας είναι οι ίδιοι οι φοιτητές μας. Είμαστε πολύ αυστηροί στην επιλογή μας. Ήδη έχουμε πάρει ό,τι καλύτερο. Και είχαμε αυτή την επιλογή γιατί είχαμε πολλές αιτήσεις και ο ανταγωνισμός ήταν μεγάλος. Στο επίπεδο του διδακτορικού απορρίψαμε το 80% των αιτήσεων.

— **Να επανέλθουμε στον δρ Watson. Τον γνωρίζετε προσωπικά και του έχετε μιλήσει αρκετές φορές. Πείτε μας ποια είναι τα συναισθήματά σας.**

— Ο δρ Watson είναι ένας ζωντανός θρύλος. Είναι ο πατέρας της μοντέρνας γενετικής. Ο άνθρωπος που η ανακάλυψη του άνοιξε τον δρόμο ο' αυτό τον θαυμαστό κόσμο της γενετικής, με τα τόσα πολλά οφέλη που πρόσφερε στην ιατρική. Είναι το πρώτο όνομα που μαθαίνεις όταν σπουδάζεις βιολογία ή γενετική. Εάν είσαι ερευνητής στην ιατρική ή γενετική, είναι ο άνθρωπος που θα ήθελες πιο πολύ να γνωρίσεις και να του σφίξεις το χέρι. Η συνάντησή μας μαζί του επιστρατεύει την απόλυτη προσοχή σου. Έχεις απόλυτη συναίσθηση ότι συναντάς την ιστορία.

Μήνας Ευαισθητοποίησης για τον Καρκίνο του Μαστού

περπατούμε μαζί στις 6 Οκτωβρίου 2012

571 νέα περιστατικά (γυναίκες)
3 νέα περιστατικά (άντρες)
78 θάνατοι

Ευρωπαϊκή πορεία με τις ροζ φιγούρες ενάντια στον καρκίνο του μαστού

Περπατώ στις 6 Οκτωβρίου 2012 στις 5:00 μ.μ. από τον χώρο στάθμευσης, Γωνία Διαγόρου και Λεωφ. Ευαγόρου μέχρι το κτίριο της Τράπεζας Πειραιώς στη Λεωφ. Σπύρου Κυπριανού.

Δωρεάν μεταφορά με λεωφορεία από όλες τις πόλεις. Για κρατήσεις και πληροφορίες επικοινωνήστε στο 22 490849 (Λευκωσία), 24 664049 (Λάρνακα), 25 878600 (Λεμεσός).

Να είστε όλοι εκεί!

Σπίτι EUROPA DONNA Κύπρου Λευκωσίας
Βυζαντίου 15, Μακεδονίτσα, 2413 Έγκωμη, Τηλ.: 22 490849
Σπίτι EUROPA DONNA Κύπρου Λάρνακας
Στυλιανού Λένα 49, 6021 Λάρνακα, Τηλ.: 24 664049
Σπίτι EUROPA DONNA Κύπρου Λεμεσού
Βίκτωρος Ουγκώ 7, 3022 Λεμεσός, Τηλ.: 25 878600

www.europadonna.com.cy

βήμα, βήμα μαζί κερδίζουμε τη ζωή

χορηγός: ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

υποστηρικτές: DELEMA McCANN

Προγράμματα Διοίκησης:

Διοίκηση Επιχειρήσεων

UNIVERSITY OF NICOSIA

Για εκπαίδευση ουσίας...

- Πτυχίο τετραετούς φοίτησης, με ειδίκευσεις στη Διοίκηση, Μάρκετινγκ, Χρηματο-οικονομικά, Δ/ση Ανθρώπινου Δυναμικού (HRM), Διοικητική Πληροφορικών Συστημάτων (MIS), Διαχείριση Ενεργειακών Πόρων/Υδρογονανθράκων
- Ο μέγιστος αριθμός εξαιρέσεων από τις εξετάσεις των επαγγελματικών σωματίων λογιστών Μ. Βρετανίας (9 εξαιρέσεις από το ACCA και 8 εξαιρέσεις από το ACA)
- Διδάσκουν διαπρεπείς ακαδημαϊκοί, με πείρα σε γνωστά πανεπιστήμια του εξωτερικού
- Δυνατότητα συνέχισης σπουδών στο αναγνωρισμένο MBA του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, ή σε πανεπιστήμια του εξωτερικού
- Δυνατότητα συνεργασίας με τον επιχειρηματικό κόσμο/εργοδότες μέσω πρακτικής εξάσκησης (internships) σε επιλεκτικές εταιρείες/οργανισμούς
- Τμήματα και στην ελληνική γλώσσα, για τα πρώτα στάδια σπουδών

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
Γνώση, Παιδεία, Δημιουργία.

Λεωφ. Μακεδονίτισσας 46, Τ.Κ. 24005, 1700 Λευκωσία, Τηλ.: 22841500 | www.unic.ac.cy

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------

Έχει ο καιρός γυρίσματα

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Α. ΛΑΜΠΙΤΗ

Ο λείπειστος της δικής μου γενιάς έχουν γνωρίσει τη σχολική σίτιση. Όλοι θυμούμαστε με πόση αδυναμία τρέχαμε στο πρώτο διάλειμμα να μπούμε στη σειρά, για να πάρουμε ζεστό γάλα μέσα σε φλιτζάνι από σκληρό πλαστικό, το οποίο συνοδεύονταν από ένα κομμάτι ψωμί με τυρί ή χαλλούμι. Για τους περισσότερους ήταν το μοναδικό φαγητό για πολλές ώρες της ημέρας. Αυτά στο δημοτικό, όπου όλοι σιτίζονταν, τουλάχιστον στα ορεινά χωριά της Πιτσιλιάς και του Τροόδους. Είναι σωστό να λησθεί πως το μεγαλύτερο μέρος όσων προσφέρονταν αποτελούσε βοήθεια των Ηνωμένων Εθνών.

Στο γυμνάσιο τα πράγματα διέφεραν. Δεν έτρωγαν όλοι αλλά μόνο οι άποροι. Τότε οι λέξεις δεν εννοχλούσαν. Στο πρώτο διάλειμμα τρέχαμε όσο ήμασταν στον σχετικό κατάλογο –και ποιος δεν ήταν από όσους κατόνταν από απομακρυσμένα χωριά– να μπούμε και πάλι στη σειρά για το ζεστό γάλα και το σάντουιτς σε άπορο φραντζολάκι, με τυρί ή χαλλούμι ή χαμ. Όσοι, πάλι, από τα μακρινά χωριά διέμεναν σε ενοικιαζόμενα σπίτια της πόλης, μακριά από τις οικογένειές τους, είχαν το μεσημέρι και ένα πιάτο φαγητό, αμέσως μετά το σχολάσμα. Αυτά αποτελούσαν μάννα εξ ουρανού, σε εποχές εξαιρετικά δύσκολες, όταν το οδικό δίκτυο ήταν άσχημο και η καθημερινή μετάβαση στο σχολείο δεν ήταν εύκολη υπόθεση. Για παράδειγμα, οι μαθητές που ζούσαν στο Παλαϊκώρι και φοιτούσαν συνήθως στα σχολεία Αρρέων και Θηλέων Κύκκου, αναχωρούσαν από τα σπίτια τους στις 6 το πρωί και επέστρεφαν γύρω στις 3 το απόγευμα. Γι' αυτό και χριστούγεννα μεγάλη ευγνωμοσύνη προς τους Συνδεδεσμένους Μπρένους και προς όσους άλλους τους εξασφάλιζαν το ελάχιστο, για να μπορέσουν να τελειώσουν το σχολείο.

Θα μου πείτε: πού τα θυμήθηκε όλα αυτά; Μου τα θυμισε η είδηση πως το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού εξασφάλισε από το Υπουργείο Οικονομικών εξαπλάσιο κονδύλι για παροχή βοήθειας προς μαθητές που δυσπραγούν, και ότι θα πρέπει να επανέλθουν τα συσσίτια στα σχολεία, για αντιμετώπιση της κατάστασης. Λόγω της οικονομικής κρίσης, πολλοί συνάνθρωποι μας έμειναν σίμερα χωρίς εργασία. Τότε δεν υπήρχε ανεργία. Στη δεκαετία του '60, ιδιαίτερα προς το τέλος της, η ανεργία είχε κατέλθει σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα. Απλώς, η Κύπρος προσπαθούσε να εξέλθει από την ανέχεια στην οποία την είχε ρίξει η αποικιοκρατία. Βρισκόταν στα πρώτα βήματα για την αναστήλωση της οικονομίας της. Προσπαθούσε να σταθεί στα πόδια της και ήταν φυσιολογικό αρκετές περιοχές της να μην είχαν την οικονομική πρόοδο που είχαν άλλες. Έτσι, την εργασία που κάνουν σίμερα στα χωράφια οι ξένοι εργάτες την έκαναν τότε οι φτωχοί Πιτσιλλίαι, οι οποίοι κατέβιαν κατά εκατοντάδες στα χωράφια της Μόρφου, στα αμπελιά του Μαγκλά στον Αρχάγγελο και σε άλλες περιοχές, για να μαζέψουν σταφύλια, καρότα, παντζάρια, εσπεριδοειδή και ότι άλλο παρήγαγε η πλούσια γη. Είναι αυτοί που είχαν αντιληφθεί πως μόνο η εκπαίδευση θα επέτρεπε στα παιδιά τους να ζήσουν ένα καλύτερο μέλλον. Γι' αυτό, με κόπους πολλούς και με στερήσεις απεριγρίπτες, φρόντιζαν να μορφωθούν όσο μπορούσαν τα παιδιά τους. Να γιατί δεν εννοχλείτο κανείς, αν τον έλεγαν άπορο ή αν γινόταν γνωστό ότι έπαιρνε συσσίτιο.

Τώρα, δυστυχώς, η δυσπραγία βρίσκεται παντού και όχι μόνο στην ορεινή Κύπρο. Είναι σχετικά τα όσα αναφέρει στο μνήμετά μου, με την ευκαιρία της έναρξης της σχολικής χρονιάς: «Όπως γνωρίζετε τα οικονομικά δεδομένα στον τόπο μας, εδώ και αρκετό καιρό, έχουν αλλάξει. Πολλοί οικογενειάρχες έχουν απολέσει μέρος των εισοδημάτων τους ή ακόμη και την ίδια τη δουλειά τους. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι η ευημερία και η στατάλη των αγαθών, που μέχρι πιο πριν χαρακτηριζόταν την κοινωνία μας, θα πρέπει να δώσει τη θέση της στη σωστή και λογική χρήση κάθε πράγματος που καταναλώνουμε. Η Εκκλησία, όπως και άλλοι φορείς, προσπαθεί να ανακουφίσει συνανθρώπους μας που αντιμετωπίζουν δυσκολίες. Καλώ λοιπόν και σας να βοηθήσετε με τον τρόπο σας. Αγοράζετε ό,τι είναι απολύτως χρήσιμο. Μη συσσωρεύετε αγαθά –ρούχα, ηλεκτρονικά είδη, τεχνολογικό εξοπλισμό, ό,τι άλλο– που είναι ακριβάστα. Δώστε έτσι χέρι βοήθειας στο σπίτι σας ή όπου άλλοι χρειάζονται. Το μνήμετά μου πρέπει να δοθεί είναι ότι ως λαός αντέχουμε κάτω από όποια πίεση, ότι ο πιο συνειδητοποιημένος καταναλωτής είναι ο πιο οικονομός, ότι η άκριτη σπατάλη ήταν και θα είναι πάντοτε μια ψευδαίσθηση ευτυχίας. Και αυτό προσπαθήστε να το εφαρμόσετε όσο μπορείτε. Είστε πλάσμενοι για να ξεπερνάτε τα δύσκολα, αποτολμήστε το».

Είναι χριστιμότητες οι συμβουλές του Μακαρισιτάτου. Προσγειώνουν τους ανθρώπους στην καθημερινότητα, στην οποία φαίνεται να προσγειώνεται και η ίδια η Εκκλησία. Τα γυρίσματα του καιρού έχουν αγγίξει όλους.

lampitsis.p@cytanet.com.cy

Ο προβληματικός προβληματισμός του γ.γ. του ΑΚΕΛ

Του ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑΣ

Η θέση του γ.γ. του ΑΚΕΛ ότι δεν αποκλείει ακόμα και την έξοδο της Κυπριακής Δημοκρατίας (ΚΔ) από το ευρώ αντί της αποδοχής ενός κακού μνημονίου ήταν μία ουνεϊδητή πολιτική πράξη. Η χρονική στιγμή που επέλεξε ο κ. Α. Κυπριανού φαίνεται να μην είναι τυχαία. Είμαστε στις παραμονές των διαπραγματεύσεων με την Τρόικα και με τα κριτικά ταμεία σχεδόν άδεια. Οι όποιες πιθανότητες για ένα ρωσικό δάνειο φθίνουν μέρα με τη μέρα. Θα μπορούσε κάποιος να εκτιμήσει ότι ο κ. Α. Κυπριανού με αυτή τη δήλωση τοποθέτηση ίσως να επιδιώκει να δώσει στην κυβέρνηση Χριστόφια διαπραγματευτικά χαρτιά. Στόχος η Τρόικα να δεχθεί την διαφοροποίηση των προτάσεων της για ζητήματα όπως ο 13ος και η ΑΤΑ. Αν αυτή ήταν η πρόθεσή του εκτιμώ πως ήταν λανθασμένη. Όλοι γνωρίζουν πως η τυχόν αποχώρηση της ΚΔ από το ευρώ δεν αναμένεται να το επηρεάσει λόγω του μικρού μεγέθους της κυπριακής οικονομίας. Κατά συνέπεια δεν υπάρχει δυνατότητα οικονομικής πίεσης προς τη Τρόικα. Έρχομαι και στο ενδεχόμενο της άσκησης γεωπολιτικής πίεσης. Η τυχόν έξοδος της ΚΔ από το ευρώ, και κατά συνέπεια και από την Ε.Ε., θα προκαλέσει περισσότερο ζημιά στην ίδια την ΚΔ από ότι στην Ε.Ε. Σε μία περίοδο έντονων περιφερειακών αστάθειών και με την Ελλάδα πολιτικά, διπλωματικά και αμυντικά αποδυναμωμένη εξαιτίας της οικονομικής κρίσης η ΚΔ θα βρισκόταν ανυπεράσπαστη και εκτεθειμένη στις επιθετικές διαθέσεις της κατοχικής

Τουρκίας. Αλήθεια με ποια στήριξη θα μπορούσε η ΚΔ να συνεχίσει την προσπάθεια για εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων που εντοπίζονται εντός της κυπριακής ΑΟΖ; Άρα ούτε και από την γεωπολιτική άποψη μπορεί να λειτουργήσει επιφωλώς η κίνηση του γ.γ. του ΑΚΕΛ. Πέραν των πιο πάνω η δημοσιοποίηση του συγκεκριμένου προβληματισμού είναι πολλαπλά επιζήμια. Κατά πρώτο κινδυνεύει να προκαλέσει τη μαζική έξοδο ξένων κεφαλαίων που σήμερα είναι κατατεθειμένα στις κυπριακές τράπεζες. Αντιλαμβάνεστε πως κάτι τέτοιο θα επιδενώσει την ήδη τραγική κατάσταση του κυπριακού τραπεζικού συστήματος και κατ' επέκταση της κυπριακής οικονομίας. Κατά δεύτερο η δημοσιοποίηση αποκλείει να πληθεί και τα οφέλη που πιθανόν να αποκομίσουμε από τη διαχείριση της προεδρίας του Συμβουλίου της Ε.Ε. Μέχρι τώρα αξιολόγησα την εν λόγω πρόταση ως μπλόφα που έγινε με στόχο την επίτευξη ενός καλύτερου αποτελέσματος στη διαπραγμάτευση με την Τρόικα. Δηλαδή, θεώρησα ότι αποτελεί υποθέτηση της γνωστής τακτικής του καλού και του κακού αστυνομικού όπου το ρόλο του κακού παίζει το ΑΚΕΛ και του καλού η κυβέρνηση Χριστόφια.

Όμως πέραν από το ενδεχόμενο να ήταν απλώς μία μπλόφα υπάρχει και η ισχυρή πιθανότητα ο γ.γ. του ΑΚΕΛ να κυριολεκτούσε! Ο ίδιος δεν άφησε να εννοηθεί ότι μπλόφαί. Στο ότι σοβαρολογεί συνηγορεί η ιδεολογία και ο πρότερος αντευρωπαϊκός βίος του κόμματός του. Επί χρόνια το ΑΚΕΛ τασ-

σόταν ενάντια στην ένταξη στην Ε.Ε. Όταν έκανε στροφή υπέρ της ένταξης το 1995 έθεσε και προϋποθέσεις. Η στροφή αυτή ήταν πιθανότατα απότομο του γεγονότος ότι το ΑΚΕΛ είχε σχεδόν απομονωθεί από ολόκληρη την κυπριακή κοινωνία στο θέμα της ένταξης στην Ε.Ε. Η εκτίμηση αυτή ενισχύεται και από το γεγονός ότι και μετά το 1995 το ΑΚΕΛ συνέχιζε να είναι πολύ επιφυλακτικό απέναντι στην Ε.Ε. Είχε, μάλιστα, ταχθεί υπέρ της αναβολής της ένταξης μας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) δηλαδή στο ευρώ. Ευρωσκεπτικιστική στάση τήρησε το ΑΚΕΛ και έναντι της συνθήκης της Λισαβόνας την οποία μόνο εκείνο δεν υποστήριξε κατά την διαδικασία επικύρωσης της στη Βουλή. Επιχειρηματολογώντας υπέρ της εξόδου από το ευρώ ο γ.γ. του ΑΚΕΛ μας υπενθύμισε ότι η ένταξη στην Ε.Ε. δεν βοηθούσε στην επίλυση του κυπριακού κάτι που το κόμμα του είχε το 1995 θέσει ως προϋπόθεση. Ο κ. Α. Κυπριανού έθεσε και το εξής ερώτημα: «Θα παραμείνουμε στο ευρώ ανεξαρτήτως κόστους (δηλαδή του περιεχομένου του Μνημονίου);».

Θα επιχειρήσω να απαντήσω στα ερωτήματα και τους προβληματισμούς του κ. Α. Κυπριανού. Κατά πρώτο η τυχόν μη εξαφάνιση του υπό συζήτηση δανείου θα έχει καταστροφικές επιπτώσεις για την Κύπρο. Σημειώστε ότι η δυνατότητα να δανειστούμε είναι ούτως ή άλλως περιορισμένη και δεν ξεπερνά το 45% του ΑΕΠ με δηλαδή τα 8 δις. ευρώ. Οι ενστάσεις των τριών

εταίρων μας με την καλύτερη αξιολόγηση (ΑΑΑ) για την απευθείας ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών από τον ευρωπαϊκό μηχανισμό έχουν δυσκολέψει πάρα πολύ τα πράγματα. Επανερχομαι στο ερώτημα αν το προτεινόμενο Μνημόνιο παρά τις προσπάθειες της κυβέρνησης είναι τελικά και κατά γενική ομολογία απαράδεκτο τότε τι; Προσωπικά μου άποψη είναι ότι ακόμα και τότε η μεμονωμένη έξοδος της ΚΔ θα ήταν στρατηγική και οικονομική αυτοκτονία. Θα οδηγούσε μάλιστα σε έξοδο και από την Ε.Ε., αφού θα ευρισκόμαστε σε σύγκρουση με τους όρους της συνθήκης προσχώρησης του 2003. Εκτιμώ ότι η ΚΔ θα πρέπει επειγόντως να συζητήσει όλα τα ενδεχόμενα τόσο με τις άλλες χώρες του νότου (Ιταλία, Ισπανία, Ελλάδα, Πορτογαλία) όσο και τις υπόλοιπες 11 χώρες που εισήλθαν στην Ε.Ε. μετά το 2004. Ήδη οι 7 από τις 12 που δεν έχουν ακόμα ενταχθεί στο ευρώ κάνουν δεύτερες σκέψεις λόγω διαφοροποιήσεων των όρων της ΟΝΕ (δημοσιονομικό σύμφωνο κλπ). Τέλος, όπως και σημαντικοί Γερμανοί οικονομολόγοι (Χανς Βέρνερ Ζιν και Φρίντριχ Σελ) προτείνουν, τυχόν έξοδος από το ευρώ των χωρών του νότου θα μπορούσε να γίνει συλλογικά και κατά συνεταγμένο τρόπο που να επιτρέπει την επιστροφή τους, όταν οι οικονομίες τους ανακάμψουν.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος και πρόεδρος της επιτροπής διεθνών σχέσεων του Δημοκρατικού Κόμματος

Πρόληψη, η «ασπίδα» για τη γυναικεία καρδιά

Του Δρος ΜΠΑΜΠΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

Η 29η Σεπτεμβρίου έχει καθοριστεί ως η Παγκόσμια Ημέρα Καρδιάς. Φέτος, η ημέρα αυτή είναι αφιερωμένη στην ενημέρωση του γυναικείου πληθυσμού για τον κίνδυνο από τα καρδιαγγειακά νοσήματα με το μνήμετά Go Red for Women. Οι καρδιαγγειακές παθήσεις αποτελούν την πρώτη αιτία θανάτου στον γυναικείο πληθυσμό σε παγκόσμιο επίπεδο αλλά και στον τόπο μας. Κάθε χρόνο περναν των 6,8 εκατομμυρίων γυναικών πεθαίνουν από καρδιαγγειακά νοσήματα παγκοσμίως και ενώ σε πολλές χώρες υπάρχει ένδειξη ελάττωσης της θνησιμότητας από καρδιακά νοσήματα στους άνδρες, αυτό δεν συμβαίνει στις γυναίκες, στις οποίες η θνησιμότητα παραμένει σταθερή ή αυξάνεται.

Παρά την αντίθετη εντύπωση που επικρατεί, οι παθήσεις αυτές σκοτώνουν περισσότερες γυναίκες (55%) παρά άνδρες (45%).

Τα καρδιαγγειακά νοσήματα σκοτώνουν διπλάσιες γυναίκες παρά όλοι οι καρκίνοι μαζί. Παρόλο που 1 στους 29 θανάτους στις γυναίκες οφείλεται στον καρκίνο του μαστού, ενώ 1 στους 2,4 θανάτους στις γυναίκες οφείλεται στα καρδιαγγειακά νοσήματα, οι γυναίκες συνεχίζουν να θεωρούν τον καρκίνο του μαστού την κύρια απειλή για την υγεία τους. Είναι καιρός μαζί με την προληπτική εξέταση για τον καρκίνο του μαστού που πολύ σωστά προωθείται και εφαρμόζεται, να ευαισθητοποιηθούν οι γυναίκες σχετικά με τα καρδιαγγειακά νοσήματα και να μην υποτιμούν τον κίνδυνο που διατρέχουν από την παροχή τους. Υπάρχουν αρκετές δια-

φορές μεταξύ ανδρών και γυναικών ως προς την ηλικία εκδήλωσης της στεφανιαίας νόσου, τα συμπτώματα της νόσου, τη σοβαρότητα και την πρόγνωση της, καθώς και των παραγόντων κινδύνου που εννοχοποιούνται για τη δημιουργία της.

Οι καρδιαγγειακές παθήσεις εμφανίζονται στις γυναίκες με καθυστέρηση 10 χρόνια σε σχέση με τους άνδρες. Στην ηλικία των 65 ετών η συχνότητα της στεφανιαίας νόσου είναι περίπου η ίδια μεταξύ των 2 φύλων. Αυτό φαίνεται να οφείλεται στην προστατευτική δράση των γυναικείων ορμονών μέχρι την εμμηνόπαυση. Ενώ στους άνδρες βλέπουμε εμφράγματα του μυοκαρδίου γύρω στην ηλικία των 40 – 50 ετών, αυτό είναι εξαιρετικά σπάνιο στις γυναίκες.

Σε ηλικίες άνω των 65 ετών 1 στις 3 γυναίκες θα εμφανίσει στεφανιαία νόσο, ενώ σε ηλικίες 45-65 ετών 1 γυναίκα στις 9. Οι γυναίκες διαφέρουν από τους άνδρες στον τρόπο εμφάνισης της στεφανιαίας νόσου. Παρουσιάζουν συχνά άτυπα συμπτώματα που λανθάνουν από την προσοχή ακόμα και των θεραπόντων ιατρών, όπως η εύκολη κόπωση, η δύσπνοια, άτυπος πόνος στο στήθος αντί του τυπικού οπισθοστερνικού άλγους που παρουσιάζουν οι άνδρες. Αυτό καθυστερεί συχνά τη διάγνωση και την παραπομπή στα ιατρικά κέντρα για βοήθεια. Πολλές μελέτες έχουν δείξει ότι σπανιότερα παραπέμπονται οι γυναίκες για παρακλινικές καρδιολογικές εξετάσεις παρά οι άνδρες, διότι υποτιμούνται τα συμπτώματά τους με αποτέλεσμα οι γυναίκες να έχουν λιγότερες πιθανότητες έγκαιρης διάγνωσης

και θεραπείας σε σχέση με τους άνδρες. Η καρδιαγγειακή νόσος εκδηλώνεται σε πιο σοβαρή μορφή στις γυναίκες. Στην περίπτωση εμφραγμάτων του μυοκαρδίου, αγγειοπλαστικής (μπαλονάκι) ή αορτοστεφανιαίας παρακαμπτήριας χειρουργίας (bypass) οι γυναίκες έχουν αυξημένες πιθανότητες για επιπλοκές και αυξημένη θνησιμότητα. Αυτό έχει αποδοθεί στο γεγονός ότι οι γυναίκες με στεφανιαία νόσο είναι μεγαλύτερες σε ηλικία, πάσχουν συχνά από άλλες επιβαρυντικές παθήσεις, όπως π.χ. σακχαρώδης διαβήτης, παχυσαρκία, καρδιακή ανεπάρκεια, καθώς επίσης τα αγγεία τους είναι μικρότερης διαμέτρου με αποτέλεσμα να είναι τεχνικά πιο δύσκολη η διενέργεια αγγειοπλαστικής ή αορτοστεφανιαίας παρακαμπτήριας χειρουργίας.

Όσον αφορά τις παρακλινικές καρδιολογικές εξετάσεις, όπως π.χ. η δοκιμασία κόπωσης συχνά έχει ψευδώς θετικά αποτελέσματα που καθιστά τη διάγνωση πιο δύσκολη στις γυναίκες παρά στους άνδρες.

Η ολική χοληστερόλη και η κακή χοληστερόλη LDL έχουν ασθενέστερη σχέση με τη στεφανιαία νόσο στις γυναίκες σε σύγκριση με τους άνδρες. Αντίθετα, η καλή χοληστερόλη HDL έχει ισχυρότερη προγνωστική αξία και θεωρείται προστατευτικός παράγοντας στις γυναίκες. Τα τριγλυκερίδια φαίνονται να επιβαρύνουν περισσότερο τις γυναίκες παρά τους άνδρες. Ο σακχαρώδης διαβήτης εμφανίζεται σαν ισχυρότερος παράγοντας για τις γυναίκες (αυξάνει τον κίνδυνο κατά 3-7 φορές, ενώ στους άνδρες 2-4 φορές).

Η λήψη μέτρων βελτίωσης του τρόπου ζωής στις γυναίκες, κυρίως με τον έλεγχο των παραγόντων κινδύνου και τη λήψη φαρμακευτικής αγωγής όταν χρειάζεται, μπορεί να μειώσει μέχρι και 80% τον κίνδυνο που διατρέχει μια γυναίκα λόγω στεφανιαίας νόσου. Η αποφυγή του καπνίσματος, η συστηματική άσκηση τουλάχιστον 30 λεπτά την ημέρα, η υγιεινή διατροφή πλούσια σε φρούτα και λαχανικά, δημητριακά ψάρια, η μείωση του ζωικού λίπους και χοληστερόλης στη διατροφή, η μείωση του σωματικού βάρους παραμένουν ο ακρογωνιαίος λίθος για την πρόληψη των καρδιαγγειακών συμβαμάτων. Οι φαρμακευτικές επεμβάσεις που στόχο έχουν να μειώσουν τον κίνδυνο για καρδιαγγειακά επεισόδια στις γυναίκες περιλαμβάνουν τον έλεγχο της υπέρτασης, της χοληστερόλης και του διαβήτη. Συμπερασματικά, παρόλο που οι παθήσεις της καρδιάς είναι η κυριότερη αιτία θανάτου στις γυναίκες, έρευνες έχουν δείξει ότι λιγότερες του 50% των γυναικών έχουν συνειδητοποιήσει ότι η μεγαλύτερη απειλή για τη ζωή τους είναι οι παθήσεις της καρδιάς.

Σκοπός της φετινής Εβδομάδας Καρδιάς είναι η ευαισθητοποίηση και η εκστρατεία ενημέρωσης των γυναικών για τα θέματα αυτά, αλλά και των επαγγελματιών υγείας με σκοπό την καταπολέμηση της μόστρας των καρδιοπαθειών στον τόπο μας.

Ο δρ Μπάμπης Νικολαΐδης MD, FESC, FACC, είναι καρδιολόγος, πρόεδρος της Επιτροπής Πρόληψης – Διαφώτισης Καρδιολογικού Ιδρύματος Κύπρου.

ΓΝΩΜΕΣ - ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Πιστή στην παράδοση που ακολουθεί εδώ και δεκαετίες, η «Κ» φιλοξενεί άρθρα, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν δημοσιευτεί σε άλλα έντυπα. Θερμή παράκληση προς τους αρθρογράφους μας να αποφεύγουν τα μεγάλα κείμενα. Άρθρα να αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@kathimerini.com.cy

Θερμή παράκληση προς τους επιστολογράφους μας να περιορίζουν το κείμενο στις 350 λέξεις. Ανώνυμες επιστολές δεν θα δημοσιεύονται. Επιστολές να αποστέλλονται στην πλ. διεύθυνση info@kathimerini.com.cy

Ο τηλεοπτικός εκδημοκρατισμός της πολιτικής

Της Δρος ΘΕΟΔΩΡΑΣ Α. ΜΑΝΙΟΥ

Η σχέση της τηλεόρασης με την πολιτική και τους πολιτικούς είναι, λίγο έως πολύ, γνωστή σε όλους τους πολίτες. Η πολιτική και οι πολιτικοί χρειάζονται την τηλεόραση για να βρίσκονται στη δημοσιότητα και να έχουν τη δυνατότητα «καθημερινής διεύθυνσης» στα σπίτια μας, ενώ η τηλεόραση, από την πλευρά της, χρειάζεται την πολιτική και τους πολιτικούς για να «γεμίσει» ώρες τηλεοπτικού προγράμματος και να προσελκύσει τηλεθεατές. Σήμερα, όμως, δεν είναι λίγοι εκείνοι που υποστηρίζουν πως η έλευση του διαδικτύου και κυρίως των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης άλλαξε σε τέτοιο σημείο τη σχέση τηλεόρασης και πολιτικής, που πλέον δεν αξίζει να συζητάμε για τη δύναμη της τηλεόρασης. Όμως, σε ποιον βαθμό ισχύει αυτό το επιχείρημα;

Ανατρέχοντας αρκετές δεκαετίες πίσω, στο ξεκίνημα της τηλεοπτικής πολιτικής ιστορίας, ο Κέννεντι ξεκίνησε μια λαμπρή – και σύντομη – πολιτική καριέρα, κυρίως χάρη στην τηλεόραση, καθώς για εκείνον υπήρξε το μέσο που βοήθησε στην πολιτική του άνοδο και για «εκείνη» το πρόσωπο, που συμβάδιζε με όλα τα «θέλω» της: νέος, αραιός, φέρφελος πολιτικός και με απόλυτη ευφρόδεια λόγου. Λίγα χρόνια αργότερα, ο Λίντον Τζόνσον «έκασε» τον πόλεμο στο Βιετνάμ, όταν η αμερικανική τηλεόραση επέμενε να μεταδίδει εικόνας αποστροφής από τα πεπραγμένα των Αμερικανών στρατιωτών στην περιοχή, σε μία εποχή που ο Αμερικανός Πρόεδρος συνέχιζε να ισχυρίζεται ότι οι Αμερικανοί στρατιώτες θυσιάζονται για να έρθει η δημοκρατία στο Βιετνάμ. Βεβαίως, εκείνη την εποχή διαδόθηκε δεν υπήρχε, οπότε η τηλεόρα-

ση είχε ελεύθερο το γήπεδο της επικράτειας στη συνείδηση του κοινού.

Ακόμα, όμως, και μετά το 2000, με τη σχεδόν καθολική επικράτηση του διαδικτύου, η τηλεόραση συνέχισε να κατέχει τον πρωταγωνιστικό ρόλο στη συνείδηση του κοινού. Το 2001, με την τριπλή τρομοκρατική επίθεση στην ΗΠΑ, όλοι οι πολίτες έσπευσαν στους τηλεοπτικούς δέκτες για να δουν με τα μάτια τους τη ακριβώς σκηνή: δύο αεροπλάνα προσέκρουσαν στουςίδιμους πύργους, ένα στο Πεντάγωνο, ενώ ένα ακόμα κατερρίφη την ώρα που κατευθύνονταν στον Λευκό Οίκο. Ποιος από εμάς δεν θυμάται τις αντίστοιχες εικόνας;

Την ίδια ώρα, η τηλεόραση συνέχισε να διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στις προεκλογικές αναμετρήσεις, σε κάθε χώρα του δυτικού κόσμου, αφού τα πολιτικά πρόσωπα που δεν είχαν πρόσβαση σε αυτή, θεωρούσαν πως δεν είχαν καμία ελπίδα εκλογής και συχνά κατέφευγαν, με οματικές ενστάσεις, στις Δικαστικές/Επιτομικές Αρχές. Στο μεσοδιάστημα σχετικές καταγγελίες, έρευνες και άρθρα, που είδαν το φως της δημοσιότητας, έκαναν λόγο για διαπλεκόμενα συμφέροντα τηλεόρασης και πολιτικών προσώπων ή κομμάτων. Ακόμα κι έτσι, όμως, μπορεί κάποιος σήμερα να αμφισβητήσει την καθολική επικράτηση της τηλεόρασης;

Όταν ήρθε τελικά το «κύμα» επικράτησης των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης, πολλοί θεώρησαν ότι ήταν η αρχή του τέλους για την τηλεόραση. Για να μιλήσουμε με πραγματικά παραδείγματα στην Κύπρο, όταν τον Ιούλιο του 2011 έγινε η έκρηξη στο Μαρί, στο Facebook ξεσπάθηκε ολόκληρη συζήτηση για την ευθύνη των κυβερνώ-

των και τις διαμαρτυρίες που ακολούθησαν. Όλοι, ωστόσο, προτρέξαμε στην τηλεόραση για να ενημερωθούμε σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις. Βεβαίως, σχετικές έρευνες των τελευταίων ετών αποδεικνύουν την αυξανόμενη δύναμη των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης στο κοινό και τον βαθμό, στον οποίο επηρεάζει το εκλογικό σώμα. Σε πιο γενικό επίπεδο, όμως... Πρώτον, σε ποιο ποσοστό το εκλογικό σώμα σήμερα στην Κύπρο πλησιάζει τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης; Δεύτερον, σε μία κοινωνία βαθύτατα πολιτικοποιημένη, όπως είναι η Κύπρος, σε ποιο επικοινωνιακό πεδίο διεσώδει περισσότερο το πολιτικό διακύβημα; Κι αν το τηλεοπτικό πεδίο είναι σήμερα τόσο ανίσχυρο, τότε γιατί η τηλεοπτική των πολιτικών προσώπων μάχεται για να το προσεγγίσει;

Αναπόφευκτα, ακόμα και σήμερα, ο εκδημοκρατισμός της πολιτικής ζωής περνά μέσα από την τηλεόραση. Αν δεν ίσχυε το επιχείρημα αυτό, τότε δεν υπήρχε κανένας λόγος να ζοδεύονταν εργατοώρες για να συζητείται στη Βουλή ο προϋπολογισμός του ΡΙΚ, με όλα τα... συνακόλουθα της σχετικής συζήτησης. Αν δεν ίσχυε το επιχείρημα αυτό, τότε όλοι οι πολίτες απλώς θα κλείγαμε τους τηλεοπτικούς μας δέκτες, ο' ένα ύστατο επιχείρημα διαμαρτυρίας για όλα όσα προβάλλει η τηλεόραση. Δεν το πράττουμε, όμως... Απλώς συνεχίζουμε να καταφεύγουμε σε αυτήν, κάθε φορά που θεωρούμε πως κάτι νέο προκύπτει στην επικαιρότητα.

Η δρ Θεοδώρα Α. Μάνιου είναι δημοσιογράφος – λέκτορας στο Τμήμα Δημοσιογραφίας του Πανεπιστημίου Frederick

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

Μέρα Γνωριμίας

Κλινική Λόγου, Ομιλίας και Ακοής του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου

Το **Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου**, σας προσκαλεί σε «Μέρα Γνωριμίας» της Κλινικής Λόγου, Ομιλίας και Ακοής, την **Παρασκευή, 5 Οκτωβρίου 2012** από τις **11:00 πμ** μέχρι τις **6:00 μμ** στους χώρους της κλινικής, στη διεύθυνση Διογένηος 1, Είσοδος Α, 3ος όροφος, Έγκωμη.

Στα πλαίσια της Μέρας Γνωριμίας, θα προσφερθούν δωρεάν ανιχνευτικοί έλεγχοι σε παιδιά και ενήλικες, για προβλήματα λόγου και ομιλίας, προβλήματα επικοινωνίας και προβλήματα ακοής.

Η εκδήλωση είναι ανοικτή για όλους.

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
Διογένηος 6, Έγκωμη, Τ.Θ. 22006, 1516 Λευκωσία, Κύπρος
Τηλ.: +357-22713000, Φαξ: +357-22713172, +357-22662051
www.euc.ac.cy

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------

Θυμούμαστε...

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΗΛΙΑΔΗ**

Αποτελεί το λιγότερο εμπαιγμό κατά του λαού η συνεχής και επαναλαμβανόμενη υπευθύμηση από την ηγεσία του ΑΚΕΛ προς τον κόσμο του ΔΗΚΟ, «...μην ξεχνάτε τη στάση του Αναστασιάδη στο Σχέδιο Ανάν και το ΝΑΙ του». Και αποτελεί εμπαιγμό για δύο λόγους: Πρώτο, ο δικός τους υποψήφιος, ο άκρως και αμόλυκτος και χωρίς βαριδιά, όπως λένε, κ. Μαλάς, πώς τοποθετήθηκε στο Σχέδιο Ανάν; Και η πολιτική Χριστόφια που θ' ακολουθήσει, είναι τόσο ανάλαφρη, χωρίς βαριδιά ή με τσιμεντόλιθους; Αλλά και παραπέρα: Ο Άντρος Κυπριανού, ο σημερινός ηγέτης του ΑΚΕΛ που είναι έτοιμος να λιποθυμήσει από ιερή αγανάκτηση επειδή το ΔΗΚΟ υποστηρίζει τον κ. Αναστασιάδη που ψήφισε «Ναι», ο ίδιος τι ψήφισε τότε;

Θυμούμαστε, όταν ο αείμνηστος Τάσος Παπαδόπουλος έλεγε ότι το Σχέδιο Ανάν «δεν καταλείπει την ντε φάκτο δικοτόμηση, αλλά αντίθετα την νομιμοποιεί και την εμβαθύνει», την άμεση και επίμονη αντίδραση του κ. Χριστόφια στην Παγκύπρια Συνδιάσκεψη της 14ης Απριλίου 2004. Θυμούμαστε ότι υπό το βάρος της πίεσης του ΑΚΕΛικού κόσμου, αναγκάστηκε η ηγεσία του ΑΚΕΛ να πει 'Όχι, αλλά πώς; Με την τυπική διατύπωση: «Όχι, για να τσιμεντώσουμε το Ναι!» Θυμούμαστε ακόμα τον κ. Σταύρο Ευαγόρου, που φρόντισε να διασαφηνίσει την απόφαση της Κ.Ε. του ΑΚΕΛ (18/4/2004): «Η απόφαση που έχει ληφθεί δεν είναι 'Όχι στο Σχέδιο Ανάν και η αρνητική τοποθέτηση του ΑΚΕΛ θα αφορά την άρνηση των ξένων να μας δώσουν την ανασα που επιδιώκουμε για να επιχειρήσουμε να εννημερώσουμε αντικειμενικά τον λαό, έχοντας κατά νουν ότι η κοινή γνώμη είναι διληπτηριασμένη από τις εκπομπές αρνητικών μηνυμάτων για δύο μήνες...».

Δηλαδή, το Σχέδιο Ανάν ήταν καλό και αγαθό, αλλά ο κόσμος ήταν διληπτηριασμένος (από ποιον;) και... θέλουμε χρόνο για να τον ενημερώσουμε αντικειμενικά για την καλοσύνη του Σχεδίου!

Θυμούμαστε... Την λυσοσμένη αντίδραση της ηγεσίας του ΑΚΕΛ στη συνέντευξη Τάσου Τζωνή (13/11/2005) και στη τετράγωνη λογική της θέσης, ό-τι το Σχέδιο Ανάν δεν μπορούσε να είναι βάση για διαπραγμάτευση: «Τι θα σήμαινε η θέση ότι αποτελεί βάση για διαπραγμάτευση; Αν σημαίνει πως θα καθίσουμε στο τραπέζι με την άλλη πλευρά για να διεξελάσουμε το κείμενο του Σχεδίου και όπου γίνει κατορθωτό να συμφωνήσουμε σε αλλαγές, τότε θα είναι αδύνατο να μην παγιδευτούμε... Το Σχέδιο Ανάν κρίθηκε από τους συντάκτες του ως "μοναδική ισορροπημένη" και άρα, λένε, δεν θα πρέπει οποιαδήποτε αλλαγή ο' αυτό να ανατρέπει την "ισορροπία" του. Αλλαγές, συνεπώς, για τους γνωστούς διεθνείς οπαδούς του, να επέλθουν μόνο εκ συμφώνου και για κάθε αλλαγή που θα ζητά η μια πλευρά, προκειμένου να την πάρει, θα πρέπει να είναι έτοιμη να δώσει ίσως αξίας αντάλλαγμα».

Θυμούμαστε και τον υποψήφιο κ. Χριστόφια, που στην προεκλογική περίοδο προβάλλε τη Συμφωνία της 8ης Ιουλίου 2006 (η εφαρμογή της οποίας οδηγούσε σε εγκατάλειψη του Σχεδίου Ανάν), όπως θυμούμαστε και τη σπουδή του, μόλις εξελέγη Πρόεδρος, να υπαναχωρήσει από τα υποσχόμενα και να την εγκαταλείψει, συνομολογώντας τη Συμφωνία της 23ης Μαΐου 2008, για να ικανοποιήσει την τουρκική πλευρά και τον κ. Τάλτ και να εμφανίσει την εικόνα του διαλλακτικού συνομιλητή.

Θυμούμαστε... Που δέχονταν με οίηση τη συμπεριφορά μαζί τους, του κ. Αναστασιάδη και του ΔΗΣΥ. Μάλιστα, ο κ. Άντρος Κυπριανού, με το γνωστό του ανθυπομνημόνιο, αναβρυχόταν να επικαλείται το 70% του λαού -άθροισμα των ποσοστών ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ!- για να τεκμηριώσει τη λάικη υποδοχή και αποδοχή της πολιτικής Χριστόφια.

Σήμερα, αυτή την εξέλλα υποχωρητική πολιτική τη φορτώνουν στον κ. Αναστασιάδη (μόνο) επικαλώντας τον «υπερήκω των διολισθήσεων» και «πρωταθλητή στις υποχωρήσεις».

Ποιοι; Οι Ολυμπιονίκες των διολισθήσεων και των υποχωρήσεων.

Φέριε μου το τασάκι.

ΑΡΑΔΕΣ

Ο τελευταίος των ΔΗΚΟϊκών

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Στην ομιλία του ενώπιον της Κεντρικής Επιτροπής του Δημοκρατικού Κόμματος, πέραν των επιχειρημάτων υπέρ της στήριξης της υποψηφιότητας του Νίκου Αναστασιάδη, ο Μάριος Καρογιάν πρόβη και σε αναφορές που δεν είχαν πολιτικό υπόβαθρο αλλά μόνο συναισθηματικό περιεχόμενο, από ανάγκη να αγγίξει τις κομματικές χορδές του ακροατηρίου του, κάτι που είναι σύνθετες σε τέτοιες συνθήκες. Είπε, λοιπόν, μεταξύ άλλων, ότι «και ένας ΔΗΚΟϊκός να απομεινεί, τότε υπάρχει ελπίδα γι' αυτόν τον τόπο».

Δεν ξέρουμε ποιος είναι αυτός ο ΔΗΚΟϊκός στον οποίο αναφέρεται ο κ. Καρογιάν. Ας ελπίσουμε ότι δεν εννοεί κάποιον από την ηγεσία του κόμματός του. Υποψιζόμαστε ότι υπονοεί τον άγνωστο, ανώνυμο ΔΗΚΟϊκό, το απλό και ταπεινό μέλος, που ακολουθεί πιστά τις επιταγές της ηγεσίας, η οποία εν τη σοφία της, πότε φλερτάει αριστερά και πότε κλείνει το δεξί μάτι, «για την πατρίδα» βεβαίως και ασφαλώς «όχι για τα λάφυρα της εξουσίας», όπως αρέσκει να υπενθυμίζει ο κ. Καρογιάν.

Έχουμε υπόψη μας έναν ΔΗΚΟϊκό, τον οποίο είμαστε βέβαιοι ότι γνωρίζει και ο κ. Καρογιάν: Είναι ένας από τους συναγωνιστές του που δεν έχει πρόβλημα να παραδίσει μαθήματα αγωγής του πολίτη, επαναλαμβάνοντας φορτικά ό-τι κριτήριο των πράξεων του ίδιου και του κόμματός του είναι οι αρχές και οι αξίες του. Αυτός ο κύριος, όπως γνωρίζεται πολύ καλά ο κ. Καρογιάν, στις προεδρικές εκλογές του 2008 φρόντισε να δώσει διαπιστευτήρια και στους τρεις υποψηφίους: Το πρωί ήταν στο Δημοκρατικό Κόμμα δουλύντας (τρόπος του λέγειν) για την επανεκλογή του Τάσους Παπαδόπουλου, το μεσημέρι έστειλε μηνύματα συμπαράστασης στο επιτελείο του Ιωάννη Κασουλίδη και το απόγευμα έδινε τον ΑΚΕΛ «και στο ΑΚΕΛ. Ο εν λόγω κύριος, ο οποίος πανευτυχώς ότι από τον Μάρτιο θα είναι μέλος της νέας κυβέρνησης, είναι η προσωποποίηση του πολιτικού καιροσκοπισμού, που ζει και βασιλεύει στη χώρα μας από καταβολής Κυπριακής Δημοκρατίας.

Οι τόμοι των εφημερίδων είναι γεμάτοι από φωτογραφίες τέτοιων πολιτικών, ΔΗΚΟϊκών και άλλων, οι οποίοι φρόντιζαν να είναι στο κατάλληλο σημείο την κατάλληλη στιγμή: Στην εξέδρα με τον νικητή! Για να είμαστε ειλικρινείς, μάνα αυτές τις συμπεριφορές είναι η επιβράβευση της οποίας τυχάνουν τέτοιο καιροσκοπία. Ονόματα δεν θα γράψουμε γιατί είναι αμέτρητα, μπορούμε όμως με ευκολία να ισχυριστούμε ότι όλοι ανεξαιρέτως οι Πρόεδροι

της Δημοκρατίας συμπεριφέρθηκαν κατά τρόπο που επιβράβευε τέτοιους συμπερονολόγους.

Αφορμή γι' αυτές τις σκέψεις μου έδωσε η πληροφορία σχετικά με τις κινήσεις ενός πολιτικού, (από το ΔΗΚΟ κι αυτός), ο οποίος είχε πει τη φράση «να κοπεί το χέρι μου παρά να ψυφισώ τον...» και κατονομάσε τον... ακατονόμαστο. Κι όμως, λησμονώντας το «ουδέποτε» που ανέκραξε ενώπιον εκατοντάδων συναγωνιστών του, όχι μόνον θα τον ψυφίσει αλλά διοργανώνει και εκδηλώσεις υπέρ του. Ο λόγος: Προβλέπει ότι σε λίγους μήνες θα διασφαλίσει το πολιτικό του μέλλον.

Παρακολουθώντας την ομιλία του προέδρου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Καρογιάν και τα επιχειρήματα που ανέπτυξε ενώπιον της Κεντρικής Επιτροπής υπέρ της στήριξης της υποψηφιότητας του κ. Αναστασιάδη, θυμήθηκα κάτι που διάβασα πρόσφατα: «Κάποιοι πολιτικοί πιστεύουν ότι όσο περισσότερη λάσπη ρίξουν εναντίον των πολιτικών τους αντιπάλων, τόσο μεγαλύτερη θα είναι η ζημιά που θα τους προκαλέσουν. Οι πολιτικοί όμως που ακολουθούν αυτή την τακτική διαπράττουν ένα μεγάλο λάθος. Ρίχνοντας λάσπη εναντίον των πολιτικών τους αντιπάλων, είναι σαν να τη ρίχνουν στα μούτρα τους. Γιατί απλούστατα οι πολιτικοί βρίσκονται στο ίδιο δωμάτιο. Και ο ανεμιοτήρας που βρίσκεται στο ταβάνι, πετάει τη λάσπη παντού, στα μούτρα όλων». Η ομιλία του κ. Καρογιάν ενώπιον της Κεντρικής Επιτροπής διεκδικεί βραβείο πολιτικής υποκρισίας. Όχι γιατί στήριξε την υποψηφιότητα του κ. Αναστασιάδη, αλλά διότι δεν είχε πουθενά το στοιχείο της αυτοκριτικής για όσα ο ίδιος και το κόμμα του καταλόγισαν στον κ. Αναστασιάδη. Αντ' αυτού, εμφανίστηκε τον νεοφανή εταίρο του ως μετανοημένο, που αναγνώρισε ότι ήταν προδότης και τώρα έγινε πατριώτης, για να λάβει την υποστήριξη του κόμματός του κ. Καρογιάν και γιατί όχι και τις ευλογίες του Αρχιεπισκόπου. Και, δυστυχώς, ο κ. Αναστασιάδης, ο οποίος θέλει να εμφανίζεται ως ο ηγέτης που τολμά, δεν είχε κανένα ενδοιασμό να υποβάλει ομολογία πίστωσης στην πολιτική του ΔΗΚΟ, την οποία μέχρι προχθές αναθεμάτιζε. Ο ανεμιοτήρας σταμάτησε αλλά η λάσπη παραμείνει στα πρόσωπα εκείνων που την έριξαν.

antonioy@kathimerini.com.cy

Σκοπίστε στο www.kathimerini.com.cy

Η νέα διακυβέρνηση

Του **ΜΙΧΑΗΛ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ**

Κάθε άνθρωπος που ασχολείται με την πολιτική, οφείλει να αναγνωρίσει στον Νίκο Αναστασιάδη τον αριστοτελεσματικό τρόπο με τον οποίο διαχειρίστηκε την προσωπική επίτευξη συμμαχιών γύρω από το πρόσωπό του. Ό,τι φαίνεται μέχρι πριν από λίγα χρόνια αδύνατο, έγινε κατορθωτό μέσα από επιμονή, καλά σχεδιασμένη στρατηγική, τακτική και θέληση.

Η συνεργασία ΔΗΣΥ-ΔΗΚΟ από τον πρώτο γύρο, αποτελεί ό-ντως ιστορικό γεγονός. Αποτελούν ιστορικά όμορες δυνάμεις με ευρύ κοινό τόσο στην αντιμετώπιση των κοινωνικών και οικονομικών προκλήσεων. Η προεκλογική δε ζήτηση θα δώσει την ευκαιρία της ανάπτυξης κοινών προβληματισμών από πριν, για την πορεία της χώρας αύριο. Μιας πορείας καθόλου εύκολης.

Το Σύνταγμα της Κύπρου και το προεδρικό σύστημα προϋποθέτει για να εκλεγεί Πρόεδρος την ψήφιση από το 50% και για να λειτουργήσει αποτελεσματικά ως Πρόεδρος, την ύπαρξη κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας. Για να το πετύχει αυτό, χρειάζεται συμβιβασμός, αλλά και σεβασμός στις απόψεις και τις ανησυχίες των φορέων με τους οποίους κοινωνικά να συνεργαστεί. Αλλιώς παραμένει στο καλούκι σου διαλόγιζοντας από το βήμα που διαθέτεις τις θέσεις που σου θεωρείς τον ορθότετό τους ως θέατρο. Διεκδικείς απλώς την ιστορική δικαίωση. Η δε συνεργασία των δύο κομμάτων έγινε υπό καθεστώς αρκετής διαφωνίας, γεγονός που τις προσέδιδε μεγαλύτερη νομιμοποίηση.

Η κοινή πορεία ΔΗΣΥ-ΔΗΚΟ προς τις προεδρικές από νωρίς και όχι υπό καθεστώς πίεσης, μπορεί να δώσει την ευκαιρία να αμβλυθούν σημαντικά έντονες διαφορές του παρελθόντος. Να αδαεχθούν τα πολλά πολιτικά και ιστορικά κοινά. Το κυριότερο, να επαναφέρει την Κύπρο στον σύγχρονο δρόμο της ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής. Τον δρόμο που ανατράπηκε την τελευταία πενταετία, φέρνοντας τη χώρα στο όριο της χρεοκοπίας.

Είναι αλήθεια ότι ο κορυφαίος καταλύτης για να φτάσουμε μέχρι εδώ, δεν ήταν άλλος από τον Δημήτρη Χριστόφια. Η κακή διακυβέρνηση δεν άφησε πολλές επιλογές ούτε σε πολιτικούς ούτε σε πολίτες. Στο Μαρί, εξανεμίστηκε η όποια προοπτική του να αντιμετωπίσει τον Νίκο Αναστασιάδη στις προεδρικές. Με την αδράνεια και την πλήρη οικονομική αποτυχία, εξανεμίστηκε η δυνατότητα του ΑΚΕΛ να συμμετάσχει στην επόμενη κυβέρνηση. Έτσι, η συστράτευση του ΔΗΚΟ και άλλων δυνάμεων γύρω από τον πρόεδρο του ΔΗΣΥ

δημιουργεί εξαιρετικά ισχυρές προοπτικές νίκης. Το στοίχημα πλέον για τον κ. Αναστασιάδη, τον κ. Καρογιάν και όποιον άλλο πολιτικό αρχηγό πλαισιώσει την προσπάθεια για την επανεκκίνηση της Κύπρου, δεν περιορίζεται στην εκλογική νίκη του Φεβρουαρίου, αλλά προεκτείνεται πολύ πέραν από αυτήν. Η ιστορική ευθύνη που αναλήφθηκε με αυτή τη συνεργασία άλλωστε, δεν είναι απλά και δεν αφορά μόνο συνύπαρξη στην κυβέρνηση. Θα είναι μια πορεία δύσκολη, κατά την οποία θα απαιτηθούν κρίσιμες αποφάσεις, καθόλου ευχάριστες να ληφθούν. Απαιτείται η στήριξη της κοινωνίας. Αλλιώς, θα δημιουργηθούν οι φυγόκεντρες συνθήκες που θα απομακρύνουν και τους πολίτες και τα κόμματα. Όπως έπαθε ο κ. Χριστόφιας, από την ώρα που νωρίς απώλεσε την κοινωνική ανοχή.

Ορθώς ο κ. Αναστασιάδης τονίζει το έλλειμμα ηγεσίας που παρατηρήθηκε τα τελευταία χρόνια. Η αναποδοπιστικότητα, η απραξία, η αδυναμία αντίληψης των προβλημάτων, η διαχείριση της προεδρίας με όρους υποδεέστερους του θεσμού, αλλά και οι ιδεοληψίες που έρχονταν σε αντίθεση με την Ευρώπη και τον σύγχρονο κόσμο, μας έφεραν εδώ και θα μας πάνε κατά πάσα πιθανότητα σε χειρότερο σημείο μέχρι τον Φεβρουάριο. Αυτή η δύσκολη κατάσταση για να ανατραπεί θα απαιτηθούν ριζικές αλλαγές κινήσεις γρήγορα. Οι οποίες για να πετύχουν, χρειάζονται την κατανόηση και τη στήριξη των πολιτών, την φροντίδα όσων έχουν πραγματική ανάγκη, αλλά και την προοπτική μιας νέας ελπιδοφόρας κατάστασης.

Είναι η ώρα, στην επιτακτική προτεραιότητα να υπάρξει ηγεσία στην Κύπρο, να δοθούν στόχοι και περιεχόμενο. Ένα σχέδιο επανεκκίνησης της χώρας που θα εμπνεύσει τους πολίτες και θα τους καταστήσει συμμετοχικούς. Ο Κύπριος είναι φιλόδοξος, φιλοπρόεδρος και δουλεπής. Είναι περήφανος και δεν ανέχεται το σήμα, που η χώρα του γίνεται αποπαιδί και επαίτης στην Ευρώπη. Γνωρίζει ότι είναι ώρα για δουλειά, όπως γνωρίζει και μετά το 1974. Χρειάζεται τη στήθα που θα του δώσει το έναυσμα και τη δύναμη να υποστεί θυσίες και να ξεκινήσει ξανά. Ένα νέο όραμα που θα μας οδηγεί στην Κύπρο που μας αξίζει.

www.sophocleous.info

Σκοπίστε στο www.kathimerini.com.cy

Πού θα βρούμε τα λεφτά;

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ**

Ηρθε προχθές η φορολόγηση της ακίνητης περιουσίας. Δύο ευρώ και κάτι σαντ. Πριν από μερικές μέρες συνομιλούσα με ένα γνωστό. «Φίλε, έχω 18 οικόπεδα. Σημερινής αξίας, το λιγότερο σου λέω, δύο εκατομμύρια. Πλήρωσα μερικά ευρώ».

Νομίζω, ότι το ίδιο συμβαίνει με όλους μας. Όποιος έχει κανένα χωράφι και η οικόπεδα θα έλαβε την ειδοποίηση για πληρωμή της φορολογίας. Αλλά κατά βάθος όλοι μας, καιρόμασταν και «δοξολογούσαμε τον Κύριο» που ο λογαριασμός μάς ήρθε μικρός. Μερικά ευρώ. Άντε μερικές εκατοντάδες ευρώ. Και σε κάποιες περιπτώσεις, μετρημένες προφανώς, να αγίζει το χιλιάρικο. Για παράδειγμα, για να πληρώσει κάποιος 1000 ευρώ φόρο θα πρέπει να έχει περιουσία που ανέρχεται πάνω από το 1 εκατ. με εκτίμηση του 1980! (Παρεμπιπτόντως τα 18 οικόπεδα που αναφέρονται ανωτέρω είναι εκτιμημένα για 15.000 ευρώ).

Η φορολογία, όμως, που όλοι μας ή σκεδόν όλοι μας πληρώνουμε για την ακίνητη περιουσία που κατέχουμε είναι βασισμένη σε υπολογισμούς του 1980. Η αξία της περιουσίας δηλαδή, για την οποία το κράτος μάς φορολογεί είναι κατά πολλαπλάσιες φορές μικρότερη απ' ό-τι η σημερινή αξία της ή έστω η πραγματική της αξία.

Πληρώνουμε φορολογία με υπολογισμούς 32(!) ετών. Αυτό, αντιλαμβανόμαστε όλοι τι σημαίνει. Είναι σαν να πουλάς σήμερα σπύρι σε τιμή του 1980. Και να είσαι και επιχειρηστή ανάπτυξης γης. Υπάρχει περίπτωση να επιβιώσεις;

Μα, βεβαίως, αυτά είναι αστεία για να μην πουτεις γελούια πράγματα. Είναι ποτέ δυνατόν το κράτος να φορολογεί τους πολίτες βάσει των τιμών που ίσχυαν πριν από 32 χρόνια;

Σ' όλες τις χώρες του κόσμου ή, τουλάχιστον, του δυτικού κόσμου (θυμάστε ότι αυτό τον κόσμο μάς επικαλούνται ως

παράδειγμα), η φορολόγηση της ακίνητης ιδιοκτησίας γίνεται σε εκτιμήσεις τιμών είτε του προηγούμενου έτους είτε στις τιμές που ίσχυαν πριν από τρία χρόνια. Αμφιβάλλω εάν υπάρχει χώρα, η οποία βασίζει τη φορολόγηση της ακίνητης περιουσίας σε τιμές πέραν των πέντε ετών. Εκτός βεβαίως της Νήσου των Αγίων. Όπου η φορολόγηση γίνεται σε τιμές που ίσχυαν πριν από 32 έτη!!!

**Βρε μπαγάσες, γιατί ανπου-
χείτε; Αυτές τις μέρες θα
πληρώσουμε φόρο ιδιοκτη-
σίας. Για περιουσία
σημερινής αξίας 1 εκατ. ευρώ
πληρώνετε, καμιά 50αριά
σαντ του ευρώ. Εσείς, Μιχά-
λη, Νικόλα, Κώστα κ.λπ. τι
περιουσία έχετε και πόσα
πληρώνετε; Κορόδα...**

Επ' αυτού ευθύνες έχει και η αντιπολίτευση. Διότι, όταν η κυβέρνηση κατέθεσε πριν από δύο χρόνια νομοσχέδιο για αλλαγή του τρόπου υπολογισμού της αξίας της ακίνητης περιουσίας, ΔΗΣΥ και ΔΗΚΟ καταψήφισαν το συγκεκριμένο νομοσχέδιο. Και είναι για να διερωτάται κανείς. Γιατί το καταψήφισαν; Μάπως θεωρούν το υφιστάμενο σύστημα ως ορθό;

Υπάρχει το αντιπερίφημα βεβαίως ό-τι «εν φορολογηθεί περισσότερο η ακίνητη περιουσία τότε αυτός που κατέχει περιουσία κληρονομικά και δεν είναι σε θέση να πληρώσει τη φορολογία, τότε θα υποχρεωθεί να πουλήσει την περιουσία. Και ποιος θα την αγοράσει; Αυτός που έχει οικονομική επιφάνεια ή μία εταιρεία. Συνεπώς, με αυτό τον τρόπο με-

τακνεί τις ακίνητη περιουσία στα χέρια των ολίγων». Βεβαίως, αυτό το επιχειρήμα δεν είναι λογικό ούτε και σοβαρό. Διότι δεν είναι δυνατόν να έχεις π.χ. περιουσία αξίας πέντε εκατομμυρίων να μην μπορείς να καταβάλεις τη φορολογία που απαιτείται. Και αν μιλούσαμε και χωρίς περιστροφές, αλλά και με τη γλώσσα της Τρόικας (την οποία πολλοί επικαλούνται αλλά μόνο για συγκεκριμένες περιπτώσεις), να, αν δεν μπορείς να πληρώσεις τους φόρους σου, την πούλας ή την εννοικιάσεις ή την επενδύεις. Κατ' αυτό τον τρόπο άλλωστε δημιουργείς και κίνητρα να μην παραμένει αδρανής μια περιουσία.

Εν κατακλείδι, στη Νήσο των Αγίων, ο καθένας τα δικά του. Ο παραλογισμός καλά κρατεί. Και ενόσω οι πολιτικές δυνάμεις δεν αντιλαμβάνονται αυτό και δεν προχωρούν δυναμικά σε τσιμεντά και ριζοσπαστικές αλλαγές, η Κύπρος δεν έχει κανένα μέλλον. (Είδατε ότι κανένας δεν τοποθετείται για τις συντάξεις ώστε να τειθεί οροφή; Αφού οι πρώτοι που θα επηρεαστούν είναι οι ίδιοι... κορόδα).

Υγ. Το ερώτημα: Είναι ο Νικόλας «κοπέλλι» του ΑΚΕΛ; Λέτε να ευσταθούν τα όσα λέγονται, ότι δηλαδή ο Νικόλας Παπαδόπουλος προσεγγίστηκε από το ΑΚΕΛ για να varκοθετήσει τη συνεργασία ΔΗΚΟ-ΔΗΣΥ με αντάλλαγμα τη στήριξη του στις προεδρικές του '18; Ή μήπως πρέπει να πιστωθεί διότι εζ αρχής στα συλλογικά όργανα τάχθηκε υπέρ Γ. Λιλιήκας και επέμεινε μέχρι τέλους; Σημείωση θα έχουν, ωστόσο, οι πολιτικές του πράξεις, ενέργειες και δηλώσεις από τούδε και στο εξής, εφόσον η απόφαση του ΔΗΚΟ έχει πλέον ληφθεί, και όχι για το τι λέγεται και για το τι δεν λέγεται.

tsangaris@kathimerini.com.cy

Σκοπίστε στο www.kathimerini.com.cy

Μπορεί να χάσει ο κ. Αναστασιάδης;

Του **ΕΥΓΥΧΗ ΒΑΡΔΟΥΛΑΚΗ**

Ηυπερψήφιση από τη μεγάλη πλειοψηφία της Κ.Ε. του ΔΗΚΟ της πρότασης για συνεργασία με τον ΔΗΣΥ και τον κ. Αναστασιάδη καθιστά τον πρόεδρο του ΔΗΣΥ το αδιαφιλονίκητο μεγάλο φαβορί των εκλογών. Το άθροισμα των τριών κομμάτων (συν το ΕΥΡΩΚΟ που έχει προηγηθεί) υπερβαίνει το 50% και—ακόμα και αν τα ποσοστά δεν αθροιστούν στο ακέραιο— δημιουργείται μια ξεκάθαρη παράσταση νίκης.

Δίνεται επίσης στον κ. Αναστασιάδη η δυνατότητα να φιλοτεκνήσει την εικόνα του από θέση ισχύος και να διεκδικήσει ακόμα περισσότερη της συμμεχίας του. Την ίδια ώρα, το ΑΚΕΛ έχει χειριστεί την υποψηφιότητα Μαλά με προβληματικό στρατηγικό και επικοινωνιακό τρόπο, παρουσιάζοντας έναν καθ' όλα αξιόλογο υποψήφιο ως μια στενά κομματική επιλογή. Ο δε κ. Λιλιήκας μοιάζει να δίνει μια σκληρή μάχη, σε έναν υπαρκτό πολιτικό και κοινωνικό χώρο, αλλά χωρίς πολλά πολεμικόφδια στη διάθεσή του.

Εδώ και μήνες φαίνεται ξεκάθαρα ότι ο κ. Αναστασιάδης δύσκολα θα χάσει τις εκλογές.

Δεδομένων των πολιτικών συσχετισμών και μιλώντας πάντα σε θεωρητική βάση, αυτό θα μπορούσε να συμβεί σε δύο περιπτώσεις: Η πρώτη, αν αντιμετώπιζε (είτε εξ αρχής είτε στον δεύτερο γύρο) ένα στέλεχος του «ενδιάμεσου χώρου». Σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο, η όλη συζήτηση θα έφτανε από το πρόσωπο του κ. Χριστόφια, θα αναβίωναν παραδοσιακές διαιρέσεις του πολιτικού σκηνικού, και φυσικά το ΑΚΕΛ, μαζί με την πλειοψηφία του ενδιάμεσου χώρου, θα έπαιξαν όλο τους το βάρος υπέρ μιας τέτοιας λύσης. Αυτό δεν προχώρησε. Και αυτό αποτελεί μεγάλη επιτυχία του

κ. Αναστασιάδη, ο οποίος έβγαλε τον εαυτό του και τον ΔΗΣΥ από μια υπερδρακατική πολιτική απομόνωση. Όπως επίσης αναδεικνύει τις παθογένειες του ενδιάμεσου χώρου, ο οποίος δεν κατάφερε να συσυννοηθεί στο πρόσωπο ενός υποψηφίου.

Η δεύτερη περίπτωση στην οποία θα μπορούσε να δυσκολευτεί ο κ. Αναστασιάδης θα ήταν αν αντιμετώπιζε έναν υποψήφιο εκτός ενεργού πολιτικής. Έναν υποψήφιο ο οποίος θα μπορούσε να λειτουργήσει «αντισυνομητικά», να συσπειρώσει ευρύτερες δυνάμεις από διάφορους κοινωνικούς χώρους και να απευθυνθεί ευκολότερα στους πιο «καλαρούς» και «απολιτικό» ψηφοφόρους. Ούτε αυτό συνέβη. Άρα προχωράμε σε μια «συμβατική» εκλογική μάχη, με βάση παραδοσιακούς διαχωρισμούς και κλασικά διλήμματα.

Κάτι που αυτονότητα ευνοεί τον κ. Αναστασιάδη, ο οποίος ξεκινά από καλύτερη αφετηρία, έχει το πιο «προεδρικό» προφίλ, καθώς και το πολιτικό momentum. Γι' αυτό και πιθανότατα θα είναι ο επόμενος Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Υ.Γ.: Ενδιαφέρον έχει η στάση του αντιπροέδρου του ΔΗΚΟ, κ. Νικόλα Παπαδόπουλου, ο οποίος διαφώνησε με την απόφαση του κόμματος. Σε πρώην ανάγνωση, η στάση του κ. Παπαδόπουλου φαίνεται συνεπής. Ο ίδιος, εξάλλου, ήταν από εκείνους που το 2008, μεταξύ πρώτης και δεύτερης Κυπριακής, είχαν ανατρέψει την αρχική απόφαση του ΔΗΚΟ να στήριξη τον κ. Κασουλίδη, επιβάλλοντας τη στήριξη στον κ. Χριστόφια, απόφαση που εν τέλει έκρινε τον νικητή εκείνων των εκλογών. Ο κ. Παπαδόπουλος κινείται σταθερά και διαχρονικά σε μία «αντι-ΔΗΣΥ» και «αντι-αναστασιαδική» γραμμή.

μ. Ωστόσο, η επιχειρηματολογία του έχει δύο κενά. Πρώτον, η πρότασή του δεν φαίνεται ρεαλιστική. Η αυτόνομη κάθοδος του «ενδιάμεσου χώρου» δεν θα άλλαζε, αλλά απλώς θα μετέθετε την επιλογή για μία εβδομάδα. Το ερώτημα Αναστασιάδης ή Μαλάς πιθανότατα θα έπρεπε ούτως ή άλλως να απαντηθεί. Και φυσικά κανείς δεν έχει την ψευδαισθησιση ότι το ΔΗΚΟ θα μπορούσε να στήριξε Μαλά, μετά τα όσα έχουν προηγηθεί με το ΑΚΕΛ και τον κ. Χριστόφια. Άρα, με τη δυναμική υπέρ του Αναστασιάδη μετά τον α' γύρο και την ουσιαστικά προεξοφλημένη στάση του ΔΗΚΟ, η διαπραγματευτική ισχύς του κόμματος θα ήταν τελικά μικρότερη. Τώρα, υπάρχει ένα σύμφωνο συνεργασίας. Τότε, το πολύ-πολύ να μοιραζόντουσαν στο άψε-σβήσε μερικά υπουργεία...

Το δεύτερο κενό στην επιχειρηματολογία του είναι η καταληκτική διαβεβαίωση του κ. Παπαδόπουλου ότι, παρά τη διαφωνία του, ο ίδιος θα σεβαρτικά στηριχτεί στην κομματική απόφαση. Αυτή η στάση θα μπορούσε να θεωρηθεί έως και τιμητική, εάν δεν είχε σπκώσει τόσο πολύ τους τόνους. Αν είχε περιορίσει τη διαφωνία του σε θέματα πολιτικής στρατηγικής. Όμως δεν έκανε μόνο αυτό. Έθεσε θέμα πορείας, ιστορίας, πολιτικών καταβολών του κ. Αναστασιάδη και επικαλέστηκε θεμελιώδεις διαφορές στο Κυπριακό. Μόνο μια και τα δύο δεν γίνονται. Εκτός αν μπορέσει να πείσει ότι μπορεί κάποιος να θεωρεί το Κυπριακό το σημαντικότερο κριτήριο διαμόρφωσης πολιτικής θέσης και την ίδια ώρα να υποτάσσει την αντίληψη του αυτή στη λογική της κομματικής νομιμοφροσύνης...

Σύμβουλος στρατηγικής και επικοινωνίας vardoulakis@stratego.gr

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------

Τα εν οίκω...

Του ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ

Εμείς οι δημοσιογράφοι πληρωνόμαστε, μεταξύ άλλων, για να ασκούμε κριτική στα κακώς κείμενα και να επιρρίπτουμε ευθύνες όπου δει. Έχουμε, λοιπόν, καταλήξει στο συμπέρασμα πως για τα όσα συμβαίνουν στον τόπο φταίει οι πολιτικοί, το σάπιο κράτος, η τρόικα, η δικαιοσύνη κ. ά. Μάπως φταίει και η ελληνική δημοσιογραφία; Κατά την γνώμη μου, ναι, και μάλιστα σε μεγάλο βαθμό.

Εξηγούμαι. Πού ήταν η ελληνική δημοσιογραφία όταν μπροστά στα μάτια της εκτυλίσσονταν τα σκάνδαλα τα οποία σήμερα βλέπουν το φως της δημοσιότητας; Ένα κομμάτι της τεμπελιάδας και κοιμώταν... Ένα άλλο ασχολούνταν την εποχή εκείνη με το lifestyle, το οποίο απολάμβανε και σέρβιρε

Εχουμε όλοι ευθύνη γιατί αποτύχαμε στον ρόλο μας και αναδειξαμε άκριτα «φελούς» σε κορυφαιούς ρόλους

ταυτόχρονα. Κάποιο κομμάτι πάλι δειλίαζε αν και πάλευε να βρει την άκρη. Συνολικά, πάντως, τη στιγμή του εγκλήματος, η ελληνική δημοσιογραφία, μαζί με πολλούς άλλους «ελεγκτικούς» θεσμούς, απέτυχε παταγωδώς στον ρόλο της. Βεβαίως και υπήρξαν άνθρωποι που έκαναν σωστά τη δουλειά τους, αλλά προφανώς κάτι πήγε πολύ στραβά.

Τι κρύβει αυτή η αποτυχία; Πρώτα απ' όλα το γεγονός πως παραγνωρίστηκαμε σε αυτή τη χώρα. Πολιτικοί, κρατικοί λειτουργοί, δημοσιογράφοι έγιναν μια μεγάλη παρέα όπου ο ένας καίρισε τον άλλον. Μέσα σε αυτή τη διαδικασία δεν έμεινε τίποτα όρθιο και ανέπαφο. Ο υπουργός σε έπαιρνε τηλεφώνω χωρίς να σε ξέρει και σου έλεγε «έλα, ρε μεγάλε...» και οποιαδήποτε διάκριση εξουσιών και θεσμών πήγαινε περίπατο. Ας μην ξεχνάμε, λοιπόν, ότι αυτοί που κάποιον τους καταγγέλλουν σήμερα ως σάπιους ήταν οι κολλήτοι χθες.

Κατόπιν ενεφανίσθη και το φαινόμενο του δημοσιογράφου-

παράγοντα ή νταραβεριτζή, ο οποίος πέραν της κύριας δουλειάς του κανόνιζε και διάφορες άλλες... Δεν υπάρχει άλλη χώρα στον κόσμο όπου δημοσιογραφικές στήλες είναι τόσο γεμάτες με «μηνύματα» ή απειλές.

Όσο για τα «φεντικά», στη μεγάλη τους πλειοψηφία απέτυχαν να λειτουργήσουν ως μια συνεταγμένη ομάδα ταγών της χώρας και επικεντρώθηκαν αποκλειστικά στο καταραμένο τρίγωνο: πόσα πουλάμε, γιατί δεν είμαστε πρώτοι σε τηλεθέαση, πώς θα βοηθήσουμε τις άλλες μας δουλειές. Δυστυχώς κατάλαβαν πολύ αργά πού οδήγησε η έλλειψη οράματος και αρχών σαν και αυτές που υποτίθεται ότι διέπουν κάθε κατεστημένο. Ενίσωσαν τον κίνδυνο όταν είδαν πως καλό το ατομικό συμφέρον, αλλά κάποια στιγμή το παρασύρει και αυτό η κατάρρευση της χώρας.

Στα ελληνικά μέσα επικράτησε και μια «φιλολαϊκή» προσέγγιση κάθε θέματος, που απηχούσε την αρχή «ο πελάτης έχει πάντα δίκιο». Όλοι είχαμε δίκιο, οι αγρότες που ζητούσαν ενισχύσεις, οι δημόσιοι υπάλληλοι που ήθελαν αυξήσεις, όλοι. Έτσι αυξανόταν η τηλεθέαση και ταυτόχρονα προκαλούνταν τρόμος σε όποιον πολιτικό σκεπτόταν να πάρει μια δύσκολη απόφαση. Όσο για τα τηλεοπτικά παράθυρα, φιλοξενούσαν ό,τι πιο γραφικό και ακραίο και είχαν εξορίσει -έως πολύ πρόσφατα- τους ανθρώπους που ξέρουν το αντικείμενό τους και δεν «κιτρινίζουν». Με το που πρότεινες παλαιότερα κάποιον σοβαρό άνθρωπο για ένα πιάτο, η απάντησηρχόταν άμεσα: «Θες να βουλιάσουμε από νούμερα;».

Εχουμε όλοι ευθύνη γιατί αποτύχαμε στον ρόλο μας και αναδειξαμε άκριτα «φελούς» σε κορυφαιούς ρόλους. Άλλοι δειλιάσαμε, άλλοι τεμπελιάσαμε και άλλοι γλυκαθήκαμε πολύ από το «μέλι» που έρρεε. Εχουμε κουνήσει πολύ το δάχτυλο τον τελευταίο καιρό προς όλες τις κατευθύνσεις ή έχουμε παρακαίδηφι τον κόσμο για να γίνουμε αρεστοί πουλώντας σκέτη αναγκάση. Καιρός να ζητήσουμε και καμιά συγγνώμη για τη δική μας ανεπάρκεια, που μπορεί να μη βουλιάζε τις τηλεθέσεις, σίγουρα όμως βοήθησε να βουλιάσει η χώρα.

Η πολιτική παρακμή

Του ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗ

Το πολιτικό σύστημα κλονίζεται επικίνδυνα. Οχι διότι δημοσιοποιείται το περιεχόμενο φακέλων του ΣΔΟΕ ή διερευνάται το «πόθεν έσχες» τριάντα δύο βουλευτών. Η κρίση που πλύνει βάνουσα τον Έλληνα πολίτη δεν επιτρέπει τη διατήρηση ενός πολιτικού συστήματος, που ευθύνεται άμεσα για τη κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει η χώρα.

Η διαπίστωση ότι το σύστημα της μεταπολιτεύσεως κλίνει οριστικά τον κύκλο του αποτελεί πλέον κοινό τόπο. Η κρίση, όμως,

Τα δεινά που υφίσταται η ελληνική κοινωνία οφείλονται στην αδυναμία μεταλλάξεως της πολιτικής τάξεως

του συστήματος δεν αφορά την τελευταία φάση του, αλλά σε αυτή καθ' αυτή την εκκίνσή του. Η κατάρρευση του δικτατορικού καθεστώτος δεν ανέδειξε νέες πολιτικές δυνάμεις. Επανάφερε το παλιό καθεστώς που διαχειριζόταν επί επταετία στην Ευρώπη. Το σύστημα της μεταπολιτεύσεως ήταν απλώς μια αναπαλιώση των εκπροσώπων του παλαιού καθεστώτος.

Συντελέστησαν σημαντικές αλλαγές είναι αλήθεια. Η ένταξη της χώρας στις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες ήταν δίκομη αμφιβολία τεράστιας σημασίας. Αλλά επειδή τα στοιχεία της ιδιοσυστασίας των αναπλασιωθέντων πολιτικών παρέμειναν αναλλοίωτα, τα αποτελέσματα μιας μείζονος πράγματι εξελίξεως δεν ήταν τα φυσιολογικά αναμενόμενα.

Οι πελατειακές σχέσεις διατηρήθηκαν και διευρύνθηκαν. Η επιχειρηματική κοινότητα δεν αξιοποιήσε την πρόκληση. Ο επιχειρησμός της εποχής εκείνης παρήκμασαν και έκλεισαν. Οι κρατικοποιήσεις της Ολυμπιακής και του Ομίλου Ανδρεϊδών α-

ποτέλεσαν το πρόσχημα για την κρατικοποίηση της ελληνικής οικονομίας, όταν ο Ανδρέας Παπανδρέου κατέκτησε την εξουσία.

Διά της πελατειακής μεθόδου και της πολιτικής εύνοιας δημιουργήθηκε επί Ανδρέα Παπανδρέου νέα επιχειρηματική τάξη -η τάση συνεχίστηκε επί των κυβερνήσεων του κ. Κώστα Σημίτη, ενώ με την ένταξη της χώρας στο ευρώ και τον φθινό δανεισμό ολοκληρώθηκε η καταστροφή.

Θεωρούμενο από το σημείο αυτό, το σύστημα της μεταπολιτεύσεως προσμοιάζει με φάρσα. Αλλά η ατμόσφαιρα αναψυκτικού, η γενική ελευθεριότητα, η κατάργηση κάθε έννοιας ιεραρχίας, η απίστευτη αυθάδεια, την κατέστησαν προσφιλή στην κοινωνία. Το σύστημα που οφείλε να είναι μηχανισμός ελέγχου, ιεραρχίας και αναπτύξεως υπονομεύθηκε και οι πάσης φύσεως εκπρόσωποι του μεταβλήθηκαν σε κορυφαιούς ενός χορού φτηνού μελοδράματος ή οπερέτας, κατά περίπτωση.

Αντίθετα, στη γειτονική Τουρκία, μετά το τέλος της δικτατορίας του στρατηγού Κενάν Εβρέν, ανεδείχθη από τις εκλογές του Δεκεμβρίου 1983 πρωθυπουργός ο Τουγκούτ Οζάλ, ο μεγαλύτερος πολιτικός αυτής της χώρας. Το μέγα επίτευγμα του Οζάλ ήταν ότι ενίσχυσε μια νέα επιχειρηματική κοινότητα από την κεντρική Ανατολία, που σήμερα κυριαρχεί στον οικονομικό τομέα.

Στην παλαιά Ελλάδα η ανάδειξη νέων ηγετών προέκυπτε από πρωτοβουλία του Στέμματος. Ο Γεώργιος Α΄ επέβαλε εκών άκων τον Ελευθέριο Βενιζέλο και ο βασιλιάς Παύλος τον Κωνσταντίνου Καραμανλή. Αμφότεροι υπονομούσαν τη μοναρχία, στην οποία όφειλαν την ανάδειξή τους.

Στη σημερινή Ελλάδα δεν υπάρχει μηχανισμός αναδείξεως νέου ηγέτη. Και επειδή το σύστημα παραμένει παρωχημένο και απροσάρμοστο θα φθίνει διαρκώς. Τα δεινά που υφίσταται η ελληνική κοινωνία οφείλονται στην αδυναμία μεταλλάξεως της πολιτικής τάξεως της χώρας. Τόσο απλά.

Οταν δεν υπάρχει μια κεντρική αντίληψη για το πού βρισκόμαστε και πού πηγαίνουμε, είναι φυσικό να κυριαρχούν στη δημόσια ζωή σκίες και υποψίες, ενώ διάφορες ιδιοτελείς δυνάμεις θα καθορίζουν την ημερησια διάταξη προς δικό τους όφελος. Αν δεν είχαμε ζαλιστεί από την ατέρμονη αγωνία για τις ποises νέες θυσίες θα κάναμε ώστε να κρατηθεί η χώρα εν ζωή με νέα δάνεια, θα είχαμε πάθει πολύ μεγαλύτερη ταραχή βλέποντας το επίπεδο της πολιτικής, καθώς και τη γενική δυσλειτουργία της χώρας. Η κοινωνία μας μεταλλάσσεται ραγδαία χωρίς κάποια καθοδήγηση, χωρίς την αίσθηση του τι είναι σωστό και τι λάθος. Δεν υπάρχει μια κεντρική αφήγηση, κάποια κατευθύνση.

Οι παλιές δομές αμφισβητούνται έντονα: οι πολιτικοί των πρώην «κομμάτων εξουσίας», οι δικαστικοί, οι δημοσιογράφοι κρεώνονται την αποτυχία του παρελθόντος και το οδυνηρό παρόν. Ο πολιτικός είναι είτε απολογητικός είτε (αν είναι από τα μη κεντρικά κόμματα) επθετικός. Επειδή το πολιτικό κέντρο έχει κατακεραματιστεί, κανείς δεν θέλει να το εκπροσωπήσει, να το προστατέψει' έτσι, οι ακραίες φωνές ακούγονται χωρίς απάντηση, ενώ λίγοι σπκώνουν ανάστημα εναντίον ακραίων συμπερι-

φορών. Οι περισσότεροι πολίτες πλίντονται από ανασφάλεια, από μειωμένα δικαιώματα και δυσβάσταχτα έξοδα. Ο, τι γνώριζαν αμφισβητείται, φοβούνται ακόμη μεγαλύτερες απώλειες.

Δεν είναι τυχαίο ότι τις τελευταίες μέρες είδαμε την επανεμφάνιση λιστών με ονόματα πολιτικών που φέρεται ότι εμπλέκονται σε μικρά ή μεγάλα παραπτώματα, καθώς και τον θεαματικό εκτροχιασμό της συμπεριφοράς του προέδρου της Βουλής. Αιωρούνται πάλι υποψίες για μεγάλες συγκρούσεις πολιτικών και οικονομικών συμφερόντων, για λόγους που δεν γνωρίζουμε. Αναπτύσσουμε οικειότητα με ακραίες μορφές πολιτικής και κοινωνικής συμπεριφοράς -σαν να μην έχουμε θεσμούς. Μέσα στη ζάλη βλέπουμε τους εαυτούς μας απλόικα, ενώ παρουσιάζουμε λάθος εικόνα στον υπόλοιπο κόσμο. Εδώ, οι κυβερνώντες κατηγορούνται ως πειθήνια όργανα των πιστωτών μας (και για αυτό φοβούνται να εφαρμόσουν μεταρρυθμίσεις, καταλλήλως μόνο σε περικοπές), ενώ οι παλικαρισμοί της ενίοτε αντιπολιτεύσεως πείθουν τους εταίρους μας ότι δεν θέλουμε να είμαστε συνεπείς στις υποχρεώσεις μας.

Ποιοι είμαστε, όμως; Ίσως βοηθάει να θυμηθούμε πώς βλέπαμε τους εαυτούς μας πριν την κρίση. Τότε, νιώθαμε Ευ-

Η χαμένη αφήγηση

Του ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ

Οι παλιές δομές αμφισβητούνται: οι πολιτικοί, οι δικαστικοί, οι δημοσιογράφοι κρεώνονται την αποτυχία του παρελθόντος και το οδυνηρό παρόν

ρωπαίοι - αλλά με ιδιαιτερότητες. Πιστεύαμε ότι είμαστε πιο άνετοι, κεφάλι, πιο γενναίοδωροι. Ημασταν περήφανοι για τους αρχαίους προγόνους μας, για τους αγώνες των τελευταίων αιώνων, για την άνοδο του εκπαιδευτικού ζωής μας. Είχαμε κομμάτι της Ε. Ε. από το 1981. Δεκάδες χιλιάδες νέοι μας έχουν σπουδάσει σε άλλες χώρες, ενώ επιστήμονες και επαγγελματίες μας διαπρέπουν σε όλο τον κόσμο. Κάθε χρόνο φιλοξενούμε εκατομμύρια ανθρώπους στην όμορφη πατρίδα μας. Γνωρίζαμε ότι είχαμε προβλήματα, αλλά γενικώς ήμασταν καλά με τους εαυτούς μας.

Δυστυχώς, μεγάλο μέρος της ευημερίας βασιζόταν στο εύκολο χρήμα του δανεισμού. Οχι όλο όμως: πολύ «ξένο χρήμα» αναπλήρωνε τους κόπους που μας χάνονταν λόγω της απίστευτης α-νοργανωσίας, σπατάλης, διαφθοράς και

αδιαφορίας της δημόσιας διοίκησης (με κύρια ευθύνη των πολιτικών αλλά με την ανοχή των πολιτών), και δεν κάναμε τον κόπο να κλείσουμε τις πληγές που σήμερα αιμορραγούν με τόση ένταση.

Επειδή η Ελλάδα ήταν η πρώτη χώρα που ζήτησε τη βοήθεια των εταίρων μας, επειδή το ένα κόμμα εξουσίας «κάρφωσε» το άλλο για κακοδιαχείριση και στατιστικές ατασθαλίες, γίναμε καρικατούρα του ναθρού, πονηρού Ευρωπαίου του Νότου. Στο στόχαστρο των εταίρων, πέφτοντας από την αφθονία στην πενία, υπερβάλλουμε για το πόσο μακριά βρισκόμαστε πια από την Ευρώπη.

Καλό θα ήταν να θυμόμαστε -και εμείς και άλλοι- ότι είμαστε και θα μεινουμε στην καρδιά της Ευρώπης, ότι διαθέτουμε δοκιμασμένους θεσμούς, και ό,τι ο λαός μας κάνει γενναίες προσπάθειες να κρατηθεί στα πόδια του. Συνεργαζόμαστε με τους πιστωτές μας και εκτιμούμε τη βοήθειά τους, αλλά η πρώτη ευθύνη όλων είναι να κρατηθεί η κοινωνία σε ισορροπία, να πιστέψουμε πως ό,τι κάνουν σήμερα θα είναι ότι για νέες στερήσεις, αλλά για να τίσιουμε ένα καλύτερο μέλλον. Η κρίση μας δίνει την ευκαιρία να κάνουμε ό,τι κάναμε πάντα: με δουλειά και επιμονή, τραβάμε την ανηφόρα.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Σφάγια στον βωμό του πελατειακού κράτους

Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ

Η χώρα έχει τεθεί υπό επιτροπείαν, κηδεμονεύεται από τους δανειστές της. Οι εντεταλμένοι να συγκεκριμενοποιούν τους όρους της κηδεμονίας (Thomsen, Mazouch και Mors) αμφισβητούν την αποτελεσματικότητα των μέτρων που η κυβέρνηση τα προτείνει ως «ισοδύναμα» με την επιπλέον περικοπή (πολλοστή) μισθών και συντάξεων. Ισχυρίζονται ότι όποια «ισοδυναμία» κι αν προταθεί είναι αναξιόπιστη, αφού το κράτος παραμένει παρασιτικό, ανίκανο να παράγει έργο, είναι η τροχοπέδη για οποιαδήποτε αναπτυξιακή στόχευση.

Οι δανειστές εκμεταλλεύονται το προφανέςτατο: Ότι στην Ελλάδα οι εμπορευόμενοι την εξουσία, οι κομματικές συντεχνίες, παραιτήθηκαν ακόμα και από την εθνική κυριαρχία, ανεξαρτησία και αυτοτέλεια, προκειμένου να παραμείνει το κράτος πελατειακό: Διλαδή να συνεχίσει το κράτος να σιτίζει την εκλογική τους πελατεια, να είναι φέουδο, έστω χρεοκοπημένο, έστω νεκρωμένο και αποστεθειμένο αλλά πάντως φέουδο, της κομματικής αυθαιρεσίας. Να είναι οι συνδικαλιστές του δημόσιου τομέα πραιτωριανοί (ή τα SS) της τυραννικής καταδυνάστευσης της κοινωνίας από τα κόμματα. Να είναι οι κομματικές νεολαίες γενίταροι ανεξέλεγκτες σουδοσίας στα πανεπιστήμια και στα σχολία. Να είναι κάθε οργανωμένη συλλογικότητα σμικρογραφία της κομματικής κοινότητας.

Εξουσιοδοτούν τους κώστας ότι η εξουσιοδότηση των κομματοανθρώπων στην Ελλάδα είναι αρρώστια ανίατη, βαρεία ψυχοσθένεια. Η οικονομία οδηγήθηκε στην καταστροφή, αλλά οι κυβερνήσεις αρνούνται πεισματικά να περιορίσουν το υπερδιογκωμένο, σπάταλο κράτος, να απολύσουν την πελατεια τους. Συζητάνε προσχήματα και επιφάσεις λύσεων, κωμικά εφευρήματα «φεδρείας», και εθελούσιου συνταξιοδοτικού αυτοχειρισμού, διότι δεν τους ενδιαφέρει να συγκροτήσουν κράτος λειτουργικό και παραγωγικό που θα απαιτούσε αξιοκρατική στελέχευση, προτεραιότητα της ποιότητας, της αριστείας.

Προκαλείται ο κ. Καμαράς, μήνες τό-

τους Βαυαρούς (την Τρόικα των Artmannsberg, Heideck και Maurer) για το μεταπαρτικό, δάνειο κράτος που μας έστειλαν. Ο παγωμένος πια παρακμιακός μεταπρατισμός μας δεν αφήνει περιθώρια να διερωτηθούμε, αν με αυτές τις μωμικά χρησιμοθηρίες «επιτροπείες» καταστράφηκε και αποτελιώνεται μια ιδιαίτερότητα αναγκών, διλαδή αξιολόγησης προτεραιοτήτων, που συνιστούσε, επί αιώνες, την ελληνικότητα: πρόταση «τρόπου» του βίου, πολιτισμού με πανανθρώπινη εμβέλεια.

Ξεμυτιζέει ακόμα, όλο και πιο σπώνια, η ρητορική καύχηση για τους αρχαίους προγόνους μας, που ολοκληρωτικά αγνοούμε, αλλά μιμητικά αναμνησκάζουμε τον κάποτε θαυμασμό των αρχαίολογών της Δύσης γι' αυτούς. Μοιάζει εντελώς χαμένη πια, η έστω και σκιάδης επίγνωση της ελληνικής ιδιαιτερότητας και της ενδεχόμενης δυναμικής της στη σημερινή κατάσταση του δυτικού «παραδειγματος». Ίσως η γενιά του '30, όπως και ο εκτός ελλαδικού κράτους Ελληνισμός της Μικρασίας, του Πόντου, της Αιγύπτου, της Κριμαίας, να ήταν ο τελευταίος έμπρακτος απόποκος του μακρύτερου ελληνικού αντιλόγου στη μεταρωμαϊκή Δύση - the barbarian West.

Αντίλογο της προτεραιότητας των

κοινωνιοκεντρικών αναγκών στον πρωτογονισμό του ατομικοκεντρισμού της Δύσης. Της δίψας για την αλήθεια (της γνώσης και της υπαρξής) απέναντι στη μανία για τη χρησιμότητα. Αντίλογο του κοινού αθλήματος της «πόλεως» και της «πολιτικής» στα πρόσωπα ατομικά «δικαιώματα». Ποιος διαχειριστής της τύχης του Ελληνοπολίτη σήμερα θα μπορούσε έστω και να υποψιαστεί την επικρατική δυναμική της φρόσης του Αριστοτέλη: «Το να ζητάς παντού το χρήσιμο, δεν αρμόζει στους ελεύθερους και μεγαλόψυχους»;

Μας απομένει μόνο το όνομα «Ελληνες», τίποτα, μα απολύτως τίποτα από την ελληνική ιδιαιτερότητα αναγκών και προτεραιοτήτων, την έμπρακτη ιδιαιτερότητα. Ακόμα και το όνομα το παραδώσαμε στη κλεψύ, στον διεθνή διασυρμό. Εγγονός της Πηνελόπης Δέλτα ο σημερινός πρωθυπουργός μας (θυμηθείτε: «Για την πατρίδα», «Παραμύθι χωρίς όνομα») ενδιαφέρεται, προκλητικά και απροσχημάτιστα, καθόλου για την πατρίδα και αποκλειστικά για το κόμμα. Αν τον ενδιέφερε η πατρίδα, δεν θα σχημάτιζε κυβέρνηση «εθνικής σωτηρίας» με κριτήριο επιλογής να υπουργούν το ποιος τον βοήθησε να φτάσει στην αρχηγία του κόμματος ή στον ψηφοθηρεί αποτελεσματικότερα στην εκλογική του περιφέρεια. Αν τον ενδιέφερε η ελληνικότητα (ως έμπρακτη πολιτική ιδιαιτερότητα) δεν θα την εγκατέλειπε να την καπνιλεύονται οι καραγκιόζηδες του κομματικού μπερντέ.

Πατώνε στέρεα οι αδιότατοι κερδοσκοπικοί δανειστές της Ελλάδας στην παραλυτική ανημπόρια της κυβέρνησης να αντιτάξει στην απανθρωπία τους σθεναρά ανιδιοτέλεια και πολιτικό ρεαλισμό έμπρακτες ιδιαιτερότητας. Ανεμπίδιστα μετατρέπουν την Ελλάδα σε χώρα φτηνών ευκαριών για το «Κεφάλαιο» (λέξη συνώνυμη με τη «Δύση»), σε ατμητικό, θανατερό ξεπούλημα «πολυτιμής» πρματίεως, που έλεγε ο Μακρυγιάννης.

Γεννηθήκαμε Έλληνες με τα βιβλία της Πηνελόπης Δέλτα. Τελειώνουμε σήμερα με μπροστάρη στο ξεπούλημα τον εγγονό της.

Το έλλειμμα ανταγωνισμού στην αγορά

Του ΠΑΣΧΟΥ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ

Είναι πολλά τα λεφτά και ισχυρά τα συμφέροντα πίσω από τα καρτέλ σε κάθε τομέα της αγοράς

νον σταθερά υψηλές, κάτι που αποτελεί εμπόδιο στην ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης. Σύμφωνα με το ΔΝΤ και άλλους αναλυτές, αυτό είναι αποτέλεσμα ενός συνδυασμού επιχειρήσεων που κυριαρχούν στην αγορά και υπερβολικής ρύθμισης που καταπνίγει τον ανταγωνισμό.

Δεν είναι μόνο τα πετρελαιοειδή, ασχετάς αν εκεί είναι «πολλά τα λεφτά». Σε κάθε τομέα της αγοράς έχουν δημιουργηθεί ολιγοπωλιακές καταστάσεις. Παλιότερα το ΠΑΣΟΚ είχε παρουσιάσει έναν κατάλογο όλων των βασικών προϊόντων. Σε κάθε αγορά μία έως δύο επιχειρήσεις έχουν από 60-90% της αγοράς. Με τέτοια συγκέντρωση πώς να πέσουν οι τιμές;

Είναι πολλά τα λεφτά και ισχυρά τα συμφέροντα πίσω από τα καρτέλ, ειδικά των πετρελαιοειδών. Δεν έχουν αναφορά μόνο στους εκάστοτε κυβερνώντες, έχουν και στα media αλλά και στις αντιπολιτεύσεις. Όλα τα προηγούμενα χρόνια που «λεφτά υπήρχαν», οι στρεβλώσεις της αγοράς ενοχλούσαν ελάχιστα. Λειτουργούσε ένας φαύλος κύκλος που χαντάκωσε την οικονομία. Τα ολιγοπώλια -έχοντας εξασφαλίσει διά νομοθετημάτων ότι δεν κινδυνεύουν από τον ανταγωνισμό- κινδύνωναν να περιθωρια κέρδους και να υπερκέρδη τους χρηματοδοτούσαν από τις εισοδηματικές ενισχύσεις που έδινε από τα δανεικά η κυβέρνηση. Ο ανταγωνισμός, ως θεμέλιος λίθος του καπιταλισμού, δαιμονοποιήθηκε και κάθε σκέψη περί απελευθέρωσης των αγορών εξοστρακίζονταν ως «νεοφιλελεύθερη». Έτσι με αγώνες και παϊνάες φτάσαμε να ζούμε εμείς «σοσιαλιστικά» και οι άλλοι πολύ, πολύ καλύτερα.

pmandravelis@kathimerini.gr

«ΓΛΥΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ» ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Διαβάστε στο νέο τεύχος:

ΤΑ ΑΛΜΥΡΑ ΤΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ

ΤΑ ΓΛΥΚΑ ΤΟΥ ΕΔΙΜΒΟΥΡΓΟΥ

ΒΟΥΤΥΡΟΚΡΕΜΑ

ΜΠΙΣΚΟΤΑ & ΚΟΥΚΙΣ

ΓΛΥΚΑ ΜΕ ΣΦΟΛΙΑΤΑ

Για γλυκά χωρίς μωσικά!

ΤΑ ΑΛΜΥΡΑ ΤΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ

Μικρά κέικ με μουστάρδα και αντζούγιες, κέικ με πέστο βασιλικού και ντοματίνια, πανακότα με ροκφόρ, πίτα με φρέτα και πιπεριές Φλωρίνης και τάρτα με ξερά σύκα και γραβιέρα.

ΩΡΑ ΓΙΑ ΚΟΛΑΤΣΙΟ!

Μπισκότα και κούκισ, νόστιμα και υγιεινά, φτιαγμένα από τα χεράκια σας για τα παιδιά στο σχολείο.

ΤΟΥΡΤΕΣ ΠΑΓΩΤΟ

Τρεις υπέροχες ιδέες για ένα φθινοπωρινό δροσερό κέρασμα.

ΒΟΥΤΥΡΟΚΡΕΜΑ

Με καφέ, με φιστίκι ή με σοκολάτα. Απολαύστε την σε κάρκεικ, σε ρολό και τούρτες.

ΤΑ ΓΛΥΚΑ ΤΟΥ ΕΔΙΜΒΟΥΡΓΟΥ

Σόρτιμπρεντ, «μεθυσμένο» κέικ με μπράντι, το δημοφιλές «tipsy cake», ψωμάκια «σκόουνς» για το πρωινό ή το τασί, πουτίγκα και λεμονόκρεμα.

ΠΗΛΙΟΥ ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ

Η Εύη Βουτινιά μάς δίνει τρεις υπέροχες συνταγές από το Πήλιο: έναν ιδιαίτερο μπακλαβά, μία μηλόπιτα και πετιμέζι από φιρίκια.

ΓΛΥΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΕΥΧΟΣ 24, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2012, 4 €

Βήμα-βήμα πώς φτιάχνουμε σφολιάτα

Γλυκά με σφολιάτα

Μιλφέιγ, ταρτ τατέν, καλτσόνε, πίτες, κρουασάν, μπουγάτσα και Σεντ Ονορέ

ΤΑ ΑΛΜΥΡΑ ΤΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ

Κέικ, πανακότα, τάρτα και πίτα γίνονται του αλατιού

Τούρτες παγωτό

Με κακάο, με βανίλια και με κρέμα παρφέ

Εδιμβούργο

Σόρτιμπρεντ, σκόουνς, πουτίγκα και tipsy cake

Από το Πήλιο

Μηλόπιτα, πετιμέζι από φιρίκια και μπακλαβάς

Μπισκοτάκια

Τι θα μαουλήσουν τα πιτσιρικά στο διάλειμμα;

Τι φτιάχνω με βουτυρόκρεμα; | Εύκολα γλυκά από 3 € | Light επιδόρπια

ΜΟΝΟ 4 ΕΥΡΩ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΣΤΑ ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------

Συνομιλίες θρίλερ για το πακέτο των μέτρων

Σοβαρές πολιτικές περιπλοκές στην Αθήνα προκαλεί η στάση των δανειστών

Του Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ

Προετοιμασμένη για ένα πολιτικό και διαπραγματευτικό θρίλερ, τουλάχιστον μέχρι τη σύνοδο κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις 18 και 19 Οκτωβρίου, είναι η Αθήνα: Και τούτο, διότι τα μνημόνια που εισπράττει από τους εταίρους είναι αντιφατικά για όλο το φάσμα των θεμάτων που συναρτίζονται το «ελληνικό ζήτημα», από την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων με την τρόικα και την εκταμίευση της επόμενης δόσης έως την επιμήκυνση του χρόνου δημοσιονομικής προσαρμογής και τη διαχείριση του προβλήματος με τη βιωσιμότητα του χρέους.

Στο Μέγαρο Μαξίμου, στο υπουργείο Οικονομικών, αλλά και στα επιτελεία του ΠΑΣΟΚ και της ΔΗΜΑΡ, τα κυρίαρχα ερωτήματα είναι δύο:

• Πού το πάει η τρόικα και πόσο θα διαρκέσουν οι διαπραγματεύσεις επί των μέτρων.

• Εάν και πότε θα ληφθούν οι αποφάσεις για την επιμήκυνση και τη χορήγηση της επόμενης δόσης - μαριούθ των 31,5 δισ. ευρώ.

Σύμφωνα με πληροφορίες, η αίσθηση που αρχίζει να διαμορφώνεται είναι πως η τρόικα «θα παίξει κατενάτσιο», καθυστερώντας τη σύνταξη της έκθεσης, με αποτέλεσμα να πιναχθούν στον αέρα τα χρονοδιαγράμματα στα οποία είχε επενδύσει η Αθήνα. Ηδη, η ψηλόβαθμα κυβερνητικά στελέχη δια-

τυπώνουν την εκτίμηση ότι η συμφωνία με τους εκπροσώπους των δανειστών «δύσκολα θα κλείσει μέσα στην εβδομάδα». Κατά τις ίδιες πηγές, ακόμη και εάν υπάρξει συμφωνία με την τρόικα και τα μέτρα ψηφιστούν μέσα στο επόμενο δεκαπενθήμερο, η εκταμίευση της δόσης δύσκολα θα πραγματοποιηθεί πριν από τα μέσα Νοεμβρίου, ενώ, κατά την πλέον απαισιόδοξη εκδοχή, «στόχος πρέπει να είναι τα χρήματα να έλθουν στην Ελλάδα μέχρι το τέλος του χρόνου».

Η επιμήκυνση

Τέλος, ασαφές παραμένει αν και πότε θα ικανοποιηθεί το ελληνικό αίτημα για επιμήκυνση, καθώς θα πρέπει να ληφθούν αποφάσεις από την Ε.Ε. και το ΔΝΤ για το πώς θα καλυφθεί το κόστος της πρόθεσης χρηματοδότησης. Μάλιστα, σύμφωνα με ένα σενάριο που εξετάζει τις τελευταίες ημέρες με προσοχή η ελληνική πλευρά, στο διεθνές πεδίο κερδίζει έδαφος η άποψη ότι το ελληνικό πρόβλημα θα πρέπει να αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο μιας «συνολικότερης λύσης», που θα αφορά, πέραν της Ελλάδας, την Ισπανία και την Κύπρο. Ομως, σε μια τέτοια περίπτωση, οι καθυστερήσεις μπορεί να είναι μεγάλες με όλες τις αρνητικές συνέπειες σε πολιτικό επίπεδο, στο εσωτερικό της χώρας όπου η κυβερνητική εικόνα θα αποδυναμωθεί δραματικά, αλλά και σε σχέση με την ελληνική οικονομία η

Ο πρωθυπουργός Αντ. Σαμαράς με τον υπουργό Οικονομικών Γ. Στουρνάρα μετά τη σύσκεψη των πολιτικών αρχηγών την περασμένη Πέμπτη.

Υψηλόβαθμα κυβερνητικά στελέχη εκτιμούν ότι η συμφωνία με την τρόικα «δύσκολα θα κλείσει μέσα στην εβδομάδα»

οποία στερείται πλήρως ρευστότητας.

Η ασάφεια, μάλιστα, σε σχέση με τις πραγματικές προθέσεις και τους σχεδιασμούς των μεγάλων ευρωπαϊκών πρωτευουσών και του ΔΝΤ δημιουργεί σοβαρές περιπλοκές και στο εσωτερικό πολιτικό μέτωπο, με τις σχέσεις μεταξύ του πρωθυπουργού κ. Αντ. Σαμαρά και των κ. Ευάγγ. Βενιζέλου και Φ. Κουβέλη να δοκιμάζονται, παρά τη συμφωνία επί των βασικών αξόνων των μέτρων, στη σύσκεψη της περασμένης Πέμπτης.

Πρώτο σημείο τριβής αποτέλεσε η επιλογή του κ. Βενιζέλου να ζητήσει δημοσίως η κύρωση των μέτρων και η διασφάλιση της επιμήκυνσης να κι-

νηθούν παράλληλα. Η συγκεκριμένη τοποθέτηση προκάλεσε τη δυσφορία του πρωθυπουργού, που παρότι δεν απορρίπτει α priori τη συγκεκριμένη λύση, εκτιμά πως η δημοσιοποίηση της δημιουργεί σκηνικό αμφισβήτησης των προθέσεων της Αθήνας από τους εταίρους.

Παράλληλα, στη διάρκεια της σύσκεψης, ο πρωθυπουργός και ο υπουργός Οικονομικών κ. Γ. Στουρνάρας δέχθηκαν εννέα ερωτήματα από τον κ. Βενιζέλο, με επίκεντρο: Εάν υπάρχει συγκεκριμένος χρονικός ορίζοντας για την εκταμίευση της επόμενης δόσης. Κατά πόσο έχει διασφαλιστεί από τις επαφές τους σε πολιτικό επίπεδο η επιμήκυνση. Και εάν η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα «διευκολύνει» την Αθήνα. Και στα τρία ερωτήματα η απάντηση ήταν πως οι διαβουλεύσεις βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη και τίποτα δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένο. Επιπλέον, έκδηλη ήταν η οργή του κ. Φ. Κουβέλη έναντι της στάσης της τρόικας. Όπως ανέφερε, χαρακτηριστικά,

«Εάν η στάση της επρόκειτο να είναι τόσο ανελαστική «γιατί δεν πήραμε τα μέτρα από τον Αύγουστο»; Μάλιστα, κατά μια εκδοχή, ο πρόεδρος της ΔΗΜΑΡ θα εγκατέλειπε την αίθουσα συσκέψεων εάν δεν τον συγκρατούσε ο κ. Βενιζέλος, ενώ, μια ημέρα νωρίτερα, μετά την ενημέρωσή του κ. Στουρνάρα προς τον εκπρόσωπο του κόμματος κ. Δ. Χατζηποστόλη, η κυρίαρχη άποψη στα γραφεία της Αγίου Κωνσταντίνου ήταν πως εάν η Ελλάδα δεν πάρει απτά ανταλλάγματα από τους εταίρους, «τα μέτρα, με τη συγκεκριμένη μορφή, δεν περνάνε από τη Βουλή».

Με την τρόικα

Σε κάθε περίπτωση, πρώτο, χρονικά -αλλά και επί της ουσίας- ορόσημο για την κυβέρνηση είναι η ολοκλήρωση των συνομιλιών με την τρόικα. Ο υπουργός Οικονομικών κ. Γ. Στουρνάρας επανεκκινεί τη διαπραγμάτευση με τους κ. Τόμσεν, Μορς και Μαζούκ. Κοινοί κυβερνητικοί παράγοντες εκφράζουν, όμως, φόβους ότι η τρόικα θα απορρί-

ψει ορισμένα από τα μέτρα στα οποία κατέληξαν οι τρεις αρχηγοί, με αποτέλεσμα το συνολικό πακέτο να καταστεί ακόμη πιο επώδυνο.

Επίσης, γνώστες της έως τώρα διαπραγμάτευσης δεν αποκλείουν οι εκπρόσωποι των δανειστών είτε να εγείρουν αιφνιδιαστικές νέες απαιτήσεις ή να επιμεινούν σε άμεση απόλυση 15.000 υπαλλήλων, περίπτωση κατά την οποία προεξοφλείται μίνι κυβερνητική κρίση, καθώς δύσκολα θα παραμείνει στο υπουργικό συμβούλιο ο κ. Αντ. Μανιτάκης.

Το ανώτερο ασαφές τοπίο οδηγεί «στον αέρα» και κάθε σχεδιασμό για το χρόνο ψήφιστος των μέτρων. Σύμφωνα με πληροφορίες, ο κ. Σαμαράς, με τη σύμφωνη γνώμη του κ. Βενιζέλου, «φρένταρε» με την ιδέα τα μέτρα να ψηφιστούν μετά τη σύνοδο κορυφής, αφού υπήρξε σχετική πρόταση-εισήγηση προς την ελληνική πλευρά και από τον κ. Τόμσεν. Ομως, υπό το πρίσμα των τελευταίων δεδομένων, αυτή η επιλογή επανεξετάζεται.

«Ζητούμενο να μην διαλυθεί η διοίκηση»

Συνέντευξη στη ΦΩΤΕΙΝΗ ΚΑΛΑΪΡΗ

Φραγμό στις απολύσεις δημοσίων υπαλλήλων ορθώνει ο υπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης Αντ. Μανιτάκης. Μιλώντας στην «Κ», παραδέχεται ότι «έχει μπει στο τραπέζι της διαπραγμάτευσης η διαθεσιμότητα 15.000 υπαλλήλων», διευκρινίζοντας ότι υποκρύπτει απολύσεις. Και προσθέτει: «Κατανόω ότι η τρόικα, θέτοντας θέμα απολύσεων, θέλει να περάσει ένα μήνυμα: δυστυχώς όμως το μήνυμα αυτό σχεττεί επικοινωνιακούς και δημοσιονομικούς στόχους και είναι αμφίβολης πολιτικής αποτελεσματικότητας».

– Υπάρχει θέμα απολύσεων 15.000 υπαλλήλων; Το देखετε;

– Πράγματι, έχει μπει στο τραπέζι της διαπραγμάτευσης να τεθούν σε διαθεσιμότητα 15.000 υπάλληλοι. Μόνο που εδώ η διαθεσιμότητα δεν λέει το όνομά της. Στην πραγματικότητα, καταλήγει σε απολύσεις και ως τέτοια πρέπει να τη δούμε. Σε κανένα κράτος της Ευρώπης δεν μπορούμε, πάντως, να γίνουμε απολύσεις δημοσίων υπαλλήλων αυθαίρετα, χωρίς νόμιμες διαδικασίες. Δεν δικαιολογούνται ούτε προκύπτουν από ποθενά κριτήρια, οι λόγοι ή το δημοσιονομικό όφελος της απόλυσης. Απολύσεις δημοσίων υπαλλήλων δεν μπορούν να γίνουν παρά μόνο με νόμιμες διαδικασίες. Αυτές δηλαδή που προβλέπει ο υπαλληλικός κώδικας. Εξάλλου, το θέμα της διαθεσιμότητας δεν έχει ενταχθεί στον στόχο για μείωση του προσωπικού του Δημοσίου, αναφέρεται απλά στη μείωση των δαπανών, που και αυτή είναι αμφίβολη και αβέβαιη.

Η δέσμευση της χώρας για μείωση του προσωπικού στον δημόσιο τομέα κατά 150.000 έως το 2015, όχι απλώς επιτυγχάνεται, αλλά υπερκαλύπτεται και μάλιστα με οικειοθελείς φασιστολογικές αποχωρήσεις, που διασφαλίζουν την κοινωνική ειρήνη και δεν διαταράσσουν τη λειτουργία της διοίκησης. Ο δημόσιος τομέας στην Ελλάδα το 2015 θα έχει μειωθεί κατά το 1/3, σε σχέση με την προ κρίσης κατάσταση. Τόσο μεγάλη μείωση και σε τόσο μικρό διάστημα δεν έχει επιτευχθεί ποθενά στην Ευρώπη. Επιπλέον, ο απαιτούμενος δημοσιονομικός στόχος επιτυγχάνεται πλήρως με την πρότασή μας για συνταξιοδοτικά ωρίμανση, με εξαγορά πλάσματικών χρόνων. Το σημαντικότερο όμως είναι ότι η θεσμικά αυθαίρετη και ατεκμηρίωτη πρόταση για διαθεσιμότητα οδηγεί τη διοίκηση σε διάλυση

«Η πρόταση για διαθεσιμότητα οδηγεί τη διοίκηση σε διάλυση και υπονομεύει τη μείζονα μεταρρύθμιση της ριζικής αναδιάρθρωσης του κράτους. Δεν σκοπεύω να κάνω τίποτα που θα θυσιάσει αυτή τη μεγάλη τομή, χάρη μικροπολιτικών ιδεοληψιών», δηλώνει στην «Κ» ο κ. Αντ. Μανιτάκης.

«Κατανόω ότι η τρόικα θέλει να περάσει ένα μήνυμα: δυστυχώς όμως το μήνυμα αυτό σχεττεί επικοινωνιακούς και δημοσιονομικούς στόχους και είναι αμφίβολης πολιτικής αποτελεσματικότητας»

και υπονομεύει τη μείζονα μεταρρύθμιση της ριζικής αναδιάρθρωσης του κράτους. Δεν σκοπεύω να κάνω τίποτα που θα θυσιάσει αυτή τη μεγάλη τομή χάρη μικροπολιτικών ιδεοληψιών.

– Τι θα γίνει εάν η τρόικα επιμεινεί στο θέμα των απολύσεων για συμβολικούς λόγους;

– Κατανόω ότι η τρόικα, θέτοντας αυτό το θέμα, θέλει να περάσει ένα μήνυμα: δυστυχώς όμως το μήνυμα αυτό σχεττεί επικοινωνιακούς και δημοσιονομικούς στόχους και είναι αμφίβολης πολιτικής αποτελεσματικότητας. Το

προσωπικό των φορέων αυτών μετατάσσεται υποχρεωτικά σε υπηρεσίες που έχουν πραγματικές ανάγκες και ελλείψεις, με βάση τα προσόντα τους. Αν δεν δεχτούν τη μετακίνησή τους όμως, αυτομάτως τίθενται εκτός Δημοσίου. Η πρακτική αυτή δεν διαφέρει από τον ιδιωτικό τομέα, όπου μία επιχείρηση που εξορθολογίζει τη δομή της μεταφέρει προσωπικό εκεί όπου πραγματικά το χρειάζεται.

Στο πειθαρχικό

– Τι γίνεται με τους επίορκους ή με τους «ασθενείς» υπαλλήλους;

– Γνωρίζουμε ότι υπάρχει μία καλή λύση της πειθαρχικής ευθύνης. Σας διαβεβαιώ ότι αγανακτούμε και ανησυχούμε και εμείς με αυτή την κατάσταση. Προφανώς οι διαχωρισμοί και θα απολυθούν οι αποδεδειγμένα επίορκοι υπάλληλοι. Για να μη δημιουργούνται όμως εσφαλμένες εντυπώσεις στην κοινή γνώμη, σας υπογραμμίζω ότι αυτή τη στιγμή εκκρεμούν μερικές εκατοντάδες υποθέσεις στο δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο. Το ίδιο ισχύει και με τους «αδικαιολόγητα ασθενείς». Θα εντοπιστούν και θα υποστούν όλες τις νόμιμες συνέπειες, που φθάνουν μέχρι και την απόλυση. Θα αντιμετωπίσουμε όλες αυτές τις περιπτώσεις με αποφασιστικότητα. Δεν μπορούμε όμως να προχωρήσουμε στην αναδιάρθρωση της διοίκησης με τιμωρητική διάθεση.

– Έχετε την ελπίδα ότι η διοικητική μεταρρύθμιση θα τελεσφορήσει;

– Αν δεν είχα την ελπίδα, δεν θα την αναλάμβανα. Πιστεύω στην αναγκαιότητα της και θα κάνω ό,τι μπορώ για να τελεσφορήσει. Και δεν σκοπεύω να παραιτηθώ από αυτή την προσπάθεια. Ο βασικός άξονας της πολιτικής μας είναι η αξιολόγηση του συνόλου της διοίκησης. Αυτόν τον στόχο δεν θα τον υπονομεύσουμε με κανέναν τρόπο. Αυτή τη στιγμή, η μεταρρύθμιση της διοίκησης προχωρά ό,τι καλύτερα, μελέτη, σοβαρότητα, αξιοποιώντας πλήρως τα ικανότερα στελέχη της διοίκησης και την έμπρακτη αλληλεγγύη των Ευρωπαίων εταίρων μας, την τεχνολογία και μέθοδο που μας παρέχει η Task Force.

Αυτό το μείζον εγχείρημα, στο οποίο πιστεύω βαθιά, θα προχωρήσει εφόσον επικρατήσει η συναίσθηση του δημοσίου συμφέροντος, η πίστη στην αναγκαιότητα αναδιάρθρωσης της χώρας, κλίμα πολιτικού διαλόγου και συνεννόησης. Και βέβαια η κοινωνική ειρήνη.

ΠΑΣΟΚ και ΔΗΜΑΡ ερίζουν και αγωνιούν

Του Β. ΝΕΔΟΥ - Κ. ΖΟΥΛΑ

Μπορεί ο πρωθυπουργός και το κόμμα του να επωμιστούν το κύριο βάρος της οριστικοποίησης των θεμάτων για συνταξιοδότηση και μισθοεξομολογίας (οι οποίες διαφεύδουν σχεδόν όλες τις προεκλογικές υποσχέσεις της Ν.Δ.), αλλά ανάλυση πίεση προκαλεί βέβαια το περιβάλλον πακέτο και στους δύο μικρότερους κυβερνητικούς εταίρους. Πέρα από το πολιτικό κόστος που προφανώς θα επιφέρουν τα μέτρα στο ΠΑΣΟΚ και τη ΔΗΜΑΡ, στα δύο κόμματα ανησυχούν επιπλέον και για τη δυνατότητα της κυβέρνησης να ανταπεξέλθει στις προκλήσεις των επόμενων μηνών.

Οχι μόνον λόγω της δυσάρεσκιας που ήδη καταγράφεται έναντι του τρόπου που λειτουργεί η Ν.Δ. ως «μονοκομματική κυβέρνηση». Αλλά και γιατί προβλήματα αναδεικνύονται και μεταξύ των δύο μικρότερων κομμάτων, όπως απεδείχθη από το προχθεσινό επεισόδιο μεταξύ της Ιπποκράτους και του γραμματέα της Κ.Ε. της ΔΗΜΑΡ, Σπ. Λυκούδη (ο τελευταίος υποστήριξε ότι το ΠΑΣΟΚ έχει απολέσει τις ηθικές και πολιτικές αξίες του, για να λάβει την άμεση απάντηση των «πρασίνων», «να είναι πιο προσεκτικός και λιγότερο αλαζονικός»).

Με απλά λόγια, η συνοχή της κυβέρνησης αναμένεται να δοκιμασθεί όχι μόνον γιατί οι κ. Βενιζέλος και Κουβέλης θα επιδιώκουν να «φορτώσουν» όλα τα αρνητικά της συμφωνίας στον κ. Σαμαρά. Αλλά και γιατί παράλληλα επιθυμούν να εμφανιστούν ως αποκλειστικώς δικές τους πρωτοβουλίες τις οποίες θετικές παραμέτρους προκύψουν στην οριστική συμφωνία με την τρόικα.

Για παράδειγμα, ο κ. Ευάγγελος Βενιζέλος ήδη διαμνύει ότι η στρατηγική της πίεσης για την επιμήκυνση και την περαιτέρω μείωση του χρέους ήταν μια εντελώς δική του πρωτοβουλία, η οποία χάρις και μόνον στην προσωπική του επιμονή έγινε αποδεκτή από τους κ. Σαμαρά και Κουβέλη. Και εκτιμά πως όταν οριστικοποιηθούν τα μέτρα και η επιμήκυνση, θα αποδειχθεί περίτρανα ότι η συμβολή του ΠΑΣΟΚ στην κυβέρνηση είναι καθοριστική και αντιστρόφως ανάλογη του εκλογικού ποσοστού του.

Αντιθέτως στη ΔΗΜΑΡ αφήνουν να εννοηθεί ότι η επιμήκυνση ήταν προεξοφλημένη «καθώς οι δεσμεύσεις που υπέγραψε ο κ. Βενιζέλος ούτως ή άλλως

δεν έβγαιναν» και αναδεικνύουν ως σημαντικότερη επιτυχία της επικείμενης συμφωνίας την πρόταση Κουβέλη για τη ρύθμιση των ισουδνών μέτρων «την οποία δεν είχε σκεφτεί το ΠΑΣΟΚ ούτε τα χρόνια που κυβερνούσε»...

Αντιδράσεις βουλευτών

Όλα τούτα βεβαίως δεν είναι άσχετα με την ανομολόγητη αγωνία των δύο αρχηγών για την υποδοχή των μέτρων από τις κοινοβουλευτικές τους ομάδες. Στη ΔΗΜΑΡ ήδη τρεις (από τους 17) βουλευτές της (οι κ. Οδ. Βουδούρης, Γ. Μιχαηλογιαννάκης και Π. Μουστίνος) έχουν σχεδόν προαναγγείλει

Το πακέτο των μέτρων θα δοκιμάσει τη συνοχή όχι μόνο της κυβέρνησης αλλά και των δύο μικρότερων εταίρων

την αρνητική τους ψήφο και το ερώτημα που γεννάται είναι αν σε μια τέτοια περίπτωση θα ανεκάρητοποιηθούν ή αν θα παραδώσουν τις έδρες τους, όπως υποθέτουν οι κ. Βενιζέλος και Κουβέλης. Στην περίπτωση που θα παραδώσουν τις έδρες τους, όπως υποθέτουν οι κ. Βενιζέλος και Κουβέλης, η κυβέρνηση θα διαφανεί και άλλοι βουλευτές που διαφωνούν με τους χειρισμούς του κ. Κουβέλη.

Στο ΠΑΣΟΚ πάλι μπορεί να εκτιμούν ότι τα μέτρα θα ψηφιστούν χωρίς αβιβάσεις, αλλά δεν έχει περάσει απαραίτητη μια ομάδα βουλευτών (πρώην παπανδρεϊκών), η οποία έχει αντιδράσει ακόμη και σε μικρότερης σημασίας επιλογές της ηγεσίας (τροπολογία Siemens, κ.λπ.). Η ομάδα αυτή αποτελούμενη από τους κ. Μ. Μπόλαρη, Ι. Δριβελέγκα, Θ. Μωραΐτη, Θ. Τζάκρη ενίοτε και τους Χρ. Κάσση και Χρ. Αδόνη δεν αναμένεται να καταψηφίσει τα μέτρα. Οι διακριτές ωστόσο επιλογές της ανησυχούν σφόδρα τον κ. Βενιζέλο, ο οποίος αντιλαμβάνεται ότι τυχόν μαζική ανταρσία εξιβουλεύτων του ακόμη και σε μια μεταγενέστερη των μέτρων επιλογή, θα συμβάλει ώστε να κλυδωνιστεί σοβαρότητα ένα κόμμα που υπενθυμίζεται ότι εκπροσωπείται πλέον στη Βουλή μόλις από 33 μέλη...

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------

Η Γερμανίδα καγκελάρια μετά την επίσκεψη της στο Πεκίνο πρόβη στην ασυνήθιστα θερμή δήλωση «η καρδιά μου ματώνει για τους Έλληνες».

Στοιχείο η παραμονή της Ελλάδας στο ευρώ

Όταν το Βερολίνο αλλάζει την οπτική του για κρίσιμα σημεία

Του απεσταλμένου μας στο ΒΕΡΟΛΙΝΟ
ΜΠΑΜΠΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Τι κάνει τους Γερμανούς αξιωματούχους να προσπαθούν να συμπαρατάξουν τους άλλους Ευρωπαίους σε μια μεγάλη καμπάνια που θα είχε τίτλο «Σώστε την Ελλάδα Τώρα»; Σχεδόν χωρίς κανένα προαπαιτούμενο; Εκτός από την έκθεση της τρόικας και κάτι ακόμη. Ομορφώως, όλες οι παρατάξεις της γερμανικής Βουλής, μας ζητούν να αποκτήσουμε φοροεισπρακτικό μηχανισμό που να φέρει αξίως το όνομά του. Να φορολογήσουμε τους μεγάλους εισοδηματίες και να πιάσουμε τους φοροφυγάδες. Να μειώσουμε τη γραφειοκρατία. Και, τελικά, να τιμωρήσουμε όσους πολιτικούς παίζουν με τις τύχες της χώρας.

Επιπλέον, η γερμανική πολιτική τάξη, αλλά και οι τραπέζτες και οι δημοσιογράφοι, αναγνωρίζουν τα λάθη τους. «Το δυσκολότερο τώρα θα είναι να αλλάξουμε την κοινή γνώμη, που έχει πειστεί ότι οι Έλληνες αρνούνται να κάνουν όσα χρειάζονται και συνεχίζουν να ζητούν βοήθεια, που σημαίνει περισσότερα χρήματα από την τσέπη των Γερμανών», εξηγούσε με την ανάλογη δόση αυτοκριτικής, έμπειρος αναλυτής των διαθέσεων της γερμανικής κοινής γνώμης.

Οι σοσιαλδημοκράτες του SPD και οι Πράσινοι παραπονούνται ότι η Άγκελα Μέρκελ «κλέβει τις ιδέες τους». Κι επειδή στα κεντρικά ζητήματα όλοι συμφωνούν ότι η Γερμανία τα καταφέρει καλά, οι διαφωνίες εκφράζονται στον περιορισμό των πυ-

Η Γερμανία μετά την αυτοκριτική της δείχνει τη διάθεση να ηγηθεί για τη διάσωση της Ευρωζώνης

ρηνικών εργοστασίων και στη φιλοδοξία για τη Νέα Ευρώπη. Γεγονός που καθιστά την Ελλάδα το πρώτο στοιχείο που πρέπει να κερδηθεί. Με αποτέλεσμα να εμπεδώνεται σχεδόν ακλόνητη η πεποίθηση, από τη Δεξιά ως την πολύ Αριστερά, που λέει ότι «Η Ελλάδα θα μείνει στο ευρώ. Αυτό είναι βέβαιο». Δεν διστάζουν να κάνουν την αυτοκριτική τους. «Δεν είχαμε κατανοήσει το μέγεθος των προβλημάτων, την περιπλοκότητά τους, τη διασύνδεση των καταστάσεων», λένε για να υπογραμμίσουν ότι η Ζώνη του Ευρώ αποτελεί ένα αδιάρρηκτο σύνολο, ένα ωφέλιμο και φυσικό περιβάλλον, που χρειάζεται η Γερμανία για να διασφαλίζει τις επιτυχίες των πολλών τελευταίων ετών.

Το μέλλον της Γερμανίας είναι σε μια προεκτική αναπτυσσόμενη ευρω-ομοσπονδία, συζητούν τώρα ακόμη και μάλλον απαισιόδοχοι οραματιστές. Οι ίδιοι άλλωστε πιστεύουν πως ο μεγαλύτερος κίνδυνος στον δρόμο προς μια Ευρώπη της Αμοιβαιότητας, είναι στην πλευρά των Γάλλων, όπου «τα πάντα αρχίζουν και τελειώνουν στο Παρίσι».

Αν δεν σκεφτεί κανείς τις πολλές δυσκολίες που μένουν να αντιμετωπίσουν όσοι εργάζονται για τη διάσωση της Ευρωζώνης, θα νόμιζε

ότι η ελληνική κρίση αποτελεί ήδη παρελθόν. Από την κατάθλιψη, που προκαλούσε η εκτίμηση των επιπτώσεων από μια διάδοση της ελληνικής κρίσης, στα υπόλοιπα μεσογειακά κράτη και από εκεί σε ολόκληρη τη ζώνη, γίνεται τώρα προσπάθεια να επικρατήσει ένας έστω ήπιος άνεμος ευρωαισιοδοξίας.

Η Γερμανία δείχνει τώρα διάθεση να ηγηθεί ουσιαστικά στην εκστρατεία διάσωσης της Ζώνης του Ευρώ. Αντιλαμβάνεται άλλωστε πόσο σημαντικό είναι αυτό για τις μεγάλες συμμαχίες των Ευρωπαίων με την Κίνα (βλ. διπλανή στήλη), τη Ρωσία και όσους έχουν πραγματικούς λόγους να θέλουν να υπάρχει μια εναλλακτική ζώνη νομισματικής σταθερότητας έναντι του δολαρίου.

Η πρωτοβουλία Ντράγκι για απεριόριστη παρέμβαση στην αγορά ομολόγων, την οποία υποστήριξε με απόλυτη σαφήνεια η κ. Μέρκελ και η αποσάφηση που προσέφερε το συνταγματικό δικαστήριο της Καρλσρούης, που επέτρεψε την ίδρυση και λειτουργία του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Διάσωσης, ήταν τα δύο μεγάλα γεγονότα που στήριξαν πολιτικά τη στροφή Μέρκελ. Η διάσωση του «Καλού Έλληνα Στρατιώτη» θα εικονογραφήσει με τον καλύτερο τρόπο την επιτυχημένη διάσωση του ευρώ. Στο Βερολίνο, το μόνο για το οποίο ανησυχούν, είναι αν ο «στρατιώτης» θα τα καταφέρει. «Με τους πολιτικούς που έχετε το διαλυμένο κράτος και το βάρος των μέτρων, τίποτε δεν είναι σίγουρο», σημειώνουν με μεγάλη περισκεψη.

Πώς άλλαξε στάση η Γερμανία απέναντι στην Αθήνα

Της απεσταλμένης μας στο ΒΕΡΟΛΙΝΟ
ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ

Στις 30 Αυγούστου ο Κινέζος πρωθυπουργός Γουέν Τζιαμπάο εκφράζει στη Γερμανίδα καγκελάρια, Άγκελα Μέρκελ, τις ανησυχίες του για την Ευρωζώνη και θέτει ως πρώτη προτεραιότητα την παραμονή της Ελλάδας στην Ευρωζώνη. Ουσιαστικά θέτει ως όρο για τη συνέχιση της αγοράς ευρωπαϊκών ομολόγων από την Κίνα, την ανάληψη δραστηκών πρωτοβουλιών εκ μέρους της Γερμανίας. Λίγες μέρες μετά την επιστροφή της από το Πεκίνο η Μέρκελ κάνει την ασυνήθιστα θερμή δήλωση «η καρδιά μου ματώνει για τους Έλληνες». Εκτός το Βερολίνο μοιράζει αποφασισμένο να κρατήσει τη χώρα μας στην Ευρωζώνη πάση θυσία. Πολλοί Γερμανοί αναλυτές θεωρούν ότι η αλλαγή πλεύσης συνδέεται πολύ περισσότερο με τις κινεζικές πιέσεις, παρά με την παγιωμένη άποψη που ήθελε τις αμερικανικές εκλογές του Νοεμβρίου να αποτελούν ένα βραχύβιο σοσίσβιο για την Ελλάδα.

Σε συζητήσεις με παράγοντες της γερμανικής πολιτικής σκηνής και έγκυρους Γερμανούς δημοσιογράφους είναι έκδηλη η μεταστροφή της γερμανικής κυβέρνησης απέναντι στη χώρα μας. «Η Μέρκελ έχει συνειδητοποιήσει ότι δεν μπορεί να έχει στα νο-

Πολλοί Γερμανοί αναλυτές θεωρούν ότι συνδέεται με τις κινεζικές πιέσεις, παρά με τις επικείμενες αμερικανικές εκλογές.

ποσιονομικά σύνορα της Ε. Ε. ένα κράτος υπό κατάρρευση», λέει με έμφαση στέλεχος έγκυρου γερμανικού περιοδικού με μεγάλη προβολή σε talk shows. Συνάδελφός του, ο οποίος μεταξύ άλλων βρίσκεται πίσω από την αποκάλυψη για την εκτίναξη της μαύρης τρύπας στα 20 δισ. ευρώ, εκτιμά ότι ο υπουργός Οικονομικών, Β. Σόιμπλε, επιμένει να εξετάζει το ενδεχόμενο ενός Grexit, αλλά ότι δεν πρόκειται να αυτονομηθεί. Σύμφωνα με την ίδια πηγή άλλωστε, ο κ. Σόιμπλε για πρώτη φορά συνεννοείται τόσο καλά με τον Έλληνα ομολόγο του, Γιάννη Στουρνάρα. Στην εφημερίδα Bild θεωρούν ότι αποφασιστικό ρόλο έπαιξε και το ταξίδι του Έλληνα πρωθυπουργού, Αντώνη Σαμαρά, στο Βερολίνο. «Επίσης η Μέρκελ ότι ελέγχει την κατάσταση», λένε.

Μετά την εκλογή Ολάντ, την απόφαση του γερμανικού Συνταγματι-

κού Δικαστηρίου, τις εξαγγελίες Ντράγκι, τη φιλοευρωπαϊκή έκβαση των ολλανδικών εκλογών, αλλά και με δεδομένη την προσπάθεια επανεκλογής της Μέρκελ το φθινόπωρο του 2013, η χώρα μας μοιάζει να συμπαρασύρεται από την ευνοϊκή συγκυρία. Θα εκπνεύσει όμως αυτή η περίοδος χάριτος σε ένα χρόνο; Όχι, απαντούν οι Γερμανοί συνομιλητές μας. Το πιθανότερο σενάριο είναι η δημιουργία μεγάλου συνασπισμού μετά τις γερμανικές εκλογές του προσεχούς Σεπτεμβρίου κι οι σοσιαλδημοκράτες έχουν επανειλημμένα εναντιωθεί στο ενδεχόμενο ενός Grexit. Μπορεί λοιπόν η Ελλάδα να επαναπαυθεί; Όχι, γιατί το Βερολίνο χρειάζεται όπλα, θετικά μηνύματα από την Αθήνα, για να τα παρουσιάσει στη γερμανική κοινή γνώμη. Σε ερώτηση της «Κ», πώς μπορεί να επιλυθεί η αναντιστοιχία μεταξύ της νέας φιλοευρωπαϊκής κυβερνητικής γραμμής και της ευρωσκεπτικιστικής κοινής γνώμης στη Γερμανία, ο πρόεδρος του Ευρωκοινοβουλίου, Μάρτιν Σουλτς, απαντά: «Πρέπει να επιβιβασθεί έμπρακτα και από μέρους σας η αφοσίωση στο ευρώ για να σας σπρώξουμε πολιτικά, ψυχολογικά, οικονομικά. Μόνο έτσι θα αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη των επενδυτών και θα ενισχυθούν η απασχόληση και η ανάπτυξη».

THE BLACK GROUSE

A DISTINCT CHARACTER

AN INTRIGUING BLEND OF SMOKY, PEATED MALTS AND SCOTLAND'S FAVORITE WHISKY

Meet the rakish relative of The Famous Grouse. Bold and charismatic, uniquely smoky but smooth.

The Black Grouse has a character as distinctive as the whisky he has inspired.

The Black Grouse is a strikingly beautiful bird, and something of a show-off, strutting with a raised tail and a glint in the eye. It's a special breed, just like the light, smoky blend that bears the same name.

www.black-grouse.com • Enjoy responsibly

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------

Αναταράξεις από τις λίστες του ΣΔΟΕ

Ερωτήματα για τον τρόπο και τον χρόνο της δημοσιοποίησης του θέματος – Στη Δικαιοσύνη η διερεύνηση της αλήθειας

Του ΓΙΩΡΓΟΥ Π. ΤΕΡΖΗ

Στην επίκληση της Δικαιοσύνης, προκειμένου να διερευνηθούν άμεσα οι καταγγελίες εις βάρος πολιτικών και να διακριβωθούν οι πηγές διαρροών απόρρητων εγγράφων, καταφεύγει η κυβέρνηση, ως απάντηση στο κύμα σκανδαλολογίας που απειλεί να συμπαρασύρει τα υπόλοιπα αξιωματικά του πολιτικού συστήματος. Παράλληλα, διερευνάται η δυνατότητα της ιεραρχίας του ΣΔΟΕ να ελέγξει όσα συμβαίνουν στο Σώμα.

Κορυφή του παγόβουνου, εν προκειμένω, δεν είναι οι λίστες με τα υπό έλεγχο πολιτικά πρόσωπα, όσο η υπόθεση με τον πρόεδρο της Βουλής κ. Ευάγγελο Μείμαρακ. Κι αυτό γιατί η

δημοσιοποίηση καταγγελίας –που πάντως δεν έχει στοιχειοθετηθεί– για εμπλοκή του σε υπόθεση ξεπλύματος μαύρου χρήματος, λειτουργεί και λειτουργεί αποσταθεροποιητικά για την κυβέρνηση. Μάλιστα, στις «παρενέργειες» της υπόθεσης αυτής, εξαιτίας της απόφασης του κ. Μείμαρακ να αποσχεθεί από την έδρα έως ότου διαλευκανθεί, προστέθηκε τις τελευταίες ώρες και η ανοικτή έρευνα για τον Β' αντιπρόεδρο του Κοινοβουλίου και επικεφαλής της Επιτροπής για τον έλεγχο των «πόθεν έσχες» κ. Θανάση Νάκο, ο οποίος παραδέχθηκε πως η σχετική καταγγελία ήταν εν γνώσει του και, προφανώς, της κυβέρνησης πριν αναλάβει τη θέση του αντιπροέδρου. Το Μέγαρο Μαξίμου, σε μια περίο-

δο δύσκολων ισορροπιών ενόψει της ψήφισης των μέτρων, βρίσκεται αντιμέτωπο, όπως θεωρεί, με έναν «αντιπαλο» που δεν ξέρει. Ξέρει και οι τοποθετήσεις κυβερνητικών στελεχών ποικίλων τόσο για τους λόγους όσο και για τις πηγές των διαρροών. Επιχειρηματικά και εκδοτικά συμφέροντα, το «λόμπι της δραχμής», στελέχη του ΣΔΟΕ ή ακόμη και της δικαιοσύνης, «πέφτουν» στο τραπέζι ως πιθανοί ηθικοί και φυσικοί αυτουργοί της διαρροής των πολλαπλών καταλόγων που κυκλοφορούν.

Το πρόβλημα για το Μέγαρο Μαξίμου είναι διπλό, δεδομένου ότι του ΣΔΟΕ εδώ και 1,5 μήνα ηγείται ο κ. Στέλιος Στασινόπουλος, προσωπική επιλογή του πρωθυπουργού. Ο κ. Στασι-

νόπουλος είχε όλο αυτό το διάστημα τακτικές επαφές με τον κ. Σαμαρά αλλά και τους επιτελείς του Μαξίμου, που τον καλύπτουν απόλυτα, λέγοντας την Παρασκευή στην «Κ» ότι «χαρτιά κυκλοφορούσαν καιρό τώρα, πριν τον “δικό” μας άνθρωπο».

Τα τελευταία 24ωρα πραγματοποιούνται στο Μέγαρο Μαξίμου συνεχείς συσκέψεις με αντικείμενο τη διαχείριση της διαμορφωθείσας κατάστασης, με το πρωθυπουργικό επιτελείο να επικριρεί να μείνει έξω από τον ορυμαγδό. Ωστόσο, τα προβλήματα είναι όχι μόνον επικοινωνιακά αλλά και εξόχως πρακτικά. Η επιλογή στήριξης του κ. Ευ. Μείμαρακ αποτελεί ψήφο εμπιστοσύνης του Μεγάρου Μαξίμου και δευτερευόντως των κ. Βενιζέλου και

Κουβέλη, στο τεκμήριο αθωότητας του προέδρου της Βουλής. Η εθελουσία αναστολή στα καθήκοντα διευθυνσης του κοινοβουλευτικού έργου όχι μόνο στερεί ένα όπλο από τη φάρετρα του πρωθυπουργού, αλλά έχει και συνακόλουθες παρενέργειες.

Όσοι γνωρίζουν τον κ. Μείμαρακ δεν εξεπλάγησαν από την «εκρηξη» του μετά τη δημοσιοποίηση της καταγγελίας. Ωστόσο, οι επαναλαμβανόμενες εκρήξεις του, αλλά και οι αναφορές ότι τον... στενεύει το κόστος του προέδρου της Βουλής, εκλαμβάνονται ως σαφές μήνυμα ότι το ενδεχόμενο παραίτησης δεν έχει αποκλειστεί από τη σκέψη του. Ενδεχόμενη παραίτησή του θα έφερνε την κυβερνητική πλειοψηφία μπροστά σε προκλήσεις. Κατ' αρ-

χίν θα οδηγούσε στην ανάγκη εκλογής νέου προέδρου, από τη γαλαζία Κ. Ο., επιλογή όχι εύκολη. Δευτερευόντως, δε, θα υπέβαλε την πλειοψηφία Ν. Δ., ΠΑΣΟΚ, ΔΗΜΑΡ σε μια ισχυρή δοκιμασία, καθώς ήδη έχουν καταγραφεί σημαντικές διαφοροποιήσεις σε ήσσονος σημασίας νομοθετήματα.

Η παραμονή του, πάλι, δεν είναι ανέφελη καθώς, παρά την κεντρική στήριξη, δεν κρύβεται η ενόχληση στελεχών του Μαξίμου για κάποιους από τους χειρισμούς. Το ύψος της αντιπαράθεσης αλλά και πρωτοβουλίες, όπως η δημοσιοποίηση επιστολής του καταγγέλλοντος Ιωσήφ Λιβανού, με αποδέκτες εκτός του προέδρου της Βουλής και το Μέγαρο Μαξίμου, προκάλεσαν εκνευρισμό...

Τα ακίνητα, τα ποσά και οι καταγγελίες...

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΜΑΝΔΡΟΥ

Στις αγοραπωλησίες ακινήτων εστιάζει κυρίως η έρευνα για τις καταγγελίες κατά του προέδρου της Βουλής Ευ. Μείμαρακ και των πρώην υπουργών Γ. Βουλγαράκη και Μιχ. Λιάπη, με την εισαγγελέα που ανέλαβε τις έρευνες να επισπεύδει τις διαδικασίες, σε μια προσπάθεια να εκκαθαριστεί το συνηθέστερο η υπόθεση που σκιάζει την πολιτική ζωή σε μια ιδιαίτερα κρίσιμη περίοδο.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», στο πεδίο των ακινήτων θα παιχθεί η υπόθεση του προέδρου της Βουλής, καθώς εκείνο που προκαλεί το έντονο ενδιαφέρον των εισαγγελικών αρχών, που έχουν πλέον την ευθύνη των ερευνών –η δικογραφία διαβιβάστηκε ήδη στην εισαγγελέα Πόπη Παπανδρέου από το ΣΔΟΕ– είναι οι αγοραπωλησίες για δεκάδες ακίνητα του ομίλου Καρούζου, αλλά και οι συνθήκες πώλησής τους και πρωτίστως οι επενδυτικές δρα-

Η εμπλοκή του ΣΔΟΕ, οι δεκάδες αγοραπωλησίες, οι επενδυτικές δραστηριότητες και οι υπέρογκες δανειοδοτήσεις τραπεζών

στηριότητες σε κατασκευές και εμπόρια ακινήτων με υπέρογκες δανειοδοτήσεις τραπεζών.

Στο πλαίσιο των ερευνών που έχουν ξεκινήσει, ελέγχονται κατά προτεραιότητα πληροφορίες και στοιχεία που ήδη υπάρχουν στη δικογραφία και αναφέρονται σε αγοραπωλησίες διαφόρων προσώπων μεταξύ των οποίων και κρατικών αξιωματούχων, προκειμένου να διακριβωθούν πλήρως οι συνθήκες και κυρίως το παρασκήνιο τους.

Η εισαγγελέα, με εμπειρία σε αναζήτηση διαδρομών πολιτικού χρήματος (έχει χειριστεί και τα υποβρύχια), δρομολογεί διαδικασίες ουσιαστικού ελέγχου για τους τρεις πολιτικούς και επεξεργάζεται σχολαστικά τις δηλώσεις πόθεν έσχες που έχουν καταθέσει τα τελευταία χρόνια. Παράλληλα οι λογαριασμοί τους σε πιστωτικά ιδρύματα όλης της χώρας ήδη έχουν ανοίξει, με πρωτοβουλία του ΣΔΟΕ, πριν φθάσει η υπόθεση στα χέρια της εισαγγελέως και σύντομα, όπως εκτιμούν δικαστικές πηγές, οι κινήσεις τους (τυχόν εμβάσματα και αναλήψεις) θα φθάσουν στο εισαγγελικό γραφείο για έρευνα.

Και ενώ ο περιοριστικός έλεγχος για τον πρόεδρο της Βουλής τρέχει ήδη, ό-

πως και για τους δύο άλλους πρώην υπουργούς, σε κατάθεση ενώπιον της εισαγγελέως καλούνται την επόμενη εβδομάδα οι δύο ιδιώτες που άνοιξαν το θέμα για τους πολιτικούς με καταγγελίες τους στο ΣΔΟΕ. Σύμφωνα με πληροφορίες, αρχικά έχει κληθεί από την εισαγγελέα σε κατάθεση αύριο ο κτηματομεσίτης Ιωσήφ Λιβανός που είχε για χρόνια συνεργασία με τον κατασκευαστικό όμιλο Καρούζου και στη συνέχεια έκανε, στη δικαιοσύνη και το ΣΔΟΕ, καταγγελίες και αναφορές κατά του κ. Καρούζου, αναφέροντας μεταξύ άλλων ότι και οι τρεις πολιτικοί ανήκαν σε εκείνους για τους οποίους έκανε ξέπλυμα χρημάτων.

Ο κ. Λιβανός, ο οποίος, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, επισήμως τις καταγγελίες για τους πολιτικούς τις έκανε στο ΣΔΟΕ στο τέλος του 2011 –η υπόθεση που αφορά τους επιχειρηματίες και τις μεταξύ τους κόντρες είχε ήδη ξεκινήσει από το 2010– δεν προκώμισε στην κατάθεσή του ενώπιον των αρμοδίων τον σώματος στοιχεία για να επιβεβαιώσει τα καταγγελλόμενα για τον κ. Μείμαρακ και τους υπολοίπους.

Μετά την εννημέρωση, μάλιστα, τον Μάρτιο του 2012 της εισαγγελέως Πόπης Παπανδρέου από το ΣΔΟΕ για τις καταγγελίες περί πολιτικών –τότε ο Ευ. Μείμαρακς δεν ήταν πρόεδρος της Βουλής– εδόθη εντολή και ο κ. Λιβανός επανεξετάστηκε, δίχως και πάλι να προσκομίσει νεότερα στοιχεία επιβεβαιωτικά των καταγγελιών του.

Ιλιγγιώδες ποσό

Πέραν του κ. Λιβανού σε κατάθεση έχει κληθεί από την εισαγγελέα και ο έτερος καταγγελλόμενος Γ. Ζωγραφάκης, πρώην συνεταιίρος του Ιω. Καρούζου, ο οποίος και αγόρασε στη μετ' Καρούζο εποχή μεγάλο αριθμό μετοχών του ομίλου που βρίσκεται πλέον σε διαδικασίες πτώχευσης. Και αυτός, με κατάθεσή του στο ΣΔΟΕ, κάνει λόγο για εμπλοκή των τριών πολιτικών στο ξέπλυμα, δίχως να τους κατονομάζει. Αναφέρεται όμως στο ιλιγγιώδες ποσό των 10,5 δισ. ευρώ που κατά την κατάθεσή του είναι το σύνολο των χρημάτων που ξεπλύθηκαν.

Επίσης θα κληθεί σε κατάθεση ο κ. Παν. Καραλής, υπεύθυνος για την οικονομική διαχείριση του ομίλου Καρούζου, ο οποίος έχει εξεταστεί και από το ΣΔΟΕ, όπως και άλλοι υπάλληλοι του ομίλου. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», δεν έχει επιβεβαιωθεί τα καταγγελλόμενα για τους πολιτικούς. Τέλος, να αναφερθεί ότι η εισαγγελική έρευνα θα στραφεί και στον έλεγχο των επιχειρηματιών που εμπλέκονται στο κουβάρι της ίδιας ιστορίας.

Η δημοσιοποίηση καταγγελίας –που πάντως δεν έχει στοιχειοθετηθεί– για εμπλοκή του προέδρου της Βουλής κ. Ευάγγελου Μείμαρακ σε υπόθεση ξεπλύματος μαύρου χρήματος, λειτουργεί αποσταθεροποιητικά για την κυβέρνηση.

Ο Β' αντιπρόεδρος του Κοινοβουλίου και επικεφαλής της Επιτροπής για τον έλεγχο των «πόθεν έσχες» κ. Θανάσης Νάκος, παραδέχθηκε πως η σχετική καταγγελία ήταν εν γνώσει του.

Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, κ. Ιω. Τέντες, ζήτησε άμεσα τη διερεύνηση ερευνών, προκειμένου να διαπιστωθεί τι ακριβώς συμβαίνει στο ΣΔΟΕ.

Τέντες: Επικίνδυνες καταστάσεις για την πολιτική ομαλότητα

Σπανιότατα δικαστικός λειτουργός και μάλιστα στο υψηλότατο επίπεδο, φθάνει να επισμάνει πικρές αλήθειες για τον τρόπο λειτουργίας κρατικών υπηρεσιών και μερίδας του Τύπου, όπως συνέβη την Παρασκευή. Με έγγραφο του ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, Ιω. Τέντες, παρένθετο στο μείζον θέμα που έχει δημιουργηθεί και σκιάζει την πολιτική ζωή του τόπου με τις έρευνες –υπαρκτές ή ανύπαρκτες– για πολιτικούς και ιδιαίτερως, για όσους φέρονται να έχουν τελήσει ποινικά αδικήματα.

Ο κ. Τέντες μετά τη δημοσιοποίηση από ιστοσελίδα λίστας ονομάτων πολιτικών που υποστηρίζεται ότι ελέγχονται από το ΣΔΟΕ, έκρουσε για πρώτη φορά τον κώδωνα του κινδύνου για τις συνέπειες μιας παρατεταμένης –πολλές φορές χωρίς στοιχεία– απαξίωσης πολιτικών προσώπων και επεσήμανε ότι οι πρακτικές αυτές «είναι απαράδεκτες και επικίνδυνες για την

πολιτική ομαλότητα». Ο ανώτατος εισαγγελικός παράγοντας της χώρας ζήτησε άμεσα τη διερεύνηση ερευνών, προκειμένου να διαπιστωθεί τι ακριβώς συμβαίνει στο ΣΔΟΕ και ποιοι εκ των υπαλλήλων που χειρίζονται φακέλους για έλεγχο πολιτικών, συνέταξαν αυτή τη «λίστα» και τη διέπρευσαν στη δημοσιότητα.

Υπαρξη φακέλων

Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, αντιλαμβάνομενος πλήρως και λόγω της θεσμικής του θέσης τη σοβαρότητα της κατάστασης, στο έγγραφο του ευθέως αμφισβητεί –και αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό– την ύπαρξη λίστας, με την έννοια του δημοσίου εγγράφου, που περιλαμβάνει ονόματα πολιτικών που ελέγχονται για διάφορες ποινικά αδιόπινες συμπεριφορές. Δεν είναι τυχαίο, μάλιστα, ότι θέτει τον όρο λίστα εντός εισαγγελικών. Βεβαίως σύμφωνα με διασταυρωμένες πληροφορίες από αρ-

Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου στο έγγραφο του ευθέως αμφισβητεί την ύπαρξη λίστας, με την έννοια του δημοσίου εγγράφου

μόδιες πηγές –δικαστικές αλλά και του ΣΔΟΕ– φάκελοι για έλεγχο πολιτικών υπάρχουν. Όχι όμως και συγκεκριμένη λίστα, όπως άλλωστε προκύπτει από την εισαγγελική παραγγελία στα μέσα της περασμένης εβδομάδας, όταν ο ίδιος ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου έδιδε εντολή στους οικονομικούς εισαγγελέες «να διερευνήσουν αν υπάρχουν λίστα κι αν ναι, να πράξουν τα δέοντα».

Ο κ. Τέντες εκτός της αυτονόητης παραγγελίας του προς την κ. Ελένη Ράικου, προϊστάμενη της Εισαγγελίας

της Αθήνας, να ερευνηθούν οι ευθύς υπαλλήλων του ΣΔΟΕ και μάλιστα για το βαρύ αδίκημα της παραβίασης υπηρεσιακού απορρήτου, αλλά και οι ευθύνες όσων πρώτο, όπως αναφέρει, δημοσίευσαν τη «λίστα», επισμαίρει με τρόπο εμφατικό την ιδιαίτερη επικινδυνότητα αυτών των πρακτικών με τη δημοσιοποίηση –χωρίς στοιχεία και χωρίς οι έλεγχοι να έχουν προχωρήσει– ονομάτων πολιτικών προσώπων και κυβερνητικών αξιωματούχων.

Η σημασία των επισμαρμένων του είναι προφανής, ξεκινώντας από την παραβίαση της νομιμότητας, που δεν επιτρέπει την παραβίαση της μυστικότητας και επισμαρνοντας το σοβαρότερο: Οτι με αυτού του είδους τις διαρροές και ονοματολογίες «παραβλάπτεται το έργο της δικαιοσύνης», η οποία δεν μπορεί να ερευνηθεί απερίσπαστη και σε βάθος τα καταγγελλόμενα.

Όμως το σημαντικό που θέτει ο ει-

σαγγελέας του Αρείου Πάγου στο έγγραφο του είναι πως η δημοσιοποίηση ονομάτων χωρίς στοιχεία «συντελεί στο τοπίο ώστε να αφεθεί η δικαιοσύνη να κάνει τη δουλειά της. Να σημειωθεί εδώ ότι πριν από πέντε ημέρες η εννημέρωση που παρείχαν οι οικονομικοί εισαγγελέες στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου ήταν πως οι έρευνες για πολλούς πολιτικούς –είναι διάσπαρτες και δεν συγκροτούν συγκεκριμένη λίστα ελεγχόμενων– δεν έχει αποδώσει τίποτα, ενώ για άλλους συνεχίζεται, δίχως προς το παρόν να υπάρχουν αξιόλογα ευρήματα.

Πάντως, ανώτατες δικαστικές πηγές δήλωναν την ανησυχία τους για τον τρόπο λειτουργίας κρατικών υπηρεσιών, όπως το ΣΔΟΕ, και δεν έκρυβαν τους προβληματισμούς τους για την ύπαρξη υπαλλήλων που λειτουργούν αυτόνομα εξυπηρετώντας σκοπούς πέραν των καθηκόντων τους.

Τρανταχτά ονόματα επιχειρηματιών

Ηκπρά ονόματα του επιχειρηματικού κόσμου ελέγχονται από τη δικαιοσύνη για ανάμιξη στις δαιδαλώδεις διαδρομές εκατομμυρίων ευρώ, που ερευνούνται στο πλαίσιο της υπόθεσης Καρούζου.

Σε πόρισμα του ΣΔΟΕ, που συνεχίζει τους οικονομικούς ελέγχους, παράλληλα με τις έρευνες που έχει αναλάβει η εισαγγελέα Πόπη Παπανδρέου, καταλογίζονται ποσά φοροδιαφυγής στην υπόθεση ύψους 31 εκατ. ευρώ. Επίσης αξιολογούνται τα ευρήματα σε ό,τι αφορά τον κ. Βίκτωρα Ρέστη, τον οποίο και σχεδόν κατά αποκλειστικότητα αφορά το συγκεκριμένο πόρισμα, που είναι το πρώτο και βρίσκεται πλέον στα χέρια της εισαγγελέως Παπανδρέου, αλλά δεν είναι το μόνο.

Σύμφωνα με πληροφορίες στο στάδιο τελικής επεξεργασίας βρίσκεται και δεύτερο, που αφορά μεγάλα ονόματα επιχειρηματιών και αναμένεται να σταλεί στην Εισαγγελέα τις επόμενες ημέρες. Σε κάθε περίπτωση, η υπόθεση ομίλου Καρούζου, που βρίσκεται σε πλήρη έλεγχο, εκτιμάται ως εξαιρετικά σημαντική, πέραν της εμπλοκής των τριών πολιτικών, καθώς πρόκειται για οικονομικό σκάνδαλο που περιλαμβάνει: Δανειοδοτήσεις εκατομμυρίων ευρώ από πιστωτικά ιδρύματα για επενδύσεις σε ακίνητα και εμπορία ακινήτων από τα οποία μέρος μόνον επενδύθηκε, ενώ τα υπόλοιπα αναζητούνται. Επίσης στην υπόθεση έχει εντοπιστεί σωρεία παρανομιών που σχετίζονται με τις αγοραπωλησίες των ακινήτων αυτών, που είναι μεγάλης αξίας και σε περιοχές υψηλού οικονομικού ενδιαφέροντος, όπως η Γλυφάδα και το κέντρο της Αθήνας. Από τις έρευνες επίσης έχουν προκύψει έκνομες δραστηριότητες με εμπλοκή και κρατικών λειτουργών, καθώς πολλά από αυτά τα ακίνητα δεν ήταν «καθαρά» από πλειυράς ιδιοκτησιακού καθεστώτος, ενώ άλλα ήταν δασικά κ.λπ. Παράλληλα ελέγχονται δεκάδες offshore εταιρείες επιχειρηματιών που εμπλέκονται στην υπόθεση για να διακριβωθεί ροή χρημάτων των οποίων αναζητούνται οι αποδέκτες, ενώ σε έλεγχο από τη δικαιοσύνη βρίσκεται και η διαδικασία πτώχευσης του ομίλου Καρούζου, καθώς ελέγχεται ως προσηκματική.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------

Οι βίαιες εκδηλώσεις αντιαμερικανισμού, με αφορμή ένα ερασιτεχνικό βίντεο, έφθασαν μέχρι το Αφγανιστάν.

Ισλαμική άνοδος έναντι αμερικανικής υποχώρησης

Στη δύση της θητείας του, ο Ομπάμα αντικρίζει μια Μ. Ανατολή που αλλάζει ερήμην των ΗΠΑ

Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Τετάρτη, 23 Σεπτεμβρίου 2009. Η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ υποδέχεται με ενθουσιώδη χειροκροτήματα τον Μπαράκ Ομπάμα. Αλλαγή, ειρήνη και συμφιλίωση ήταν οι λέξεις-κλειδιά στην πρώτη του ομιλία από το βήμα των Ηνωμένων Εθνών. Σε ρόλο αντι-Μπους, ο πρώτος μαύρος πρόεδρος της υπερδύναμης επείχε να αντιστρέψει το ρεύμα του αντιαμερικανισμού που σώρωνε τον μουσουλμανικό κόσμο, με μια ομιλία πυκνή σε πολιτικά μηνύματα: Απόσυρση των αμερικανικών στρατευμάτων από το Ιράκ, χείρα φιλίας προς το Ιράν, υπόσχεση για παλαιστινιακό κράτος, κλείσιμο του Γκουαντάναμο. Γοητευμένος, ο Μουαμάρ Καντάφι δήλωσε ότι οι πολίτες της Μαύρης Ηπείρου «είναι περήφανοι που ένας γιος της Αφρικής εξέλεξε πρόεδρο της Αμερικής».

Τρίτη, 24 Σεπτεμβρίου 2012. Ο Μουαμάρ Καντάφι δεν μπόρεσε να περυσωθεί στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ για να ακούσει την τελευταία ομιλία της (πρώτης) τετραετίας ενός Ομπάμα που μάλλον δεν δικαιώσε τις προσδοκίες του. Αυτή τη φορά, ο Αμερικανός πρόεδρος έτεινε προς το Ιράν ένα χέρι που δεν κρατούσε κλαδί ελιάς, αλλά σπληνισμένο περίστροφο, με την προειδοποίηση ότι «ο χρόνος για μια διπλωματική λύση δεν είναι απεριόριστος». Το Παλαιστινιακό έχει κατακλύσει στο πιο απελπιστικό σημείο του από τον πόλεμο των Εξι Ημερών, καθώς ο Ομπάμα παρακολουθεί ατάραχος την επέκταση των ισραηλινών αποικισμών. Μια εξέλιξη «που υπονομεύει κάθε προσπάθεια για την ειρήνη», όπως τόνισε, από το βήμα του

ΟΗΕ, ο γενικός γραμματέας του, Μπαν Κι Μουν. Όσο για το Γκουαντάναμο, την τελευταία φορά που μετρήσαμε είχε ακόμη 167 κρατούμενους.

Μ' αυτά και μ' αυτά δεν είναι και τόσο παράξενο που ένα νέο «τσουανάμι» βίαιων εκδηλώσεων αντιαμερικανισμού εκδηλώθηκε αυτές τις μέρες σε είκοσι αραβικές και μουσουλμανικές χώρες, από το Μαρόκο μέχρι την Ινδονησία. Όσοι απορούν πώς μια τόσο γελοία αφορμή όσο ένα ερασιτεχνικό βίντεο μπόρεσε να προκαλέσει τόσο σασματά, είναι σαν να μην

Δεν είναι και τόσο παράξενο το νέο βίαιο «τσουανάμι» που εκδηλώθηκε σε είκοσι αραβικές και μουσουλμανικές χώρες

μπορούν να χωνέψουν ότι ένα ταπεινό σπίρτο μπορεί να πυροδοτήσει εφιαλτική έκρηξη μέσα στο μπαρουτάδικο. Οι ιστορικοί θα μπορούσαν να ανατρέξουν στην Ινδική Εξέγερση του 1857: Ο ινδικός στρατός των «σεπί», που είχαν φτιάξει οι ίδιοι οι Βρετανοί αποικιοκράτες, εξεγέρθηκε εναντίον τους, πυροδοτώντας έναν άγριο πόλεμο. Η αφορμή ήταν και τότε μια θρησκευτικού περιεχομένου «αστειόπτα»: η φήμη ότι τα φυσίγια που μοίραζε στους σεπί η βρετανική Εταιρεία Ανατολικών Ινδιών περιείχαν χοιρινό και αγελαδινό λίπος – κάτι που έβλαβε σε κοινή σημαία εναντίον των «βέβλων» αποικιοκρατών μουσουλμάνους και ινδουιστές!

Είναι αλήθεια, βέβαια, ότι ο Μπαράκ Ομπάμα υπήρξε συνεπής στην προε-

κλογική του δέσμευση και απέσυρε τα αμερικανικά στρατεύματα, τερματίζοντας τον πόλεμο στο Ιράκ. Ξέσισε αληθεύει, ωστόσο, ότι κλιμάκωσε τον δεύτερο πόλεμο εναντίον μουσουλμανικής χώρας, που κληροδότησε από τον προκάτοχό του, στο Αφγανιστάν, ότι εξαπέλυσε και τρίτο, στη Λιβύη και ότι φλερτάρει με την ιδέα για έναν τέταρτο, στη Συρία ή και για έναν πέμπτο – και απείρωσ περισσότερο επικίνδυνο – στο Ιράν. Τα πολιτικά αποτελέσματα αυτών των στρατιωτικών περιπετειών δεν φαίνονται και τόσο αξιοζήλευτα: Η κυβέρνηση Μαλικί στο Ιράκ επιτρέπει στο Ιράν να χρησιμοποιεί τον εθνικό χώρο για να στείλει όπλα στο καθεστώς Ασάντ, ενώ στη Βεγγάζη ισλαμιστές που εξοστρίχθηκαν από την Αμερική δολοφονούν τον Αμερικανό πρεσβευτή και στην Καμπούλ οι σύγχρονοι «σεπί» εκτελούν Αμερικανούς πεζοναύτες.

Η μεγάλη ανατροπή που έφερε στην αμερικανική εξωτερική πολιτική ο Μπαράκ Ομπάμα ήταν η απόφασή του να εγκαταλείψει την υποστήριξη των απολυταρχικών, αραβικών καθεστώτων, τύπου Μουμπάρακ και να επενδύσει στις λαϊκές εξεγέρσεις, που σύντομα ηγεμονεύθηκαν από τους ισλαμιστές. Ο χρόνος θα δείξει αν η ριψοκίνδυνη επιλογή του δικαιωθεί ή όχι. Για την ώρα, ο 44ος πρόεδρος, σε αντίθεση με τους νεοσυντηρητικούς προκατόχους του, δείχνει να μην έχει ούτε την πρωτοβουλία των κινήσεων στη Μέση Ανατολή, ούτε κάποιο στρατηγικό σχέδιο, αρκούμενος να αντιδρά στις δραματικές αλλαγές που συντελούνται ερήμην του. Και βέβαια, ο κόκορας αρέσκειται να λαλεί την αυγή, αλλά ουδείς σάφρων πιστεύει ότι είναι αυτός που σπκώνει τον ήλιο.

Οι θρησκευτικοί πόλεμοι είναι δίκιο μαχαίρι

Ακολουθώντας τη δοκιμασμένη συνταγή του «διαίρει και βασίλευε», η κυβέρνηση Μπους αξιοποίησε τις θρησκευτικές διαμάχες μεταξύ σιιτών και σουνιτών. Επί ημερών Ομπάμα, αυτή η συνταγή κινδυνεύει να γίνει μηύμεραγκ. Η υποστήριξη της Ουάσινγκτον στους σουνιτες Αδελφούς Μουσουλμάνους της Συρίας ωθεί τη σιιτική κυβέρνηση Μαλικί, στο Ιράκ, προς την πλευρά του Ασάντ και της Τεχεράνης. Πολύ περισσότερο, που στις σουνιτικές επαρχίες Ανμπάρ και Ντιγιάλα αντικαθιστική της σουνιτικής μειονότητας έχουν ήδη δημιουργήσει τον δικό τους «Ελεύθερο Ιρακινό Στρατό». Στο μεταξύ, Σαουδική Αραβία και Κατάρ βλέπουν εχθρικά τους Αδελφούς Μουσουλμάνους της Αιγύπτου που βρίσκονται ήδη στην εξουσία και προσπαθούν να τους υπονομεύσουν, ενισχύοντας τους σκληροπυρηνικούς «σαλαφιστές». Ηταν οι σαλαφιστές που δημιούργησαν σάλο διαδίδοντας, με αραβικούς υποτίτλους, το επίμαχο αντιολομικό βίντεο στο Διαδίκτυο και πρωτοστατώντας στις αντιαμερικανικές διαδηλώσεις.

Μαθήματα πρεμίας από Αχμεντιντζάντ

Το Ιράν μπορεί να βρίσκεται στη γραμμή του πυρός, αλλά ο πρόεδρος Μαχμούτ Αχμεντιντζάντ ήταν ήρεμος όσο ποτέ άλλοτε το Σαββατοκύριακο, διασκεδάζοντας τις απειλές του Ισραήλ και προβλέποντας ότι τίποτα δεν πρόκειται να γίνει στις διαπραγματεύσεις για τα πυρηνικά έως και μετά τις αμερικανικές προεδρικές εκλογές. Σε συνέντευξη, κατά την επίσκεψή του στα Ηνωμένα Έθνη, ο Αχμεντιντζάντ έδειξε να μην έχει ενοχληθεί από τις δηλώσεις ή από την επισφαλή θέση των συμμάχων της Τεχεράνης, στη Δαμασκό. Αντιθέτως, μίλησε συχνά για πολιτική - με αναφορά στην κόπωση της αμερικανικής κοινής γνώμης από τους πολέμους.

Η ωριαία συζήτηση ήταν ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα της ανθε-

Του DAVID IGNATIUS
Αρθρογράφου της WASHINGTON POST

κτικότητας του χαρακτήρα του, που έκανε τον Αχμεντιντζάντ να επιβιώνει στα εσωτερικά πολιτικά πράγματα του Ιράν και τον κατέστησε ένα είδος θείας δικής για τους επικριτές των ΗΠΑ, του Ισραήλ και του αραβικού κόσμου. Αν και εξέφρασε την επιθυμία να διαπραγματευτεί, σε μια σειρά ζητημάτων, πέρασε σε γενικόπτες όταν πίεστικε για λεπτομέρειες. Ο τόνος του ήταν ήρεμος, ακόμη κι όταν η συζήτηση ήρθε στο ενδεχόμενο μιας σύγκρουσης με το Ισραήλ.

«Εμείς, γενικώς, δεν παίρνουμε πολύ σοβαρά το ζήτημα των σιωνιστών και τους πιθανούς κινδύνους που απειλούν από αυτούς» είπε στην αρχή της συνέντευξης. «Βεβαίως θα τους άρεσε να βρουν έναν τρόπο για τη σωτηρία τους, κάνοντας πολύ θόρυβο και να προκαλούν κινδύνους για να σώσουν τους εαυτούς τους. Αλλά δεν πιστεύω ότι θα πετύχουν».

Ερωτηθείς αν νομίζει ότι ο Ισραηλινός πρωθυπουργός Μπέντζαμιν Νετανιάχου μπλοφάρει, όταν απειλεί να επιτεθεί στις πυρηνικές εγκαταστάσεις του Ιράν, ο Ιρανόος πρόεδρος είπε ότι συμφωνεί μ' αυτή την άποψη και εκτίμησε ότι αυτή η ανάλυση βρίσκεται «κοινή γνώμη».

Η ανούσια αυτοεπιβεβαίωση του Αχμεντιντζάντ είναι εν μέρει ζήτημα στυλ, επειδή κανείς πολιτικός δεν θέλει να δείξει αδυναμία μπροστά στους αντιπάλους του. Αλλά σ' αυτή την τρίτη συνέντευξη που πήρα από τον Ιρανό πρόεδρο, είχα την αίσθηση ότι πιστεύει γενικώς πως ο κόσμος ακολουθεί το ιρανικό τρόπο. Βλέπει μια Αμερική που αντιμετωπίζει αναπόδισ στον μουσουλμανικό κόσμο - στους πολέμους στο Ιράκ και στο Αφγανιστάν και πιο πρόσφατα, στην αντιμετώπιση των αραβικών εξεγέρσεων. Στενοί σύμμαχοι των Αμερικανών, όπως η Αιγύπτου του Χόσνι Μουμπάρακ, έφυγαν και ο Αχμεντιντζάντ είναι ακόμη στη θέση του.

Στη συζήτηση για τις διαπραγματεύσεις του Ιράν με τη διεθνή ομάδα, γνωστό ως P5+1, ο Αχμεντιντζάντ είπε ότι θέλει μια συμφωνία για τον περιορισμό των αποθεμάτων του εμπλουτισμένου ουρανίου. Αλλά υπαινιχθηκε ότι η κυβέρνηση Ομπά-

μα θέλει να καθυστερήσει τις διαπραγματεύσεις μέχρι μετά τις εκλογές του Νοεμβρίου, για να αποφύγει τη διαπραγματευση υποχωρήσεων, που θα έφερναν σε δύσκολη θέση τον πρόεδρο.

«Ημιασταν πάντα έτοιμοι και είμαστε έτοιμοι» να κάνουμε συμφωνία που θα ανταποκρίνεται στις ανησυχίες της P5+1, είπε. «Αλλά η εμπειρία έχει δείξει ότι σοβαρές και καίριες αποφάσεις δεν λαμβάνονται όταν οι ΗΠΑ οδεύουν σε εκλογές». Ο Αχμεντιντζάντ παρατήρησε σε ένα άλλο σημείο της συζήτησης: «Πιστεύω ότι ορισμένες συζητήσεις και σημαντικά ζητήματα πρέπει να ξανασυζητούνται όταν αλλάξει η ελεγχτική πολιτική απόφαση στις Ηνωμένες Πολιτείες».

Μιλώντας για την Αμερική, ο Αχμεντιντζάντ αναφέρθηκε πολλές φορές σε μια χώρα, η οποία, με τα δικά του λόγια, είναι κουρασμένη από τις υπερβολικές δαπάνες εξωτερικών πολέμων και όπου η κοινή γνώμη έχει την τάση να είναι αντι-ισραηλινή.

«Θα δεχθεί ο αμερικανικός λαός την ανάμειξη και τις επεμβάσεις σε υποθέσεις άλλων;» αναρωτήθηκε σ' ένα σημείο, πριν απαντήσει στην ερώτηση. «Δεν πιστεύω. Πιστεύω ότι ο αμερικανικός λαός είναι φιλερηνικός λαός».

Ο Αχμεντιντζάντ είπε ότι το Ιράν είναι πρόθυμο να μεσολαβήσει σε συμφωνίες για τον τερματισμό του πολέμου σε Συρία και Αφγανιστάν. Στη Συ-

Η ωριαία συζήτηση ήταν ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα της ανθεκτικότητας του χαρακτήρα του

ρία, που είναι σύμμαχος του Ιράν, είπε ότι υποστηρίζει μεταβατικές εκλογές για νέα κυβέρνηση. Ερωτηθείς αν ο πρόεδρος Μπασάρ αλ Ασάντ θα έπρεπε να είναι υποψήφιος, απάντησε ότι αυτό θα το αποφασίσουν οι Σύριοι. Ήταν δύσκολο να διακρίνει κάποιος αν αυτό αντιπροσωπεύει κάποιο είδος αποστασιοποίησης από τον Ασάντ.

Στο Αφγανιστάν, ο Ιρανόος ηγέτης ισχυρίστηκε ότι δεν γνώριζε για μια πρόσκληση τον Φεβρουάριο του 2011 προς τον ειδικό απεσταλμένο των ΗΠΑ Μαρκ Γκρόσμαν. Αλλά επί της ουσίας ανανέωσε την πρόσκληση, λέγοντας ότι μετά τις αμερικανικές εκλογές, το Ιράν είναι έτοιμο για απευθείας συνομιλίες με τις ΗΠΑ για τη σταθεροποίηση του Αφγανιστάν.

Το πιο δυσχερές ζήτημα σε οποιαδήποτε συζήτηση με τον Αχμεντιντζάντ είναι το Ισραήλ κι αυτή η συζήτηση δεν ήταν διαφορετική. Ερωτηθείς πειστικά γιατί συνεχίζει να κάνει σκόλια που οι Ισραηλινοί θεωρούν εχθρική, απάντησε με σειρά ερωτημάτων για την ισραηλινή κατοχή αραβικής γης. Όταν του ζητήθηκε να επιβεβαιώσει την ύπαρξη του Ισραήλ, αρνήθηκε.

Η προεδρία του Αχμεντιντζάντ λήγει την επόμενη χρονιά, οπότε θεωρητικός ίσως είναι η τελευταία του επίσκεψη στη Νέα Υόρκη ως Ιρανού ηγέτη. Αλλά είναι μάλλον απίθανο ότι αυτός ο βετεράνος θα εξαφανιστεί από τα πολιτικά πράγματα του Ιράν, ή το παγκόσμιο προσκήνιο, χωρίς μάχη.

Ανησυχητικά μηνύματα για Ρόμνι – Ρεπουμπλικανούς

Τελευταία ίσως ευκαιρία να ανατρέψει την εις βάρος του κατάσταση αποτελεί το πρώτο τηλεοπτικό ντιμπέι με τον Ομπάμα

Των JIM RUTENBERG και JEFF ZELENY

Εδώ και αρκετές εβδομάδες, οι Ρεπουμπλικανοί στο Οχάιο παρακολουθούν με ιδιαίτερη ανησυχία τις 18 εκλεκτικές ψήφους τις πολιτείες να γλιστρούν μέσα από τα χέρια του Μιτ Ρόμνι. Στο ίδιο έργο θεατές και οι υποστηρικτές του κόμματος στη Φλόριδα, όπου όλες οι ενδείξεις συνηγορούν πως ο πρόεδρος Ομπάμα έχει ήδη πάρει το πάνω χέρι στη μάχη για τις 28 εκλεκτικές ψήφους της πολιτείας. Οι ανησυχίες αυτές επιβεβαιώνονται από την πρόσφατη δημοσκόπηση του Πανεπιστημίου Quinnipiac, των New York Times και του CBS στις δύο αυτές πολιτείες. Σύμφωνα με τη δημοσκόπηση, ο πρόεδρος Ομπάμα έχει διευρύνει το προβάδισμά του έναντι του κ. Ρόμνι, ενώ έχει σαφώς μεγαλύτερη ποσοστά αποδοχής σ' όλα τα βασικά ζητήματα της τρέχουσας προεκλογικής περιόδου. Και όλα αυτά, παρά το γεγονός ότι οι μισοί ψηφοφόροι εμφανίζονται δυσαρεστημένοι από την προεδρία του Μπαράκ Ομπάμα.

Αναποφάσιστο

Οι δημοσκοπήσεις αναδεικνύουν τις τεράστιες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο υποψήφιος των

Ρεπουμπλικανών για την προεδρία, καθώς προετοιμάζεται για την τελευταία του ίσως ευκαιρία να ανατρέψει την κατάσταση: το πρώτο τηλεοπτικό ντιμπέι. Ο κ. Ρόμνι δεν καλείται απλώς να κερδίσει την εμπιστοσύνη των αναποφάσιστων, αλλά να «γοντεύσει» τους ψηφοφόρους εκείνους που έχουν αρχίσει να συνθηθίζουν στην ιδέα μιας δεύτερης θητείας του προέδρου Ομπάμα. Παρά ταύτα, οι δημοσκοπήσεις έδειξαν ότι υπάρχει πρόσφορο έδαφος που θα μπορούσε να εκμεταλλευτεί ο υποψήφιος των Ρεπουμπλικανών. Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα θεωρεί ότι ο κ. Ρόμνι είναι πιο ικανός να αντιμετωπίσει το έλλειμμα από τον πρόεδρο Ομπάμα.

Ο κ. Ρόμνι, ωστόσο, αντιμετωπίζει σωρεία εμποδίων σ' αυτές τις δύο πολιτείες, οι οποίες διαθέτουν τόσες εκλεκτικές ψήφους όσες όλες οι λεγόμενες αμφίρροπες πολιτείες μαζί. Το προβάδισμα του κ. Ρόμνι μεταξύ των ηλικιωμένων πολιτών έχει αντιστραφεί, ενώ ο υποψήφιος των Ρεπουμπλικανών δεν θεωρείται πλέον ο καταλληλότερος να διαχειριστεί την οικονομία. Οι περισσότεροι συμμετέχοντες στη δημοσκόπηση δήλωσαν ότι έχουν αρνητική γνώμη για τον κ.

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες στη δημοσκόπηση δήλωσαν ότι έχουν αρνητική γνώμη για τον Μιτ Ρόμνι και πως ο υποψήφιος των Ρεπουμπλικανών δεν ενδιαφέρει για τα προβλήματα του μέσου πολίτη.

Ρόμνι και πως ο υποψήφιος των Ρεπουμπλικανών δεν ενδιαφέρεται για τα προβλήματα του μέσου πολίτη.

Στο Κολόμπους του Οχάιο, η αίσθηση που κυριαρχεί ανάμεσα στους υποστηρικτές του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος είναι πως ο κ. Ρόμνι αδυνατεί να συνδεθεί με τον ψηφοφόρο της εργατικής τάξης. Στην εκκλησία Μαρτίναθα των Βαπτιστών, η οποία

Τι δίνει δημοσκόπηση του Πανεπιστημίου Quinnipiac των New York Times και του CBS σε Οχάιο και Φλόριδα

βρίσκεται εν μέσω μιας βιομηχανικής περιοχής στα περίχωρα της πόλης, ο αιδεσιμότατος Τιμοθί Κενόγιερ επιρρίπτει ευθύνη στην κυβέρνηση για τα διεισδυτικά οικονομικά προβλήματα που ταλανίζουν την πόλη. Πιστεύει ότι ο πρόεδρος Ομπάμα οδηγεί τη χώρα στον σοσιαλισμό. Εντούτοις, δηλώνει απαισιόδοξος όσον αφορά την προοπτική του κ. Ρόμνι. «Αν προερχόταν από τη μεσαία τάξη ή έστω αν δεν ήταν τόσο πλούσιος θα είχε με-

γαλύτερες ελπίδες», σχολιάζει. Ο ίδιος, πάντως, θα τον ψηφίσει, αν και κάθε άλλο παρά τον ενθουσιάζει η υποψηφιότητά του.

Από τη δημοσκόπηση διαφαίνεται, ακόμα, ότι εκ των ψηφοφόρων στο Οχάιο που θα ψηφίσουν υπέρ του κ. Ρόμνι το 48% έχει ενδιαφέρον να εντέλλεται να τον στηρίξει διότι αντιπαθεί τον πρόεδρο Ομπάμα. Στον αντίποδα, μόλις το 33% των πολιτών που θα ψηφίσουν τον πρόεδρο των ΗΠΑ έχει ενδιαφέρον.

Σημειώνεται ότι ουδέποτε υποψήφιος των Ρεπουμπλικανών έχει αναδειχτεί νικητής των προεδρικών εκλογών έχοντας απολέσει το Οχάιο. Προς το παρόν στη συγκεκριμένη πολιτεία ο πρόεδρος Ομπάμα προηγείται του κ. Ρόμνι με διαφορά δέκα ποσοστιαίων μονάδων (53%-43%). Στη δε Φλόριδα, ο πρόεδρος Ομπάμα προηγείται με 53% έναντι 44% του αντιπάλου του. Τα νέα δεν είναι ευχάριστα για τον υποψήφιο των Ρεπουμπλικανών ούτε από την επίσης αμφίροπη πολιτεία της Πενσυλβανία. Εκεί ο κ. Ρόμνι υπολείπεται του προέδρου Ομπάμα κατά δώδεκα ολόκληρες ποσοστιαίες μονάδες.

THE NEW YORK TIMES

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

Χάρης Αλεξίου & Δήμητρα Γαλάνη

live Παλλάς 2012

Το ολοκαίνουργιο διπλό άλμπουμ από τις εμφανίσεις των δυο μεγάλων κυριών του ελληνικού τραγουδιού.

36 διαχρονικές επιτυχίες σε μοναδικές ζωντανές εκτελέσεις από το Παλλάς.

Φτάνει φτάνει
Για ένα Tango
Τα πέδιλα
Θεός αν είναι
Οι φίλοι μου χαράματα
Ατομική μου ενέργεια
Ζήλια μου
Μ'άγαπούσες Θυμάμαι
Να ζήσω ή να πεθάνω
Um Pincelada
Η μέρα εκείνη δεν θ'αργήσει
Αθανασία
Δι' ευχών
Όλα σε θυμίζουν
Δυο μέρες μόνο

ΜΟΝΟ ΜΕ €2 ΕΠΙΠΛΑΕΟΝ

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΤΟ 2° CD ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μεταβολές εβδομάδας

X.A.K.

-9,651%

X.A.

-1,41%

Dow Jones

-0,68%*

Nasdaq

-1,36%*

Nikkei

-2,19%*

Dax

-2,21%*

FTSE 100

-1,17%*

Πετρέλαιο

0,08%

€ / \$

-0,01%

ΣΗΜΕΡΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ

Εφιάλτης η έξοδος από το ευρώ

Το παράδειγμα της Ισλανδίας έλκει πολλούς, αλλά οι διαφορές της Κύπρου με την Ισλανδία είναι ουσιαστικές. Η μακρινή χώρα επιβίωσε από μια διπλή κρίση (τραπεζική και δημοσιονομική), αλλά όχι ανώδυνη. Αύξησε τα έσοδα από φόρους κατά 45% και μείωσε τις δαπάνες κατά 55%. **Σελ. 3**

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Απόβαση σε νέες αγορές

Ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού προσπαθεί να κατοχυρώσει τα θετικά αποτελέσματα της τελευταίας διετίας. Στρατηγική επιλογή είναι να διατηρηθεί το θετικό μομέντουμ της ρωσικής αγοράς, ενώ παράλληλα θα γίνει μια συστηματική προσπάθεια προσέλκυσης τουριστών από την Ουκρανία και το Καζακστάν και ένα τολμηρό άνοιγμα προς Κίνα, Χονγκ Κονγκ και Ιαπωνία. **Σελ. 6**

ΚΑΡΙΕΡΑ

Ηγεσία σε εποχή κρίσης

Ο ηγέτης του «σήμερα» είναι αυτός που αναδεικνύει τον ήρωα ως πρότυπο προς μίμηση. Υποστηρίζει, εκπαιδεύει, προσφέρει mentoring και δίνει θετικά παραδείγματα στην ύφεση, ώστε να φέρει την ελπίδα γύρω του και να δημιουργήσει την ιδέα της ικανότητας. Το νέο πρότυπο σκιαγραφεί ο Σ. Μπαρούτας. **Σελ. 8**

Real Estate

Σημαντική κάμψη, η οποία αποτυπώνεται στις μειωμένες τιμές των ακινήτων, στις σημαντικά μειωμένες σε σύγκριση με προηγούμενα χρόνια συναλλαγές, στην έλλειψη ρευστότητας στην αγορά και στην πενιχρή κατασκευαστική δραστηριότητα. Η Κεντρική Τράπεζα αποδίδει τη γενεσιουργό αιτία της αρνητικής εικόνας στην παγκόσμια οικονομική κρίση. **Σελ. 12**

Δάνειο νικεί, χρόνος γιοκ

Η στρατηγική της καθυστέρησης μέχρι το ρωσικό δάνειο έχει καταρρεύσει, ενώ δεν μένει πλέον χρόνος

Με τη δήλωση του υπουργού Οικονομικών της Ρωσίας, Αντον Σιλουάνοφ πως η Ρωσία εξετάζει την αίτηση της Κύπρου για διμερές δάνειο, το οποίο θα δοθεί στο πλαίσιο μιας διάσωσης από την Ε.Ε., άρχισε πλέον να ξεκαθαρίζει το τοπίο σχετικά με ένα από τους κυριότερους στόχους της κυβέρνησης. Όπως έγραψε παλαιότερα η «Κ», η Ρωσία ανασυζητεί για τη βιωσιμότητα του κυπριακού χρέους, την ώρα που δεν ε-

πιθυμεί να «δείξει» ένα τέτοιο δάνειο στον πεισμένο προϋπολογισμό του 2013. Η επιλογή για δανεισμό από κρατικές τράπεζες, επίσης, σκόνταφτε στην ανησυχία ενός «κουρέματος» του κυπριακού χρέους. Έτσι, η Ρωσία προανατολίζονταν προς την παροχή μεν δανείου, αλλά μετά την υπογραφή Μνημονίου, και σε συνδυασμό με τις κινήσεις της Τρόικας. Αυτό το σενάριο, πλέον, καθίσταται

το πιο πιθανό. Έτσι, η βασική στρατηγική της κυβέρνησης, να χρησιμοποιήσει ένα ρωσικό δάνειο για να κερδίσει χρόνο και να μεταφέρει την υπογραφή του Μνημονίου στις αρχές Μαρτίου (βλέπε στην επόμενη κυβέρνηση) δεν μπορεί πλέον να υλοποιηθεί.

Εν τω μεταξύ, ο χρόνος έχει πλέον στενέψει επικίνδυνα, καθώς η Τρόικα απαιτεί να δει ουσιαστική πρόοδο και «εξεκάθαρες προθέσεις» ως τη 18η

Οκτωβρίου όταν θα συνεδριάζει το Eurogroup, ενώ αν δεν προλάβει να υπογραφεί το Μνημόνιο για να γίνει η πρώτη εκταμίευση εντός του έτους, οι συνέπειες μπορεί να είναι ανυπολόγιστες.

Με την απόρριψη από το Προεδρικό του πακέτου αντιπροτάσεων του Υπουργείου Οικονομικών, δύσκολα μπορεί η κυβέρνηση να προλάβει πριν να λήξει ο χρόνος που έμεινε. **Σελ. 4**

Μέγα διλήμμα για την κυβέρνηση

Πρόβλημα αν μακροηγήσει ο διάλογος με κόμματα και εταιρείες, ιδίως μετά τα σαφή μηνύματα της ΠΑΣΥΔΥ πως θα απορρίψει τις αντιπροτάσεις. **Σελ. 4**

Έσκαψαν να βρουν τον Χόφα

Σαν το δημοσιονομικό πακέτο, ψάχνουν ακόμα τον Τζιμι Χόφα. Θύμα μιας από τις πιο διαβόητες δολοφονίες του 20ού αιώνα, ο συνδικαλιστής Χόφα εξαφανίστηκε το 1975 μετά την αποφυλάκισή του για παρεμβάσεις προς ενόρκους, και θεωρήθηκε αμέσως πως είχε δολοφονηθεί από τη μαφία. Την περασμένη εβδομάδα, η αστυνομία του Ντιτρόιτ στο Μίσιγκαν των ΗΠΑ, άρχισε έρευνες σε μια περιοχή της πόλης. Οι αρχές έλαβαν δείγματα κάτω από μια τσιμεντένια πλάκα εντός ιδιωτικής οικίας, η οποία κτίστηκε το 1975, για να προκυρήσει σε αναλύσεις οι οποίες θα καταδείξουν κατά πόσο ανθρώπινο σώμα θάφτηκε στο σημείο. Τα αποτελέσματα των αναλύσεων αναμένονται αύριο. Σύμφωνα με πληροφορίες, η πληροφορία που οδήγησε την αστυνομία στη συγκεκριμένη έρευνα προήλθε από ένα δημοσιογράφο του CNN τον Dan Moldea, ο οποίος έγραψε το βιβλίο «Οι πόλεμοι του Χόφα». Η πληροφορία προήλθε από άτομο φιλικό προς κείμενο στον Άντονι Γκισκαλόνε, αφεντικό της μαφίας, με τον οποίο είχε ραντεβού ο Χόφα την ημέρα της εξαφάνισής του. Ο Χόφα ήταν ένας από τους πιο ισχυρούς άνδρες των ΗΠΑ πριν από τη φυλάκισή του, ηγέτης του συνδικαλιστικού κινήματος των εργατών στις συγκοινωνίες. Είχε ισχυρούς δεσμούς με τη μαφία και φήμη για την ικανότητά του να επηρεάζει εκλογικά αποτελέσματα.

Σταθερά εκτός στόχων ο προϋπολογισμός

Εκτός στόχων τέθηκαν για τα καλά τα δημόσια οικονομικά, μετά τα αποτελέσματα του Αυγούστου που ανακοινώθηκαν την περασμένη εβδομάδα. Παρά το γεγονός ότι το πρώτο οκτάμηνο του 2012 είχε καλύτερα αποτελέσματα από τους πρώτους οκτώ μήνες του 2011, αυτό οφείλεται στους πρώτους μήνες και ιδίως στον Ιούλιο, όταν τα έσοδα ήταν αυξημένα και οι δαπάνες πολύ χαμηλές.

Ο φετινός Αυγούστος, όπως, είχε μεγαλύτερες δαπάνες κατά 4,75% α-

πό τον περσινό, και χαμηλότερα έσοδα κατά σχεδόν 1,5%. Έτσι, οι ελλείψεις της κυβέρνησης πως η πορεία των δημοσίων οικονομικών, όπως διαφάνηκε τον Ιούλιο θα έφερνε το κράτος κοντά στον στόχο του 3,5% μετά τη λήψη μέτρων (και 4,5% χωρίς μέτρα), η εκτίμηση αυτή έχει πλέον ανατραπεί. Την ίδια ώρα, και ενώ το έλλειμμα οδεύει προς το 5%, η λήψη μέτρων για να το περιορίσει στο 3,5% μπορεί να πετύχει μόνο εάν τα μέτρα θα είναι εξαιρετικά οδυνηρά. **Σελ. 4**

Βαθιά ανησυχία στις τράπεζες

«Ο τραπεζικός κάρτης θα αλλάξει. Μετά τον Δεκέμβριο θα έχουμε εξελίξεις», ανέφερε στην «Κ» υψηλόβαθμος τραπεζίτης, περιγράφοντας το νέο τοπίο που φέρνει η έναρξη του διαγνωστικού ελέγχου στον τραπεζικό τομέα από την Pwco και την Deloitte. Ο έλεγχος θα λάβει υπόψη το χειρότερο σενάριο για την πορεία της αγοράς και δεν αποκλείεται να χρειαστούν επιπλέον κεφάλαια και άλλες τράπεζες, πέραν της Τράπεζας Κύπρου και της Λαϊκής.

Τα τραπεζικά επιτελεία έχουν καταβάσει από το διαδίκτυο το κείμενο των προτάσεων που έστειλε η Τρόικα στην κυβέρνηση και προχωρούν σε υποθέσεις εργασίας για το πώς επηρεάζονται και πώς μπορεί να υπάρξει μια ομαλή μετάβαση στο νέο περιβάλλον.

Τα επικίνδυνα σημεία είναι δύο: η αύξηση του ορίου του δείκτη ιδίων κεφαλαίων στο 10% από 8% και η αλλαγή του τρόπου υπολογισμού των μη εξυπηρετούμενων ενυπόθηκων δανείων.

Οι όροι εντολής του ελέγχου είναι εξαιρετικής σημασίας, καθώς η μεθοδολογία και το εύρος του δείγματος θα επηρεάσουν το τελικό αποτέλεσμα. Αυτό που γίνεται γνωστό από αρμόδιες πηγές είναι ότι ο οίκος που ανέλαβε τον διαγνωστικό έλεγχο θα αξιολογήσει με αντικειμενικότητα και με αναφορά σε βέλτιστες διεθνείς πρακτικές όλα τα δάνεια που θα συμπεριληφθούν στο δείγμα του διαγνωστικού ελέγχου.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», ο έλεγχος αναμένεται να ξεκινήσει αμέσως. **Σελ. 5**

ΑΝΑΛΥΣΗ από τον ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Η πρώτη κανονιά του Πέρρι

Κάποτε η ευκαιρία παρουσιάζεται με τον πιο περίεργο τρόπο. Το 1853, στις ακτές του Τόκιο εμφανίστηκε ένας μαύρος στολίσκος. Ο Αρχιεπίσκοπος Πέρρι που ήταν επικεφαλής είχε την απαίτηση να ανοίξει η Ιαπωνία την κλειστή της οικονομία στο αμερικανικό εμπόριο.

Θέλοντας να ξεκαθαρίσει τις προθέσεις του, έστειλε επιστολή στις στρατιωτικές αρχές –μαζί με δύο λευκές σημαίες– εξηγώντας τους πως όταν θα θέλουν να παραδοθούν, μπορούν να σπαστούν τις σημαίες. Και μετά έκανε επίδειξη τα νέα του γαλλικά πυροβόλα σε διάφορα κτίσματα δίπλα από το λιμάνι.

Όταν επέστρεψε μετά από μερικούς μήνες, οι Ιάπωνες είχαν έτοιμη τη «Συνθήκη Φιλίας και Εμπορίου» όπως τους είχε διατάξει ο αρχιεπίσκοπος Πέρρι. Η χώρα άνοιξε πολλά λιμάνια στο αμερικανικό εμπόριο, με χαμηλούς δασμούς τους οποίους αποφάσιζαν οι ξένοι. Αμερικανοί πολίτες θα ζούσαν στα λιμάνια, αλλά θα υπάγονταν στους αμερικανικούς, και όχι ιαπωνικούς, νόμους και δικαστήρια.

Η χώρα σύντομα μπήκε σε μια πορεία καταστροφής. Η ανεργία, ο πληθωρισμός και η ξένη επιβολή οδήγησαν σε σοβαρά κοινωνικά προβλήματα, ακόμα και πείνα. Η αναταραχή οδήγησε σε βία, τόσο με τη μορφή επαναστάσεων, όσο και με τη μορφή επιθέσεων κατά των ξένων.

Η ιστορία είναι καλά γνωστή – μάλλον παρόμοια ήταν και η πορεία στην Κίνα, όπου επίσης η επιβολή οδήγησε σε ανέχεια. Οι Ιάπωνες, όμως, επέλεξαν ένα διαφορετικό δρόμο. Η πρώτη κανονιά του αρχιεπισκόπου Πέρρι δεν ήταν απλώς μήνυμα επιβολής και η αρχή μιας δύσκολης περιόδου για το έθνος και τον λαό της Ιαπωνίας. Οι Ιάπωνες προτίμησαν να ακούσουν στις κανονιές του Πέρρι, το έναυσμα μιας πορείας που θα οδήγησε εκεί που ήθελαν.

Η αποκατάσταση των Μεϊτζι, με το τέλος του σογκουνάτου Μπακουμάτσου το 1868, έφερε μαζί της μια σειρά ριζικών αλλαγών. Το φεουδαρχικό σύστημα των σαμουράι άρχισε να διενεργεί τη θέση του στη βιομηχανική ε-

Ας μας ενθουσιάσει λίγο αυτή η κρίση

πανάσταση. Η εισαγωγή τεχνολογίας από την Αμερική και την Ευρώπη έγινε μανία. Ο στρατός της Ιαπωνίας, από μεσαιωνικός έγινε μοντέρνος μέσα σε μερικά χρόνια. Το σύστημα ιδιοκτησίας γης άλλαξε. Η γραφειοκρατία έγινε αποδοτική, η γνώση και η επιχειρηματικότητα άνηθαν. Όταν τελείωσε το Μπακουμάτσου, ο ιαπωνικός εμπορικός στόλος αριθμούσε γύρω στα 15 σκάφη. Μέχρι το τέλος του αιώνα, προσέγγιζε τα 200.

Η πορεία έφτασε στο απόγειό της το 1905, όταν ο στόλος τους διέλυσε σχεδόν ολόκληρο το ρωσικό ναυτικό στη Σουτσίμα και κατέλαβε το Πορτ Άρθουρ. Έτσι, η Ιαπωνία έριξε τη Ρωσία στην επανάσταση, έβγαλε τη Βρετανία από την «Ενδοξη Απομόνωση» και εξήγγειλε στον κόσμο πως είχε φτάσει πλέον μια πανίσχυρη εμπορική, οικονομική και στρατιωτική δύναμη.

Κανονιές όπως εκείνες του αρχιεπισκόπου Πέρρι ακούμε κι εμείς στην Κύπρο τον τελευταίο καιρό. ΑΤΑ, εφάπαξ, 13ος μισθός, επιδόματα και χορηγίες κινδυνεύουν. Οι φόροι θα αυξηθούν. Η ύφεση θα συνεχιστεί και η ανεργία συνεχίζει την αυξητική της πορεία.

Το ερώτημα, όμως, είναι εμείς τι θα κάνουμε και με τι διάθεση θα προσεγγίσουμε αυτή την κρίση. Σε μια διπλή κίνηση που δείχνει πολύ ύποπτα συγχρονισμένη, ο Άντρος Κυπριανού έθεσε στο τραπέζι την έξοδο από το ευρώ και Γλαύκος Χατζηπέτρου κάλεσε την Πολιτεία να μην υπογράψει το Μνημόνιο. Δεν είναι της ώρας να διερωτηθούμε τι είδους σχέση έχουν με την πραγματικότητα.

Το Μνημόνιο θα πρέπει να τύχει ουσιαστικής διαπραγματεύσεως, αλλά θα είναι στα σίγουρα, εκ φύσεως, «υφεσιακό», παρόλο που σήμερα κάποιος κάθεται να «εξοφλά» που τα μέτρα δεν φέρνουν αμέσως, κοφτά και χωρίς δυσκολία την ανάπτυξη. Το σημαντικότερο όμως στοιχείο της σημερινής

κατάστασης στην Κύπρο, είναι άλλο.

Μπροστά μας ανοίγεται μια τεράστια ευκαιρία. Το οικονομικό μας πρόβλημα δεν είναι απλώς οι τράπεζες και ασυδοσία που έδειξαν. Αυτό είναι υπαρκτό και όχι η ασθένεια: Με τη λύση της αρπαχτής ζήσαμε πολλά χρόνια. Η ανικανή μας βιομηχανία που έκανε μόνο εξαγωγές με «διασυνδέσεις», η εκμετάλλευση του πολέμου στον Λίβανο, το ΧΑΚ, η αρπαχτή του τουρισμού με τη χαμηλή ποιότητα και την υπερπροσφορά, η φούσκα των ακινήτων που τροφοδοτήθηκε από απρόσεκτο δανεισμό και φθινό κρήμα... Όλα αυτά είναι εκφάνσεις μιας οικονομίας που ζει στη μετα-αποικιοκρατική της εποχή για πενήντα χρόνια. Το κράτος είναι εξίσου πεπαλαιωμένο, σπάταλο, ασύνδετο και πολυδάπανο.

Οι συνταγές είναι γνωστές, αλλά η διόρθωση δεν είχε ποτέ πάρει την ευκαιρία που της άξιζε. Σήμερα, και ενώ τα επόμενα χρόνια πρέπει να θεωρούνται χαμένα, έχουμε μπροστά μας ως χώρα την ευκαιρία να αλλάξουμε πολλά πράγματα. Να σπηθεί εκ νέου η

Παιδεία. Να αναδομηθεί το Δημόσιο – οι υπηρεσίες του και ο τρόπος λειτουργίας, από την αξιολόγηση των δημοσίων υπαλλήλων, μέχρι τη ωράρια, τη μηχανογράφηση και τον τρόπο διορισμού. Να αναθεωρηθεί πλήρως και με τόλμη η εποπτεία, από τον ανταγωνισμό μέχρι τα Ταμεία Προνοίαις.

Κι αυτά δεν είναι παρά λίγα από τα πολλά παραδείγματα. Η τόλμη που έδειξαν οι Ιάπωνες, όταν απέτυχε το παραδοσιακό τους κράτος και η παραδοσιακή οικονομία, τους μετέτρεψε σε υπερδύναμη αντί για μια διαλυμένη και υπόδουλη φυλή. Οι κανονιές που ακούγονται ήδη στην Κύπρο μας καλούν κι εμάς να κάνουμε μια παρόμοια επανεκκίνηση, με κύριο στόχο να βγούμε από την κρίση πιο δυνατοί.

Επίσης, πρέπει να προχωρήσει το ΓεΣΥ και να εκπονηθεί ΜΔΠ. Και τα λεφτά από το φυσικό αέριο μακριά από τους πολιτικούς. Όλους.

www.forthisland.wordpress.com

Σκοπίστε στο www.kathimerini.com.cy

www.pwc.com/cy

Global knowledge. Local expertise

We listen. We learn what you want to do and we help you create the value you are looking for. Value that is based on the knowledge that our almost 1.000 local professionals draw from 169.000 experts in 158 countries. We focus on the provision of Assurance, Advisory, Tax and Global Compliance Services.

pwc

ΑΡΘΡΟ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ

Προς ένα νέο αναπτυξιακό πρότυπο

Το πιο εύκολο στην ανάλυση μιας κατάστασης είναι οι διαπιστώσεις. Το επικίνδυνο είναι η τακτική της καταγγελίας μέσω διαπιστώσεων και διά της υποβολής εκθέσεων ιδεών επιπέδου δημοτικού σχολείου να αποτελέσει την κυρίαρχη τακτική για το πολιτικό σύστημα.

Η παρατήρηση δεν έχει να κάνει μόνο με την Κύπρο (ας μην ξεχνάμε ότι σε όλο τον κόσμο η πρώτη και τελευταία φροντίδα κάθε πολιτικού είναι η επανεκλογή του), αλλά στον μικρό μας τόπο δεν υπάρχει πλέον η πολυτέλεια της άσκησης υψηλής πολιτικής.

Τα πράγματα είναι εξαιρετικά σύνθετα, πολύπλοκα και δύσκολα, επηρεάζοντας όλες τις εκφάνσεις της καθημερινότητάς μας. Το δυστύχημα για τον τόπο είναι ότι η κρίση κορυφώνεται σε μια στιγμή που ζεσταίνεται το πολιτικό κλίμα εν όψει των προεδρικών εκλογών του προσεχούς Φεβρουαρίου. Η ροπή, συνεπώς, προς την καταγγελία και την αλλοεπιτίρηση ευθυνών είναι μεγαλύτερη.

Σε αυτή, λοιπόν, τη συγκυρία πρέπει να ληφθούν αποφάσεις που θα επηρεάσουν την πορεία της Κύπρου τις επόμενες δεκαετίες. Κανονικά όλος ο πολιτικός κόσμος θα έπρεπε να κάθεται γύρω από ένα τραπέζι και να συζητά τις αντιπροτάσεις προς την Τρόικα. Θα έπρεπε να συζητά ένα νέο οικονομικό σχέδιο για την Κύπρο.

Αντί γι' αυτό, βλέπουμε μια κλιμάκωση της αντιπαράθεσης, η οποία δεν έχει καν νόημα. Όσοι καταγγέλλουν την κυβέρνηση θα κληθούν να υπερασπίσουν το σχέδιο νόμου που θα κυρώνει το Μνημόνιο, ενώ όλα τα κόμματα θα κληθούν να στείλουν επιστολές προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευροgroup και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο με τις οποίες θα δεσμεύονται για την τήρηση του προγράμματος μετά τις εκλογές.

Μια πολύ μεγάλη ατζέντα θεμάτων, που υπό κανονικές συνθήκες θα αποτελούσαν το κέντρο της προεκλογικής αντιπαράθεσης και θα έκριναν το αποτέλεσμα των εκλογών, τίθεται στην πράξη εκτός δημόσιας συζήτησης. Το οικονομικό και κοινωνικό πρόγραμμα τις επόμενες τριετίες θα έχει αποφασιστεί πριν από τις εκλογές...

Εδώ, λοιπόν, υπάρχει ένα ζήτημα. Ή θα συνεχιστεί το θέατρο του παραλόγου (με τους υποψήφιους Προέδρους να διαιλκτιζονται για ζητήματα που θα έχουν διευθετηθεί με ροιστικές αποφάσεις πριν από την ώρα της κλήσης και δεν θα μπορούν να αλλάξουν στη συνέχεια) ή μέχρι την υπογραφή του Μνημονίου θα κατέβει η προεκλογική φιάστα και όλα τα κόμματα θα συναποφασίσουν την τακτική της διαπραγματεύσεως με την Τρόικα. Η πρώτη επιλογή δεν είναι απλώς επιζήμια, αλλά οδηγεί σε μια τραγελαφική κατάσταση, από τη στιγμή που θα υπάρξει και κοινοβουλευτική διαδικασία για την κύρωση του Μνημονίου. Το μικρό ποτήρι των μέτρων και των διαρθρωτικών παρεμβάσεων θα το πουν όλοι. Η δεύτερη επιλογή είναι υπεύθυνα και δίκαιη για τους πολίτες, που δεν θα εγκλωβιστούν σε μια προεκλογική διμάχη χωρίς ουσία.

Όσοι έχουν ευρεία γνώση των δεδομένων δεν κρύβουν ότι ο τόπος θα ζήσει πρωτόγνωρες καταστάσεις τους επόμενους μήνες. Το ακολουθούμενο μοντέλο ανάπτυξης εξαντλήθηκε εξαιτίας της αδυναμίας του συστήματος (πολιτικού και τραπεζικού) να ανανεώσει και να διορθώσει τα τρωτά του σημεία τις καλές εποχές, όταν όλα θα ήταν πιο απλά. Τώρα είναι αργά... Οι αλλαγές θα είναι βίαιες.

Η μόνη ρεαλιστική απάντηση στον σκληρή πραγματικότητα είναι να χαρακτηρίσει ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης για τη χώρα. Η Κύπρος μπορεί να παραμείνει ένα κέντρο χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, αλλά το πιθανότερο είναι ότι ο χαρακτήρας του τραπεζικού συστήματος θα αλλάξει, ίσως και δραματικά. Οι θεσμικές αλλαγές και προσαρμογές που χρειάζονται στην διαχείριση των ενυπόθηκων δανείων δεν έγιναν όταν έπρεπε και ο λογαριασμός που θα κληθεί να πληρώσει ο Κύπριος φορολογούμενος και οι εργαζόμενοι στις τράπεζες θα είναι μεγάλος.

Το πολιτικό σύστημα έχει την ευθύνη –και την ευκαιρία– να αποδείξει ότι μπορεί να δώσει λύσεις, χαράσσοντας ένα νέο αναπτυξιακό σχέδιο που θα σταθίρεται στα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας και στην εμπειρία του παρελθόντος.

Μέχρι τώρα χρησιμοποιούσαμε τον χαμηλό εταιρικό συντελεστή για να προσελκύουμε καταθέσεις. Ας χρησιμοποιήσουμε αυτό το μοντέλο για να προσελκύσουμε επιχειρήσεις και πραγματικές επενδύσεις.

Με μια στιβαρή υπάρχουσα υποδομή διαχείρισης εταιρειών, σε συνδυασμό με έναν ανανεωμένο τραπεζικό τομέα, η χώρα μπορεί και πρέπει να γεμίσει με start-up καινοτόμες επιχειρήσεις, που θα επιλέγουν την Κύπρο για να κάνουν τα πρώτα τους βήματα. Η μητέρα όλων αυτών μπορεί και πρέπει να είναι το ερευνητικό έργο των επίτα πανεπιστημίων του τόπου. Κύπρος, η Silicon Valley της Ανατολής; Γιατί όχι.

seitamidis@kathimerini.com.cy

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

1.455.590 Ιρακίνοι σκοτώθηκαν μέχρι σήμερα από την εισβολή των Αμερικανών στη χώρα. Οι πιο πολλοί έχασαν τη ζωή τους το 2006 και το 2007 και ήταν πολίτες, αλλά ασφαλή στοιχεία δεν είναι διαθέσιμα.

2.500 με 3.000 Ιρακίνοι πολίτες έχαναν τη ζωή τους κάθε μήνα ολόκληρο το 2006 και το 2007 εξαιτίας της βίας που επικρατούσε στη χώρα τους, σύμφωνα με την ιστοσελίδα iraqbodycount.org.

4.801 Αμερικανοί στρατιώτες έχουν χάσει τη ζωή τους μέχρι σήμερα στο Ιράκ, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία του Πενταγώνου. Οι πιο πολλές απώλειες καταγράφηκαν τον Μάιο, Ιούνιο και Ιούλιο του 2007.

1,6 εκατ. Ιρακίνοι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους κατά τα έτη 2006-2010 εξαιτίας του πολέμου, σύμφωνα με στοιχεία του International Organization of Migration (IOM). Ο αριθμός αντιστοιχεί στο 5,5% του πληθυσμού της χώρας.

1.377.079.093.469 Δολάρια στοιχίσει μέχρι το τέλος του 2011 ο διπλός πόλεμος στο Ιράκ και στο Αφγανιστάν, σύμφωνα με το Congressional Budget Office των ΗΠΑ. Από αυτά, τα 809,1 δισ. δολάρια αφορούσαν στον πόλεμο στο Ιράκ. Άλλοι υπολογισμοί θέτουν το κόστος στα 3 τρις. δολάρια.

42% περίπου των θανάτων σε μάχη, για τα ξένα στρατεύματα, στο Αφγανιστάν, προήλθαν από επίθεση με αυτοσχέδιους εκρηκτικούς μηχανισμούς (IED), σύμφωνα με στοιχεία του Πενταγώνου. Χειρότερη χρονιά το 2010, όταν 358 στρατιώτες έχασαν τη ζωή τους από IEDs. Άλλοι 252 σκοτώθηκαν το 2011.

ΔΗΚΤΗΣ

Το έλυσαν...

Επέμεναν πως έλυσαν το συνταξιοδοτικό. Εμείς λέγαμε πως οι παραδόξες που έδωσαν στη Μιχάνα για να τους κάνει τη μελέτη ήταν αστειές. Με υψηλή ανάπτυξη, υψηλές αποδόσεις, αύξηση του πληθυσμού, χαμηλό πληθωρισμό και αύξηση των εισφορών, σας το έλυνα κι εγώ... Αλλά εγώ είμαι παλιόταμορο και η κυβέρνηση το είχε «λυμένο».

Και τώρα...

Και τώρα η Τρόικα ζητά (νέα) αναλογιστική μελέτη για το συνταξιοδοτικό, αλλά και μεταρρυθμίσεις για να καταστεί βιώσιμο. Αφού το «έλυσαν», γιατί αρχίζει πάλι από την αρχή; Ήταν να μας περιπαίζετε για πάντα;

Ηλιθιότητα

Πόσο Ηλίθιος (ναι, Ηλίθιος με κεφαλαίο) πρέπει να είσαι για να ραντίζεις κοντέινερ με πυρομαχικά τη σήμερον ημέρα, ένα χρόνο και κάτι μετά το Μαρί; Ας απαντήσει το ΓΕΕΦ, το οποίο μάλιστα θεωρεί την Ε.Φ. και αξιόμαχ.

Καταρρέουν

Έγινε μεγάλη ιστορία, εδώ και δύο εβδομάδες, πως καταρρέουν, λένε, οι κατασκευές. Η φρούσκα έσπασε πριν από δύο χρόνια και βάλε, και σήμερα ορισμένοι το θεωρούν και σοκ που καταρρέουν τα πάντα. Με δόσεις που δεν έπρεπε ποτέ να είχαν δοθεί, με φθινό κρήμα, με αλληλοκοκύντημα, δεν κάνεις ανάπτυξη. Φούσκα κάνεις.

Καλύτερα

Καλύτερα από όλους το είχε εξηγήσει το φαινόμενο ο Τοφφρίδης όταν τον ρώτησαν γιατί υποχωρεί ο κατασκευαστικός τομέας: «Όποιος έχει κουγκρομπαχί, γίνεται developer». Ξωστόσοοοοο...

Απορία

Τι έλεγε η Ελένη Μαύρου στους ευρωβουλευτές για τη Ρωσία και τις καλές μας σχέσεις και εφραλλάρια; Επίσης, τι είπε η Ελένη και η Σωτηρούλα και ήταν εκνευρισμένοι οι ευρωβουλευτές της Επιτροπής Περιφερειών; «Η προεδρία σας παρακολουθεί τα πράγματα αλλά δεν έχει αναλάβει ούτε μια πρωτοβουλία», μας είπαν, όχι ένας, ούτε δύο, αλλά τρεις εξ αυτών...

Μ.Π.

Αυτόφωτος

«Αυτόφωτος» είναι αυτός που καταλήγει απέναντι από το Αρεπίτιο διότι έτσι του είπε η μάμμα του, που είναι φίλη και πάει ψώνια με τη γυναίκα του υποψήφιου που ήταν φίλος του παπά του. Κάθε πέντε χρόνια το ίδιο αυτόφωτος, και εμείς νομίζαμε πως είχε ξεπεράσει αυτό το πράμα...

Και μαύρο

Η δήλωση του Αρχιεπισκόπου πως θα ψήφιζε και μαύρο, όχι όμως αριστερό, ήταν κοριζαία. Ρατσιστική, ασεβής, αντικριστιανική, ασύμβατη με τα πιστεύω που υποτίθεται πως προστατεύει, απαράδεκτη. Ήταν μια ντροπιαστική μικρότητα. Ο Δήκτες όμως δεν σοκάρεται που το είπε. Σοκάρεται παραπάνω που δεν αντράπηκε

Ιμέλντα Μάρκος: Σύζυγος δικτάτορα με 2.700 ζευγάρια παπουτσιών. Και με πολλά Μέγαρα Πολιτισμού...

μετά, ώστε να δώσει μια εξήγηση για να διασκεδάσει την άπδια που προκλήσει. Ας πούμε, να πει πως εννοούσε τον Ομπάμα...

Rezilos

Τη θέση του Respect την έφαγε η προπάθεια για φαγοπότι και βόλεμα στο Μέγαρο Πολιτισμού (ανεπίσημα άρρισαν ήδη οι διορισμοί, ακούμε). Έτσι, ο Γλαύκος Χατζηπέτρος χάνει τη θέση που κανονικά θα του άξιζε. Η δήλωσή του πως δεν πρέπει να υπογράψουμε Μνημόνιο

καταγράφεται ως μοναδική. Ανά το παγκόσμιο θα μπορούσαν να την αναλύουν ψυχίατροι για χρόνια, χωρίς να βγάλουν άκρη. Μάσσιαλλα του, και μάλιστα τους που τον ειπνήσαν.

Εξίσου

Εξίσου βρέζλιο είναι και στη Cyta, όπου τρεις διόρισαν τον δικό τους και τρεις έπεσε ο διορισμός. Με μεγάλο ενδιαφέρον διαβάσαμε την απόφαση του δικαστηρίου, το οποίο σημειώνει καθαρά πως τους αξίζει να τιμωρηθούν για την πράξη τους. Λαμο-

για επί λαμογιών για βόλεμα ημετέρων. Respect στη δικαστική εξουσία που σταμάτησε να μασά τα κόνναρα των βολεμένων.

Παραμυθάκι

Πρώτα, θα ήταν έτοιμα τα μέτρα στο τέλος του Μάη. Μετά, στα αρχές Ιουνίου. Μετά, είπε ο υπουργός Οικονομικών πως θέλει να υπογράψει με την Τρόικα τέλη του Ιουλίου. Μετά, στα μέσα Αυγούστου. Αργότερα, όμως, δεν είχαν προτάσεις από την Τρόικα, γι' αυτό περιμέναν. Πλην όμως, είχαν λάβει προτάσεις από τις 15 Ιουλίου, αλλά είχαν διακοπές. Μετά, θα ερχόταν η Τρόικα 1η Οκτωβρίου, αλλά τελικά ήταν αργία. Εν τω μεταξύ, ο Πρόεδρος θα άρχιζε συζητήσεις με τα κόμματα πριν πάει στη Νέα Υόρκη, αλλά δεν πρόλαβε και πήγε. Αλλά είχαν λεφτά ως το τέλος του Σεπτεμβρίου. Μετά ως τον Οκτώβριο, και τώρα τον Νόβρη. Οστόσο, θα υπογράψουν με την Τρόικα ως τα τέλη Οκτωβρίου, αλλά δεν έχουν ακόμα ημερομηνία καθόδου γιατί δεν υπάρχει σύγκλιση. Έζησαν αυτοί καλά κι εμείς στον βούρκο.

Μ.Π.

Συμβιβασμός

Καθόλου παράνομη ή έστω παράτυπη, όποτε φαίνεται, δεν ήταν η παρουσία του Σωτήρη Σαμψών στη συνεδρία για τον ΚΟΑ. Πλην όμως, τίθεται και το ηθικό δίλημμα, διότι μπορεί να μην υπάρχει συμβιβασμός, αλλά υπήρξε ηθικός συμβιβασμός. Απαράδεκτο, να μην το λες καν πως είσαι νομικός σύμβουλος οργανισμού, του οποίου τις κινήσεις συζητάς ως βουλευτής. Απαράδεκτο.

diktis@kathimerini.com.cy

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΑΝΔΡΕΑ ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ*

Η Κύπρος είναι μια ασφαλής δικαιοδοσία

Όπως παρατηρείται σε όλο τον κόσμο, οι επιχειρηματίες δραστηριότητες δεν έχουν πλέον την ανοδική πορεία που απολάμβαναν στις καλές ημέρες πριν από την παγκόσμια οικονομική κρίση. Είναι γεγονός ότι οι μέρες των παχιών αγελάδων έχουν τελειώσει προ πολλού. Παρ' όλα αυτά, όπως αποδεικνύεται, πολλές επιχειρηματίες δραστηριότητες της προ-κρίσης εποχής ήταν «φούσκες», ήταν, κυρίως, δραστηριότητες, των οποίων η βιωσιμότητα εξαρτάτο από την εύκολη πρόσβαση στη χρηματοδότηση.

Όμως οι σοβαρές δραστηριότητες έχουν στεφθεί με εξαιρετικά επιτυχία. Οι πρόσφατες τροποποιήσεις της κυπριακής νομοθεσίας για τα εμπόδια καταστούν την Κύπρο ίσως την καλύτερη δικαιοδοσία εμπιστευμάτων στον κόσμο. Καθώς και η εισαγωγή των λεγόμενων κανόνων σχετικά με φορολογικές ελαφρύνσεις για τους ιδιοκτήτες των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που αναμένεται να ενισχύσει σημαντικά την ελκυστικότητα της Κύπρου ως διεθνούς επιχειρηματικού κέντρου. Ωστόσο, πιο σημαντικό για τους Ρώσους είναι το γεγονός ότι μετά την έναρξη ισχύος του πρωτοκόλλου σε σχέση με τη συμφωνία για την αποφυγή της διπλής φορολογίας μεταξύ Ρωσίας και Κύπρου, οι «κανόνες του παιχνιδιού» δεν θα έχουν αλλάξει σημαντικά.

Το πρωτόκολλο δεν έχει ακόμη μπει σε ισχύ. Οι περισσότερες από τις διατάξεις του, θα εφαρμοστούν από την 1η Ιανουαρίου 2013, ενώ μερικές διατάξεις οι οποίες έχουν σχέση με τα κεφαλαιουχικά κέρδη στον τομέα της ακίνητης περιουσίας θα θεθούν σε ισχύ μετά από τέσσερα χρόνια. Εκτός από τις διατάξεις για τη φορολόγηση των κεφαλαιουχικών κερδών, το πρωτόκολλο δεν επιφέρει σημαντικές αλλαγές στους «κανόνες του παιχνιδιού». Για παράδειγμα, στον τομέα της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των ρω-

σικών και κυπριακών φορολογικών αρχών, ένας τομέας ο οποίος ενδιαφέρει πολύ κόσμο, το πρωτόκολλο μάλλον εδραίωνει την υφιστάμενη πρακτική και δεν προνοεί καταλυτικές αλλαγές.

Ρώσοι φορολογούμενοι θα συνεχίσουν να χρησιμοποιούν την Κύπρο ως μια ασφαλή δικαιοδοσία. Αλλά εμείς πρωτίστως θα πρέπει να εσπισμόσουμε τη διαφορά μεταξύ της φοροπαλλαγής και της φοροδιαφυγής. Η φοροδιαφυγή αποτελεί παράνομη πράξη και τρόπο απόκρυψης φορολογητέας ύλης ενός φορολογούμενου φυσικού ή νομικού προσώπου. Αν και πολλοί πολιτικοί, προσπαθούν να μας πείσουν για το αντίθετο, το να προσπαθεί ένας πολίτης να μειώσει το συνολικό ποσό οφειλόμενου φόρου, μέσα από την χρήση των κινήτρων και απαλλαγών που προνοεί ο νόμος, είναι απόλυτα λογικό και νόμιμο. Σε μια γνωστή υπόθεση, ο δικαστής αποφάνθηκε ότι «ο κάθε άνθρωπος δικαιούται να οργανώσει τις υποθέσεις του με τέτοιο τρόπο ούτως ώστε ο φόρος ο οποίος νόμιμα καταβάλλεται για τις υποθέσεις αυτές, να είναι μειωμένος».

Χρησιμοποιώντας κυπριακά μοντέλα εταιρικής διακυβέρνησης, μεγάλες και επιφανείς ρωσικές εταιρείες μπορούν και αποφεύγουν μεγάλα ποσά φορολόγησής. Οι αποταμιεύσεις από την εξοικονόμηση αυτή έχουν ως αποτέλεσμα οι εν λόγω εταιρείες να είναι σε θέση να προσφέρουν χαμηλότερες τιμές προς τους πελάτες τους.

Θα ήταν καλά η κοινωνία στη Ρωσία να ενημερωθεί ότι σύντομα οι φορολογικές αρχές των χωρών μας θα ενισχύσουν την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τους φορολογούμενους, προκειμένου να αποτραπεί η κατάκρηση. Οι νόμοι περί φορολογίας στην Κύπρο, οι οποίοι είναι σε ισχύ από το 2008, προσφέρουν μια ιδανική ισορροπία μεταξύ των δικαιωμάτων του πολίτη για εμπιστευτικότητα στις υποθέσεις του και του δικαι-

ώματος της πολιτείας για την έρευνα και την πάταξη της εγκληματικής δραστηριότητας. Η διαδικασία για αιτήσεις παρανομίας πληροφοριών από ξένες φορολογικές αρχές είναι πολύ αυστηρή. Τέτοιες αιτήσεις πρέπει να περάσουν από εμπειρογνώμονες και θα πρέπει να βασίζονται σε λογικές απαιτήσεις πριν υπάρξει οποιαδήποτε αποκάλυψη πληροφοριών. Αιτήσεις «ψαρέματος», οι οποίες είναι βασισμένες σε ασαφείς υποψίες δεν πρόκειται να ικανοποιηθούν. Και επομένως η κυπριακή εταιρεία δεν θα μπορεί να προειδοποιηθεί ή να αντισταθεί στην παροχή πληροφοριών για την ίδια, στις φορολογικές αρχές της Ρωσίας. Οι ερευνημένες εταιρείες συνήθως δεν ενημερώνονται για την ύπαρξη έρευνας η οποία τις αφορά.

Οι επαγγελματίες μπορεί να ρωτήσουν: «και τι θα γίνει με την καταχώρηση σε ειδικές διευθύνσεις;» Στη Ρωσία, πολύ συχνά αυτό αντιμετωπίζεται ως ειδική (ψεύτικη) δημιουργία εταιρείας. Ο Δικηγορικός μας Οίκος πάντα προδίδει τη θέση ότι ο νόμος πρέπει να εφαρμόζεται και ότι οποιαδήποτε εταιρεία δημιουργείται σύμφωνα με την κυπριακή νομοθεσία, θα πρέπει να διαχειρίζεται και να ελέγχεται στην Κύπρο. Ουδενίς έκπτωσης κάνουμε σε αυτό το θέμα. Άλλοι οίκοι μπορεί να υιοθετούν μία λιγότερο υπεύθυνη πολιτική και ως εκ τούτου οι πελάτες τους να αντιμετωπίζονται, για τον λόγο αυτό, σοβαρά προβλήματα.

Το πιο σημαντικό χαρακτηριστικό ενός διεθνούς, επιχειρηματικού κέντρου είναι η φήμη που το συνοδεύει. Εμείς ως Δικηγορικός Οίκος «Ανδρέας Νεοκλέους και Σία ΔΕΠΕ» το τελευταίο πράγμα που θέλουμε είναι η Κύπρος να στιγματιστεί ως παράδεισος της φοροδιαφυγής, του ξεπλύματος βρώμας χρήματος και της εγκληματικότητας. Ελπίζω ότι όποια εταιρεία συμπεριφέρεται με ανευθυνότητα ε' αυτόν τον τομέα είτε να συμμορφωθεί είτε να εξαφανιστεί σε

δικατοχή των εργασιών της. Η Κύπρος πάντα βρισκόταν στη «Λευκή Λίστα» του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), η οποία περιλαμβάνει τα κράτη των οποίων η εσωτερική νομοθεσία τηρεί στο ακέραιο όσα ορίζει ο ΟΟΣΑ για την ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα της φορολογίας. Η Κύπρος έχει δεσμευτεί να συνεργαστεί με τις χώρες με τις οποίες έχει συνάψει τέτοιες συμφωνίες και πρωτόκολλα, καθώς και με άλλες χώρες, ούτως ώστε να προωθήσει την εφαρμογή των υψηλότερων δυνατών προτύπων. Τέτοια θέση δεν επιτυγχάνεται απλώς και μόνο λόγω του κλίματος και της ιστορίας του νησιού.

Για να διατηρηθεί η καλή αυτή θέση της Κύπρου, είναι απαραίτητο να παρακολουθήσει κανείς τις αλλαγές στη νομοθεσία των χωρών-συνεργατών και των αρμοδίων εθνικών ρυθμιστικών αρχών στον τομέα της φορολογίας. Π.χ. μέσα στο 2017 θα εισαχθεί νομοθεσία σχετικά με την υποθέτση ενός φόρου για την πώληση ακινήτων περιουσίας μέσα από μετοχές. Και ως αποτέλεσμα η Ρωσία έχει συστήσει παρόμοιες αλλαγές σε όλα τα πρωτόκολλα και συμφωνίες για την αποφυγή διπλής φορολογίας, επομένως το θέμα αυτό δεν θα επηρεάσει μόνο την Κύπρο, αλλά όλες τις χώρες με τις οποίες η Ρωσία έχει συνάψει παρόμοια πρωτόκολλα και συμφωνίες. Για παράδειγμα, οι συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας μεταξύ Ρωσίας-Ελβετίας και Ρωσίας-Λουξεμβούργου, έχουν ήδη τροποποιηθεί αναλόγως. Ως Δικηγορικός Οίκος, έχουμε ήδη προχωρήσει σε διαβουλεύσεις με πελάτες μας, τους οποίους θα επηρεάσει η εφαρμογή αυτής της νομοθεσίας.

*Ο κ. Ανδρέας Νεοκλέους είναι δικηγόρος, πρόεδρος του Δικηγορικού Οίκου «Ανδρέας Νεοκλέους και Σία ΔΕΠΕ». **Εναπόδημοσύνη από τη ρωσική εφημερίδα RCB Daily.**

Ταινία τρόμου μια έξοδος από το ευρώ

Οι διαφορές που υπάρχουν από την περίπτωση της Ισλανδίας αλλάζουν άρδην τις εκτιμήσεις για το τι πρέπει να αναμένεται

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΙΣΙΑΝΗ

Την ώρα που ορισμένοι θέτουν επί τάπητος το ερώτημα κατά πόσον η Κύπρος θα πρέπει να φύγει από το ευρώ, πολλοί είναι αυτοί που φέρνουν το παράδειγμα της Ισλανδίας ως αποδεικτικό στοιχείο πως μια χώρα σε διπλή κρίση (τραπέζικη και δημοσιονομική) μπορεί να επιβιώσει «μια χαρά» χωρίς να βρισκείται στο ευρώ. Ωστόσο, οι διαφορές της Κύπρου με την Ισλανδία είναι ουσιαστικές και θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη:

1. Σταθερό κόστος ενέργειας

Μια βασική διαφορά είναι πως η Ισλανδία δεν έχει μεγάλη εξάρτηση από την εισαγωγή καυσίμων και ενέργειας. Το 100% του ηλεκτρισμού προ-

Η Ισλανδία πήρε μεγάλη στήριξη που προσεγγίζει πλέον τα 7 δισ. ευρώ - ένα μεγάλο ποσό για μια οικονομία των 300 χιλ. ατόμων, έστω κι αν το τραπεζικό της σύστημα ήταν υδροκέφαλο όπως το κυπριακό

έρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ενώ οι συνολικές ανάγκες ενέργειας ικανοποιούνται κατά 85% από ανανεώσιμες πηγές. Ταυτόχρονα, έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια και η χρήση υδρογόνου για πολλούς σκοπούς, συμπεριλαμβανομένων και της χρήσης στην αλιεία.

Σε αντίθεση με την Κύπρο, η οποία εξαρτάται από την εισαγωγή καυσίμων σχεδόν αποκλειστικά, η Ισλανδία δεν βίωσε σημαντική αύξηση στις τιμές ενέργειας λόγω της υποτίμησης. Έτσι, οι πληθωριστικές πιέσεις από την ενέργεια -έναν σημαντικό πόρο παραγωγής και ένα σημαντικό μέρος της κατανάλωσης- δεν ήταν μεγάλες. Τα κόστη παραγωγής διατηρήθηκαν σε σχετικά υποφερτά επίπεδα, γεγονός που «περιόρισε» τον πληθωρισμό στο 12,4% το 2008, ενώ σήμερα βρίσκεται «μόλις» στο 6,8%. Στην Κύπρο, τόσο το κόστος

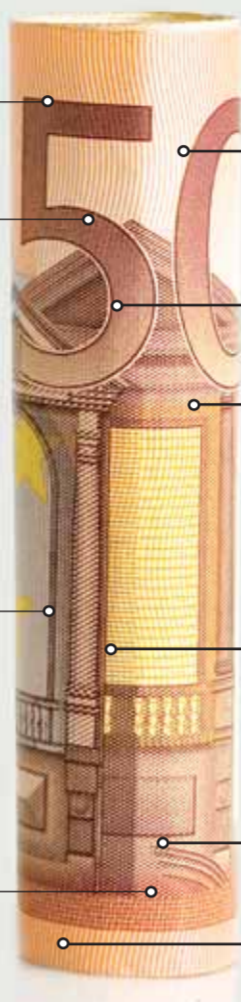
Έξοδος από το Ευρώ Τα 10 βήματα του φαύλου κύκλου

1 Νέο νόμισμα. Η Κύπρος θα υιοθετήσει ένα νέο νόμισμα (π.χ. Λίρα) για το οποίο θα υπάρχει μειωμένη ζήτηση. Η αγορά θα αναζητά ευρώ και δολάρια, με αποτέλεσμα να υποτιμηθεί η Λίρα.

2 Πληθωρισμός. Με την υποτίμηση, θα αυξηθούν οι τιμές των εισαγωγών και θα μειωθούν οι τιμές εξαγωγών. Η αύξηση των τιμών στις εισαγωγές θα ασκήσει ισχυρές πιέσεις στον πληθωρισμό: θα αυξηθούν οι τιμές σε πόρους παραγωγής (π.χ. ενδιάμεσα αγαθά, τρόφιμα, ζωοτροφές, καύσιμα, ηλεκτρισμό, κεφαλαιουχικά αγαθά, ανταλλακτικά, λιπάσματα, σίδηρο). Θα αυξηθούν σημαντικά και οι τιμές των κεφαλαιουχικών αγαθών (μηχανήματα, υπολογιστές, εμπορικά οχήματα κτλ). Τα καταναλωτικά είδη θα καταστούν επίσης ιδιαίτερα ακριβά. Η αύξηση στις τιμές των πόρων παραγωγής θα διαβρώσει το όποιο όφελος από τις πιο φθηνές τιμές των κυπριακών εξαγωγών (γεωργία, υπηρεσίες, τουρισμός) και η Κύπρος θα καταστεί λιγότερο ανταγωνιστική λόγω της υψηλής εξάρτησης της οικονομίας από τις εισαγωγές.

3 Νέα υποτίμηση. Εάν η Κεντρική Τράπεζα κρίνει πως πρέπει να διατηρήσει χαμηλά την προσφορά λίρας, θα ασκήσει μεγάλη πίεση στα επιτόκια, προκαλώντας ζημιές στους δανειζόμενους και συμπιέζοντας περισσότερο την ανάπτυξη. Αν προτιμήσει να συγκρατήσει την λίρα από την πτώση της και την υποτίμηση, θα αυξήσει την παροχή λίρας, αγοράζοντας ευρώ και δολάρια. Με αποθέματα της τάξης των 19 δισ. ευρώ, δεν θα μπορέσει να αμυνθεί αν σορτάρουν την λίρα οι ξένοι επενδυτές και η λίρα ανεβεί (υποτιμηθεί) περαιτέρω.

4 Ισχυρές πιέσεις στα χρέη. Ο πληθωρισμός θα «φάει» αποταμιεύσεις και μισθούς, ενώ όλα τα χρέη σε ξένο νόμισμα (π.χ. ευρώ) δεν θα μπορούν να εξυπηρετηθούν (δανειζόμενοι, εισαγωγείς, κράτος, διεθνείς επιχειρήσεις). Κέρδη μόνο για όσους έχουν δραστηριότητες στο εξωτερικό. Μεγάλες απώλειες για όλες τις εγκώριες επιχειρήσεις.

5 Αδυναμία εξυπηρέτησης. Χωρίς στήριξη από κάποιου είδους «Μηχανισμό», που να αρκεί για να αμυνθεί η λίρα, τα χρέη δεν θα μπορούν να εξυπηρετηθούν. Κράτος και επιχειρήσεις δεν θα μπορούν να δανειστούν στο νέο νόμισμα και μισθοί, συντάξεις, συντάξεις και άλλα θα μείνουν απλήρωτα. Αύξηση μαύρης οικονομίας σε ξένο νόμισμα, με περαιτέρω μείωση των εσόδων του κράτους.

6 Χαρακτηριστική βολή στις τράπεζες. Οι δανειστές σε εγκώριο νόμισμα θα χρωστούν λιγότερα σε λίρα από πριν, αλλά με αυξημένα επιτόκια. Οι τράπεζες θα χάσουν στοιχεία ενεργητικού, μαζί με διάβρωση των στοιχείων παθητικού που θα είναι σε ξένο νόμισμα (ευρώ). Δεν θα μπορούν να αντλήσουν κεφάλαια και θα οδηγηθούν σε πτώχευση.

7 Κατάρρευση. Με την διάλυση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, δεν θα υπάρχει δανεισμός, ενώ ζημιές και χρέη θα αυξάνονται. Με την μαζική έξοδο κεφαλαίων θα κλείσουν τράπεζες και συνεργεία και θα παύσουν οι επενδύσεις.

8 Ύφεση, χρέος, ανεργία, λουκέτα. Με το αδύναμο νέο νόμισμα, η έλλειψη ρευστότητας και τα αυξημένα επιτόκια, η αβεβαιότητα θα επιτείνει την ύφεση, με έντονο τον κοινωνικό αντίκτυπο. Οι μισθοί θα μειωθούν περαιτέρω λόγω πληθωρισμού (προσαρμόζονται πιο αργά από ό,τι οι τιμές) και τα στοιχεία ενεργητικού θα χάσουν κάθε αξία (ακίνητα, καταθέσεις, μετοχές).

9 Επιχείρηση «πληθωρισμός». Η Κεντρική Τράπεζα θα επιχειρήσει να συγκρατήσει την λίρα με στόχο να καταπολεμήσει τον υπερβολικό πληθωρισμό, αλλά θα χρειαστεί ξένη βοήθεια για αποθέματα. Η θεραπεία του πληθωρισμού είναι εκ φύσεως υφασιακή, με μείωση μισθών, συγκράτηση της ανάπτυξης, μείωση των δαπανών στο δημόσιο, αύξηση φόρων, αποκοπή συντάξεων.

10 Μνημόνιο. Θα έχει μεσολαβήσει ήδη ένα διάστημα βαθιάς ύφεσης, διάλυσης μισθών συντάξεων και αποταμιεύσεων και αυξημένου πληθωρισμού. Το νέο μνημόνιο θα είναι τουλάχιστον χειρότερο από το αρχικό, ενώ θα υπάρχει επιπλέον το πρόβλημα της μειωμένης ανταγωνιστικότητας και του πληθωρισμού.

καυσίμων, όσο και το κόστος ηλεκτρισμού, θα πρέπει να αναμένεται πως θα αυξηθούν κατακόρυφα στην περίπτωση μιας βαθιάς υποτίμησης, με αποτέλεσμα να επηρεαστούν όλες οι τιμές στην αγορά και να εκτοξευτεί ο πληθωρισμός.

2. Όφελος στις εξαγωγές

Ένα δεύτερο σημείο αφορά στο είδος των εξαγωγών της Ισλανδίας. Η αλιεία δεν έχει υψηλά λειτουργικά κόστη σε σύγκριση με τις βιομηχανίες της Κύπρου. Έτσι, ενώ τα κόστη παραγωγής αυξήθηκαν, η αύξηση ήταν πολύ χαμηλότερη από εκείνη που θα πρέπει

να αναμένεται στην περίπτωση της Κύπρου. Επιπλέον, οι τιμές του μπακαλάριου, που αποτελεί το 60% των εξαγωγών της χώρας (12% του ΑΕΠ), καταγράφονται σε ξένο νόμισμα, με αποτέλεσμα να υπάρχει κάποια «ασπίδα», αφού οι αλιείς πληρώνονταν σε κορώνες ανάλογα και με την ισοτιμία. Όσον αφορά στη μεταποίηση, η Ισλανδία έχει ελκύσει ξένες επιχειρήσεις, των οποίων η παραγωγή έχει πολύ μεγάλη ένταση στη χρήση ενέργειας. Έτσι, ο βασικότερος συντελεστής παραγωγής (ενέργεια) δεν κατέγραψε πληθωριστικές τάσεις (αφού ο πλε-

κτισμός δεν απαιτεί εισαγωγή καυσίμων με αυξημένες τιμές λόγω της υποτίμησης), με αποτέλεσμα η χώρα να γίνει πιο ανταγωνιστική.

3. Φυσικός πλούτος

Εκτός από τη γεωθερμική και την υδροηλεκτρική ενέργεια, η Ισλανδία έχει και φυσικό πλούτο, του οποίου οι εξαγωγές δεν επηρεάστηκαν, με αποτέλεσμα να διατηρηθεί η κερδοφορία των επιχειρήσεων.

Μια από τις βασικές εξαγωγές της χώρας είναι το αλουμίνιο, του οποίου η τιμή διατηρήθηκε σε υψηλό επίπεδο

κατά τη διάρκεια της κρίσης. Μάλιστα, από το 2009 μέχρι τα μέσα του 2011, στις διεθνείς αγορές το αλουμίνιο κατέγραψε αύξηση τιμών κατά 44,6%. Παρόμοια είναι και η πορεία του σιδηροπυρίτη, που επίσης εξάγει η χώρα. Αυτές οι αυξήσεις τιμών, με σταθερή ζήτηση, έχουν ενισχύσει την ισλανδική οικονομία στη χειρότερη της φάση, κάτι που δεν πρέπει να αναμένεται στην περίπτωση της Κύπρου.

4. Πρόσβαση σε στήριξη

Παρά την καλή τύχη της Ισλανδίας (αλιεία, φυσικός πλούτος, φθηνή ε-

νέργεια κτλ.), είναι πολύ σημαντικό να σημειωθεί πως όλα αυτά δεν ήταν αρκετά για να σωθεί η οικονομία της χώρας. Η Ισλανδία πήρε μεγάλη στήριξη που προσεγγίζει πλέον τα 7 δισ. ευρώ - ένα μεγάλο ποσό για μια οικονομία των 300 χιλιάδων ατόμων, έστω κι αν το τραπεζικό της σύστημα ήταν υδροκέφαλο όπως το κυπριακό. Από αυτή τη στήριξη, τα 2,5 δισ. ευρώ (από τη Φινλανδία, τη Σουηδία, τη Δανία και τη Νορβηγία) αφορούσαν σε στήριξη της κορώνας, η οποία ωστόσο έχασε περισσότερη από τη μισή της αξία σε λιγότερο από ένα χρόνο.

Το μόθημα εδώ είναι πως, εάν η Κύπρος μεταπηδήσει στη λίρα, θα χρειαστεί εξωτερική ενίσχυση για να βάλει κάποιο φρένο στην υποτίμηση και τον πληθωρισμό. Η λήψη αυτής της στήριξης σίγουρα θα συνεπάγεται και τη λήψη ουσιαστικών μέτρων, μεταξύ των οποίων θα είναι και η επιβολή περιορισμών στο συνάλλαγμα, όπως έγινε και στην Ισλανδία. Έτσι, η στροφή στη λίρα με στόχο να αποφυγουμε τα μέτρα, θα καταστήσει απαραίτητα τα...

5. Δεν απέφυγε «μνημόνιο»

Η διάρθωση της Ισλανδίας μπορεί να ήταν μεν επιτυχής, αλλά δεν ήταν καθόλου ανώδυνη. Η χώρα αύξησε τα κρατικά της έσοδα μέσα από την αύξηση των φόρων κατά 45%. Ταυτόχρονα, το κράτος μείωσε τις δαπάνες του κατά 55%, γεγονός που μεταφράστηκε σε ουσιαστικές πιέσεις για τα νοικοκυριά. Η εκτίμηση του ΔΝΤ έλεγε πως η επιτυχία βασίστηκε σε τρεις άξονες: στην πρόσβαση σε ξένη βοήθεια (κεφάλαια) όσο και όταν χρειάστηκε, σε ένα «εξεκάθαρο και πειθαρχημένο πρόγραμμα» δημοσιονομικής περισυλλογής και τέλος στη «δημοσιονομική πειθαρχία». Κι αυτά, για μια χώρα της οποίας το τραπεζικό πρόβλημα ήταν παρόμοιο με το δικό μας.

Έτσι, η όποια σύγκριση θα πρέπει να γίνεται με (περισσότερη) προσοχή, αφού η Ισλανδία δεν αποτελεί απλώς μια χώρα που τα κατάφερε μια χαρά χωρίς να είναι στο ευρώ. Μάλιστα, η αναπτυξιακή πολιτική της χώρας εστιάστηκε στην εξυγίανση και όχι στη δαπάνη χρημάτων.

www.fiduciaryfuture.com

Navigating the winds of a Changing New World

Who can tell us something of the future?

We are delighted to announce the participation at FiduciaryFuture Cyprus 2012 of the two most prominent public figures of the Cyprus economy.

The Governor
Honorable Panicos Demetriades
Governor of the Central Bank of Cyprus

The Minister
Honorable Vassos Shiarly
Cyprus Minister of Finance

REGISTER TODAY! www.fiduciaryfuture.com

Special attendance fee for Supporting Organization members!

SPEAKERS LIST

Emerging opportunities

- Theo Parperis - President, Institute of Certified Public Accountants Cyprus
- Hao Wang - Partner, RayYin & Partners, Beijing
- Peter Chen - Partner, Zhong Lun Law Firm, Shanghai
- Dr. Jean-Philippe Chetcuti - Managing Partner, Chetcuti Cauchi, Malta
- Alkman Granitsas - Station Chief, Wall Street Journal, Athens
- Dr. Theodore Panayiotou - Director, CIIM

Legal and tax

- Günter Spielmann - Executive Director, EMEA Tax services, Grant Thornton International
- Pieris Markou - Partner, Deloitte
- George Savvides - President, Cyprus Fiduciary Association
- Emily Yiolitis - Chairwoman, STEP Cyprus
- Maria Kyriakou - Former Registrar of Companies and MP
- Thanasis Korfiotis - Board Member, Cyprus Bar Association

Future of banking and the financial sector

- Andreas Andreou - Vice President, Cyprus Securities & Exchange Commission
- Evan Gavas - Cyprus Country Manager, Barclays Bank
- Demetris Taxitaris, Head of Asset Management, Bank of Cyprus Group
- Nicolas Gonzalez - Head of Product Development at Societe Generale Securities, Paris
- Yannis Matsis - Partner, Point Nine
- Dr. George Theocharides - Professor of Finance, CIIM
- Ibrahim Muhanna - Managing Director, Muhanna Foundation

EVENT ORGANIZERS:

InfoScreen Quorum

GOLD SPONSORS:

LAIKI BANK BARCLAYS Bank of Cyprus Grant Thornton CP PALEMA apEXECUTIVE PELECANOS & PELECANOU ADVOCATES & LEGAL CONSULTANTS DOT CY LEGINET

SUPPORTING ORGANIZATIONS:

CIPA ΣΕΑΚ CIFA CYPRUS INTERNATIONAL INSTITUTE OF MANAGEMENT STEP ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΩΤΩΝ & ΒΙΟΧΡΗΜΑΤΩΝ

CYPRUS MEDIA PARTNER:

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

INTERNATIONAL MEDIA PARTNERS:

Cyprus Profile 中国离岸 CHINA OFFSHORE

Τέλος χρόνου για τις αντιπροτάσεις

Το Υπουργείο Οικονομικών αντιμέτωπο με το ναυάγιο του ρωσικού δανείου και την απροθυμία του Προεδρικού

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Συνεχίζεται η καθυστέρηση στην προετοιμασία των μέτρων από πλευράς της κυβέρνησης, η οποία στο τέλος πλέον του Σεπτεμβρίου δεν έχει ακόμα ετοιμάσει τις αντιπροτάσεις που θα καταθέσει στην Τρόικα σχετικά με το Μνημόνιο. Το περασμένο Σάββατο, το Προεδρικό απέρριψε στο σύνολό του το πακέτο των αντιπροτάσεων που είχε ετοιμάσει το Υπουργείο Οικονομικών, με αποτέλεσμα η όλη προσπάθεια να αρχίσει εκ του μηδενός την εβδομάδα που πέρασε.

Σύμφωνα, μάλιστα, με απόλυτα διασταυρωμένες πληροφορίες, ο ρόλος του Υπουργείου Οικονομικών στη διαμόρφωση των αντιπροτάσεων της κυβέρνησης, έχει πλέον περιοριστεί στο ελάχιστο, αφού το όλο πακέτο ετοιμάζεται αποκλειστικά από την τριμερή διυπουργική επιτροπή την οποία απαρτίζουν οι Σωτηρούλα Χαραλάμπους (υπουργός εργασίας) και Νεοκλής Συλιώτης (υπουργός Εσωτερικών) και ο Βάσος Σιαρλή (υπουργός Οικονομικών), ο οποίος όμως απουσίαζε από την Κύπρο την εβδομάδα που πέρασε.

Χωρίς τους τεχνοκράτες ετοιμάζει τις αντιπροτάσεις η διυπουργική επιτροπή

Πάντως, στο Υπουργείο Οικονομικών επικρατεί δυσφορία και αρκετά στελέχη εκφράζουν έντονα την ανησυχία πως με το πακέτο μέτρων, όπως αυτό προκύπτει από την έως σήμερα διαμόρφωσή του, δεν μπορεί να επιτευχθεί σύγκλιση απόψεων με την Τρόικα. Παράγοντες του Υπουργείου, μάλιστα, σχολιάζουν πως δεν μπορεί να γίνει (ακόμα και τώρα) ασφαλής εκτίμηση για την ημερομηνία καθόδου της Τρόικας στην Κύπρο, αφού της καθόδου θα πρέπει να προηγηθεί μια κάποια σύγκλιση. «Έχει ο Θεός μέχρι να προσεγγίσουμε μέτρα που θα επιτυγχάνουν τη σύγκλιση», σημειώθηκε χαρακτηριστικά από αρμόδιο στέλεχος του Υπουργείου.

Πάντως, κάποια πρόοδος σημειώθηκε την περασμένη εβδομάδα όσον αφορά στην ΑΤΑ. Ωστόσο, και παρά τις επίμονες διαβεβαιώσεις πως η κυβέρνηση θα ολοκληρώσει επαφές με τα κόμματα και τους κοινωνικούς εταίρους «πριν να πάει ο Πρόεδρος στην Νέα Υόρκη για τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ», ακόμα και οι επαφές αυτές έχουν ήδη καθυστερήσει.

Εκ νέου απόγνωση

Πέρα από την πρόοδο σχετικά με την ΑΤΑ, η κυβέρνηση θα πρέπει να ξεκαθαρίσει και τις θέσεις της για σειρά άλλων σημείων του Μνημονίου. Ανάμεσά τους είναι η διαχείριση του ζητήματος που προκύπτει σχετικά με τον 13ο μισθό, στον οποίο επιμένει η Τρόικα και οι οποίοι δεν θέτει εκτός στόχου τον προϋπολογισμό του 2012 – ακόμα και με τον χαμηλότερο πηχά που θέτει τον στόχο στο 4,5% αντί για 3,5% που ήταν αρχικά. Δεν είναι δε ξεκάθαρο πώς η κυβέρνηση θα μπορέσει να εξασφαλίσει το ρευστό που χρειάζεται για να πληρώσει 13ους μισθούς, εκτός εάν ακολουθηθεί η πρακτική καθυστέρηση πληρωμών σε σειρά άλλων δαπανών, όπως είναι τα συμβόλαια που είναι πληρωτέα στο τέλος του έτους και άλλες συμβατικές υποχρεώσεις.

Παρομοίως, η κυβέρνηση θα πρέπει να αποφασίσει τι θέση θα πάρει όσον αφορά στη φορολόγηση του εράφιας και στη μείωση των συντάξεων, η οποία μάλλον θα είναι κλιμακωτή, αλλά ουσιαστική. Η απορριφθείσα πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών έκανε λόγο για κλιμακωτές μειώσεις στις συντάξεις

Ο ρόλος του Υπουργείου Οικονομικών στη διαμόρφωση των αντιπροτάσεων της κυβέρνησης έχει πλέον περιοριστεί στο ελάχιστο.

Εφειδρεία το ELA για τη χρηματοδότηση του κράτους

Υπό κάποιες αυστηρές προϋποθέσεις και σε κάθε περίπτωση σε συνεννόηση με την Τρόικα, ο έκτακτος μηχανισμός ρευστότητας της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για τη στήριξη του τραπεζικού συστήματος, ο ELA, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών του Δημοσίου μέχρι την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για την υπογραφή του Μνημονίου, την ψήφιση του σχετικού νόμου από τη Βουλή και την εκταμίευση της πρώτης δόσης.

Πηγές του Υπουργείου Οικονομικών μετέφεραν στην «Κ» την άποψη ότι θεωρητικά είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί έμμεσα ο μηχανισμός ELA για έκτακτη χρηματοδότηση μέρους των αναγκών του Δημοσίου στο πολύ

βραχυπρόθεσμο διάστημα, εφόσον όμως εξαντληθεί κάθε άλλη δυνατότητα και χωρίς αυτό να αποτελεί μόνιμη αντιμετώπιση του προβλήματος. Ο μηχανισμός ELA παρέχει ρευστότητα σε τραπεζικά ιδρύματα σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης κατόπιν έγκρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ. Η ρευστότητα δίνεται έναντι δέσμευσης αντίστοιχου ενεργητικού της τράπεζας.

Τη χρήση του ELA δεν την αποκλείουν και στελέχη της τραπεζικής αγοράς, αν και πηγές της Κεντρικής Τράπεζας κράτησαν αποστάσεις και αποκλείσαν, μιλώντας στην «Κ», ένα τέτοιο ενδεχόμενο.

«Η παροχή έκτακτης ρευστότητας σε τράπεζες διέπεται από το κατα-

στατικό του Ευρωσυστήματος, που, μεταξύ άλλων, απαγορεύει τη χρηματοδότηση από τις εθνικές Κεντρικές Τράπεζες των δημοσιονομικών αναγκών των κυβερνήσεων», ήταν το σχόλιο που μεταφέρθηκε στην «Κ».

Ωστόσο, υπάρχει ένα προηγούμενο και μάλιστα πρόσφατο. Τον περασμένο Αύγουστο η Τρόικα επέτρεψε στην Ελλάδα να προχωρήσει σε μεγαλύτερο δανεισμό μέσω δημοπρασίας εντόκων γραμματίων, προκειμένου να πληρωθεί ένα ομόλογο αξίας 3,2 δισ. ευρώ που είχε στην κατοχή της η ίδια η ΕΚΤ. Η ΕΚΤ χορήγησε άμεσα επιπλέον ρευστότητα στις ελληνικές τράπεζες για να αγοράσουν τα επιπλέον έντοκα γραμμάτια.

Η επανάληψη ενός τέτοιου σενα-

ρίου θα μπορούσε να επαναληφθεί και στην Κύπρο, κατόπιν συνεννόησης με την Τρόικα, εκτιμούν τραπεζικά στελέχη, με ορισμένους να το θεωρούν σχεδόν σίγουρο.

Στο Υπουργείο Οικονομικών αναμένουν ότι μέχρι το τέλος του 2012 οι κάτοχοι βραχυπρόθεσμων τίτλων θα ανανεώσουν και θα αναχρηματοδοτήσουν το χρέος που έχουν στην κατοχή τους, συνεπώς απομένει να καλυφθεί το έλλειμμα του προϋπολογισμού. Πρόκειται για ένα ποσό της τάξης των 600 εκατ. ευρώ, αν το έλλειμμα κλείσει στο 3,5%. Το ποσό ανεβαίνει στα 800 εκατ. ευρώ αν το έλλειμμα του προϋπολογισμού ανέλθει τελικά στο 4,5%.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗΣ

μεταξύ 6% και 7,5%, κάτι που απορρίφθηκε από το Προεδρικό. Δεν είναι πλέον σαφές ποιες μειώσεις θα συμφωνηθούν εντός της κυβέρνησης όσον αφορά στις συντάξεις, αλλά διαφαίνεται συμφωνία πως δεν θα επηρεαστούν οι συντάξεις που είναι κάτω των 1.000 ευρώ.

Ένα άλλο σημείο αφορά η επέκταση της φορολογικής βάσης στα ακίνητα. Το Υπουργείο Οικονομικών είχε προτείνει την κατάργηση του αφορολόγητου στα ακίνητα, ούτως ώστε να επεκταθεί η φορολογική βάση, έστω και με πολύ χαμηλό συντελεστή για τα πιο φθηνά ακίνητα (σε τιμές του 1980). Ωστόσο, αυτή η σκέψη έχει απορριφθεί από το Προεδρικό, με τη διυπουργική επιτροπή να εξετάζει πλέον σε πιο σημείο θα τοποθετηθεί το αφορολόγητο, το οποίο θα βρίσκεται κάπου μεταξύ του 0 και των 120 χιλιάδων που είναι σήμερα το όριο.

Η διαπραγμάτευση

Το όλο ζήτημα που, επίσης, τίθεται ενώπιον της κυβέρνησης είναι και η διαβούλευση που θα γίνει με τους κοινωνικούς εταίρους και τα κόμματα. Ήδη, η ΠΑΣΥΔΥ έχει αρχίσει να τραβάει μια απόλυτη γραμμή διαπραγματεύσεων, με την ανεξήγητη θέση του γ.γ., τns,

Γλαύκου Χατζηπέτρου, πως δεν πρέπει να γίνει δεκτό το οποιοδήποτε Μνημόνιο. Μάλιστα, η ΠΑΣΥΔΥ αρνήθηκε να λάβει μέρος σε συνάντηση στο Υπουργείο Εργασίας, υπό την προεδρία της υπουργού, Σωτηρούλας Χαραλάμπους. Προφανώς στόχος της ΠΑΣΥΔΥ, ήταν να αποφύγει να λάβει μέρος στην απόφαση για την ΑΤΑ, ούτως ώστε να μην μπορεί να θεωρηθεί πως την έχει δεχτεί. Πάντως, η υπουργός Εργασίας πιστώνεται με την επίτευξη συμφωνίας, σύμφωνα με την οποία η ΑΤΑ δεν θα παραχωρείται σε περιόδους ύφεσης, ενώ η καταβολή της ΑΤΑ θα γίνεται μία φορά τον χρόνο αντί για δύο. Με τη συμφωνία αφήνεται ανοικτή και η περαιτέρω μεταρρύθμιση του θεσμού.

Το ερώτημα που παραμένει, ωστόσο, είναι πόσο θα διαρκέσει ο διάλογος με τα κόμματα και τους κοινωνικούς εταίρους. Η στάση της ΠΑΣΥΔΥ αποτελεί σαφή ένδειξη πως δεν πρόκειται να συναντήσει σε μέτρα, όποια κι αν θα είναι αυτά, ενώ άγνωστη είναι και η στάση που τηρήσουν τα κόμματα.

Με δεδομένο ότι η κυβέρνηση δεν έχει την πολυτέλεια χρόνου για να μακροηγήσει – τις έγινε στο παρελθόν – σε «διάλογο», μία από τις ανουσίες που

εκφράζονται από κυβερνητικούς παράγοντες, είναι πως με τις πρώτες αντιδράσεις θα οδηγηθεί σε νέα καθυστέρηση η όλη συμφωνία με κοινωνικούς εταίρους και κόμματα.

Άτυπο τηλεσίγραφο

Η Κύπρος τελεί, σε κάθε περίπτωση, κάτω από ένα διττό – αν και ανεπίσημο – τηλεσίγραφο. Πρώτο, χρειάζεται κατεπειγόντως μια συμφωνία ούτως ώστε να προχωρήσει η πρώτη εκταμίευση πριν από το τέλος του έτους. Σε αντίθετη περίπτωση, το φάσμα της στάσης πληρωμών παραμένει ορατό, με ό,τι αυτό μπορεί να συνεπάγεται για τον τόπο. Δεύτερο, έχει καταστεί σαφές από την Τρόικα και τα τρία μέλη που την απαρτίζουν ξεχωριστά πως η Κύπρος θα πρέπει να έχει σημειώσει αιτή και ουσιαστική πρόοδο μέχρι την επόμενη συνεδρία του Eurogroup στις 18 και 19 Οκτωβρίου. Μία τέτοια εξέλιξη μάλλον φαντάζει σχεδόν αδύνατη, λόγω του χρονοδιαγράμματος που δημιουργείται εκ των πραγμάτων: Η συμφωνία εντός της κυβέρνησης δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί, ενώ η συζήτηση για το πακέτο των αντιπροτάσεων με τα κόμματα δεν έχει καν αρχίσει. Στη συνέχεια, θα πρέπει να πα-

ρατηρηθεί κάποια σύγκλιση στις προτάσεις Τρόικας και κυβέρνησης για να μπορεί να αποφασιστεί ημερομηνία καθόδου του κλιμακίου της Τρόικας.

Στην καλύτερη περίπτωση όλα βρισκονται η Τρόικα στην Κύπρο κατά τη διάρκεια των εργασιών του Eurogroup και πολύ πιθανό πρέπει να θεωρείται πως οι αντιδράσεις προς την Κύπρο θα είναι ακόμα πιο έντονες από εκείνες που σημειώθηκαν κατά την προηγούμενη συνεδρία του Σώματος, στη Λευκωσία. Υπενθυμίζεται πως στις γραπτές του σημειώσεις, ο πρόεδρος του Eurogroup είχε παρατηρήσει πως η Κύπρος θα πρέπει να «ξεκαθαρίσει» σχετικά με το πρόγραμμα διάσωσης, ένα σχόλιο που επαναλήφθηκε σε ακόμα πιο έντονη γλώσσα εκτός γραπτού κειμένου κατά τη διάρκεια της συνεδρίας.

Μοναδική οδός, όπως όλα δείχνουν, είναι να βιαστεί η κυβέρνηση ακόμα περισσότερο με στόχο να εξασφαλίσει κάποιον είδους σύγκλιση όσο το δυνατόν πιο σύντομα. Σε αντίθετη περίπτωση, μια συμφωνία πριν από τις αρχές Νοεμβρίου θα είναι εξαιρετικά δύσκολη, με ανυπολόγιστες συνέπειες, μεταξύ άλλων και για τη ρευστότητα του κράτους.

«Καύσωνας» για τα κρατικά ταμεία

Παρά τις ελπίδες για βελτίωση τον Αύγουστο, ο μήνας ήταν χειρότερος από τον περσινό

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Πολύ άσχημα ήταν τα αποτελέσματα του Αυγούστου για τα δημόσια ταμεία, σύμφωνα με τα επίσημα αποτελέσματα του Υπουργείου Οικονομικών. Παρά το γεγονός ότι η πορεία των δημόσιων οικονομικών έβαιε καλώς μέχρι και τον Ιούνιο, με μια ουσιαστική βελτίωση να συνεχίζεται και τον Ιούλιο σε σχέση με πέρσι, τα αποτελέσματα του Αυγούστου μάλλον προκάλεσαν «καύσωνα» στα δημόσια ταμεία.

Συγκεκριμένα, ο Αύγουστος σημείωσε μείωση εσόδων κατά 4,75% σε σχέση με τον ίδιο μήνα πέρσι, αφού τα κρατικά ταμεία εισέπραξαν 28,5 εκατ. ευρώ λιγότερα από τον Αύγουστο του 2011. Την ίδια ώρα, αύξηση κατέγραψαν οι κρατικές δαπάνες κατά 1,49%, δηλαδή 7,3 εκατ. ευρώ.

Ο Αύγουστος παραδοσιακά καταγράφει δημοσιονομικό πλεόνασμα λόγω των μεγάλων εσόδων και των χαμηλών δαπανών της κυβέρνησης κατά τον συγκεκριμένο μήνα. Πέρσι, το πλεόνασμα

ήταν 110 σχεδόν εκατ. ευρώ, ενώ φέτος ήταν 74 εκατ. ευρώ, 33% χαμηλότερο. Η πορεία του Αυγούστου ανατρέπει τις αρχικές ελπίδες που είχαν εκφραστεί από την κυβέρνηση για περαιτέρω βελτίωση των δημοσιονομικών στοιχείων κατά τη διάρκεια του Αυγούστου, ένα μήνα κατά τον οποίο ανέμεναν να εννεχιστεί η βελτιωμένη εικόνα που παρουσιάστηκε στο πρώτο εξάμηνο του έτους. Ωστόσο, τα τελικά αποτελέσματα σίγουρα προκαλούν απογοήτευση, αφού διαφαίνεται πως ακόμα και η ανάκαμψη του τουρισμού δεν έχει φέρει βελτίωση των δημοσίων οικονομικών.

Ακόμα και ο Ιούλιος ήταν καλύτερος από τον Αύγουστο, αφού τα έσοδα του μήνα ήταν αυξημένα κατά 9,5% σε σχέση με τον Ιούλιο του 2011, ενώ οι δαπάνες ήταν χαμηλότερες κατά 5,1%. Αυτή η σημαντικότητα βελτίωση είχε οδηγήσει τον υπουργό Οικονομικών να σημειώσει πως, εάν συνεχιστεί η πορεία του Ιουλίου, τότε θα πρέπει να αναμένεται πως το έλλειμμα θα οδωθεί προς το 4,5% του ΑΕΠ. Η πορεία αυτή,

Εκτροχιάζεται η πορεία προς έλλειμμα 4,5% και πλέον είναι εκτός οριζώντα ο στόχος του 3,5%

ωστόσο, έχει ανατραπεί ουσιαστικά, αφού ο φετινός Αύγουστος είχε αυξημένες δαπάνες και μειωμένα έσοδα σε σχέση με πέρσι.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που εξεδόσε το Υπουργείο Οικονομικών την περασμένη εβδομάδα, η δημοσιονομική κατάσταση για το πρώτο οκτάμηνο του έτους εξακολουθεί να παρουσιάζεται κάπως βελτιωμένη σε σχέση με το 2011. Συγκεκριμένα, το δημοσιονομικό έλλειμμα Ιανουαρίου-Αυγούστου ήταν πέρσι 3,8% σε σχέση με 3,08% που είναι φέτος. Αυτό οφείλεται καταφανώς στο γεγονός ότι ο Ιούνιος και ο Ιούλιος σημείωσαν εξαιρετικά θετικά αποτελέσματα, με μείωση δαπανών και αύξηση εσόδων. Ωστόσο, αυτή η πορεία

πλέον ανατρέπεται, δημιουργώντας ισχυρές αμφιβολίες πως το έλλειμμα θα περιοριστεί στο 4,5% χωρίς μέτρα και στο 3,5% μετά την υλοποίηση του πακέτου μέτρων.

Σημειώνεται πως, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, το περσινό έλλειμμα έκλεισε στο 6,11%, ένα ποσοστό χαμηλότερο από το 6,96% που ήταν η πορεία των δημοσίων οικονομικών μέχρι το τέλος Νοεμβρίου. Δεν είναι ακόμα ξεκάθαρο το πώς περιορίστηκε τελικά το έλλειμμα στο 6,11%.

Με γνώμονα το γεγονός ότι οι φετινοί στόχοι θέτουν το έλλειμμα στο 3,5%, πρέπει να θεωρείται βέβαιο πλέον πως ο στόχος αυτός μπορεί να υλοποιηθεί μόνο εάν προχωρήσει η κυβέρνηση στη λήψη εκτενών δημοσιονομικών μέτρων μέσα στο επόμενο διάστημα.

Υπενθυμίζεται πως η πορεία του ελλείμματος, όπως δήλωσε ο υπουργός Οικονομικών, Βάσος Σιαρλή, είχε θεωρηθεί πως τείνει προς το 4,5% του ΑΕΠ, μια εκτίμηση που πλέον ανατρέπεται. Τα τελευταία στοιχεία δείχνουν

Ο στόχος για έλλειμμα 3,5% θα γινόταν εφικτός μόνο με τη λήψη μέτρων τα οποία έχουν ήδη καθυστερήσει.

πως η τελική προβολή για το έλλειμμα είναι σχεδόν 5% (4,96%), αν όχι και παραπάνω, εάν δεν ληφθούν μέτρα.

Ο στόχος του 3,5% θα γινόταν εφικτός μόνο με τη λήψη μέτρων τα οποία έχουν ήδη καθυστερήσει (προγραμματίζονταν για υλοποίηση τον Ιούνιο αλλά δεν έχουν ακόμα εκπονηθεί). Όπως έγραψε η «Κ» την περασμένη εβδομάδα, πρέπει να θεωρείται πως ο στόχος αυτός έχει χαθεί. Κι αυτό διότι τα μέτρα θα μειώναν το έλλειμμα κατά 1 εκατοστιαία μονάδα σε βάθος εξαμήνου, ενώ ακόμα κι αν υλοποιούνταν σήμερα, έχουν πλέον μόλις τρεις μήνες για να «τρέξουν» και

Δύσκολο δίλημμα για την κυβέρνηση

Εν τω μεταξύ, ένα σοβαρό δίλημμα προκύπτει για την κυβέρνηση εν όψει των συζητήσεων με τους κοινωνικούς εταίρους και τα κόμματα. Ήδη, η ΠΑΣΥΔΥ έχει ξεκαθαρίσει τη θέση της πως δεν έχει καμία πρόθεση να κάνει δεκτά τα οποιαδήποτε μέτρα, γεγονός που οδηγεί τα πράγματα σε βάθος χρόνου.

Την ίδια ώρα, και ενώ το ΑΚΕΛ έχει ήδη παρουσιάσει κάποιες δικές του σκέψεις που κηρύττουν μεν πολλών επεξηγήσεων, αλλά κινούνται προς λογικά πλαίσια, η συζήτηση με τα κόμματα δεν έχει αρχίσει καν στο παρόν στάδιο. Επιπλέον, κόμματα και συντεχνίες (ΠΕΟ, ΣΕΚ, ΔΕΟΚ), σημειώνουν πως δεν θα μπορούν μέσα σε μία ημέρα να σχολιάσουν το όποιο πακέτο τούς παρουσιαστεί, αφού θα χρειαστούν «μερικές ημέρες» για να το μελετήσουν. Πέρα από επιπλέον καθυστέρηση μερικών μερών που αυτό συνεπάγεται, η κυβέρνηση έχει μπροστά της ένα τεράστιο δίλημμα:

Τι θα πράξει εάν δεν επιτευχθεί συμφωνία σχετικά με τα μέτρα μέσα σε ένα λογικό χρονικό πλαίσιο; Εάν η κυβέρνηση προχωρήσει μόνη της χωρίς συναίνεση, θα χάσει το προσκλητικό χαρτί της αντιμνημονιακής της στάσης, ενώ μετέωρο θα αφήσει και το ΑΚΕΛ. Ταυτόχρονα, θα κινείται απέναντι στην Τρόικα στο κενό, αφού δεν θα έχει τη στήριξη της συναίνεσης πίσω της. Από την άλλη, εάν καθυστερήσει, θα μειώνει εκτεθειμένη και αντιπερισπασμένη πολλά προβλήματα, συμπεριλαμβανομένου και του ενδεχόμενου να καταναγκαστεί να προχωρήσει σε στάση πληρωμών ή στην καλύτερη περίπτωση ακύρωση του 13ου μισθού.

Πάντως, σχεδόν διάφορος κώρος διαμνηνείται πως η μεγαλύτερη ανησυχία δεν είναι πως η κυβέρνηση θα φέρει ένα «απαράδεκτο σκληρό» πακέτο, αλλά πως θα πρέπει το αντίθετο, με στόχο να κερδίσει χρόνο μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου και να «τα φορτώσει στον επόμενο». Από την άλλη, και λόγω των επικείμενων εκλογών, δεν αναμένεται πως τα κόμματα θα επιμείνουν σε σκληρότερα μέτρα από εκείνα που θα τους παρουσιάσει η κυβέρνηση, έστω κι αν αυτά είναι πεπεισμένα πως το πακέτο είναι ανεπαρκές.

Σε κάθε περίπτωση, εάν η κυβέρνηση μπει στη λογική ενός μακρόσυρτου διαλόγου με κόμματα και συντεχνίες, θα χρειαστεί χρόνο που δεν έχει με μεγάλο κίνδυνο, όχι μόνο για την ίδια αλλά και για τον τόπο. Από την άλλη, δεν επιθυμεί να προχωρήσει μόνη της. Σε κάθε περίπτωση, όλα δείχνουν πως η κυβέρνηση δεν θα έχει τη στήριξη της ΠΑΣΥΔΥ και θα πρέπει από σήμερα να κρίνει πως θα διαχειριστεί αυτό το θέμα.

Πολιτικοί κλιμάκια σχολιάζουν πως η δήλωση Χατζηπέτρου εναντίον της υπογραφής του Μνημονίου – όποιο κι αν είναι αυτό – συνδέεται με τη δήλωση Αντρου Κυπριανού για έξοδο από το ευρώ, με στόχο η ΠΑΣΥΔΥ να δώσει άλλοθι στην κυβέρνηση για να ανυπομονήσει να καθυστερήσει τη συμφωνία με την Τρόικα. Ωστόσο, δεν υπάρχουν επιπλέον στοιχεία που να επιβεβαιώνουν κάτι τέτοιο.

Η ώρα της αλήθειας για τις τράπεζες

Πιθανό το ενδεχόμενο να χρειαστούν κρατική στήριξη και άλλα πιστωτικά ιδρύματα πέραν της Τράπεζας Κύπρου και της Λαϊκής

Του ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ

Μια ματιά στον κατάλογο με τα μερίδια αγοράς στις καταθέσεις αρκεί για να αντιληφθεί κανείς το μέγεθος των αλλαγών που συντελούνται στο εγχώριο τραπεζικό σύστημα. Οι μεγάλες τράπεζες συρρικνώνονται, οι μικροί κερδίζουν έδαφος, ενώ ξένες τράπεζες αποκτούν μεγαλύτερο μέρος της πίτας.

Υψηλόβαθια τραπεζικά στελέχη δεν κρύβουν στην «Κ» ότι ο διαγνωστικός έλεγχος που θα γίνει από την Pimco και την Deloitte θα φέρει ένα νέο τοπίο στον τραπεζικό τομέα.

«Ο τραπεζικός χάρτης θα αλλάξει. Μετά τον Δεκέμβριο θα έχουμε εξελίξεις», ανέφερε στην «Κ» υψηλόβαθμος τραπεζίτης. Είναι πιθανό νέα κεφάλαια να χρειαστούν και άλλες τράπεζες, πέραν της Τράπεζας Κύπρου και της Λαϊκής Τράπεζας.

Υπενθυμίζεται ότι σε ανεξάρτητο διαγνωστικό έλεγχο –ο οποίος θα περιλαμβάνει αξιολόγηση της ποιότητας των δανείων και τη διεξαγωγή άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων– πέραν των δύο μεγάλων τραπεζών θα υποβληθούν η Ελληνική Τράπεζα, η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα μαζί με αντιπροσωπευτικό δείγμα συνδεδεμένων Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων, το Ταμειντήριο Λεμεσού, η Eurobank Κύπρου και η Alpha Bank Κύπρου.

Τα τραπεζικά επιτελεία έχουν κατεβάσει από το διαδίκτυο το κείμενο των προτάσεων που έστειλε η Τρόικα στην κυβέρνηση και προχωρούν σε υποθέσεις εργασίας για το πώς επηρεάζονται και πώς μπορεί να υπάρξει μια ομαλή μετάβαση στο νέο περιβάλλον.

Τα επικίνδυνα σημεία είναι δύο: η αύξηση του ορίου του δείκτη ιδίων κεφαλαίων στο 10% από 8% και η αλλαγή του τρόπου υπολογισμού των μη εξυπηρετούμενων ενυπόθηκων δανείων.

Ειδικά τα μη εξυπηρετούμενα αποτελούν έναν πραγματικό εφιάλτη, με οικονομικές, αλλά και κοινωνικές συνέπειες, αν επιταχυνθεί ο χρόνος εκποίησης της ακίνητης περιουσίας οφειλέτη που δεν ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις τους.

Οι όροι εντολής του ελέγχου είναι εξαιρετικής σημασίας, καθώς η μεθο-

Μερίδια αγοράς στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα

	Αύγουστος 2012		Αύγουστος 2011	
	Καταθέσεις €000	Μερίδιο %	Καταθέσεις €000	Μερίδιο %
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	19,091,857	27.02%	19,404,192	27.79%
ΛΑΪΚΗ	10,312,016	14.59%	12,764,687	18.28%
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	6,949,735	9.83%	6,693,072	9.59%
ALPHA BANK CYPRUS LTD	2,562,295	3.63%	3,171,592	4.54%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΚΥΠΡΟΥ)	874,393	1.24%	873,992	1.25%
ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ & ΣΠΙ	14,803,953	20.95%	13,859,265	19.85%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΥΠΡΟΥ) ΛΤΔ	1,062,134	1.50%	1,154,210	1.65%
CDB	528,567	0.75%	359,935	0.52%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK - CYPRUS LTD	222,935	0.32%	294,383	0.42%
USB BANK PLC	659,629	0.93%	474,814	0.68%
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΣΤΕΓΗΣ	935,424	1.32%	926,324	1.33%
SOCIETE GENERALE CYPRUS LTD	445,446	0.63%	350,264	0.50%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	2,114	0.00%	2,580	0.00%
EUROBANK EFG CYPRUS LTD	3,006,910	4.26%	2,171,354	3.11%
ΑΛΛΕΣ	9,207,209	13.03%	7,325,858	10.49%
ΣΥΝΟΛΟ	70,664,617	100.00%	69,826,522	100.00%

Το μόνο παρήγορο στοιχείο είναι ότι τα ρωσικά κεφάλαια δεν εγκαταλείπουν την Κύπρο, σε αντίθεση με Κύπριους που μεταφέρουν καταθέσεις στο εξωτερικό

δολογία και το εύρος του δείγματος θα επηρεάσουν το τελικό αποτέλεσμα. Αυτό που γίνεται γνωστό από αρμόδιες πηγές είναι ότι ο οίκος που ανέλαβε το διαγνωστικό έλεγχο θα αξιολογήσει με αντικειμενικότητα και με αναφορά σε βέλτιστες διεθνείς πρακτικές όλα τα δάνεια που θα συμπεριληφθούν στο δείγμα του διαγνωστικού ελέγχου.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» ο έλεγχος αναμένεται να ξεκινήσει άμεσα, με την υπογραφή του συμβολαίου, εντός της προσεχούς εβδομάδας.

Ο έλεγχος θα συντονίζεται και θα επιβλέπεται από Συντονιστική Επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από αντιπροσώπους των Κυπριακών Αρχών και των διεθνών οργανισμών που εμπλέκονται στο πρόγραμμα οικονομικής βοήθειας προς την Κύπρο, δηλαδή την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρω-

Ο «αιρετικός» ηγέτης της Pimco

Η Pimco, η Pacific Investment Management Company LLC, έχει ένα χαρακτηριστικό που την κατατάσσει στην πρωτοκαθεδρία της παγκόσμιας οικονομίας: είναι ο μεγαλύτερος επενδυτής παγκοσμίως σε ομόλογα. Αν και έχει εξαγοραστεί από τη γερμανική ασφαλιστική εταιρεία Allianz κινείται αυτόνομα, ενώ την αναγνωρισιμότητά της την οφείλει στον επικεφαλής της, τον Μοχάμεντ Ελ-Αριάν, ο οποίος δεν φοβάται να διατυπώνει προκλητικές θέσεις.

Ο κ. Ελ-Αριάν πρότεινε πρόσφατα εξιδράσεις για τη διάσωση του ευρώ, καθώς εκτιμά ότι τα λόγια δεν αρκούν πλέον από την πλευρά των Ευρωπαίων. Ειδικότερα, προτείνει η Ιταλία και η Ισπανία να λάβουν μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής και μέτρα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους, οι προσπάθειες της Ιταλίας και της Ισπανίας πρέπει να στηριχθούν από μεγαλύτερη δράση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, η ΕΚΤ και οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να περιορίσουν το μη εξασφαλισμένο χρέος των ιδιωτών ομολογιούχων, οι ηγέτες της Ευρωζώνης να πείσουν τις αγορές για τη βιωσιμότητα των αποφάσεων και ε-

πιλογών τους, ενώ θεωρεί αναγκαία μια σημαντική και διαρθρωτική ρύθμιση «αναγέννηση» της Ευρωζώνης, με επιτάχυνση των διαδικασιών για μια πραγματική δημοσιονομική και τραπεζική ένωση. Σε ό,τι αφορά την Ελλάδα προτείνει να υιοθετηθεί μια πιο αποφασιστική προσέγγιση όσον αφορά στην παραμονή της χώρας στο ευρώ, καθώς η μέχρι τώρα αντιμετώπιση των ελληνικών προβλημάτων από την Ευρώπη υπονομεύει την αξιοπιστία του συνόλου της Ευρωζώνης.

πεζών, για να είναι περισσότερο διαχειρίσιμη η νέα κατάσταση.

Ο ίδιος ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, Πανίκος Δημητριάδης, δεν έκρυψε ότι αναμένει στα επόμενα χρόνια συγκριση του ολικού μεγέθους του κυπριακού τραπεζικού συστήματος σε σχέση με το μέγεθος της οικονομίας.

«Ένα μικρότερο, πιο ευέλικτο και πιο ανταγωνιστικό τραπεζικό σύστημα φυσικά θα έχει περισσότερο χώρο για μεγάλους και μικρούς παίκτες και για ιδιοκτησία διαφορετικών τύπων, όπως εγχώριο ή διεθνές ιδιοκτησιακό καθεστώς ή και κοινό. Τέτοια ποικιλία σε οποιοδήποτε σύστημα είναι πηγή ανθεκτικότητας», είπε.

Ο παράγων χρόνος

Στο μεταξύ, το διάστημα απραξίας που έχει μεσολαβήσει από την υποβολή του αιτήματος της Κυπριακής Δημοκρατίας για στήριξη από τους ευρωπαϊκούς μηχανισμούς έχει επιτείνει την ανησυχία για τις αντοχές του συστήματος.

«Αν κλείσει ένα μαγαζί με ρούχα ο ανταγωνιστής ωφελείται. Οι τράπεζες, όμως είναι ένας στόλος με το ένα καράβι να είναι δεμένο με το άλλο. Δεν υπάρχει η πολυτέλεια ενός ναυαγίου», ανέφερε στην «Κ» στέλεχος της αγοράς.

Πρακτικά, κάθε ημέρα που περνά η κατάσταση γίνεται πιο δύσκολη και τη βιώνει με ένταση η αγορά με τον περιορισμό της ρευστότητας. Η έλλειψη κεφαλαίων, η φυγή κυπριακών κεφαλαίων ύψους περίπου 2 δις. ευρώ στο εξωτερικό (ευτυχώς οι Ρώσοι δεν δείχνουν τάση φυγής) και η μη εξυπηρέτηση υφιστάμενων δανείων στεγνώνει την αγορά. Η καθημερινή διαχείριση είναι εξαιρετικά επίπονη, δοκιμάζοντας τις αντοχές των πιο ευάλωτων.

Πολλοί θα ήθελαν όλα να τελειώσουν μέχρι τον Δεκέμβριο, για να μπει ένα τέλος στην αβεβαιότητα.

Επισήμως δεν γίνονται εκτιμήσεις για τον χρόνο που θα χρειαστούν η Pimco και η Deloitte, αλλά στελέχη τραπεζών έχουν ενημερωθεί ότι θα καταβληθεί προσπάθεια ο έλεγχος να έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου. Η εμπειρία, πάντως, από άλλες χώρες δείχνει ότι τα χρονοδιαγράμματα δεν τηρούνται.

παϊκή Κεντρική Τράπεζα, τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών.

Στην Κεντρική Τράπεζα υπάρχει προβληματισμός για το μέγεθος στο οποίο μπορεί να φτάσουν οι ανάγκες του τραπεζικού συστήματος σε νέα κεφάλαια, αλλά εκφράζεται παράλληλα, και «αισιοδοξία ότι η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών θα σημαίνει την επίλυση όλων των σημερινών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες, καθιστώντας και πάλι τις τράπεζες εργαλείο για ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας».

Η αισιοδοξία, πάντως, δεν είναι η κατάλληλη λέξη για να περιγράψει κανείς το κλίμα στον τραπεζικό κλάδο.

Στις αρχές της περασμένης εβδομάδας ο ανώτατος εκτελεστικός διευθυντής της Ελληνικής Τράπεζας, Μάκης Κεραυνός, εξωτερικέυσε όσα αναφέρουν πολλοί τραπεζίτες σε κατ' ιδίαν συνομιλίες. Οι όροι για το τραπεζικό σύστημα που περιλαμβάνονται στις προτάσεις της Τρόικας μπορεί να οδηγήσουν ένα μεγάλο μέρος του τραπεζικού συστήματος στην αγκαλιά του κράτους προκειμένου να καλυφθούν οι πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις. Σε αυτό το νέο τοπίο κανείς δεν αποκλείει ακόμη και συγχωνεύσεις τραπε-

seitanidis@kathimerini.com.cy

ΚΥΠΡΙΑ ΚΥΠΡΙΑ 2012
30ης - 20ης
ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ INTERNATIONAL FESTIVAL

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΥΠΡΟΥ

ΚΥΠΡΙΑ 2012

THE GREEK REPUBLIC OF CYPRUS
Ministry of Education and Religious Affairs

ΜΙΧΑΛΗ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗ

ΠΟΡΦΥΡΩΜΑΤΑ

ΜΕ ΤΗ **ΔΙΑΣΤΑΣΗ**

ΕΡΓΟ ΓΙΑ ΧΟΡΩΔΙΑ, ΣΟΛΙΣΤ, ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΚΡΟΥΣΤΩΝ ΚΑΙ ΜΠΑΛΕΤΟ ΣΕ ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ **ΕΚΤΩΡΑ ΠΑΤΡΙΩΤΗ**

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ
ΚΩΣΤΗΣ ΡΑΣΙΔΑΚΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΣ ΜΕΤΑΞΑΣ
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΑΤΖΗΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Τετάρτη 10 Οκτωβρίου
Αμφιθέατρο Μακαρίου Γ',
Στρόβολος

www.tickethour.com.cy
77 77 70 40 ΚΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ & ΠΡΟΠΩΛΗΣΗ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ:
ΚΙΝΗΜΑΤΟΘΕΑΤΡΟ ΠΑΛΛΑΣ 22410181 - ΤΑΜΕΙΟ ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΕΙΡΗΝΗΣ 158 25878744 - ΤΑΜΕΙΟ ΚΗΠΟΘΕΑΤΡΟΥ 25343341

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
22208400
www.kypria.org.cy

ΧΟΡΗΓΟΙ SPONSORS:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
HELLIENIC BANK

οργανισμός
ΚΥΠΡΟΥ
καλόγρια όλους

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
COMMUNICATION SPONSORS:

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

KANALI

Ώρα 20:30

«Το χρέος αυξήθηκε πιο γρήγορα από την παραγωγή»

Η άκαμπτη οικονομία είναι το βασικό πρόβλημα της Ελλάδας, τονίζει στην «Κ» ο αναλυτής της JP Morgan, Τόμας Ελιοτ

Η Ελλάδα διανύει μια περίοδο δύσκολης αναπροσαρμογής, αφού η άνοδος στην παραγωγικότητα ήταν χαμηλότερη από την αύξηση του χρέους επί σειρά ετών, παρατηρεί ο Τόμας Ελιοτ, αναλυτής για την παγκόσμια οικονομία της JP Morgan Asset Management, σε συνέντευξη που έδωσε στην «Κ». Αποκλείοντας σενάρια που θέλουν την Ελλάδα να εξελισσεται σε μια φθηνή οικονομική ζώνη εντός Ευρωζώνης, θεωρεί ότι υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω εσωτερικής υποτίμησης, η οποία μπορεί να συντελεστεί σε βάθος δεκαετίας. Πάντως, όπως επισημάνει, οι κανόνες του παιχνιδιού έχουν αλλάξει αφού η Γερμανία τάχθηκε επίσημα υπέρ της παραμονής της Ελλάδας στην Ευρωζώνη. Εκτιμά ότι η Ισπανία θα ζητήσει τη στήριξη της τριόκας μετά τις εκλογές στην Καταλωνία, αλλά σημείο αιχμής μεταξύ ευρωπαϊκού Νότου και Βορρά είναι η ενεργοποίηση του προγράμματος αγοράς κρατικών ομολόγων της ΕΚΤ με όρους και προϋποθέσεις.

— Πώς αξιολογείτε την κρίση χρέους στην Ευρωζώνη σε αυτό το στάδιο;

— Η νέα στάση της Γερμανίας έχει μεταβάλει τους κανόνες του παιχνιδιού. Η γερμανική κυβέρνηση συνειδητοποίησε ότι είναι δύσκολο να επιβιώσει το ευρώ χωρίς την Ελλάδα. Το να παραμείνει η Ελλάδα στην Ευρωζώνη είναι ένα τίμημα που αξίζει να πληρωθεί εάν ο στόχος είναι να επιτευχθεί μεγαλύτερη σύγκλιση στην Ευρωζώνη. Επίσης, η κ. Μέρκελ προσπαθεί να πετύχει τις απαραίτητες ισορροπίες μεταξύ μιας κοινής γνώμης που τείνει να είναι κατά της Ευρώπης και μιας φιλοευρωπαϊκής πολιτικής τάξης, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά

την αντιπολίτευση των Σοσιαλδημοκρατών. Σε αυτή την αλλαγή στάσης, η Γερμανία στάθηκε τυχερή από το αποτέλεσμα των ολλανδικών εκλογών, όπου υπερίσχυσε η φιλοευρωπαϊκή παράταξη.

— Τι προσδοκίες μπορεί να έχει κανείς για το πρόγραμμα αγοράς κρατικών ομολόγων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ);

— Το πρόγραμμα θα ωφελήσει τους πάντες, περισσότερο όμως την Ισπανία και την Ιταλία, αλλά θα πρέπει να «συννοδεύεται» με όρους στο πλαίσιο μνημονίου. Η Ισπανία αποφεύγει να ζητήσει οικονομική βοήθεια λόγω της απαίτησης αυτής. Κανένα κράτος-μέλος της Ευρωζώνης δεν θα ήθελε να βρίσκεται στη θέση της, με την ΕΚΤ να καταλήγει στον ρόλο του «αυτοκράτορα χωρίς ρούχα». Η Γερμανία, όμως, απαιτεί έναν μηχανισμό που θα πιέζει για θεσμικές αλλαγές.

«Η γερμανική κυβέρνηση συνειδητοποίησε ότι είναι δύσκολο να επιβιώσει το ευρώ χωρίς την Ελλάδα και αυτό είναι θετικό για εσάς»

— Τελικά, η Ισπανία θα ζητήσει βοήθεια από την τριόκα;

— Μετά τις τοπικές εκλογές στην Καταλωνία, οι οποίες θα διεξαχθούν πρόωρα στις 25 Νοεμβρίου, η Μαδρίτη θα είναι σε καλύτερη θέση να ζητήσει την υπο

Ο ιδιωτικός τομέας έχει δεχθεί πολλές πιέσεις συγκριτικά με τον δημόσιο, κάτι που ισχύει και για τη Βρετανία ή τις ΗΠΑ. Η Ελλάδα, όμως, παραμένει ελκυστικός τόπος για επενδύσεις, υποστηρίζει ο αναλυτής της JP Morgan T. Eliot.

όρους ενεργοποίηση του προγράμματος της ΕΚΤ επειδή θα έχουν αμβλυνθεί οι πολιτικές πιέσεις. Πρώτα, όμως, θα έρθει η τριόκα και μετά η ΕΚΤ.

— Πόσοι ακόμη όροι μπορούν να επιβληθούν σε μια οικονομία όπως

της Ισπανίας, όπου έχουν εξαγγελθεί μέτρα λιτότητας ύψους δεκάδων δισεκατομμυρίων;

— Εάν δεν τεθούν όροι, τότε οι Γερμανοί, οι Ολλανδοί και οι Φινλανδοί θα αντιδράσουν, κατηγορώντας την

Ευρωζώνη ότι απλά θέλει να τυπώσει χρήμα χωρίς να γίνονται οι αναγκαίες θεσμικές αλλαγές. Θα γίνονταν ριζικές μεταρρυθμίσεις στον δημόσιο τομέα της Ελλάδας εάν δεν υπήρχαν όροι; Δεν το νομίζω...

— Και στην Ελλάδα, όμως, οι αντοχές της οικονομίας, ειδικότερα του ιδιωτικού τομέα, έχουν εξαντληθεί, με μεγάλη μείωση στις αποδοχές και υψηλή ανεργία. Θεωρείτε ότι ευσταθούν σενάρια που θέλουν την Ελλάδα να μετατραπεί σε μια φθηνή οικονομική ζώνη εντός Ευρωζώνης;

— Το πρόβλημα στην Ελλάδα είναι ότι η άνοδος της παραγωγικότητας ήταν πολύ χαμηλότερη από την αύξηση του χρέους της χώρας. Πράγματι, ο ιδιωτικός τομέας έχει δεχθεί πολλές πιέσεις συγκριτικά με τον δημόσιο, κάτι που ισχύει και για τη Βρετανία ή τις ΗΠΑ. Η Ελλάδα, όμως, παραμένει ελκυστικός τόπος για επενδύσεις. Κάθε σύγκριση με βαλκανικές χώρες είναι άστοχη. Το οργανωμένο έγκλημα είναι περιορισμένο. Το ανθρώπινο δυναμικό είναι αξιόλογο και πολλοί Έλληνες έχουν σπουδάσει στο εξωτερικό. Απλά, σήμερα η χώρα διανύει μια περίοδο αναπροσαρμογής.

— Ποιο είναι το βασικό πρόβλημα στην Ελλάδα;

— Είναι μια άκαμπτη οικονομία. Θα πρέπει να ολοκληρωθεί η διαδικασία της εσωτερικής υποτίμησης για να μειωθούν περισσότερο μισθοί και τιμές στα επίπεδα της παραγωγικότητας.

— Στη Βρετανία, όμως, αυτή η διάρθρωση στις τιμές και στους μισθούς του Δημοσίου γίνεται παράλληλα με τη στήριξη της Τράπεζας της Αγγλίας,

η οποία έχει τυπώσει πολύ χρήμα για να αγοράσει κρατικά ομόλογα. Η έλλειψη μιας τέτοιας παρέμβασης από την ΕΚΤ στην Ευρωζώνη δεν δυσχεραίνει την ανάκαμψη της περιφέρειας;

— Πράγματι, η στερλίνη έχει υποτιμηθεί έναντι του ευρώ και του δολαρίου. Αλλά υπάρχουν ακόμη περιθώρια για μεγαλύτερη εσωτερική υποτίμηση τόσο στην Ιρλανδία όσο και στην Ελλάδα. Σε βάθος δεκαετίας, για παράδειγμα, εάν οι τιμές μειωθούν ή μείνουν σταθερές με μηδενικό πληθωρισμό στην Ιρλανδία, την Ελλάδα και την Ισπανία και παράλληλα ο πληθωρισμός στη Γερμανία κυμαίνεται στο 2%, τότε θα έχει επιτευχθεί η σταδιακή υποτίμηση. Τότε η ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στη Γερμανία θα έχει κατά 20% υψηλότερο κόστος σε σχέση με τις χώρες αυτές.

— Πολλοί κατηγορούν την πολιτική ποσοτικής χαλάρωσης που ακολουθείται σε ΗΠΑ και Ιαπωνία ότι θα εκτροχιάσει τον πληθωρισμό. Ποια είναι τελικά η ιδανική πολιτική, αυτή της έκδοσης νέου χρήματος ή αυτή της διατήρησης της σταθερότητας των τιμών, όπως πράττει η ΕΚΤ;

— Η πολιτική ποσοτικής χαλάρωσης είναι η σωστή λύση για την καταπόληση της «ύφεσης στην αζία των περιουσιακών στοιχείων». Με την εκτύπωση νέου χρήματος αυξάνεται η προσφορά χρήματος και έτσι προστατεύονται οι αξίες των περιουσιακών στοιχείων, γεγονός που αιτιολογεί την άνοδο των χρηματιστηρίων αλλά και τη συσσώρευση κεφαλαίων στις αγορές ομολόγων σε πιο σταθερές οικονομίες.

Αλληπάλληλα λουκέτα ξενοδοχείων στο κέντρο της Αθήνας την τελευταία 4ετία

Αυξάνεται ο αριθμός των ξενοδοχείων που έχουν κλείσει στο κέντρο της Αθήνας, ενώ οι ιδιοκτήτες που πωλούν τις μονάδες τους ρίχνουν τις τιμές για να βρουν αγοραστή.

Σύμφωνα με τον πρόεδρο του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος κ. Γιώργο Τσακίρη το καλοκαίρι έκλεισαν άλλες δύο ξενοδοχειακές μονάδες στο κέντρο της Αθήνας συνολικής δυναμικότητας 200 κλινών και με μόνιμο

προσωπικό περί τα 30 άτομα. Ετσι, ο αριθμός των ξενοδοχειακών μονάδων που έχουν κλείσει τα 3 με 4 τελευταία χρόνια φθάνει πλέον τις 23. Ο κ. Τσακίρης εκτιμά ότι μέχρι το τέλος του έτους αναμένεται να οδηγηθούν σε κλείσιμο άλλες 3 με 4 μονάδες. Οι κυριότεροι λόγοι που οδηγούν τους ιδιοκτήτες να κλείσουν τα ξενοδοχεία τους είναι η υποβάθμιση και η γκετοποιήση περιοχών στο κέντρο της Αθήνας, αλλά

και η οικονομική κρίση. Η κατακόρυφη πτώση στις τιμές των δωματίων δεν βοήθησε για να αποσυρθούν τα λουκέτα. Παράλληλα, παρατηρείται μεγάλη πτώση των τιμών στα προς πώληση ξενοδοχεία.

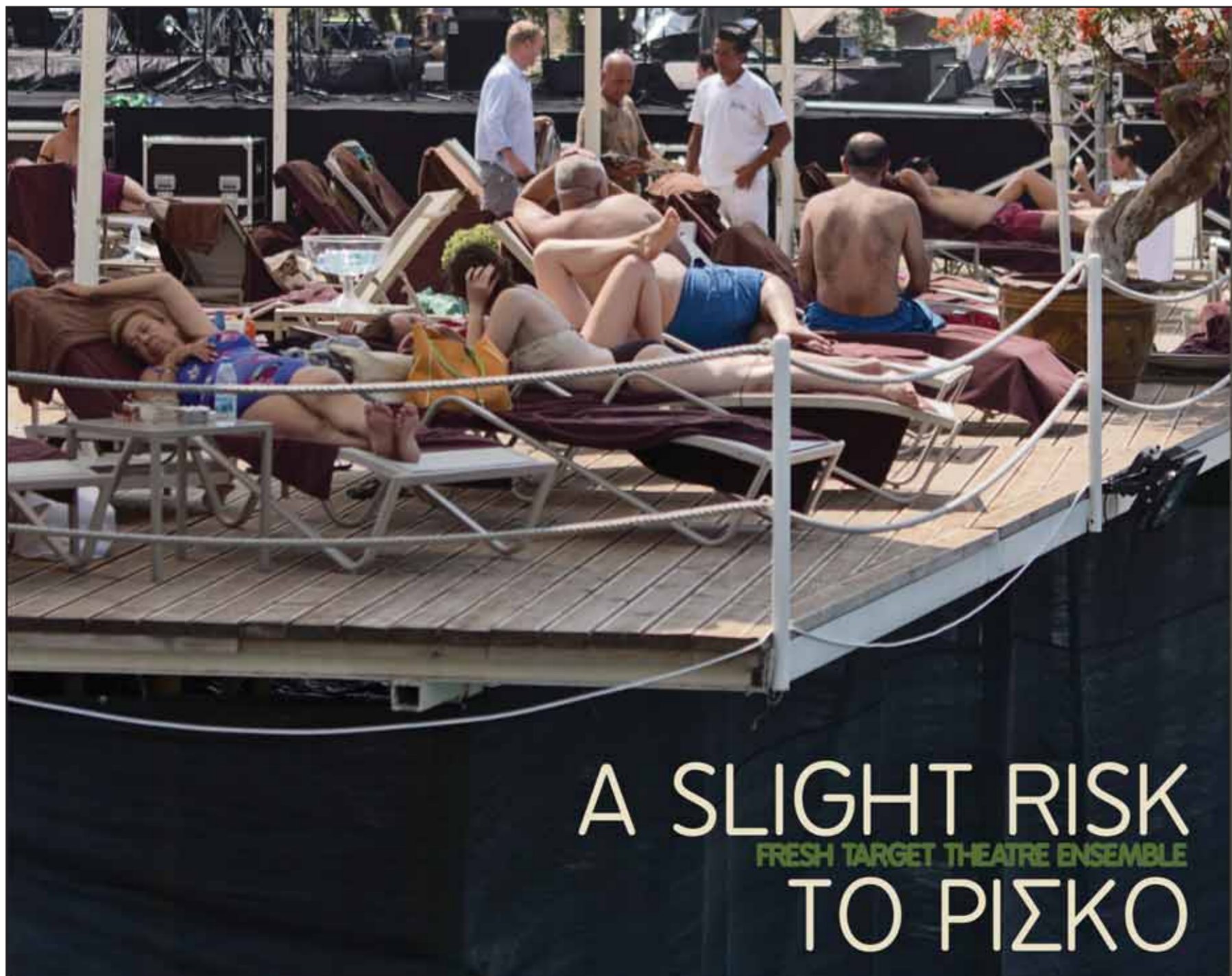
Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το γεγονός ότι πριν από περίπου τρία χρόνια ιδιοκτήτης ξενοδοχείου 5 αστέρων στο κέντρο της Αθήνας πωλούσε τη μονάδα του μέσω γνωστού μεσιτικού

γραφείου έναντι 145 εκατ. ευρώ. Σήμερα το ίδιο μεσιτικό γραφείο πωλεί δώδεκα ξενοδοχεία στο κέντρο της Αθήνας μεταξύ των οποίων και τη παραπάνω μονάδα έναντι τιμήματος 140 εκατ. ευρώ. Ο ιδιοκτήτης του εν λόγω ξενοδοχείου με δυναμικότητα 385 δωματίων στην περιοχή της πλατείας Ομονοίας έριξε από πέρυσι τις απαιτήσεις του στα 95 εκατ. ευρώ ενώ σήμερα το πωλεί έναντι 70 εκατ. ευρώ.

Τις απαιτήσεις τους όμως έχουν ρίξει και άλλοι ιδιοκτήτες ξενοδοχείων που πωλούν τις μονάδες τους. Τα δώδεκα ξενοδοχεία πωλούνται σήμερα 140 εκατ. ευρώ, ενώ πέρυσι έναντι 188,5 εκατ. ευρώ. Δηλαδή, σήμερα πωλούνται κατά 48,5 εκατ. ευρώ φθηνότερα. Σύμφωνα με τα στοιχεία των αγγελιών στο μεσιτικό γραφείο, από τις δώδεκα μονάδες που πωλούνται τέσσερις βρίσκονται κοντά στην πλατεία Ομονοίας,

τρεις επί της οδού Πατισίων και από μία κοντά στην Πλατεία Συντάγματος, στο Κολωνάκι, στην Πλάκα και στο Ψυχρή. Το ίδιο γραφείο πωλεί άλλες έντεκα ξενοδοχειακές μονάδες στην Αττική και συγκεκριμένα στις περιοχές Πειραιάς (5 μονάδες), Βουλιαγμένη (2 μονάδες), Καλλιθέα (2 μονάδες), Άγιος Στέφανος, Παλαιό Ψυχικό, Γλυφάδα, Λεγρενά.

ΣΤΑΘΗΣ ΚΟΥΣΟΥΝΗΣ

A SLIGHT RISK FRESH TARGET THEATRE ENSEMBLE ΤΟ ΡΙΣΚΟ

ΚΥΠΡΙΑ ΚΥΠΡΙΑ 2012 30 Σεπ - 20 Οκτ
ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ INTERNATIONAL FESTIVAL

WEDNESDAY OCTOBER 3, SKALI AGLANTZIAS
THURSDAY OCTOBER 4, SKALI AGLANTZIAS
TIME/ΩΡΑ 20:30
INFORMATION / ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: 22208400
WWW.KYPRIA.ORG.CY
ΤΕΤΑΡΤΗ 3 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ, ΣΚΑΛΙ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ
ΠΕΜΠΤΗ 4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ, ΣΚΑΛΙ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ

WRITER-DIRECTOR
ΣΥΓΓΡΑΦΗ-ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ:
Paris Patroclus
Erotokritou
STAGE DESIGN-COSTUMES
ΣΚΗΝΙΚΑ-ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ:
Socrates Socratous
PERFORMING
ΕΡΜΗΝΕΥΟΥΝ:
Pip Utton
Mae Brogan
Patrick Myles
Daphne Alexander
Alkis Kritikos
Lefteris Zambetakis

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ
ΧΟΡΗΓΟΙ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ
ΠΑΡΑΓΩΓΗ

«Ηρώας» ο μάναιζερ - ηγέτης στην κρίση

Το νέο πρότυπο, λόγω των συνθηκών, σκιαγραφεί στην «Κ» ο συγγραφέας Στ. Μπαρούτας

της ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ

«Ηρώας» σήμερα είναι αυτός που κράτησε τη δουλειά του. Ο επιχειρηματίας που μπόρεσε να κρατήσει τους υπαλλήλους του. Ηρώας σήμερα είναι αυτός που παλεύει με θεμιτά μέσα και επιβιώνει. Είναι αυτός που έχει καλύτερα αποτελέσματα λόγω μυαλού, δημιουργικότητας και καινοτομίας». Με τα λόγια αυτά, που τα προτάσσουμε ανάμεσα στις ενδιαφέρουσες απόψεις που απηύθυνε στην «Κ» ο κ. Σταύρος Μπαρούτας, συγγραφέας του βιβλίου «Μάντζιμεντ και ηγεσία» (Εκδόσεις Μαλλιάρας Παιδεία - 2012), πέτυχε άμεσα έναν από τους σημαντικούς στόχους του βιβλίου του: να διευρύνει την αντίληψή μας γύρω από έννοιες, ιδέες και θεωρίες και να μας κινητοποιήσει-ατομικά είτε ομαδικά- για το τι μπορούμε να κάνουμε σε σχέση με τις δύσκολες καταστάσεις που βιώνουμε σήμερα.

Συμπεριφορές

Πέτυχε δηλαδή να αναταράξει τα στερεότυπα που μας βόλευε να συνηθίζουμε στο μυαλό μας -στη συγκεκριμένη περίπτωση περί «πρώων»- και να μας δώσει τις συμπεριφορές και την εικόνα ενός σημερινού ήρωα «της διπλανής πόρτας» ή καλύτερα του διπλανού γραφείου. Συγκεκριμένα, του ήρωα σε επιχειρησιακό επίπεδο «που έχει πίστη στον οργανισμό και στην ηγεσία, παλεύει για το όφελος του οργανισμού καταβάλλοντας τα μέγιστα. Λογοδοτεί στον ηγέτη γιατί έχει πίστη σε αυτόν. Πράττει "διαφορετικά"».

Είναι δηλαδή ακέραιος. Δεν διακρίνεται από έπαρση αλλά από το θάρρος να σταθεί απέναντι σε όλους, να διαφωνήσει με τον οποιοδήποτε και να διακρίσει τη θέση του με τρόπο ξεκάθαρο αλλά όχι προκλητικό. Δεν δημιουργεί κλίκες και πγαδάκια και προσπαθεί να φέρει την αλλαγή με τη στάση του και όχι με υπογεύσιμους τρόπους. Παλεύει με την καθημερινότητα. Είναι θαρραλέος. Φέρνει την αλλαγή με τη

Ο «ήρωας» του παρελθόντος ήταν προικισμένος με κουράγιο και δύναμη. Ξεχώριζε για την ανδρεία και τη γενναιοδωρία του. Εφτανε ως την αυτοθυσία. Σήμερα, παλεύει σε ένα χαοτικό περιβάλλον, νοιάζεται για τους ανθρώπους και την πατρίδα του, είναι νοήμων και, φυσικά, δεν πεθαίνει.

Νέο στυλ ηγεσίας σε επιχειρησιακό επίπεδο

Οι άνθρωποι που επιχειρούν σήμερα στην κρίση διαπράττουν έναν άθλο. Ετσι λοιπόν «λόγω των υφιστάμενων συνθηκών δημιουργείται ένα νέο πρότυπο ηγέτη ή μάντζιμεντ». Ο συγγραφέας αλλά και έμπειρος μάντζιμεντ Στ. Μπαρούτας τονίζει ότι ο ηγέτης του «σήμερα» είναι αυτός που αναδεικνύει τον ήρωα ως πρότυπο προς μίμηση. Υποστηρίζει, εκπαιδεύει, προσφέρει mentoring και δίνει θετικά παρα-

δείγματα στην ύφεση, ώστε να φέρει την ελπίδα γύρω του και να δημιουργήσει την ιδέα της ικανότητας. «Δηλαδή προσπαθεί να εντυφώσει στους ανθρώπους γύρω του ότι πρέπει να ενδιαφέρονται και να προσπαθούν για το καλό του οργανισμού και της υπηρεσίας που προσφέρουν, πάνω από το προσωπικό συμφέρον τους». Με όλες αυτές τις συνθήκες δημιουργείται ένα νέο στυλ ηγεσίας σε επιχειρησιακό

επίπεδο. Ο ηγέτης του αύριο σε επιχειρησιακό επίπεδο πρέπει να είναι ήρωας σήμερα. Και οι νέοι ήρωες που θα δημιουργηθούν σήμερα είναι οι νέοι ηγέτες του αύριο. Που θα έχουν γνώση της παγκοσμιοποίησης, θα είναι μορφωμένοι, εργαζόμενοι με επιτυχία, θα έχουν ήθος και θα νοιάζονται για έννοιες όπως η αλληλεγγύη και η δημοκρατία, τονίζει με έμφαση ο κ. Μπαρούτας.

στάση του και, φυσικά, δεν είναι το "κορόιδο". Ο ήρωας έχει ψυχολογική δύναμη, έλεγχο χαρακτήρα, φιλότιμο, πατριωτισμό και μόρφωση -προσόντα- για να μπορέσει να γίνει ηγέτης αύριο». Ωστόσο, η ανάδειξη τέτοιων ανθρώπων μέσα στην επιχείρηση είναι μέρος των καθηκόντων των εκάστοτε ηγετών «οι οποίοι οφείλουν με προσοχή να αναπτύξουν αυτούς τους χαρακτήρες

και να τους παρέχουν τη δυνατότητα να ξεδιπλώσουν το μεγαλείο τους και, τελικά, να αποδειχθούν παραδείγματα προς μίμηση μέσα στο μικροπεριβάλλον του οργανισμού». Υπογραμμίζει ότι ο ηγέτης σήμερα σε αρκετές περιπτώσεις πρέπει να κάνει πολλά πράγματα «από μόνος του». Πρέπει κυρίως να αναλαμβάνει τον διττό ρόλο του μάντζιμεντ και του ηγέτη ενώ, παράλληλα, να είναι

αποτελεσματικός και να εμπνέει τον κόσμο του. «Σήμερα, ο μάντζιμεντ/ηγέτης πρέπει να βγει μέσα από τη φωτιά» λέει χαρακτηριστικά ο κ. Μπαρούτας. Και εξηγεί ότι οι ικανότητες που χρειάζεται άμεσα -δηλαδή της επιβίωσης είτε της επικράτησης- είναι αυτές που πρέπει να έχει ήδη αναπτύξει πριν από την κρίση, για να μπορεί να τις χρησιμοποιήσει σήμερα.

«Μη σας παραξενεύει η λέξη "ήρωας" που χρησιμοποιώ» τονίζει. «Θα μπορούσε να ισχυριστεί κάποιος ότι βασική προϋπόθεση για την ύπαρξη ενός ήρωα είναι ένας πόλεμος είτε μια κρίση. Σήμερα, η κρίση που περνάει ο εργαζόμενος είναι ένας πόλεμος άλλης μορφής».

Κουράγιο και δύναμη

Ο «ήρωας» του παρελθόντος ήταν προικισμένος με κουράγιο και δύναμη. Ξεχώριζε για την ανδρεία και τη γενναιοδωρία του. Εφτανε ως την αυτοθυσία. Σήμερα, παλεύει σε ένα χαοτικό περιβάλλον, νοιάζεται για τους ανθρώπους και την πατρίδα του, είναι νοήμων και, φυσικά, δεν πεθαίνει. Είναι ο Δαυίδ και όχι ο Γολιάθ. Μας εξηγεί ότι οι συνθήκες που δημιουργούνται είναι «άγριες» και απαιτητικές. Εκφράζει, ωστόσο, τη γνώμη ότι για να ξεπεράσει ένας οργανισμός την κρίση, πρέπει να διακριθεί για υψηλή παροχή υπηρεσίας, με πολλά προστάθεια, ταχύτητα και με τη συνεργασία των επιμέρους τμημάτων.

«Σε κάθε περίπτωση πάντως, η πληροφόρηση σε τέτοιες περιόδους αποκτά νευραλγική σημασία. Ο κάτοχος λοιπόν μιας προνομιακής πληροφόρησης, εάν στο παρελθόν ήταν σε πλεονεκτική θέση, εν μέσω κρίσης φαντάζει ανίκανος. Και αυτό, πιστεύω, γίνεται εύκολα κατανοητό. Ναι, είναι ένα ακόμη χαρακτηριστικό του σημερινού ηγέτη -ήρωα: να είναι σωστά πληροφορημένος και ενημερωμένος έτσι, ώστε να αντιδράσει ακαριαία όταν οι συνθήκες -οικονομικές και κοινωνικές- το απαιτούν».

Όλα αυτά όμως προϋποθέτουν μια ομάδα εργασιών που θα έχει αναπτύξει και τα κατάλληλα αντανακλαστικά, ώστε να ακολουθήσει τον ηγέτη της. «Θα μπορούσαμε να κάνουμε λόγο για ένα είδος στρατού καλά εκπαιδευμένου, που θα βγει αλώβητος κατά το δυνατόν από τη μάχη» και από έναν πόλεμο που πρέπει να βρούμε νικητές.

xd@kathimerini.gr

«Into the Gap», έρευνα για το «χάσμα» στην αγορά εργασίας

Στην πρόσφατη έρευνα που διεξήγαγε η Randstad Holdings και η SEO Economic Research με τον τίτλο «Into the Gap» προσδιορίζει το πώς θα διαμορφωθεί στο προσεχές μέλλον η αγορά εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις ΗΠΑ. Κυρίαρχος «πρωταγωνιστής» στη διαμόρφωση αυτή φαίνεται να είναι οι αναντιστοιχίες (mismatches) που επικρατούν αλλά και αυξομειώνονται. Είναι αναντιστοιχίες ποιοτικές, ποσοτικές, οριζόντιες και κάθετες. Και είναι αυτές που συντηρούν και διευρύνουν το «χάσμα» που υπάρχει μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας, όπως και το «παράδοξο» της υψηλής ανεργίας με την ταυτόχρονη έλλειψη δεξιοτήτων από την αγορά εργασίας.

Ωστόσο, οι επιπτώσεις του μακροπρόθεσμου μπορεί να μην αποβούν περισσότερο απειλητικές, αλλά μπορεί να ανακοπούν, εφόσον -και με την προϋπόθεση ότι- επιεικρήσεις, κυβερνήσεις, συνδικαλιστικοί και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς συστρατευθούν για τη γεφύρωση αυτού του χάσματος και στηρίξουν τη λήψη σχετικών στρατηγικών αποφάσεων (www.randstad.gr/intothegap). «Η εύρεση ανθρώπων με τις κατάλληλες δεξιότητες γίνεται όλο και περισσότερο δύσκολη σε αυτόν τον σταθερά μεταβαλλόμενο κόσμο. Βλέπουμε την ασυμφωνία που υπάρχει ανάμεσα στις εκπαιδευτικές επιλογές τους και στις ανάγκες της αγοράς εργασίας όπως τις διαμορφώνουν η παγκοσμιοποίηση και οι τεχνολογικές εξελίξεις. Η συρρίκνωση ορισμένων παραδοσιακών κλάδων -όπως η γεωργία και η βιομηχανία- συνεχίζεται, με αποτέλεσμα να διατίθενται λιγότερες θέσεις εργασίας. Ωστόσο, οι άνθρωποι που εργάζονται στους κλάδους αυτούς δεν πρόκειται αμέσως να διαθέσουν εκείνες τις δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να εργασθούν στους αναδυόμενους κλάδους, όπως είναι οι τεχνολογίες της πληροφορίας και ο τομέας της υγείας». Αυτό ήταν το σχόλιο του διευθύνοντος συμβούλου της Randstad Holdings, Ben Noteboom κατά την πρόσφατη παρουσίαση της έρευνας στις Βρυξέλλες, παρουσία εκπροσώπων της Κομισιόν, της Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Εργατικών Συνδικάτων και της Συνομοσπονδίας Ενώσεων Ευρωπαίων Εργοδοτών BusinessEurope.

Πρωταγωνιστές οι αναντιστοιχίες προσφοράς και ζήτησης, ανεργίας και έλλειψης δεξιοτήτων

Η έρευνα επισφαιρίζει την αυξανόμενη ανάγκη για άτομα ανωτέρου μορφωτικού επιπέδου, ενώ στον κλάδο της υγείας και των επιστημών, όπως και σε ειδικότητες μηχανικών υπάρχει δυσκολία για τον εντοπισμό ατόμων με τα κατάλληλα προσόντα. Ταυτόχρονα όμως υπάρχει ανάγκη και για ανειδίκευτους εργατές. Σύμφωνα μάλιστα με προηγούμενες μελέτες της Randstad, στην Ευρωπαϊκή Ένωση τον 2050, η έλλειψη εργαζομένων πιθανώς να φτάνει τα 35 εκατομμύρια.

Αυξανόμενη ανάγκη

Συμπεράσμα της έρευνας είναι ότι η αγορά εργασίας στο μέλλον θα χαρακτηρίζεται τόσο από την ποιοτική όσο και από την ποσοτική αναντιστοιχία.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ

ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

Ζητείται

Διαχειριστής Ψηφιακής Διαφήμισης (Digital advertising Manager)

Ο Όμιλος Ειδικών Εκδόσεων ζητά να προσλάβει άτομο στη θέση διαχειριστή / πωλητή ψηφιακής διαφήμισης, με ευθύνη την πώληση αλλά και ανάπτυξη ψηφιακών προϊόντων στις ιστοσελίδες και εφαρμογές του Ομίλου.

Προαπαιτούμενα προσόντα:

- Γνώση του νέου διαδικτυακού περιβάλλοντος, σπουδές στους τομείς μάρκετινγκ ή/και πληροφορικής, η/και επικοινωνίας.
- Επιπλέον πείρα στους σχετικούς τομείς θα εκληφθεί ως επιπλέον προσόν.

Ικανοποιητικός μισθός σε ευχάριστο περιβάλλον εργασίας. Για αποστολή CV παρακαλώ επικοινωνήστε στο email drousiotou@sppmedia.com ή στο φαξ: 22664874

ΕΙΔΙΚΕΣ • ΕΚΔΟΣΕΙΣ
www.sppmedia.com

ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

Ζητείται

Υπεύθυνος διαχείρισης εταιρικών προϊόντων

Ο Όμιλος Ειδικών Εκδόσεων ζητά να προσλάβει στέλεχος για τη θέση του υπεύθυνου Ανάπτυξης και Διαχείρισης Προϊόντων σε τρίτες Εταιρείες.

Προαπαιτούμενα προσόντα:

- Ευχάριστη και δημιουργική προσωπικότητα, προηγούμενη πείρα σε διαχείριση προϋπολογισμών και εξυπηρέτηση πελατών με ιδιαίτερες οργανωτικές ικανότητες.

Για αποστολή CV παρακαλώ επικοινωνήστε στο email drousiotou@sppmedia.com ή στο φαξ: 22664874

ΕΙΔΙΚΕΣ • ΕΚΔΟΣΕΙΣ
www.sppmedia.com

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Η Κυπριακή Δημοκρατία, το Υπουργείο Εσωτερικών, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικιστικής, ζητά προσφορές για τη επιδιόρθωση / συντήρηση σε υφιστάμενη πολυκατοικία σε πάροδο της οδού Πλαζ Πασά στη Λάρνακα. Σύμφωνα με τον Περί Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτικών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων Νόμο το έργο είναι Οικοδομικό και κατατάσσεται στη Γ' (τρίτη) Τάξη ή Ανώτερη (Αρ. Προσφοράς 32/2012). Τα Έγγραφα των προσφορών διατίθενται μέχρι τις 12ν Οκτωβρίου 2012 η ώρα 14.00 τοπική ώρα, στον Κλάδο Οίκησης του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικιστικής οδός Κινύρα 5-6, Πτέρυγα Δ, 1ος όροφος, Λευκωσία, 1102 με την καταβολή του ποσού των €30,00, το οποίο δεν επιστρέφεται.

Για περαιτέρω πληροφορίες αποστέλλεται στο χώρο του διαγωνισμού στο σύστημα σύναψης Συμβάσεων στη διεύθυνση στο διαδίκτυο www.sprocurement.gov.cy και στα τηλέφωνα 22409816 και 22409800.

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΩ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ / ΠΛΗΚΤΡΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ (ΠΟΛΥΤΟΝΙΚΩΝ & ΜΟΝΟΤΟΝΙΚΩΝ) ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΑ ΙΤΑΛΙΚΑ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΛΗΡ.: 99817566 various55@yahoo.com

Παραδίδονται ιδιαίτερα μαθήματα Ελληνικών (Αρχαία και Νέα) και Ιστορίας γυμνασίου και λυκείου. Πληροφορίες: 99817566

Olympic Insurance Company Ltd

Θέση: Διευθυντής Εργασιών

Η Olympic Insurance Company Ltd, είναι μια δυναμικά αναπτυσσόμενη Εταιρεία που δραστηριοποιείται στο Κλάδο Γενικών Ασφαλίσεων με εργασίες τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό. Η Εταιρεία δέχεται αιτήσεις για τη θέση του Διευθυντή Εργασιών.

Καθήκοντα:

Ο Διευθυντής Εργασιών θα αναφέρεται απευθείας στο Γενικό Διευθυντή της Εταιρείας και θα έχει τα ακόλουθα καθήκοντα:

- Θα έχει κάτω από την άμεση εποπτεία του το Τμήμα Μηχανοκίνητων Οχημάτων (Motor) και το Τμήμα Λοιπών Κλάδων (Non Motor).
- Παροχή καθοδήγησης σε θέματα Αξιολόγησης, Αποδοχής Κινδύνων και Δημόσιων Προσφορών
- Ανάπτυξη του Απευθείας Εταιρικού Χαρτοφυλακίου.
- Υπεύθυνος για το Στρατηγικό Σχεδιασμό και προϋπολογισμό των Τμημάτων που θα ελέγχει.
- Καθορισμός Στόχων κατά Αντιπρόσωπο και κατά Κλάδο Εργασιών και υπεύθυνος για τη συστηματική παρακολούθησή τους.
- Στρατολόγηση νέων συνεργατών και ανάπτυξη των εργασιών της Εταιρείας
- Κατάρτιση ετήσιου προγράμματος εκπαίδευσης σε θέματα Ασφαλείων και Προώθησης Εργασιών.
- Συστηματική διεξαγωγή έρευνας αγοράς με σκοπό την επίγνωση των αναγκών και προοπτικών της ασφαλιστικής βιομηχανίας.

Απαιτούμενα προσόντα:

- Πτυχίο στα Ασφαλιστικά, Marketing ή Διοίκηση Επιχειρήσεων ή παραπλήσιο τομέα / Μεταπτυχιακό θεωρείται επιπρόσθετο προσόν.
- Πείρα στην Αξιολόγηση και Αποδοχή Κινδύνων καθώς και στην Ανάπτυξη Εργασιών.
- Άριστη γνώση των προϊόντων της Ασφαλιστικής Βιομηχανίας.
- Δυνατότητα προσαρμογής σε ένα μεταβαλλόμενο ανταγωνιστικό περιβάλλον.
- Ακεραιότητα χαρακτήρα, οργανωτικές και διοικητικές ικανότητες.
- Άριστη γνώση συστημάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών και λογισμικών πακέτων.
- Άριστη γνώση Ελληνικής και Αγγλικής Γλώσσας.

Οφελήματα:

Προσφέρεται ελκυστικό πακέτο απολαβών που περιλαμβάνει: Βασικό Μισθό, Ταμείο Προνοίας, 13^ο μισθό, Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη και Ασφάλεια Ζωής.

Αιτήσεις:

Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να αποστείλουν το βιογραφικό τους σημείωμα στην πιο κάτω διεύθυνση μέχρι 12/10/2012: Olympic Insurance Company Ltd T.K. 28732, 2082 Λευκωσία Τηλ: 22259843, Φαξ: 22259809, e-mail: cdiakou@olympicins.eu

Η παροχή καλών υπηρεσιών κάνει πλέον τη διαφορά στις επιχειρήσεις

Στροφή στην καλή εξυπηρέτηση, καθώς ο πελάτης είναι σήμερα ισχυρότερος

Ο πελάτης είναι βασιλιάς και έτσι ορισμένες εταιρείες έχουν αρχίσει να διορίζουν γενικούς διευθυντές εξυπηρέτησης πελατών, ώστε να επιτελούν τα καθήκοντά τους καλύτερα. Αυτές οι νέες προσθήκες θέσεων υποτίθεται ότι αντιμετωπίζουν τις εκάστοτε επιχειρηματικές δραστηριότητες από την πλευρά των πελατών και προσπαθούν να επεκεντρωθούν στην «ολιστική εμπειρία του καταναλωτή» παρά απλώς και μόνο στην αντίληψη μιας απλής ατομικής συναλλαγής.

Μία ικανοποιητική εξέλιξη δίδεται από το βιβλίο «Outside In», των Χάρλεϊ Μάνινγκ και Κέρι Μποντάν της εταιρείας επιχειρηματικών συμβούλων Forrester Research. Οι συγγραφείς του παρατηρούν ότι ολοένα και περισσότερο οι καταναλωτές-πελάτες καθίστανται ισχυρότεροι. Το Διαδίκτυο κάνει ευκολότερα τα ψώνια παντού, αλλά και τη διατύπωση σχολίων και παραπόνων με αποδέκτες μεγάλα ακροατήρια. Παρ' όλη αυτά, εξακολουθούν να παρέχονται κακές ποιότητες υπηρεσιών. Ο κ. Μάνινγκ και η κ. Μποντάν ζήτησαν από πελάτες να τους μιλήσουν για την εμπειρία τους από τις αμερικανικές εταιρείες κατά τη διάρκεια πολλών ετών. Το 2012 το ένα τρίτο των 160 επιχειρήσεων, οι οποίες συμπεριελήφθησαν στα σχετικά ερωτηματολόγια, είχαν βαθμολογηθεί είτε ως «μη ικανοποιητικές» είτε ως «απαράδεκτες». Τις χειρότερες επιδόσεις εμφάνιζαν οι ασφαλιστικές εταιρείες και οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας.

Οι θυμωμένοι και παντοδύναμοι πελάτες μπορούν να προκαλέσουν μεγάλες αλλαγές, όπως το να απομακρυνθούν από μη φιλικά προς αυτούς εμπορικά σήματα, όπως λόγου χάριν από την ηλεκτρονική πύλη της AOL και να στραφούν σε εναλλακτικά, όταν αυτά καταστούν διαθέσιμα. Αποδέχθηκαν εταιρείες οι οποίες τους εξυπηρετούν σωστά, όπως η Zappos, εταιρεία πώλησης παπουτσιών στο Διαδίκτυο, η οποία σου επιτρέπει να κάνεις παραγγελία, να παραλαμβάνεις το προϊόν, να

Υπάλληλοι της Apple ενώ υποδέχονται πελάτη κατά την πρώτη ημέρα διάθεσης του iPhone 5 στο Λονδίνο. Οι επιχειρήσεις σήμερα προσπαθούν να βελτιώσουν τη σχέση και την επαφή με τους πελάτες τους, καθώς οι θυμωμένοι και παντοδύναμοι πελάτες μπορούν να προκαλέσουν μεγάλες αλλαγές, όπως το να απομακρυνθούν από μη φιλικά προς αυτούς εμπορικά σήματα.

Το Διαδίκτυο κάνει ευκολότερα τα ψώνια παντού, αλλά και τη διατύπωση σχολίων και παραπόνων με αποδέκτες μεγάλα ακροατήρια

το δοκιμάζει και, εάν δεν σε ικανοποιεί, να το επιστρέφεις όσες φορές θέλεις. Οσο για τη Southwest Airlines, βαθμολογήθηκε θετικά, διότι παραμένει μια αεροπορική εταιρεία φθηνών ναύλων και φιλικής εξυπηρέτησης. Η Bank of America θα έπρεπε να τρομοκρατηθεί, γιατί βρίσκεται σχεδόν στην τελευταία θέση της κατάταξης, ενώ μία άλλη αμερικανική τράπεζα, η USAA, τοποθετείται ακριβώς στην κορυφή. Το να διαθέτει μια επιχειρήση

ειδικό διευθυντικό στέλεχος για την εξυπηρέτηση των πελατών δεν είναι βέβαιο ότι θα αποδώσει ως μέθοδος. Επί χρόνια ολόκληρα, οι εταιρείες διαθέτουν τμήματα εξυπηρέτησης πελατών αλλά και πάλι φτάνουν να συμπεριφέρονται σε αυτούς με κακό τρόπο. Στο βιβλίο τους, οι Μάνινγκ και Μποντάν συμπεραίνουν ότι οι επιχειρήσεις προσπαθούν να διδαχθούν από ελάχιστες πρωτοπόρους, όπως οι Disney και Apple, οι οποίες κατάρχουν τους κώδικες εξυπηρέτησης πελατών. Οι προαναφερθείσες εταιρείες προσλαμβάνουν το προσωπικό τους δίδοντας μεγαλύτερη έμφαση στη συμπεριφορά τους και κατά δεύτερον στα προσόντα τους. Επιπλέον, καλλιεργούν εντός της εταιρείας τη φιλοσοφία της εξυπηρέτησης των πελατών.

Συν τοις άλλοις, οι δύο συγγραφείς παρατηρούν ότι σήμερα οι ε-

πιχειρήσεις έχουν ενισχυμένο επίπεδο για να μάθουν πώς ακριβώς σκέφτονται οι πελάτες τους γι' αυτές. Η ξενοδοχειακή εταιρεία Accor συγκεντρώνει σκόλια στο Διαδίκτυο για τις υπηρεσίες της, τα ταξινομεί σε 30 διαφορετικές κατηγορίες, τα παραλαμβάνουν οι διευθυντές της σε καθημερινή βάση και μπορούν άμεσα να επιλύουν τα προβλήματα που ανακύπτουν. Τέλος, μία άλλη τεχνική είναι οι εταιρείες να ακολουθούν το «ταξίδι» που οι πελάτες κάνουν (αγοράζουν προϊόντα, τα πληρώνουν ή ζητούν βοήθεια) και να παρακολουθούν εάν υπάρξει πρόβλημα. Τέλος, επινοούν διαφορετικά αρχέτυπα πελατών και προσαρμόζουν αναλόγως την παροχή υπηρεσιών, παραμένοντας ανοιχτές σε πληροφορίες από τους ίδιους τους πελάτες για να τα βελτιώσουν.

Από το 2013 σταδιακά σε ισχύ η Βασιλεία III

Από την 1η Ιανουαρίου 2013 αναμένεται να τεθούν σε ισχύ οι διατάξεις της Βασιλείας III, της νέας συνθήκης προδιαγραφών και όρων λειτουργίας των εμπορικών τραπεζών, η οποία συντάχθηκε μετά την κορύφωση της τελευταίας χρηματοπιστωτικής κρίσης, της περιόδου 2007-2009.

Ωστόσο, οι καθυστερήσεις των απαραίτητων, σχετικών νομοθετημάτων και της υπερμύησης τους από τα εθνικά κοινοβούλια, που αναμένεται να οδηγήσουν στη σταδιακή εφαρμογή των προβλέψεων της συνθήκης, αναμένεται να δημιουργήσουν «ασάφειες και σύγχυση» εντείνοντας το κλίμα βεβιασότητας στις αγορές. Ηδη ασκούνται πιέσεις από τις τελευταίες προς τις τράπεζες, για να εφαρμόσουν αυτοβούλως τις νέες ρυθμίσεις πριν ακόμη αυτές αποκτήσουν ισχύ νόμου. «Οι πολιτικές πιέσεις για την έγκαιρη έναρξη είναι τεράστιες και τα περιθώρια είναι εξαιρετικά στενά», επισημαίνει ο Γιαν Σινκλέρ, στέλεχος της σουηδικής τράπεζας SEB, ο οποίος έχει την ευθύνη για τις εργασίες της στη Γερμανία.

Στόχο στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί η υπερμύηση της οδηγίας για την εφαρμογή της Βασιλείας III μέχρι τον περασμένο Ιούλιο, έτσι ώστε οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές να έχουν τον χρόνο να επεξεργαστούν τις περί 40 τεχνικές ρυθμίσεις που απαιτούνται για την κατάρτιση και την υπερμύηση των σχεδίων νόμου που χρειάζονται ώστε να εφαρμοστεί η συνθήκη από την 1η Ιανουαρίου του νέου έτους. Όμως, η επιθυμία μελών του Ευρωκοινοβουλίου να εμπλουτιστεί η οδηγία και από άλλες προβλέψεις -όπως το να μην είναι δυνατή η καταβολή bonus σε τραπεζικά στελέχη, το οποίο θα υπερβεί τον επίσημο μισθό τους- δημιουργεί καθυστερήσεις. Το σχέδιο οδηγίας που θα κατατεθεί στο Ευρωκοινοβούλιο δεν αναμένεται να είναι έτοιμο πριν από τον Οκτώβριο. Οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν επίσης δεσμευτεί να εφαρμόσουν τους κανόνες της Βασιλείας III οι 20 μεγαλύτερες τράπεζες της χώρας, αλλά η κεντρική τράπεζα των ΗΠΑ επεξεργάζεται ακόμη τα τεχνικά σημεία. Στην Ευρώπη, υπάρχει δέσμευση για την εφαρμογή τους σε όλες ανεξαιρέτως τις 8.000 τράπεζες που δραστηριοποιούνται στην ήπειρο.

REUTERS

Πιο συνετές οι μεξικανικές τράπεζες μετά την κρίση

Οι τράπεζες του Μεξικού δεν υπήρξαν ποτέ ασφαλείς για να αφήσει κανείς τα χρήματά του. Όταν κατέρρευσαν το 1995 μετά την υποτίμηση του πέσο και την «κρίση της τεκίλας», οι τραπεζίτες σε Ευρώπη και Αμερική επέκριναν τον ανεύθυνο δανεισμό τους. Εκτότε τα πράγματα έχουν αλλάξει. Οι τράπεζες σε Ευρώπη και Αμερική αγωνίζονται να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας που τους επιβλήθηκαν εξ αιτίας του δικού τους υπερβολικού δανεισμού.

Το Μεξικό τα πηγαίνει καλά. Στις 26 Σεπτεμβρίου η ισπανική τράπεζα Santander σχεδιάζει να εισαγάγει στα χρηματιστήρια του Μεξικού και της Νέας Υόρκης το ένα τέταρτο θυγατρικής της στο Μεξικό. Εκεί ήδη εισαγάγει θυγατρικές της στις αγορές της Βραζιλίας, της Χίλης και του Περού και έχει έτσι κατορθώσει να αυξήσει τα ίδια κεφάλαιά της στο 10,1% και με την εισαγωγή στο χρηματιστήριο του Μεξικού αναμένεται να αντλήσει περίπου τέσσερα δις. δολάρια και να τα ενισχύσει κατά ακόμη μισή ποσοστιαία μονάδα.

Ο ομαλός τρόπος με τον οποίο χειρίστηκαν οι μεξικανικές τράπεζες τη χρηματοπιστωτική κρίση οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο ευνοϊκό οικονομικό περιβάλλον και στο ότι υπήρξαν συγκρατημένες στον δανεισμό τους. Εχοντας διανύσει μεγάλο μέρος της περασμένης δεκαετίας στη σκιά της Βραζιλίας, το Μεξικό αναδύεται στην επιφάνεια και φέτος αναμένεται να σημειώσει ανάπτυξη της τάξης του 4%.

Οι μεξικανικές τράπεζες οφείλουν πολλά στην επιφυλακτικότητα που έχουν επιδείξει. Το ιδιωτικό κρέος ανέρχεται μόλις στο 20% του ΑΕΠ και είναι από τα χαμηλότερα στη Λατινική Αμερική. Μόλις το 1/3 των μεξικανικών επιχειρήσεων έχει πρόσβαση σε δάνεια από εμπορικές τράπεζες, ενώ μεταξύ μικρών επιχειρήσεων το ποσοστό είναι ακόμη χαμηλότερο. Πολλοί επιχειρηματίες παραπονιούνται πως οι τράπεζες του Μεξικού βαδίζουν υπερβολικά πολύ επί του ασφαλούς. Δεδομένου ότι μόλις πέντε τράπεζες ελέγχουν περίπου τα 3/4 της αγοράς, υπάρχει πολύ μεγαλύτερος ανταγωνισμός από άλλους τομείς.

Εφόσον, όμως, οι πιθανοί πελάτες είναι πολλοί, οι τράπεζες δεν χρειάζεται να προσπαθήσουν πολύ για να διασφαλίσουν κέρδη. Η Santander προσθέτει στο δίκτυό της περισσότερα από 100 νέα υποκαταστήματα τον χρόνο.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΥΡΩΠΗ

Η Κύπρος το 2012 βιώνει έντονα την ευρωπαϊκή της ταυτότητα.

Ασκή την Προεδρία του Συμβουλίου της Ε.Ε. Ταυτόχρονα η Ευρώπη αναζητεί με αγωνία τον τρόπο για να βγει από την οικονομική κρίση.

Η εκπομπή ΕΡΕΥΝΑ, ΑΝΑΛΥΕΙ και ΣΥΓΚΡΙΝΕΙ.

Προκαλεί το διάλογο επί της ουσίας!

Παρουσίαση: Κυριάκος Πιερίδης
Παραγωγή - Σκηνοθεσία: Ανδρέας Ανδρέου

Από τις 30 Σεπτεμβρίου
Κάθε Κυριακή 10.30 μ.μ. **PIKENA**

www.cybc.com.cy

ΥΠΑΙΘΡΟΣ

Θέματα από την κυπριακή αγροτική ζωή

Το πρόγραμμα καταρτίζεται σε συνεργασία με το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

Παρουσίαση: Ελπίδα Ιακωβίδου
Επιμέλεια παραγωγής-σκηνοθεσία: Πέτρος Κίπτος
Εποπτεία παραγωγής: Σάββας Αριστοδήμου

Από τις 30 Σεπτεμβρίου
Κάθε Κυριακή 11.30 το πρωί **PIKENA**

www.cybc.com.cy

ΚΥΠΡΟΣ (ΧΑΚ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Table with columns: ΚΩΔΙΚΟΣ, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΣΗΣ, ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their market performance.

Table with columns: ΚΩΔΙΚΟΣ, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΣΗΣ, ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their market performance.

Table with columns: ΚΩΔΙΚΟΣ, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΣΗΣ, ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their market performance.

Table titled 'Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας' showing 'ΑΝΟΔΟΣ' and 'ΠΤΩΧΗ' with company names and percentage changes.

GlobalCapital logo and contact information: Global Capital Securities and Financial Services Limited, Λεωφ. Αρχ. Μακαρίου Γ', αρ. 50, Κτήριο Άλφα, 1ος όροφος, 1065 Λευκωσία.

ΕΛΛΑΔΑ (ΧΑ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Table with columns: ΚΩΔΙΚΟΣ, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΣΗΣ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their market performance.

Table with columns: ΚΩΔΙΚΟΣ, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΣΗΣ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their market performance.

Table with columns: ΚΩΔΙΚΟΣ, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΣΗΣ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their market performance.

Table titled 'Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας' showing 'Ανοδος' and 'Πτώση' with company names and percentage changes.

Alphatrust logo and contact information: ALPHA TRUST ΑΕΠΙΥ, Στάσης 5, 145 62 Κίτριο, Τηλ: 210 6088000, www.alphatrust.gr

Προσγείωση για την τουρκική οικονομία

Η ανάπτυξη έχει επιβραδυνθεί, ενώ το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών έχει υποχωρήσει στο 8%

Της **UNA GALANI***

Είναι πολύ νωρίς για να επιδοκιμάσει κανείς την ήπια προσγείωση της τουρκικής οικονομίας. Μετά την πάροδο μιας δεκαετίας με διψήφιους ρυθμούς ανάπτυξης, που οδήγησαν σε διψήφιο ρυθμό αύξησης του πληθωρισμού, η Αγκυρα έχει καταφέρει να τιθασεύσει την οικονομία χωρίς να οδηγηθεί η χώρα σε ύφεση. Εν τούτοις, η Τουρκία παραμένει εύλωτη σε εξωτερικές κρίσεις, όπως άλλωστε καταδεικνύει και το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Η ανάπτυξη

έχει επιβραδυνθεί. Η τουρκική κυβέρνηση εκτιμά πως η οικονομία θα κινηθεί φέτος σε ρυθμό χαμηλότερο του 3% έναντι του 5% που ισχύει την τελευταία δεκαετία. Η απότομη πτώση στην εγχώρια ζήτηση έχει αντισταθμιστεί από την άνοδο των εξαγωγών στη Μέση Ανατολή. Το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών έχει υποχωρήσει στο 8%, φέτος. Αυτή η προσαρμογή, ωστόσο, μπορεί να μην είναι μακροπρόθεσμη.

Επιπροσθέτως, η Τουρκία παραμένει πολύ εκτεθειμένη στις ιδιοτροπίες των ξένων πιστωτών. Εάν

Οι ανάγκες εξωτερικής χρηματοδότησης της χώρας κυμαίνονται στα 200 δισ. δολ. και ισοδυναμούν με το 25% του ΑΕΠ.

αναλογιστεί κανείς τη συσσώρευση βραχυπρόθεσμων τραπεζικών ομολόγων, τα οποία θα πρέπει να εξαρτηθούν από τους επενδυτές, σε

συνδυασμό με το υψηλό έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών, τότε προκύπτει ότι οι ανάγκες εξωτερικής χρηματοδότησης της Τουρκίας κυμαίνονται στα 200 δισ. δολάρια, σύμφωνα με την Global Economics. Οι ανάγκες αυτές ισοδυναμούν με το 25% του ΑΕΠ. Η υποχώρηση της ζήτησης από την Ευρωζώνη δεν είναι πλέον τόσο μεγάλη πρόκληση όσο ο εμφύλιος πόλεμος στη Συρία και οι κλιμακούμενες συγκρούσεις με τους Κούρδους αντάρτες. Η κυβέρνηση εκτιμά ότι το έλλειμμα θα φθάσει φέτος στο 2,5% του ΑΕΠ, δηλαδή θα είναι υψηλότερο κατά

μία ποσοστιαία μονάδα σε σχέση με τις αρχικές εκτιμήσεις. Η ισχυρή οικονομία αποτελεί σταθερό χαρτί του κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης επί τρεις διαδοχικές θητείες διακυβέρνησης. Αλλά οι ριζές του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών -δηλαδή, οι χαμηλές αποταμιεύσεις και η ανεπαρκής ανταγωνιστικότητα- δεν έχουν ακόμη καταπολεμηθεί. Οι μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας δεν έχουν θεραπευθεί, ενώ το πρωτόγονο πλεόνασμα κυμαίνεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

*REUTERS BREAKINGVIEWS

Η υποχώρηση της ζήτησης από την Ευρωζώνη δεν είναι πλέον τόσο μεγάλη πρόκληση όσο ο εμφύλιος πόλεμος στη Συρία και οι κλιμακούμενες συγκρούσεις με τους Κούρδους αντάρτες.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

Εταιρεία	Πρώτο από το κλείσιμο	Πα/νο
3M COMPANY	92.66	92.59
ALCOA INC	8.94	8.89
ALLEGHENY TECH	32.17	31.38
ALTRIA GROUP	33.90	34.17
AMAZON.COM	256.08	249.67
AMER ELEC PWR	44.08	44.36
AMER EXPRESS C	56.30	56.14
AMER INTL GROU	33.11	32.75
AMGEN	84.22	83.46
APPLE INC	678.83	665.18
AVON PRODUCTS	16.13	15.85
BAKER HUGHES I	45.71	45.37
BAKOR HUGHES I	9.01	8.82
BAXTER INTL INC	60.35	59.82
BOEING CO	70.18	70.25
BRISTOL MYERS	33.85	33.66
CAMPBELL SOUP	34.84	34.86
CATERPILLAR INC	86.86	86.95
CIGNA CORP	46.95	46.73
CISCO SYSTEMS	18.74	18.58
CITICORP	33.04	32.51
CERBERUS	70.38	69.97
COCA-COLA CO	38.23	37.76
COLGATE PALMOL	107.26	106.75
COMPUTER SCIEN	32.04	31.87
DANIELS CORP	3.17	3.15
DIANA SHIPPING	6.53	6.55
DOW CHEMICAL C	29.09	29.10
DRYSHIPS	2.38	2.34
DU PONT CO	50.71	50.50
EMC CORP	27.40	26.75
ENTERGY CORP	69.40	69.38
ENXET MARITIME	0.72	0.70
EXELON CORP	35.80	35.80
EXXON MOBIL	91.93	91.23
FEDEX CORP	85.40	84.39
FORD MOTOR CO	10.09	10.01
FREESAS	0.24	0.22
GENERAL DYNAMI	66.47	66.61
GENERAL ELEC C	22.25	22.10
H J HEINZ CO	55.91	55.85
HALLIBURTON CO	34.15	33.92
HARTFORD FINL	19.29	18.68
HEWLETT-PACKAR	17.10	17.11
HOME DEPOT INC	59.85	59.17
HONEYWELL INTL	60.17	59.44
INTEL CORP	22.96	22.65
INTL BUS MACHI	206.20	204.00
INTL PAPER CO	36.35	36.03
JOHNSON JOHNSO	69.15	69.00
JPMORGAN CHASE	40.91	40.24
LAZARD	28.92	28.70
LIMITED BRANDS	49.62	49.27
MCDONALD'S COR	93.50	93.20
MERCK & CO	45.35	45.01
MICROSOFT CP	30.16	30.17
MORGAN STANLEY	16.88	16.43
NORFOLK SOUTHE	64.53	64.57
ORACLE CORP	31.32	30.73
PEPSICO INC	70.60	70.42
PFIZER INC	24.92	24.82
PROCTER & GAMB	69.53	69.30
RADIOSHACK	2.47	2.46
RAYTHEON CO	57.55	57.59
ROCKWELL AUTOM	68.79	68.77
SCHLUMBERGER L	73.21	72.05
SOUTHERN	45.95	46.11
STEALTHGAS	6.57	6.57
THE AES CORP	10.92	10.89
TSYS INC	5.38	5.25
UNION ENERGY	55.63	54.67

London/Λονδίνο

Εταιρεία	Χθες	Πα/νο
3i GROUP	223.01	223.90
ADMIRAL GROUP	1085.05	1091.00
AGGREKO	2306.12	2335.00
ANGLO AMERICAN	1847.59	1831.00
ANTOFAGASTA	1246.06	1233.00
ARM HOLDINGS	565.00	566.00
ASSOC.BRF.FOODS	1303.07	1305.00
ASTRAZENECA	2964.15	2955.00
AVIVA	322.32	321.30
BASKYB	751.00	747.50
BAE SYSTEMS	324.70	319.70
BARCLAYS	215.70	213.65
BS GROUP	1250.06	1251.50
BHP BILLITON	1932.10	1908.00
BP	440.62	438.35
BR LAND CO	522.53	526.00
BRIT AM TOBACC	3205.16	3205.00
BRITISH AIRWAY	276.46	282.50
BURBERRY	231.61	230.90
BT GROUP	1007.05	1012.00
BUNZEL	1107.06	1110.00
CAIRN ENERGY	273.91	276.30
CAPITA PLC	775.00	772.00
CARNIVAL	2276.11	2299.00
CENTRICA	331.12	329.50
COMPASS GROUP	704.54	711.50
DAILY MAIL TST	483.58	484.50
DIAGEO	1744.09	1745.00
DOLPHIN CAP IN	23.00	20.00
ENTERPRISE INN	63.50	63.50
GALAXOSMITHKLN	1436.57	1444.50
HAMMERSON	452.02	451.20
HAYS	80.20	80.30
HSBC HOLDINGS	579.53	573.70
IMPERIAL TOBAC	2300.12	2317.00
INTERCONT HOTEL	1617.08	1630.00
ITV	87.75	87.00
JOHNSON MATTHE	2445.12	2442.00
KAZAKHMYN	6973.53	699.00
KINGFISHER	2675.1	2679.00
LAND SECS GROU	765.67	768.00
LEGAL & GENRA	191.91	132.70
LLOYDS BANK GRP	33.23	38.90
MAN GROUP	84.40	84.20
MARKS & SP	360.52	362.00
MORRISON SUPRMK	2875.1	2899.00
NATIONAL GRID	693.03	691.50
NEXT	3448.66	3444.00
OLD MUTUAL	171.91	173.10
PARTYGAMING	193.40	191.50
PEARSON	1217.00	1220.00
PERVIM	141.50	141.50
PRUDENTIAL	8075.54	808.50
RECKIT BNCRS G	3587.45	3569.00
REED ELSEVIER	5975.00	601.00
RENTEK INC	816.20	826.00
REXAM PLC	436.92	440.30
RIO TINTO	2884.14	2841.00
ROLLS ROYCE PL	845.04	838.50
RS&I INC	112.01	113.10
ROYAL BANK SCS	256.61	255.10
ROYAL DUTCH SH	2164.11	2175.50
SABMiller	2734.14	2721.50
SAGE GROUP	34.72	312.60

Zurich/Ζυρίχη

Εταιρεία	Χθες	Πα/νο
ABB LTD	1786	1777
ABBON	4658	4600
BAWAG	7485	7400
CLARIANT	1135	1140
CS GROUP	2025	2020
GOLDMANN	891.00	882.00
HOLMIM	60.95	62.00
INTERKOP	3240.00	3240.00
JULIUSBAER	33.88	33.04
LONGARIPAN	497.7	495.2
NESTLE	59.65	59.80
NORTWEST	5255	5470
ROCHE	5740	5830
ROCHE HOLDING	1785.20	1770
SCOR	1950.00	1950.00
SMITH GROUP	1133.00	1120.00
SWISS HELD	382.30	380.00
SWISSCOM	3470.00	3470.00
SWENETON	1162	1155
ZURICHINSURAN	253.30	234.80

Milano/Μιλάνο

Εταιρεία	Χθες	Πα/νο
AZA SPA	0.40	0.41
ATLANTIA	12.24	12.20
AZIMUT HLDG	9.08	8.88
BANCO POPOLARE	1.20	1.21
CIR-COMP	0.89	0.88
ENEL	2.84	2.86
EXOR	19.57	19.43
ENI	17.40	17.48
FINMECCANICA	3.66	3.68
GENERALI ASS	2.19	2.17
GEOX	11.43	11.47
IMPREGILO	3.20	3.18
INTESA SANPAOL	1.22	1.23
LIQUOTTA	27.85	28.00
MEDIASET	1.52	1.54
MEDIOBANCA	4.12	4.12
MEDIOBANCA	3.44	3.46
PIRELLI & C	8.37	8.49
PARMALAT	1.68	1.67
RCM MEDIAGROUP	1.37	1.42
PRYSMIAN	14.13	14.17
SNAM	3.47	3.47
STMICROELEC.N	4.31	4.28
TELECOM ITALIA	0.79	0.78
TENARIS	16.03	15.90
TERNI	2.91	2.92
UNICREDIT	3.35	3.32

Amsterdam/Αμστερνταμ

Εταιρεία	Χθες	Πα/νο
AEGON	4.20	4.19
AHOLD	9.86	9.90
AKZO NOBEL	44.97	43.91
AIR FRANCE - K	4.82	4.90
ARCELOMITTAL	11.50	11.56
ASM HOLDING	41.87	40.57
BAM GROEP KON	2.39	2.39
BOSKALIS WESTM	28.53	28.40
CORIO	33.61	34.03
FUGRO	53.60	54.05
MITSUBISHI COR	1452	1463
MITSUBISHI ELE	595	595
MITSUBISHI MOT	72	72
NEC CORPORATIO	121	121
NIPPON CORP	1523	1528
NIPPON EXPRESS	302	300
NTT	3785	3785
NOMURA HOLDING	284	280
OMRON	3785	3785
OLDFLD DOMINGU	4.14	4.16
AGLIAS BARINA A	0.00	19.77
AMPER	2.05	2.07
ANTENA 3 DE TV	3.57	3.60
BANESTO	2.85	2.93
BBVA	6.23	6.20
BCO DE SABADEL	2.07	2.09
BEFESA	0.00	23.22
BK PASTOR	0.00	3.50
BK POPULAR	1.75	1.75
BODEGAS RIJUAN	4.44	4.69
CAMPORFIO FOOD	5.97	6.00
CATOCORRIENTE	12.72	12.69
CE AUTOMOTIVE	5.40	5.40
COMSA AUX FERR	383.90	372.00
DINAMIA CAP PR	6.45	6.70
DURO FELGUERA	4.72	4.65
EADS	24.81	24.49
ELECOR	9.50	9.37
ENAGAS	15.51	15.98
ENDESA	14.90	14.99
ERCOFOS	0.61	0.60
FUNESPARA	6.51	6.49
GAMESA	1.67	1.70
GAS NATURAL	11.33	11.27
IBERPAP	13.40	13.17
INDOINTE	0.60	0.60
INMOB COLONIAL	1.26	1.26
JAZZTEL	4.78	4.77
MARPER	2.13	2.08
METROVACESA	0.89	0.93
MIQUEL Y COSTA	20.50	20.10
NATRA	1.07	1.05
NH HOTELES	2.41	2.47
PAP Y CART EUR	1.99	2.04
PESCANOVA	12.90	13.29
PRISA	0.39	0.38
RED ELECTR COR	36.67	37.46
SACYR-VALLE	1.74	1.69
BANCO SANTANDER	5.92	5.92
SEDA BARCELONA	1.55	1.52
STOYANRODE	2.75	2.75
TELEFONICA	10.72	10.71
TUBACEX	2.01	1.99
TUBOS REUNIDOS	1.84	1.86
URBAS	0.02	0.02
VIDRALA	19.41	19.21
VINICOLA DEL N	14.60	14.60
ZARDOYA OTIS	9.10	8.85
ZELTIA	1.52	1.53

Madrid/Μαδρίτη

Εταιρεία	Χθες	Πα/νο
ABERTIS	11.65	11.50
ACCIONA SA	45.90	45.09
ACERON	8.96	8.97
ADOLFO DOMINGU	4.14	4.16
AGLIAS BARINA A	0.00	19.77
AMPER	2.05	2.07
ANTENA 3 DE TV	3.57	3.60
BANESTO	2.85	2.93
BBVA	6.23	6.20
BCO DE SABADEL	2.07	2.09
BEFESA	0.00	23.22
BK PASTOR	0.00	3.50
BK POPULAR	1.75	1.75
BODEGAS RIJUAN	4.44	4.69
CAMPORFIO FOOD	5.97	6.00
CATOCORRIENTE	12.72	12.69
CE AUTOMOTIVE	5.40	5.40
COMSA AUX FERR	383.90	372.00
DINAMIA CAP PR	6.45	6.70
DURO FELGUERA	4.72	4.65
EADS	24.81	24.49
ELECOR	9.50	9.37
ENAGAS	15.51	15.98
ENDESA	14.90	14.99
ERCOFOS	0.61	0.60
FUNESPARA	6.51	6.49
GAMESA	1.67	1.70
GAS NATURAL	11.33	11.27
IBERPAP	13.40	13.17
INDOINTE	0.60	0.60
INMOB COLONIAL	1.26	1.26
JAZZTEL	4.78	4.77
MARPER	2.13	2.08
METROVACESA	0.89	0.93
MIQUEL Y COSTA	20.50	20.10
NATRA	1.07	1.05
NH HOTELES	2.41	2.47
PAP Y CART EUR	1.99	2.04
PESCANOVA	12.90	13.29
PRISA	0.39	0.38
RED ELECTR COR	36.67	37.46
SACYR-VALLE	1.74	1.69
BANCO SANTANDER	5.92	5.92

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Real Estate

ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2012

EN ΣΥΝΤΟΜΙΑ

Η Θητεία του νέου Διοικητικού Συμβουλίου του RICS Κύπρου θα διαρκέσει μέχρι τον Ιούνιο του 2015.

Νέα διοίκηση για το RICS Κύπρου

Μετά τη λήξη της τριετούς θητείας του απερχόμενου διοικητικού συμβουλίου, το RICS Κύπρου έχει προβεί στην ανακήρυξη της νέας διοίκησης. Στη διαδικασία επιλογής των μελών συμμετείχαν ο πρόεδρος του Δ.Σ. RICS Ευρώπης, Luciano Capaldo FRICS και ο μέλος Paul Bennison FRICS, καθώς και η Country Manager του RICS Κύπρου, Λιάνα Τουμάζου και ο επανεκλεγείς πρόεδρος, Πέτρος Στυλιανού. Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από δύο επανεκλεγέντες (Πέτρο Στυλιανού και Ρίκο Γιαννί), ενώ νέα μέλη είναι: ο Χρήστος Μακρίδης, ο Χαράλαμπος Πετρίδης, ο Γιάννης Ρούσσος, η Jennifer Sharpe και ο Λούις Τσιάκικρος. «Η οικονομική κρίση που μαστίζει τα τελευταία τέσσερα χρόνια το παγκόσμιο αλλά και τη δική μας μικρή χώρα δεν μπορούσε να μας αφήσει απροβλεπτήσιμους και αμέτοχους», τόνισε ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, Πέτρος Στυλιανού.

Ανάπλαση περιοχής παλιού Δημαρχείου

Ο Δήμος Λευκωσίας προχώρησε στο άνοιγμα των προσφορών του έργου: «Ανάπλαση Περιοχής Παλιού Δημαρχείου στην εντός των τειχών πόλη της Λευκωσίας-Φάση Β». Το έργο εντάσσεται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος - Αεικίνητος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα 2007-2013, Ειδικός Στόχος - Αναζωογόνηση του αστικού περιβάλλοντος και προώθηση της επιχειρηματικότητας και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ε.Ε., την Κυπριακή Δημοκρατία και τον Δήμο Λευκωσίας. Σύμφωνα με την ανακοίνωση «υποβλήθηκαν πέντε προσφορές από τις ακόλουθες εταιρείες:

- Lois Builders LTD
- Κοινοπραξία Cyfield - A & A Αποστολίδης J. V.
- Kedris Constructions LTD & A. M. Ανδρονίκου LTD
- Επιχειρήσεις Αδελφοί Στέλιου Κουνιά LTD & C. Roushas Trading and Development Limited Κοινοπραξία
- CYBARCO LTD - A. Aristotelous Construction LTD

Το έργο, μεταξύ άλλων, «περιλαμβάνει την συντήρηση/αποκατάσταση όψεων, την ανάπλαση δρόμων με την κατασκευή νέων πεζοδρομίων και οδοστρώματος, την υπογειοποίηση και αναβάθμιση των δικτύων κοινής ωφέλειας, νέο οδικό φωτισμό κ.λπ. και καλύπτει την περιοχή γύρω από τη Δημοτική Αγορά στην εντός των τειχών πόλη, στις οδούς Πλατεία Δημαρχίας, Διογένηος, Διονύσου, Λιδίνης και Αλκιβιάδους (τμήμα)». Το έργο υπολογίζεται να ξεκινήσει αρχές του 2013 και να ολοκληρωθεί σε διάστημα 12 μηνών.

Κρίση διάρκειας στις κατασκευές

Αποκαλυπτικά τα στοιχεία της πρώτης «Ετήσιας Ανασκόπησης» για την αγορά ακινήτων της Κ. Τράπεζας

Του ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ

Μία συνοπτική, αλλά ουσιαστική εικόνα των δυσκολιών που βιώνει η κυπριακή αγορά ακινήτων περιέχει η πρώτη έκδοση «Ετήσιας Ανασκόπησης» για την αγορά ακινήτων που εξέδωσε η Κεντρική Τράπεζα. Η έκδοση ξεκινά με τη διαπίστωση ότι κατά την περίοδο 2010-2011 η κυπριακή αγορά ακινήτων παρουσίασε σημαντική κάμψη η οποία αποτυπώθηκε στις μειωμένες τιμές των ακινήτων, στις σημαντικά μειωμένες σε σύγκριση με προηγούμενα χρόνια συναλλαγές, στην έλλειψη ρευστότητας στην αγορά και στην πενική κατασκευαστική δραστηριότητα.

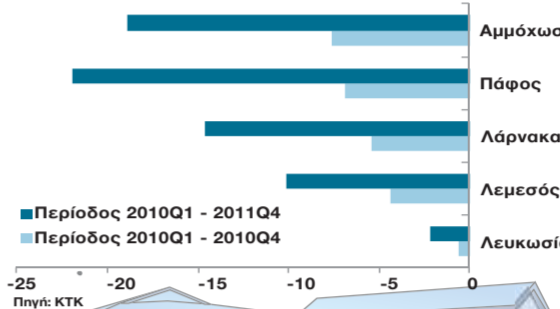
Η γενεσιουργός αιτία της αρνητικής εικόνας αποδίδεται στην παγκόσμια οικονομική κρίση και απεικονίζεται χαρακτηριστικά στους δείκτες τιμών οικιστικών ακινήτων, αλλά και σε άλλους σχετικούς οικονομικούς δείκτες.

Σύμφωνα με τον γενικό δείκτη τιμών οικιστικών ακινήτων (οικιών και διαμερισμάτων) της ΚΤΚ, οι τιμές οικιστικών ακινήτων υποχώρησαν κατά 1,3%, κατά την περίοδο από το πρώτο τρίμηνο μέχρι και το τέταρτο τρίμηνο του 2010, και κατά 6,9% κατά την περίοδο από το πρώτο τρίμηνο του 2010 μέχρι και το τέταρτο τρίμηνο του 2011, υποδηλώνοντας, σύμφωνα πάντα με την ΚΤΚ, τη συνεχιζόμενη επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών στον τομέα των ακινήτων. Οι τιμές των διαμερισμάτων παρουσιά-

Οικίες και διαμερίσματα που συμπληρώθηκαν στον ιδιωτικό τομέα (αριθμός)

Δείκτες τιμών διαμερισμάτων ανά επαρχία (μεταβολή περιόδου, %)

στηκαν πιο ευάλωτες στην κρίση της αγοράς, αφού σημείωσαν μεγαλύτερες μειώσεις από τις τιμές των οικιών κατά τη διάρκεια της εν λόγω διετίας, καθώς και μεγαλύτερη επιδείνωση μέσα στον χρόνο.

Συγκεκριμένα, ο δείκτης τιμών διαμερισμάτων κατέγραψε μείωση 3,3% από το πρώτο τρίμηνο μέχρι και το τέταρτο τρίμηνο του 2010 και μείωση 9,6% από το πρώτο τρίμηνο του 2010 μέχρι και το τέταρτο τρίμηνο του 2011. Οι αντίστοιχες μειώσεις για τις τιμές οικιών ήταν πολύ μικρότερες και ήταν της τάξης του 0,1% και 5,3%.

Το απόθεμα

Σύμφωνα με τους μελετητές της Κεντρικής Τράπεζας η δυσμενέστερη

εικόνα που παρουσιάζει η πορεία των τιμών των διαμερισμάτων σε σύγκριση με αυτά των οικιών οφείλεται κατά κύριο λόγο στο γεγονός ότι τα διαμερίσματα αποτέλεσαν κατά την ακμάζουσα περίοδο της αγοράς ακινήτων το κύριο προϊόν προώθησης σε ξένους επενδυτές και ντόπιους αγοραστές.

Το 2008, έτος αιχμής του τομέα των ακινήτων, ο αριθμός διαμερισμάτων που ολοκληρώθηκαν μέσα στον χρόνο ήταν κατά 45,7% μεγαλύτερος από αυτόν των οικιών. Είναι γεγονός ότι κατά την περίοδο άνοδου του κλάδου των κατασκευών, περιοχές εκτός των αστικών κέντρων, κατά κύριο λόγο παράκτιες με τουριστικό και παραθεριστικό

χαρακτήρα, είδαν μια πρωτοφανή ανάπτυξη στον αριθμό μεγάλων συγκροτημάτων με διαμερίσματα που στόχευαν κυρίως σε ξένους και ντόπιους επενδυτές, καθώς και αγοραστές δευτερεύουσας κατοικίας. «Κατά συνέπεια, η σταδιακή επιδείνωση της οικονομικής κρίσης και η αποχώρηση των ξένων επενδυτών από την κτηματαγορά οδήγησαν στη δημιουργία μεγάλου διαθέσιμου αποθέματος από διαμερίσματα, με κύρια χαρακτηριστικά δευτερεύουσας κατοικίας», αναφέρεται στην έκδοση.

«Δεδομένου ότι οι δευτερεύουσες κατοικίες είναι ο τύπος ακινήτων που επηρεάζεται πιο έντονα σε περιόδους ύφεσης της αγοράς, οι πείσεις που επέφερε το μεγάλο διαθέ-

σιμο απόθεμα στις τιμές των διαμερισμάτων ήταν σαφώς μεγαλύτερες από τις πιέσεις που δέχθηκαν οι τιμές των οικιών, οι οποίες επιπλέον χάριζαν κατά κύριο λόγο από την εγκάρσια ζήτηση για κύρια κατοικία», προστίθεται.

Ανά επαρχία

Το μεγαλύτερο πλεόνασμα προσφοράς διαμερισμάτων στην αγορά σε σύγκριση με αυτό των οικιών, καταδεικνύεται και μέσα από την πορεία των δεικτών τιμών διαμερισμάτων στις παράκτιες επαρχίες. Κατά τα τελευταία δύο έτη καταγράφηκαν πιο έντονες μειώσεις στις τιμές διαμερισμάτων στις επαρχίες οι οποίες αποτελούν κατ' εξοχήν τουριστικά

θέρετρα και ως εκ τούτου η ζήτηση για ακίνητα στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό σε ξένους επενδυτές, σε αντίθεση με πιο ήπιες μειώσεις στις επαρχίες οι οποίες στηρίζονται ως επί το πλείστον από την εγκάρσια αγορά και έχουν αναλογικά τη μικρότερη παρουσία ξένων.

Ως εκ τούτου, τη μεγαλύτερη υποχώρηση στις τιμές διαμερισμάτων για την περίοδο από το πρώτο τρίμηνο του 2010 μέχρι και το τέταρτο τρίμηνο του 2011 σημείωσε η επαρχία Πάφου (21,2%), ακολουθούμενη από την επαρχία Αμμοχώστου (18,2%), Λάρνακας (14,2%), Λεμεσού (9,8%) και Λευκωσίας (2,1%).

seitanidis@kathimerini.com.cy

Ελλειψη κατοικιών στο Μανχάταν

Αυξάνονται τα διαθέσιμα/κενά διαμερίσματα στο Μανχάταν της Νέας Υόρκης, καθώς όπως προέκυψε από τα στοιχεία του Αυγούστου, ο σχετικός δείκτης βρίσκεται στο υψηλότερο σημείο των τελευταίων τριών ετών, αγγίζοντας το 1,19%, έναντι 1% τον αντίστοιχο μήνα του 2011 και 0,88% πριν από δύο χρόνια. Βέβαια, όπως αντιλαμβάνεται κανείς, ούτως ή άλλως πρόκειται για πολύ χαμηλό ποσοστό, που άλλες αγορές θα ήθελαν πολύ να

διαθέτουν. Παρ' όλα αυτά, αποτυπώνει μία τάση, η οποία αφορά στη στάση αναμονής που τηρεί ένας όλο και υψηλότερος αριθμός ενοικιαστών.

Συγκεκριμένα, οι ενδιαφερόμενοι ενοικιαστές απέχουν από την αγορά, καθώς το μέσο ενοίκιο στο Μανχάταν, έχει διαμορφωθεί ήδη από τον Μάρτιο σε επίπεδα ρεκόρ, καταγράφοντας μάλιστα συνεχείς αυξήσεις έκτοτε. Αξίζει να σημειωθεί ότι το μέσο ύψος διαμορφώθηκε σε 3.461 δολάρια τον

Αύγουστο, όντας 2% υψηλότερα από το 2007, όταν είχε αντίστοιχα σημειωθεί το προηγούμενο ρεκόρ της αγοράς.

Ειδικότερα, τα διαμερίσματα με δύο υπνοδωμάτια νοικιάζονται πλέον αντί 4.000 δολαρίων κατά μέσο όρο, ενώ εκείνα του ενός υπνοδωματίου αντι ποσό 2.785 δολαρίων. Μάλιστα, τα τελευταία ήταν και η μόνη κατηγορία διαμερισμάτων όπου τα ενοίκια μειώθηκαν κατά 1% τον Αύγουστο.

Αμετάβλητα ήταν τα ενοίκια στα μεγαλύτερα ακίνητα των τριών υπνοδωματίων, όπου το μέσο κόστος διαμορφώνεται σε 5.320 δολάρια.

Σύμφωνα με τους αναλυτές, η εξέλιξη αυτή, ιδίως τους φθινοπωρινούς μήνες, όπου η αγορά εμφανίζει τη μικρότερη κινητικότητα, από πλευράς νέων ενοικιαστών, ενδέχεται να οσοδίδησει αρκετούς ιδιοκτήτες στο να υποθετήσουν πιο ευέλικτη προσέγγιση.

Θετικές προοπτικές για την ολλανδική αγορά επαγγελματικών ακινήτων φέτος

Σημαντική είναι η επενδυτική δραστηριότητα στην αγορά γραφείων της Ολλανδίας φέτος, καθώς, όπως αναφέρει έρευνα της Savills, κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου τοποθετήθηκαν κεφάλαια συνολικού ύψους 1,1 δισ. ευρώ για την απόκτηση κτιρίων γραφείων. Το ποσό αυτό είναι αυξημένο κατά 36% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2011, γεγονός που σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στην απόκτηση του συγκροτήματος Philips High Tech Campus στην πόλη του Αϊντχόβεν από τον όμιλο Chale Group, αντί συνολικού τιμήματος 425 εκατ. ευρώ.

Συνολικά όμως στην αγορά επαγ-

Εκτιμάται ότι κατά το τρέχον έτος ο όγκος των επενδύσεων θα φθάσει στα 3,2 δισ. ευρώ

γελματικών ακινήτων, η εικόνα είναι αρνητική, καθώς οι επενδύσεις σε όλους τους τύπους ακινήτων διαμορφώθηκαν το φετινό πρώτο εξάμηνο σε 1,63 δισ. ευρώ, ποσό που συνιστά μείωση κατά 10,1% έναντι της αντίστοιχης περυσινής περιόδου, όταν είχαν επενδυθεί κεφάλαια 1,81 δισ. ευρώ.

Πάντως, η Savills εκτιμά ότι φέτος, το συνολικό ποσό που θα εισρεύσει στην αγορά της Ολλανδίας θα ανέλθει σε 3,2 δισ. ευρώ, ελαφρώς χαμηλότερα από τα 3,4 δισ. ευρώ του 2011. Σημειώτέον ότι κατά το πρώτο εξάμηνο, μισθώθηκαν 1,83 εκατ. τ.μ. επιφανείων για κάθε τύπο ακινήτου (γραφεία, καταστήματα κ.ο.κ.), μια μείωση κατά 17% σε έπιστα βάση. Πάντως, σύμφωνα με την ανάλυση της εταιρείας, η ζήτηση των επενδυτών παραμένει σε υψηλά επίπεδα, τη στιγμή που οι αναγκαστικές πωλήσεις ακινήτων από υπερχρεωμένους ιδιοκτήτες αναμένεται να συνεχιστούν κατά το δεύτερο μισό του 2012.

Το ύψος των επενδύσεων στο α' εξάμηνο είναι αυξημένο κατά 36% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2011.

Σε διψήφιο ποσοστό η πτώση των τιμών στον ευρωπαϊκό Νότο

Καμία διάκριση δεν κάνει η κρίση χρέους στις χώρες του ευρωπαϊκού Νότου όσον αφορά την επίδραση που έχει στην πορεία των αγορών κατοικίας Ελλάδας, Ισπανίας και Πορτογαλίας (και σε μικρότερο βαθμό και της Γαλιίας), καθώς σύμφωνα με σχετικές μελέτες διεθνών οίκων, παρά τις επιμέρους διαφορές στον τρόπο λειτουργίας και στα χαρακτηριστικά της κάθε αγοράς, η ουσία είναι ότι η πτώση των τιμών καταγράφει επτάχουν. Σύμφωνα με σχετική έκθεση της Global Property Guide, η μείωση στην ελληνική αγορά κατά το δεύτερο τρίμηνο του έτους διαμορφώθηκε σε σχεδόν 12%, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Αντίστοιχα, η Knight Frank αναφέρει σε έτερη έρευνα ότι η μείωση στην Ελλάδα άγγιξε το 10,3%, συγκριτικά με το αντίστοιχο διάστημα του 2011.

Πρωτοφανής πτώση

Πρόκειται για την πρώτη φορά που η πτώση των τιμών στην ελληνική αγορά παγιώνεται σε διψήφια ποσοστά, καθώς η ζήτηση για την απόκτηση ακινήτων έχει ουσιαστικά εκλείψει. Αυτό προκύπτει και από τα σχετικά στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος όσον αφορά τον αριθμό των συναλλαγών στην αγορά. Συγκεκριμένα, κατά το δεύτερο τρίμηνο, υποχώρησαν στις

Οι επενδύσεις στην αγορά κατοικίας βρίσκονται στο ναδίρ, καθώς το φετινό πρώτο τρίμηνο κατασκευάστηκαν μόλις 5.237 νέες κατοικίες

5.847 (-51,4% σε ετήσια βάση) από 12.043 και 18.711 κατά την ίδια περίοδο του 2011 και του 2010 αντίστοιχα, καθώς οι καταναλωτές είτε δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να προβούν σε απόκτηση κατοικίας (ελλείπει και τις απαιτούμενες χρηματοδοτήσεις) είτε απέχουν συνειδητά, τόσο λόγω της εργασιακής ανασφάλειας όσο και λόγω της κατακόρυφης αύξησης της τακτικής φορολογίας που πλέον συνοδεύει την κατοχή ακινήτων. Σύμφωνα με φορείς της αγοράς, σημαντικό ρόλο στην αποχή των αγοραστών από την κτηματαγορά διαδραματίζει και η προσδοκία για περαιτέρω μείωση των τιμών, ιδίως σε ό,τι αφορά τα νεόδομητα ακίνητα.

Υψηλό απόθεμα

Αλλωστε, ο αριθμός των απούλων διαμερισμάτων εξακολουθεί να βρίσκεται σε δυσθεώρητο ύψος, με τους σχετικούς

Πέρα από την έντονη οικονομική δυσχέρεια, η αποχή των αγοραστών από την κτηματαγορά αποδίδεται και στην προσδοκία για περαιτέρω μείωση των τιμών, ιδίως σε ό,τι αφορά τα νεόδομητα ακίνητα.

υπολογισμούς να κάνουν λόγω για α-πόθεμα έως και 170.000 νεόδομητων κατοικιών που αναζητούν αγοραστή σε όλη τη χώρα. Με βάση τον σημερινό ρυθμό πωλήσεων, η απορρόφηση του συγκεκριμένου μεγέθους ακινήτων θα απαιτήσει σχεδόν μία δεκαετία, χωρίς μάλιστα στο μεσοδιάστημα να ανεγερθεί καμία νέα οικοδομή.

Στην προσπάθειά τους να συγκρατήσουν την προσφορά νέων κατοικιών, οι κατασκευαστές έχουν περιο-

ρίσει έως και εκμηδενίσει την ανέγερση νέων οικοδομών, κάτι που αντανακλάται και στη συνεχή πτώση της οικοδομικής δραστηριότητας. Όπως ανέφερε πρόσφατα σε σχετική έκθεσή της η Alpha Bank, οι επενδύσεις στην αγορά κατοικίας βρίσκονται στο ναδίρ, καθώς, όπως προκύπτει από τα σχετικά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, κατά το φετινό πρώτο τρίμηνο κατασκευάστηκαν μόλις 5.237 νέες κατοικίες. Το 2007

ο σχετικός αριθμός είχε αγγίξει τις 104.000 νέες κατοικίες, προτού υποχωρήσει στο μισό, σε 52.325 κατοικίες το 2010 και μόλις 30.000 πέρυσι. Είναι ένα χαρακτηριστικό δείγμα του πόσο οι κατασκευαστές κατοικιών απείχαν από την αγορά, στην προσπάθειά τους να διαθέσουν το απόθεμα των απούλων κατοικιών τους, αλλά και να προφυλαχθούν από την περαιτέρω έκθεσή τους στην αγορά κατοικίας, όπου οι συνθήκες βαίνουν διαρκώς επιδεινούμενες. Όπως αναφέρει η σχετική ανάλυση, η πτώση αυτή της αγοράς κατοικίας, η οποία αποτυπώνεται και στη συνεχή κάμψη της οικοδομικής δραστηριότητας, αποδίδεται στη συρρίκνωση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών και στη μείωση της χρηματοδότησης, που αποτελούν τους βασικούς παράγοντες που έχουν αποδυναμώσει τη ζήτηση κατοικιών.

Σύμφωνα με το σχετικό δελτίο οικονομικών εξελίξεων της Alpha Bank, οι επενδύσεις σε κατοικίες αναμένεται να υποχωρήσουν κατά 17% φέτος, συγκριτικά με το προηγούμενο έτος, τη στιγμή μάλιστα που κατά το πρώτο τρίμηνο, η πτώση άγγιξε το 30,2%. Το 2011, η αντίστοιχη κάμψη ήταν της τάξεως του 23,6%, ενώ επί πλέον 18% ήταν η μείωση των επενδύσεων στην αγορά κατοικίας κατά τη διάρ-

κεια του 2010. Δεδομένου ότι οι επενδύσεις υποχωρούν σταθερά από το 2007 και μετά, σήμερα έχουν φθάσει να βρίσκονται σε επίπεδα 70% χαμηλότερα από το 2000.

Ειδικότερα, όπως επισφαιρίζει η Alpha Bank, οι επενδύσεις στην αγορά κατοικίας δεν θα ξεπεράσουν τα 6 δισ. ευρώ φέτος (σε σταθερές τιμές του 2005), έναντι 7,2 δισ. ευρώ το 2011, 9,6 δισ. ευρώ το 2010 και 23,8 δισ. ευρώ το 2006.

Υπόλοιπη Ευρώπη

Στο διεθνές σκηνικό, ανάλογα προβλήματα εντοπίζονται και στις γειτονικές χώρες, καθώς η μείωση των τιμών στην Πορτογαλία άγγιξε το 11% κατά το δεύτερο τρίμηνο, σύμφωνα με τα στοιχεία της Global Property Guide, ενώ ακόμα μεγαλύτερη ήταν η μείωση στην Ισπανία με 13,18%. «Πρωταθλήτρια» της πτώσης πάντως εξακολουθεί να είναι η Γερμανία, με κάμψη 16,85%. Μείωση κατέγραψαν οι τιμές και στην Ολλανδία με 10,12% και στην Πολωνία με 8,19%. Στον αντίποδα, οι μεγαλύτερες αυξήσεις τιμών στην Ευρώπη καταγράφονται στον Βορρά, με τη Νορβηγία να καταγράφει άνοδο στις τάξεις του 6,26%, τη Γερμανία κατά 5,24% και την Ελβετία κατά 4,86%.

ΝΙΚΟΣ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

ΟΜΟΝΟΙΑ

Ο Σαβέφσκι μετά την Ομόνοια

Επί προεδρίας Ντέμπερ ο Σκοπιανός τεχνικός είχε παραγωγική θητεία στην ΑΕΚ, μετά κτυπήθηκε ο ρόλος του από τα οικονομικά προβλήματα. **Σελ. 3**

ΑΝΟΡΩΣΗ

Αξιόπιστες οι επιλογές του Λέβι

Η «Κ» αναλύει τα δεκαεννιά μεταγραφικά αποκτήματα Ανόρθωσης από τη μέρα που πάτησε το πόδι του στην Κύπρο ο Ισραηλινός Ρόνι Λέβι. **Σελ. 4**

ΑΠΟΕΛ

Αυξήθηκαν οι ξένοι διεθνείς

Κλουκόφσκι, Ζουέλα και Τζιόλης, οι παίκτες που φεύγουν εκτός Κύπρου για τις υποχρεώσεις των αντιπροσωπευτικών τους συλλογών. **Σελ. 6**

Στο «μνημόνιο» της Ρωσίδας χήρας

Μετά τον θάνατο του ιδιοκτήτη Ρομπέρτ Λουί Ντρέφους, η χήρα του, Μαργαρίτα, επέβαλε οικονομική λιτότητα στη Μαρσέιγ

Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ

Το γκολ του Μπαζιλ Μπολί στον τελικό του νεοσύστατου το 1993 Τσάμπιονς Λιγκ, στο Ολυμπιακό Στάδιο του Μονάχου, κόντρα στη Μίλαν, έδινε για πρώτη φορά στην ιστορία το «ιερό δικοποτόνιο» του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου σε γαλλική ομάδα. Εκατοντάδες χιλιάδες κόσμου, με επίκεντρο το Vieux Port, το παλιό λιμάνι της Μασσαλίας –πόλη που ιδρύθηκε από τους Φωκαείς το 600 π.Χ.–, πανηγύριζαν μέρες για τη μεγάλη επιτυχία της Ολιμπικ.

Από τότε, και αφού η ομάδα πέρασε μέσα από σκάνδαλα λόγω των χειρισμών του τότε προέδρου Μπερνάρ Ταπί, χρειάστηκαν 17 χρόνια για να φτάσει στην κατάκτηση του γαλλικού πρωταθλήματος τη σεζόν 2009-10. Το επίτευγμα της ομάδας που έστρεψε ο Ντιντιέ Ντεσάμπ, μια από τις σημαντικότερες προσωπικότητες της Ολιμπικ, δεν πρόλαβε να χαρεί ο ιδιοκτήτης της ομάδας, Ρομπέρτ Λουί Ντρέφους, ο οποίος σε ηλικία 63 χρόνων είχε χάσει τη μάχη με τη λευχαιμία, ένα χρόνο πριν. Από τον θάνατο του ζάμπλουτου Γάλλου επιχειρηματία και αφού μεσολάβησε η φυγή του Ντεσάμπ από τον πάγκο, ξεκίνησε στη Μαρσέιγ η εποχή της λιτότητας και του «μνημόνιου», το οποίο επέβαλε στα οικονομικά της ομάδας η χήρα του ιδιοκτήτη, Μαργαρίτα.

Μείον 40 εκατ. ευρώ

Ένας από τους βασικούς μετόχους του κολοσσού της Adidas και βασικός μέτοχος της εταιρείας τηλεφωνίας Neuf, ο Ρομπέρτ Λουί Ντρέφους απέκτησε το πλειοψηφικό πακέτο μετοχών της Ολιμπικ το 1996. Έχοντας παράλληλα υπό την ιδιοκτησία του τη Σταντάρ Λιέγης, ο Γάλλος επιχειρηματίας δεν κατάφερε ποτέ να ζήσει μεγάλες στιγμές με τη γαλλική ομάδα, αφού έφυγε από τη ζωή λίγους μήνες πριν οι Μασσαλιώτες κατακτήσουν το 9ο πρωτάθλημα της ιστορίας τους. Κληρονόμος της τεράστιας περιουσίας του χρίστηκε ο σύζυγός του, Μαργαρίτα Ντρέφους. Η Ρωσίδα επιχειρηματίας τοποθέτησε ως πρόεδρο του κλαμπ τον Βινσέντ Λαμπρούν και επέβαλε οικονομική λιτότητα στο σωματείο, μειώνοντας το μπάτζετ κατά 40 εκατ. ευρώ. Η απόφαση της 50χρονης Μαργαρίτας να κλείσει την κάνουλα των χρημάτων είναι και η αιτία που ο λαός της Μαρσέιγ δεν την συμπαθεί ιδιαίτερα, θεωρώντας την υπεύθυνη για την αδυναμία της ομάδας στα μεταγραφικά ζητήματα.

Το τρίτο μεγαλύτερο μπάτζετ

Σε συνεργασία πάντως με τον Ζοζέ Ανγκό, για χρόνια άνθρωπο που κάνει κομπάντο στο ποδοσφαιρικό τμήμα, αποφασίστηκε να αλλάξει το μοντέλο διαχείρισης ακολουθώντας τη φιλοσοφία της Μπαρτσελόνα, δίνοντας δηλαδή έμ-

Αν και το μπάτζετ της Μαρσέιγ μειώθηκε κατά 40 εκατ. ευρώ, εντούτοις αυτό βρίσκεται σήμερα στα 100 εκατ., το τρίτο μεγαλύτερο της Γαλλίας, πίσω από Παρί και Λυών.

Ο προβληματικός λόγω της συμπεριφοράς του Άγγλος Τζόι Μπάρτον αποκτήθηκε δανεικός από την Κούινς Παρκ Ρέντζερς.

φραση στις ακαδημίες και στην εξεύρεση ταλέντων ανά τη Γαλλία.

Αν και η Μαργαρίτα ακολουθεί συντηρητική οικονομική πολιτική, η Ολιμπικ διαθέτει, με 100 εκατ. ευρώ, το τρίτο μεγαλύτερο μπάτζετ της χώρας, πίσω από την Παρί Σεν Ζερμέν, με τους ζάμπλουτους Άραβες, και τη Λυών. Το ιδιοκτησιακό καθεστώς, με τη σύμφωνο γνώμη του Ανγκό, αποφάσισε να προλάβει ως προπονητή τον Έλι Μπιο, έναν άνθρωπο χαμηλών τόνων, ο χαρακτήρας του οποίου καμία σχέση δεν έχει με την επιβλητική προσωπικότητα του Ντιντιέ Ντεσάμπ.

Περιμένοντας το 2014

Το Βελοντρόμ, ελληνιστί «ποδηλατοδρόμιο», βρίσκεται υπό ανακατασκευή, αφού πρόκειται να φιλοξενηθεί αγώνας στο πλαίσιο του Euro 2016 που θα γίνει στη Γαλλία. Από 60.000 που ήταν αρχικά η χωρητικότητά του, το Βελοντρόμ εν μέσω των έργων που γίνονται μπορεί να φιλοξενησει σήμερα 40.000 κόσμο, όπως και γίνεται σε κά-

Το Βελοντρόμ ανακατασκευάζεται αυτή την περίοδο, έτσι η χωρητικότητά του μειώθηκε προσωρινά στις 40.000 θέσεις

θε φετινό παιχνίδι της ομάδας. Τα έργα αναμένεται να αποπερατωθούν το 2014, με το γήπεδο, που είναι το δεύτερο μεγαλύτερο στη χώρα μετά το Σταντ Ντε Φρανς, να παίρνει μια σύγχρονη μορφή και τη χωρητικότητά του να αυξάνεται στις 67.000. Όπως και να 'χει, το Βελοντρόμ, που κατασκευάστηκε το 1937, αποτελεί σημείο αναφοράς για την πόλη, αφού σε κάθε ματς η ατμόσφαιρα που δημιουργεί ο κόσμος, και δη οι οργανωμένοι οπαδοί, θεωρείται από τις πιο καυτές στην Ευρώπη.

Η πώληση των αστέρων

Ένα από τα ζητήματα που δημιουργήθηκαν το περασμένο καλοκαίρι

Ο ιστορικός De Pe και οι ΑΕΚτζήδες

Με εγγεγραμμένους έντεκα διαφορετικούς συνδέσμους οπαδών, οι Μασσαλιώτες δίνουν μια μοναδική ατμόσφαιρα στο Βελοντρόμ. Ανάμεσα στα κλαμπ των οπαδών υπήρξαν αρκετές κόντρες, με αποκορύφωμα το 2009, όταν, σε εντός έδρας αγώνα με τη Σακάρ για το Γιουρόπα Λιγκ, έγιναν σοβαρά επεισόδια με αιτία τη διεκδίκηση των κονδυλίων που παραχώρησε η διοίκηση. Από τα έντεκα κλαμπ, οι ισχυρότεροι σύνδεσμοι είναι οι South Winners που καταλαμβάνουν το νότιο πέταλο, οι Yankees που βρίσκονται βόρεια του Βελοντρόμ, οι Commando Ultras 84 και οι MTP Marseille Trop Puissant, «ισχυρή Μασσαλία», που έχουν άμεση σχέση με τους οπαδούς της ΑΕΚ Αθηνών. Μια από τις ιστορικές φυλές του οπαδικού κινήματος της πόλης είναι ο επονομαζόμενος De Pe. Επισκεπτόμενος το 1989 την Αθήνα για να παρακολουθήσει τον αγώνα της ομάδας του με την ΑΕΚ στο «Νίκος Γκούμας», ο Γάλλος οπαδός έμεινε έκπληκτος βλέποντας τους οπαδούς στη «οκαστά» να είναι ημίγυμνοι. Μετά από την εμπειρία του στα ελληνικά γήπεδα, υιοθέτησε από τότε την εν λόγω εμφάνιση, αδελφοποιώντας ταυτόχρονα τους οπαδούς της Μαρσέιγ με τους ΑΕΚτζήδες. Με τον θάνατό του, ο De Pe ενώνει τους οπαδούς της Μαρσέιγ που έχουν ως κοινό εχθρό τους πρωτεοσοσιαλιστές της Παρί Σεν Ζερμέν, με τα μεταξύ τους επεισόδια να απασχολούν τη γαλλική κυβέρνηση για χρόνια.

είχε να κάνει με την απόφαση της διοίκησης να πωλήσει τρεις από τους καλύτερους παίκτες της ομάδας. Παραχωρώντας για 7,5 εκατ. τον 23χρονο Ισπανό Σέζαρ Αθλιγκουέτα στην Τσέλσι, τον Καμερουνέζο Στεφάν Μπιά για 5,5 εκατ. στην Κούινς Παρκ Ρέντζερς, αλλά και τον Αλού Ντιαρά στη Γουέστ Μπρομ για 2,5 εκατ., όλοι θεωρήσαν ότι η ομάδα θα αποδυναμωθεί σημαντικά ενόψει της νέας χρονιάς.

Οι πωλήσεις δεν έφεραν αγορές, αφού η διοίκηση προχώρησε στην απόκτηση του 25χρονου δεξιού οπισθοφύλακα, από τα νησιά Κομόρος, Κασίμι Αμπντάλα από τη Σεντάν της β' κατηγορίας, του 23χρονου Γάλλου επιθετικού Φλοριάν Ρασπεντίνο, επίσης από τη β' κατηγορία και τη Ναντ, και του Βραζιλιάνου αριστερού μπακ Λούκας Μέντες από την Κορτίμα, ενώ πήρε επίσης δανεικό από την Κούινς Παρκ Ρέντζερς τον προβληματικό λόγω της συμπεριφοράς του Άγγλο Τζόι Μπάρτον.

Από σχολιαστής... προπονητής

Στα 57 του χρόνια πα, ο Έλι Μπιο δεν έχει να προσάψει στο βιογραφικό του σπουδαία πράγματα. Από το 1982, οπότε και ξεκίνησε την προπονητική του καριέρα, πέρασε από τις Τουλουζ, Σεντ Ετιέν, Μπորντό και Ναντ, την οποία προπόνησε για τελευταία φορά το 2008-09. Αποχωρώντας από τους πάγκους, για δύο χρόνια ανέλαβε χρέη σχολιαστή σε αθλητικό κανάλι, ένας ό του ο Ανγκό τον κάλεσε να αναλάβει τον πάγκο της Μαρσέιγ.

Καθότι επαγγελματίας, χωρίς εκρήξεις και τσακωμούς, η διοίκηση είδε στο πρόσωπό του έναν άνθρωπο που δεν θα είχε απαιτήσεις και θα εκτελούσε με ευλάβεια τις εντολές της, όσον αφορά τουλάχιστον τις μεταγραφικές κινήσεις. Η προσληψή του μόνο χαρά δεν σκόρπισε στον κόσμο, που θεωρούσε ότι ο Μπιο δεν είναι ικανός σε καμία περίπτωση να καθίσει στον πάγκο της ομάδας. Τα δεδομένα δεν άργησαν να ανα-

Τα τελευταία χρόνια, ο προπονητής της Μαρσέιγ, Έλι Μπιο, εργαζόταν ως σχολιαστής στην τηλεόραση.

τραπού. Μολονότι οι σημαντικότεροι παίκτες αποχώρησαν χωρίς να αναπληρωθεί το κενό τους, οι Μασσαλιώτες υπό την εποπτεία του Μπιο έκαναν το καλύτερο ξεκίνημα της ιστορίας τους μπαίνοντας στο φετινό Σαμπιόνά με έξι νίκες σε ισάριθμα παιχνίδια. Η εκπληκτική πορεία της ομάδας, σε συνδυασμό με τη φτώχεια που υπάρχει εντός του κλαμπ, συσπείρωσε τον κόσμο, που φέτος γεμίζει το υπό ανακατασκευή γήπεδο της πόλης, Βελοντρόμ.

Οι πιο ακριβοπληρωμένοι παίκτες και τα ταλέντα

Μολονότι τρεις από τους καλύτερους παίκτες αποχώρησαν, η διοίκηση κράτησε στην ομάδα κάποια από τα αστέρια, όπως είναι ο επιθετικός χαφ Μαθιού Βαλμπουένα, ο επιθετικός Αντρέ-Πιέρ Ζινιάκ αλλά και ο τερματοφύλακας και αρχηγός Στιβ Μανταντά. Συγκεκριμένα, ο 26χρονος Ζινιάκ αμειβείται με 3,6 εκατ. ευρώ ετησίως, ο 27χρονος Γάλλος Βαλμπουένα με 3 εκατ., ενώ ακολουθούν ο Μανταντά και ο Γάλλος αμυντικός χαφ Μπενουά Σείριου με 2,6 εκατ.

Το ρόστερ της γαλλικής ομάδας διαθέτει επίσης και μεγάλα ταλέντα που λίαν συντόμως θα απασχολήσουν το «θηρία» του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν ο 22χρονος Καμερουνέζος κεντρικός αμυντικός Νικολά Νκούλου, όπως επίσης και ο 23χρονος Γκανέζος ακραίος χαφ Αντρέ Αγιού, γιος της μεγάλης δόξας της Ολιμπικ, Αμπεντί Πελέ, και ο αδελφός του Τζόρνταν Αγιού, που επίσης ανήκει στο υπάρχον ρόστερ.

Χωρίς πολλές λύσεις

Είναι γνωστό στη Γαλλία ότι η Μαρσέιγ δεν έχει πολλές λύσεις στο ρό-

Ο Ζινιάκ είναι το μεγαλύτερο αστέρι και πιο ακριβοπληρωμένος παίκτης της Μαρσέιγ, ενώ ο ταλαντούχος Γκανέζος Αντρέ Αγιού αναμένεται σύντομα να απασχολήσει τις μεγάλες ευρωπαϊκές ομάδες.

στερ της και συνεπώς, παρά το εκπληκτικό ξεκίνημά της, δύσκολα θα τα βάλει με τους πλούσιους της Παρί στην κούρσα του πρωταθλήματος. Προς το παρόν, η ομάδα του Μπιο, χρησιμοποιώντας το 4-2-3-1, τα πάει περίφη-

μα στο Σαμπιόνά, που αποτελεί και τον μεγάλο φετινό στόχο της ομάδας, με το Γιουρόπα Λιγκ να έρχεται σε δεύτερη μοίρα.

Με τους πολλούς τραυματισμούς να είναι συνεχώς στην ατζέντα, ο τεχνι-

κός προσπαθεί να βρει λύσεις μέσα από το ρόστερ του. Κάτω από τα δοκάρια βρίσκεται ο διεθνής Γάλλος Στιβ Μανταντά. Από 'κει και πέρα, στην άμυνα υπάρχουν πολλά προβλήματα λόγω των απουσιών. Δεξιά, εν τη απουσία του Μανταντά και λόγω της ανάγκης να παίζει σε στόπερ ο Ροντ Φανί, τη θέση πιθανόν να καλύψει ο μέσος Τσαρλς Καμπορέ. Αριστερά θα κινηθεί ο Ζερεμί Μορέλ αφού ο Μέντες είναι τραυματίας.

Στα στόπερ οι επιλογές του Μπιο είναι ελάχιστες, αφού οι δύο βασικοί κεντρικοί αμυντικοί, Νκούλου και Σουλεϊμάν Νταβαρά, όπως και ο Λεΐτι Ενταγιέ, είναι τραυματίες, συνεπώς θα αγωνιστούν εξ ανάγκης ο Ροντ Φανί και ο 20χρονος Σενά Μαγκκό. Στα χαφ θα βρίσκονται ο Σείριου και ένας εκ των Μπάρτον ή Αμπντάλα, που θα έχουν μπροστά τους τον Βαλμπουένα ως επιλεκτικό. Αριστερά του Γάλλου, που είναι ο ιθύνων νους της ομάδας, θα βρίσκεται ο Αντρέ Αγιού, δεξιά ο Μόργκαν Αμπαφτιάνο και στην επίθεση είτε ο Ζινιάκ είτε ο Ρεμί, με τον Ρασπεντίνο να διεκδικεί επίσης θέση.

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΜΕΡΕΣ

Για να «γλιτώσει» δημοσιεύματα

Μεσοβδόμαδα η ισραηλινή Χάποελ Τελ Αβίβ είχε δείξει ενδιαφέρον για τον Ραν Μπεν Σιμόν. Τόσο η διοίκηση της ΑΕΚ όσο και ο Ισραηλινός τεχνικός, ήταν αρνητικοί σε ενδεχόμενο διακοπής της συνεργασίας τους και μάλιστα, ο προπονητής έκανε δηλώσεις στην επίσημη ιστοσελίδα της ομάδας, όπου ξεκαθάρισε ότι μετέβαινε στο Ισραήλ γιατί η γυναίκα του είχε γεννήσει. Έτσι, πρόλαβε τα σχόλια από τα βλήματα που, πιθανόν, θα τον έβλεπαν στη χώρα του.

Πονοκέφαλος ο φόρος

Ο φόρος εισοδήματος είναι ο μεγαλύτερος «πονοκέφαλος» των σωματείων που καλούνται να φανούν σωστοί στις υποχρεώσεις τους ενόψει των κρητηρίων Σεπτεμβρίου. Η στήλη μαθαίνει πως δύσκολα θα αποφευχθούν νέες μειώσεις βαθμών και ενδεχομένως να αφορά περισσότερα από δύο σωματεία.

Πέρασε το Γιουμ Κιπούρ

Την περασμένη Τετάρτη έλαβε χώρα το Γιουμ Κιπούρ, η αγιότερη ημέρα του Ιουδαϊσμού, όμως από τη στιγμή που δεν υπήρχαν αγωνιστικές υποχρεώσεις στην Κύπρο, δεν είχαμε φέτος φαινόμενα όπως το 2009, όταν ο Νιρ Κλίνγκερ έκανε παιχνίδι της ΑΕΛ απέναντι στην Ανόρθωση, αφού ήταν υπόχρεος να τηρήσει αποχή.

Τυπικός ο Μπλάζιτς

Κανονικά στις προπονήσεις της Ανόρθωσης συμμετέχει ο Σρέντιαν Μπλάζιτς που δεν υπολογίζεται από τον Ρόβι Λέβι. Ο Μαυροβούνιος τερματοφύλακας τρεπεί κατά γράμμα τους εσωτερικούς κανονισμούς και δεν θέλει να δώσει το παραμικρό δικαίωμα σε κανένα. Άλλωστε, 130.000 ευρώ τον χρόνο είναι αυτές.

Η φωνή του Μπεκιάι

«**Ακύρωσέ το και αυτό**» φώναζε στον Λεόντιο Τράττο ο Αριάν Μπεκιάι στη φάση επίτευξης του γκολ της Ανόρθωσης με την Ένωση. Ο Αλβανός πορτιέρο πλήρωσε την «αμαρτία» του με αποκλεισμό μιας αγωνιστικής και πρόστιμο.

Δεν μιλούν στον ΑΠΟΕΛ

Κοιμμένες είναι όλες οι δηλώσεις των ποδοσφαιριστών του ΑΠΟΕΛ, ακόμη και στις συνεντεύξεις Τύπου μετά τους αγώνες. Το γεγονός ότι δεν είναι υποχρεωτική η παρουσία παίκτη στο πάνελ, επιτρέπει στην ομάδα να κρατάει τους ποδοσφαιριστές μακριά από τα μικρόφωνα και τις κάμερες. Πάντως, τις τελευταίες ημέρες Κωνσταντίνος Χαλαραμπίδης και Μάριος Ηλιά «μιλάσαν» σε

Κρύψε να περάσουμε...

Twitter και Facebook. Μια εξαίρεση στον κανόνα, γιατί οι δύο ποδοσφαιριστές ήθελαν να πουν κάτι, σχετικά με τη φημολογία που είχε αναπτυχθεί.

Αυθόρμητος ή όχι;

Είναι να διερωτάσαι με τον Ιβάν Γιοβάνοβιτς, αν μιλάει αυθόρμητα στις συνεντεύξεις Τύπου. Ο Σέρβος τα λέει λες και τα σκέφτεται μέρες, εξωτερικεύοντας όσα έχει στο μυαλό του. Έχει πάντως ισχυρή γνώμη για το κάθε τι που αφορά το ποδόσφαιρο και κυρίως την ομάδα του.

Για καφέ διοικούντες-κούτες

Το παιχνίδι του Απόλλωνα με την ΑΕΛ την περασμένη Δευτέρα, παρακολούθησαν όλοι μαζί σε καφετέρια στην Έγκωμη, παράγοντες και προπονητικό τιμ του ΑΠΟΕΛ. Οι Κυρίαρχοι Ζιβα-

νάρης, Πρόδρομος Πετρίδης, Χάρης Λοιζίδης, Ιβάν Γιοβάνοβιτς, Χρίστος Κόντης, Γιάννος Ιωάννου, Πρέντρακ Έρακ και Γκόραν Τσοούπιτς βρέθηκαν στην κοινή παρέα.

Δίπλα και οι πράσινοι

Το λεμεσιανό ντέρμπι είδαν από την τηλεόραση στην ίδια καφετέρια και ποδοσφαιριστές της Ομόνοιας, με τους Γιώργο Εφραίμ, Φρέντι και Χάρη Κυριάκου να ζουν έντονα το Απόλλωνας-ΑΕΛ. Τον λογαριασμό πλήρωσε ο Εφραίμ, ο οποίος επίσης και κουβέντα με φιλάθλου του «τριφυλλιού».

Διέψευδαν για Ζουβάνη...

Όταν η «Καθημερινή» έγραφε πως με το πρώτο στραβό αποτέλεσμα, ο Ζουβάνης Ζουβάνη

Άδεια από LTV το «τριφυλί»

Για να μπορέσει να μεταδώσει σε δημόσιο χώρο σε γιγαντοσθόβες, στην Πύλη Αμμοχώστου, το κελεμισμένον των θυρών μας με την ΑΕΚ, η διοίκηση της Ομόνοιας χρειάστηκε να πάρει άδεια από την LTV, που είχε τα δικαιώματα μετάδοσης του αγώνα.

«Θα το διαρρεύσει η Ομόνοια»

Από ανθρώπους της Ομόνοιας, υποστηρίζουν στον ΑΠΟΕΛ ότι διέρρευσε η επιστολή των πράσινων προς τον πρόεδρο των γαλαζοκίτρινων, Φοίβο Ερωτοκρίτου. Γι' αυτό όταν ρωτήθηκε παράγοντας της ομάδας πότε θα εκδοθεί η απάντηση προς το «τριφυλί», είπε: «Μέχρι απόψε θα έχουν απάντηση. Μην φοβάστε, θα το μάθετε, θα το διαρρεύσει και πάλι η Ομόνοια».

ΛΑΘΟΣ ΠΑΣΑ

Του ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ

Θα έλεγαν παπαριές Χαλαραμπίδης και Ηλιά;

Αρκετός είναι ο απόηχος που ξέσπασε μετά το θέμα της υγείας του Γουίλιαμ Μπασβεντούρα. Το γεγονός ότι ο Βραζιλιάνος έγινε ο πέμπτος ποδοσφαιριστής από την περσινή ομάδα του ΑΠΟΕΛ που είχε πρόβλημα, δημιούργησε ποικίλα σχόλια από πολλούς, που άφησαν σαφείς αιχμές για τους γαλαζοκίτρινους περι ντοπαρισμάτων των ποδοσφαιριστών του.

Δεν θα μπω στη διαδικασία διάψευσης ή υιοθέτησης των όσων ακουστήκαν. Άλλωστε, εάν δεν είναι μπροστά στα μάτια σου, δεν μπορείς να είσαι για τίποτα σίγουρος. Γι' αυτό δεν είμαι σε θέση να έχω προσωπική απόλυτη άποψη. Από τη στιγμή όμως που δύο από τους ποδοσφαιριστές της ομάδας, γεννημένα θρέμματα αυτής της ομάδας, όπως είναι οι Κωνσταντίνος Χαλαραμπίδης και Μάριος Ηλιά, βγαίνουν και διαψεύδουν τα πάντα, τότε κάτι λέει αυτό.

Εκτός και αν και οι ίδιοι δεν γνωρίζουν τι γίνεται στα αποδυτήρια της ομάδας τους. Όμως ο δεύτερος είναι ανάμεσα στους πέντε που είχαν πρόβλημα και γι' αυτό η τοποθέτησή του έχει μεγάλη βαρύτητα. Δεν θα αναφέρω τα καθιερωμένα ότι θίχτηκε ο εγωισμός τους και τα ανάφεραν αυτά. Δεν μπορώ να διανοηθώ ότι με το τόσο σοβαρό θέμα της υγείας θα έβγαζαν και θα έλεγαν παπαριές για τα μάτια του κόσμου.

Αν τα πράγματα είναι αλλιώς, τότε είναι κακό του κεφαλιού τους -αν αποκρίπουν δηλαδή τέτοια στοιχεία- γιατί δεν μπορεί κανείς να παίζει με την υγεία του οποιουδήποτε ποδοσφαιριστή. Όπως λάθος και όσων είχαν προηγούμενες περιπέτειες με την υγεία τους και δεν βγαίνουν να πουν τίποτα για να προστατέψουν τους υπόλοιπους. Από τη στιγμή, όμως, που δεν βγαίνουν να πουν κάτι κακό, τότε αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει κάτι μεμπτό. Και μην ακούω ότι, πέραν του Μπασβεντούρα, οι υπόλοιποι εργοδοτούνται ακόμη στην ομάδα της Λευκωσίας και δεν θέλουν να θίξουν τους εργοδότες τους.

Ούτε θέλω να διανοηθώ ότι ισχύει κάτι τέτοιο, γιατί -έτσι θέλω να πιστεύω τουλάχιστον- η υγεία ενός ατόμου αξίζει πολύ περισσότερο από το καθετί και δεν υπάρχει λόγος για να γίνεται συγκάλυψη γεγονότων. Από τη στιγμή, λοιπόν, που δεν υπάρχουν καθόλου βάσιμα στοιχεία, τότε τα όσα ακούγονται μόνο ως κακοήθειες μπορούν να εκληφθούν.

Υ.Γ. Το σημαντικό για τον Γουίλιαμ Μπασβεντούρα είναι η επιστροφή στην οικογένεια και τα παιδιά του. Το ότι δεν θα παίζει μπάλα, μικρό είναι το κακό. Κλείνοντας «κλέβω» κάποιες από τις δηλώσεις του: «Αρπάξτε την ευκαιρία και απολάστε τις αμορφές της ζωής που είναι τόσο πολλές και μας περιμένουν...».

stelios@kathimerini.com.cy

Η ΑΤΖΕΝΤΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ΚΥΠΡΟΣ - Α' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

18:00	ΑΠΟΕΛ - ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ	LTV1
18:00	ΕΘΝΙΚΟΣ - ΝΕΑ ΣΑΛΑΜΙΝΑ	CytaVision1
19:00	ΠΑΦΟΣ - ΑΓΙΑ ΝΑΪΑ	PrimeSports

ΕΛΛΑΔΑ - ΣΟΥΠΕΡ ΛΙΓΚΑ

16:00	ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟΣ - ΒΕΡΟΙΑ	Novasports1
18:15	ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ - ΑΣΤΕΡΑΣ ΤΡΙΠΟΛΗΣ	Novasports1
18:15	ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ - ΞΑΝΘΗ	Novasports2
20:30	ΠΑΟΚ - ΑΡΗΣ	Novasports1

ΚΥΠΡΟΣ - Β' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

16:00	ΕΡΜΗΣ - ΘΕΣΣΑΛΟΣ	CytaVision5
-------	------------------	-------------

ΙΣΠΑΝΙΑ - ΠΡΙΜΕΡΑ ΝΤΙΒΙΖΙΟΝ

13:00	ΓΡΑΝΑΔΑ - ΘΕΛΤΑ ΒΙΓΚΟ	LTV Sports2
17:00	ΒΑΓΙΑΔΟΛΙΔ - ΒΑΓΙΕΚΑΝΟ	LTV Sports2
19:00	ΟΣΑΣΟΥΝΑ - ΛΕΒΑΝΤΕ	LTV Sports2
20:50	ΡΕΑΛ ΜΑΔΡΙΤΗΣ - ΑΛ ΚΟΡΟΥΝΙΑ	LTV Sports1
22:30	ΕΣΠΑΝΙΟΛ - ΑΤΛΕΤΙΚΟ	LTV1

ΙΤΑΛΙΑ - ΣΕΡΙΕ Α

13:30	ΟΥΝΤΙΝΕΖΕ - ΤΖΕΝΟΑ	CytaVision1
16:00	ΣΑΜΠΙΝΤΟΡΙΑ - ΝΑΠΟΛΙ	CytaVision2
16:00	ΛΑΤΣΙΟ - ΣΙΕΝΑ	CytaVision4
16:00	ΑΤΑΛΑΝΤΑ - ΤΟΡΙΝΟ	
16:00	ΜΠΟΛΟΝΙΑ - ΚΑΤΑΝΙΑ	
16:00	ΚΑΛΙΑΡΙ - ΠΕΣΚΑΡΑ	
16:00	ΠΑΛΕΡΜΟ - ΚΙΕΒΟ	
21:45	ΙΝΤΕΡ - ΦΙΟΡΕΝΤΙΝΑ	CytaVision1

ΓΑΛΛΙΑ - ΛΙΓΚ 1

15:00	ΒΑΛΕΝΣΙΕΝ - ΜΑΡΣΕΪΓ	
18:00	ΣΕΝΤ ΕΤΙΕΝ - ΡΕΪΜΣ	
22:00	ΛΥΟΝ - ΜΠΟΡΝΤΟ	

ΓΕΡΜΑΝΙΑ - ΜΠΟΥΝΤΣΛΙΓΚΑ

16:30	ΑΪΝΤΡΑΧΤ - ΦΡΑΪΜΠΟΥΡΓΚ	
18:30	ΒΟΛΦΣΜΠΟΥΡΓΚ - ΜΑΪΝΤΖ	

ΑΓΓΛΙΑ - ΠΡΕΜΙΕΡ ΛΙΓΚ

18:00	ΑΣΤΟΝ ΒΙΛΑ - ΓΟΥΕΣΤ ΜΠΡΟΜ	LTV
-------	---------------------------	-----

ΔΕΥΤΕΡΑ 1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΕΛΛΑΔΑ - ΣΟΥΠΕΡ ΛΙΓΚΑ

20:30	ΓΙΑΝΝΕΝΑ - ΛΕΒΑΔΕΙΑΚΟΣ	Novasports2
-------	------------------------	-------------

ΑΓΓΛΙΑ - ΠΡΕΜΙΕΡ ΛΙΓΚ

22:00	ΚΠΡ - ΓΟΥΕΣΤ ΧΑΜ	LTV1
-------	------------------	------

ΙΣΠΑΝΙΑ - ΠΡΙΜΕΡΑ ΝΤΙΒΙΖΙΟΝ

22:30	ΧΕΤΑΦΕ - ΜΑΓΙΟΡΚΑ	LTV SportsHD
-------	-------------------	--------------

ΤΡΙΤΗ 2 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΤΣΑΜΠΙΟΝΣ ΛΙΓΚ - ΦΑΣΗ ΤΩΝ ΟΜΙΛΩΝ

19:00	ΣΠΑΡΤΑΚ - ΣΕΛΤΙΚ	CytaVision1
21:45	ΜΠΕΝΦΙΚΑ - ΜΠΑΡΤΣΕΛΟΝΑ	CytaVision1
21:45	ΚΛΟΥΖ - ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ Γ.	CytaVision2
21:45	ΝΟΡΒΙΤΣΣΕΛΑΝΤ - ΤΣΕΛΣΙ	CytaVision3
21:45	ΓΙΟΥΒΕΝΤΟΥΣ - ΣΑΧΤΑΡ	CytaVision4
21:45	ΒΑΛΕΝΘΙΑ - ΛΙΛ	CytaVision5
21:45	ΜΠΙΑΤΕ - ΜΠΑΓΕΡΝ	CytaVision5
21:45	ΓΑΛΑΤΑΡΑΖΑΪ - ΜΠΡΑΓΚΑ	CytaVision5

ΤΕΤΑΡΤΗ 3 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΤΣΑΜΠΙΟΝΣ ΛΙΓΚ - ΦΑΣΗ ΤΩΝ ΟΜΙΛΩΝ

19:00	ΖΕΝΙΤ - ΜΙΛΑΝ	CytaVision1
21:45	ΑΡΣΕΝΑΛ - ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ Π.	Sigma
21:45	ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ Σ. - ΝΤΟΡΤΜΟΥΝΤ	CytaVision1
21:45	ΠΟΡΤΟ - ΠΑΡΙ ΣΕΝΤ ΖΕΡΜΕΝ	CytaVision2
21:45	ΣΑΛΚΕ - ΜΟΝΤΡΕΑΛ	CytaVision3

DE ZABOY / Του ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ

Μεγαλώνει επικίνδυνα το «αβγό του φιδιού»

Λίγο πριν ανέβει στο δικυκλο του πατέρα του για να μεταβεί στο Τσίρειο, φίλησε τη μάνα του, που με τη σειρά της θα πήγαινε στην αντίπαλη κερκίδα για να παρακολουθήσει τον αγώνα μεταξύ του Απόλλωνα και της ΑΕΛ.

Ο μικρός «Χ» φόρεσε τη φανέλα της αγαπημένης του ομάδας και παρέα με τον πατέρα του ανέβηκε στο γήπεδο της πόλης. Μετά από 90 λεπτά κακού θεάματος, οι δύο τους κατηφορίζοντας τον δρόμο με προορισμό το σπίτι δέχθηκαν επίθεση από ομάδα κουκουλοφόρων που ήθελαν με τη βία να πάρουν σαν λάφυρο τη φανέλα της αντίπαλης ομάδας.

Σε ηλικία μόλις 15 χρονών, ο μικρός «Χ» ζούσε στο νεοίτι του τη βαρβαρότητα και την οργή συμπολιτών του. Βλέποντας τον ίδιο τον πατέρα του να γίνεται έρμιο στις ορέξεις των βαρβάρων, ο νεαρός απλώς αφέθηκε στη λύσσα «ανθρώπων»

Η ύπαρξη της αρρωστημένης νοσηρότητας κάποιων είναι υπαρκτή και η Πολιτεία θα πρέπει να αντιδράσει πάραυτα

που χτυπούσαν με μανία τα δύο θύματά τους. **Την αμέσως** επόμενη μέρα και αφού πατέρας και γιος δέχθηκαν την απαραίτητη φροντίδα από το Νοσοκομείο της Λεμεσού, ο μικρός «Χ» βρήκε τη δύναμη να παρέμβει σε ραδιοφωνική εκπομπή προκειμένου να ευχαριστήσει όσους βρέθηκαν στη σκηνή και με τη παρέμβασή τους απέτρεψαν τα χειρότερα.

Με ειλικρίνεια στον λόγο του και αφού εξιστόρησε την τραυματική εμπειρία που πέρασε ξεκαθάρισε ότι ποτέ ξανά δεν πρόκειται να πάει σε

γήπεδο προκειμένου να παρακολουθήσει αγώνα ποδοσφαίρου.

Το αποτρόπαιο επεισόδιο με τον μικρό «Χ» και τον πατέρα του είναι το δεύτερο τους τελευταίους μήνες στη Λεμεσό. Μόλις τον περασμένο Μάη ένας άλλος οπαδός, εν τη παρουσία μελών της οικογένειάς του, δέχθηκε ενέδρα από κουκουλοφόρους, με αποτέλεσμα να μεταβεί σε ιδιωτικό νοσοκομείο με πολλαπλές κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις.

Χωρίς πατέ να εντοπιστεί κάποιος υπεύθυνος για τις δολοφονικές επιθέσεις σε αθώους πολίτες, τα δύο περιστατικά αποδεικνύουν ότι το «αβγό του φιδιού» μεγαλώνει επικίνδυνα εντός της πόλης. Η ύπαρξη της αρρωστημένης νοσηρότητας κάποιων είναι υπαρκτή και η Πολιτεία θα πρέπει να αντιδράσει πάραυτα προκειμένου να εξαιφάνισει το «αβγό του φιδιού»... πριν να είναι αργά.

ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΛΗΨΗ

Πλουραλισμός στο Επαθλο

Οκτώ ποδοσφαιριστές έλαβαν ψήφο για το Έπαθλο Carlsberg, που φέτος συμπληρώνει 41 χρόνια ύπαρξης. Συγκεκριμένα, για τις αποδόσεις τους την 3η αγωνιστική ψήφο πήραν οι Γιάννης Οκκάς (Ανόρθωση), Μάριο Μπουντιμπα, Άλντο Αντόντο, Γκουστάβο Μαντούκα (ΑΠΟΕΛ), Ενρίκε (Ολυμπιακός), Γκρέγκορ Φαν Ντάικ, Άλεξ Ντα Σίλβα (ΑΕΚ) και Έλιο Ρόκε (Νέα Σαλαμίνα).

θα αποτελεί παρελθόν, άνθρωπος της Ένωσης πήρε τηλέφωνο και διέψευθε με έντονο τρόπο. Οι εξελίξεις, όμως, τους άφησαν εκτεθειμένους.

Ενημέρωση τους παίκτες

Όταν δέχτηκε πρόταση από τον Ολυμπιακό, ο Ρένος Δημητριάδης ενημέρωσε τους πράσινους, πλέον, ποδοσφαιριστές του στον Εθνικό Άσσιας ότι είναι στο ακουστικό για το αν θα αναλάβει - κάτι που τελικά έγινε. Μάλιστα, άργησε λίγο να πάει στο γήπεδο για την προπόνηση της Δευτέρας (24/09), αφού προηγουμένως είχε συνάντηση με τους διοικούντες την ομάδα της Λευκωσίας.

Χωρίς κόμπλεξ ο Παγδατής

Το σπίτι του στην Παραμύθα άνοιξε την περασμένη εβδομάδα στο φωτογραφικό φακό του συνεργάτη της «Καθημερινής», www.CyprusTennisSociety.com, ο Μάρκος Παγδατής. Χωρίς καθόλου κόμπλεξ ο Κύπριος τενίστας φιλοξένησε κόσμο στο σπίτι του, επιτρέποντας και τη φωτογράφιση των προσωπικών του χώρων.

Του άρεσε η Κύπρος

«Ζω σε ένα νησί, δύο βήματα από την παραλία, όπου έχει ήλιο 360 μέρες τον χρόνο και οι γυναίκες είναι πολύ ωραίες», έγραψε πριν από λίγες μέρες στο blog του στο eurobasket.com ο Μπράντον Μπράουν του Απόλλωνα. Ο Αμερικανός καλαθοσφαιριστής έχει παίξει στην Ευρώπη σε Λιθουανία, Πολωνία και Ισλανδία, έτσι είναι επόμενο το νησί μας να του θυμίζει παράδεισο.

Πρόβλημα το αεροπλάνο

Μετά από σχεδόν μια ώρα πτήσης, το αδόμητο της Τετάρτης, παρουσιάστηκε πρόβλημα με το αεροπλάνο των Αυστριακών Αερογραμμών που μετέφερε την αποστολή του μπασκετικού Απόλλωνα στην Κύπρο, έτσι χρειάστηκε να γυρίσει πίσω στη Βιέννη. Αγχώθηκαν οι άνθρωποι της ομάδας, αφού τέτοια περιστατικά είναι σπάνια, αλλά παρά την τλαιπωρία, τέλος καλό, όλα καλά.

ΤΙ ΛΕΣ ΤΩΡΑ

Του ΗΡΩΔΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ

Είναι αναγκαία η έρευνα

Παρά την παραφιλολογία των ημερών σχετικά με την περίπτωση του Γουίλιαμ Μπασβεντούρα, το θέμα που πρέπει να δοúμε αυτή τη στιγμή δεν είναι κατά πόσον το απότομο τέλος της καριέρας του Βραζιλιάνου, όπως και αυτή των Χρίστου Κόντη και Μαρίνου Σασιά, οφείλεται σε αγωνιστικούς λόγους ή όχι, αλλά στο τι κάνουμε τώρα και πώς μπορούμε να προστατέψουμε τους ποδοσφαιριστές μας από μελλοντικά κρούσματα.

Η ουσία είναι ότι τρεις ποδοσφαιριστές αναγκάστηκαν τον τελευταίο χρόνο να κόψουν την μπάλα και όμως παρά τη σοβαρότητα της κατάστασης, δεν άκουσα τίποτα για τη διενέργεια σοβαρής ανεξάρτητης έρευνας για το θέμα.

Μου δίνεται η εντύπωση ότι οι ποδοσφαιριστές είναι απροστάτευτοι από τις υψηλές εντάσεις και υποχρεώσεις του αθλήματος και τις συνεχείς αγωνιστικές παρουσίες, που φθάνουν, και στο τέλος της ημέρας καταστρέφουν ένα σώμα.

Στο σημερινό ανταγωνιστικό ποδόσφαιρο -και φυσικά ισχύει αυτό στην Κύπρο, όπου ανεβάζαμε επίπεδο τα τελευταία χρόνια- οι ρυθμοί είναι αμείλικτοι. Πρωτάθλημα, κύπελλο, Ευρώπη και Εθνικές σε μια σεζόν που διαρκεί δέκα μήνες, προσθέτεις και την περίοδο της προετοιμασίας, χρόνος λοιπόν για ξεκούραση και ανασυστάξη δεν υπάρχει.

Οι περιπτώσεις των Μπασβεντούρα, Σασιά και Κόντη, δείχνουν ότι χρειάζεται να ληφθεί άμεσα δράση από τους αρμόδιους φορείς. Παρά το τρίτο κρούσμα σε ένα χρόνο, εντούτοις δεν είδα καμία ανακίνηση από τον ΠΑΕΠ με οδηγίες προς τους παίκτες. Ούτε άκουσα τον ΚΟΑ, ως την αρχή αθλητισμού της Κύπρου, να πάρει θέση για το θέμα.

Το τρίτο περιστατικό σε ένα χρόνο, με ποδοσφαιριστή να αναγκάζεται να κόψει την μπάλα λόγω ισχυρικού προβλήματος, χρειάζεται να κινητοποιήσει τις αρμόδιες αρχές, ΠΑΕΠ και ΚΟΑ, που αναφέρω με πιο πάνω, αλλά και την ΚΟΠ και τις ομάδες. Το εντατικό αγωνιστικό καλεντάρι και η ισχυρή φροντίδα χρειάζεται να τεθούν κάτω από το μικροσκόπιο των αρμοδίων, έτσι ώστε να φροντισουμε ότι δεν θα έχουμε νέα περιστατικά στο μέλλον.

Επιπλέον, η έρευνα του συγκεκριμένου θέματος από τις αθλητικές αρχές θα ξεκαθαρίσει, επίσης, οριστικά τις υπόνοιες που ριχνονται για τους λόγους που οι ποδοσφαιριστές υπέστησαν αυτά τα προβλήματα. Λέγονται πολλά και διάφορα και όσο δεν διεξάγεται καμία ανεξάρτητη έρευνα για τα περιστατικά, η παραφιλολογία θα διατηρείται.

miltiadouse@kathimerini.com.cy

Ο Τόνι Σαβέφσκι μετά την Ομόνοια

Επί προεδρίας Ντέμης ο Σκοπιανός τεχνικός είχε παραγωγική θητεία στην ΑΕΚ, μετά κτυπήθηκε ο ρολός του από το οικονομικό

Του **ΗΡΩΔΟΤΟΥ ΜΙΛΙΑΤΙΔΟΥΣ**

Από το 2004, όταν έφυγε από την Ομόνοια και δέχτηκε την πρόταση από τον Ντέμης Νικολαΐδη για να αναλάβει τις ακαδημίες και το σκάουτινγκ της ΑΕΚ Αθηνών, μέχρι πριν από τρεις μήνες, όταν το συμβόλαιό του δεν ανανεώθηκε από τη διοίκηση Θωμά Μαύρου, ο Τόνι Σαβέφσκι εργαζόταν σε χαμηλούς τόνους στους κτηρινόμαυρους, χωρίς ποτέ να ακουστεί ιδιαίτερα το όνομά του στην επικαιρότητα.

Η πορεία στην ΑΕΚ

Τα 2004, μετά από δύο χρόνια στην Ομόνοια και την κατάκτηση του πρωταθλήματος ένα χρόνο νωρίτερα, ανέλαβε τον ρόλο του υπεύθυνου ακαδημιών, αφού ο Ντέμης Νικολαΐδης τον «έψπσε» να αναλάβει τα τμήματα υποδομής. Ήταν ένα σημαντικό πόστο στην ομάδα, αφού έψαχναν να επενδύσουν στις ακαδημίες.

Μετά την αποχώρηση του Νικολαΐδη, το 2009 ο Σαβέφσκι ανέλαβε τον ρόλο του αρχισκόουτερ στην ΑΕΚ. Στις ευθύνες του ήταν να παρακολουθεί υποψήφιους μεταγραφικούς στόχους, νεαρούς ποδοσφαιριστές, ενώ οργάνωνε και το μικρό επιτελείο των σκάουτερ. Όμως τα πολλά οικονομικά προβλήματα στην ΑΕΚ δεν του επέτρεπαν να κινείται άνετα στο παζάρι, αφού παρά τα ταξίδια του κυρίως σε Ελλάδα και Κύπρο και τους παίκτης που εντόπιζε, δεν μπορούσε να τους προσελκύσει στα Σπάτα.

Χαμηλών τόνων στην αθηναϊκή ομάδα, δεν έπαιζε πολύ το όνομά του και αθόρυβα έκανε τη δουλειά του, πρώτα ως υπεύθυνος ακαδημιών και μετά ως αρχι-σκάουτερ, παρά τις πολλές αλλαγές στη διοίκηση. Η οκταετής παρουσία του στην ΑΕΚ κρίνεται επιτυχημένη από ανθρώπους που τον έζησαν, αν και γενικά είναι δύσκολο να κριθεί κάποιος που δούλεψε στους κτηρινόμαυρους, λόγω των πολλών προβλημάτων της ομάδας. Ανάμεσα στους παίκτης που θεωρούνται «δικοί του» είναι και ο Σωκράτης Παπασταθόπουλος, ο οποίος αναδείχθηκε από την ΑΕΚ και ακολούθως πήγε να παίξει σε Τζένοβα, Μίλαν και Βέρντερ.

Σε αντίθεση με τη θητεία του στην ελληνική ομάδα, η φυγή του από την ΑΕΚ ήταν επεισοδιακή. Το συμβόλαιο του έληγε στις 30 Ιουνίου 2012 και ου-

Το συμβόλαιο του Τόνι Σαβέφσκι έληγε στις 30 Ιουνίου 2012 και ουδείς από την ΑΕΚ τον ειδοποίησε ότι δεν θα ανανεωθεί, ένας χειρισμός που θεωρήθηκε άκοιμος.

Επιτυχημένη κρίνεται η παρουσία του Σαβέφσκι στην ΑΕΚ παρά τα πολλά οικονομικά προβλήματα

δείς από την ομάδα τον ειδοποίησε ότι δεν θα ανανεωθεί. Η κάκιστη οικονομική κατάσταση της ΑΕΚ ήταν ο λόγος που απομακρύνθηκε, με τον ίδιο να έχει παράπονο από το γεγονός ότι κανείς δεν τον ειδοποίησε για την πρόθεση να τον αφήσουν να φύγει. Γενικά, ο όλος χειρισμός κρίθηκε άκοιμος, με τους φιλάθλους της ΑΕΚ να τα έχουν με τη διοίκηση που άφησε να φύγει ένας από τους θρύλους της ομάδας.

Μακριά από την πίεση

Από τον Μάιο του 2004 όταν αποχώρησε από την Ομόνοια μέχρι σήμερα, ο Τόνι Σαβέφσκι έμεινε μακριά από το κουτσουάριασμα ανδρικής ομάδας. Η τελευταία του παρουσία σε πάγκο α' ομάδας ήταν στο ματς της Ομόνοιας με την ΑΕΠ τον Απρίλιο του 2004. Από τότε δεν έχει προπονήσει σε ανταγωνιστικό επίπεδο, ίσως το μόνο

μειονέκτημα του νέου προπονητή του «τριφυλλιού». Ακόμη και στην ΑΕΚ δεν είχε ιδιαίτερη σχέση με την α' ομάδα, ούτε έπαιξε ποτέ το όνομά του για να αναλάβει, παρά τις πολλές αλλαγές προπονητών. Στην αθηναϊκή ομάδα προστίμησαν να τον διατηρήσουν στα τμήματα υποδομής, αφού εκτιμούσαν το ταλέντο του να δουλεύει με νεαρούς και να εξελίσσει παίκτης.

Δεν μιλάει πολύ

Ο Τόνι Σαβέφσκι αποφεύγει τα ΜΜΕ και δεν του αρέσει να είναι στο επίκεντρο. Χαρακτηριστικό είναι ένα περιστατικό το 2009, όταν ο γράφοντας τον προσεγγίσει στην Πέγεια, σε επίσημο αγώνα της Εθνικής Παίδων Κύπρου, για να μας μιλήσει για τους νεαρούς, όμως ο ίδιος αρνήθηκε ευγενικά.

Ο 49χρονος σήμερα προπονητής, όταν έφτασε στο αεροδρόμιο Λάρνακας την περασμένη Πέμπτη, ρωτήθηκε από τα παρευρισκόμενα ΜΜΕ αν θα κάνει δηλώσεις. Ο ίδιος, δείχνοντας άβολος, αρκέστηκε να πει «καλώς σας βρήκα. Αυτά». Στη συνέχεια πείστηκε να πει δύο κουβέντες, έτσι ξεστόμισε μόλις 23 λέξεις, λέγοντας απλώς πως θέλει να φτάσει την Ομόνοια εκεί που πρέπει.

Τη σεζόν πριν έρθει 4η θέση Τερμάτισε πίσω από ΑΠΟΕΛ, Ανόρθωση και ΑΕΛ και έμεινε εκτός Ευρώπης.

Πρόεδρος Δώρος Σεραφείμ Μέρες μετά την πρώτη του επανεκλογή, προσέλαβε τον Σκοπιανό κόουτς.

Μπάζει ομάδες 3 εκατ. ευρώ Λιγότεροι οι ξένοι και πιο χαμηλό το επίπεδο του ποδοσφαιρού.

Οικονομική κατάσταση Βιώσιμη Η διοίκηση Δώρου Σεραφείμ διαχειριζόταν χρέος 2 εκατ. λιρών που παρέλαβε το 2000.

Καθαρός ετήσιος μισθός του Σαβέφσκι 100.000 ευρώ Λίγοι ποδοσφαιριστές είχαν τότε μεγαλύτερη ετήσια αμοιβή.

Πιο ακριβοπληρωμένος Μπρούνο Αγουιάρ Ο Πορτογάλος υπολογίζεται πως λαμβάνει μισθό σχεδόν 300.000 ευρώ ετησίως.

Αστέρι Νούνο Ασίς Ο διεθνής Πορτογάλος έδειξε από την αρχή ότι θα κουβαλήσει στους ώμους του την ομάδα.

Αρχηγός Λεάντρο Μετά από δύομισι χρόνια στην ομάδα, χρίστηκε αρχηγός μετά την αποχώρηση του Μακρίδη.

Αριθμός μη γηγενών 17 Το μάξιμουμ επιτρεπόμενο όριο στην α' κατηγορία.

< 2002 / 2012 > και ο Τόνι Σαβέφσκι

Τι βρήκε ο Σκοπιανός τεχνικός στην Ομόνοια το καλοκαίρι του 2002 και τι βρίσκει σήμερα

Τεράστιες είναι οι διαφορές στην Ομόνοια μεταξύ της ημέρας που πάτησε για πρώτη φορά το πόδι του στο «Ηλίας Πούλλος» ο Τόνι Σαβέφσκι το καλοκαίρι του 2002, σε σύγκριση με σήμερα. Πλέον, το ρόστερ αποτελείται στην πλειοψηφία από ξένους, τα οικονομικά δεδομένα είναι εντελώς διαφορετικά σήμερα, οι συνθήκες είναι πιο επαγγελματικές πλέον και το «Ηλίας Πούλλος» πολύ λίγο θυμίζει τις εγκαταστάσεις προ δεκαετίας, αφού πέρασε από γερό λίφτινγκ. Δεν είναι υπερβολή να πούμε πως οι ομοιότητες που βρίσκει ο Σαβέφσκι μεταξύ 2002 και 2012 είναι στο... χρώμα της φρανέλας, τη μεγάλη μάζα των οπαδών της Ομόνοιας και το στάδιο όπου παίζει η ομάδα.

Τη σεζόν πριν έρθει 3η θέση Έμεινε δύο βαθμούς πίσω από την πρωταθλήτρια ΑΕΛ.

Πρόεδρος Στέλιος Μυλωνάς Λίγες εβδομάδες μετά που κάλυψε το κενό του Μιλτιάδη Νεοφύτου, χρειάστηκε να βρει νέο προπονητή.

Μπάζει ομάδες 8,3 εκατ. ευρώ Σαφώς μειωμένο από τις αρχές της εποχής του Μ. Νεοφύτου, αλλά και πάλι μη βιώσιμο.

Οικονομική κατάσταση Τραγική Το Νο1 πρόβλημα πλέον της Ομόνοιας, λόγω του χρέους 11,5 εκατ. ευρώ και των πολλών άμεσων υποχρεώσεων.

Καθαρός ετήσιος μισθός του Σαβέφσκι 110.000 ευρώ Ο Μπάγεβιτς είχε μισθό 65.000 ευρώ το μήνα, μόλις πριν από δύο χρόνια.

Πιο ακριβοπληρωμένος Ράινερ Ράουφμαν Δεν ξεπερνούσε τις 200.000 ευρώ ετησίως (μαζί με τα πριμ).

Αστέρι Ράινερ Ράουφμαν Ο Γερμανός αρχισκόουτερ πέτυχε 32 γκολ στην τελευταία (2002-03) του σεζόν με την Ομόνοια.

Αρχηγός Κώστας Καϊάφας Ο 28χρονος τότε μέσος ήταν ηγετική φιγούρα στα αποδυτήρια.

Αριθμός μη γηγενών 6 Μπράσας, Χάμπερ, Στεπάνοβιτς, Κέκιτς, Βέσκο και Ράουφμαν.

Οσάκις το λέει ο Σάκης ...γκαραντί!

Internet • Τηλεφωνία • Τηλεόραση

LTV 3PLAY

Γίνε **ΤΩΡΑ** συνδρομητής σε μία από τις υπηρεσίες της LTV με **50% έκπτωση** για **3 ολόκληρους ΜΗΝΕΣ!**

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις. Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε το www.ltv.tv

50% ΕΚΠΤΩΣΗ
ΙΣΧΥΕΙ ΜΕΧΡΙ 6 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

LTV ΠΑΙΖΕΙ ΚΑΛΑ!

22392239

www.ltv.tv

Το ίδιο ξεκίνημα με τη φετινή χρονιά, δηλαδή τρεις νίκες σε ισάριθμους αγώνες, έγινε την περίοδο 1996-1997.

Ξεκίνημα σαν το 1996-1997 για την ΑΕΚ

Την περίοδο εκείνη, υπό τις οδηγίες του Ανδρέα Μουσακάλλη, τερμάτισε στην 4η θέση

Του ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ

Το φετινό ξεκίνημα της ΑΕΚ στο πρωτάθλημα με τις τρεις συνεχόμενες νίκες (Αλκή, Απόλλων, Ομόνοια) -εξαιρείται ο αγώνας της 4ης αγωνιστικής με τον Ολυμπιακό- μπορεί να συγκριθεί με αυτό της περιόδου 1996-1997. Σαφώς και υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στις δύο ομάδες, αφού τότε οι κτρινοπράσινοι περνούσαν τα πρώτα χρόνια της ενοποίησης, ενώ τώρα έχουν στις «πλάτες» τους και την ευρωπαϊκή συμμετοχή. Στον πάγκο της

Χειρότερο ξεκίνημα για τους κτρινοπράσινους έγινε την περίοδο 2008-2009, το τέλος της οποίας βρήκε την ομάδα στη β' κατηγορία

ομάδας ήταν ο Ανδρέας Μουσακάλης. Ο Κύπριος τεχνικός είχε οδηγήσει τους Λαρνακείς στην 4η θέση της βαθμολογίας, πίσω από Ανόρθωση, Απόλλων και Ομόνοια, με απολογισμό 11 νίκες, 8 ισοπαλίες και 7 ήττες.

Σταμάτησε στην 4η αγωνιστική

Δύο χρόνια μετά την ενοποίησή της, που έγινε το 1994, η ΑΕΚ έκανε αρχή με τρία τρίποντα. Στην προμέρια κέρδισε 2-0 την Αλκή, ενώ στην επόμενη αγωνιστική, με τέρματα των Κοβάσεβιτς (43'), Κοπούνοβιτς (45') και Γεωργίου (51'), πήρε τη νίκη σε βάρος της Ομόνοιας. Το τρίτο «θύμα» ήταν η Ένωσις, την οποία κέρδισε στο Παραλίμνι με σκορ 2-1. Το σερί έσπασε στην 4η αγωνιστική, με τον ΑΠΟΕΛ να την κερδίζει 2-1, στην έδρα της, με τέρματα των Φασουλιώτη (61') και Ιωάννου (75'). Για την ομάδα της Λάρνακας είχε ανοίξει το σκορ στο 33' ο Πετούσης.

Κόντευσε... σε καλή αρχή

Δυναμικά μπήκε και τη σεζόν 2001-02 η ομάδα της Λάρνακας, υπό τις οδηγίες του Ντούσαν Μιτόσεβιτς, επικρατώντας με 3-0 στην προμέρια, εκτός έδρας, του Εθνικού Άσσιας, ενώ στη δεύτερη αγωνιστική νίκησε στο ΓΣΖ την Ένωσις, με το... αγγλικό σκορ 4-3. Έχασε το απόλυτο στην επόμενη α-

γωνιστική, μένοντας στο ισοπάλο 1-1 με την ΑΕΚ. Επανήλθε στις νίκες στο ματς της 4ης αγωνιστικής, κερδίζοντας στο Δασάκι τον Εθνικό με 2-1. Το τέλος της περιόδου βρήκε την ομάδα στην 7η θέση της κατάταξης.

Τα χειρότερα ξεκινήματα

Δίκως αμφιβολία, τα χειρότερα «στάρτερ» έγιναν τις περιόδους 2005-06 και 2008-09. Και στις δύο περιπτώσεις είχε μηδέν βαθμούς στις πρώτες τρεις αγωνιστικές. Το 2005-2006 ξεκίνησε με ήττες από Εθνικό, Ένωσις και Ομόνοια και πήρε τον πρώτο βαθμό στην 4η αγωνιστική, εκδόμενη ισοπαλία 1-1 στο Τσίρειο με την ΑΕΛ. Τελικά τερμάτισε στην 8η θέση της βαθμολογίας. Φυσικά, η περίοδος 2008-09 ήταν ακόμη πιο καταστροφική, αφού οι Λαρνακείς, όχι μόνο ξεκίνησαν άσχημα, αλλά τελικά βρέθηκαν στην προτελευταία θέση, και έτσι την περίοδο 2009-2010 αγωνίστηκαν στη β' κατηγορία. Μηδενισμός με Πέγια λόγω διακοπής παιχνιδιού και ήττες από ΑΠΕΠ (2-0 εντός) και Ένωσις (2-1 εντός), ο απολογισμός στις πρώτες τρεις αγωνιστικές.

Αν και δεν είχε το απόλυτο...

Φυσικά, υπήρχαν περιπτώσεις που η ομάδα της Λάρνακας δεν είχε το απόλυτο στις πρώτες αγωνιστικές, όμως τελικά βρέθηκε στην πρώτη τετράδα της βαθμολογίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η περίοδος 2010-11, μετά την επιστροφή από τη β' κατηγορία. Δύο στα τέσσερα μέρη της ομάδας της Λάρνακας στα αρχικά στάδια του πρωταθλήματος - έχασε στην προμέρια από την Ομόνοια, κέρδισε Απόλλων και Δόξα και έφερε ισοπαλία με Εθνικό. Στο τέλος μπήκε στην τετράδα και εξασφάλισε ευρωπαϊκό εισιτήριο -από «σπόντα» μέσω κυπέλλου- που την οδήγησε τελικά στους ομίλους του Γιουρόπα Λιγκ. Στο πρώτο γκρουπ βρέθηκε και στο τέλος της περιόδου 2007-2008, όταν εφαρμόστηκε για πρώτη φορά ο συγκεκριμένος τρόπος διεξαγωγής του πρωταθλήματος. Στην προμέρια κέρδισε 1-0 τον Άρη και από εκεί και πέρα περίμενε μέχρι την 6η αγωνιστική για να πάρει τρίποντο, αφού έφερε τρεις ισοπαλίες και μια ήττα. Εν τέλει, όμως, με αντεπίθεση, κυρίως στον δεύτερο γύρο, έφτασε στην 4η θέση.

Αξιόπιστες οι πλειότες επιλογές του Λέβι

Η «Κ» αναλύει τα μεταγραφικά «ψώνια» της Ανόρθωσης κατά τη θητεία του Ισραηλινού

Του ΣΙΜΟΥ ΠΑΦΙΤΗ

Δεκαεννιά παίκτες έφερε στην Ανόρθωση από τη μέρα που πάτησε το πόδι του στην Κύπρο ο Ρόνι Λέβι. Τρεις κινήσεις έκανε τον Ιανουάριο του 2012 η «Κυρία», που «ψώνισε» αποκλειστικά από το ελλαδικό πρωτάθλημα. Ντάτο Κβιρκβέλια, Ζαουάντ Ζαΐρι και Γιώργος Μακρής αποκτήθηκαν καθ' υπόδειξη του τότε τεχνικού διευθυντή της ομάδας, Γκεόργκι Κινκλάντζε, και όχι κατ' επιλογή του Ισραηλινού προπονητή. Έξι μήνες μετά και οι τρεις αποτέλεσαν παρελθόν, χωρίς να ιδρώσει το αφτί κανενός στο «Αντώνης Παπαδόπουλος». Η τακτική που ακολουθήθηκε στη μεταγραφική περίοδο του καλοκαιριού είχε δύο άξονες:

1. Όλοι οι ποδοσφαιριστές που θα αποκτηθούν να είναι εγνωσμένης αξίας, είτε προς όλους είτε προς την τεχνική ηγεσία.

2. Να έχουν παραστάσεις στην καριέρα τους και το κασέ τους να μην ξεπερνά το διαθέσιμο από την Ανόρθωση ποσό.

Το πλάνο ακολουθήθηκε πιστά και όλοι οι νεοαποκτηθέντες πλην ελάχιστων εξαιρέσεων (Ίλιτς, Αλμέιδα)

Κβιρκβέλια, Ζαΐρι και Μακρής αποκτήθηκαν καθ' υπόδειξη του τότε τεχνικού διευθυντή Γκεόργκι Κινκλάντζε και όχι από τον Ρόνι Λέβι

πληρούσαν τις προδιαγραφές. Πέραν της κυπριακής αγοράς, η Ανόρθωση «ψώνισε» παίκτες που πέρασαν από την Ελλάδα, το γνώριμο στον Λέβι ρουμάνικο πρωτάθλημα και συμπατριώτες του τεχνικού της «Κυρίας».

Αν και το δείγμα από τη φετινή περίοδο είναι ακόμη μικρό για οριστικά συμπεράσματα, ουδείς μπορεί να αμφισβητήσει ότι οι περισσότεροι ποδοσφαιριστές που φέρσαν φέτος τη φανέλα της «Κυρίας», είναι... καλής πάστας. Η περίπτωση του Σρέντιαν Μπλάζιτς αποτελεί «μαύρη σκιά» στην όλη προσπάθεια αναδιοργάνωσης του ρόστερ, ενώ υπάρχουν και ποδοσφαιριστές που δεν πήραν χρόνο συμμετοχής όπως οι Δημήτρης Οικονόμου, Πέδρο Αλμέιδα και Γιώργος Σιέλνς.

Ηρθαν, είδα και απήλθαν

Ο Γιώργος Μακρής με 13 συμμετοχές, εκ των οποίων οι 12 στην αρχική εντεκάδα, ήταν η πιο επιτυχημένη με βάση τα στατιστικά μεταγραφής της Ανόρθωσης τον περασμένο Ιανουάριο. Τόνοι μελανιού χύθηκαν στο άκουσμα της απόκτησης του Ζαουάντ Ζαΐρι, ο οποίος όμως δεν δικαίωσε τις προσδοκίες, βγάζοντας στην επιφάνεια πολλά προβλήματα που του στέρεσαν μια σπουδαία καριέρα, αφού η τεχνική του κατάρτιση του επέτρεπε να έχει βλέψεις για τα κορυφαία κλαμπ της Ευρώπης. Οκτώ αγώνες (πέντε ως βασικός) έπαιξε ο πρώην ποδοσφαιριστής του Ολυμπιακού Πειραιώς, ο οποίος πρόλαβε να αφήσει μια ευχάριστη νότα στους φιλάδελφους της ομάδας κερδίζοντας... «μόνος» του τον ΑΠΟΕΛ με 2-0 στο «Αντώνης Παπαδόπουλος». Αγαπητός αλλά τίποτα σπουδαίο πο-

Η Ανόρθωση ενισχύθηκε πάρα πολύ και ποιοτικά και ποσοτικά και είναι στα χέρια του Ρόνι Λέβι η εκμετάλλευση του ρόστερ.

δοσφαιρικά ο Κβιρκβέλια καθιερώθηκε στο αριστερό άκρο της άμυνας για ένα εξαιρετικό έμπυχο δυναμικό που έχει στη διάθεσή του και στο τέλος της χρονιάς, αν η Ανόρθωση δεν κατακτήσει τον τίτλο, θα είναι ο πρώτος που θα φέρει ευθύνη. Η «Κυρία» ενισχύθηκε πάρα πολύ και ποιοτικά και ποσοτικά και είναι στα χέρια του Ισραηλινού εκμετάλλευση του ρόστερ. Η διοίκηση έκανε όλα τα χατίρια στον Λέβι, ο οποίος αν καταφέρει να αξιοποιήσει στο έπακρο τη δυ-

Αλλαγή ταυτότητας

Ο Ρόνι Λέβι καλείται να διαχειριστεί ένα εξαιρετικό έμπυχο δυναμικό που έχει στη διάθεσή του και στο τέλος της χρονιάς, αν η Ανόρθωση δεν κατακτήσει τον τίτλο, θα είναι ο πρώτος που θα φέρει ευθύνη. Η «Κυρία» ενισχύθηκε πάρα πολύ και ποιοτικά και ποσοτικά και είναι στα χέρια του Ισραηλινού εκμετάλλευση του ρόστερ. Η διοίκηση έκανε όλα τα χατίρια στον Λέβι, ο οποίος αν καταφέρει να αξιοποιήσει στο έπακρο τη δυ-

ναμική του κάθε ποδοσφαιριστή της ομάδας, δύσκολα δεν θα στεφθεί πρωταθλητής.

Πέντε από τους 16 νεοαποκτηθέντες έπαιξαν και στα επτά παιχνίδια (εξαιρείται ο χθεσινός αγώνας με την Αλκή) που έδωσε η Ανόρθωση σε Κύπρο και Ευρώπη. Πρόκειται για τους Νταν Αλέξα, Τζουλιάνο Σπαντάτσο, Πάουλο Ζορζ, τον άτυχο Γουίλιαμ Μπιαβεντούρα και τον Μόσε Οχαγιόν, ο οποίος είναι μια κατηγορία από μόνος του. Ο Ισραηλινός πήρε ήδη την ετικέτα του 12ου ποδοσφαιριστή, αφού στα έξι από τα επτά παιχνίδια πέρασε στο γήπεδο ως αλλαγή, ενώ στο ένα που αγωνίστηκε ως βασικός αντικαταστάθηκε στο 58ο λεπτό.

Οι μεταγραφές της Ανόρθωσης με βάση τα μέχρι στιγμής δεδομένα χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες: Τις πετυχημένες όπου τοποθετούνται οι Πάουλο Ζορζ, Τζουλιάνο Σπαντάτσο, Τόνι Κάλβο και Νταν Αλέξα. Με θετικό πρόσημο βαθμολογούνται και οι Γιάννης Σκοπελίτς, Μόσε Οχαγιόν, Μάθιου Βαλβέρδε και Μπράνκο Ίλιτς, οι οποίοι, ωστόσο, θα κριθούν με βεβαιότητα στο μέλλον. Ο Μπράνκο Ιτζάκι έδειξε ότι ξέρει πολλά καντάκια μπάλας, πρέπει όμως να το αποδείξει στο γήπεδο με την επιστροφή του στους αγωνιστικούς χώρους. Απαντήσεις πρέπει να δώσει και ο Έμιλ Ζούλα που προβληματίζει με τις αρχικές του εμφανίσεις, ενώ οι Μάστρου, Οικονόμου, Γιάννης Σιέλνς και Πέδρο Αλμέιδα, καλούνται να αρπάξουν την ευκαιρία εκεί και όταν τους δοθεί διαφορετικά δεν θα έχουν μέλλον στην ομάδα.

Βαθμολογούμε τις μεταγραφές επί Λέβι

Ιανουάριος 2012	
Ντάτο Κβιρκβέλια	Γ
Ζαουάντ Ζαΐρι	Δ
Γιώργος Μακρής	Γ
Καλοκαίρι 2012	
Μάθιου Βαλβέρδε	Β
Χρίστος Μάστρου	Δ
Σρέντιαν Μπλάζιτς	Ε
Πάουλο Ζορζ	Α
Γουίλιαμ Μπιαβεντούρα	Α
Μπράνκο Ίλιτς	Β
Δημήτρης Οικονόμου	Δ
Νταν Αλέξα	Β
Τζουλιάνο Σπαντάτσο	Α
Μόσε Οχαγιόν	Γ
Γιώργος Σιέλνς	Δ
Τόνι Κάλβο	Α
Έμιλ Ζούλα	Δ
Γιάννης Σκοπελίτς	Β
Πέδρο Αλμέιδα	Δ
Μπράνκο Ιτζάκι	Δ

* Η βαθμολόγηση αποτελεί προϊόν κρίσης της «Καθημερινής».
* Όσοι ποδοσφαιριστές δεν έλαβαν ακόμη πολύ χρόνο συμμετοχής, βαθμολογήθηκαν με Δ.

Από την εποχή που άνοιξε το κυπριακό πρωτάθλημα στους απεριόριστους κοινοτικούς, τη μεγαλύτερη προήγηση στο «Τάσος Μάρκου» είχε ο Τσέντομιρ Γιανέσκι, ο οποίος κοούσαρε την ομάδα για 19 μήνες.

Αλλάζει προπονητές σαν τα πουκάμισα

Ο Τον Κάανεν θα γίνει ο 5ος τεχνικός που αναλαμβάνει μέσα στο 2012 την Ένωσις

Του ΗΡΩΔΟΥ ΜΙΛΙΑΤΙΔΟΥΣ

«Καταραμένη» είναι η θέση που προπονητή στην Ένωσις μέσα στο 2012, αφού ο Ζουβάνης Ζουβάνη («άντεξε») τρεις αγωνιστικές στον πάγκο των βυσσινιτών ήταν ο τέταρτος που ανέλαβε την τεχνική ηγεσία της ομάδας μέσα στο ημερολογιακό έτος που διανύουμε. Και με την «προαγωγή» του Τον Κάανεν,

Ερανοσιάν και Ανδρονίκου κοούσαραν την ομάδα του Παραλιμνίου για μόλις τέσσερα παιχνίδια

ο αριθμός των κόουτς στους βυσσινι φέτος ανεβαίνει στους πέντε.

Μετά τον Νίκι Παπαβασιλείου που απολύθηκε τον Ιανουάριο του 2012, στη θέση του ανέλαβε ο Νιρ Κλίνγκερ, που άντεξε για τέσσερις μήνες, μέχρι τον Απρίλιο. Ακολούθως, ο Μάριος Κκαράς ήρθε να ξελασπίσει την ομάδα, κάτι που κατάφερε, με τον Ζουβάνη Ζου-

Οι προπονητές της τελευταίας δετίας

Έλι Γκούτμαν	Νοέμβριος 2004 - Μάιος 2006
Νιρ Κλίνγκερ	Ιούνιος 2006 - Σεπτέμβριος 2007
Νίκος Ανδρονίκου	Σεπτέμβριος 2007 - Οκτώβριος 2007
Μάριος Κωνσταντινίου	Οκτώβριος 2007 - Δεκέμβριος 2008
Έντουαρντ Ερανοσιάν	Ιανουάριος 2009
Αντώνης Κλέφτης-Αδάμος Αδάμου	Ιανουάριος 2009 - Μάιος 2009
Τσέντομιρ Γιανέσκι	Ιούνιος 2009 - Ιανουάριος 2011
Νίκι Παπαβασιλείου	Ιανουάριος 2011 - Ιανουάριος 2012
Νιρ Κλίνγκερ	Ιανουάριος 2012 - Απρίλιος 2012
Μάριος Κκαράς	Απρίλιος 2012 - Μάιος 2012
Ζουβάνης Ζουβάνης	Ιούνιος 2012 - Σεπτέμβριος 2012
Τον Κάανεν	Σεπτέμβριος 2012 - σήμερα

βάνη στη συνέχεια να αναλαμβάνει το καλοκαίρι την ομάδα. Τον Σεπτέμβριο, όμως, ωθήθηκε σε παραιτήση, μετά την ισοπαλία 1-1 με την Πάφο και ενώ μία

εβδομάδα πριν είχε πάρει βαθμό μέσα στο «Αντώνης Παπαδόπουλος» απέναντι στην Ανόρθωση.

Από την εποχή που άνοιξε το κυ-

πριακό πρωτάθλημα στους απεριόριστους κοινοτικούς, τη μεγαλύτερη προήγηση στο «Τάσος Μάρκου» είχε ο Τσέντομιρ Γιανέσκι, ο οποίος κοούσαρε την ομάδα για 19 μήνες. Συγκεκριμένα, από τον Ιούνιο του 2009 μέχρι τον Ιανουάριο του 2011, όταν απολύθηκε μετά από τις κακές εμφανίσεις της ομάδας.

Ένα μήνα λιγότερο άντεξε ο Έλι Γκούτμαν, που ήρθε τον Νοέμβριο του 2004 και έφυγε με το τέλος της σεζόν 2005-06 αφού διαφώνησε στο οικονομικό με την τότε διοίκηση. Στις δύο του θητείες ο Νιρ Κλίνγκερ, από την πλευρά του, συμπλήρωσε 18 μήνες. Έκατσε 14 μήνες μεταξύ Ιουνίου 2006 και Σεπτεμβρίου 2007 και άλλους τέσσερις το διάστημα Ιανουάριος-Απρίλιος 2012.

Τη μικρότερη θητεία είχαν δύο προπονητές, οι Έντουαρντ Ερανοσιάν και Νίκος Ανδρονίκου, που κοούσαραν την ομάδα για τέσσερα ματς. Ο Βουλγαροαρμένιος μεταξύ 16ης και 19ης αγωνιστικής της σεζόν 2008-09 και ο δεύτερος μεταξύ 3ης και 6ης αγωνιστικής τη χρονιά 2007-08.

93.5

νέα παγκύπρια συχνότητα

Έβελιν Καζαντζόγλου
18:00-20:00

Jimmy D
16:00-18:00

Αντρέας Κάρας
13:00-16:00

deejay
radio
93.5

www.mydeejay.com.cy

Δημήτρης Τσώνης
7:00-10:00

Μιχάλης Τσκαλάς
13:00-16:00

Αυξήθηκαν οι ξένοι διεθνείς στον ΑΠΟΕΛ

Κλουκόφσκι, Ζουέλα και Τζιόλνς είναι οι τρεις που αγωνίζονται με τις εθνικές τους

Του ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ

Η κλήση του Μάικλ Κλουκόφσκι στην Εθνική Καναδά για τους αγώνες με Κούβα (εντός, 12/10) και Ονδούρα (εκτός, 16/10) κάνουν τη φετινή ομάδα, πρώτη σε προσφορά ποδοσφαιριστών σε ξένες εθνικές ομάδες—πέραν δηλαδή της Εθνικής Κύπρου—τα τελευταία πέντε χρόνια, χρονική περίοδος στην οποία βρίσκεται ο Ιβάν Γιοβάνοβιτς στον πάγκο. Ο Κλουκόφσκι γίνεται ο τρίτος ποδοσφαιριστής από το υπάρχον ρόστερ, που θα φεύγει στο εξωτερικό, εφόσον θα έχει υποχρεώσεις με το αντιπροσωπευτικό του συγκρότημα. Οι δύο αγώνες είναι σημαντικοί για τον Καναδά, καθώς είναι οι τελευταίοι των ομίλων και διεκδικεί πρόκριση στην τελευταία προκριματική φάση. Αυτή τη στιγμή βρίσκεται στην 3η θέση με επτά βαθμούς, όσους και η Ονδούρα, ενώ ο πρώτος στη βαθμολογία Παναμάς έχει εννέα βαθμούς—προκρίνονται οι πρώτες δύο ομάδες.

Οι άλλοι ξενιτεμένοι

Θα ξενιτευτούν, όταν θα καλούνται από τους ομοσπονδιακούς τους προπονητές, είναι ακόμη δύο, ο Αλέξανδρος Τζιόλνς, που αγωνίζεται με την Εθνική αντρών της Ελλάδας, και ο Φρανσίσκο Ζουέλα, ο οποίος αποτελεί τον αρχηγό της Εθνικής Αγκόλας. Ο Έλληνας διεθνής κλήθηκε και πρόσθεσε δύο 90λεπτα στα κοντέρ του στα πρόσφατα νικηφόρα παιχνίδια με Λετονία (εκτός, 2-1) και Λιθουανία (εντός, 2-0). Από την άλλη ο Αγκολέζος πήρε κλήση για τον

αγώνα με την αντίστοιχη του Ζιμπάμπουε, που έγινε στις 9 Σεπτεμβρίου, όμως μετά από εξετάσεις από τους ιατρούς της ομάδας, επέστρεψε στην Κύπρο, αφού δεν ήταν σε θέση να αγωνιστεί λόγω τραυματισμού.

Οι διεθνείς της ομάδας

Ως εκ τούτου, ο αριθμός των διεθνών ποδοσφαιριστών του ΑΠΟΕΛ για τη φετινή χρονιά ανεβαίνει στους οκτώ, εάν υπολογιστούν και οι Άνθος Σολωμού, Κωνσταντίνος Χαράλαμπίδης, Νεκτάριος Αλεξάνδρου, Στάθης Αλωνεύτης και Τάσος Κίσσας που αγωνίζονται στην Εθνική Αντρών της Κύπρου. Φυσικά, είναι και ο Μάριος Αντωνιάδης, που προπονηείται με την πρώτη ομάδα, που «κτυπά» την πόρτα της «μεγάλης» Εθνικής, αλλά προς το παρόν παίζει με τις ελπίδες, όπως και ο Μάρκος Χαράλαμπος και Αντρέας Χριστοφίδης.

Επιστροφή λόγω ΑΠΟΕΛ

Η ευρωπαϊκή πορεία, με τη συμμετοχή για πρώτη φορά στους ομίλους του Τσάμπιονς Λιγκ την περίοδο 2009-10 έφερε θετικά αποτελέσματα και για δύο ποδοσφαιριστές της τότε ομάδας, που πήραν την ευκαιρία να ξανά φορέσουν τη φανέλα με το εθνόσημο στο στήθος, παρά το προχωρημένο της ηλικίας τους. Ο Καμίλ Κοσόφσκι, μετά από δύο χρόνια—είχε αγωνιστεί τελευταία φορά με τη Σερβία στις 21/11/2007—κλήθηκε στην Εθνική Πολωνίας. Ο Φραντζ Σμιούντα κάλεσε τον Κοσόφσκι για τα φιλικά με τη Ρουμανία και Καναδά, που έγιναν στην Πολωνία. Στο πρώτο (ήττα

Ο Μάικλ Κλουκόφσκι στα μέσα Οκτωβρίου θα ενσωματωθεί με την Εθνική Καναδά για τα ματς με Κούβα (εντός, 12/10) και Ονδούρα (εκτός, 16/10).

Οι ξένοι διεθνείς τα τελευταία 5 χρόνια

2007-2008	Καψής
2008-2009	-
2009-2010	Γκρντσάρφ
2010-2011	Γκρντσάρφ, Τρικόφσκι
2011-2012	Τρικόφσκι, Χιώτης
2012-2013	Τζιόλνς, Ζουέλα, Κλουκόφσκι

1-0) έπαιξε για 75', ενώ στο δεύτερο (νίκη 1-0) για 69' λεπτά. Φυσικά, ήταν τα τελευταία του ματς. Το EURO 2012, ως γνωστό διεξάχθηκε στη χώρα του Κοσόφσκι, όμως ήταν ήδη 35 χρόνων. Την ίδια χρονιά, στην Εθνική Αλβανίας επέστρεψε ο Αλτίν Χατζί, επίσης μετά από δύο χρόνια. Αγωνίστηκε για 22 λεπτά στην ήττα 4-1 από την Σουηδία, στο πλαίσιο της φάσης των ομίλων στα προκριματικά του Παγκοσμίου Κυπέλλου 2010. Οι ευρωπαϊκές εμφανίσεις την περινήσει περίοδο «ανάγκασαν» τον Φερ-

νάντο Σάντος να καλέσει τον Διονύση Χιώτη στα φιλικά της Εθνικής Ελλάδας με Ρωσία (11/11) και την Ρουμανία (15/11), όμως δεν ήταν στις επιλογές για το EURO 2012.

Οι Σκοπανοί και ο Γιάχτις

Προτού αποχωρήσει από τον ΑΠΟΕΛ ο Σανέλ Γιάχτις, πρόλαβε να γράψει και δύο συμμετοχές με την Εθνική Βοσνίας, παίζοντας δύο 90λεπτα στους αγώνες απέναντι στην Πορτογαλία για τα μπαράζ που έκριναν την πρόκριση στα τελικά του Μουντιάλ του 2010. Όσον αφορά στους Μπόμπαν Γκρντσάρφ και Ιβάν Τρικόφσκι συνυπήρχαν στον Αρχάγγελο την περίοδο 2010-11. Ο πρώτος φυσικά ήταν στην ομάδα από το καλοκαίρι του 2009 και έφυγε πριν από δύο χρόνια για τη βέλγικη Lips—τόρα αγωνίζεται στη βουλγάρικη Πλοβντίβ—, ενώ ο δεύτερος φόρεσε τη γαλαζοκίτρινη φανέλα το 2010 και την έβγαλε το 2012, οπότε και πήρε μεταγραφή και αυτός για το Βέλγιο, αλλά για την Κλαμπ Μπριζ. Αμφότεροι, αποτελούσαν και ακόμη θεωρούνται βασικά στελέχη της Εθνικής Σκοπίων.

Πιο παραγωγικός φέτος από το 2004

Στα πρώτα τρία παιχνίδια του πρωταθλήματος ο ΑΠΟΕΛ κατάφερε να βρει έντεκα φορές δίχτυα, κάτι που βοήθησε στο να έρθει το απόλυτο στη συλλογή βαθμών. Έξι γκολ πέτυχε ο Άλντο Αντόρνο, δύο ο Μαντούκα, και από ένα οι Χαράλαμπίδης, Αλωνεύτης και Μπούντιμιρ. Τα έντεκα τέρματα αποτελούν ρεκόρ στη θητεία του Ιβάν Γιοβάνοβιτς στον πάγκο γαλαζοκίτρινων. Ξεπέρασε, μάλιστα, την επίδοση της περιόδου 2004-2005, που ήταν η πρώτη χρονιά που ο Σέρβος τεχνικός «έφτιαξε» την ομάδα. Τότε, η ομάδα της Λευκωσίας, είχε το απόλυτο μέχρι την 6η αγωνιστική—οπότε και εξήλθε ισόπαλη με τον Διγενή (1-1). Στα πρώτα τρία παιχνίδια, είχε πετύχει εννέα γκολ με τους Μάριο Νεοφύτου (4), Σταύρο Γεωργίου, Στέλιο Οκκαρίδη, Ντι Πιέντι, Χαράλαμπίδης και Γιώργου Βακουφισή να κρίνονται σκόρερ. Το τέλος της χρονιάς αυτής βρήκε τους γαλαζοκίτρινους στη 2η θέση, πίσω από την Ανόρθωση, με τον Γερμανό Βέρνερ Λόραντ στο τιμόνι της τεχνικής ηγεσίας, αφού ο Γιοβάνοβιτς είχε απολυθεί μετά την ήττα (2-1) από την ΑΕΚ στην 20ή αγωνιστική. Μετά την επιστροφή του Ιβάν Γιοβάνοβιτς στον ΑΠΟΕΛ το Γενάρη του 2008,—πρώτη χρονιά από την αρχή ξεκίνησε το καλοκαίρι του 2009—η επιθετική του γραμμή δεν ήταν ιδιαίτερα παραγωγική, στα χρόνια που ακολούθησαν. Γι' αυτό η φετινή επίδοση θεωρείται η καλύτερη με με-

Το σκοράρισμα στα χρόνια του Γιοβάνοβιτς

	3η αγ.	Τέλος σεζόν
2004-2005	9	56
2009-2010	4	53
2010-2011	3	63
2011-2012	5	46
2012-2013	11	-

* Την περίοδο 2004-2005 το σύστημα διεξαγωγής του πρωταθλήματος δεν προέβλεπε δεύτερη φάση.

Τα έντεκα τέρματα αποτελούν ρεκόρ στη θητεία του Ιβάν Γιοβάνοβιτς στον πάγκο των γαλαζοκίτρινων

γάλη διαφορά. Πάντως, αν και την περίοδο 2010-11 ο ΑΠΟΕΛ είχε πετύχει μόλις τρία τέρματα σε ισάριθμες αγωνιστικές, εντούτοις το τέλος του πρωταθλήματος βρήκε τους γαλαζοκίτρινους να στέφονται πρωταθλητές, πετυχαίνοντας 63 τέρματα—55 γκολ στην κανονική διάρκεια—που ήταν η καλύτερη επίδοση της χρονιάς.

Ο Μάριος Νεοφύτου είχε πετύχει τέσσερα από τα εννέα τέρματα, που επιτεύχθηκαν στις αρχές της περιόδου 2004-05.

Μοιραία Ρεζιγάρια

Δευτέρα με Παρασκευή
στις 7.25μ.μ. από το **PIKENA**

www.cybc.com.cy

Τα δεδομένα για το πού βρίσκεται η πορεία συμπλήρωσης του εντύπου για τα κριτήρια, θα γίνουν πιο ξεκάθαρα μετά την Έκτακτη Γενική Συνέλευση.

Δεν είναι εύκολη υπόθεση τα κριτήρια

Τις διάφορες περιπτώσεις «τρέχουν» οι διοικούντες την Πάφο, με σκοπό να καλύψουν τις οικονομικές ανάγκες της ομάδας. Θυμίζουμε ότι στην παφιακή ομάδα έχει ήδη επιβληθεί τιμωρία στους δύο προηγούμενους ελέγχους της ΟΥΕΦΑ, και έτσι ξεκίνησε με μείον έξι βαθμούς το πρωτάθλημα. Προσπάθεια είναι να μην υπάρξει νέα

«Τρέχουν» τις διάφορες περιπτώσεις οι διοικούντες την Πάφο, προκειμένου να μη δεχθούν νέα τιμωρία

τιμωρία, ώστε να μη χαλάσουν όσα προσπαθεί να χτίσει η ομάδα στο γήπεδο. Πάντως, η προσπάθεια φαντάζει δύσκολη, αφού χρειάζεται ένα μεγάλο ποσό για να καλυφθούν οι ανάγκες, με πιο ψηλό «μεπόδιο» τις οφειλές προς τον Μπερνάρντο Βασκονσέλος – πληροφορίες κάνουν λόγο για ένα ποσό της τάξεως των 120 χιλιάδων ευρώ. Οι διοικούντες βρίσκονται σε διαπραγματεύσεις με τον Πορτογάλο, αλλά και με άλλους ποδοσφαιριστές, προκειμένου να γίνουν διακανονισμοί και η ομάδα να περάσει χωρίς πρόβλημα τα κριτήρια του Σεπτεμβρίου. Παράλληλα, συνεχίζεται η προσπάθεια να εξασφαλιστεί πιο γρήγορα η τηλεοπτική χορηγία από την PrimeTel, από όπου προβάλλονται τα εντός έδρας ματς της ομάδας.

Σημαντική η Γενική Συνέλευση

Τα δεδομένα για το πού βρίσκεται η πορεία συμπλήρωσης του εντύπου για τα κριτήρια –πρέπει να παραδοθεί μέχρι τις 15 Οκτωβρίου– θα γίνουν πιο ξεκάθαρα μετά την Έκτακτη Γενική Συνέλευση, όπου θα γίνει και η ανάλυση των οικονομικών δεδομένων της ομάδας. Η συνέλευση έχει οριστεί για την ερχόμενη Παρασκευή (05/10, 18:30) στον χώρο της παλιάς Ηλεκτρικής Πάφου.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΤΕΛΙΟΥ

Η ατζέντα του Νίκι για τον Απόλλωνα

Αγωνιστική φιλοσοφία, φυσική κατάσταση και πιθανές μεταγραφές του Ιανουαρίου οι προτεραιότητες

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Ανέλαβε τον Απόλλωνα λίγο πριν ξεκινήσει η 3η αγωνιστική του πρωταθλήματος. Χωρίς να έχει την εποπτεία της προετοιμασίας και χωρίς ποτέ να έχει εισηγηθεί την απόκτηση κάποιου ποδοσφαιριστή για το υφιστάμενο ρόστερ, ο 42χρονος τεχνικός καλείται να ολοκληρώσει τους στόχους που έθεσε η διοίκηση των Λεμεσιανών και οι οποίοι σχετίζονται με την επαναφορά του Απόλλωνα στις διακρίσεις. Ο Νίκι Παπαβασιλείου γνωρίζει καλύτερα απ' όλους το δύσκολο έργο που έχει να επιτελέσει, αναλαμβάνοντας έναν από τους πιο «ηλεκτρικούς» πάγκους στο κυπριακό ποδόσφαιρο. Πέραν της ανάγκης να περάσει την αγωνιστική του φιλοσοφία, ο νέος τεχνικός της ομάδας θα πρέπει να διασφαλίσει μέσω προγράμματος τις φυσικές αντοχές των παικτών, ενώ μέχρι τα Χριστούγεννα, οπότε και θα έχει τη δυνατότητα να κάνει αλλαγές στο ρόστερ, θα σκανάρει την ποιότητα των παικτών που έχει στη διάθεσή του.

4-2-3-1 ή «δέντρο»

Όταν η ομάδα χιζόταν το καλοκαίρι υπό τους Νίκο Κίρζη, Ντανιέλ Κιντέρος και Τζορτζ Μπέρλι, οι αγορές που έγιναν στην ποδοσφαιρική αγορά βασίστηκαν στο σύστημα 4-2-3-1. Σε αυτό ακριβώς το πλάνο θα εργαστεί ο Κύπριος τεχνικός, ο οποίος ήδη στο ντεμπούτο του με την ΑΕΛ δεν έδειξε καμία διάθεση να προχωρήσει σε ριζικές αλλαγές. Μέσα από τις προπονήσεις, ο Λεμεσιανός προπονητής θα προσπαθήσει να βελτιώσει τη λειτουργία του σχήματος, δίνοντας έμφαση στη συνεχή κίνηση, στην πίεση του χώρου και στην επιθετική άμυνα. Ήδη η δουλειά που ξεκίνησε στο Κολόσσι επικεντρώνεται σε αυτό ακριβώς το σημείο, ούτως ώστε η ομάδα να αφομοιώσει όσο το δυνατόν καλύτερα τη συγκεκριμένη αγωνιστική φιλοσοφία.

Από 'κει και πέρα, ο Απόλλωνας, κατά τη διάρκεια της πορείας του στο φετινό πρωτάθλημα,

Στο ντεμπούτο του, ο Νίκι Παπαβασιλείου δεν έδειξε καμία διάθεση να προχωρήσει σε ριζικές αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο αγωνίζεται ο Απόλλωνας.

πολύ πιθανόν να απλωθεί στο γήπεδο με τον σχηματισμό του «χριστουγεννιάτικου δέντρου», όπως συνθίζεται να λέγεται στη γλώσσα του ποδοσφαίρου. Αυτό σημαίνει ότι η ομάδα θα παρατάσσεται με τέσσερις στην άμυνα, άλλους τρεις χαφ που θα κλείνουν τους χώρους, ένας εκ των οποίων παράλληλα θα δημιουργεί, δύο επιθετικογενείς μέσους μπροστά και στην κορυφή ο σέντερ-φορ.

Βέβαια, για να γίνουν όλα αυτά, χρειάζεται δουλειά και κυρίως καλή φυσική κατάσταση.

Μίνι προετοιμασία

Για την προετοιμασία της ομάδας στο Πράβες ακούστηκαν πολλά. Όπως και να 'χει, ό,τι και να έγινε, μέσα από τα τρία επίσημα παιχνίδια της ομάδας διαπιστώνει κανείς ότι οι φήμες μόνο αβάσιμες δεν μπορεί να είναι.

μεργάζεται χρόνια, τον Κώστα Παπακωνσταντίνου, θα προσπαθήσει με συγκεκριμένο πρόγραμμα να δώσει ανάσες στην ομάδα και στον κάθε παίκτη ξεχωριστά.

Νοσοτροπία μεγάλων ομάδων

Ως γνώστης του κυπριακού ποδοσφαίρου, ο Νίκι επιθυμεί να περάσει στους παίκτες του τις απαιτήσεις που έχει ο κόσμος της ομάδας από αυτούς. Γνωρίζοντας ότι οι περισσότεροι εξ αυτών προέρχονται από άλλα σημεία του πλανήτη και δεν έχουν ιδέα για το κυπριακό ποδόσφαιρο, ο

Φαίνεται πως αυτά που ακούστηκαν για την προετοιμασία στο Πράβες δεν είναι αβάσιμα, έτσι ο Νίκι βάζει μπροστά ένα πρόγραμμα βελτίωσης της φυσικής κατάστασης

προπονητής θα τους δώσει να καταλάβουν το μέγεθος του μεγάλου της ομάδας.

«Σκανάρισμα» ικανοτήτων

Σε καμία περίπτωση ο Νίκι Παπαβασιλείου δεν νιώθει απογοητευμένος από το ρόστερ που έχει ενόπιόν του. Αντιθέτως, στους ανθρώπους του Απόλλωνα εξέφρασε την ικανοποίησή του για την ποιότητα που υπάρχει εντός της ομάδας. Σε καμία όμως περίπτωση δεν θα αφήσει ανεμετάλλευτη την ευκαιρία που θα έχει κατά τη διάρκεια της χειμερινής μεταγραφικής περιόδου προκειμένου να προχωρήσει σε κινήσεις ενίσχυσης. Μέχρι και τα Χριστούγεννα, ο 42χρονος τεχνικός θα σκανάρει, είτε μέσω των αγώνων είτε ακόμη και μέσω των προπονήσεων, τις δυνατότητες του κάθε παίκτη, και ανάλογα με τις αδυναμίες που υπάρχουν στο σύνολο, σε συνεργασία με τον Κιντέρος και τη διοίκηση, θα προβεί σε μεταγραφική ενίσχυση.

ΠΑΙΖΟΥΜΕ ΚΥΠΡΙΑΚΑ

Παρουσιάζουν:
Γιάννης Τσιμιτσέλης
Βασιλική Χατζηαδάμου

Σχεδιασμός
Τηλεπαιγνιδιού:
Σοφία Μουαίμη
Νίκος Γαλήνης

Μουσική επιμέλεια:
Μιχάλης Χατζημιχαήλ

Σκηνοθεσία: Γιώργος Ζαχαριάδης

Επιμέλεια: Σοφία Μουαίμη

Παραγωγή:
Για το PIK Galinis Production Studios

Δευτέρα με Παρασκευή 6.45μ.μ. PIKENA

www.cybc.com.cy

Απαντήσεις στο Λονδίνο για Ολυμπιακό

Παίζει την Τετάρτη για τη 2η αγωνιστική του Τσάμπιονς Λιγκ με την Αρσεναλ

Του ΝΙΚΟΥ ΓΑΒΑΛΑ

Κοινά στοιχεία με την περσινή ευρωπαϊκή περιπέτεια μπορούμε να διακρίνουμε στη φετινή πορεία του Ολυμπιακού στο Τσάμπιονς Λιγκ. Την περίοδο 2011-12, οι «ερυθρόλευκοι» είχαν ξεκινήσει με εντός έδρας ήττα απ' τη Μαρσέιγ με 1-0. Δύο εβδομάδες μετά ακολούθησε ο εκτός αγώνας με την Αρσεναλ, όπου παρά την εξαιρετική εμφάνιση, οι «Πειραιώτες» έχασαν με 2-1. Τον πρώτο γύρο τον έκλεισαν με τη νίκη επί της Ντόρτμουντ με 3-1 στο Φάληρο.

Γιουβέντους - Σαχτάρ και Μπενφίκα - Μπαρτσελόνα, οι αναμετρήσεις που ξεχωρίζουν την Τρίτη - Ζενίτ - Μίλαν και Πόρτο - Παρί την Τετάρτη

Φάνιση, οι «Πειραιώτες» έχασαν με 2-1. Τον πρώτο γύρο τον έκλεισαν με τη νίκη επί της Ντόρτμουντ με 3-1 στο Φάληρο.

Φέτος, οι νταμπλόουκι γνώρισαν ξανά την ήττα στην 1η αγωνιστική. Εμφανίζοντας πολλά αγωνιστικά προβλήματα, υπέκυψαν στη Σάλκε στο Φάληρο. Την Τετάρτη το βράδυ θα επιστρέψουν στο «Εμιράτς». Όπως και περσινά, θ' αντιμετωπίσουν την Αρσεναλ στη 2η αγωνιστική. Δεν χρειάζεται ιδιαίτερη ανάλυση προκειμένου να εξηγήσουμε τις δυσκολίες της συγκεκριμένης αναμέτρησης. Προκειμένου ο Ολυμπιακός ν' ανταποκριθεί στις αυξημένες απαιτήσεις της, οφείλει να βελτιώσει σημαντικά την απόδοσή του.

Ωστόσο, προσεγγίζοντας με ρεαλισμό τον αγώνα του Λονδίνου, πιο πολλές πιθανότητες συγκεντρώνει το ενδεχόμενο να μείνει ξανά η ομάδα του Πειραιά χωρίς βαθμό μετά την ολο-

κλήρωση της 2ης αγωνιστικής. Με δεδομένη την εντός έδρας ήττα που γνώρισαν η Μονπελιέ απ' την Αρσεναλ στην προεπιλογή του 2ου ομίλου, τον Ολυμπιακό εξυπηρετεί μια νέα αποτυχία της γαλλικής ομάδας στον αγώνα που θα δώσει στο Γκελζενκίρχεν κόντρα στη Σάλκε.

Διότι όπως έλεγαν χαρακτηριστικά τα στελέχη του το βράδυ της 18ης Σεπτεμβρίου, οπότε και είχαν οβήσει οι προβολείς στο Καραϊσκάκι στην πρώτη ευρωπαϊκή παράσταση της περιόδου, ο ρεαλιστικός στόχος είναι η 3η θέση που οδηγεί στους «32» του Γιουρόπα Λιγκ. Η βασική αντιπαλός για την 3η θέση είναι η Μονπελιέ, την οποία ο Ολυμπιακός θ' αντιμετωπίσει στην 3η και στην 4η αγωνιστική.

Ο Λεονάρντο Ζαρντίμ δεν μπορεί να υπολογίζει τον αρχηγό, τον Βασίλη Τοροσίδη (έχει θλάση στον οπίσθιο μηριαίο), ο οποίος περσινά είχε κάνει μεγάλη εμφάνιση στο Λονδίνο, έχοντας μάλιστα και δοκάρει στο δεύτερο ημίχρονο. Αγώνα δρόμου κάνει ο Τζαμέλ Αμπντούν για να συμπεριληφθεί στην αποστολή. Ταλαιπωρείται, επίσης, ο πύλης θλάση στον οπίσθιο μηριαίο.

Την Τρίτη, οπότε και θ' ανοίξει η αυλαία της 2ης αγωνιστικής, είναι προγραμματισμένοι δύο αγώνες που παρουσιάζουν και το μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Στο Τορίνο, η Γιουβέντους υποδέχεται τη Σαχτάρ Ντόνετσκ, δύο εβδομάδες μετά την εκπληκτική παράσταση του «Στάμφορντ Μπριτζ». Εκεί, η «Μεγάλη Κυρία» βρέθηκε να κάνει 2-0 απ' την Τσέλι. Αλλά με αντίθεση διαρκείας ισοφάρισε και λίγο έλειψε στο τέλος να πάρει το τρίποντο μέσα στο Λονδίνο. Η πρωταθλήτρια Ευρώπης, Τσέλι αναμένεται να έχει εύκολο έργο με τη Νόρτσελαντ στην Κοπεγχάγη.

Το άλλο σημαντικό παιχνίδι της

Περίπου ένα χρόνο πριν, ο Ολυμπιακός αντιμετώπισε την Αρσεναλ στο Λονδίνο, όπου, παρά την εξαιρετική εμφάνιση, οι «Πειραιώτες» έχασαν με 2-1.

βραδιάς φιλοξενείται στο «Ντα Λουζ» της Λισαβώνας, όπου η Μπενφίκα θα υποδεχθεί την Μπαρτσελόνα. Αναμφίβολα, θα έχει ενδιαφέρον ο τρόπος με τον οποίο οι «Πορτογάλοι» θα επιχειρήσουν να περιορίσουν τη δραστηριότητα του Μέσι και της παρέας του.

Στο Μινσκ η Μπάτε Μπορίσοφ περιμένει την περσινή φιναλίστ του Τσάμπιονς Λιγκ, Μπάγερν Μονάχου. Εύκολα ή δύσκολα, οι «Βαυαροί» αναμένεται να πάρουν το δεύτερο τρίποντό τους στη διοργάνωση, μετά τη νίκη τους με 2-1 επί της Βαλένθια στη Γερμανία, στην 1η αγωνιστική.

Απ' το πρόγραμμα της Τετάρτης, ξε-

χωρίζει ο αγώνας της Αγίας Πετρούπολης, ανάμεσα στη Ζενίτ και τη Μίλαν. Στην προεπιλογή, η γηπεδούχο γνώρισε βαριά ήττα στην Ισπανία απ' τη Μάλαγα με 3-0, ενώ οι «Ιταλοί» παραχώρησαν «λευκή» ισοπαλία στην Αντερλεχτ στο Μίλανο. Επιπλέον, για δεύτερη ημέρα η Πορτογαλία θα φιλοξενήσει μία σπουδαία αναμέτρηση. Συγκεκριμένα, η Πόρτο θα παίξει με την Παρί Σεν Ζερμέν στο «Ντραγκάο». Στην πρώτη αγωνιστική οι «Πορτογάλοι» νίκησαν εκτός έδρας την Ντιναμό Ζάγκρεμπ με 2-0, ενώ οι «Γάλλοι» επικράτησαν στο Παρίσι της Ντιναμό Κιέβου με το εντυπωσιακό 4-1.

Προσπάθεια του ΠΑΟ για «επανεκκίνηση» μέσω Γιουρόπα Λιγκ

Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΟΝΤΟΥ

Η ήττα στο Μάριμπορ με το βαρύ 3-0 ήταν σαν γροθιά στο στομάχι για τον Παναθηναϊκό. Του στοιχίσε τρεις πολύτιμους βαθμούς που έπρεπε, εύκολα ή δύσκολα, να τους βάλει στο τσεπάκι του και τον βύθισε ακόμα περισσότερο στα γρανάζια μιας αγωνιστικής κρίσης που είχε ξεκινήσει λίγες ημέρες νωρίτερα στο πρωτάθλημα, με την ισοπαλία στο ΟΑΚΑ κόντρα στον ΠΑΣ Γιάννινα και την ήττα από τον Πανθρακικό στην Κομοτηνή. Και αν σε αυτά τα δύο παιχνίδια της Σούπερ Λίγκας οι «πράσινοι» είχαν λόγους να τα βάζουν με την τύχη τους λόγω των κραυγαλέων ευκαιριών που σπατάλησαν, στη Σλοβενία έδωσαν μια πολύ φτωχή παράσταση, αταίριαστη με την ευρωπαϊκή τους φήμη. Η ήττα, το βαρύ σκορ και κυρίως η αναμικτή εμφάνιση ήταν ένα κτηρό καμπαράκι και τους υπενθύμιζε ότι πρέπει να συνέλθουν αγωνιστικά εάν θέλουν να σταθούν αξιοπρεπώς σ' έναν από τους πιο δύσκολους ομίλους του Γιουρόπα Λιγκ.

Το επόμενο εμπόδιο είναι ακόμα ψηλότερο. Στα μάτια ειδικών και μη, η Τότεναμ προβάλλει ως το μεγάλο φαβορί του ομίλου και μαζί με τη Λάτσιο μοιάζουν να έχουν τον πρώτο λόγο για την πρόκριση. Στο ραντεβού (20.00) της ερχόμενης Πέμπτης στο ΟΑΚΑ, ο Παναθηναϊκός θα έχει ακόμα πιο δύσκολη αποστολή αλλά και πολλά κίνητρα. Μία νίκη σε ένα τόσο λαμπερό ματς δίνει πολύ περισσότερα από τρεις βαθμούς και θα βοηθήσει τους παίκτες του να ξεμπλοκάρουν ψυχολογικά, για να αφήσουν πίσω τους τις δυσκόλες μέρες. Τέτοια παιχνίδια υψηλού επιπέδου είναι δικόφορο μαχαίρι. Έχουν αυξημένο συντελεστή δυσκολίας, αλλά προσφέρουν την ευκαιρία για μια κτηρή επανεκκίνηση, κάτι που έχει ανάγκη όσο τίποτα αυτή τη στιγμή ο Παναθηναϊκός.

Με δεδομένη την κακή εικόνα των «πράσινων» στους τελευταίους αγώνες τους, μια νίκη επί της Τότεναμ συνιστά υπέρβαση. Αυτό το παιχνίδι δεν είναι απλώς η τελευταία, ίσως, ευκαιρία που να μείνει ζωντανός στην υπόθεση πρόκριση. Είναι και μια πρόκληση

που ξεπερνά τα στενά βαθμολογικά όρια, την οποία δεν μπορεί να αγνοήσει. Όσο σημαντικός είναι ο αγώνας της Πέμπτης για τον Παναθηναϊκό, άλλο τόσο είναι και για την Τότεναμ. Σε αντίθεση με ό,τι συνηθίζουν οι αγγλικές ομάδες, ο Βίλας Μπόας δεν αντιμετωπίζει την πρώτη φάση της διοργάνωσης σαν ένα αναγκαστικό κακό, στη σκέψη της Πρέμιερ Λιγκ. Ο ίδιος έχει δηλώσει ότι η κατάκτηση του Γιουρόπα Λιγκ είναι ο κορυφαίος στόχος και δεν σκοπεύει να υποβαθμίσει κανένα παιχνίδι με τη χρησιμοποίηση πολλών εφεδρικών παικτών.

Η Τότεναμ έρχεται στην Αθήνα έχοντας μόνο ένα βαθμό, από τη λευκή ισοπαλία με τη Λάτσιο στο Λονδίνο. Έρχεται και με πολλά παράπονα από τη διαίτησία. Για να μη χάσει κι άλλο έδαφος, λογικά θα παίξει με ξεκά-

Ο αγώνας της ερχόμενης Πέμπτης με την Τότεναμ είναι μια πρόκληση που ξεπερνά τα στενά βαθμολογικά όρια

θαρο στόχο τη νίκη και όχι την ισοπαλία. Ιδίο στόχο θα έχει και ο Παναθηναϊκός, αν θέλει να διεκδικήσει την πρόκριση και όχι απλώς να συμπληρώσει τον όμιλο. Είναι έτσι πολύ πιθανό να βγει ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον παιχνίδι. Όποια από τις δύο ομάδες καταφέρει να επικρατήσει θα έχει ανοικτό δρόμο για την πρόκριση, με την ισοπαλία να δίνει έξτρα μόνους στον νικητή (αν προκύψει) του αγώνα Λάτσιο - Μάριμπορ, που θα διεξάγεται την ίδια ώρα στη Ρώμη.

Την Πέμπτη, το καλεντάρι της δεύτερης αγωνιστικής περιλαμβάνει ενδιαφέρουσες αναμετρήσεις, οι οποίες αναμένεται να κρίνουν πολλά στην κούρσα της πρόκρισης. Η Λίβερπουλ στον Α' όμιλο θέλει να πάρει προβάδισμα για την πρώτη θέση, υποδεχόμενη την Ουντινέζε, η Α.Ε. Λεμεσού (1' όμιλος) θα δοκιμασθεί στη Γαλλία από τη Μαρσέιγ, ενώ η Λίντς (2' όμιλος) μετά την ήττα της από την Ντιντέρα δεν έχει περιθώρια απώλειων κόντρα στη Νάπολι.

ση
CAROLINA!

Η Καρολίνα Πελενδρίτου, δεν χρειάζεται πια να αποδείξει τίποτα και σε κανένα.

MAN + 4ΤΡΟΧΟΙ
Τεύχος Οκτωβρίου

Αντικείμενο Προνόμιο

ΕΙΔΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«Ο ΠΥΡΗΝΑΣ»
Διονύσης Σαββόπουλος
CD με 14 μεγάλες επιτυχίες και
DVD με τη ζωντανή εμφάνιση στο gazARTΕ
με 24 τραγούδια που έφισαν ελαχί.

Στα περίπτερα και στο iTunes AppStore - MAN magazine

Available on the App Store

Ο ελληνικός αθλητισμός σε κρίσιμο σταυροδρόμι

Αναβρασμός με τις ομοσπονδίες και τους φορείς Γενικής Κυβέρνησης

Τον Ν. Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ
- ΣΠΥΡ. ΣΠΑΝΕΑ

Εντός ή εκτός Γενικής Κυβέρνησης; Τι θα ήταν καλύτερο για τις αθλητικές ομοσπονδίες από πλευράς επιχορήγησης; Το θέμα απασχολεί εδώ και καιρό τις διοικήσεις των ελληνικών αθλητικών ομοσπονδιών. Και τις δίχασε. Οι περισσότερες επιθυμούσαν και επιθυμούν να ενταχθούν στη Γενική Κυβέρνηση (Γ.Κ.), κάποιες, λίγες, θέλουν να παραμείνουν στο σημερινό καθεστώς. Στη Γ.Κ. περιλαμβάνονται όλοι οι φορείς του Δημοσίου, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης κ.ά., οι οποίοι υποχρεωτικά επιχο-

Διχασμένοι οι πρόεδροι, δεκάδες τα ερωτήματα για τον τρόπο και τα κριτήρια της κρατικής επιχορήγησης

ρηγούνται από το κράτος. Τούτο σημαίνει πως, εάν οι ομοσπονδίες εντάσσονταν σε αυτήν, θα είχαν εξασφαλισμένη μια μικρή, έστω επιχορήγηση. Γι' αυτό η πλειοψηφία των προέδρων το επιθυμεί, κάτι που τελικά δεν θα γίνει. Αρχικά, πάντως, οι ομοσπονδίες εντάχθηκαν, τελικά, όμως, τις έβγαλαν από τη Γ.Κ. Κατά την άποψη κάποιων προέδρων, τούτο εζημιπρετεί το υπουργείο Οικονομικών. «Η μη ένταξη στη Γ.Κ. αποτελεί τον ενταφιασμό του ελληνικού αθλητισμού. Μας έβγαλαν επειδή κάποιος πρόεδρος δεν θέλουν τον έλεγχο και

κάποιοι υπάλληλοι βαριούνται να δουλεύουν παραπάνω, για να βγάλουν κάθε τρεις μήνες τα στοιχεία που θα χρειάζονταν. Οι φορείς της Γ.Κ. ανήκουν στις μεταβιβαστικές δαπάνες των υπουργείων και στον προϋπολογισμό του κράτους. Τα υπουργεία είναι υποχρεωμένα να επιχορηγούν τα νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημοσίου τομέα. Το κράτος εγκρίνει τους προϋπολογισμούς και βάσει αυτών προεϋεσαι. Κάθε τρίμηνο υποχρεωτικά θα κάναμε απολογισμό. Τα τυκόν ελλείμματα δε, θα έμπαιναν στο έλλειμμα της Γ.Κ. Αλλά μας έλεγαν να μην έχουμε ελλείμματα. Θα έμπαινε, έτσι, μια τάξη. Με το καθεστώς στο οποίο βρισκόμασταν και παραμένουμε, φυσικά και καταρτίζεις προϋπολογισμό και κάνεις απολογισμό για όσα χρήματα πήρες, με τη διαφορά, ότι αν το κράτος έχει χρήματα και θέλει, σου δίνει. Στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έχουν έλθει τα πάνω κάτω. Δεν μπορούμε να σκεφτόμαστε με προ τριετίας λογικές», λέει ο πρόεδρος της ομοσπονδίας πγκ πογκ, Μανώλης Κολυμπάδης.

«Η ένταξη στη Γ.Κ. ήταν ο μόνος τρόπος να εξασφαλιστεί μια επιχορήγηση, έστω μικρή. Ας μπουν όσες ομοσπονδίες επιθυμούν. Θεωρώ, πως για τις μικρές, όπως η δική μας, είναι καλύτερο να ενταχθούν. Γιατί, πλέον, υπάρχει μια σημαντική διαφορά σε σχέση με το παρελθόν: Η Γ.Κ. δεν διαθέτει τόσο χρήματα όσα παλιά. Πάντως, με διαδικασίες ΔΕΚΟ, δεν νομίζω, πως οι ομοσπονδίες θα μπορούσαν να λειτουργήσουν», τονίζει ο πρόεδρος της Ξιφασκίας, Μανώλης Κατσιδακάς.

Η ένταξη ή μη των ομοσπονδιών στους φορείς Γενικής Κυβέρνησης δίχασε τις ομοσπονδίες, αλλά τα πραγματικά προβλήματα του ελληνικού αθλητισμού είναι άλλα. Και η επιχορήγησή του, είτε εντός είτε εκτός Γ.Κ. είναι αναγκαία.

«Δεν νοείται στη χώρα που γέννησε το Ολυμπιακό ιδεώδες και που ο αθλητισμός και ο Ολυμπισμός είναι πολιτιστική μας κληρονομιά, να παίρνονται αποφάσεις, οι οποίες "εκτελούν" τον ελληνικό αθλητισμό», λέει ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Πάλης, Κώστας Θάνος.

Ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Γυ-

μναστικής (ΕΓΟ), Θανάσης Βασιλειάδης, θεωρεί ότι μία ομοσπονδία είναι αδύνατον να λειτουργήσει χωρίς να έχει εγγυημένη και καθορισμένη εκ των προτέρων οικονομική ενίσχυση και θέτει τα εξής ερωτήματα: «Γιατί η ανατροπή της αρχικής απόφασης της ΕΛΣΤΑΤ έγινε ακριβώς πάνω στη λήξη της προθεσμίας, χωρίς να ε-

ξεταστούν τα οικονομικά στοιχεία των ομοσπονδιών; Ποιοι και γιατί δεν θέλουν τον οικονομικό έλεγχο; Εάν κάποιος επιθυμούν να μείνουν εκτός φορέων Γ.Κ. -άρα και εκτός κρατικής χρηματοδότησης-ας το πράξουν για την ομοσπονδία την οποία εκπροσωπούν, χωρίς να δεσμεύονται και οι υπόλοιπες».

ΣΕΓΑΣ και ΕΟΚ αντιτίθενται στην ένταξη

«Είναι συνταγματική επιταγή η επιχορήγηση του αθλητισμού», τονίζουν οι πρόεδροι των δύο από τις μεγαλύτερες ομοσπονδίες της χώρας, του ΣΕΓΑΣ, Βασίλης Σεβαστής και της Ομοσπονδίας Μπάσκετ, Γιώργος Βασιλακόπουλος, οι οποίοι αντιτίθενται στην ένταξη στην Γ.Κ. «Δεν μπορεί το υπουργείο να μη δίνει χρήματα στον αθλητισμό», λέει, βασιζόμενοι στο άρθρο 16, παράγραφος 9 του Συντάγματος της Ελλάδος, που αναφέρει: «Ο αθλητισμός τελεί υπό την προστασία και την ανώτατη εποπτεία του Κράτους. Το Κράτος επιχορηγεί και ελέγχει τις ενώσεις των αθλητικών σωματείων κάθε είδους, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει, επίσης, τη διάθεση των ενισχύσεων που παρέχονται κάθε φορά στις επιχορηγούμενες ενώσεις, σύμφωνα με τον προϋπολογισμό τους». Και οι δύο υποστηρίζουν πως, εάν οι ομοσπονδίες εντάσσονταν στη Γ.Κ., θα εμπλέκονταν σε γραφειοκρατικές διαδικασίες. «Ο αθλητισμός έχει καθημερινή δυναμική. Δεν είμαστε δημόσιες υπηρεσίες, ούτε ΔΕΚΟ. Τι θα γίνει; Θα φθάσουμε στο σημείο να διορίζουν τις διοικήσεις; Θ' αλλοιωθεί ο χαρακτήρας του αθλητικού κινήματος. Αυτό αντιτίθεται ακόμη και στις αρχές της ΔΟΕ. Λέει κάποιος, ότι μπορεί, αν είμαστε εκτός, να μη μας δίνουν χρήματα. Αυτό είναι αλλοιωθείς εκβιασμός. Το κράτος οφείλει να βρει χρήματα για τον αθλητισμό, ο οποίος συνεισφέρει στον κρατικό προϋπολογισμό. Θεωρώ ότι στον προϋπολογισμό πρέπει να εγγράφεται κάποιο ποσοστό 1%-2% για τον αθλητισμό» λέει ο κ. Βασιλακόπουλος. «Θέλω να δω ποια Πολιτεία δεν θα δώσει χρήματα στις ομοσπονδίες αν δεν είναι στη Γ.Κ. Με την ένταξη θ' άλλαζε όλο το καθεστώς. Θα γινόμασταν ΝΠΔ κρατικού χαρακτήρα. Οι ομοσπονδίες θα ελέγχονταν από την Πολιτεία όχι μόνο ως προς τη νομιμότητα των δαπανών, όπως συμβαίνει τώρα, αλλά και για τη σκοπιμότητα. Δεν θα υπήρχε ευελιξία στην λήψη αποφάσεων, π.χ. για τις προεπιμοσπονδίες. Μπορεί ακόμη να μας απειρίπταν και τα ποσά των μισθών των προπονητών, αν ξεπερνούσαν ένα πλαφόν. Εμείς δεν είχαμε μπει στην Γ.Κ. και ουδένα λόγο είχαμε να ζητήσουμε να βγουν οι άλλες ομοσπονδίες. Θεωρώ ότι η ένταξη εγκυμονεί περισσότερους κινδύνους, από όσες διασφαλίσεις παρέχει», υπογραμμίζει ο κ. Σεβαστής.

Σε ελεύθερη πώση ο «Δικέφαλος»

Η ΑΕΚ παραπαίει αγωνιστικά και έχει μόνη της ελπίδα τους Βιντιάδη και Χάρις

Του ΔΗΜ. ΛΟΥΚΑΚΗ

Εάν υπήρχε θερμόμετρο που μπορούσε να μετρήσει την αγωνία, τότε θα είχε φθάσει στα ύψη, στην ΑΕΚ. Ολα βαιίνουν... κακώς! Και αν τα οικονομικά προβλήματα βρίσκονται, χρόνια τώρα, στην ημερήσια διάταξη, ήρθαν και τα αγωνιστικά, για να βυθίσουν στην απογοήτευση και τον πιο αισιόδοξο φίλο του συλλόγου.

Η ήττα με 2-1 από τον ΟΦΗ έστειλε την «Ένωση» στην ουρά της βαθμολογίας και παράλληλα έγινε η αιτία να ισοφαριστεί ένα «αραχνασμένο» ρεκόρ, καθώς η προηγούμενη φορά που η ομάδα ξεκίνησε το πρωτάθλημα με τρεις ήττες και μία ισοπαλία έχει καταγραφεί το (πολύ) μακρινό 1963.

Μαύρος και Δημητρώλος μιλούν στην «Κ» για τα προβλήματα της Ένωσης και την... αβέβαιη επόμενη ημέρα

Πριν από 49 χρόνια, στην 5η διοργάνωση της Α' Εθνικής!

Για τους περισσότερους η πορεία της ΑΕΚ φαντάζει απόλυτα λογική βάσει του ρόστερ που διαθέτει. Οι νεαροί ποδοσφαιριστές δεν μπορούν να γίνουν από τη μια μέρα στην άλλη ανταγωνιστικοί στο πρωτάθλημα, όσο κι αν αυτό θεωρείται υποβαθμισμένο. Πλέον χρειάζεται υπομονή για να μην υπάρξουν δυσάρεστες καταστάσεις, καθώς ο δρόμος δεν είναι στρωμένος με ροδοπέταλα. Μόνο του το ταλέντο δεν αρκεί και αλίμονο αν αυτά τα νέα παιδιά αισθανθούν ότι είναι ολομόναχοι!

Ο Θωμάς Μαύρος, ο οποίος ηγείται αυτή την εποχή στην ΠΑΕ, κλήθηκε από την «Κ» να τονοθετηθεί σε αυτό το πρωτόγνωρο για την ΑΕΚ, αγωνιστικό φαινόμενο. «Θα στριψίζουμε αυτά τα παιδιά όσο μπορούμε. Απλώς χρειάζονται αυτοπεποίθηση και καθαρό μυαλό και να τα δίνουν όλα μέσα στο γήπεδο. Το ξέραμε ότι θα είχαμε τρικυμίες όταν θα βγει το καράβι της ΑΕΚ στο λιμάνι, εννώνω το πρωτάθλημα. Δεν είναι θέμα απόδοσης των παικτών αλλά λαθών, που κόστησαν στην ομάδα 6 - 7 βαθμούς. Πλη-

ρώσαμε κάθε κακή επιλογή μας στον αγώνα», τόνισε χαρακτηριστικά. Παρόμοια ήταν και η θέση του Ανδρέα Δημητρώλου, ο οποίος είναι ο διευθύνων σύμβουλος της ΠΑΕ: «Είναι ένα ρόστερ που είναι ανταγωνιστικό χωρίς όμως κάποια εμπειρία, η οποία με την πάροδο του χρόνου θα αποκτηθεί. Νομίζω ότι οι βαθμοί που έχουμε αυτή τη στιγμή είναι πλασματικοί. Δεν είμαστε απαισιόδοχοι. Μόνο ψυχολογικά προβλήματα μας δημιουργεί αυτό το γεγονός. Τα παιδιά χρειάζονται τη στήριξη του κόσμου και τη δική μας και αυτό μέχρι σήμερα υπάρχει. Είμαστε κοντά τους και θα είμαστε», ανέφερε.

Ο κ. Δημητρώλος, το τελευταίο διάστημα βρίσκεται σε συζητήσεις με υποψήφιους χορηγούς προκειμένου να μπει ρευστό στα ταμεία και να μπορέσει να γίνει βιώσιμη η ΠΑΕ για το προσεχές διάστημα, καθώς, όπως ισχυρίζεται, χρειάζεται μίνιμουμ 3 - 4 εκατ. ευρώ ως τον Δεκέμβριο.

Σε ερώτησή μας, ωστόσο, για την περίπτωση Βιντιάδη - Χάρις, αλλά και αν υπάρχει σχέδιο διάσωσης εάν δεν τελεωφορήσει η υπόθεση αγοράς του πλειοψηφικού πακέτου των μετοχών, εμφανίστηκε συγκρατημένα αισιόδοξος. «Αυτή τη στιγμή υπάρχει το ενδιαφέρον από τους κ. Χάρις - Βιντιάδη, το οποίο ακόμα δεν έχει μετουσιωθεί σε πρόταση, επομένως δεν υπάρχει κάτι συγκεκριμένο. Ελπίζω μέχρι τη γενική συνέλευση στις 5 Οκτωβρίου, να έχει μετουσιωθεί. Από εκεί και πέρα, εάν δεν συμβεί κάτι τέτοιο, η ΑΕΚ είναι μεγάλη ομάδα, θα προσπαθήσει να βρει τρόπους για να ξεπεράσει τα οικονομικά προβλήματα, τα οποία σίγουρα θα βρει μπροστά της».

Από την πλευρά του, ο Θωμάς Μαύρος δείχνει (και αυτός) να περιμένει τις όποιες εξελίξεις και τονίζει: «Δεν γνωρίζω πολλά. Εύχομαι να τελεωφορήσει και να δώσει λύση στα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η ομάδα. Σε αντίθετη περίπτωση, δεν υπάρχει plan b, γιατί ο κόσμος υποφέρει από την κρίση που μαστίζει την Ελλάδα. Δεν υπάρχουν οι άνθρωποι του παρελθόντος, όπως ο Λουκάς Μπάργλος, να μπουν μέσα και να πουν "πάρτε λεφτά". Δυστυχώς, έχει χτυπήσει η κρίση και μεγάλους οικονομικούς παράγοντες».

Η φετινή ομάδα της ΑΕΚ διαθέτει αρκετό ταλέντο, αλλά ελάχιστη εμπειρία. Στα πρώτα της παιχνίδια στη Σούπερ Λίγκα, η Ένωση έχει πληρώσει ακριβά τα αγωνιστικά της λάθη, με αποτέλεσμα να βρίσκεται στον πάτο της βαθμολογίας χωρίς να έχει σημειώσει νίκη έπειτα από τέσσερις αγώνες.

Το ντέρμπι του συναισθηματισμού και των υποδομών

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΥΡΙΑΗ

Το σημερινό ντέρμπι (20.30) ΠΑΟΚ - Αρς σηματοδοτεί ουσιαστικά μια νέα πραγματικότητα για το ποδόσφαιρο της Θεσσαλονίκης. Μία πραγματικότητα (πολύ) πιο φτωχή σε χρήματα, αλλά κατά κάποιον τρόπο (πολύ) περισσότερο πλούσια σε συναισθηματισμό, όπως εύστοχα την χαρακτηρίζει ο Κώστας Οικονομίδης, που έχει αγωνιστεί και στις δύο ομάδες στην καριέρα του. Τα οικονομικά προβλήματα των δύο «αιώνιων» της Θεσσαλονίκης... ξεχειλίζουν. Ο Αρς, από το άρθρο 44 το 2004, χρησιμοποίησε το άρθρο 99 το 2012 για να επιβιώσει. Ο ΠΑΟΚ βρήκε τον Ιβάν Σαββίδη ως στήριγμα και νέο ιδιοκτήτη, αλλά τα χρέη του αγγίζουν τα 30 εκατ. ευρώ. Θέλοντας και μη οι δύο ομάδες μπήκαν σε μια άλλη λογική: αυτήν της χρησιμοποίησης παικτών μικρότερων ηλικιών. Ο ΠΑΟΚ το έκανε για να ρίξει τον προϋπολογισμό του στο μισό (από τα 8 εκατ. ευρώ στα 4 εκατ. ευρώ), ο Αρς το έκανε γιατί δεν... γινόταν διαφορετικά, αφού δεν πήρε αδειοδοτήση.

Δύσκολα θα έβλεπε κανείς τα περασμένα χρόνια στον ΠΑΟΚ παίκτες 18-19 ετών όπως ο Κάτσε, ο Πέλκας, ο Αποστολόπουλος, ο Ιντζίδης, ο Σταφυλίδης. Κι όμως, όλοι αυτοί έχουν πάρει λεπτά συμμετοχής στις πρώτες τέσσερις αγωνιστικές, κάποιοι εξ αυτών είναι βασικότατες επιλογές του Γιώργου Δώνη. Στον Αρς το μπάτζετ μειώθηκε κατά 78%! Από 6 εκατ. ευρώ που ήταν πέρυσι, φέτος έγινε 1,3 εκατ. ευρώ και στο ρόστερ υπάρχουν παίκτες από τις (πρωταθλητριες) ομάδες Κ20 (το 2011) και Κ17 (2012). Πέρυσι ο κόσμος έμαθε τον Γιαννιώτα, φέτος υπάρχουν και οι Διούδης, Γιαννίτσος, Οικονομίδης, Σουνάς, Νταμαρλής και άλλοι... Χρήματα δεν υπάρχουν και οι ομάδες ποντάρουν πλέον περισσότερο στο συναισθηματικό, αφού δεν μπορούν να έχουν την ποιότητα που είχαν τα περασμένα χρόνια. Συναίσθημα που βγάζουν οι «μικροί» στο γήπεδο, γιατί έχουν «βγει» από τα τμήματα υποδομής, έχουν γαλουχηθεί με την αγάπη για τον ΠΑΟΚ και τον Αρς.

Εν μέσω πολλών οικονομικών προβλημάτων κοντραρονται απόψε οι δύο «μεγάλοι» της Θεσσαλονίκης.

ΠΑΟΚ και Αρς κοντραρονται στην Τούμπα, ποντάροντας περισσότερο στο φιλότιμο των νεαρών παικτών τους παρά στην εμπειρία τους

«Είναι μια διαφοροποίηση με το τι γίνονταν τα τελευταία χρόνια δεδομένων των αποτυχιών των ξένων. Ολη η ιστορία μπαίνει σε μια άλλη λογική, του συναισθηματισμού περισσότερο και όχι του καθαρού επαγγελματισμού», είπε ο Κώστας Οικονομίδης, προσθέτοντας πως «είτε θετικά είτε αρνητικά, ίσως να υπάρχει μεγαλύτερος επηρεασμός από την έδρα σε αυτά τα ντέρμπι, γιατί αυτά τα παιδιά αντιλαμβάνονται πολύ καλύτερα τι σημαίνουν οι ομάδες για τον κόσμο τους». Ο Βετεράνος ποδοσφαιριστής υπογράμμισε επίσης πως «αβροί είναι ο ΠΑΟΚ γιατί παρουσιάζει πιο πλήρη και οι νέοι παίκτες του, όπως ο Σταφυλίδης, ο Αθανασιάδης ή ο Γεωργιάδης, έχουν περισσότερες παραστάσεις. Ποτέ όμως σε αυτά τα παιχνίδια δεν πρέπει κανείς να ξεχνάει τον αστάθμητο παράγοντα, που μπορεί να είναι ένα γρήγορο γκολ, ένα αριθμητικό μειονέκτημα...».

Στηρίζεται στο γρήγορο παιχνίδι

Την Τρίτη 2 Οκτωβρίου τα αποκαλυπτήρια του νέου Απόλλωνα

Του ΗΡΩΔΟΤΟΥ ΜΙΛΙΑΔΑΟΥΣ

Η νίκη με 78-70 στην Αυστρία την περασμένη Τρίτη απέναντι στη Σιόν Ντους για τον προκριματικό του EuroChallenge ήταν μόνο ένα μικρό δείγμα των δυνατοτήτων του Pizza Express Απόλλωνα. Μιας ανέτοιμης ομάδας που ξεκίνησε προπονήσεις πριν από λίγες εβδομάδες και με ένα ολόκληρο διαφορετικό ρόστερ από πέρσι. Αν όλα πάνε καλά και την Τρίτη 2 Οκτωβρίου η ομάδα υπερπροσπαύσει στη Λεμεσό το προβάδισμα των οκτώ πόντων, τότε θα έχει πετύχει ένα μικρό άθλο με την πρόκριση στους ομίλους της ευρωπαϊκής διοργάνωσης, εκεί όπου θα αντιμετωπίσει τις γαλλικές Γκραβελίν και Νανσί και τη Μινσκ από τη Λευκορωσία. Η 1η αγωνιστική των ομίλων θα διεξαχθεί στις 6 Νοεμβρίου.

Το στυλ παιχνιδιού

Στις 2 Οκτωβρίου θα έχουμε τα αποκαλυπτήρια επί κυπριακού εδάφους του νέου Απόλλωνα που κτίζει ο Άκνς Κωνσταντίνου. Όπως μαθαίνουμε, ο Κύπριος κόουτς ετοιμάζει μια ομάδα που θα τρέχει στο παρκέ και θα εκμεταλλεύεται τους αφηνδιασμούς. Το γρήγορο παιχνίδι, ο έλεγχος των ριμπάουντ και το συνεχές τρέξιμο θα είναι το κυριότερο μέλημα στους μπλε. Τα νέα χρονιά, άλλωστε, με τους επτά από τους οκτώ ξένους να προέρχονται από ΗΠΑ και Καναδά (οι τρεις έχουν ευρωπαϊκά διαβατήρια), είναι φυσιολογικό η ταχύτητα και το γρήγορο παιχνίδι να αποτελούν στοιχεία του φρενιού Απόλλωνα.

Το ρόστερ

Στον Απόλλωνα στοχεύουν πρωτίστως στην τετράδα και αποφεύγουν να μιλήσουν για τίτλο. Αυτό επειδή άλλες τέσσερις ομάδες, ΑΕΚ, ΑΠΟΕΛ, ΕΘΑ και Κεραυνός, εμφανίζονται πολύ ισχυρές, ενώ η ΑΕΛ είναι προς το παρόν αινιγμα, αλλά και επειδή το μπάτζετ του Απόλλωνα είναι κατά 50% μειωμένο φέτος σε σύγκριση με πέρσι, κάτι που μεταφράζεται σε προϋπολογισμό ύψους περίπου 150.000 ευρώ για τη χρονιά που έρχεται. Παρ' όλα αυτά, έγινε κατορθωτό

Το depth chart του Απόλλωνα

1	Μάτζικ Ντόρσεϊ, Τζαρόν Τζόουνς, Στέφανος Ηλιάδης
2	Τζαρόν Τζόουνς, Ντιέγκο Καπελάν, Γρηγόρης Παντούρης
3	Κάι Γουίλιαμς, Τζαρόν Τζόουνς, Τζέραλντ Ρόμπινσον, Γρηγόρης Παντούρης
4	Μπράντον Μπράουν, Τζέραλντ Ρόμπινσον
5	Μάρβιν Τζέφερσον, Ρόμερτ Κράμπενταμ

Το ρόστερ

	Θέση	Ύψος	Εθνικότητα	Ηλικία
Μάτζικ Ντόρσεϊ	1	1,85 μ.	ΗΠΑ	31
Στέφανος Ηλιάδης	1	1,85 μ.	Κύπρος	18
Τζαρόν Τζόουνς	2-3-1	1,98 μ.	ΗΠΑ	23
Ντιέγκο Καπελάν	2	1,90 μ.	Καναδάς-Βοσνία	25
Γρηγόρης Παντούρης	2-3	1,90 μ.	Κύπρος	30
Κάι Γουίλιαμς	3	1,90 μ.	Καναδάς-Μ. Βρετανία	23
Τζέραλντ Ρόμπινσον	3-4	2,02 μ.	ΗΠΑ-Ολλανδία	28
Μπράντον Μπράουν	4	2,01 μ.	ΗΠΑ	27
Μάρβιν Τζέφερσον	5	2,06 μ.	ΗΠΑ	26
Ρόμερτ Κράμπενταμ	5	2,13 μ.	Ολλανδία	26

να στηθεί μια αξιόλογη ομάδα, με ένα κράμα εμπειρίας και νεαρών ξένων. Αστέρη της ομάδας είναι ο Μάτζικ Ντόρσεϊ. Ο 31χρονος πόντ γκαρντ, που πέτυχε 12 πόντους στην Αυστρία την περασμένη εβδομάδα, για πρώτη φορά έρχεται να παίξει στην Ευρώπη, αφού μέχρι στιγμής την έβγαζε κυρίως στα μικρότερα αμερικανικά πρωταθλήματα και στη Νότια Αμερική. Πολύ σημαντικός παίκτης είναι και ο Μπράντον Μπράουν, ο οποίος, αγωνιζόμενος στη θέση του πάουερ φόργουορντ, πέτυχε 24 πόντους απέναντι στους Σιόν Ντους. Ο ύψους 2,01 μ. Αμερικανός είναι αλτικός και καλός στο ριμπάουντ και στα μπλοκ. Πλήγμα για τον Απόλλωνα αποτελεί ο τραυματισμός του Τζαρόν Τζόουνς. Ο 23χρονος ρούκι, που παίζει στις θέσεις 1 μέχρι 3, χτύπησε στον αχίλλειο μόλις στη δεύτερη προπόνηση της σεζόν και είναι από τότε εκτός δράσης. Το γεγονός ότι το τεχνικό τιμ τον θεωρεί ως τον καλύτερο –ίσως– παίκτη του ρόστερ, τον κρατάει στην ομάδα, με τους ανθρώπους του Απόλλωνα να περιμένουν την αποθεραπεία του. Το καλό στοιχείο των Ντιέγκο Καπελάν, Τζέραλντ

Ρόμπινσον και Κάι Γουίλιαμς, η αλτικότητα του Μάρβιν Τζέφερσον, η δύναμη κάτω από τα καλάθια του Ρόμερτ Κράμπενταμ, η άμυνα του Γρηγόρη Παντούρη και ο ενθουσιασμός του Στέφανου Ηλιάδη, συνεισφέρουν σημαντικά στην ομάδα.

Ο κόουτς

Την τρίτη του θητεία ως χεντ κόουτς του Απόλλωνα κάνει ο 41χρονος Άκνς Κωνσταντίνου. Τη σεζόν 2008-09 ανέλαβε τον Νοέμβριο στη θέση του Γκιγιέρμο Βέκιο και έβγαλε τη χρονιά, ενώ τη σεζόν 2010-11 έστριψε την ομάδα με καταφέρει να καθοδηγήσει την ομάδα στον πρώτο της τίτλο, μετά το κύπελλο του 2002 που ήταν το δεύτερο τρόπαιο στην ιστορία της ομάδας.

Βοηθός του Άκνς Κωνσταντίνου στον πάγκο του Απόλλωνα είναι ο παλιός αρχηγός της ΑΕΛ και μέλος του τεχνικού τιμ πέρσι στους κίτρινους, Χρίστος Σπύρου.

Αν και ξεκίνησε προπονήσεις μόλις πριν από λίγες εβδομάδες, στον Απόλλωνα κατάφεραν να φέρουν εις πέρας την αποστολή στην Αυστρία και να πάρουν προβάδισμα οκτώ πόντων ενόψει του αγώνα στη Λεμεσό απέναντι στους Σιόν Ντους.

Προσπάθεια τεσσάρων χρόνων

Μετά την καλύτερη σεζόν του 2007-08, όταν ο Απόλλωνας με χαμηλό μπάτζετ και λίγους ξένους τερμάτισε 7ος στη ρέγκιουλαρ σίζον και στη συνέχεια έ-

πόμενες τέσσερις σεζόν η ομάδα ξόδεψε χρήμα με στόχο την κατάκτηση του πρώτου πρωταθλήματος, αλλά αυτό τελικά δεν ήρθε. Δύο φορές η ομάδα έφτασε στα ημιτε-

Ο Απόλλωνας της πενταετίας

Σεζόν	Πορεία	Θέση στη ρέγκιουλαρ σίζον
2011-12	Ημιτελική (1-3 από ΕΘΑ)	2
2010-11	Προημιτελική (0-2 από ΑΕΛ)	3
2009-10	Προημιτελική (1-2 από Κεραυνό)	5
2008-09	Ημιτελική (1-3 από Κεραυνό)	3
2007-08	Προημιτελική (0-2 από ΑΕΛ)	7

χασε με συντριπτικό σκορ στα προημιτελικά των πλέι-οφ από την ΑΕΛ, τα πράγματα άλλαξαν για τους μπλε. Τις

επόμενες τέσσερις σεζόν η ομάδα ξόδεψε χρήμα με στόχο την κατάκτηση του πρώτου πρωταθλήματος, αλλά αυτό τελικά δεν ήρθε. Δύο φορές η ομάδα έφτασε στα ημιτελικά, το 2008-09 και το 2011-12. Και αν την πρώτη φορά είχαν το μειονέκτημα έδρας απέναντι στον Κεραυνό, πέρσι είχαν το πλεονέκτημα, αλλά έχασαν την έδρα τους από την ΕΘΑ. Σοκ ήταν ο αποκλεισμός στα

προημιτελικά των πλέι-οφ από την ΑΕΛ των Κυπρίων παικτών τη σεζόν 2010-11.

Ελληνική και οικονομική η φετινή Α1

Η κρίση φέρνει τους γηγενείς παίκτες στο προσκήνιο και χαμηλώνει τα μπάτζετ

Των ΣΤΑΘΗ ΔΗΜΟΛΑ και ΓΙΩΡΓΟΥ ΒΑΛΑΒΑΝΗ

«Κάποτε σφραζόμεσταν για τον Γιασεβετίου στα 3,5 εκατ. και τώρα για τον Καββαδά στις 250 χιλιάδες». Αυτές οι λίγες λέξεις του νέου ιδιοκτήτη της ΚΑΕ Παναθηναϊκός, Δημήτρης Γιαννακόπουλος, αντικατοπτρίζουν με ξεκάθαρο τρόπο τη νέα τάξη πραγμάτων στο ελληνικό μπάσκετ. Το νέο πρωτάθλημα είναι προγραμματισμένο να ξεκινήσει στις 6 Οκτωβρίου και μια ματιά στα ταμεία των 14 ομάδων, αρκεί για να επιβεβαιωθούν τα λεγόμενα του αφεντικού των «πρασίνων».

Η «ψαλίδα» ανάμεσα στους «αιωνίους» και τους υπόλοιπους 12 συλλόγους παραμένει τεράστια, αλλά ο πήχυς πέφτει με γοργούς ρυθμούς. Ο πρωταθλητής Ελλάδας και Ευρώπης, Ολυμπιακός, και η πιο επιτυχημένη ομάδα της τελευταίας 15ετίας στην Ευρώπη, Παναθηναϊκός, δεν θα υπερβούν προϋπολογισμούς της τάξης των 12-13 εκατ. ευρώ, ενώ τα συνολικά έξοδα των υπόλοιπων 12 μετ' όλης θα φθάσουν στο μισό του μπάτζετ ενός εκ των «αιωνίων». Ολυμπιακός και Παναθηναϊκός βασίζονται στην... άνεση των ιδιοκτητών τους να χάνουν μερικά εκατομμύρια ευρώ κάθε χρόνο (λιγότερα από ό, τι τα προηγούμενα χρόνια) για να βλέπουν τις ομάδες τους να πρωταγωνιστούν, ενώ οι σύλλογοι που ανήκουν στη δεύτερη ταχύτητα του πρωταθλήματος, ποντάρουν στα λιγιστά χρήματα από τα τηλεοπτικά έσοδα και τις χορηγίες.

Σκεδόν όλες οι ΚΑΕ παρουσιάζουν μείωση του μπάτζετ κατά περίπου 25 με 30% και οι περισσότερες τοποθετούν το «ταβάνι» τους στις 300 με 400.000 ευρώ. Ο... πρωταθλητής αυτού του ομίλου μοιάζει να είναι ο Πανιώνιος ο οποίος θα επιχειρήσει να καταλάβει την τρίτη θέση, δαπανώντας περίπου 700.000 ευρώ. Στα 1,3 ευρώ υπολογί-

ζονται τα χρήματα που θα διαθέσει η ΚΑΕ ΠΑΟΚ, αλλά ο «Δικέφαλος» από αυτό το ποσό θα πρέπει να αφαιρέσει 700.000 ευρώ τα οποία προορίζονται για την εξόφληση παλαιότερων οφειλών. Και από τα 600 που απομένουν, λίγο πάνω από τα μισά θα διατεθούν για τη στελέκωση της ομάδας και τα υπόλοιπα για τα λειτουργικά της έξοδα. Ο Αρπς δεν θα ξεπεράσει τις 350.000 ευρώ, «υποφέροντας» και αυτός από... παλιές οικονομικές «αμαρτίες», ενώ το Περιστέρι αναμένεται να παρατάξει μία ομάδα με νέο αίμα, αφού τα 150.000 ευρώ του μπάτζετ δεν επιτρέπουν υπερβάσεις. Λίγο υψηλότερος θα είναι ο προϋπολογισμός των Απόλλωνα Πατρών και Πανελευσίου που προέρχονται από την Α2, ενώ ομάδες όπως ο Κολοσσός, ο ΑΓΟΡ, η Καβάλα, ο Ικάρος, ο ΚΑΟΔ και ο Ηλύσιακός θα ρίξουν το μπάτζετ τους κατά περίπου 100.000 ευρώ και το εξοδολόγιο τους δεν θα ξεπεράσει τις 300.000 ευρώ.

Χωρίς ξένο προπονητή

Απόλυτο ελληνικό χρώμα στους πάγκους, περισσότεροι Έλληνες παίκτες σε κάθε 12άδα, ακόμα χαμηλότεροι προϋπολογισμοί και πάλι... καλώς διαφορά των 12 ομάδων από τους δύο διεκδικητές του τίτλου.

Πρωταρχικός στόχος του ΕΣΑΚΕ και των ομάδων, είναι η άρτια ολοκλήρωση του πρωταθλήματος. Να αποφευχθούν οι αποχωρήσεις ομάδων, λόγω οικονομικών προβλημάτων, οι καταπτώσεις των εγγυητικών επιστολών και η μακρόχρονη καθυστέρηση της υλοποίησης των οικονομικών συμφωνιών που έχουν γίνει με παίκτες και προπονητές, ώστε να υπάρχει και ο ανάλογος, αγωνιστικός αντίκτυπος. Απαντες στην Α1 κατηγορία έχουν «οπιστεί» με υπομονή και αντοχή, ώστε η σκέψη τους, εντός του παρκέ να μην αποπροσανατολίζεται από την πιθανή έλλειψη οικονομικής ρευστότητας των διοικήσεων.

Ο Ολυμπιακός φέτος με τον Γιώργο Μπαρτζώκα στον πάγκο, καλείται να διαχειριστεί την «κληρονομιά» του Ιβκόβιτς και τη «κχημία» των παικτών. Αντίθετα, οι «πράσινοι» βρίσκονται στην αρχή μιας νέας εποχής με νέο τεχνικό και δέκα καινούργιους παίκτες. Η πρώτη απάντηση θα δοθεί σε δύο εβδομάδες στο ντέρμπι του ΟΑΚΑ.

«Σκέφτηκα να βάλω μια πινακίδα στα αποδυτήρια που θα γράφει: Δεν παίζουμε για τα χρήματα. Παίζουμε γι' αυτό που αγαπάμε. Στην Ελλάδα, πλέον, το μπάσκετ είναι επαγγελματικό εντός εισαγωγικών», μας έλεγε πριν από λίγες ημέρες ένας προπονητής που έχει... φιλοσοφήσει τη ζοφερή κατάσταση της Α1 κατηγορίας και γνωρίζει ότι τα περισσότερα εμπόδια, δεν θα έρθουν από αντιπάλους, αλλά από την ανυλοποίητη καλή διάθεση της διοίκησης να είναι συνεπής στις υποχρεώσεις της.

Η περίοδος 2012-2013 εύστοχα μπορεί να χαρακτηριστεί ως η «γιορτή» του Έλληνα προπονητή. Η ταυτόχρονη αποχώρηση των Ζέλικο Ομπράντοβιτς και Ντούσαν Ιβκόβιτς «άνοιξε» τον δρόμο της εμπλοκής των δύο «αιωνίων» στην ελληνική τεχνική καθοδήγηση, ενώ το «φρέμα της εποχής» ακολούθησαν και οι άλλες 12 ομάδες του πρωταθλήματος.

Για πρώτη φορά, στα χρονικά του πρωταθλήματος, οι Έλληνες προπονητές θα έχουν την τιμητική τους, τουλάχιστον, στην αφερτική της νέας, αγωνιστικής περιόδου. Ταυτόχρονα τους γίνεται η ευκαιρία να αποδείξουν εμπράκτως ότι πλην λιγοστών εξαιρέσεων, στη σύγκριση με ξένους συναδέλφους τους, μπορούν να λειτουργούν

υπεράνω της ομάδας τους και οι τεχνικές γνώσεις τους είναι πλήρεις.

Η πρώτη σύγκριση των ρόστερ που έχουν, σχεδόν, ολοκληρωθεί, φέρνει τον Ολυμπιακό στη θέση που είχε ο Παναθηναϊκός. Καθισμένος, δηλαδή, στον «θρόνο» του πρωταθλητή και χωρίς να κάνει αλλαγές στους παίκτες του, ο Γιώργος Μπαρτζώκας καλείται να διαχειριστεί την «κληρονομιά» του Ιβκόβιτς και ίσως με «αυτόματο πιλότο» από τη «κχημία» των παικτών να αξιοποιήσει το προβάδισμα που έχει. Αντίθετα, οι «πράσινοι» βρίσκονται προ των θυρών μιας νέας εποχής. Νέος τεχνικός ο Αργύρης Πεδολλάκης και δέκα νέοι παίκτες. Απαιτείται «κχημία», πίστη στον χρόνο για την εμπέδωση της φιλοσοφίας και δυνατά αντανακλαστικά σε πιθανές ήττες. Ο νέος Παναθηναϊκός «γεννά» πολλά ερωτήματα και το πρώτο ζητούμενο θα είναι η ανταπόκριση των παικτών του στη φιλοσοφία της δυναστείας που δημιουργήσε.

Η «μάχη» της περιφέρειας θα είναι πιο έντονη από κάθε άλλη φορά, την τελευταία δεκαετία. Κολοσσός, Ρέθυμνο, Καβάλα, ΚΑΟΔ και Απόλλων Πατρών, τσόνουν την ανταγωνιστικότητα του πρωταθλήματος.

Το τηλεοπτικό αδιέξοδο στο ελληνικό μπάσκετ

Ο «γρόβιος δεσμός» της εκμετάλλευσης των τηλεοπτικών δικαιωμάτων για τις 12 εκ των 14 ομάδων του πρωταθλήματος (πλην Παναθηναϊκού και Ολυμπιακού), θα «κοπεί» κι εφέτος, την ύστατη ώρα, ώστε να μην υπάρξει αναβολή της προεπιλεγμένης Α1. Η μακροχρόνια και βιώσιμη λύση, όμως, στο μόνιμο πρόβλημα των τηλεοπτικών εσόδων για την πλειοψηφία των ομάδων εξακολουθεί να αποτελεί πρόβλημα. Η δημόσια τηλεόραση αύξησε την προσφορά της και η τελική συνάντηση θα γίνει την επόμενη Δευτέρα. Με τη θετική συμβολή του Γ. Ιωαννίδη, οι αγώνες του πρωταθλήματος θα βρουν «στέγη» και τα έσοδά τους θα είναι μειωμένα, αλλά ικανοποιητικά.

Το θέμα των τηλεοπτικών δικαιωμάτων στο επαγγελματικό πρωτάθλημα μπάσκετ οδηγήθηκε με μαθηματική ακρίβεια σε μόνιμο οικονομικό αδιέξοδο, την τελευταία 10ετία για δύο λόγους. Πρώτον, η κατάργηση της κεντρικής διαχείρισης από τον νόμο 2755/99 του Α. Λοβέρδου που έδωσε το δικαίωμα της αποσπασματικής συμφωνίας με τηλεοπτικό σταθμό, έφερε τους δύο ισχυρούς του πρωταθλήματος, Παναθηναϊκό και Ολυμπιακό, σε πλεονεκτική θέση. Δεύτερον, η φθίνουσα εμπορική και τηλεοπτική εκμετάλλευση του πρωταθλήματος σε συνδυασμό με την εκμετάλλευση της τηλεόρασης σε αγώνες μπάσκετ στη «χρυσή» δεκαετία του '90, δημιουργήσαν την πλειοψηφία των «πληβείων» του πρωταθλήματος.

Η οικονομική και κατά συνέπεια αγωνιστική «ψαλίδα» των «ερυθρόλευκων» και των «πρασίνων» απ' όλους αντιπάλους τους, άνοιξε τόσο πολύ τα τελευταία πέντε χρόνια, ώστε οι «αιωνίοι» να καταφέρνουν να υπογράψουν, έκαστος τηλεοπτικό συμβόλαιο με έσοδα 1,1 εκατ. ευρώ, ενώ όλες οι άλλες ομάδες να φτάνουν μαζί το 1,7 εκατ. ευρώ. Το μοίρασμα αυτό του ποσού έχει τρία κριτήρια. Την θέση της ομάδας στα δύο προηγούμενα πρωταθλήματα, την τηλεθέαση των εντός έδρας αγώνων και τα εισιτήρια που έχει και το ιστορικό μέγεθος της στην Α1. Η μειωμένη τηλεόραση κατά 50% της δημόσιας προ-

Η ΚΥΠΡΟΣ ΠΑΙΖΕΙ ΤΕΝΙΣ

Η «μεγάλη βδομάδα» του Φαμαγκούστα

Μπορεί τη Δευτέρα (1/10) να μπαίνουμε στη δεύτερη και τελευταία εβδομάδα του παγκύπριου πρωταθλήματος του ομίλου αντισφαίρισης Αμμοχώστου στη Λεμεσό, όμως τώρα ξεκινά το «κυρίως πιάτο» στο -γεμάτο από μεγάλα ονόματα- κυρίως ταμπλό των ανδρών. Μόλις έξι είναι οι βαθμοί που χωρίζουν τον Ράρες Κουζντρίρεάν (φωτό) (No1) από τον Αλεξάντερ Μικαϊλόφσκι (No2), με τον διεθνή με την Εθνική Κύπρου να θέλει να εναλλάξει το «ερεατά», τερματίζοντας και φέτος στην κορυφή της παγκύπριας κατάταξης. Ένα γεγονός που κάνει ακόμη πιο συναρπαστικό το πρωτάθλημα του Φαμαγκούστα, αν αναλογιστεί κανείς ότι απομένουν μόλις δύο στροφές πριν από το τέλος της αγωνιστικής χρονιάς, με τη διεξαγωγή του πρωταθλήματος του Ομίλου Λάρνακας και το Πρωτάθλημα Μάστερς στη Λευκωσία να εκκρεμούν. Ράρες και Αλεξάντερ, όντας Νο1 και Νο2 του ταμπλό αντίστοιχα, για να καταφέρουν να είναι παρόντες στο μεγάλο ραντεβού του τελικού των ανδρών την ερχόμενη Κυριακή, θα πρέπει να ξεπεράσουν τα εμπόδια των επίδοξων μυστηρίων, όπως των Χρίστου Τρικωμίτη, Ανδρέα Δαμιανού, Χρήστου Χατζηγεωργίου, Σωτήρη Χατζηστουλάκη, Αλεξάνδρου Αραούζου, Κριστοφερ Κουτρουζά κ.ά.

Στο Ραμπάτ την ημέρα της Ανεξαρτησίας

Στην πόλη Ραμπάτ του Μαρόκου αναμένεται να γιορτάσουν την επέτειο της 1ης Οκτωβρίου οι Κωνσταντίνος Ιωαννίδης και Λεάνδρος Παπαγιάννης. Οι έφηβοι αντισφαιριστές μας έχουν προγραμματίσει να λάβουν μέρος στο δυναμικό της 4ης ΙΤΦ πρωτάθλημα Riad 21, το οποίο διοργανώνει η Κωνσταντίνος και Λεάνδρος αναμένεται να ξεκινήσουν την προσπάθειά τους από το κυρίως ταμπλό, αφού βρίσκονται στο Νο452 και Νο834 του κόσμου στα 18άρια, αντίστοιχα. Το διεθνές τουρνουά διεξάγεται στα χωμάτινα γήπεδα του ομίλου με το πρωτάθλημα Ομίλου.

ΓΡΑΦΕΙ: www.CyprusTennisSociety.com

Κρασί από το αμπέλι σου!

Πώς να φτιάξετε μόνοι σας το αγαπημένο σας κρασί.

Τα πάντα για το φρέσκο μπιζέλι και πώς να το καλλιεργήσετε.

Λούπινο – το όσπριο που ανταγωνίζεται τη σόγια.

Φυτοπροστασία – αντιμετώπιση της μύγας της Μεσογείου.

Ανάλυση εδάφους – πότε, πώς και πού γίνεται.

Φουντούκια καλλιέργεια συγκομιδή και απόδοση.

Όλες οι εργασίες του διμήνου – κηποτεχνικές συμβουλές για επίμονους κηπουρούς.

 Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

«Παραβλέψαμε το μέσα μας»

Ο Πάρις Ερωτοκρίτου συμπλέκει μεταφορικά τον Σεφέρη και τους Οραμα σε ένα έργο ενδοσκόπησης χωρίς εύκολες απαντήσεις

Συνέντευξη στον
ΚΩΣΤΑΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟ

Έχει κατακτήσει την «έσωθεν» καλή μαρτυρία για το ανήσυχο και πρωτότυπο των θεατρικών παρεμβάσεων του, αφού, εκτός από τους νέους ηλικιακά συνεργάτες του στην ομάδα «Fresh Target Theatre Ensemble», κάποιες παλιές καρβάνες της δουλειάς έχουν επίσης μοιραστεί μαζί του τη δόξα της «επιτυχημένης πρωτοποριακής παράστασης». Ένα από τα «Βραβεία Θεάτρου ΘΟΚ» για τη διετία 2009-2011, εκείνο της «Ερμηνείας Καλύτερου Ανδρικού Ρόλου», απονεμήθηκε στον Αντώνη Κατσαρή για την ερμηνεία του στην παράσταση «Η νέα τάξη πραγμάτων», που ήταν μια συρραφή τριών μονόπρακτων του νομπελίστα Χάρολντ Πίντερ σε μετάφραση του Ερρίκου Μπελιέ. Θέατρο, κινηματογράφος, εικαστικές τέχνες και οι θεατές να ακολουθούν σε συγκοινωνούντες χώρους τους π-

που υπάρχει ο μονόλογος της Μαργαρίτας που λέει ότι είναι φυλακισμένη μέσα στην Κύπρο: «...θα προτιμούσα τη ζεστασιά του ήλιου χωρίς τον ήλιο, θ' αποζητούσα μια θάλασσα που δεν απογυμνώνει, ένα μαβί χωρίς φωνή...», άρχισε να επενεργεί μέσα μου όλο και περισσότερο. Ο υπαρξιακός μονόλογος της Μαργαρίτας με στο ποίημα. Μετά άρχισα να κάνω κάτι σχεδιάσματα για μια αφαιρετική παράσταση, αλλά ύστερα από κάποιους μήνες, αφού είδα ότι η προσπάθεια αυτή δεν «πήγαινε» πουθενά, το άφησα και σταμάτησα να ασχολούμαι για περίπου ένα χρόνο. Μετά άκουσα για την υπόθεση των Όραμα και είπα, αντί να υπάρχουν δύο κυρίες το '54 όπως στο ποίημα, να τις αντικαταστήσουμε με ένα ζευγάρι Άγγλων το 2004. Γιατί ο διάλογος στο ποίημα ήταν μεταξύ δύο Αγγλίδων αποίκων του νησιού το 1954. Είπα λοιπόν να χρησιμοποιήσουμε κάποια πράγματα από την πλοκή της υπόθεσης των Όραμα και το πνεύμα του ποιήματος. Δηλαδή, ένας από τους χαρακτήρες του ποιήματος νιώθει εγκλωβισμένος και φυλακισμένος στην Κύπρο, ενώ ο άλλος βλέπει την Κύπρο σαν τουρίστας. Τον ενδιαφέρει δηλαδή μόνο ο ήλιος, η θάλασσα, το καλοκαίρι, η γραφικότητα του νησιού κ.λπ. Άρα έπασα το πνεύμα του ποιήματος και κάποια στοιχεία πλοκής των Όραμα και άρχισα να κτίζω το έργο πάνω σε αυτούς τους δύο πυλώνες.

— Γιατί το έγραψες στην αγγλική γλώσσα;

— Επειδή οι χαρακτήρες είναι οι ίδιοι Άγγλοι και επειδή είχα τη δυνατότητα να γράψω στα αγγλικά, ήθελα να μιλήσουν στη γλώσσα τους. Χρησιμοποίησα επίσης κάποιους αγγλικούς ιδιοματισμούς, οι οποίοι θα «έχαναν» από τυχόν μετάφραση στα ελληνικά. Μια μετάφραση δεν μπορεί να μεταφέρει ποτέ το 100% της αυθεντικής γλώσσας. Ο πρώτος λόγος που το έκανα ήταν για να φτάσω πιο κοντά στους χαρακτήρες την ώρα που το έγραφα, ο δεύτερος ήταν για να περιορίσω τον ίδιο τον εαυτό μου και να μην ξεφεύγω σε πράγματα που ενδεχομένως τα ελληνικά να με άφηναν να μεταφέρει ποτέ το 100% της αυθεντικής γλώσσας. Ο πρώτος λόγος που το έκανα ήταν για να φτάσω πιο κοντά στους χαρακτήρες την ώρα που το έγραφα, ο δεύτερος ήταν για να περιορίσω τον ίδιο τον εαυτό μου και να μην ξεφεύγω σε πράγματα που ενδεχομένως τα ελληνικά να με άφηναν να μεταφέρει ποτέ το 100% της αυθεντικής γλώσσας. Ο πρώτος λόγος που το έκανα ήταν για να φτάσω πιο κοντά στους χαρακτήρες την ώρα που το έγραφα, ο δεύτερος ήταν για να περιορίσω τον ίδιο τον εαυτό μου και να μην ξεφεύγω σε πράγματα που ενδεχομένως τα ελληνικά να με άφηναν να μεταφέρει ποτέ το 100% της αυθεντικής γλώσσας.

— Έτσι έχει και τη δυνατότητα να ταξιδέψει, ας πούμε, στην Αγγλία;

— Ναι, βέβαια θα το ήθελα. Το πρώτο βήμα είναι η παράσταση στο φεστιβάλ «Κύπρια 2012» και το δεύτερο είναι να προσπαθήσουμε το με ταφέρουμε έξω.

info

«A Slight Risk»
 Η παράσταση είναι αγγλόφωνη, θα έχει υπέρτιτλους στα ελληνικά και παρουσιάζεται στο πλαίσιο του Διεθνούς Φεστιβάλ Κύπρια 2012. Πρωταγωνίστρια της παράστασης είναι η Mae Brogan και όχι η Angela Walsh όπως εκ παραδρομής γράφτηκε σε ρεπορτάζ του «The K magazine» που κυκλοφόρησε την περασμένη Κυριακή. Παραστάσεις: Τετάρτη 3 και Πέμπτη 4 Οκτωβρίου, ώρα 8:30 μ.μ., στο Σκαλί Αγλαντζιάς, Λευκωσία. Πληρ. 22462233

«Εκτός από λεφτά, ο κόσμος καλείται να δώσει ιδέες, για να χτίσουμε πάνω σ' αυτές και να τις παρουσιάσουμε. Έτσι σιγά-σιγά θα φέρουμε κι άλλο κόσμο μέσα στο θέατρο, αφού θα φτιάχνουμε πράγματα που θα θέλουν οι ίδιοι να δουν».

Οι χορηγοί, η υπνωτισμένη τέχνη και η συνήθεια της εναντίωσης

— Πώς χρηματοδοτείται ένα τέτοιο εγχείρημα;

— Το φεστιβάλ «Κύπρια» σου δίνει ένα ποσοστό των χρημάτων που ζητάς και το υπόλοιπο πρέπει να το βρεις εσύ, από χορηγούς δικούς σου ή από εισιτήρια που θα πουλήσεις εσύ. Ο προϋπολογισμός του συγκεκριμένου έργου είναι πεισμένος και μάλιστα επίτηδες. Έκανα την αίτηση χωρίς να «φρουσκώω» οτιδήποτε, γιατί ήθελα το έργο να ανεβεί στη σκηνή οπωσδήποτε. Δεν ήθελα να κερδίσω λεφτά. Βέβαια ούτε θέλω να χάσω λεφτά. Δεν είμαι ο καλλιτέχνης που δεν τον νοιάζει τίποτα. Επιπλέον, πρώτη φορά χρησιμοποίησα την πλατφόρμα της χρηματοδότησης από το κοινό μέσω του διαδικτύου, και ο λόγος απλά της εκστρατείας ήταν γιατί ήθελα να δοκιμάσουμε τη λειτουργία του κοινού ως εν μέρει χορηγού της παράστασης.

— Τι αποτελέσματα είχατε;

— Σχετικά καλά, αφού ήταν και η πρώτη φορά, αν και ήταν μικρό το ποσοστό των εκδόσεων που κάλυψε, γύρω στο 5%. Επειδή είναι ένα θέμα γνωστό, που αφορά τον κόσμο στη χώρα μας, θεωρήσαμε πως ήταν καλό να εμπλακεί και ο ίδιος ο κόσμος. Ήταν μια δοκιμή για τα επόμενα θέματα που μπορεί να ετοιμάσουμε. Δηλαδή να εμπλέξουμε ακόμη πιο πολύ τον κόσμο, όχι μόνο από την πλευρά της χρηματοδότησης, αλλά ίσως αυτό να επεκταθεί και στο να ρωτήσουμε τον κόσμο τι θέμα θα τον ενδιέφερε να δει στο θέατρο, που να έχει σχέση με την κοινωνία στην οποία ζούμε. Εκτός από λεφτά, ο κόσμος μπορεί να δώσει ιδέες, να χτί-

σουμε πάνω σ' αυτές και να τις παρουσιάσουμε. Έτσι σιγά-σιγά θα φέρουμε κι άλλο κόσμο μέσα στο θέατρο, αφού θα φτιάχνουμε πράγματα που θα θέλουν οι ίδιοι να δουν.

— Ποια είναι η αναπόκριση του κοινού στον δικό σας τρόπο προέγχισης της θεατρικής πράξης;

— Η μέχρι τώρα υποδοχή των προτάσεών μας είναι ικανοποιητική. Νομίζω ότι μπορούμε να προσπαθήσουμε να κάνουμε πράγματα αντίθετα ενός επιπέδου το οποίο μπορεί να βρει κάποιος σε άλλες χώρες. Τουλάχιστον πρέπει να πιστεύουμε ότι μπορούμε ή ότι είμαστε στον δρόμο. Δεν πρέπει να υποτιμούμε συνέχεια τον εαυτό μας, δεν πρέπει να τον κλείνουμε. Να ελπίζουμε στο επόμενο βήμα. Όπως είπε και ο Samuel Beckett: «Fail, fail again, fail better», δηλαδή: «να αποτύχεις, να αποτύχεις ξανά, να αποτύχεις καλύτερα». Και να έχεις ένα στόχο, ο οποίος, όσον αφορά εμένα και την ομάδα μου, δεν είναι να είναι απλά μια καλή παράσταση για τα «κυπριακά δεδομένα» —έκφραση που με ενοχλεί γιατί θεωρώ ότι μας εγκλωβίζει και μας φρενάρει δημιουργικά—, αλλά το να κάνουμε καλές παραστάσεις ανεξαρτήτως δεδομένων και χωρών. Όσον αφορά το κοινό, ένας από τους στόχους της ομάδας είναι να αποτελεί το θέμα που βλέπουν μια εμπειρία για τους ίδιους αντί μια παθητική θέαση.

— Τι γίνεται τώρα με τον προβληματισμό του καλλιτέχνη-δημιουργού σε σχέση με αυτά που συμβαίνουν γύρω μας; Νομίζω τίθεται και ένα θέμα επιβίωσης του ανθρώπου που ασχολείται με την τέχνη.

— Ναι, υπάρχει ένα θέμα επιβίωσης. Εγώ δεν είμαι από τους ανθρώπους που λένε ότι η κρίση βοηθάει τις τέχνες. Η θέση ότι στην κρίση ανθίζουν οι τέχνες, θεωρώ ότι μπορεί να ισχύει, μπορεί και να μην ισχύει. Αλλά δεν «πιπιλώ» αυτή την καρμέλα. Άλλωστε, σε όλη την ιστορία, η επιβίωση των καλλιτεχνών και της τέχνης βασιζόταν σε χορηγούς, σε ευεργέτες και σε προστάτες. Σε εκείνο που μπορεί να βοηθήσει η κρίση είναι να βρούμε πιο ευφάνταστους τρόπους να δημιουργούμε πράγματα που να μη χρειάζονται πολλά λεφτά. Άρα, στο να επικεντρωθούμε σε πιο ουσιαστικές διαδικασίες, πιο ανθρώπινες. Και όσον αφορά τους ίδιους τους καλλιτέχνες, ίσως η κρίση βοηθήσει στο να «προσγειωθούμε» λίγο. Άνθισε τόσο πολύ η τέχνη, ασχολήθηκαν τόσο πολλά άτομα, έγιναν τόσες πολλές εκθέσεις, τόσα πολλά ακριβά πράγματα βρήκανε αγοραστές. Είναι ευκαιρία να επανέλθουμε σ' έναν πιο φυσιολογικό ρυθμό.

— Κάποιοι μίλησαν και για πλήρη επικράτηση της «κρατικοδιατηρ» τέχνης.

— Δεν μπορείς να βγάλεις από την εξίσωση τους χορηγούς, είτε αυτό είναι το κράτος, είτε κάποιος πλούσιος προστάτης της τέχνης. Πάντα υπήρχαν αυτά τα άτομα ή αυτοί οι θεσμοί. Το θέμα είναι ότι τώρα δεν μπορούμε να βασίζομαστε μόνο πάνω στο κράτος, πρέπει «συν κράτος και χείρα κίνει». Πρέπει να βρούμε και εναλλακτικές μεθόδους χρηματοδότησης ή ανταλλαγής υπηρεσιών για να συνεχίσουμε να κάνουμε πράγματα.

— Σε προβληματίσει καθόλου το γεγονός ότι δεν κατάφερε η τέχνη να προετοιμάσει τον κόσμο για τα σημερινά ενδεχόμενα ή ακόμα και να τα αποτρέψει;

— Το μεγάλο ερώτημα είναι, μήπως και οι άνθρωποι της τέχνης πάσχησαν και οι ίδιοι σε αυτή την παγίδα; Μήπως υπνωτίστηκαν και αυτοί από το περιβάλλον; Μήπως είπαν «εντάξει, δεν είναι μεγάλος κίνδυνος»; Και δεν μιλάμε για όλους. Γιατί σίγουρα κάποιοι μιλούσαν προειδοποιώντας και συνεχίζουν να μιλούν. Επίσης, νομίζω ότι έγινε και κάτι άλλο, που το είχε επισημάνει σε μια συνέντευξή του ο Σαββόπουλος και μου έκανε εντύπωση. Μιλώντας για την Ελλάδα, είπε ότι οι «ανήσυχοι» καλλιτέχνες παίρνανε θέση συνεχώς ενάντια σε κάτι, είτε αυτό ήταν μια κατεστημένη κατάσταση που δεν τους άρεσε, είτε το κράτος κ.λπ. Πάντα απέναντι σε κάτι. Όταν αυτό γίνεται συνέχεια, συμβαίνουν δύο πράγματα: το πρώτο είναι ότι εκείνοι στους οποίους θέλεις να απευθυνθείς συνθηκών να σε ακούει να καταγγέλλεις και να διαμαρτυρείσαι και δεν δίνουν σημασία, και το δεύτερο είναι ότι, αν βλέπεις συνέχεια απέναντί σου αυτό που σε ενοχλεί, κάποια στιγμή σε σταματάει από το να μπορείς να δεις μέσα σου. Εγώ είμαι σε μια φάση που προσπαθώ πλέον πρώτα να βλέπω μέσα μου για να βγάλω κάτι έξω, αντί να στέκομαι απέναντι σε κάτι και απλώς να κριτικάρω ή να εναντιώνομαι. Και αυτή η παράσταση, το «A Slight Risk», θεωρώ ότι είναι η αρχή αυτού του ταξιδιού μέχρι να αλλάξω κι εγώ.

ΕΠΙΣΗΣ / Του ΚΩΣΤΑΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

Το μη χείρον βέλτιστον του μαζοχισμού

Στον Τίτο Μάκκιο Πλαύτο (251-184 π.Χ.), κωμικό ποιητή της αρχαίας Ρώμης, αποδίδεται η μεταφρασμένη στα αρχαία ελληνικά ρήση «Δυσίον κακίον προκειμένον, το μη χείρον βέλτιστον», δηλαδή «μικρότερο στην επιλογή μεταξύ δύο κακών, τότε το λιγότερο κακό είναι το καλύτερο». Συγγνώμη, αλλά υπάρχει κανείς λογικός άνθρωπος που να διαφωνεί με αυτό σε δύο κακές λύσεις και επιπλέον διάλεξε την περισσότερο κακή; Βέβαια, η επιλογή προϋποθέτει τη γνώση του ποιο είναι το «μη χείρον», δηλαδή το λιγότερο κακό. Αυτό ακριβώς πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο διευρυμέ-

νης και όχι μυωπικής «ορθόδοξης» επιστημονικής έρευνας και τεκμηρίωσης. Το μοντέλο μελέτης είναι δίπλα μας και εξελίσσονται στην Ελλάδα, την Πορτογαλία, την Ιρλανδία, την Ισπανία, την Ιταλία και σε λίγο και στη Γαλλία. Με αφορμή την κυκλοφορία του βιβλίου του οικονομικού συντάκτη της «Κ» των Αθηνών κ. Γιάννη Παπαδογιάννη, «Η άνοδος και η πτώση του Homo Economicus», του οποίου τον πρόλογο συνέγραψε και το παρουσίασε στο κοινό ο νυν υπουργός Οικονομικών της Ελλάδας, καθηγητής Γιάννης Στουρνάρας, ας τονίσουμε το γενικό συμπέρασμά του: Με βάση τα ευρήματα επιστημονικών όπως η Νευροεπιστήμη, η Ανθρωπολογία, η Κοινωνιολογία κ.ά., ο άνθρωπος δεν επιλέγει την οικονομική

του δράση με απόλυτη ορθολογικότητα (λόγω π.χ. απληστίας, φόβου, εμμονών κ.λπ.), όπως προϋποθέτει ο «ορθόδοξος» οικονομική επιστήμη. Οπότε, ούτε οι «αγορές» των μη ορθολογικών ανθρώπων συμπεριφέρονται ορθολογικά, και ως μη ορθολογικές «δεν επιτρέπεται να υπαγορεύουν την οικονομική πολιτική» στις κοινωνίες. Τρανή απόδειξη η αποτυχία της «ορθόδοξης» οικονομικής επιστήμης να προβλέψει την τραγωδία του 2007 που ξεκίνησε από τις ΗΠΑ και μας οδήγησε στο σημερινό χάλι, με τη συνδρομή των αυτοεκληρούμενων αρνητικών προφητειών των περιφημων «οίκων αξιολόγησης» και τις συνεχιζόμενες λανθασμένες οικονομικά και σκληρές εφαρμογές μέτρων λιτότητας, σε συνθήκες όπου η ίδια η θε-

ωρία του καπιταλισμού (Κέινς) συστήνει κρατικές επενδύσεις και παράλληλη αναδιάρθρωση παραγωγικής στόχευσης. Αυτό τα λέει όλα. Όχι μόνο δεν υπάρχει, αλλά δεν πρέπει να υπάρχει ένα μονοδιάστατο «έτσι είναι, τι να κάνουμε...». Ούτε οι επιστήμονες οικονομολόγοι δικαιούνται να παθιάζονται με μονολιθικές επιλογές χωρίς να εξετάζουν παραπάνω όλα τα σενάρια επιλογών και τους πιθανούς συνδυασμούς οικονομικών εργαλείων, σε συνάρτηση με την ψυχολογία των πολιτών και τις παραδόσεις ενός τόπου. Π.χ. σωστότατος ο κ. Μάκκιο Κεραυνός που δήλωσε ότι στην Κύπρο δεν πετάμε οικογένειες και επαγγελματίες στον δρόμο επειδή καθυστερήσαν μερικές δόσεις στις

τράπεζες. Πόσο μάλλον όταν δεν έχουν εισόδημα και τους γδέρνουν οι φόροι λόγω των βλακωδέστατων οικονομικών επιλογών των ιδίων των τραπεζών. Αλλά πολύ μεγαλύτερο λάθος κάνουν οι πολιτικοί, όταν, ενώ εις εξ αυτών την ευκαιρία βλέπουν ότι μόνο μια επιλογή υπάρχει και το μόνο που μένει είναι να την διαπραγματευτούμε. Ε, πού είναι η λογική σε μια τέτοια αυτοκαταδίκη; Γιατί να διαπραγματευτείς μαζί σου ο δανειστής όταν του ξεκαθαρίζεις ότι είναι η μοναδική σου επιλογή; Θα βάλε τους όρους του ξεπουπουλιέματος, κι εσύ χοροπλάτα και κακάριζε όσο θέλεις.

ΕΒΔΟΜΑΔΑ	ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ	ΒΙΒΛΙΟ	ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ	ΜΟΔΑ
----------	------------	--------	-----------	-----------	-----------	------

«Το θέατρο είναι κυρίως πολιτικό»

Ο σκηνοθέτης Αιμίλιος Χαραλαμπίδης αναλύει το θεατρικό έργο «Πιτσιμπούργκο» της Σώτης Τριανταφύλλου που ανεβαίνει στο Σατιρικό

Συνέντευξη στον **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΑΗ**

Επικεντρωμένο στο επίκαιρο θέμα της μετανάστευσης είναι το έργο «Πιτσιμπούργκο», το οποίο ανεβαίνει στη σκηνή του Σατιρικού Θεάτρου από τις 6 έως και τις 14 Οκτωβρίου, σε σκηνοθεσία του Αιμίλιου Χαραλαμπίδη. Μιλώντας στην «Κ», ο σκηνοθέτης αναφέρεται στα βαθύτερα νοήματα του έργου, στη σημασία του θεάτρου στη σύγχρονη εποχή, αλλά και στις συνέπειες της μετανάστευσης στις σύγχρονες κοινωνίες.

— Ποιο είναι το θέμα που πραγματεύεται το έργο;

— Βρισκόμαστε κατ' αρχάς στην περίοδο αμέσως μετά την απελευθέρωση της Χίου από τους Τούρκους, κάπου στα 1913 και 1914. Το «Πιτσιμπούργκο» της Σώτης Τριανταφύλλου είναι μια σειρά επιστολών μεταξύ

Η βασική θεματική του έργου είναι η μετανάστευση, που στις μέρες μας είναι πάρα πολύ επίκαιρη.

“ Έχουμε να κάνουμε με δεκατρείς μονολόγους, οι οποίοι είναι γραμμένοι στο χιώτικο ιδίωμα, που κάνει έτσι την προσπάθειά μας ακόμη πιο δύσκολη, αλλά παραμένει γοπητευτικό, ακόμη και τώρα, μετά από τόσες δοκιμές

του Δημοστένη και της Ελέγκως. Ο Δημοστένης είναι ένας από τους πρώτους Έλληνες μετανάστες που προσπαθεί να χτίσει την ύπαιθρο στην Αμερική, στο Πιτσιμπούργκο (από εδώ και ο τίτλος), και στη συνέχεια να φέρει κοντά του και τη γυναίκα του, που περιμένει καρτερικά την πρόσκληση με το εισιτήριο. Άρα η βασική θεματική του έργου είναι η μετανάστευση, που στις μέρες μας είναι πάρα πολύ επίκαιρη.

— Άρα η επιλογή του συγκεκριμένου έργου γίνεται συνειδητά...

— Σαφώς, θεωρώ ότι το θέατρο είναι κυρίως πολιτικό, γιατί εξάλλου να υπάρχει; Στις μέρες μας, με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα ο άνθρωπος (κοινωνικά, ηθικά και οικονομικά), το θέατρο, παρά τις δυσκολίες που φέρει μαζί της μια ανεξάρ-

τητη παραγωγή όπως αυτή, θα πρέπει να στέκει και να υπενθυμίζει τον λόγο ύπαρξής του, να βροντοφωνάζει—θα έλεγα—στο κοινό αλλά και σε ολόκληρη την κοινωνία την αλήθεια, να καταδεικνύει τα τρωτά της και να προτείνει λύσεις. Εξάλλου, η παραγωγή του «Πιτσιμπούργκο» μπορεί να θεωρηθεί ως το δεύτερο μέρος της ενασχόλησής μας με τις ίδιες θεματολογίες, αυτές δηλαδή του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, που δημιουργούνται από το φαινόμενο της μετανάστευσης. Το πρώτο μέρος έγινε πριν από τέσσερα χρόνια με την παραγωγή της παράστασης «Βρομιά» του Αυστριακού συγγραφέα Robert Schneider, που παρουσίαζε τη ζωή ενός παράνομου Άραβα μετανάστη σε μια ευρωπαϊκή χώρα. Τώρα έχουμε μια άλλη περίπτωση, αυτή δηλαδή που ο με-

τανάστης, ο ξένος, είναι ένας από εμάς, ένας δικός μας. Το θέμα αυτό αφορά δυστυχώς πια όλους μας, αφού χώρες που παλαιότερα υποδέχονταν μετανάστες, τώρα ανεβάζουν όλο και περισσότερο τους αριθμούς ανθρώπων που αναγκαστικά μεταναστεύουν, αλλάζοντας έτσι τις παραδοσιακές ισορροπίες.

— Τι θέλετε να πετύχετε με αυτή την παράσταση;

— Αρχικά να πω ότι το έργο δεν έχει θεατρική μορφή. Πρόκειται, όπως προανέφερα, για μια ανταλλαγή επιστολών. Συγκεκριμένα δεκατρείς. Έχουμε να κάνουμε με δεκατρείς μονολόγους, οι οποίοι είναι γραμμένοι στο χιώτικο ιδίωμα, που κάνει έτσι την προσπάθειά μας ακόμη πιο δύσκολη, αλλά παραμένει γοπητευτικό, ακόμη

και τώρα, μετά από τόσες δοκιμές. Επειδή το έργο δεν είναι θεατρικό, έπρεπε να ανακαλύψουμε τους τρόπους για να σπάσουμε την αφηγηματικότητα και να του δώσουμε την απαιτούμενη δραματικότητα. Οι χαρακτήρες εξελίσσονται με το πέρασμα του χρόνου, μέσα στον δικό του κόσμο ο καθένας. Ο μετανάστης, ο ξένος στον ξένο τόπο, περνά μια διαδικασία αναδημιουργίας του, ξαναγεννιέται, είναι έτοιμος να δεχτεί όλους τους νεωτερισμούς και να τους υιοθετήσει. Η σύζυγος περιμένει υπομονετικά, κάποτε δείχνει την έντασή της, κάποτε είναι γεμάτη νοσταλγία και αγάπη, είναι όμως πάντα μακριά. Οι χαρακτήρες αντιδρούν, πάντα με μια χρονική διαφορά, στα όσα συμβαίνουν στον αντίστοιχο παραλήπτη των επιστολών. Είναι ταυτόχρο-

info
Η πρεμιέρα του έργου θα δοθεί το Σάββατο 6 Οκτωβρίου 2012 και τελεί υπό την αιγίδα του αναπληρωτή κυβερνητικού εκπροσώπου, κ. Χρίστου Χριστοφίδη. Την παράσταση στηρίζουν το Υπουργείο Εσωτερικών, ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου, το Πανεπιστήμιο Frederick, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και η ΑΤΗΚ. Οι παραστάσεις θα δίνονται καθημερινά από τις 6 μέχρι και τις 14 Οκτωβρίου 2012 στο Υπόγειο του Σατιρικού Θεάτρου, στις 8.30 μ.μ. στη Λευκωσία. Η παράσταση θα περιοδεύσει σε Λεμεσό και Πάφο.

να και μια άσκηση πρεμίας και ενός άλλου ρυθμού, ξένου για εμάς, που κατακλύζομαστε ακατάπαυστα από πληροφορίες και ερεθίσματα. Το ζήτημα του χρόνου κατέχει κεντρική θέση στην προσέγγιση της παράστασής μας. Πώς διαχειρίζεται κανείς το κενό διάστημα χρόνου μέχρι να φτάσει η επόμενη επιστολή; Είναι αβυσσάκι το συναίσθημα, γι' αυτό και οι επιστολές είναι φορτισμένες συναισθηματικά, είναι ο μοναδικός τρόπος επικοινωνίας των δύο χαρακτήρων, οι οποίοι μονολογούν, υπαγορεύουν τις επιστολές τους, σκέφτονται, κάνουν συνειρμούς παράλογους μερικές φορές, αστειεύονται, φοβούνται, δεν ζουν το τώρα, αλλά ζουν μόνο για τη στιγμή της συνάντησής τους.

— Επειδή χρησιμοποιείτε το πρώτο πρόσωπο πληθυντικού, ποιο συνεργαστήκατε για την παράσταση αυτή;

— Λοιπόν, ο Λευτέρης Σαλωμίδης και η Τζωρτζίνα Τάτσι υποδύονται τους ρόλους του ζευγαριού, του Δημοστένη και της Ελέγκως. Ο Αντώνης Κατοσαρής υποδύεται τον θείο της Ελέγκως και ο Χρίστος Κωνσταντινίδης ανέλαβε μια σειρά από πέντε μικρούς αλλά καθοριστικές σημασίας για το έργο ρόλους, όπως και τον ρόλο του βοηθού σκηνοθέτη. Οι ηθοποιοί αποτελούν ένα καλό μείγμα ηλικιών και εμπειριών, που έχει πολύ καλό αποτέλεσμα στη σκηνή. Μουσική θα παίξει ζωντανά στη σκηνή ο Δημήτρης Μπρέντας. Σχεδιασμό φωτισμού και video κάνουν ο Γιώργος Ιωάννου και ο Ευριπίδης Δίκαιος, σκηνικά η Μαρία Βασιλειάδου, κοστούμια η Ελένη Τζιρκαλλή, κίνηση η Dany Emelia Celnar και σχεδιασμό προγράμματος και αφίσας η Χριστίνα Καραγιάννη.

Ανανέωση

ΣΠΙΤΙΑ ■ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ■ ΑΓΟΡΑ ■ DESIGN ■ ΤΑΞΙΔΙΑ ■ LIFESTYLE

Με τη ματιά ενός αρχιτέκτονα

Τα πάντα για το παιδικό υπνοδωμάτιο

Στις Αθήνες
 Ταπεινά υλικά, ωραίες γεύσεις

Livingetc
 www.livingetc.com.cy

Στα περίπτερα και στο iTunes AppStore - Livingetc Cy

ΕΒΔΟΜΑΔΑ	ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ	ΒΙΒΛΙΟ	ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ	ΜΟΔΑ
----------	------------	--------	-----------	-----------	-----------	------

Μεσογειακός βυθός

Ο ζωγράφος και σκηνοθέτης Τάσος Αλαμάνος εκθέτει την τελευταία του δουλειά στη Λεμεσό

Συνέντευξη στον
ΚΩΣΤΑΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟ

Είναι γνωστό ότι για τους περισσότερους εικαστικούς το πιο δύσκολο πράγμα που μπορεί να τους ζητηθεί είναι το να προσπαθήσουν να εξηγήσουν το περιεχόμενο της δουλειάς τους. Προτιμούν, και πολύ καλά κάνουν, να αφήνουν τον θεατή να έχει την απόλαυση της προσωπικής υποκειμενικής προσέγγισης του έργου τους, δίνοντάς του απλές νύξεις για το ταξίδι της φαντασίας. Ο Κερκυραίος εικαστικός δημιουργός και σκηνοθέτης Τάσος Αλαμάνος, ο οποίος τις επόμενες μέρες εκθέτει την δουλειά του στη Λεμεσό υπό τον τίτλο «Μεσογειακός βυθός», επιλέγει την ποιητική προσέγγιση για να ερμηνεύσει με λέξεις τις χρωματικές αναδύσεις από τη θάλασσα των συναισθημάτων του.

—Τι υπονοεί ο τίτλος της έκθεσής σας;

—Νομίζω πως αν βουτήξει κανείς εντός του πυθμένα του ασυνείδητου μπορεί να βρει διάφορα κοράλλια χρωματιστά, όπως τον πυθμένα της θάλασσας. Εγώ βρήκα χρωματιστές φόρμες. Τις έβαλα επάνω στον καμβά για να ανασύρω τον ωκεανό εντός μας, μήπως αυτός μας αναδειξει κάποια εσωτερικά βάθη, χωρίς βέβαια να μπορούμε να τα εξηγήσουμε σε πληρότητα.

—Υπάρχει στα έργα σου κάτι που εσύ θεωρείς κεντρικό πυρήνα αγωνίας σε σχέση με τα πράγματα που βλέπεις τριγύρω σου;

—Όχι, δεν ξεκινάω από καμιά αγωνία τριγύρω μου, ούτε υπάρχει πολιτική αγωνία μέσα στο έργο μου. Ούτε νιώθω αγωνία όταν ξεκινάω να δουλεύω επάνω στο τελάρο, διότι εγώ δεν δουλεύω με σχέδιο. «Βαράω» έτσι το πινέλο και αν προκύψει κάτι που με εκφράζει και μου αρέσει έχει καλώς, αλλιώς το πετάω και βάζω άλλο μπροστά. Μία, αν θέλεις να την πούμε έτσι, αγωνία υπάρχει στο να διερευνήσω ή να διεκυστώ όσο περισσότερο γίνεται στα βαθιά νερά, εκεί δηλαδή που

«Η διείσδυση στο εσωτερικό τραχύ άγνωστο δημιουργεί πλούτο χρωμάτων και ανεξήγητες φόρμες».

η εικόνα χάνεται, που δεν είναι μια συγκεκριμένη και γίνεται abstract (αφηρημένη) για να δώ τι κόσμος είναι τούτος. Στην αρχή η εικόνα που ζωγραφίζα ήταν συγκεκριμένη, σιγά-σιγά με τα χρόνια όσο βάραινε προς τα μέσα κανόταν το συγκεκριμένο και πήγαινα μέσα σ' έναν abstract (αφηρημένο) κόσμο, ο οποίος όμως έχει σύσταση, έχει

info

Εγκαίνια την Παρασκευή 5 Οκτωβρίου στις 8:00 μ.μ. και διάρκεια μέχρι Τετάρτη, 17 Οκτωβρίου στη «Thiseas Art Gallery», Θεσέως 9, Λεμεσός. Πληρ. 25745036 και 99674243.

μία δομή. Δεν ζωγραφίζω το πράγμα αλλά την ιδέα του, κατά τον Πλάτωνα. Άρα, εγώ πήγα εκεί μέσα στον βυθό, στο άγνωστο δηλαδή, για να δω αν υπάρχει κάποια σύσταση εκείνου του κόσμου, και είδα ότι έχει δομή. Αυτό το ζωγραφίζω με τα χρώματα που μου δίνονται εκείνη την ώρα λες και είμαι σε ύπνωση. Βάφεις και δεν ξέρεις ακριβώς τι, δεν έχεις μακέτα, είναι σαν ένα ταξίδι στο άγνωστο, σαν μια κατάδυση.

—Η σκηνοθετική λειτουργία σου έχει σχέση με τον εικαστικό χαρακτήρα σου;

—Ο κινηματογράφος δουλεύει σε άλλο επίπεδο, που δεν μπορεί να καταστεί αφηρημένο. Εκεί ασχολείται με την κοινωνία. Εκεί ασχολούμαι με ένα κοινωνικό πράγμα που είναι και πολιτικό ταυτόχρονα.

—Ετοιμάζεις κάποια ταινία αυτή την εποχή;

—Βεβαίως, ονομάζεται «Cargo». Είναι η ιστορία ενός ανθρώπου που ήρθε εξόριστος από την Αργεντινή και τον ονομάζουν Πιέδρο Σολεδάδ, είναι από αρχοντική οικογένεια, έχει μια κόρη η οποία είναι πόρνη στην Αθήνα και η μητέρα της είναι Ελληνίδα. Διαλυμένη οικογένεια, ο Πιέδρο λείπει, τον ψάχνουν όλοι και δεν μπορούν να τον βρουν, η μάνα είναι τρελή και είναι σ' ένα εργοστάσιο παραγωγής ελαίου παλιού τύπου στην Κέρκυρα —που είναι αδιανόητο τεκτόρ— και η κόρη στην Αθήνα κάνει πελοζοδόρμιο. Αυτή είναι περίπου η ιστορία.

Η πώση μιας εφημερίδας

TOM RAXMAN

Τίτλοι Τέλους

μετ.: Εριφύλη Μαρωνίτη
εκδ. Κέδρος, σελ. 380

Της **ΑΡΓΥΡΩΣ ΜΑΝΤΟΓΛΟΥ**

Η ιστορία μιας εφημερίδας, από την ίδρυσή της έως την τελευταία ημέρα της ζωής της, είναι το θέμα του πρώτου μυθιστορήματός του Τομ Ράχμαν, ο οποίος πριν καταπιαστεί με τη συγγραφή υπήρξε επί σειρά ετών ανταποκριτής του Associated Press στην Ινδία και στη Σρι Λάνκα. Η «προϋπηρεσία» του στη δημοσιογραφία είναι εμφανής τόσο στους αναγνωρισίμους χαρακτήρες όσο και στις καταστάσεις που αντιμετωπίζουν καθημερινά. Καθώς η εποχή του έντυπου λόγου υποχωρεί και η είδηση προσφέρεται πλέον δωρεάν στο Διαδίκτυο, η επιβίωση της εφημερίδας κρίνεται αβέβαιη, μαζί και το μέλλον του πολυπαθού προσωπικού της. Ο Ράχμαν συλλαμβάνει το ζοφερό πνεύμα των τελευταίων ημερών της έντυπης δημοσιογραφίας, τη συρρίκνωση και τις δοκιμασίες που υπεριστάνται οι άνθρωποι που την υπηρετούν, παράλληλα με την πτωτική πορεία της ιδιωτικής τους ζωής.

Με φόντο τα γραφεία μιας αγλόφωνης εφημερίδας με έδρα τη Ρώμη, σε ένα άχαρο γκριζό κτίριο, με φθαρμένες μοκέτες, χαλασμένους υπολογιστές, βρώμικους τοίχους, παρουσιάζονται οι έντεκα ιστορίες των εργαζομένων και μιας αναγνώστριας. Το κτίριο ζει και αναπνέει μαζί με τους συντάκτες, ρεπόρτερ, διορθωτές, κλητήρες, λογιστές, διευθυντές, στελέχη, οι οποίοι αφηγούνται την εμπειρία τους. Στην εξιστορήσή τους προβάλλουν οι αθέμιτοι τρόποι αντίληψης της ειδήσεως, ο φόβος, ο διαβρωτικός κυνισμός και οι εξαντλητικοί ρυθμοί.

Σε ξεχωριστά κεφάλαια με πλάγια γράμματα και εν είδει παράλληλης αφήγησης, μας δίδεται το ιστορικό της ίδρυσης της εφημερίδας από τον εκκεντρικό Αμερικανό Σάιρους Οτ, πενήντα χρόνια πριν, η διαδοχή των κληρονόμων, οι αλλαγές των διευθυντών, μέχρι τον τελευταίο κληρονόμο, τον Ολίβερ Οτ, μια καρικατούρα του «άπαγαυ» εκατομμυριούχου που επικοινωνεί μόνο με τον σκύλο του, δεν διαβάζει την εφημερίδα του

Ο Τομ Ράχμαν υπήρξε ανταποκριτής του Associated Press.

και αδιαφορεί για τη σωτηρία της. Ο Λόιντ, βετεράνος ανταποκριτής στο Παρίσι που βιώνει την οικονομική εξαθλίωση, θα στήσει μια απάτη για να πληρώσει το νοίκι. Ο Αρθούρ, που γράφει τις νεκρολογίες, θα δει τη ζωή του να αλλάζει μετά τη συνέντευξη με ένα από τα υποψήφια «θέματα» του.

Η Αμπεί, προϊσταμένη του λογιστηρίου με το παρτσουόκλι «Το Ταμείο», θα βρει ψήγματα ανθρωπιάς στο πρόσωπο του Ντέιβ, την απόλυση του οποίου έχει μόλις υπογράψει, ενώ η αναγνώστρια Ορνέλα βρίσκεται ακόμα στην εποχή του Ψυχρού Πολέμου καθώς δεν παραλείπει την ανάγνωση όλων των σελίδων με τη σειρά: «Όταν απέξω ήταν η δεκαετία του '90, εκείνη άρχιζε να γνωρίζει τον πρόεδρο Ρέιγκαν. Όταν τα αεροπλάνα χτύπησαν τους Δίδυμους Πύργους, εκείνη παρακολουθούσε την κατάρρευση της Σοβιετικής Ενωσης».

Και τέλος, η Κάθριν, η αυταρχική αρχισυντάκτρια, η οποία βιώνει τη συζυγική απάτη αλλά την παρακάμπτει γιατί δεν έχει χρόνο να ασχοληθεί: «Πότε έχουν οι άνθρωποι χρόνο να σκεφτούν»; αναρωτιέται η πολυάσχολη Κάθριν, αλλά δεν έχει χρόνο να απαντήσει.

Μετά την κατάρρευση της εφημερίδας, οι εργαζόμενοι θα έχουν άφθονο χρόνο για σκέψη, θα έχουν την ευκαιρία αυτοί οι αφοσιωμένοι κυνηγοί των ειδήσεων να κυνηγήσουν τον χαμένο τους εαυτό — τουλάχιστον όσοι δεν τον έχουν χάσει οριστικά.

Οι χαρακτήρες του Ράχμαν αποδίδονται με χιούμορ και επινόητικη κριτική, αποδομώντας τα στερεότυπα, δίνοντας έμφραση στην εσωτερική τους ζωή, σε εμμονές και αντιφάσεις.

διεθνές φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους κύπρου the international short film festival of cyprus

Θέατρο ΡΙΑΛΤΟ, Πλατεία Ηρώων
Λεμεσός, 77 77 77 45
Theatre Rialto, Heroes Square
Lemesos, 77 77 77 45

ελεύθερη είσοδος
free entrance

13-20 Οκτ/Oct 2012
www.isffc.com.cy

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΟΡΤΕΥΜΑΤΩΝ

ΘΕΑΤΡΟ **Rialto**
Πολιτιστική Προσωπική Συνεργασία: Τηλεοπτικός Όμιλος

CY 2012 EU

Χορηγός Βραβείου
Award Sponsor:

Συνεργασία
In Collaboration:

Υπό την αιγίδα
Under the auspices:

Στήριζον
Supported by:

Χορηγοί Επικοινωνίας
Media Sponsors:

ΕΒΔΟΜΑΔΑ	ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ	ΒΙΒΛΙΟ	ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ	ΜΟΔΑ
----------	------------	--------	-----------	-----------	-----------	------

Νέα ερωτήματα για τα μεταλλαγμένα

Σοβαρές βλάβες και όγκοι σε πειραματόζωα από καλαμπόκι, σύμφωνα με ερευνητές – Επικρίσεις από επιστήμονες για την έρευνα

Πόσο «ασφαλή» είναι τα μεταλλαγμένα για την ανθρώπινη υγεία; Ακρως ανησυχητικά είναι τα αποτελέσματα γαλλικής έρευνας που είδε πρόσφατα το φως της δημοσιότητας, η οποία μάλιστα είναι «συνέχεια» προηγούμενης έρευνας που οι ίδιοι επιστήμονες είχαν πραγματοποιήσει πριν από μερικά χρόνια. Όπως διαπίστωσαν οι Γάλλοι ερευνητές που εκπόνησαν την έρευνα τα πειραματόζωα (ποντίκια) που τρέφονταν καθημερινά με μεταλλαγμένο καλαμπόκι της εταιρείας Monsanto εμφάνισαν όγκους και σοβαρές βλάβες στα ζωτικά τους όργανα.

Ο Ζιλ Ερικ Σερραλνί και οι συνάδελφοί του στο Πανεπιστήμιο της Καν υποστηρίζουν ότι τα πειραματόζωα που διατρέφονταν με το μεταλλαγμένο καλαμπόκι NK603 της Monsanto ή έπιναν νερό το οποίο περιείχε συγκεντρώσεις του παρασιτοκτόνου Roundup, παρότι ήταν σε επίπεδα που χαρακτηρίζονται ασφαλή από τους αμερικανικούς ρυθμιστικούς φορείς, είχαν πολύ μικρότερο προσδόκιμο ζωής συγκριτικά με τα πειραματόζωα που διατρέφονταν με κανονική τροφή.

Ειδικότερα, τα τρωκτικά που τρέφονταν με τα μεταλλαγμένα εμφάνισαν όγκους στους μαστούς, αλλά και ππατική και νεφρική ανεπάρκεια. Το 50% των αρσενικών και το 70% των θηλυκών πειραματόζωων πέθαναν πρόωρα, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά στην ομάδα ελέγχου ήταν 30 και 20%. Η μελέτη δημοσιεύεται στην επιθεώρηση Food and Chemical Toxicology και παρουσιάστηκε σε συνέντευξη Τύπου στο Λονδίνο.

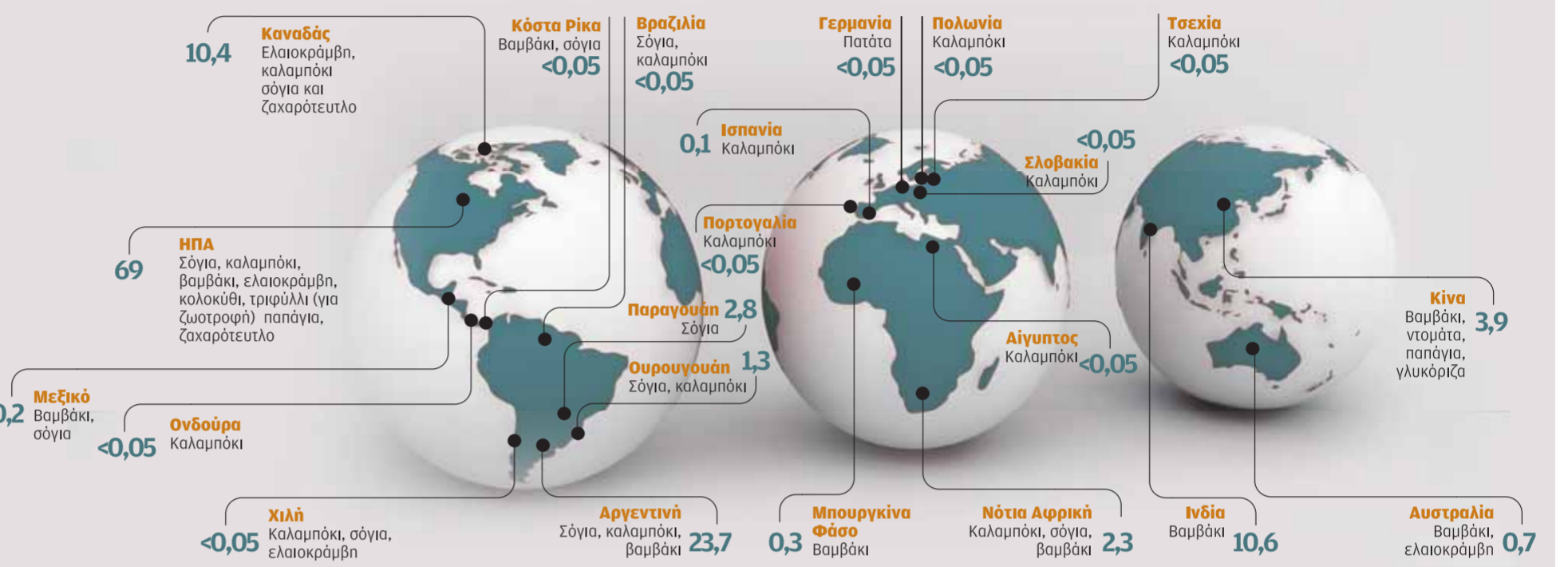
Τι λένε επιστήμονες

Αξίζει να σημειωθεί ότι, παρά τα εντυπωσιακά της ομολογούμενης συμπεράσματα και ενώ σίγουρα το αποτέλεσμα πρέπει να κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για την ασφάλεια όσων τελικά καταλήγουν στο

Εκτάσεις στις οποίες καλλιεργούνται μεταλλαγμένα παγκοσμίως

2011, σε εκατομμύρια εκτάρια*

*1 εκτάριο = 10 στρέμματα

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τοξικό υλικό στο τραπέζι μας

Η έρευνα των Γάλλων επιστημόνων θέτει για ακόμα μία φορά υπό το φως των προβλημάτων τους κινδύνους που φαίνεται ότι εγκυμονούν για την υγεία ανθρώπων και ζώων τα γενετικά μεταλλαγμένα προϊόντα. Την ίδια στιγμή, ωστόσο, μία αμερικανική εταιρεία ανακοίνωσε ότι πρόκειται να προωθήσει στην αγορά, εφόσον, φυσικά, τη δοθούν οι απαραίτητες άδειες, μία νέα ποικιλία μεταλλαγμένου αραβοσίτου. Στόχος της εταιρείας είναι να βοηθήσει τους Αμερικανούς αγρότες να αντιμετωπίσουν πιο αποτελεσματικά το ζιζανια που αντέκουν στα έως σήμερα ευρέως χρησιμοποιούμενα παρασιτοκτόνα.

τραπέζι της οικογένειας, η μελέτη γίνεται δεκτική με σκεπτικισμό από πολλούς επιστήμονες.

Ο Τομ Σάντερς, επικεφαλής του κέντρου έρευνας επιστημών διατροφής στο King's College του Λονδίνου, επισήμανε σε ηλεκτρονική του επιστολή ότι από την έρευνα των Γάλλων επιστημόνων απουσιάζουν σημαντικά στοιχεία τα οποία θα μπορούσαν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην αξιολόγηση του αποτελέσματος, όπως παραδείγματος χάριν ποια ήταν η ακριβής ποσότητα της τροφής των πειραματόζωων. Χαρακτηριστικά επισήμανε ο δρ Τομ Σάντερς «οι στατιστικές μέθοδοι που ακολουθήθηκαν είναι αντισυμβατικές».

Ταυτόχρονα, ο Μαρκ Τέστερ, καθηγητής

γενετικής φυτών του Πανεπιστημίου της Αδελαΐδας στην Αυστραλία, διερωτάται πώς τα συμπεράσματα της έρευνας των Γάλλων δεν εντοπίστηκαν σε προηγούμενες έρευνες. «Εάν οι συνθέσεις του συγκεκριμένου τύπου αραβοσίτου για την υγεία είναι αυτές που διαπιστώθηκαν στην έρευνα -γράφει σε ηλεκτρονική του επιστολή ο Αυστραλός επιστήμονας- γιατί άραγε οι Αμερικανοί δεν αποδεκάζονται; Η μακροζωία βελτιώνεται και το προσδόκιμο ζωής διαρκώς αυξάνεται».

Αδύνατη η αξιολόγηση

Ο Άλαν Μπούμπι, καθηγητής βιοχημείας και φαρμακολογίας στο Imperial College London, σε σκόλιό του αναφέρει ότι η μελέτη ήταν σχεδιασμένη κατά τρόπο ώστε να ει-

ναι πρακτικά αδύνατη η αξιολόγηση των συμπερασμάτων. «Δεν υπάρχει παραδείγματος χάριν καμία στατιστική ανάλυση των όγκων στους μαστούς που εμφανίστηκαν, που συχνά παρουσιάζονται και τυχαία», επισημάνει ο Βρετανός καθηγητής.

Παρά τον σκεπτικισμό της επιστημονικής κοινότητας η γαλλική κυβέρνηση μετά την ανακοίνωση των συμπερασμάτων ζήτησε από την Εθνική Υπηρεσία για την Ασφάλεια της Υγείας (παράρτημα της αντίστοιχης Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας) να πραγματοποιήσει τις απαιτούμενες μελέτες ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσον τα συμπεράσματα της έρευνας ευσταθούν. Στην περίπτωση που η απάντηση της υπηρεσίας είναι καταφατική, οι ευρωπαϊκές αρχές και οι αρμόδιοι φορείς

θα πρέπει να λάβουν άμεσα όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλίσουν την υγεία των Ευρωπαίων πολιτών. Ανάμεσα σε αυτά, ίσως να είναι και η άμεση επιβολή απαγόρευσης των εισαγωγών του συγκεκριμένου τύπου αραβοσίτου της Monsanto.

Δεν είναι η πρώτη φορά που πχούν τα τύμπανα του πολέμου κατά του βιομηχανικού κολοσσού και των μεταλλαγμένων. Η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια Τροφίμων όταν ενέκρινε την κυκλοφορία του προϊόντος το 2004 δεν είχε αποδεχθεί την ύπαρξη ικανών στοιχείων που να υποδεικνύουν ότι τα μεταλλαγμένα αποτελούν κίνδυνο για την υγεία. Όμως στην Ευρώπη φαίνεται ότι τα «μεταλλαγμένα δεν περνούν». Τι θα συμβεί στο μέλλον... Μένει να το δούμε.

Αριστερά: Φωτογραφίες των ποντικών που υποβλήθηκαν στο πείραμα. Δεξιά: Ακτιβιστές της Greenpeace απέκλεισαν την είσοδο του εργοστασίου της Monsanto στο Οξφρντ της Καλιφόρνιας.

Ποιο είναι το τροποποιημένο καλαμπόκι NK 603

Της ΤΑΝΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ

Το γενετικώς τροποποιημένο καλαμπόκι NK 603 της Monsanto έχει εγκριθεί για χρήση στα τρόφιμα και στις ζωτροφές και στην Ευρωπαϊκή Ένωση από το 2004, λαμβάνοντας άδεια κυκλοφορίας για 10 χρόνια. Το «δεύτερο» και ίσως γνωστότερο όνομα του προϊόντος, «round up ready», αποκαλύπτει και τη μαγική ιδιότητα που απέκτησε λόγω της γενετικής τροποποίησης που επέστη. Πρόκειται για μια ποικιλία ανθεκτική στο ζιζανιοκτόνο που περιέχει τη δραστική ουσία glyphosate, το οποίο επίσης παρασκευάζει και παρέχει η Monsanto. Άρα οι αγρότες που σπέρνουν NK 603 μπορούν να είναι «ήσυχου» πως τα φάρμακα με τα οποία θα ψεκάσουν, θα σκοτώσουν τα άχρηστα αγριόχορτα, αλλά όχι και τη σοδειά τους. Η ανάγκη για την ανάπτυξη ενός ανθεκτικού στα ζιζανιοκτόνα σπόρου προέκυψε από το γεγονός ότι η ανεξέλεγκτη χρήση αυτών των φαρμάκων οδήγησε στην ανάπτυξη ανθεκτικότητας των ζιζανίων (άχρηστων αγριόχορτων), κάτι σαν αυτό που έχει συμβεί με τα αντιβιοτικά. Χρειάζονταν λοιπόν όλο και μεγαλύτερες ποσότητες φαρμάκων, οι οποίες όμως τελικά αποδεικνύονταν τοξικές και

για την παραγωγή καλαμποκιού. Το καλαμπόκι NK 603 μοιάζει να έλυσε αυτό το πρόβλημα.

Όπως είναι αναμενόμενο, εκτός από τις ενδεχόμενες ή αποδεδειγμένες επιπτώσεις στην υγεία, το NK 603 ενοχοποιείται για άσχημες επιπτώσεις στο περιβάλλον. Και η απορία προκύπτει εύλογα. Πώς από τη μία η Ευρωπαϊκή Ένωση προωθεί το «πρασίνισμα» της γεωργίας και από την άλλη στηρίζει την «κυκλοφορία» ενός προϊόντος που αντέχει στην όλο και μεγαλύτερη χρήση φυτοφαρμάκων; Πάντως, το συγκεκριμένο καλαμπόκι επιτρέπεται να περιέχεται σε τρόφιμα και ζωτροφές που κυκλοφορούν στην Ευρώπη, αλλά δεν καλλιεργείται προς το παρόν. Όταν περιέχεται σε ένα προϊόν, πρέπει αυτό το προϊόν να το αναγράφει στη συσκευασία του. Καθώς στην Ευρώπη τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα δεν είναι ιδιαίτερα αγαπητά στους καταναλωτές, τόσο οι αγρότες όσο και οι κυβερνήσεις είναι απρόθυμες να τα προωθήσουν. Παρά το γεγονός ότι κάποιες «ποικιλίες» μεταλλαγμένων έχουν εγκριθεί, οπότε μπορούν και να καλλιεργηθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πολλά κράτη-μέλη αντιδρούν με νομοθετικές ρυθμίσεις.

Εξι κράτη-μέλη (Αυστρία, Ουγγαρία, Γαλλία, Γερμανία και Λουξεμβούργο και Ελλάδα) έχουν ε-

γκρίνει μέτρα διασφάλισης και απαγορεύουν την καλλιέργεια του ΓΤ αραβοσίτου MON810 (άλλη γενετική τροποποίηση της Monsanto που έλαβε έγκριση καλλιέργειας το 1998) στην επικράτεια τους. Υπάρχουν κράτη-μέλη, όπως η Ισπανία και η Ιταλία, που το καλλιεργούν. Επιπλέον, η Αυστρία, το Λουξεμβούργο και η Ουγγαρία απαγορεύουν τη γενετικώς τροποποιημένη πατάτα Amflora (εγκρίθηκε το 2010 και έχει αυξημένη περιεκτικότητα σε αμυλοπηκτινή, ένα άμυλο που προορίζεται για βιομηχανικές χρήσεις, όπως η παραγωγή χαρτίου). Η Πολωνία εφαρμόζει νομοθεσία για την απαγόρευση της εμπορίας όλων των ΓΤ σπόρων. Έως σήμερα, ο κατάλογος των εγκεκριμένων ΓΤΟ της Ευρωπαϊκής Ένωσης για χρήση σε τρόφιμα ή ζωτροφές περιλαμβάνει επίσης: ένα ζαχαρότευτλο, τρεις σπόρους σόγιας, τρεις σπόρους αγριοκράμβης, έξι προϊόντα βάμβακος και 17 προϊόντα αραβοσίτου.

Γιατί τόσο επιμονή στο καλαμπόκι; Γιατί καλλιεργείται σε τεράστιες εκτάσεις παγκοσμίως, καθώς αποτελεί τη βασική ζωτροφή. Οποιοσ επενδύει λοιπόν στον σπόρο και στα φυτοφάρμακα που χρησιμοποιούνται σε αυτή την καλλιέργεια, αποκομίζει σημαντικά οικονομικά οφέλη.

Δεν φαίνεται να έχουν μέλλον στην Ευρώπη

Του ΓΙΑΝΝΗ ΕΛΑΦΡΟΥ

Η Ευρώπη αποτελεί αναμφίβολα μια μαύρη τρύπα για τη βιομηχανία των γενετικά τροποποιημένων καλλιεργειών, κυρίως λόγω της σθεναρής αντίστασης των Ευρωπαίων καταναλωτών να αποδεχθούν στα ράφια, στα πάγια και πολύ περισσότερο στα πάτα τους «προϊόντα Φρανκφούρτην». Σήμερα, αρκετές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν καθεστώς εξαιρέσεων από την καλλιέργεια ορισμένων ή όλων των μεταλλαγμένων σπόρων, μεταξύ αυτών η Ελλάδα, η Γαλλία, η Αυστρία και άλλες. Οι κυβερνήσεις των χωρών αυτών δέχονται συντονισμένες πιέσεις από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κυβέρνηση μιας χώρας δεν μπορεί να ζητήσει την εξορία της από την καλλιέργεια Γ.Τ. οργανισμών με ισχυρισμούς που αφορούν το περιβάλλον ή την υγεία, αλλά με άλλους από Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον για να αναθεωρήσουν τη θέση τους. Μάλιστα, σύμφωνα με τον κανονισμό που έχει θεσπίσει η Ευ

ΕΒΔΟΜΑΔΑ	ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ	ΒΙΒΛΙΟ	ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ	ΜΟΔΑ
----------	------------	--------	-----------	-----------	-----------	------

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ

17/09/2012 - 23/09/2012

Τα «Μοιραία φεγγάρια» του ΡΙΚ

Το κρατικό κανάλι έκοψε πρώτο το νήμα της νέας τηλεοπτικής σεζόν

Του ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Η προηγούμενη τηλεοπτική εβδομάδα ήταν η προτελευταία κατά την οποία παρακολουθήσαμε επαναλήψεις, τουλάχιστον στη ζώνη της υψηλής τηλεθέαςης, αφού από τη Δευτέρα 1η Οκτωβρίου θα κάνουν την εμφάνισή τους οι νέες τηλεοπτικές σειρές και τα υπόλοιπα καινούργια προγράμματα του Σίγμα, του ΑΝΤ1 και του Mega. Ολόκληρη η επόμενη εβδομάδα λοιπόν θα μας βρει βιδομένους στον καναπέ μας, ώστε να ικανοποιήσουμε κυρίως την περιέργειά μας για το φρέσκο και πολυδιαφημισμένο υλικό που φέρνει ο φετινός τηλεοπτικός μπαξές των κυπριακών καναλιών. Σε αυτή όμως την περίπτωση, η φράση «απ' όλα έχει το πανέρι» δεν παίζει, αφού απουσιάζει η κωμωδία και ο ερχόμενος χειμώνας φαντάζει ιδιαίτερα δραματικός και τηλεοπτικά. Ετοιμάστε κούτες χαρτομάντιλα, γιατί οι ανεκπλήρωτοι έρωτες, οι παράνομες σχέσεις, τα ένοχα μυστικά, το σκοτεινό παρελθόν, η άδικη μοίρα και η άπονη ζωή των πρώων των νέων δραματικών σειρών των καναλιών θα μας ριξουν σε κατάθλιψη. Αξιοσημείωτο είναι όμως το γεγονός ότι το ΡΙΚ, παρά την προβολή νέων προγραμμάτων, παραμένει πολύ χαμηλά, στο 13,3%, σε αντίθεση με τον ΑΝΤ1, ο οποίος ολόκληρο το καλοκαίρι με τις επαναλήψεις της «Αίγυπτος Φυξία» σημείωσε ποσοστά τηλεθέαςης που δεν κατάφερε να εξασφαλίσει με το πρόγραμμα που πρόβαλλε ολόκληρο τον χειμώνα.

Η αρχή των πρεμιέρων των καινούργιων προγραμμάτων έγινε ήδη από το πρώτο κρατικό κανάλι, που έκοψε πρώτο το νήμα της αφετηρίας για την καινούργια τηλεοπτική περίοδο, αρχικά με τις «Πατάτες α-

Μια αρκετά καλή συγκομιδή για το πρώτο κρατικό κανάλι από μια καθημερινή σειρά η οποία από την επόμενη εβδομάδα θα δείξει την πραγματική δυναμική της

ντιναχτές» και την προηγούμενη Κυριακή με την καθημερινή δραματική σειρά «Μοιραία φεγγάρια». Τόσο οι «Πατάτες αντιναχτές» όσο και τα «Μοιραία φεγγάρια» έτυχαν θετικής υποδοχής από το τηλεοπτικό κοινό στις πρεμιέρες τους, σημειώνοντας υψηλά νούμερα τηλεθέαςης και εξασφαλίζοντας θέση στην πρώτη δεκάδα των δημοφι-

λέτερων τηλεοπτικών προγραμμάτων του πίνακα μετρήσεων της Nielsen. Συγκεκριμένα, η σατιρική εκπομπή του ΡΙΚ, αν και έχασε από τη δυναμική των πρώτων της περισοδίων, κατάφερε την περασμένη Παρασκευή να κερδίσει τη δεύτερη θέση με μερίδιο τηλεθέαςης 31,3% και 70.000 τηλεθεατές. Το επεισόδιο της Πέμπτης δεν κατάφερε να μπει στη δεκάδα και περιορίστηκε στη 14η θέση με μόλις 16,4% και 46.000 τηλεθεατές. Το απέναντί του είχε να ανταγωνιστεί τον αγώνα της ΑΕΑ για το Euroρα League που μεταδιδόταν από το δεύτερο κρατικό κανάλι. Η ζωντανή μετάδοση του αγώνα της ΑΕΑ, και συγκεκριμένα το δεύτερο ημίχρονο της αναμέτρησης, ανέβηκε στην κορυφή του πίνακα μετρήσεων με τηλεμερίδιο 32,9% και 91.000 τηλεθεατές. Το πρώτο ημίχρονο βρέθηκε στην τρίτη θέση με 70.000 τηλε-

θεατές και μερίδιο τηλεθέαςης 29%. Τα «Μοιραία φεγγάρια» του σκηνοθέτη των σειρών εποχής του ΡΙΚ1, Κλείτου Κλείτου, μπήκαν -όπως όλα δείχνουν και σύμφωνα με τα νούμερα τηλεθέαςης που εξασφάλισαν στην πρεμιέρα τους- δυναμικά στο φετινό τηλεοπτικό πεδίο. Το πρώτο μεγάλο επεισόδιο της καθημερινής σειράς που μεταδόθηκε την προηγούμενη Κυριακή (23/9) βρέθηκε στην 9η θέση του πίνακα τηλεθέαςης με μερίδιο τηλεθέαςης 25,1% και 57.000 τηλεθεατές. Μια αρκετά καλή συγκομιδή για το πρώτο κρατικό κανάλι από μια καθημερινή σειρά, η οποία από την επόμενη εβδομάδα θα δείξει την πραγματική δυναμική της, αφού ριχνεται σε μια πολύ σκληρή μάχη, εκείνη των 19.30, λίγο πριν από τα θεατές. Το πρώτο ημίχρονο βρέθηκε που θα δούμε από Δευτέρας.

ΑΝΤΙΘΕΤΟ ΠΛΑΝΟ

Κονσέρβα στην Κύπρο η πρεμιέρα της Μενεγάκη

Τι κι αν η Ελένη Μενεγάκη μετακόμισε πέρα στη μεσημεριανή ζώνη και μεταδιδόταν στις 13.00 από τον Αλφα. Αν και το Σίγμα πέρασσε τον Αλφα προβάλλοντας με λίγη καθυστέρηση την εκπομπή της γνωστής παρουσιάστριας το μεσημέρι, εντούτοις φέτος αποφάσισε να «θάψει» την Ελένη πολύ πρωί μεταδίδοντας την εκπομπή της καθημερινά στις 8.30. Η πρεμιέρα στην Κύπρο θα μεταδοθεί μαγνητοσκοπημένη στις 2/10, αφού η εκπομπή στην Ελλάδα αρχίζει την 1η του μήνα.

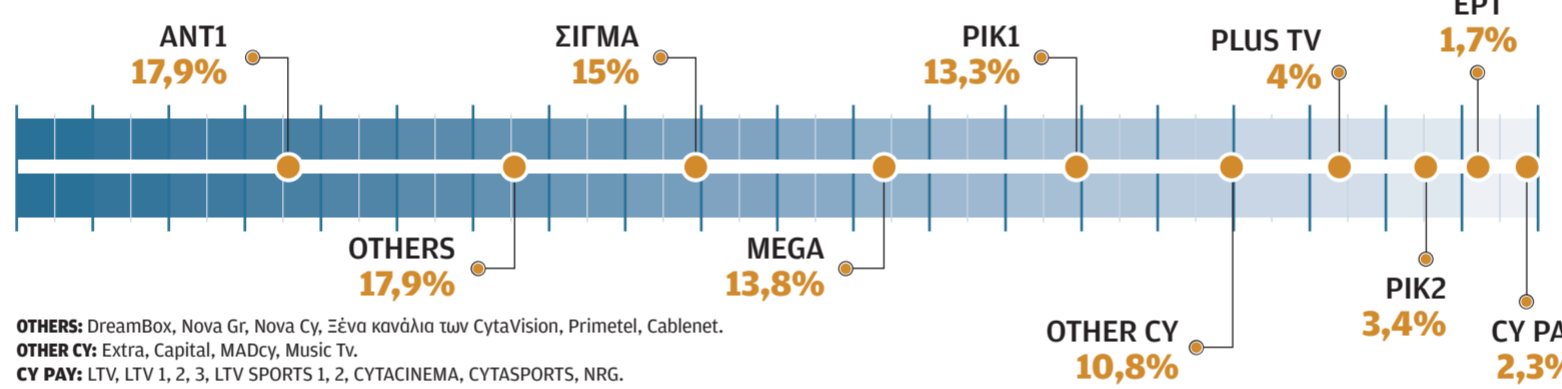
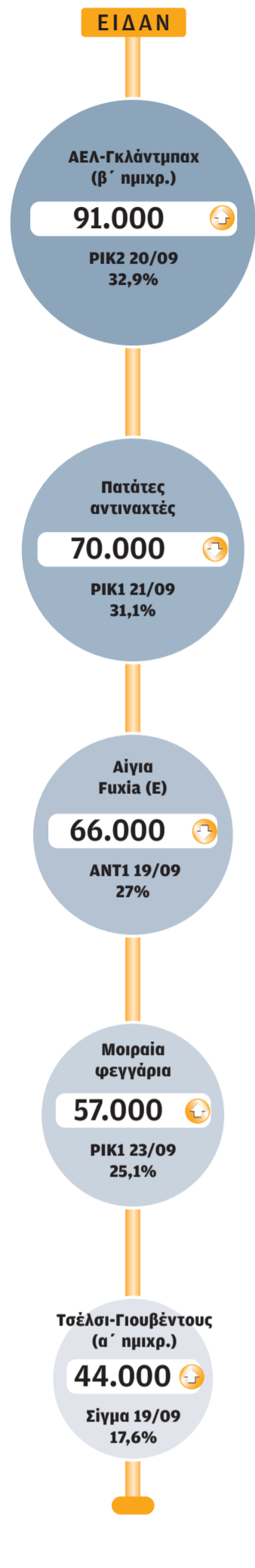
Πρεμιέρα για το «Μουσικό Κουτί»

Ο Γιώργος Ρούσος και το μουσικό του κουτί επιστρέφουν για δεύτερη σεζόν την Τρίτη 2/10 στο Mega. Η εκπομπή θα μεταδίδεται κάθε απόγευμα στις 17.30. Μαζί του στον ρόλο της κριτικής επιτροπής θα βρίσκονται και η πόλις Η Εύη Δρούσα και ο Άλεξ Παναγιώτης. Στις 5 και 12/10 θα μεταδοθούν και δύο special επεισόδια με φιλιανθρωπικό χαρακτήρα. Στο πρώτο special επεισόδιο, φιλοξενούμενοι θα είναι οι Γιώργος Σταματάρης, Φρειδερίκη Μενελάου και Ανδρέας Φυλακτού!

«Νιώσε με» στον ΑΝΤ1

Η νέα δραματική σειρά του ΑΝΤ1, που θα μεταδίδεται καθημερινά στις 19.20, ριχνεται την 1/10 στη σκληρή μάχη της απογευματινής ζώνης με ένα πρώτο εισαγωγικό επεισόδιο που θα αρχίσει στις 19.00. Η ιστορία μιας παρένθετης μητέρας είναι ο πυρήνας της πλοκής της σειράς, ενώ πολλές άλλες παράλληλες ιστορίες θα ξεδιπλωθούν γύρω και σχετικά με αυτήν.

OTHERS: DreamBox, Nova Gr, Nova Cy, Ξένα κανάλια των CytaVision, Primetel, Cablenet.
OTHER CY: Extra, Capital, MADcy, Music Tv.
CY PAY: LTV, LTV 1, 2, 3, LTV SPORTS 1, 2, CYTACINEMA, CYTASPORTS, NRG.
ΠΗΓΗ: NIELSEN AUDIENCE MEASUREMENT

ΡΙΚ1	ΡΙΚ2	MEGA	ΑΝΤ1	ΣΙΓΜΑ	MADcy	TV PLUS	ERT WORLD	NOVACINEMA1	NOVSPORTS1	LTV	LTV SPORTS 1
21.30 Meet The Fockers	17.00 Πόθοι κάτω από τις λεύκες	13.50 The animal	22.00 King Arthur	23.20 24	19.30 Fashion music project	21.00 Unforgiven	06.45 Σαββατοκυριακό στη NET	07.45 Cine News	09.00 Αγγλικό Πρωτάθλημα (Ε)	21.00 Agora	09.00 Αγγλικό Πρωτάθλημα (Ε)
07.30 Θεία Λειτουργία (Ε)	07.00 NRG Music Channel	07.00 Θεία Λειτουργία (Ε)	06.10 Πρωινή ενημέρωση	06.20 Οι Τάκκοι (Ε)	06.00 Wake Up... Hits	06.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ Star (Ε)	08.00 Θεία Λειτουργία	09.35 The Adventures Of Tintin: The Secret Of The Unicorn	11.00 Ισπανικό Πρωτάθλημα (Ε)	07.30 Scoop	11.00 Ισπανικό Πρωτάθλημα (Ε)
10.00 Βήματα στην άμμο (Ε)	08.00 Παιδική ζώνη	10.00 Αν θυμηθείς το όνειρό μου (Ε)	06.40 Pink Panther	07.40 Ζωή ποδόσφαιρο (Ε)	08.00 Breakfast	07.50 Παιδική ζώνη	10.00 Βήματα στην άμμο	12.25 Cine News	12.15 F3 - Valencia - Race 1	09.15 Happy-go-lucky	12.15 F3 - Valencia - Race 3
11.30 Η ύπαιθρος (Ε)	11.50 Ζακ και Κόντι εν πλώ	11.00 Γλυκές αλχημείες (Ε)	07.10 Νταντά για όλες τις δουλειές (Ε)	08.40 All New Mixer	11.00 All New Mixer	10.55 Φ*Μ Live Best of	11.30 Η ύπαιθρος	12.00 From Prada To Nada	13.00 Super Goal (Ε)	11.15 Executive decision	13.00 Super Goal (Ε)
12.00 Η ύπαιθρος (Ε)	12.15 Οι μάγοι του Γουέβερλι	12.00 Μπουκιά και σκυλιόριο (Ε)	07.40 Οι Μεν και οι Δεν (Ε)	12.00 VMA Moments	12.00 VMA Moments	12.05 LTV Sports News (Ε)	12.00 Η ύπαιθρος	13.55 Ο μαύρος γάτος του Έρωτα	18.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	11.50 Un Prophete	18.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	12.40 Στη χώρα του Γιατί-Γιατί TV (Ε)	13.00 Οι κηπουροί του Mega (Ε)	08.10 Βότκα πορτοκάλι (Ε)	13.00 Greeklish	13.00 Greeklish	13.40 Παιδική ζώνη	13.00 Η ύπαιθρος	16.00 Cine News	19.20 Ρόντεο (Ε)	18.00 Αγγλικό Πρωτάθλημα Live	16.00 Αγγλικό Πρωτάθλημα (Ε)
14.30 Με καλή παρέα	13.25 Παιδική ζώνη (Ε)	15.00 Αν υπήρχε θα σε χάριζα (Ε)	09.00 Δείξε μου το φίλο σου (Ε)	13.30 MAD Greeks Top 10	13.30 MAD Greeks Top 10	15.40 One tree hill	14.00 Η ύπαιθρος	16.30 Cine News	22.15 Ρόντεο (Ε)	20.00 LTV sports news	16.30 Cine News
16.30 Κύπρος ένα ταξίδι	17.00 Πόθοι κάτω από τις λεύκες	16.10 Κάτι τρέχει με τους δίπλα (Ε)	10.20 Τύκκα βουλό (Ε)	14.30 MAD Secret Concert Weekend	14.30 MAD Secret Concert Weekend	16.30 Μεσημεριανή Μελέτη Best of	15.40 Η ύπαιθρος	16.30 Cine News	22.30 Total Super League (Live)	23.15 Normal life	16.30 Cine News
17.30 Αρμόνευσι περί πάτρης	18.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ στην αγγλική	17.30 Επτά θανάσιμες πεθερές (Ε)	12.30 Αίτσα.Com (Ε)	15.00 Θα σε δω στο πλοίο (Ε)	15.00 Θα σε δω στο πλοίο (Ε)	17.30 Mila (Ε)	16.30 Η ύπαιθρος	16.30 Cine News	23.30 Total Super League (Live)	01.00 Zώνη ενθλίπων	16.30 Cine News
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	19.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ στην τουρκική	18.20 The animal (Ε)	13.00 Galileo	17.40 Baywatch (Ε)	17.40 Baywatch (Ε)	19.00 Εξελίξεις στη showbiz	17.30 Η ύπαιθρος	16.30 Cine News	02.45 Match Point	02.45 Match Point	16.30 Cine News
18.15 Η Κύπρος κοντά σας	19.10 Γκάντα	18.30 Συνέχεια της σειράς	14.15 Θα βρεις το δασκαλό σου (Ε)	18.00 Τα γεγονότα σε συντομία	18.00 Τα γεγονότα σε συντομία	21.00 The avengers	18.00 Η ύπαιθρος	16.30 Cine News	04.50 The wedding singer	04.50 The wedding singer	16.30 Cine News
19.15 Αγάπη νικητής	20.00 NRG Music Channel	19.20 Ευτυχισμένοι μαζί (Ε)	15.50 Δεληγιάννιο παρθενωγαγείο (Ε)	18.05 Baywatch Συνέχεια.	18.05 Baywatch Συνέχεια.	21.00 The avengers	18.00 Η ύπαιθρος	16.30 Cine News	06.30 LTV sports news (Ε)	06.30 LTV sports news (Ε)	16.30 Cine News
20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	21.00 Αρκατική «Ρωσία και Νορβηγία»	20.20 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	17.30 Κωνσταντίνου και Ελένης (Ε)	18.30 Πάμε πακέτο (Ε)	18.30 Πάμε πακέτο (Ε)	21.00 The avengers	18.00 Η ύπαιθρος	16.30 Cine News			16.30 Cine News
21.30 Meet The Fockers	22.00 My house is full of mirrors	21.05 Dancing for you 2	18.00 Τα νέα του ΑΝΤ1 σε 10'	20.20 Τομείς στα γεγονότα	20.20 Τομείς στα γεγονότα	23.15 The avengers	18.00 Η ύπαιθρος	16.30 Cine News			16.30 Cine News
23.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	00.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ στην αγγλική και τουρκική.	21.05 Dancing for you 2	18.10 Συνέχεια της σειράς	21.15 Ξένη ταινία	21.15 Ξένη ταινία	23.15 The avengers	18.00 Η ύπαιθρος	16.30 Cine News			16.30 Cine News
23.45 Η ύπαιθρος (Ε)	00.15 Με καλή παρέα (Ε)	21.05 Dancing for you 2	18.30 Ο πόλεμος των άστρων (Ε)	23.20 24	23.20 24	23.15 The avengers	18.00 Η ύπαιθρος	16.30 Cine News			16.30 Cine News
00.15 Η Κύπρος κοντά σας	02.15 ΓΙΟΥΡΝΟΙΟΥΣ	21.05 Dancing for you 2	18.30 Ο πόλεμος των άστρων (Ε)	00.00 Τα γεγονότα σε τίτλους	00.00 Τα γεγονότα σε τίτλους	23.15 The avengers	18.00 Η ύπαιθρος	16.30 Cine News			16.30 Cine News
01.15 Κύπρος ένα ταξίδι (Ε)		21.05 Dancing for you 2	20.15 Τα νέα του ΑΝΤ1	00.50 The 4400 (Ε)	00.50 The 4400 (Ε)	23.15 The avengers	18.00 Η ύπαιθρος	16.30 Cine News			16.30 Cine News
02.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Ε)		21.05 Dancing for you 2	21.20 Αίγυπτος... Φυξία! (Ε)	01.20 Μες στην καλή χαρά (Ε)	01.20 Μες στην καλή χαρά (Ε)	23.15 The avengers	18.00 Η ύπαιθρος	16.30 Cine News			16.30 Cine News
03.30 Αρμόνευσι περί πάτρης (Ε)		21.05 Dancing for you 2	22.00 King Arthur	04.30 Ελένη (Ε)	04.30 Ελένη (Ε)	23.15 The avengers	18.00 Η ύπαιθρος	16.30 Cine News			16.30 Cine News
04.30 Με καλή παρέα (Ε)		21.05 Dancing for you 2	23.30 Τίτλοι ειδήσεων			23.15 The avengers	18.00 Η ύπαιθρος	16.30 Cine News			16.30 Cine News
06.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Ε)		21.05 Dancing for you 2	23.50 Three fugitives			23.15 The avengers	18.00 Η ύπαιθρος	16.30 Cine News			16.30 Cine News
		21.05 Dancing for you 2	01.40 Ιστορίες από την απέναντι όχθη			23.15 The avengers	18.00 Η ύπαιθρος	16.30 Cine News			16.30 Cine News
		21.05 Dancing for you 2	02.30 Τοιμήρες ιστορίες (Ε)			23.15 The avengers	18.00 Η ύπαιθρος	16.30 Cine News			16.30 Cine News

ΕΒΔΟΜΑΔΑ	ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ	ΒΙΒΛΙΟ	ΧΡΟΝΙΚΟ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ	ΜΟΔΑ
----------	----------------	--------	---------	-----------	-----------	------

Στιγμές χάρης και ευπρέπειας

Βαλεντίνο και Σαμπ εντυπωσίασαν

Της SUZY MENKES

ΠΑΡΙΣΙ. Μια αναγεννησιακή Παναγία, μια μεσαιωνική πριγκίπισσα, μια εικόνα σε στυλ Άρ Ντεκό: όλες αυτές οι αναφορές εμφανίστηκαν στα παρασκήνια στο σόου του Βαλεντίνο και την επίδειξη υψηλής ραπτικής του οίκου για το φθινόπωρο-χειμώνα 2012. Αντλώντας έμπνευση από ιστορικούς πίνακες και μεταφράζοντάς τους στο σήμερα, ο ιταλικός οίκος βοήθησε τη σεζόν κουτюр να ολοκληρωθεί με μια νότα ευπρέπειας.

Οι σχεδιαστές του Βαλεντίνο, Μαρία Γκράτσια Κιούρι και Πιερ Πάολο Πιτσόλι, έντυσαν τα μοντέλα με στενές κάπες, σε σχήμα αυγού, σε ορισμένες περιπτώσεις διακοσμημένες με το δέντρο της ζωής, το οποίο ήταν ένα από τα σύμβολα της εποχής για τη σεζόν. «Σαν μια Παναγία του 14ου αιώνα - και μας αρέσει ένα βασιλικό στυλ», είπε ο κ. Πιτσόλι, εξηγώντας πως ο ίδιος και η κ. Κιούρι ήθελαν να απορροφήσουν την κουλτούρα και την τεχνολογία των έργων από Ιταλούς καλλιτέχνες. Η τέχνη της σύγχρονης μόδας βασίζεται στο να μετατρέψει αυτές τις ιστορικές αναφορές και τις αρχαίες τεχνικές σε κάτι τόσο ζωντανό, όσο και ένας χρυσός μονόκερως κεντημένος πάνω σε μια ολόσωμη φόρμα, η οποία, σύμφωνα με τις σημειώσεις στο πρόγραμμα, χρειάστηκε 900 ώρες χειροποίητης εργασίας. Το σχεδιαστικό δίδυμο είχε επίσης σαν αποστολή του να φέρει σε ισορροπία τα πλούσια μοτίβα και τα απλικαρσιμένα εμπριμέ με λουλούδια στις αποκρώσεις του μπλε του μελανιού. Όσοι κάθονταν στην πρώτη σειρά δεν ήταν απλώς οι συνήθειες, νέες πελάτισσες Βαλεντίνο, αλλά διασημότητες υψηλού κύρους: το μοντέλο Τζέσικα Σταν, η Νικί Χίλτον και η μητέρα της, Κάθι, η Κιμ Καρντάσιαν με τον καλό της, Κανάι Γουέστ, όλες ντυμένες με Βαλεντίνο. Θα έχουν πολλές επιλογές για μελλοντικές εμφανίσεις, όπως ένα αθώο, μάλι φόρεμα με το δέντρο της ζωής, μακριά μανίκια, ένα εκλεπτυσμένο φόρεμα με μαύρη δαντέλα, κι ένα σπορ τζάκετ με χρυσά κεντήματα, ροζ φραμπαλάδες κι έναν καταρράκτη με βολάν στο χαρακτηριστικό κόκκινο του Βαλεντίνο.

Η κ. Κιούρι και ο κ. Πιτσόλι μπορεί να μην τα κάνουν όλα σωστά. Τα ρούχα τους ίσως ορισμένες φορές να μοιάζουν πολύ τυπικά και

καλυμμένα για τον σύγχρονο κόσμο. Αλλά τίποτα δεν έμοιαζε να είναι ασεβές μπροστά στον ιδρυτή της επωνυμίας. Η έμφαση τους στην τεχνολογία και τη Ρώμη, αποδίδει καρπούς, σύμφωνα με τον Στέφανο Σάσι, ο οποίος είναι διευθύνων σύμβουλος της επωνυμίας, που είπε ότι οι παραγγελίες για την κουτюр είναι στα ίδια επίπεδα, ίσως ακόμη και να ξεπερνούν εκείνες του 2008, όταν ο Βαλεντίνο Γκαρραβάνι αποσύρθηκε.

Το σόου του Ελι Σαμπ άνοιξε με ένα καφτάνι με μαύρη δαντέλα, για να ακολουθήσουν φορέματα με μακριά μανίκια, μάλι, δείχνοντας με ποιον τρόπο η μοντέρνα προσέγγιση στη χάρη έχει επηρεάσει ακόμη και έναν σχεδιαστή άμεσα συνδεδεμένο με το κόκκινο καλί. Για τη συλλογή του φθινοπώρου και του χειμώνα ο σχεδιαστής αντίλησε έμπνευση από την οθωμανική αυτοκρατορία. Αυτή η αναφορά στον Βόσπορο μπορεί να ήταν ένα καλό ταίριασμα για τις διεθνείς πελάτισσες της επωνυμίας - που προσκαλέστηκαν για να μπουνο στο μεγάλο θέαμα μέσα από μία πόρτα, ενώ ο Τύπος οδηγήθηκε σε άλλη κατεύθυνση.

Αλλά όλοι είχαν πρόσβαση στη συλλογή. Αν και μπορεί να είχε μικρή ποικιλία, αποκάλυψε τα χαρακτηριστικά κομμάτια του σχεδιαστή: μακριά και ίσια, μακριά και σε γραμμή Α, κοντά και σε γραμμή Α. Υπήρχαν ακόμη πολλές δημιουργίες με ουρά, οι οποίες προορίζονται για να φορεθούν σε απονομιές βραβείων ή ίσως να γίνουν τα νυφικά φορέματα των πελατισσών του κ. Σαμπ. Η σύντομη εβδομάδα μόδας για το φθινόπωρο και τον χειμώνα του 2012 έφερε μια ξεκάθαρη αλλαγή στον ρυθμό. Ίσως ο ερχομός του Ραφ Σίμους στον Ντιορ, με την αρχιτεκτονική του ματιά, να αποκαλύπτει ένα προσέχδιο της πιο αγνής πολυτέλειας.

CHRIS MOORE / FARE PROUSE

Η συλλογή κουτюр από τον Βαλεντίνο προσθέτει μια σύγχρονη ματιά στη δαντέλα και άλλες παραδοσιακές τεχνικές και περιζήτητα υλικά της υψηλής ραπτικής.

Πωλείται κάστρο, ιστορικό για τη γαλλική μόδα

ΦΑΓΙΑΝΣ, Γαλλία. Το κάστρο Colle Noir, ένα πέτρινο κάστρο, του οποίου ο πιο διάσημος ιδιοκτήτης ήταν ο κουρτιέ Κριστιάν Ντιορ, έχει μπει στην αγορά με τιμή εκκίνησης τα 10 εκατομμύρια ευρώ. Το αγαπημένο σπίτι του Ντιορ είναι η πιο πρόσφατη από μια σειρά κατοικίες Γάλλων σχεδιαστών που ετοιμάζονται προς πώληση, ανάμεσά τους και η βίλα La Pausa της Κοκό Σανέλ και το θρυλικό διαμέρισμα στην αριστερή όχθη του Παρισιού, του Ιβ Σεν Λοράν.

«Αυτό το σπίτι είναι απλό, αξιόπιστο και αριστοκρατικό», έγραψε ο Ντιορ για το σπίτι του στην αυτοβιογραφία του, του 1956, «Ο Κριστιάν Ντιορ κι εγώ». «Θα μου άρεσε να ήταν το αληθινό μου σπίτι». Ο Ντιορ αγόρασε την κατοικία το 1951 και το διατηρούσε μέχρι τον θάνατό του, το 1957, οπότε η αδελφή του, Καθρίν, κληρονόμησε το σπίτι. Η σημερινή ιδιοκτήτρια, Ζακλίν Τασού, αγόρασε το κάστρο πριν από 36 χρόνια. Στο Βαρ, μια κατάφυτη περιοχή στη νότια Γαλλία, το κάστρο απλώνεται σε πέντε εκτάρια. Με τον αρχιτέκτονα Αντρέ Σβετσάν, ο Ντιορ δημιούργησε ένα κάστρο σε στυλ του 18ου αιώνα, περίπου 1.200 τ.μ.

«Θέλω να έχεις την αίσθηση ενός οικογενειακού σπιτιού, ένα σπίτι που έχει περάσει από γενιά σε γενιά», λέει ο Ντιορ στη Μαρί-Φρανς Ποχνά και στο βιβλίο της του 1993, «Κριστιάν Ντιορ: ο άνθρωπος που έκανε τον κόσμο να φαίνεται καινούργιος». «Δεν θέλω τίποτα καινούργιο. Πρέπει να έχει την αίσθηση του κλασικού, πρέπει να είναι παλιό, πλούσιο σε αναμνήσεις, να φέρει το σημάδι των προγόνων μου και το βάρος των αιώνων». Ο Ντιορ άλλαξε το ύψος των δωματίων και με τη βοήθεια του διακοσμητή Μισέλ-Ζακ Μαρσάν τα έντυσε με διαφορετικά στυλ και χρώματα.

Η κ. Τασού γοητεύτηκε από την κατοικία σαν θαυμάστρια του Ντιορ από την πρώτη του συλλογή, το 1947. «Πάντα αγαπούσα το στυλ του Ντιορ», είπε. Στο κάστρο «προσπάθησα να κρατήσω

τη χρωματική του λογική, το πνεύμα και το στυλ της διακόσμησης όταν ανακαινίσα το σπίτι». Ζει εκεί όλον τον καιρό τα τελευταία 12 χρόνια. Πρόσθεσε μία σοφίτα και πρόσφατα ανακαινίσε την εκκλησία του 19ου αιώνα στον κήπο. Το σπίτι έχει 22 δωμάτια σε τρεις ορόφους, ανάμεσά τους εννέα κρεβατοκάμαρες με μπάνιο. Ο όροφος στην είσοδο είναι διακοσμημένος με τριαντάφυλλα, μοτίβο που ο Ντιορ δημιούργησε με βότσαλα. Το μοτίβο αντιγράφηκε από ένα παρόμοιο στο Les Rhumbs, το σπίτι των παιδικών χρόνων του σχεδιαστή, στη Νορμανδία.

Οι καλεσμένοι του Ντιορ ήταν άνθρωποι του στενού του κύκλου. Ο Ρέιμοντ Ζεκνάκερ, ο γραμματέας του. Η Μίτζα Μπρικάρ, μία από τις έχει την αίσθηση του κλασικού της όπερας Μαργκερίτ Καρέ. Άλλοι επισκέπτες ήταν ο Μαρκ Σαγκάλ, ο συνθέτης Ζορζ Ορίκ και η σύζυγός του Νόρα, ο ζωγράφος Μπερνάρ Μπουφύ.

Το 1956, εμπνευσμένος από τη μυρωδιά στον κήπο του κάστρου, ο Ντιορ λάνσαρε το άρωμα Diorissimo. Το 2004, ο οίκος παρουσίασε το Eau Noire, κολόνια που «αντανακλά την ατμόσφαιρα» του κάστρου. Η επωνυμία έχει χρησιμοποιήσει την κατοικία του για αρκετές εκδηλώσεις.

Το Νο1 σε πωλήσεις Lifestyle περιοδικό στην Κύπρο

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ, ΝΕΑ ΣΕΖΟΝ, ΝΕΟ MUST

must fall winter '12-'13

COLLECTIONS

www.must.com.cy

5'it' girls προεξέχουν τα συναρπαστικά looks του χειμώνα

Mick The wild life and mad genius of Jagger

NEW KIDS ON THE BLOCK Οι επρόσμενες fashion lovers μας ένωσαν στον διεθνιστικό τους κόσμο

ΔΟΥΚΙΣΣΑ ΝΟΜΙΚΟΥ the Duchess diary

it's FASHION (BUSINESS) darling

FASHION ALERT

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ HEAD PIECES

Μιας βόλτας σε χειμερινά κτήρια

Char. Pilekoutas Ltd

διατροφή και τέλεια φόρμα

ΔΙΑΤΡΟΦΗ & ΤΕΛΕΙΑ ΦΟΡΜΑ
126 σελίδες με 25 πρακτικές συμβουλές και 40 συνταγές για να αποκτήσετε το σώμα που ανιρεύετε!

ΕΠΙΠΛΕΟΝ €2